THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

מעריב
יום ו' י"ח באייר תשל"ד 10.5.74 גליון 9071 שנה כ"ז
היום 108 עמודים
כולל ... ימים ולילות"
1 ל"י
מייסד והעורך הראשון ד"ר ע. קרליבך ז"ל
MAARIV • העתון הנפוץ ביותר במדינה

3 שדרים שיגר ניכסון לירושלים מאז בוא קיסינג'ר לפני כשבוע

שר החוץ האמריקני מקווה לקבל מחרתיים מפת ההפרדה הסורית ✶ יבוא היום לירושלים

מאת יוסף חריף

מאיר עוזבה בכעס לשכת ה„עבודה" שסרבה להצביע על אי־צירוף ר"צ לממשלה

לפי הצעת ספיר הושארו כל האפשרויות פתוחות, כולל הידברות עם המפד"ל ★ רבין לא פסל אפשרות של ממשלה של 61 ★ ספיר: אפשר גם 54 ★ צדוק: אסור ללכת לבחירות עם ממשלת־מעבר ✶ יעקבי: ממשלה רחבה או בחירות ★ דעות רבות בעד ממשלה של 58

מאת מ. מייזלס

נגד הליכוד

(סוף בעמ' 2, טור 1—6)

במירון נערך אתמול טכס חלקה — תספורת לילדים שנהוג לקצר שערם בל"ג בעומר. (ראה עמוד 11) (תצלום: מוסי ערמון)

אי־אפשר להחיות גוויה

פרק רביעי
יומנו האישי של משה שרת
ראש הממשלה ושר החוץ
בגליון היום של מעריב
עמודים: 25, 26

המערך יפתח היום במגע עם ל"ע ור"צ

... אישרה מחדש: לא נצטרף לממשלת־מיעוט

קיסינג'ר פעל בריאד למנוע חידוש חרם הנפט על ארה"ב

עם סאדאת דן „בהתקדמות שאנו מקווים להשיג בנושא ההפרדה"

מאת ג'ון בולוק, מ„דיילי טלגראף" בבירות

התהליך נמשך

הצעה אחרונה

הודעה קצרה

הרדיפות נמשכות

שיפור נוסף במצב שזר

...איסר להצית את מערכת „הצופה"

אלוף (מיל.) דן לנר: אין לסגת מהמובלעת

מאת ד. גולדשטיין

גורמים ישראליים בחו"ל הוזהרו מפעולת מחבלים

15 במאי הוא יום מועד לפורענות

מאת שייע דובר

5 שנות מאסר על נסיון להצית „אל על" בברלין

ירי לחרמון לפנות בוקר

25 שנה
לוח מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י
בכל יום זוכה מוסר מודעת מלים אחד ב„לוח מעריב" ב־100 ל"י, ובכל יום ששי זוכים 3 מוסרי מודעות מלים ב„לוח מעריב" ב־100 ל"י כל אחד.
אתמול זכה ב־.-100 ל"י
יוסף רוט
ראשון־לציון, רח' הרואה 140
כל מוסרי מודעות מלים ל„לוח מעריב" משתתפים בהגרלת הפרס החדשי הגדול שיוערך ב־19 למאי:
מכונית „פיאט 126"
ראה עמוד 27
וב„ימים ולילות" עמ' 44

בשבוע הבא
גליון חדש של
את
144 עמודים

השתתף בטוטו הגביע העולמי וזכה בכרטיס־טיסה מסביב לעולב
ראה
מעריב ספורט

המנקה בע"מ
לתושבי ירושלים
נקיון קבוע לחדרי מדרגות נקיון יסודי ופוליש לדירות חדשות, שרות מעולה, מחירים נוחים. טלפונים.
02-254514, 02-416055

הקדימו מודעותיכם למדור „דרושים"
עשרות מודעות „דרושים" שהגיעו אלינו באיחור, לא נכנסו בגליון זה.
מודעות אלו יופיעו בגליון עם ראשון הקרוב.
יחד עם בקשת סליחתם של המפרסמים אנו מבקשים להקדים במסירת המודעות למדור „דרושים".
מעריב
מחלקת המודעות

RCA
סוכנים מורשים לישראל ל־ שפופרות, מכשירים, לייזרים, מכשירי בקרה, ביקורת וכו'.
כמו כן מכירה מהמלאי העשיר והמפליא של טרנזיסטורים, כלים כשולבים, ספרים מקצועיים, שרולים מתקבצים, חוטי ספלן, קבלים, נגדים מדוייקים וכו'.
מערכות להרכבה לסטריאו.
חברת רדיו ישראלית
תל־אביב, נחלת בנימין 18, טלפון 50156 (03)

סנסציה
טייפ למכונית
התקנה, 2 רמקולים קססת ואחריות במחיר 550 ל"י
„רדיו גל"
רוטשילד 34 תל־אביב

מזגני אמרסון
הטובים מכולם!
אספקה מיידית • יעוץ הנדסי חינם
פאן־אל 5-7-5146

תקירות
פרגיות ומסחריות
איפור INFOR
104 תל־אביב, בן־יהודה
טלפונים: 232020, 234446

3634
מודעות
מתפרסמות היום ב־
לוח מעריב
מודעות דרושים
מודעות לימודים
מודעות בידור

שמלות
לכל אשה
בכל גיל
לכל אירוע
דגמים
פרידמן

هكذا من الأصل

י"ח באייר תשל"ד

ההצעות שלוק[...] — הן המכסימ[...]

[...] מוכנים לתת פ[...] תמורת פיסות ש[...]

[...] מהגולן ביקר[...] בית ג. נ[...]

[...] תושבי הגולן [...] [...]לות חדשה בכלה

[...]וזיציה בבון תח[...] 300 אלף מאר[...]

[...]בלים יוזמ[...] המזון [...]

ועדת ביה"נ דנה על אפשרות העמדתו לדין של הנשיא ניכסון

צירים רפובליקניים קוראים לניכסון להתפטר מרצונו — כדי למנוע בזיון של „אימפיצ'מנט" ✶ סגן־הנשיא ג'ראלד פורד: פירסום ההקלטות — פגיעה באמון ✶ הוועדה המשפטית תחקור 40 האשמות נגד ניכסון — פריצה, השתקה, ענייני תרומות וכספים ועוד

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוואשינגטון

אחר ויכוחים ממושכים ו־היסוסים רבים, פתחה אתמול הוועדה המשפטית של בית הנבחרים האמריקני ב־דיון, שעשוי להוליך להחלטה להעמיד את הנשיא ריצ'ארד ניכסון לדין הקונ־גרס („אימפיצ'מנט"), על חלקו בפרשת ווטרגייט ו־בנסיונות להשתקתה.

לאור זרקורי הטלוויזיה ו־בנוכחות קהל רב שהתכנס בא־ולם, הצהיר יו"ר הוועדה, פיטר רודינו, איש המפלגה הדימוקראטית מניו־ג'רזי, כי הוא יבלא את האחריות הכבדה שהוטלה עליו ויוביל את הדיון „בהגינות ובי־סודיות".

זו הפעם השניה בתול־דות אמריקה, שהקונגרס מתבקש לבחון, אם ראוי הנשיא להישאר בתפקידו. חברי הקונגרס ביקשו תפ־קיד זה בארבעה ובלא התלהבות.

הנשיא לא שיתף פעולה

רוב המשקיפים הדיפלומא־טיים בוואשינגטון הביעו דע־תם, שאילו שיתף הנשיא פעו־לה עם החוקרים בלב שלם, ואילו הסביר מלכתחילה את חלקו בפרשת ווטרגייט, ולא היה כותב דברי עצמו פע־מים כה רבים, ייתכן היה לה־רגיע בעצמו ובארצו נסיון קשה זה. אך סירובו העקבי לשי־תוף פעולה — תוך הפרת הב־טחות כהונה שהשמיע בפומבי — לא השאיר לקונגרס ברירה אלא לפתוח בדיון הנוכחי על העמדת ניכסון לדין.

משוער, כי דיוני הוועדה יימשכו כשישה שבועות. אם תגיע הוועדה למסקנה, שיש בידה די ראיות לכאורה ל־העמדת הנשיא לדין, תיערך על כך הצבעה בבית הנבח־רים.

הסנאט — חבר־מושבעים

אם יצביע הרוב בעד הע־מדת הנשיא לדין, תועבר הת־לונה ברוח זו לסנאט. במקרה כזה יהפוך הסנאט לחבר מוש־בעים הלכה, בראשות שופט בבית המשפט הפדראלי העל־יון, ובית הנבחרים ישמש כ־תובע.

דרוש רוב של שני שלי־שים בסנאט להדחת ה־נשיא ולאישור ההלכה על סילוקו מתפקידו.

ממליצים לו — להתפטר

דיוני הוועדה המשפטית נפ־תחו אתמול על רקע לחץ גובר לבטן התפטרות הנשיא ניכסון מרצונו, כדי לחסוך ל־מדינה את הליכי ה„אימפיצ'־מנט". אחרי שהסנאטור יו סקוט גינה את האופן שבו פירסם הבית הלבן את העתקי השי־חות המוקלטות, והגדיר אותם „מרושלים ובלתי־מוסריים", קרא מנהיג המיעוט הרפובלי־קני בבית הנבחרים, הציר ג'ון רודס, לנשיא ניכסון, לשקול התפטרות מתפקידו, בגלל ה־השפעה השלילית כל כך ש־יש להקלטות שעשה הבית ה־לבן.

ציר קונגרס רפובליקני אחר, ג'ון אנדרסון, קרא גם הוא לניכסון להתפטר.

אך השינוי הראשון ב־יותר היה בלי ספק בהו־דעת סגן נשיא ארה"ב, ג'ראלד פורד, כי לדעתו, פירסום ההקלטות ההשמ־קים פגע באמון שרוחש הציבור לנשיא ולממשלה.

בנאום שנשא באוניברסיטת מזרח אילינוי, אמר פורד, כי ההקלטות לא העניקו הילה של קדוש לאיש מן המעורבים ב־הן. בכך רמז, כנגד, דמותו של הנשיא ניכסון אינה מצ־טיירת בהקלטה כדמות קדוש.

מאוחר יותר, שנשאל כותאש, סגב־ריו לכעיסו את ניכסון, הוסיף פורד, שהוא מדבר בכנות, „אולי ביתר כנות משהיו רד־צים שמיהו".

רפובליקנים רבים אחרים בארה"ב, בביחוד אלה העומ־דים להתמודד בבחירות בנו־במבר, מביעים חשש, כי המצב הנוכחי עלול לפגוע ב־סיכוייהם, ועל כן הם מעונייד נים בהתפטרות ניכסון.

בדומה לדיונים בוועדת הסנ־טייט של הסנאט, ששודרו ב־טלוויזיה, משכו גם דיוני ה־ועדה המשפטית אתמול קהל רב של עתונאים ואזרחים, ש־ביקשו לראות במו עיניהם את התחלתו של התהליך, שעשוי להביא בסילוק הנשיא מתפ־קידו — בפעם הראשונה מאז ה„אימפיצ'מנט" נגד הנשיא אנדרו ג'ונסון, לפני 109 שנה.

כיד אחרי שהקיש בפטיש, אמר היו"ר רודינו — בן ל־מהגר איטלקי, בעל שיער כ־סוף ופנים שזופות — כי זה מזמן ידועים אזרחי ארה"ב, ש„הכתונה האמיתי של כדי־נה זו טמון ביושר מוסדו־תיה ובאמון שרוחשים תוש־ביה, על סמך ידיעת העוב־דות. ברוח זו מקיימים אנו את דיונינו".

„בלי שיקול מפלגתי"

רפובליקני רם־דרג בוועדה, הציר אדוארד האצ'ינסון, א־מר: „העמדת נשיא לדין היא מעשה קיצוני מאוד, משום ש־פירושה הפלת היושב בבית ה־לבן מן הממשל כולו. על כן, אמת־המידה במילוי משימה מעוררת־יראה זו חייבת להיות — גילוי אשמה פלילית מצד הנשיא".

האצ'ינסון קרא לחברי ה־ועדה להתעלם משיקולים מפ־לגתיים ולשקול את חומר ה־ראיות בהתאם למיגבלות ה־קפדניות של החוק.

18 דקות

ישיבת הפתיחה נמשכה 18 דקות בלבד. כיד אחריה הת־כנסו חברי הוועדה בדלתיים סגורות, לאיחור סדר עבודתם.

היו"ר רודינו אמר, כי הוועדה תחקור כ־40 האש־מות שהועלו נגד הנשיא בשישה תחומים:

● התפקיד שמילא הנשיא עצמו בפרשת הפריצה למטה המפלגה הדימוקראטית בבניין ווטרגייט; ● הנסיונות ל־השתיק את הפרשה; ● תרו־מות למסע הבחירות; ● ענייני הכספים האישיים של הנשיא; ● טענות בדבר הפעלת גופים ממשלתיים, כ־גון מס הכנסה, נגד יריבים פוליטיים; ● והשלכות אח־רות של הפרשה, שהוגדרה כשערוריה הפוליטית החמורה ביותר בתולדות ארה"ב.

בדלתות פתוחות

בארבעת הימים הראשונים לעבודתה תשב הוועדה בדל־תיים סגורות. אחר שהיועצים המשפטיים של הוועדה ישלי־מו את קריאת המיסמכים ה־שונים וחומר הראיות, תפתח הוועדה את דלתותיה לפני ה־קהל, והעם האמריקני יוכל לצפות בבית המחוקקים שלו בעת פעולתו.

היו"ר רודינו אמר עוד, כי הוועדה תסיים את עבודתה באמצע יולי, ותגיש את המ־לצותיה למליאת בית הנבחר־ים, שיצביע על המלצות א־לה באמצע אוגוסט. את הע־בר ההחלטה שתאושר לסי־נאט.

מצפים, שבשפטו של הנ־שיא לפני הסינאט — אב[...]

אדוארד ל. האצ'ינסון (מימין) חבר הוועדה המשפטית של בית־הנב[חרים] האמריקני ויו"ר הוועדה פיטר ו. רודינו (משמאל) בעת הדיון על אפ[שרות] הפללת הנשיא ריצ'ארד ניכסון בקשר לפרשת ווטרגייט. (וצלום איי.פי. רדיוטל)

לא יתפטר עד אם ביתנו — [...] באפטונו.

„הנשיא יוכרז כאדם שעבר על החוק"

(אי.פי.) רוב האמריק־נים סבור, כי הנשיא ני־כסון יוכרז כמי שעבר על החוק — כך מראה משאל דעת קהל של מכון האר־ריס, שפורסם אתמול.

51 אחוז מן הנשאלים סבו־רים, כי ניכסון יימצא אשם. 30 אחוז סבורים, שהוא אינו אשם. 19 אחוז אינם בטוחים.

במישאל, שנערך בסוף אפ־ריל, נשאלו 1503 מבוגרים. המישאל מראה, כי רק 40 אחוז סבורים, שעל ניכסון ל־התפטר. 49 אחוזים סבורים, כי עליו להישאר בתפקידו.

בחודש מארס היו 44 אחוז בעד התפטרות הנשיא.

סברה רווחת בוואשינגטון:

ניכסון מחק מההקלטות הערות־גנאי נגד יהודים, כושים ואיטלקים

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוואשינגטון

בוואשינגטון נסבר, כי הנשיא ניכסון האשים — בשיחות בבית הלבן — יהודים במימשל, שהדליפו ידיעות „אנטי־ניכסון", אלא שהערות אלו נמחקו מן התע־תיקים שפורסמו בשבוע שעבר.

שמועות בדבר הערות הגנאי נגד יהודים מפי הנשיא נפוצו כבר לפני שבועיים, כשר על כך הכריעו „טיים", אך לא בא להן שום אישור.

עתה מוסרים כתבים, הכותבים כה נמחק מן התע־תיקים, כי כבה ביקורת כינויים, שאכן העיר הנשיא הערות־גנאי על יהודים, כושים ואיטלקים.

נראה, שהדברים נאמרו ביחס עם פרשת דניאל אלסברג והפריצה לשרד הפסיכיאטר שלו בקליפורניה.

הבית הלבן פירסם רק שלושה דפים של השיחה המוקלטת בנושא זה, בין הנשיא לבין יועציו, רוברט הלדמן וג'ון ארליכמן. היתר נמחק מן התעתיק. אך עתו־נאים, שיש להם גישה אל האישים הקשורים בפרשה, אמרו אתמול, כי המחיקות אכן נוגעות להערות שהעיר הנשיא נגד קבוצות אתניות שונות בארה"ב.

אחד המקורות אומר, כי ניכסון העיר בשיחה על אלסברג, שיהודים במימשל מדליפים מידע הן למנהיגי הציבור היהודי בארה"ב והן בישראל.

מקור אחר, שהקשיב לסרטי ההקלטה, טוען, כי ההע־רה בדבר ההדלפות הוצאה מתוך ההקשר, וכי אין בה משום השמצה או ביטוי אנטי־יהודי.

ביאטה קלארספלד חזרה לפאריס תשוב בחודש הבא לקלן־למשפט

שוחררה ממעצר אחר שהשופט הגרמני קיבל את התחייבותו של בנימין הלוי, כי תתייצב בבית־המשפט ב־26 ביוני

מאת סופר „מעריב" מבון

ביאטה קלארספלד חזרה אמש אל חיק משפחתה ב־פאריס — בעלה ושני יל־דיה — אחרי 22 יום ב־מעצר בבית הכלא בקלן שבגרמניה המערבית.

ביאטה קלארספלד ביקשה להשתחרר בערבות, אך השו־פט קבע, כי אין היא צריכה להפקיד ערבות כלשהי והרי־שה לה לצאת מבית הכלא על סמך הבטחתה, כי תתיי־צב למשפט ב־26 ביוני. ה־שופט הגרמני קיבל את הת־חייבותו של ח"כ בנימין ה־לוי, שהיה שופט בית המשפט העליון ושופט במשפטו של אדולף אייכמן. ח"כ הלוי הב־טיח, כי ביאטה קלארספלד תשוב לקלן והעמוד לדין ב־האשמות קונות הנובעות מ־מאבקה להביא פושעים נא־צים לדין.

באמצעות פרקליטה, עו"ד אריה מרינסקי, מישראל, מס־רה לי ביאטה לפני שיצאה לפאריס, כי אכן תשוב לקלן במועד. היא הוסיפה, כי לא שינתה את דעתה בדבר ה־צורך לגלות פושעים נאצים ולהביאם לדין.

ביאטה קלארספלד כותבת עתה הכרזה בעניין זה ומ־קווה שתוכל להשמיעה בבית הדין בעת משפטה.

עו"ד אריה מרינסקי היה אתמול פרקליט זר ראשון, שבית משפט פלילי בגרמניה המערבית מכיר בו כפרקליט בזכויות מלאות. הכרה זו היא עוד שלב בטיפול המיוחד, טיפול בכפפות של משי, ש־זכתה לו ביאטה קלארספלד.

סבורים, כי להחלטת בית המשפט לשחרר את ביאטה בלי ערבות, סייעה גם קריאת הכנסת לבונדסטאג לשחרר את הצעירה.

ביאטה קלארספלד החליטה לוותר על פעולותיו של ה־פרקליט הקומוניסטי הידוע מ־מזרח גרמניה, הפרופ' קאול. פרקליט זה מיהר לקלן ובי־קש לייצגה, מיד לאחר שנת־פרסם דבר מעצרה ב־17 ב־אפריל, באשמת נסיון לחטוף את קורט ליסקה, שהיה מפ־קד הגיסטאפו בפאריס.

מיפגנה לישראל

שאול הן כותב:

ביאטה קלארספלד התקשרה אמש בחצות בטלפון לח"כ שמואל תמיר, כדי להביע את תודתה העמוקה על העזרה והי־עידוד שזכתה להם בארץ. „יחס זה שימש לי כמו אור ברגעים הקשים של ישיבתי במעצר, ואני שואבת מכך עי־דוד במאבקי לכפות ענין צר־דק: העמדת פושעי מלחמה נאצים לדין" — אמרה.

את רגשי תודתה ואת התרג־שותה העמוקה ביקשה קלארספלד להעביר „ל[...] עם בישראל, ובעיקר ל[...] לסטודנטים ולחברי ה[...] במיוחד הביעה הגב' קל[ארס]פלד תודה עמוקה לח"כ בנימין הלוי, אשר התג[...] ערוב למען שיחרורה [...]בות, ולח"כ עקיבא נוף [...] זימן את כינוס הכנסת בנושא זה. כן הביעה [...] הודתה לשר המשפטים, [...] צדוק, וללשכת עורכי [...] בישראל, ולראשה עו"ד [...]טוניק.

שוחררו ארבעה חשוד[ים] בחטיפת מו"ל „אל־פג'[ר]"

מאת סופר „מעריב" בירושלים

המשטרה שיחררה אתמול ארבעה מתוך חמשת החשו־דים האחרונים בחטיפת מו"ל העתון הערבי הירושלמי ב־ערבית „אל פג'ר", לאחר ש־לא הצליחה לאסוף ראיות, כדי להעמידם לדין.

במעצר נשאר חשוד [...] יאסר קארקי, ממזרח [...] רוקח במקצועו, שבע[...] נתגלו סתירות המבדיקו[...] רה נוספת. בין המשחר[...] עורך העתון ג'מיל חמד [...] מרים „אל פג'ר", ב[...] נחטף מביתו בתחילת פברואר ומאז נעלמו ע[קבותיו].

ברז'נייב יבקר בסוריה החודש

מנהיג המפלגה הקומוני־סטית הסובייטית, ליאוניד ברז'נייב, עומד לבקר ב־סוריה במחצית השניה של החודש — כך מסרה אמ־מול סוכנות החדשות הסו־רית, מפי מקורות סוריים יודעי דבר.

תכנית הביקור הועדה כלו־לים באיגרת ששלח ברז'נייב לשליט הסורי אסאד. האיגרת נמסרה לידי אסאד בי[...] האיגרת גם עוסקת [...]בות שבריה"מ מוכנה לו[...] מקרה שיושג פתרון של[...] מזרח התיכון.

סוכנות הידיעות מוסר[ה] [...] הנשיא אסאד מוכן להב[יא] שירותיו הטובים לשיפור [...] בריה"מ—מצרים ואף [...] גישת פיסגה בין הנשי[א] [...]דאת לבין מר ברז'נייב.

יהודים וישראלים בז'נבה הוזהרו מפני ריגול רו[סי]

מאת ישרי רובר, סופרת „מעריב" בז'נווה

בשגרה זיווה ההיהודה מנהלים של מוסדות וחב־רות יהודיים וישראליים ב־עיר, כי בריה"מ מתכוננת לשתול מרגלים במשרדיהם, במסווה של עולים יהודיים בריוסיה המבקשים עבודה או מידע על נושאים יהודיים.

בז'נווה שוכנים משרדי ה„ג'וינט", ה„אורט", הסוכנות היהודית, הקונגרס היהודי ה־עולמי, בית קהילה, בתי כנ־סת, ספריות, וכמובן, בנקים ומשרדים של חברות מסחריות הקשורות בישראל.

מנהיגי הקהילה, שה[...] אמרו שאין הם מבינים [...] מתעניינים הסובייטים בפ[...] המתנהלת בז'נווה דווקא.

צבא עיראק משתמש בנפ[אלם] העלה עיר בא[ש]

כוחות עירא[ק] [...] העלו את העיר זאחו בצפון ע[יראק] המאוכלסת ברובה ב[ידי] כורדים — מסרה אתמול [סוכנות] הידיעות התורכית.

הכוחות העיראקיים כבש[ו את] העיר, שבה כ־25 אלף תו[שבים] — לאחר קרבות כבדים [עם] המורדים הכורדים. העיר [...] כנה צפונית מהנהר חידקל [...] קרבת מיפגש הגבולות הת[ורכי]־סוריה־עיראקי.

שני אישים כורדיים, ש[...] תו בעבר כשרים במ[משלת] עיראק, פנו אתמול למ[משלת] צרפת בקריאה שלא לספ[ק] לממשלת בגדאד נשק חד[יש].

במסיבת עתונאים אמרו [...]חמד מאמאד ועבדול רחמן [...]זאי, כי שלטונות בגדאד [...]כים הפצצה באכזריות ע[ל] האוכלוסיה האזרחית. בקרב כורדים נהרגו עד כה 700 [אנ]שים ויותר מ־2000 נפצעו. [י]תר מ־150 כפרים הופצצו ב[נפ]אלם, וכוחות עיראק הש[תמשו] גם בגאז. (עית).

✶ ששים וארבעה [...] הוגות צעירים, מעט, שפלשו הש[בוע] לדירות בשני בניינים הד[...] שנבנו עבור מבורד השי[...] בצפון עבר הנינו את הד[ירות] מרצונם — חזרו ופלשו ה[...] לה לאותן דירות.

גולדה מאיר עוזבה בכעס לשכת ה„עבודה"

(סוף בעמוד 1)

חמישים השנים האחרונות. מי שכן יודע, יודע גם איזה גם היה לנו. קצת גם הרבה כוחות שהושקעו ביהודה זו, על מנת שתהיה מלוכדת כפי שהיא מלוכדת. לשבור את זה עכשיו, יהיה הכא שלא יכו־פר".

בעד 58

אחר להקמת הממשלה ה־חדשה, אמרה גב' מאיר: „אני בעד הקמת ממשלה של 58. הייתי בעד זה לפני כן. ביניים הם אברוי, 61 — לא, 58 — כן. הצבעתי רק תנאי אחד: שנהיה באמת 58. אינני פוסלת את שולחית אלתי, זה בהחת לכבודי. היו כבר אנשים יותר חשובים ב־היינו שפסלתי או שלא פסל־בי אותם. כי שרוצה לנחם את עצמו, שיש לנו קווי יסוד, הרי שמעלי כראש סיעת רי"צ שאין אנו מקיימים את 14 הסעיפים, ואינני מתארה ל־עצמי שהטענה היא. כאנחנו לא בקיימים אותם מפני ש־אנחנו יהוד בדי יוגים. ה־מדובר בקו המדיני. כי שרו־צה לרמות את עצמו ולחשוב שאפשר להכניס גורם מדיני כמו רי"צ והדבר לא ישנה את מדיניותה של הממשלה, הרי הוא טועה.

„יהיה זה בשבילי איכות אמון כבס, אם הממשלה ה־קיימת הצטרך לשבת עוד כמספר חודשים" — אמרה גב' מאיר. „אני חושבת שזה לא יהיה טוב, לגופו של דבר: טוב שיש בזה אנשים, וה־מולבו טובים, לא רק על פי תעודה־זהות. המפלגה צריכה לעשות את הכל, כדי לאפשר קיצור ישיבת הממשלה הזו. אם תהיה ממשלה 58, אצביע בעדה בלב שלם. אם הוצע ממשלת 61 אני מבקשת ש־יהיה דיון כדיני. זה לא ענין של החלטה לפי בספר. דרו־שה ממשלה חדשה עם אנ־שים חדשים".

פרק חדש

המיועד לראשות הממשלה, השר יצחק רבין תמך בממ־שלה חדשה שתישען על 61 או 58 חברי כנסת. „השאלה העומדת לפנינו היא: אם לפתוח פרק חדש או לא?" — אמר. „הפרק הישן נס־תיים. פתיחת פרק חדש פירו־שה הקמת ממשלה חדשה, שינוי האווירה במפלגה, כו־לל התחייבות כי מי שמייצג את המפלגה צריך לקבל כרו־תה. אם לא נעשה הכל, כדי להקים ממשלה לאלתר, נה־ביע את פתיחת הפרק ה־חדש.

„אני יודע שיש עלי ביקו־רת שהלכתי לדבר עם הרב גורן" — אמר השר רבין. „אני חושב שהיינו צריכים להפוך כל אבן שניתן היה להפוך אותה. על בסיס קווי היסוד והעקרונות שמבחנים אותנו ל־חפש ולהמשיך לחפש דרך ל־שתף את המפד"ל בממשלה החדשה. כניעה למפד"ל היום היתה משגה בכל הבחינות. קבלת הבינה המפד"ל היא ב־גדר כניעה להכתבה.

„אני מצטער שכך המצב ושזה צריך להיות הנושא ב־מציאות המדינית והבטחונית שבה אנו מצויים", אמר ה־שר רבין. „לכן אנו חייבים לעשות את הכל, כדי להקים ממשלה על בסיס מצומצם יו־תר. אינני חושש ללכת ל־בחירות חדשות, אך צריך לעשות זאת רק לאחר שנו־כחנו שאנו מוכנים לפתוח פרק חדש. אנו חייבים לנסות הכל, ואם נעשה — נצליח. נקים ממשלה על בסיס מצומ־צם יותר עם 58 או 61. על כך לא צריך להחליט כרגע. אנו חייבים להוכיח לציבור שמיצינו כל האפשרויות להק־ים ממשלה חדשה".

גם 54

השר פנחס ספיר אמר ש־אינו נכנס לענין של 56 או 61. „אמרתי בישיבה ועדת המרכז המאלימינין שאני מאמין בממשלת 58", טען. „הייתי אפילו מוכן בעד ממשלת 54. עכשיו כאשר עם המפ־ד"ל, היתה ישיבה ברכה ו־החלטנו כה שהחלטנו. מדוע צריך טוב להביא הצעות בפ־ני המרכז, יהיו ארבעה או חמישה קולות פחות או יותר, זה הכל. מה נעשה פתאום היום יותר חמור בלי המפ־ד"ל מאשר ב־21 באפריל?

„המפלגה החליטה ברוב קו־לות מכריע במרכז" — אמר השר ספיר. „אני מכבד את החברים שהציגו מצומצמת. היו שאמרו, כי נפתח דף חדש במפלגה, שזו היתה ישי־בה היסטורית, שבוטלו החטי־בות. זו לא אמת, החטיבות מתקיימות. לבחירות היתה עוד ישיבה ובחרו בהתמודדות לפי חטיבות. אלה שהאמינו בתום לב שהחלה תקופה חדשה ב־מפלגה, דחפו אותי היום ל־אפיקורסיות עוד יותר גדולה.

„יש לעשות כל מאמץ להג־יע לממשלה עם 58, אם כי יש אומרים כי אין זו ממשלה של 68, 66 או 64" — טען השר ספיר. „גם במפד"ל יש שלוש סיעות. אם יחליטו על ממשלת 58 יהיו 58 חברים. אינני רואה דבר יותר גרוע מאשר לבזות עצמנו ולעשות צחוק מעצמנו. יהיה זה אם נאמר היום שאיננו יכולים להקים ממשלת 58 בעוד ש־עמדנו להקים אותה בראשו־תה של גולדה מאיר כאשר הלכה אל נשיא המדינה ו־אמרה לו שהיא עומדת להק־ימה".

מרשם לכשלון

שר המשפטים חיים צדוק אמר, כי אסור ללכת לבחירות עם ממשלת־מעבר שיש לה כל ההסתייגות בלי כל מעלה והיא מרשם בדוק לכשלון. המפלגה חובה מכלכלית ולאומית להקים ממשלה חדשה. אחרת תהיה זו הודאה בחוסר אונים ו־בחדלון של המפלגה. „אינני מוכן להתנבא בראש שנשיא המדינה לא יטיל את התפקיד על מישהו אחר שלא ממפלגת העבודה לנסות להקים ממשלה מקיר אל קיר ואז יצ"צ לכב־רך להצטרף לממשלה" — הס־צים השר צדוק.

הוסיף צדוק: „כאשר הצע־רך ישראל, ילכו לבחירות, כ־שיש כושמו ביודעו אחרי כי ראשות הממשלה, שהמערך הכשיל אותו מהקמת ממשלה ליכוד לאומי. גם אם הולכים לבחירות, יש ללכת עם ממ־שלה חדשה וצוות חדש. הסי־בה לאי־הצטרפות המפד"ל נעוצה במצב הפנימי של ה־מפד"ל, שהוא מצב של הת־פוררות ושבמפד"ל יש כאלה שהשאלה „מיהו יהודי" היא קודמים לקידום ההשקפה הפוליטית שלהם ולא דאגה לגופו של ענין".

שבי הרבנים

מזכיר המפלגה ח"כ אהרן ידלין הציע לפתוח במו"מ עם ל"ע ועם רי"צ תוך הנחה שהממשלה תרשות על קווי היסוד הנוכחיים. הוא הבהיר, שהצעתו באה משום שאינו רואה ברירה אלא להקים ממ־שלה בלי המפד"ל ומשום ש־אין מקום להציע לה הצעות נוספות בשאלת „מיהו יהו־די". הוא הביע צער על כך שהמפד"ל נתונה בשבי ה־רבנים.

ח"כ גד יעקבי הביע התנ־גדות להקמת ממשלה בלי המפד"ל. הוא תמך בהמשך המגעים עם המפד"ל ועשיית ויתורים כלפיה, כדי להקים בכל זאת ממשלה בהשתתפות המפד"ל. ממשלה שתקום על בסיס מצומצם מדי לא תח־זיק מעמד. הנושא חשוב ביו־תר מבחינה פוליטית ולכן יש לשקול, אם לקבל החלטה ב־פורום זה או להעביר אותה לפורום מוסמך יותר. להקמת ממשלה בלי המפד"ל תהיה משמעות חמורה ממדרגה רא־שונה לגבי האפשרות של ה־ממשלה לנהל את המדיניות הישראלית בתקופה הקרובה. אם אי אפשר להקים ממשלה יותר רחבה, יש להגיש ל־כנסת חוק לעריכת בחירות חדשות ולקיים לפני כן בחי־רות פנימיות במפלגה.

מו"מ בזיון

השר חיים גבתי התנגד אף הוא להקמת ממשלה חדשה בלי המפד"ל. יחד עם זאת טען, כי היה במו"מ עם ה־מפד"ל משום בזיון ולכן אין להמשיך במו"מ כזה. במקום כך יש להגיש חוק לכנסת לעריכת בחירות חדשות. „מה אנחנו נלחמים להשיג את ה־מפד"ל כשותפה בממשלה הח־דשה?" — שאל. „יש לנו מפד"ל בפנים, בממשלת ה־מעבר הקיימת".

גב' בבה אידלסון דיברה נגד הקמת ממשלה עם ר"צ, כי הנוצה זו לא תוסיף ל־יציבות הממשלה. אם אין כ־[...]גוס, יש ללכת לבחירות.

ח"כ אברהם זילברברג, אברהם עופר, ח"כ ישראל קרגמן וח"כ צדי אמוראי הבי־עו דעתם בעד הקמת ממשלה 61 או 58. הם הדגישו, כי מרכז המפלגה הכריע שיש להקים ממשלה חדשה בהקדם והוא בחר גם ביצחק רבין כמרכיב הממשלה.

ח"כ אברהם עופר: „וי־תרנו למפד"ל הרבה בעניין זה ומדינה. גם בסיבוב ה־קודם של הרכבת הממשלה הגענו לאותו מצב שהמפד"ל אמרה „לא" ואנחנו הבאנו ל־נשיא המדינה הצעה לכונן ממשלה 58, הדבר אושר ב־סיעה בכנסת".

ללא תמרון

ח"כ ישראל קרגמן: „מי שאינו רוצה ללכת יותר לק־ראת הדתיים ומי שאינו רו־צה ממשלה ליכוד, לא נשאר לו הרבה תמרון מאשר ממ־שלת 61 או 58".

ח"כ צדי אמוראי: „אני מציע שלא לפסול שום חוג שמוכן ללכת אתנו לממשלה בקווי יסוד מקובלים. נמצא את הדרך עד תומה להרכיב ממשלה חדשה. אם לא יעמוד לנו הכח וממשלה זו לא תאריך ימים, נגיד לציבור ש־עמדנו על עקרונותינו".

פרופ. ע. כרמון הציע ללכת לבחירות חדשות. ח"כ מנחם הכהן: „לו הייתי צריך להח־ליט לבדי, אני חושב שמ־בחינה לאומית היסטורית, אם אנחנו בכלל באים להגדיר בחוק „מיהו יהודי", לא צריך להגדיר דברים כאלה חילוני. אך אם באים להגדיר זאת, אין אפשרות להגדיר מאשר כהגדרה הלכתית. מי שדורש מן המפד"ל אחרת, יודע שהוא דורש דבר שלא יכול להתקבל על דעתו".

דב בן־מאיר הביע דעתו בעד הקמת ממשלה בכל מת־כונת שיצחק רבין יצליח להק־ימה. דב צביר ואלי מואל צידדו בהקמת ממשלת 61 או 58. ח"כ דוד קורן תמך בהקמת קואליציה רחבה עם הליכוד. בן־ציון חלפון אמר שיש להבליט על הקמת ממ־שלה חדשה בלי לציין 61 או 58.

ממשלה לאלתר

ח"כ משה ברעם אמר, כי מוטב היה להגיע לקואליציה עם המפד"ל, אך אם אמרה לא, יש ללכת לממשלת 61 או 58. ח"כ מיכה חריש דרש הקמת ממשלה חדשה לאלתר בראשותו של יצחק רבין. בן רז כהן, כי אפשר להקים צוות טוב ומבטיח לממשלה חדשה. ח"כ שושנה ארבלי־[...]

הודעה לבעלי רכב פרטי!!!
מבצע החודש בהנחות גדולות
נשיונל אטלנטיק — יצרני ציפויי חן למושבי רכב
מודיעה בזאת על
מכירה ישירה מהיצרן לצרכן
של ציפויים למושבי רכב
מבד מגבת סטרץ'
לרגל מבצע החודש ימכרו הציפויים במחיר מוזל
✶ ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
✶ ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
✶ ציפויי חן בצבע בצבעים יציבים ומרהיבים
✶ ציפויי חן מלווה בתעודת אחריות
„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"
המכירה הקמעונאית תערך במחסן המפעל
תל־אביב, נשיונל אטלנטיק,
רח' מטלון [קודם רח' מרכז מסחרי] 61
(5 בניינים מזרחה מרח' העליה 21), בימים א'—ה' בין השעות 9.00—19.00 — בימי שישי עד 13.00.

מעריב
העורך: אריה דיסנצ'יק
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ
תל אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב" רח' קרליבך 2 (מיקוד: 67132) ת.ד. 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד 65123), טלפון 621994.
ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94581), טל. 221151. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.
חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33104), טלפון 666468; 669020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

במיפגש היהודי־ערבי המסורתי בחורשת גינוסר

[א]לון: ההצעות שלוקח קיסינג'ר [ל]דמשק – הן המכסימום האפשרי

...את באור הראובני ...ראש הממשלה, יגאל ...הכריז אתמול אחה״צ ...שיביא אתו ד״ר ...בנסיעתו הקרובה ...בשם ממשלת ישר־ ...המכסימום האפ־ לא פחות ולא יותר. אלון דיבר במיפגש ה־היהודי־ערבי, שהוא מסורת מדי שנה, אחרי חג העצמאות, בחורשת גינוסר, על שפת הכנרת. במיפגש נכחו כ־1500 אורחים, ובראשם נשיא המדינה, פרופסור אפרים קציר, חברי כנסת יהודים וערבים, ראשי עיריות, מועצות מקומיות ואזוריות מכל הארץ, נכבדים ואנשי דת מרצועת עזה, מסיני, מיהודה ושומרון ומכל רחבי הארץ.

בהתייחסו למגעים עם קיסינג'ר, אמר אלון, כי „מה שדרוש עכשיו היא מדינאות מפוקחת בדמשק, כזו שנתגלתה בירושלים. רצון טוב ומדיניות נבונה, הם שיביאו השלום והברכה לכל עמי האיזור".

הבנה — ושמירה

בכוונתנו להגיע להסדר הפרדת כוחות עם סוריה — אמר אלון — גילתה ישראל הבנה רבה הן לאינטרסים של ממשלת סוריה ועמה, והן ליוקרתה של סוריה, תוך שהיא מקפידה על שמירת האינטרסים הלגיטימיים והבטחוניים שלה עצמה.

„בטוחני, כי כשיגיע שוב ד״ר קיסינג'ר לדמשק, הוא יביא אתו לממשלת סוריה הצעה ישראלית, שיש בה משום ביטוי של רצון טוב מצד ישראל" — אמר.

„אילו היה רמקול זה מגיע מכאן עד לדמשק — אמר — הייתי אומר לשכננו, הנשיא אסאד, שיהיה אסאד (אריה, בערבית), שילהו אומץ לב של אריה, להוליך את עמו לקראת שלום, ולא לקראת קרבות נוספים, המובילים בתוכם אסונות נוספים.

ההסכם עם מצרים הוכיח את עצמו

לדעת מר אלון, הסכם הפרדת הכוחות עם מצרים, עד היום, הוכיח את עצמו. אנו עדים לראשית מאמץ מצרי להפנות מאמצים ואמצעים לפיתוח כלכלי וחברתי של מצרים. יש בכך ברכה רבה למצרים ולשכנותיה ואף לישראל.

עם זאת, אי אפשר שלא לעקוב בדאגה אחרי מאמצי חימוש מוגברים במצרים, שאינם דרושים לפיתוח הבנה הדדית ויחסי שלום תקינים — אמר.

„אנו מחפשים דרך למצוא הזדמנות נאותה, להמיר את ההסדר החלקי בהסדר של שלום עם מצרים, שישמש עידוד למדינות ערב האחרות" — אמר אלון.

נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, הביע הערכה למיפגש האחוה היהודי־ערבי. „למרות שבגולן מוסיפים לרעום התותחים, ובארץ עגומה שוב מבצעים מחבלים מעללות רצח אכזריות, היחסים בין היהודים למיעוטים החיים בתוכנו עומדים במבחן" — אמר הנשיא.

מחול, מקרא ותרגום

בין נאום לנאום נשמעה שירתה של עדנה לב והוצגה „דבקה" בהופעת סוערת על ידי נערות ונערי להקת „בית הגפן" בחיפה. שני משוררים צעירים, אגוד אלון מקיבוץ בארי שבנגב ורושדי אל־מהדי מחיפה, קראו משיריהם ואיש איש תירגם ללשונו את שירי רעהו.

סיים המשורר רושדי אל־מהדי: „למרות עוני והחושך / אמשיך לחלום על השלום / לזרוע אהבה בכל העונות / עד שיזרחו שוב קרני השמש / ויקברו מאורעות העבר".

[פר]ס: אנו מוכנים לתת פיסות [קר]קע – תמורת פיסות שלום

...עם סוריה מת־ ...בשני מישורים: ב־ ...ת הנשק ובשיחות מ־ ...ת. אני רוצה להביע ..., שהתדברות תהיה ...שוים, ברוח מכובדת, ...בין מוכשים ברוח ב־ ...— אמר אתמול שר ...ורה, מר שמעון פרס, ...של אגודת ישראל־ ...קה, בבית ויצ״ו בת״א.

...לי כל ספק בבושר ...אנו, וגם לסורים אין ...בכך. אין רצוננו קצרה ...עה זו. אבל אנו באמת ...ם להגיע להידברות, ...חיות חיי כבוד הבנה ...וכינור", הטעים השר.

...הדגיש, כי הפרדת ה־ ...היא אינטרס ישראלי, אין אנו משרתים אף אחד. גם אם יש לנו תותחים ותותחנים טובים, איננו רוצים לתת רשות דיבור רק לתותחים, ואנו שואפים להגיע להרגעה. לשם כך „אנו מוכנים לתת פיסות של קרקע תמורת פיסות שלום".

השר פרס הטעים, שסיכום פעולותיו של ד״ר קיסינג'ר במזרח התיכון הוא חיובי בהחלט, בהשוואה למתווכים אחרים.

כושב לעבור ממהלך מלחמתי למהלך של הידברות, — אמר, — אם אין אפשרות להגיע מיד למהלך של מו״מ לשלום, ולא להישאר במהלך המלחמתי. במצרים נראה כבר ניצן כלשהו של שלום והידברות, נוסף למהלך המלחמתי, ויש לנו ענין בחיזוק המגמה הזו.

בהקשר זה אמר מר פרס, כי ישראל מעדיפה השפעה אמריקנית במצרים, על השפעה סובייטית, הסיוע המכני האמריקני שם רצוי יותר מהטילים הרוסיים. עם זאת, עלינו לעקוב בעין פקוחה אחרי מהלכי ארה״ב באיזור.

השר הוסיף, כי יחסי ישראל־ארה״ב הגיעו כיום לפיסגה, הן בגלל ידידות הממשל והן משום שהמלחמה הקרה מתמקדת במזרח התיכון. הוא העיר, כי אין לדבר על לחצים הדדיים בינינו לבין ארה״ב, אלא על איזון בין עמדות, שלא תמיד הן זהות.

ח״כ ד״ר א. אבוקרין, יו״ר האגודה בתל־אביב, פתח את המסיבה. (ע)

[מ]תיישבים מהגולן ביקרו אצל שובתים מול בית ג. מאיר

...את סופר „מעריב" בירושלים

...ניות הרעב והשבת הפרופסורים ואנשי ה־ ...גד נסיגה בגולן, מול ...של ראש הממשלה ה. מאיר, נקבעת ליומה השי. מול באו אל השובתים ...ת מתיישבי רמת־הגולן ...חיות שונות, להביע לשובתים.

בבוקר הגיעה למקום גבי רחל ינאית־בן־צבי, שניסתה להשפיע שיפסיקו את שביתת הרעב.

רופא שביקר את שובתי הרעב הורה לשניים מהשובתים להפסיק את הצום, במצבי בריאות.

בשעות הערב והלילה המה השטח מול בית ראש הממשלה מבקרים, שהתווכחו על עתיד הישובים ברמת־הגולן.

היום עומדים להצטרף אל המפגינים מתיישבים מגוש עציון.

משלחת של מיסדר דיבר־סינסקי באה אתמול אל שובתי הרעב והביעה להם רגשי הזדהות. לכל אחד מהשובתים הוגשה מגילת קלף. מטעם השובתים הסביר שמואל כץ, אליעזר ליבנה ומשה שמיר את המניעים לשביתתם.

[כנ]ס של ישובי הגולן קורא [ל]התנחלות חדשה בכל הרמה

...מאיר הראובני

...נציגי הישובים ב־ ...הגולן, שנערך אתמול ...במושב נאות גולן, ...הרמה, קרא לפעול ...להקמת התנחלות ...בכל שטח רמת ה־ ...שרה אחידה של אי־ ...לממשלה ולהודעות השרים. בענין עמדותיה של ישראל במו״מ עם קיסינג'ר. בכנסת קראו ליתר קיצוניות בפעולות ההגנה וההסברה נגד נסיגה. הועלתה תביעה ליצור עובדות בשטח, שיקשו על הממשלה לבצע נסיגה, גם אם יושג הסכם.

הכנס החליט להמשיך ולגייס אישי ציבור, מוסדות ואת התנועות וההתיישבויות, שיסייעו למאבק הישובים על עתידם ובטחונם ברמת הגולן.

הוחלט לקיים עצרות בכל הערים הגדולות, לגיוס תמיכה המונית.

הערב ומחר יתקיימו בכל ישובי רמת הגולן אסיפות חברים, כדי לדון בהתפתחויות, לשמוע דו״ח מפעילי ועד החירום ולתת תוקף להחלטות הכנס מאתמול.

ראש ממשלת קנדה המובסת, פייר אליוט טרודו, נראה עוזב את בנין הפרלמנט באוטאווה אחרי שהרוב הצביע אי־אמון בממשלה. בחירות חדשות ייערכו ביולי. (הצלום איי.פי. רדיוטלגראפי)

צעירי חרות מגישים לרבין „דרכון עם אשרה לירדן"

מאת יחיאל לימור

משלחת של צעירי „חרות" בירושלים מבקשת להפגש ביום א' עם המיועד לראשות הממשלה, מר יצחק רבין, כדי למסור לו דרכון ישראלי חדש. בדרכון זה מוטבעת אשרת־כניסה לירדן, אשר לדברי צעירי „חרות" נועדה לסייע למר רבין לבקר בגוש־עציון.

הדרכון שיוגש למר רבין הוא דרכון ישראלי אמיתי, אשר עבר „שיפוץ" שבמסגרתו הוכנס שמו של רבין כבעל הדרכון, ואף הוצמד אליו דף ועליו אשרת־כניסה אמיתית שהוצאה על־ידי שלטונות ירדן.

צעירי „חרות", המבקשים להפגש עם מר רבין, יתבעו ממנו להתנצל בפני מתנחלי גוש עציון על הדברים שאמר. בכוונתם גם להאשימו כי דעותיו, בהיותו אדם צעיר, הן אשר „מולידות בלב הנוער כיום את אבדן האמונה וסימני השאלה לגבי זכותנו לחיות בארץ הזאת".

המקור עומד מר רבין להפגש עם משלחת של מתיישבים בגוש־עציון.

ראיה מוסיף לתמוך בהמשך השלטון הישראלי בירושלים

ראש הכנסיה היוונית קתולית בישראל, הארכיבישוף יוסף ראיה, הצהיר, כי הוא מוסיף לתמוך בהמשך השלטון הישראלי בירושלים.

הצהרתו של הארכיבישוף ראיה, בהתפרסמה בגליון החדש של „אל ראבטה" („הקשר"). „ייתכן שהם (הכוונה לאלה שתקפו אותו על הצהרותיו בענין זכות השלטון היהודי על ירושלים) אינם מבינים אותי, וייתכן כי יש הסבורים, כי אינני מכיר את ההיסטוריה של הארץ הקדושה. או כי כפל כוהן בגליל כבר המאבק שאני בנהל או אולי כפלו ובעדו רגלי בסבכי הפוליטיקה".

„אולי אינני פוליטיקאי מקצועי ואינני בתכוחס לזכויות ההיסטוריות והדתיות של המוסלמים בירושלים, כפי שאני מתנגד לכל גורם שינסה לחלל את קדושת מסגד „אל־אקצה" או לפגוע ברגשותיהם של בני אדם על רקע דתי. אך כל מה שמעניין אותי הוא שהמקומות הקדושים לכל בני האדם ושל בני כל הדתות יישמרו וכי תובטח חרות הגישה אליהם והיום סרסים והיים בהם בצורה חופשית".

„על סמך מה שראו עיני ועל סמך כל מה שאני יודע, איני רואה שום סיבה או עילה לדחות את המשך השלטון היהודי בירושלים. כל עוד ימשיך השלטון הזה בשמירת הזכויות המקודשות למוסלמים, לנוצרים וליהודים".

שני אחים שנפלו נטמנו במשמר השרון

שני אחים, נפתלי ואשר סידרר, שנפלו במלחמת יום הכיפורים, הובאו אתמול אחר הצהריים לקבורה בקיבוץ משמר השרון.

נפתלי סידרר נעדר בתוך השטח שהוחזר למצרים ורק לפני שבועיים נתגלתה גופתו. לאחר זיהויו הוחלט להעביר לקבורה במשמר השרון גם את אחיו, אשר נקבר בבית העלמין בקרית שאול. נפתלי סידרר בן 25, סטודנט להנדסת חשמל בטכניון שימש כאיש בצוות טנק ונפל ב„חוה הסינית". באותו מקום נפל גם אחיו, סגן אשר סידרר בן 22, מפקד מחלקה בחטיבת שריון סדירה. לפי העדויות של ה... נהרגו האחים לא הרחק זה מזה ובהפרש זמן של חצי שעה. למשפחת סידרר במשמר השרון עוד בת.

2 המחבלים שהציתו מטוס בהולנד יועמדו לדין ביולי

מאת ה. בדייך
כתב „מעריב" בהאג

אחמד נג'ר בן 23 וסמי הוסיין טמימי בן 21, שני המחבלים הפלשתינאים אשר העלו באש, ב־3 במארס, מטוס בריטי מדגם וי.סי.־10 בנמל־התעופה סחיפהול של אמסטרדם, יועמדו לדין בהארלם שבהולנד ב־10 ביולי.

שני המחבלים השתלטו על המטוס זמן קצר לאחר המראתו מביירות, בדרכו ללונדון, והכריחו לאמסטרדם. 92 הנוסעים ו־10 אנשי הצוות שוחררו, בטרם עלה המטוס בלהבות. בריטניה לא ביקשה את הסגרת המחבלים, אף־על־פי שהולנד היתה מסגירה אותם ברצון רב.

יש להניח, כי החקירה המוקדמת תסתיים בתחילת יוני. פרט לחטיפת המטוס, נאשמים שני המחבלים בהחזקה בלתי־חוקית של נשק, בשימוש בדינמיט ובהצתה. צפוי להם עונש עד 30 שנות מאסר.

הסעיף נגד חטיפת מטוסים, שנכלל לאחרונה בספר־החוקים ההולנדי, יופעל לראשונה עם הענשת מחבלים אלה.

התובע הכללי בהארלם, ד״ר ברדיוס, אמר, שבעת המשפט יינקטו אמצעי זהירות מיוחדים. הוא הוסיף, שלא מדובר במשפט קל־ערך, ועל־כן יש צורך באמצעים אלה.

הק.ג.ב. מזהיר מעריכת הסמינר המדעי במוסקווה

אנשי משטרת הבטחון הסובייטית הזהירו, כי עריכת הסמינריון המדעי הבינלאומי, שנועד להתקיים במוסקבה ביולי, בהשתתפות של מדענים זרים ובהם אנשי פרס נובל בחו״ל ה... בפרובוקציה. כך נמסר אתמול בחוגים יהודיים במוסקבה. (ע״ר)

חייל נהרג בהפגזות הסורים; חיל־האויר תקף ב„פתח־לנד"

מאת יעקב ארז
הסופר הצבאי של „מעריב"

חייל צה״ל נהרג אתמול בצהריים, בהפגזה של הסורים באזור המובלעת. הסורים המשיכו אתמול לבכו מטחים על ידי ארטילריה באזור המובלעת, דרום הגולן וההרמון. כוחות צה״ל השיבו באש אל מקורות הירי הסוריים וכן למטרות צבאיות.

אחרי הפסקה של שלושה ימים, חידשו אתמול מטוסי חיל האויר את התקפותיהם באזור החרמון ו„פתח־לנד".

הירי הסורי החל אתמול בשעות הבוקר ונמשך עד רדת החשכה. באזור החרמון ירו הסורים מטחים של קאטיושות. עד הצהרים היה ירי דליל של הסורים בגזרות השונות. ובשעות הצהרים ירו הסורים מטחים ארטילריים, שהצעקו מדי פעם בטעם למטרה אחרת באזור המובלעת.

מטוסי חיל האויר תקפו במשך 45 דקות מטרות שונות באזור ה„פתח־לנד" ממערב להרמה, שם מתרכזים מחבלים וכן חיילים סוריים. לאחר מכן תקפו משך 45 דקות ריכוזים של ציוד הנדסי סורי וכוחות צבא סוריים שרוכזו לאורך הדרך אותה פרצו הסורים לעבר הרכס שבידיהם, המכוון לפיסגת החרמון.

✶ אילם בולהשיק, המרכז התרבותי המבוקש של הקהילה היהודית בבודפשט, נפתח מחדש לאחר שהיה סגור במשך 20 שנים.

האופוזיציה בבון תחקור הידיעה שבראנדט שילם 300 אלף מארק לאחת ממעריצותיו

„קוויק": הקאנצלר ביקש בכסף זה למנוע פירסום ספר על פרשת אהבים שהיתה לו עם מרגלת מזרח־גרמנית ✶ שמידט סיים השלב הראשון במו״מ להקמת ממשלה חדשה

...סופר „מעריב" בבון

...נגה האופוזיציה הפע־ ...רכזית ניצלה אתמול ...שערוריה בעקבות ...בממשלה גרמניה ה־ ...ית, ווילי בראנדט, ש־ ...ר בעקבות גילוי פר־ ...ריגול של גיום בראנדט ...לאחת ממעריצותיו מ־ ...של 300 אלף מארק, ...להניאה מפירסום ספר, ...על פרשיית אהבים ...ם שלום.

...הסיעה הדימוקראטית־ ...ת בבונדסטאג, קארל קא־ ...ס, אמר לכתב „בילד צ־ ...רב התפוצה, שהאופוזיציה תרצה לדעת, אם כסף זה אמנם שולם. ואם כן על־ידי מי, מדוע ומאילו מקורות.

לדברי השבועון המצויר הימני „קוויק", היתה האשה, ששמה לא צוין, מרגלת מזרח גרמניה, שהוטל עליה להביך את בראנדט. כאשר היה עדיין ראש עיריית ברלין המערבית בשנות ה־60. אולם — אומר „קוויק" — היא התאהבה בו ו„סידרה" את המזרח גרמנים.

● ● לא ידעו הרקע

בעת ביקור שיגרתי בברלין המזרחית היא נעצרה ונידונה לשמונה שנות מאסר. כאשר שוחררה, נפלטה למערב, בתקווה שתוכל לחדש את ידידותה עם בראנדט.

במקום זאת ניתנה לה כיסרה בבון הפדראלי. היא הפסידה מישרה זו, כאשר קיבל לידיו הורסט אמקה את תפקיד ראש הלשכה של הקאנצלר. הוא פיטר אותה, בבלי לדעת את הרקע.

● ● המו״מ הקואליציוני

השבועון אומר, כי בראנדט שילם לה כאשר החלה להיות מחוקת סכנה, בגלל האיומים לכתוב ספר.

כנראה, כי בינתיים סיים ראש הממשלה המיועד, הלמוט שמידט — שהיה עד עתה שר האוצר — את השלב הראשון של המשא והמתן עם שותפיו לקואליציה. אנשי המפלגה הדימוקרטית החופשית, על הרכב הממשלה החדשה.

כאחר שיריר המפלגה הזו, שר החוץ ואלטר של, יבחר כנראה לנשיא גרמניה הפדרלית, במקום גוסטאב היינמאן ב־15 במאי, כניתים, כי האנס דיטריך גנשר, סגן יו״ר מפלגה הדימוקרטים החופשיים וש־ר הפנים עד עתה, יקבל את הפקיד שר החוץ.

בינתיים בוסיף של לעבוד בראש ממשלת המעבר, בהיותו סגן הקאנצלר.

ועדות המשא ומתן של שתי מפלגות הקואליציה יעסקו היום בניסוח ההודעה המדינית הממשלתית, תוך הכנסת שינויים מסוימים בתוכנית עליה הצהיר בראנדט בהיכנסו לתפקידו לפני 15 חודשים.

● ● דגש על פנים

משקיפים בבון בטוחים, כי בעיקרו של דבר תמשיך הממשלה במדיניותו של בראנדט, אולי תוך דגש יתר על בעיות פנים ובפיתוח הצעדים לבלימת האינפלציה. נושא הקרוב ללבו של שמידט.

הבונדסטאג יתכנס ב־16 במאי, כדי לבחור בראש ממשלה חדש.

[ב]רגוני המחבלים יוזמנו גם [ל]ועידת ארגון המזון הבינ״ל

[ה]שתתפותם בוועידה על אוכלוסיית העולם כבר אושרה

מאת פילים בן ... „מעריב" בת״א

נציגי המחבלים הפלשתים יוזמנו להשתתף ב...ת ארגון המזון הבינלאומית, שעומדת להתקיים הקיץ...

...זה הגיעה אתמול אל ... לוועדה הכלכלית וה... של או״ם. אין ספק, כי ..., שהוגשה במושב ה... עתה בניו־יורק תתקבל. ...ם כי רק ישראל תדבר ... ותצבע, אך היא אינה ...באותה מועצה, ואינה להצביע. לנציג ישראל ...מעמד של משקיף בלבד. ...זה צפויה זו הצטרף אל ...בה שנתקבלה ביום ד', ...השתתפות „תנועות ה...ות על ידי הליגה הערבית ...לוועידה בענין אוכלוסית ...שתתכנס בקיץ בבוקרשט. לא היו מתנגדים, ורק כמה ממדינות המערב הביעו את הסתייגותן. גם תנועות המוכרות על ידי הארגון לאחדות אפריקה, כלומר — תנועות מחתרת הלוחמות נגד פורטוגל, ותנועות התנגדות לבריטית האפרטהייד של ממשלת דרום־אפריקה והשלטון הלבן ברודזיה, נתקבלו כמשקיפות בועידת האוכלוסיה.

ברית המועצות ומונגוליה הציעו להזמין לועידה בבוקרשט הן את צפון ויטנאם הן את הוייטקונג.

כל התנועות הללו כבר הוזמנו לבוקארסט, ויש להניח כי יוזמנו גם לרומא. אף על פי שלא יוכלו להשתתף בהצבעות יוכלו להשמיע נאומים, ולפרסם הצהרות מכל הסוגים.

אין ספק, כי הארגון לשיחרור פלסטין ימקד את פעילותו בשתי הועידות בהצבעת אנטי־ישראלית. פרט לכך לא תהיה לועידות אלה משמעות רבה, שכן ההחלטות המתקבלות בועידות אינן מחייבות את הממשלות.

ישראל תשתתף כנראה, בשתי הועידות, בהיותה חברה באו״ם. הוכל להשיב להצעות קבוצות המחבלים.

נציג ישראל באו״ם, יעקב דורון, אשר התנגד להזמנת המחבלים לשתי הועידות הללו, אמר, כי מאחורי השם התמים של „ארגונים המוכרים על ידי הליגה הערבית" מסתתרות קבוצות שידוד המואשמות לפשעי זוועה במקומות רבים בעולם — פשעים שקורבנותיהם היו תמיד אזרחים חפים מפשע. עם זאת לא השפיע נאומו של מר דורון על ההחלטה להזמין את קבוצות המחבלים להשתתף בכינוסים הנערכים בחסות או״ם.

סרט חייו של פליני פתח את פסטיבאל קאן

סרטו ה־15 של הבמאי האיטלקי הנודע פדריקו פליני „אמארקורד", המבוסס על סיפור ילדותו של הבמאי באיטליה הפאשיסטית, פתח אמש רשמית את פסטיבאל הסרטים השנתי בקאן.

סרטו של פליני אינו משתתף בתחרות לפרס.

24 סרטים מ־17 מדינות יוצגו בפסטיבאל. ראש חבר השופטים הוא הבמאי הצרפתי והותיק רנה קלייר.

ארה״ב הגישה 6 סרטים, ובראשם ... סרטו של רוברט אלטמן, „גנבים כמוני". בין הסרטים הצרפתיים בולט ... שו של הבמאי אלן רנה, על הנוכל משנות ה־20, סטאוויסקי.

כ־400 סרטים יוצגו בחוץ למסגרת הפסטיבאל, במשך שבועיים. בגלל הבחירות בצרפת, נעדרו אישי ממשלה מן הפתיחה הרשמית. (אי.פי.)

בפסטיבאל יוצג גם סרט ישראלי — „אני אל בנאי", בבימוי של ... וביצוע של עובדיה בוהיו.

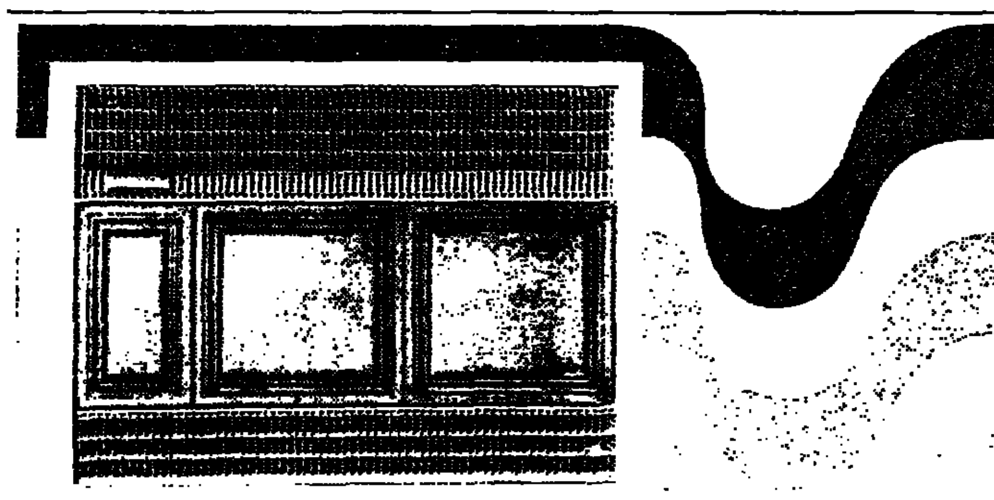

TAPPAN

משב־רוח מאמריקה

עולם חדש של אויר ממוזג, מעתה גם בישראל: עם מערכות "טאפן" המשוכללות. "טאפן"־מושג בינלאומי לתכנון פונקציונלי. איכות בניה גבוהה ויעילות פעולה מירבית. תודות למתקן אוטומטי משוכלל לשנוי כוונני וזרימת האויר. מערכות "טאפן" מותאמות לכל מטרה: בתים משותפים, וילות, משרדים, חנויות, מפעלים, אולמות, בנייני־צבור וכו'.

מעתה תוכל גם אתה להנות ממזגנים מעולים בביתך ובעסקך, שפעולתם שקטה להפליא....

ותוצאתם: אויר טהור ורענן בכל ימות השנה.

לקבלת יעוץ והדרכה ללא־התחיבות על־ידי מיטב מהנדסינו־ נא לפנות בכתב או טלפונית לסוכנים הבלעדיים:

AA

אמדיק־אייר בע״מ. רחוב נירים 6, תל־אביב. טלפון 253127

במלאי להספקה מידית!

✶ ברשותנו גם מלאי מערכות מרכזיות מתוצרת TAPPAN מ־2 ועד 20 טון.

TAPPAN - מזוג אויר היוצר אוירה

...ספלד הוזה לפא... הבא לקלן־למש...

שוחררו ארבעה בחטיפת מ״ל

ברז'נייב בסוריה

...ים וישראלים ...רו מפני ריגול

...דגם פרטי!!! בהנחות גדולות

...ה מהיצרן לצרכן למושבי רכב ...בת סטרץ'

61

هكذا من الأصل

הכל כמו המקור

שלטונות בריה"מ מנסים לנצל תאונה כדי להעמיד את ד"ר פולסקי לדין

בחורה זרקה עצמה מתחת לגלגלי מכוניתו ברחוב במוסקווה ✶ הנפגעת הודתה כי ניסתה להתאבד, אך המשטרה הודיעה לפעיל היהודי כי הוא צפוי לעמוד למשפט

מאת אברהם תירוש

שלטונות בריה"מ מנסים לנצל תאונת דרכים, כדי להעמיד לדין אחד מראשי הפעילים היהודיים במוסקווה, ד"ר ויקטור פולסקי.

בלילה שבין 25 ל־26 במרס השנה, נסע פולסקי במכוניתו ברחוב במוסקווה. צעירה בת 19 שהתבססה עם הוריה, הטילה עצמה מתחת לגלגלי מכוניתו, במטרה לאבד את עצמה לדעת. הצעירה נפצעה והועברה לבית חולים. אין סכנה בתקפה לחייה. בחקירתה במשטרה ובבית החולים הודתה הצעירה, כי דינקה כל המכונית במטרה להתאבד.

המשטרה שפתחה בחקירת המקרה, חקרה גם את פולסקי, תחילה בתור עד. שלשום הוזמן לפתע הפעיל היהודי אל החוקר ונאמר לו, כי הוא מואשם בעבירה על תקנות הנסיעה הבטוחה, לפי סעיף 211 של החוק הפלילי הרוסי. לפי סעיף זה הוא צפוי למאסר עד שלוש שנים. נאמר לו, כי ב־20 במאי יועבר תיקו לבית המשפט.

תופעה לזכות של פרובוקציה, או של ניצול תקריות שונות כדי להעמיד פעילים לדין, אירעו עד עתה רק בערי שדה בבריה"מ. אך בכל השנים האחרונות לא ניסו להעמיד לדין באשמה פלילית פעיל מרכזי במוסקווה (כלבד במקרי הפגנה, עליהן נדונו פעילים ל־15 ימי מאסר).

מקרה דומה אירע לפני כמה חודשים בעיר קייב, כאשר אלכסנדר פלדמן, מראשי הפעילים היהודיים שם, נידון לשלוש וחצי שנות מאסר בעוון „חוליגאניות", לאחר שנקלע לקטטה, שבויימה, כנראה, בידי אנשי הק.ג.ב.

פעיל יהודי אחר במוסקבה, לב גנדין, הוכה בראשית חודש זה בידי בריונים, בעת שעבר בגן ציבורי. הוא נזקק לטיפול בבית־חולים, ובראשו נעשו ארבעה תפרים. לפני כחודש, איימו עליו בק.ג.ב., כי אם לא יחדל מפעילותו, יוכה.

ד"ר ויקטור פולסקי ובתו

יו"ר ועידת הנשיאים: נבקש מקיסינג'ר להסביר התבטאותו בעניין בעיית יהודי סוריה

שר החוץ הנרי קיסינג'ר הבטיח לנו, כי אחרי שישוב מסיורו במזרח התיכון, נוכל להפגש עמו, ואז נוכל לדעת פרטים נוספים. בהזדמנות זו נברר את פשר התבטאותו, כי הבעיה של יהודי סוריה היא עניין פנימי של ארץ זו — זאת אמר יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב, הרב ד"ר עזריאל מילר, במסיבת עתונאים שקיים אתמול בתל אביב.

במסיבת העתונאים השתתף גם מר יהודה הרמן, מנהל ועידת הנשיאים בארה"ב.

הרב מילר אמר, כי שר החוץ האמריקני קיים שלוש פגישות עם חברי ועידת הנשיאים, ובפגישות אלה ניתן היה לברר עמו נושאים שונים, והוא היה כן וגלוי לב. הפגישה האחרונה התקיימה זמן קצר לפני צאתו לסיורו הנוכחי באזור. באותה הזדמנות נשאל ד"ר קיסינג'ר על הצבעתה של ארה"ב במועצת הבטחון אחרי פעולת צה"ל בלבנון והסבה בקרית שמונה. הוא היה מוכן לשאלה זו, והציג את ההודעה ששודרה משרד החוץ בוואשינגטון כהבהרה. הנוכחים הדגישו בפני שר החוץ האמריקני, כי ההסבר אינו מספק אותם.

הדובר אמר, בתשובה לשאלות, כי מדיניות החוץ של ארה"ב מבוססת על קיומה של ישראל חזקה ושר החוץ הנוכחי מנסה לקיים את המדיניות הזאת. הוא אדם מרשים מאד ויש לנו הערכה מלאה כלפיו — אמר הדובר. הוא ציין, כי כשנתמנה ד"ר קיסינג'ר לתפקידו, היה חשש שמא תשפיע יהדותו לרעה על יחסו למדינת ישראל. החשש זה, כמו חששות אחרים שהיו כלפיו וכלפי ממשל ניקסון נתבדו.

הארות נשאל על יחסה של יהדות ארה"ב כיום לממשל ניקסון. הוא אמר, כי בשעתו היה חשש שבגלל מצבו של הנשיא ניקסון ינסה שר החוץ שלו להשיג הישגים על חשבונה של ישראל. אך מי שחשב כן לא העריך נכונה את ד"ר קיסינג'ר ואת אורחי ארה"ב.

בסיורם הקצר בארץ נפגשו ד"ר מילר ומר הרמן עם ראש הממשלה, גברת גולדה מאיר. בשיחתם עלו נושאים רבים בעלי עניין משותף. אחד הנושאים שהועלו בשיחה היה חשיבותה של ישראל כמרכז רוחני ליהדות העולם.

ד"ר מילר הביע את התרשמותו העמוקה מסיורו בישראל ובמיוחד מן הביקור בקרית שמונה.

מר הרמן הביע את דעתו, כי ישראל מפגינה יותר מדי דמוקרטיה. ומן הראוי להחיש את ההכרעות בהקמת הממשלה כאן. ישראל נמצאת במוקד האירועים הבינלאומיים, ועיני כל העולם נשואות אליה. מן הראוי שיתחשבו כאן בעובדה זו, אמר. (ע)

תועלה דרישה להחיל את תיקון ג'קסון גם על המענק לסוריה

חוגים יהודיים בארה"ב ידרשו להחיל את תיקון ג'קסון גם בקשר להצלת יהודי סוריה — מסר משה ברזני, מזכ"ל ועד הפעולה להצלת יהודי סוריה.

נוכח הידיעות אודות מצבם המחריד של יהודי סוריה פנה ועד הפעולה להצלת יהודי סוריה, בשיתוף התאחדות יוצאי סוריה, אל חוגים יהודים בעלי השפעה בארה"ב לפעול מיד לגיוס דעת הקהל בנושא זה. הם דורשים להחיל את תיקון ג'קסון על המענק בסך 100 מיליון דולר שהובטח לממשלת סוריה על ידי ד"ר הנרי קיסינג'ר.

תיקון ג'קסון מתנה כל עזרה או העדפה כלכלית במתן זכות יציאה חפשית. עד כה דובר על כך רק בקשר ליהודי רוסיה.

ביוזמת מזכ"ל ועד הפעולה להצלת יהודי סוריה נתבקשו חוגים יהודיים בארה"ב להפעיל את השפעתם על הקונגרס האמריקני, שיחיל את תיקון ג'קסון למען הצלת יהודי סוריה.

שוטרי המכס סיכלו עוד נסיון הברחה של עולה

מאת רחל פרימור

גם אתמול הצליחו קציני המכס בנמל התעופה לוד לסכל נסיון הברחה של מחשבי כיס אלקטרוניים, שעונים ומאות עטים כדוריים.

הפעם, ביקש נוסע, שבא מאירופה — עולה חדש מגרוזיה — לעבור עם מזוודותיו ב„מסלול הירוק", המיועד לאותם נוסעים שאין ברשותם חפצים החייבים במס. כאשר נתבקש הנוסע לפתוח את מזוודותיו נמצאו בהן יותר מ־20 מחשבים אלקטרוניים זעירים, כ־30 שעוני־יד מוזהבים, וכמה מאות עטים כדוריים יקרים. שווי הסחורה, החייב כולה במכס טרם נאמד סופית על ידי קציני המכס. לפי אומדן משוער יהיה על הנוסע לשלם סכום של כ־20 אלף לירות, מלבד תביעה שתוגש נגדו.

באחרונה נתפסו בנמל התעופה בן־גוריון עולים חדשים מגרוזיה היוצאים לחו"ל כדי לרכוש סחורות יקרות ערך. הם ינסו להעבירן בלי מכס, תוך קבלת סיוע מידידיהם העובדים בעבודות שירותים שונות בנמל.

אנשי המכס וחוקרי משטרת הנמל אינם פוסלים אפשרות שקיימת התארגנות של כנופיה המנסה לשלב דרכי גישה חופשיים בנמל עם נסיונות ההברחה.

✶ שלשה דייגים מעכו שהשליכו רשת בכניסה לנמל חיפה וסיבכו בה אניה יהודית הואשמו אתמול בדיג במקום אסור ובגרימת מכשול בנתיבים.

דיון על הסכנה לירדן יקויים במליאת הכנסת

דאגה חמורה לגורל הירדן כנהר המעביר מים, שניתן להשתמש בהם לצרכי־השקיה, הביעו ביבנה ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, ח"כ ידידיה בארי, שהציע לקיים דיון בנושא.

ח"כ ביבה ורטמן הצטרף לדעה חברו לועדה ובהתאם להצעתו הוחלט להעלות את הסוגיה במליאת הכנסת.

בציבות המים מתכוונים להקים סכר על הנהר, ולעצור את זרימתו לים המלח.

פרס שלמה מ... לזאב אלתגר

פרס שלמה מרק מטעם מסדר דבוטינסקי נכתבה על מעשה של ... טובה, נאמנות לאומית מן לב אוהדי. יועבק לזאב אלתגר, עבר סידרה „קינתו של אב ... הסידרה נכתבה לזכר ... מידרן אלתגר הי"ד נפל במלחמת יום הכ... בקרבות הבלימה על גב... תעלה, ומקום קבורתו נודע.

טכס הענקת הפרס ביום חמישי, 16.5.1974, עה 8 בערב בבית... בתל־אביב.

פנקס הבוחר החדש הוצא לעיון הקהל

פנקס הבוחרים החדש נבחנו, אשר יכנס לתוקף ... ב"ו באב תשל"ד, הוצא לעיון הקהל בלשכות עליה ומירדי משרד הפנים ומרשדי ... הקבועים.

בפנקס הבוחרים החדש ... לוים גם 65,000 בוחרים, והוא מונה כ־1.4 ... בוחרים. הפנקס יוצג ... אזרחי המדינה עד ה ... מאי, שנה זו. כל מי ... נכלל בפנקס הבוחרים ... להגיש ערר על גבי ... מיוחד עד 25 למאי ... בלשכות העליה והמרשם משרד הפנים.

פרופ' ברק דיקן הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה בירושלים

פרופ' אהרן ברק, למשפטים מבחיר בפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית בירושלים, נבחר לדיקן הפקולטה.

פרופ' ברק הוא בן ... עלה ארצה בשנת 47 ... לימודי המוסמך במשפטים ... סיים באוניברסיטה בשנת 1958, ובשנת ...

... סיים בהצטיינות את הדוקטור באוניברסיטה. בשנת 1966—1967 בילה כחוקר באוניברסיטת ... בארה"ב, ובשנים ... כאשר שימש כפרופסור באוניברסיטת ניו־יורק, על ידי האו"ם להכין ... בין־לאומית בענין שטרי ... בשנת 1973 היה ... ברק בין זוכי פרס ... הדיקן היוצא הוא ... ש.ז. פלר.

הליכוד
קורא
לתושבי חיפה
להשתתף בהמוניהם
בעצרת עם

נגד נסיגה מרמת הגולן, בעד התנחלות, בטחון האומה ושלום

המפגן יתקיים ביום שני, כ"א אייר תשל"ד (13.5.1974)
בככר מאי בשעה 8.00 בערב

ינאמו:
ח"כ מנחם בגין
מר אליעזר ליבנה
ח"כ אמנון לין
ח"כ אלימלך רימלט
ח"כ אליעזר שוסטק

רמת־הגולן מגינה על חיפה, חיפה תגן על רמת־הגולן.
בואו בהמוניכם

דוקרט ביח"ר לסריגים
חיסול עודפי יצוא קיץ וחורף
דקטים לגברים וחליפות לנשים
מצמר שלוב עור וזמש
שמלות ✶ סוודרים ✶ כותנות ✶ חולצות
בהזדמנות שמלות קיץ לגברות מ־50 ל"י
ת"א: שד' רוטשילד 75 (פינת מזאה)
שעות 8.00—17.30.
לוד: אזור התעשיה (צ'יי סלרד)
שעות 8.00—16.00 פרט ליום ששי.

לרגל שנת ה־20 ליסודו של
בית האופנה לגברות, גברים ונוער
מ. בירך ושות'
גבעתיים, ויצמן 23, טל. 720296
אנו מכריזים על
מכירה מיוחדת
בהנחות גדולות עד 50%
החל מ־15.5.74 — 15.6.74
בואו קנו ותהנו!

הצעות מיוחדות:	במקום	רק
חליפות מכנסיים	200.—	99.—
חליפות חצאיות	350.—	125.—
שמלות	החל מ־45.— ל"י	
חצאיות	החל מ־35.— ל"י	
מכנסיים לגברות	מ־20.— ל"י	
מכנסי גברים	מ־55.— ל"י	
חולצות גברים	מ־25.— ל"י	

אוטובוסים: 53, 63, 57, 45, 55.

עצי תמר לנוי ושדרות
מכל הגדלים
למכירה
✶
פרטים חבל ירושלים, מחוז המטעים ה.ד. 69—25 ירושלים טל. 02—223426.

דרוש
דוד קיטור
הספק כ־20 טון לשעה, לחץ 3 אטמ.
בהצעות נא לפנות לה.ד. 147 פתח־תקוה או טלפון 03)913191).

טיולים מאורגנים לאירופה ולארה"ב
הווי דתי ואוכל כשר
ההרשמה: בכל משרדי הנסיעות
פרישמן 19 ת"א טל. 245295

מבוקשת
פיאט 600 לבנה
(נסים אדומים למעלה ובצדדים)
209—371
פרס למוצא
טלפון 03-264513
או למשטרה

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מתבקשות הצעות לקציר בקומביין
של כ־80 דונם חיטה וכיבוש הקש לאחר הקציר.
על המציע לפרט שתי אפשרויות
1. קציר בקומביין וכיבוש הקש כאשר היבול נשאר ברשות הטכניון.
2. קניית היבול בשדה לאחר הקצירה.
לקבלת פרטים ובקור בשטח נא להתקשר בכתב עם מר א. ... בחוות הטכניון יד נתן עכו או טלפונית 04—910950. הצעות תתקבלנה עד יום ו' 17.5.74.

צריף שוודי
100 מ"ר — 4 דירות של חדר וחצי
עם שרותים ומקלחת לכל 2 דירות
במצב טוב
פרטים: קיבוץ תל־יצחק — דאר תל־יצחק
טל. 053-992281 — בין השעות 7.00—12.30

לחברנו אריה דיסנצ'יק
עורך „מעריב", וחבר נשיאות ועדת העורכים
ברכות לבביות
להולדת הנכד הראשון
והבן הבכור
לבתיה ועידו דיסנצ'יק
ועדת עורכי העתונים היומי במדינת ישראל

לאריה ולעידו דיסנצ'יק ומשפחותיהם
להולדת הנכד — הבן הבכור
ברכה לבבית
אגודת העתונאים בתל־אביב

דליה קורדובה פנחס רוטנברג
נישאים
החופה נערכה בחוג המשפחה
צהלה, 9 במאי 1974

בעז"ה
יקי רייס גבי כהנא
נשואים
וינה ל"ג בעומר 9.5.74

רות ויצחק גזית צילה ומרדכי זיבל
מודיעים בשמחה על נשואי בניהם
עתליה וידון
החופה נערכה בחוג המשפחה
חיפה/אשדוד 9.5.74, ערב ל"ג בעומר

לאספן המצוות שמחה אריאלי מיד־אליהו
ברצוני להודות לך על טפולך היעיל ברעיתי שושנה — שסבלה במשך שנים סבל בל־יתואר מגב. אותה בטפולך המסור הבאת לה מרפא מלא. מי יתן ותזכה לשנים ארוכות ולתועלת הרבים הנהנים משרותך — ובהתנדבות.
מתוקרה אברהם המאירי
חיפה, טלפון 241921

ראשונים וללדרמן
רעידו ב„חת...
קציו מות
...שכון ופיתוח לישראל...
...חתון עכשיו

תחרות הבינלאומית בשחמט
צחונות ראשונים ליברזון ולדרמן

מאת אליהו משר

לשותף אסלון, שצריך להת־רות ברגע האחרון, יש סיכוי להיות השחמטאי היחיד, ש־יזכה במלוא הנקודות.

היום מתחיל יערך הסיבוב השלישי ובו יתמודדו: כגן — ליברזון, אסלון — פאי־סקי, פרידמן — גארהאגה, קריידמן — לדרמן, צירניאק — קלדור, ובנקר — בליימן.

אתמול התחילו שלוש תח־רויות שחקים של ברכה „ה־פועל", בהשתתפותם של 106 שחמטאים. בתחרות הראשית משתתפים 33 גברים ואשה אחת, לאה נהלמן, מנצחת תחרות דרגה ב' מאשתקד.

בתחרות דרגה ב' ישנו שיא של משתתפים: 45 גברים ו־אשה אחת, אלופת הארץ אול־גה פודרזנסקיה. בתחרות דר־גה ג' 26 משתתפים, בהםם שתי נשים: צביה גיני וחד־וה אבציפולסקיה, עולה מ־מוסקווה.

ספאסקי וקרפוב
מו המשחק ה־10 בתיקו

משחקים נסתיימו בתיקו. קר־פוב זקוק לנצחון נוסף אחד, כדי לעלות לגמר, שם יתמודד עם רב־אמן סובייטי אחר, ויקטור קורצנוי. המנצח בדו־קרב זה יתמודד על תואר א־לוף העולם עם בובי פישר. (יתפ"ע).

תכן החלפתו של ורטמן
פקיד יו"ר העבודה בחיפה

ראובן קדצבי

להרחם לסלילי תמל מנת ל־שנות את המצב. בשל המצב השורר, סעבו רבים. מקומות חיפה בייצוג הארצי והדבר בא לביטוי רק באחרונה ב־העדר ייצוג בוועד הפועל של ההסתדרות.

בדיון האחרון שהתקיים ה־שבוע בלשכת המפלגה בחיפה, בנושא הבחירות הפנימיות — שהוא „נושאו" של יוסף אל־מוגי זה זמן רב — הוא נעדר עצמו, ולא השתתף בויכוח. בתשובה לשאלה אמר לפני צאתו כי התיחסות ה־מוסדות המרכזיים לסניף ב־חיפה, הוא ללא ספק תוצאה של התיחסות מעלות העבודה במחוז חיפה כלפי עצמה.

כדור שנפלט פצע שוטר בבאר־שבע

שוטר במשטרת באר־שבע, יצחק דדוש, נפצע אתמול מ־כדור שנפלט מנשקו של שוטר אחר.

הדבר היה בשתיים אחר הצהריים, שני השוטרים חזרו ל־תחנת המשטרה בתום משמרת הלילה. כשהוציאו את הכדורים מאקדחיהם נפלט כדור מאקדחו של השוטר חי שלוי. הכדור פגע בבהונו של השוטר דדוש, אשר נלקח ביד לבית־החולים ונותח. מצבו אינו מעורר דאגה.

מפקד משטרת מרחב הנגב, סגן ניצב יצחק יהב, מינה אתמול קצין בכיר, לחקור בנסיבות המקרה.

ראש עירית ירושלים טדי קולק (משמאל) נותן אתמול את מדליות העיר למוריאל ומוריס ויק (מימין ובאמצע) מלונדון, כאות הוקרה על תרומתם, שאיפשרה לרכוש ציוד וריהוט לתחנת טיפול באם ובילד, הראשונה שנפתחה ברובע היהודי בעיר העתיקה. (הצלום: פוטו אמקה)

במעמד הנשיא, פרופ' קציר
ועידת „רוטרי" נפתחה ב„חוף השקט" בטבריה

מאת מאיר הראובני

הועידה הארצית ה־14 של ה„רוטרי" בישראל נפ־תחה אמש ב„חוף השקט" בטבריה. נכח בה נשיא ה־מדינה, פרופ' אפרים קציר. בועידה משתתפים כ־400 צירים, ממועדוני „רוטרי" בכל הארץ. דיוניה מוקדי־שים לנושא השלום, יחסי ישראל־ערב ויחסי היהודים־ערבים בישראל.

בנאום הברכה שלו הדגיש נשיא המדינה את הבעיות לשלום, המאפיינות את כל רבדי האוכלוסיה בישראל: יהודים, מוסלמים ונוצרים. הוא ציין, כי ארגון הלוטארי

קצין בכיר יועמד לדין — על מות קצינים בדרך לסאנטה

מאת שאול הון

הרב קפלן קורא לממשלת צרפת „לאזן" מדיניותה כלפי המזרח־התיכון

הרב גורן השתתף בטקס לציון מלאות 100 שנה לבית־הכנסת הגדול בפאריס

מאת סופרת „מעריב" בפאריס

בטקס חגיגי שנערך אתמול בפאריס, לרגל מלאות 100 שנה לבית־הכנסת הגדול ב־בירת צרפת, בית־הכנסת „לה ויקטואר" („הנצחון").

הרב הראשי ליהודי צר־פת, הרב יעקב קפלן, קרא אמש לממשלת צרפת לנהוג יותר „איזון" במדיניותה כל־פי המזרח־התיכון.

חיילים שכחו

החוג „לשינוי וקידום הליכוד" תובע איחוד לאלתר של המפלגות

מאת דניאל דגן

ח"כ אריאל שרון הגיב אתמול בחריפות על דברי הביקורת, שנאמרו נגדו על רקע יוזמתו לאיחוד בפלגה הליכוד.

ישראל ורומניה חתמו על הסכם לחילופי תרבות ומדע

על הסכם לחילופי תר־בות ומדע בין ממשלות רומניה וישראל, ישנחתם בקרוב...

ואלה עיקרי ההסכם:

„אל על" מבקשת מ„מעריב" שהממשלה תפעל להעדפתה

22 ו־18 חודשי מאסר לשניים מחברי רשת ריגול דרוזית בגולן

ייתכן שיוצב גשר ביילי מעל לדרך נחל קדרון
לאפשר התנועה בין סילואן לירושלים

ח"כ ג. כהן נגד שידור תכנית על ה„גורי"

שמה צפרדע בסיר שכנתה — נקנסה בלירה

ועידת מושבי העובד הציוני תובעת להמשיך בהתנחלויות בטחוניות

200 השתתפו בעצרת „תמורה" בתל־אביב

עתה בעונה
רקחי
תות שדה
לכל השנה

עשי זאת במו ידייך!

עתה בעונה, כאשר תות השדה זול במיוחד, הכיני מלאי נכבד של מרקחת (קונפיטורה) תות שדה ויהיה לך כיבוד נפלא לכל השנה.

שלחי גלויה לת.ד. 2253 תל־אביב 61000 ותקבלי עלון מתכונים לרקיחת תות־שדה.

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

קבלן ★ בונה — חתוך עכשיו!!

אנו
רוכשים
דירות בנות
1—3 חדרים
בכל שלב בניה

העסקה אתנו תתבצע בקלות כי אצלנו תקבל:

- מחיר טוב
- מזומנים
- הצלחה מהירה
- תנאי תשלום מצויינים

שים לב! רכוש מכירתך בידי לקוח אחד יחסוך לך טרחות ותוצאות קשות לך עד לקנית הבית!

רח' הארבעה 18א', הקריה, ת"א, טל. 260191

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מתפרע אחוז טירוף הפיל חיתתו על שכונת אפרידר

איים לרצוח נשים, ילדים וכלבים בגרזן

מאת עזרא יבנה

תושב שכונת אפרידר, כבן 48, אשר הפסיק באחרונה לעבוד בעבודה [illegible] נעצר אתמול על ידי המשטרה ואושפז בבית סגור, לאחר שהשתולל בשכונתו ב[illegible]

[illegible]

"יישובי פיתחת רפיח הכפילו ייצורם החקלאי"

פיגור בבניה מעכב התפתחות המושבים

[illegible]

✶ פרופ' יהושע בר־הלל, [illegible] נבחר לחבר האקדמיה הישראלית למדעים.

[illegible] — נפתחו בעיקר [illegible]

כונסי נכסים מונו לסרט "חכם גמליאל" שטרם הוקרן

מאת שאול הון

[illegible]

פועלים מהשטחים לא יקבלו רשיונות חדשים לעבודה באילת

מאת מיכה באילת

[illegible]

נוכל גובה בספים בשם "משרד התקשורת"

מאת סופר "מעריב"

[illegible]

✶ שלושה שוטרי משמר הגבול [illegible]

הביקוש עבר למניות התעשיה

עליה חדה בשערי "קירור" ו"כור" ✶ מסחר שקט בצמודים ✶ נת"ד — 4.62 ל"י

מאת ש. אביטל

אשנב לבורסה

[illegible]

+1.81	288.39	הכלל
+0.22	243.94	כספים וביטוח
—0.11	260.22	בנ. מסחריים
+0.73	235.34	בנ. למשכנתא
+0.02	190.89	מוסדות מימון
+1.06	231.43	חברות השקעה
+1.67	449.02	תעשיה
+3.77	409.02	מסחר ושירותים
+0.82	247.52	מקרקעין ובינוי

מדד פיא לערך ההשקעה ב־28 מניות מפולות (100=31.12.72)

+0.50 105.12

שערי אגרות חוב

[illegible]

בנק לאומי

מחיר הפדיון	מחיר היחידה
צמיד	
166.80	170.99
גביש	
156.54	160.47
בדולח	
171.8	176.1
שמיר	
106.17	108.73
פיא	
316.2	328.4
יגדל	
345.0	359.4

המנהל: פיא קום

בתי ספר עירוניים יופעלו בחיפה כמרכזים קהילתיים

[illegible]

שעונים ותכשיטים נתגלו בגינת ביתו של חשוד בביצוע פריצות

מאת סופר "מעריב"

[illegible]

מכתבו של הרבי מלובאוויטש שליט"א לקראת ל"ג בעומר

שלום וברכה!

[illegible]

✶ ✶ ✶

[illegible]

בברכה להצלחה רבה בכהנ"ל ובברכה לב[illegible]

[illegible]

"פרלה"
עברה מרחוב ההסתדרות
(מבוא בן ברוך 14) לרחוב
דרות ראשונים 11
ירושלים
(ע"י מוניות "אביבי")
טלפון זמני 65145 (בין 7.00—9.00) בערב

למכירה
טרקטור D9
—.270.000 ל"י
לאחר שפוץ כללי
שרשראות חדשות
קטרפילר
לפנות טלפון
664859 חיפה

הוצאת מלוא בע"מ
שד' בן־צבי [illegible] 17, טל. 280333 — ת"א
הופיעו לאחרונה
המורד
מאת: גלילה רון־פדר
לוחמים מספרים
מאת: רבקה מגן
זה איכפת לי
מאת: ד"ר הרצל פישמן
בשיתוף עם חבל ימי לישראל
על פני שבעת ימים
מאת: רב־חובל זאב הים
אלה תולדות כפר אחים
ליקטה והביאה לדפוס: רבקה גובר
הדרוזים בישראל
מאת: מוסבאח חלבי
מבעד לטלסקופ הכיוון
מאת: אלכס אלירז
הפצה ראשית:
ספרי איל, שטראוס 3 — ת"א
מחירי הנחה בשבוע הספר

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2.
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
כ"מ 8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 2.50 ל"י

נרשמו לנשואין

עליזה הרב
פרץ מימון שליט"א, גילת

עליזה לוציאן בן יוסף חדד, בית שמש רחוב טוביה — כלה בת פרג'י רפאל, רותקה, סונים, גילת.

ע"י הרב נסים כהן — שרשרת

קבלני בנין

(סוף מעמוד 50)

דירות למכירה

(סוף מעמוד 50)

2 חדרים

(סוף מעמוד 50)

2½ חדרים

(סוף מעמוד 50)

3 חדרים ויותר

(סוף מעמוד 50)

חדרים מרוהטים

(סוף מעמוד 51)

ביקוש דירות

(סוף מעמוד 51)

מגרשים

(סוף מעמוד 53)

עסקים

(סוף מעמוד 51)

וילות ובתים

(סוף מעמוד 50)

דירות להשכרה

(סוף מעמוד 50)

בשכר־חודשי

דירות מרוהטות

(סוף מעמוד 50)

חנויות

(סוף מעמוד 51)

אולמות

(סוף מעמוד 51)

הצעות עבודה

(סוף מעמוד 49)

פקידים

עוזרות ומטפלות

יהלומים

גזירה ותפירה

חרטים ומסגרים

ביקוש עבודה

(סוף מעמוד 49)

מכוניות למכירה

(סוף מעמוד 52)

עד 1963

1964—1965

1966—1967

1968—1969

1970—1971

1972—1973

אופנועים וקטנועים

(סוף מעמוד 52)

שידוכים

(סוף מעמוד 53)

בת זוג

בן זוג

טיולים

חקלאות

(סוף מעמוד 53)

משרדים

(סוף מעמוד 51)

מחסנים

(סוף מעמוד 51)

מלבושים ואופנה

מכונות כביסה

(סוף מעמוד 51)

מכירות

(סוף מעמוד 51)

לוח ירושלים

(סוף מעמוד 54)

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

מבני תעשיה

כלי נגינה

לוח חיפה

(סוף מעמוד 56)

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

מכונות כביסה

כלי נגינה

מקררים

(סוף מעמוד 51)

כלי נגינה

(סוף מעמוד 51)

שטיחים

(סוף מעמוד 53)

תנורי חימום

(סוף מעמוד 51)

רהיטים

(סוף מעמוד 51)

לסלון רחל
דרושות
1) מוכרות
2) תופרות
לעבודה בבית
בקבלנות
נא לפנות לגוה שאנן 31 ת"א טל. 37348

שאר מדורי ה"לוח" בעמודים 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56

דרושים

למפעל באזור חיפה
דרוש
מנהל
מעקב חומר
בעל נסיון רב בניהול
רכש ומחסנים בקנה מידה
רחב בענף האלקטרוניקה
בעל כושר נהולי ורקע טכני
(קצין בכיר בחיל הקשר יועדף)
*
תנאים מצוינים ואפשרויות
קידום למועמד המתאים
*
נא לפנות בכתב לת.ד. 4868 חיפה
עבור מס' 335

דרוש
מנהל פרוייקטים
לעבודות בנייה
באיזור ירושלים
מועמדים מהנדסים, או בעלי נסיון רב בניהול
אתרי בנייה יתקשרו לטל. 451958, 455306
מ־8.00 — 13.00
למועמד המתאים תנאים טובים

למשרד רואה חשבון
דרוש בוחן
רצוי בעל נסיון 3—4 שנים
ולאחר גמר לימודיו

דרושה פקידה
ידע בהדפסה
במכונה
וניהול משרד
שעות העבודה
4—8 בחולון.
נא לפנות
לטל. 848430
בשעות הערב

למפעל מתכת
בתל־אביב
דרושים/ות
* פקידה
* בוגרי בתי"ס מקצועיים
לאחר שרות צבאי
* מנהל עבודה
טלפון 34341

לסוכנות
ביטוח גדולה
דרושה פקידה
ידיעת עברית ואנגלית
ת.ד. 23673 ת"א.

דרוש
הנדסאי
מנוסה ודייקן
לעבודה זמנית
ומעניינת
טל. 239833

לשבוע הספר
דרושים נציגי מו"ל
בחיפה, בירושלים
ובתל־אביב
או 86561 תל־אביב.

דרוש
מפעיל
לשופל 950
טל. 448137,
446695, 445708

בבי"ס מקצועי
ערב
דרוש מורה
לעברית
לטלפן 287471
תל־אביב

דרושים
מפעילים מנוסים
למחפרי ג'י.סי.בי
תנאים טובים

בתי"ס למוסיקה
שימו לב
מנדולינה ורמוניקה,
נגינה, כנורות וצ'לו
בורקנפלד
חיפה החלוץ 15
טל. 663873

קמי ה־101
מוזמנך לבוא ולהנות
באוירה אינטימית
לצלילי הפסנתר
עם קלוד ומריו
בככר מלכי ישראל 5
תל־אביב, טל. 226900

זה עתה הגיע
במהדורת כיס
מלחמת יום כפור

חפשו בלעדית
סטימצקי

משרד הבריאות שרותי אספקה
ת.ד. 7094, תל־אביב
מכרז מס' 55/437/74
ניתנת בזה הודעה לציבור כי שרותי אספקה מבקשים הצעות ל:
יצור ואספקת 25,000 מ' בד כותנה 10/1 150 ס"מ עם כתובת ארוגה או מודפסת
פרטים אפשר להשיג במחלקת שרותי האספקה, רח' בלה יצחק 15, תל־אביב, טל' 253202 בשעות הרגילות.
את ההצעות יש להגיש ב־3 העתקים בחבילה סגורה לא יאוחר מ־2.6.74 בשעה 12.00 לפי הכתובת: תיבת המכרזים, משרד הבריאות ירושלים, ת.ד. 1176.
על המציע לצרף ערבות בנקאית של 10% מערך הצעתו.
אין שרותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזו הצעה שהיא.
ש. ראז'ז'ינסקי
מנהל שרותי אספקה

هكذا من الأصل

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • •

אלסינט

מכשור רפואי גרעיני · מכשור מדעי
מערכות עבוד נתונים · ספקי-כח

דרוש
מהנדס מכונות
לעבודות פתוח מעניינות
נדרש נסיון של שנתיים
בפתוח מכני עדין

למפעלנו בחיפה ובזכרון יעקב
דרושים
פחחים מסגרים
לעבודות פח
מסגרים מכניים
לעבודות מסגרות כלליות

ת.ד. 5258 · חיפה · טל. 527679

דרושים:

1. **מחסנאי/אחראי**
על מחלקת משלוח סחורה
בעל נסיון בניהול מחסן תוצרת גמורה, פיקוח על נהגים, תיכנון וביצוע של משלוחים וקשר עם לקוחות.
שעות העבודה: 06.30—16.00.

2. **מכונאי**
בעל נסיון באחזקת מכונות ומערכות חשמל למכונות אריזה אוטומטיות.

העונים על הכישורים ושואפים לעבודה במפעל מתקדם יפנו בצרוף פירוט נסיון קודם לת.ד. 147, תל-אביב.

תה ויסוצקי

דרושים
נגרים
לארונות
מטבח
תנאים טובים
במיוחד!
לפנות ערוסי
מטבחי דמש
חולון, סוקולוב 41
טלפון 856158

לבי"ס תיכון
מקצועי
בבאר שבע
דרוש
לשנת הלימודים
תשל"ה
מורה למתמטיקה
בדבר פרטים נא לפנות
לת"ד 1048 באר-שבע.

למפעל גדול באזור חיפה
דרושה
פקידת כח אדם
עצמאית, אחראית, בעלת יוזמה היכולה להשתלב בעבודת צוות בעלת נסיון בארגון פעולות תרבות וידיעה בעבודות משרד.

★

הדפסה בעברית הכרחית
ובאנגלית רצויה

★

לפנות בכתב תוך ציון פירוט הנסיון לת.ד. 4868 חיפה עבור מספר 336.

אלביט
מחשבים בע"מ
CONTROL DATA
דרושות
מרכיבות אלקטרוניקה
נסיון קודם אינו הכרחי!
ההכשרה תינתן במקום
שכר מלא
גם בתקופת ההכשרה
אפשר לפנות אישית למח' כח אדם ל„אלביט" באזור התעשיות עתירות מדע בדרום חיפה (הכניסה לחיפה מכיוון ת"א). אוטובוס 45 מחיפה.
לפנות בצרוף קורות חיים במפורט ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ
מחפשת עבור מפעל תעשייתי
באזור הצפון
מועמדים לתפקיד מנהל
ממלא התפקיד יהיה אחראי לכל שטחי הפעילות של המפעל, כולל ייצור ברמה טכנו-לוגית גבוהה, מכירות, כספים והאדמיניסטרציה. המנהל יהיה כפוף ישירות למועצת מנהלים פעילה, והכישורים הנדרשים: נסיון רב ומגוון בניהול תעשייתי. שליטה מלאה בשפה האנגלית.

★

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 1685 תל-אביב עבור „מנהל תעשייתי"

למפעל מתכת ביפו
דרושים
★ **רתכים**
★ **מכונאי**
טלפון 822825
או 826451

טריומף אינטרנשיונל בע"מ
באר-שבע — מחפש

★ **מכונאי למכונות תפירה**
בוגר צבא ובעל נסיון. באים בחשבון גם אנשים בעלי רקע במכניקה עדינה המוכנים ללמוד מקצוע זה.

★ **מזכירה**
שליטה והדפסה בשפה העברית ויכולת עבודה באופן עצמאי.

★ **מחסנאי**
נסיון בעבודת מחסנאות בצבא, ידיעת שפה לועזית הכרחית, בחור יוצא צבא רציני המוכן להשקיע מאמץ בעבודה.

לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 10146 ירושלים 91100 מיקוד.

תעשיות אויריות התעשיה בע"מ
דרושים
★ **הנדסאי אלקטרוניקה**
לעבודות פיתוח במיכשור תעופתי
★ **מכשירן מעבדה**
לעבודות הרכבה במיכשור תעופתי
★ **שען**

★

נא לפנות בכתב לת.ד. 80 גדרה או בטלפון 055—92361.

חשמלאי אחזקה
דרוש
למשחטת
„עוף העמק"
ברמת ישי
לפנות
טלפון 934112/3/4—04
או במשרד ברמת ישי.

דרושים לחברה פרטית
מפעילים מורשים למנוף לימה
לבעלי נסיון של שנתיים לפחות
תנאים טובים

•

לפנות ת.ד. 2278 חיפה טלפונים — 04-725703 04-722980.

להברת ביטוח בתל-אביב
דרוש
מועמד לתפקיד מנהל מחלקה אלמנטרית

הכישורים הדרושים:
1) גיל 30 עד 45.
2) נסיון של 10 שנים בענף הבטוח, כולל לפחות 3 שנים בתור חתם אלמנטרי/ת.
3) יועדף מועמד בעל השכלה אקדמאית.

המועמד המתאים יוכשר לתפקיד
סגן מנהל כללי של החברה.

נא לפנות בכתב-יד לת.ד. 1791 תל-אביב, עבור „מנהל אלמנטרית". סודיות מובטחת

אם את/ה
מעונין/ת להיות
GOOD FRIDAY
יד ימינית למזכ"ל
של חברה רבגונית
ויש לך ידע
בהנהלת חשבונות
מקומך אצלנו
נא לכתוב בציון השכלה ונסיון לת.ד. 3119, ת"א, עבור מס. 222.

MIZRACHI WOMENS ORGANIZATION OF AMERICA

הסתדרות נשי מזרחי באמריקה
כפר בתיה, ת.ד. 17, רעננה
טל. 921247
דרוש זוג דתי
להפעלת מכונה לשטיפת כלים.
אפשרות מגורים במקום
המעונינים יפנו למנהל המטבח
לפי כתובת הנ"ל.

ישפה מיגלים
מהנדסים בע"מ
בוגרת תיכון
המעוניינת לעבוד
בשרטוט
כשה שרת 43 ת"א
טל. 455232.

מוסד הטכניון למחקר ופיתוח בע"מ
מודיע על המשרה הפנויה הבאה: —
במסגרת המרכז לתהליכי עיבוד ומכונות כלים
חרט
למעבדה לתהליכי עיבוד, בעל וותק של 3 שנים בעבודות חרטות
מכרז מספר 43/74.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות, בצרוף קורות חיים והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, קרית הטכניון חיפה — 32000, עד יום ו' 17 במאי 1974. בציון מספר המכרז המתאים.

למוסד ציבורי
דרושה
עוזרת למנהל כספים
הדרישות:
★ השכלה גבוהה בכלכלה, ראית חשבון או מנהל עסקים
★ נסיון של 3 שנים בעבודה דומה.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 4265, תל-אביב, עבור מס. 107.

דרוש
מסגר כללי
לעבודה במפעל
בפתח-תקוה
לפנות
טלפון 914166.

דרושים
מכנאי ייצור
חרטים מתחילים
ראלבריסטים
מסגרים
רתכים
לפנות אחים „זבידה" בע"מ
רח' פיקא 30 ראשון לציון
טל. 947684.

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ
מפיצי Ford בישראל
דרושות:
פקידות - כתבניות
★ נסיון בעבודות משרד שונות
★ ידיעת השפה העברית על בוריה
★ ידיעת השפה האנגלית (לפחות ידיעה בסיסית)
★ הדפסה בעברית רצוי גם אנגלית
★ לאחר שרות צבאי
שעות העבודה מ-8.00 עד 16.30
או משעה 10.00 עד 18.00

•

המעוניינות מתבקשות לפנות לחברתנו בתל-אביב לאגף כח אדם רח' המסגר 43 בשעות העבודה.

למפעל מתכת בחולון — דרושה
פקידה - מזכירה
בעלת ידע בהדפסה וידיעה מושלמת בעברית
רצוי גם ידע בהנהלת חשבונות
נא לפנות בכתב-יד אל: ת.ד. 1045 תל-אביב.

דרושה
פקידה
למחלקת כספים בחברה
מסחרית בתל-אביב.
שעות עבודה 8.00—15.30
כישורים דרושים:
ידע בהנהלת חשבונות, רצינות, אחראיות.
★
לפנות טלפון 611554 או בכתב ת.ד. 36043 ת"א

מכונאי
לציוד כבד — עפר,
מכונות חקלאיות
בטונים, רכב קל וכבד
15 שנות נסיון,
מעונין בעבודה
בחו"ל
לכתוב: סניף „מעריב"
שד' רוטשילד 33 ת"א
למספר ר/5433/7

לחנות אמפיסל בחיפה
דרוש
איש מכירות
למכירת מכונות תפירה, סריגה, כתיבה וחישוב. רצוי עם נסיון.
הכישורים הנדרשים: צעיר, דינמי, בעל כושר שכנוע המסוגל לעבוד קשה ולהרוויח משכורת טובה.
לפנות במקום: הרצל 31, טלפון: 642235 ולבקש את מר אלברטו.

למשרד רואה חשבון בתל-אביב
דרושים:
מבקרים
מכל הסוגים
לפנות בכתב עם ציון השכלה ונסיון לת.ד. 23031 ת"א „עבור מבקרים"

דרושה עובדת סוציאלית
דוברת אנגלית עברית בעלת תואר B.A.—M.A
למרכז ירושלמי להתפתחות הילד
קורות חיים לשלוח לכתובת רחוב שטראוס 24 ירושלים.

דרושה
שרטטת מנוסה
למשרד אדריכל
בשעות העבודה
04-662900
בערב 04-245950

למשרד פרסום
דרוש צעיר דינמי
לעבודה אדמיניסטרטיבית מעניינת בשטח הפרסום, כושר ניסוח בכתב ובע"פ, אפשרויות להתקדמות ולימוד מקצוע הפרסום.
מועמדים רציניים יפנו לטל. 611277 או 625917 לקביעת ראיון

לקונצרן אמקור
דרוש
כלכלן ותמחירן ראשי
לקונצרן
בעל נסיון רב בתעשיה, רצוי בענף המתכת.
על המעוניינים לפנות בכתב בפרוט קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לת.ד. 2850, תל-אביב.
(סודיות מובטחת)

למשרד רואה חשבון בתל-אביב
דרושה צעירה
לעבודות פקידות
עם ידע בהדפסה במכונת כתיבה
לפנות בכתב לת.ד. 23031 תל-אביב
„עבור צעירה לעבודות פקידות"

לחברת ב.ב. בע"מ — דרושים
סוכנים (סטודנטים)
לעבודה בשעות הפנאי
רווחים גדולים
גרץ 4 ת"א (דיזנגוף פינת קק"ל)
16.00—18.00 .10—12 מ-

ד ר ו ש
מציל לבריכה
להתקשר או לכתוב
קבי הסוללים דאר
נצרת עלית.
065-56291

דרושה
פקידה מתחילה
שעות עבודה:
8.30—16.30
נא לפנות:
ל„מבטחים"
מרכוריק 16, ת"א.

חברה אמריקאית מעונינת בסוכן בלעדי לישראל
לצפויי זכוכית בחומר המגן בפני חדירת קרני שמש אולטרה-ויולט ואינפרה אדום —
מתאים לחלונות ראוה תעשיה ודירות
המעוניינים יפנו ת.ד. 5074 תל-אביב

המשך „דרושים" בעמודים: 44, 45, 46, 47, 48, 57, 58, 59, 60

בשכר חדשי.
אולם 80 מ"ר
ברח' בן יהודה ליד
מגרש קומת קרקע,
מתאים למצוגה
ומסחר
דירה בשד' חן
4 חדרים מעל עמודים
מתאים למשרד.
3 חדרי משרד
קומה ב' + טלפון
בשדרות רוטשילד
פנת הרצל.
פירר
הנהלת רכוש
בע"מ
רח' יהודה
הלוי מס' 94
תל־אביב
טלפון 281035, 280608

אבדה
כלבה
„שאר־שאוי"
צבע חום־ג'ינג'י
עם רצועה
בסביבות רמת השרון
המוצא הישר
יבוא על שכרו
טלפון 478562

אבדה
כלבת זאב
ב־2.5 באוניברסיטה
ירושלים. צבעים שחור
ואם בהיר. מובטח שכר.
טל. 524863 ירושלים

למכירה
מק ב'. - 61
57 + עגלה 9.60 מ'
בעבודה טל. 961286
בבית 963664

למכירה
מלגזה
D.C.Y. — 50 קלרק
שנת יצור 1966
כושר הרמה 2500 ק"ג
המעונינים לפנות ל
„האר" בע"מ רח' אבן
גבירול 30, ת"א, טלפון

קיבוץ „צאלים"
מקציין
דייש בוטנים
400 דונם
טל. 057—83148
מרכז המשק.

משק למכירה
במושב עמינדב
ליד ירושלים.
מתאים לטמעון ועקבין
טלפון 02—227140.

2 אוטומשים
לחריטה
BECHLER
עד 16 מ"מ קוטר
במצב טוב בעבודה
למכירה 25.000 ביחד
ת. 5162 חיפה 04—81011

להשכיר בחיפה
בבנין גדול בלב הדר
800 מ"ר, 20 חדרים :
מזלים חצר)
בשכר חודשי
טלפון 04-245387

כתיבה במכונה.
תלמוד ב־12 שעות
בבי"ס למסחר
„רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85
טלפון 281985
שיטה עיוורת
פיקוח ממשלתי

העובדה:
...ן כפרסום ב„לוח
מעריב". כל המפר
...סם בו נוכח בכך
הבקשה:
...א הקדוש בכל
...כשר במסירת מודעתך
...„לוח מעריב" של ערב
...בת בראשית השבוע
...א בסופו — למען לא
תאחר את המועד.

תחרות בזק בשח-מט

לזכרו של
סמ"ר משה ליברמן הי"ד
מהללי מלחמת
יום הכיפורים

תערך ב„בית התלמיד" רחוב סלומון 12, פתח־תקוה, ביום חמישי, כ"ד באייר תשל"ד (16 במאי 1974), בשעה 6 בערב.
מוקירי זכרו וציבור השחמטאים מוזמן.
למצטיינים יוענקו פרסים.

ההורים והמשפחה

ב"ה
ארגון יוצאי הלובה הסביבה פ'ק'ר' בישראל
הנכם מוזמנים בזה
לאסיפת אזכרה
לזכר קדושי עירנו והסביבה הי"ד
אשר נספו בימי השואה
שתתקיים ביום חמישי כ"ד אייר תשל"ד 16.5.74 בשעה 7.30 בערב, בבית החלוצות באולם ב"ה ליגת נשים, המלך ג'ורג' 37 ת"א.
הזמנות אישיות לא נשלחו השנה,
נא לראות הזמנה זו כאישית.

בכבוד רב הועד

המועצה האזורית מרחבים
צומת מרחבים — ד.נ. הנגב — טל. 057-83337
מכרז 50/193/74 חוזר

1. המועצה האזורית מרחבים מזמינה קבלנים רשומים להגיש הצעות לביצוע **סלילת כבישים במרכז החינוכי מרחבים.**
2. את התומר להגשת הצעות ניתן לקבל במחלקה הטכנית של המועצה בשעות העבודה הרגילות נגד תשלום של 85 ל"י שלא יוחזרו.
3. מחירי היחידה בהצעות יתבססו על מדד יוקר הבניה שהיה בתוקף ביום 15.4.74, תשומת לב הקבלנים לכך כי בחשבון סופי יהיה עליהם לספוג 3 אחוז מההתייקרות.
4. את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום בשני עותקים (אוריגינל + צלום) אל המועצה, אשר תאריך המשלוח יהיה לא יאוחר מ־11.6.74.
5. אל ההצעות יש לצרף ערבות בנקאית או כל ערבות אחרת, אשר תוכר ע"י המועצה בסך 5 אחוז מערך ההצעה.
6. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.
7. תנאי התשלום: 70 אחוז במזומנים בשלבי העבודה, 30 אחוז לאחר גמר כל העבודה ב־12 תשלומים חודשיים מגמר העבודה ללא ריבית.
8. יום ושעת פתיחת המכרז יפורסמו על גבי לוח מודעות של המועצה בכניסה לבנין.

חביב שרבף — יו"ר המועצה

למד לנהל חשבונות!
* **הנהלת חשבונות סוג 1**
* **הנהלת חשבונות סוג 2**
* **הנהלת חשבונות סוג 3**
* הלימודים בפיקוח משרד העבודה
* בחינות הסיווג — בכיתת הלימוד
* המורים רואי חשבון מוסמכים

לחייל מילואים משוחרר עפ"י החוק — לימודי חינם

בעת ההרשמה תנתנה הצעות עבודה
פרטים והרשמה: כל יום בין השעה 8.00 ועד 19.00 ביום ו' עד שעה 13.00.
תל־אביב: רח' גורשוב 66, טל. 225690 ; 225795.
שד' דוד המלך 39 טל. 267436, 264193.
ירושלים: רח' יפו 68 (בית סילכור) טלפון 226455.
חיפה: רח' הנביאים 20 טל. 666182, 664671.
בהרשמה יש להציג תעודות המעידות על השכלה

המכון להשתלמות מקצועית משלבת · אורט ישראל · משרד העבודה

למכירה
מבנה תעשייתי (1000 מ"ר)
בן 3 קומות
העומד על מגרש של כ־500 מ"ר
ליד הסינרמה
להתקשר בשעות העבודה
טלפונים: 33108, 32176 ת"א

למכירה מק B 61
2 צירים אחוריים
שנת ייצור 1962, מנוע 255 כ"ס עם טורבו אחרי 55.000 ק"מ וגיר חדש.
להתקשר מושב בית חנן טל' 946255
אחרי שעה 16.00 947409.

בהיותך בדרכים אל תשכח לאסוף את החייל
הנהג.

במלאת שלושים להרצחם
של בננו ואחינו ואשתו
מרים ויעקב גואיטה ז"ל

יגון ועצב באו ביל ושמחה הלכו
עיניך תמיד התאוו להגיש עזרה
קורבן קודש היית בין 18 הנרצחים
בשמחה רצת למלא כל תפקיד.
מתמיד היית מסורה לעבודה ולחבריך
רבות צפינו לפרי בטנך
יגון ועצב בא על משפחתנו
מרבית זמנך הקדשת לילדים ויתומים
הזה גדולה נפלה עלינו
יעל כולנו ביום אחד
אהבתכם לא תשכח לעולם
יהיה זכרכם לנצח נצחים
טוב לבכם לא ישכח לעולמים
ה' אלוקים ינקום דמכם.

פקידת יום השלושים יהיה אי"ה במוצ"ש „אמור", י"ט באייר תשל"ד (11.5.74) בביתנו ברחוב דן 1/23, קרית־שמונה. העליה לבית העלמין תהיה ביום ראשון, כ' אייר תשל"ד (12.5.74) בשעה 8 בבוקר. אוטובוסים יעמדו לרשות הציבור בקרית־שמונה ובנצרת עילית.
האזכרה הממלכתית תתקיים בשעה 19.00 בערב ברחבת המועצה בקרית־שמונה.
מכריהם ומוקירי זכרם מתבקשים לבוא.

בצער ויגון רב אנו מודיעים על פטירה
הגב' רובינשטיין קלדה
לבית דן — בת 64 להייה
מתאבלים מרה:
בנותיה, בנה, נכדיה ונינה
חיפה, 8.5.74

הננו מודיעים בצער רב על פטירתה
הפתאומית של אשתי ואמנו
לאה הרפז ז"ל
ההלויה תצא היום, יום שישי, י"ח באייר תשל"ד (10.5.74) בשעה 12 בצהרים מבית העם כפר ויתקין.
אוטובוס יעמוד לרשות הבאים בשעה 11.30
בבית המנוחה רח' ביאליק 3, נתניה
המשפחה המתאבלת

עובדי משרד השיכון מחוז המרכז
אבלים על מותו ללא עת של חברנו
אריה טברובסקי ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה.
הנהלת המשרד
ועד העובדים
ועובדי המשרד

לאריה סירוטקין והמשפחה
משתתפים באבלכם הכבד במות
חיים סירוטקין ז"ל
הבריך ליהודה

פקוד איניסטראמנט (ישראל) בע"מ וצוות העובדים
משתתפים באבלו של
מר זאב בריש
במות עליו
אביו

לשכת ההוצאה לפועל באשקלון
תיק מס. 9463/72 ת"א
מודעה בדבר מכירה פומבית של מטלטלין
ביום 19.5.74 בשעה 15.15 יוצאו למכירה פומבית המיטלטלין המתוארים להלן של החייב באשקלון ישראל בע"מ, איזור התעשיה שדרות — לגבית חוב בסך 16.000.— ל"י המגיע לזוכה ס.ר. יבוא ומסחר עצים בע"מ, שד' בן־צבי 20 תל־אביב.
תיאור המיטלטלין:
1 מכונת עיגול לעץ מס. 1039
1 מכונת רב משור מס. 10200
4 שולחנות כתיבה משרדיים
המכירה תתקיים במפעל כסאות ישראל, איזור התעשיה, שדרות.
כל המעונין בכך יוכל לבדוק את המיטלטלין הנומלים למכירה כאמור לעיל.
המוציא לפועל אשקלון

ללקוחותי הנכבדים
הריני מודיע בזה שהפסקתי לנהל את המסעדה „החירבה".
ברוך יפת

בחלוף חמש שנים להיסכותם של
בת־שבע והשופט שלמה רוזנפלד ז"ל
נפקוד קברם בבית העלמין בקרית שאול ביום א', כ' אייר תשל"ד (12.5.74) בשעה 16.00.
המשפחה

המחלקה לעליה וקליטה
של הסוכנות היהודית
מעון הסטודנטים
סביון, ריץ נתניה

אבלים וכואבים

את מותה הפתאומי של
רגינה מלכי ז"ל
אם הבית האהובה והמסורה

אבלים ומשתתפים בצער המשפחה
על פטירתו ללא עת של חברנו לעבודה
יהודה גורן (גרינברג) ז"ל
ליאו גולדברג בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשה פסצ'ינסקי ומשפחתו
מתתפים באבלכם הכבד
על פטירתה הפתאומית של
ריבה פסצ'ינסקה
ז"ל
משפחת פיק

למשפחת מיכאלי
ולשיכון ופיתוח לישראל בע"מ
השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד
במלאת שבעה לפטירת יקירכם
מיכאלי צבי (גרישה)
ז"ל
זליגר — חברה לקבלנות בע"מ
ראשון־לציון

למפקח עזרא קליג'
אתך באבלך על בתו
אמך ז"ל
משטרת ישראל
מרחב ירושלים

למשפחת ריבה
אתכם באבלכם הכבד
במלאת שבעה לראש המשפחה
משה ריבה ז"ל
דיירי הבית: רמברנדט 10

לפרופ' שלמה ברויאר
השתתפותנו הכנה על מות
אביך ז"ל
המנהל ועובדי המחלקה למתמטיקה אוניברסיטת ת"א

במלאת ארבע שנים
לנפילתו בקרב של
בננו ואחינו

יעקב־משה לוי הי"ד
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, כ"א באייר תשל"ד 13.5.74 בשעה 16.30 בבית העלמין הצבאי בקרית שאול.
ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים.
הוריו: מלבינה ושמואל לוי
אחיו: אברהם לוי

ארבע שנים כבר חלפו מיום שנקטף פתיל חיי
בננו ואחי היקר
יעקב (יעקבילה) רייכר ז"ל
שנפל בקרב על התעלה

לעינינו פניך היפים, העדינות, טוב לבך ואהבתך הנפשית לכל אחד.
האזכרה תתקיים ביום שלישי כ"ב באייר תשל"ד, 14 במאי 1974, בשעה 4.00 אחה"צ, בבית הקברות החדש באשקלון בחלקה הצבאית.
אוטובוס יצא מביתנו ברח' הגולן 30/6 (בית ג'ורג'י ה' גדול) בשעה 3.30 אחה"צ.

להברנו היקר **מיכאל פריד**
אתך באבלך הכבד בנפול בנך
דני ז"ל
על הגנת המולדת
מפעלי מלט פורטלנד ישראליים
„נשר" בע"מ
ההנהלה והעובדים

לסרן גרינברג יצחק
משתתפים באבלך הכבד
במות
אחיך ז"ל
מפקד החיל
והבריך לעבודה

למר אנריקו נוימן
אתך באבלך הכבד במות
אמך ז"ל
ההנהלה, חבר המורים והתלמידים
של האקדמיה למוסיקה
בירושלים ע"ש רובין

לחברנו ראובן בחבוט
אתך באבלך הכבד במות עליך
אמך ז"ל
רשות הנמלים בישראל
ההנהלה ועובדי המשרד הראשי

למר עמית נתנאל
השתתפותנו הכנה במות
אמך ז"ל
מסוכני „צור" חיפה והצפון
ועובדי הסניף בחיפה

هكذا من الأصل

למשפחות השכולות
ולאזרחי קרית־שמונה

במלאות שלושים לרצח המזועז

נזכרם

התנועה לזכויות האזרח

ליצחק לבן

מִשתתפים בצערך על מות

אביך

בגיר בע"מ
ההנהלה וועד העובדים

במלאות ארבע שנים לנפילתו של
בננו ואחינו היקר הבלתי נשכח

דני ליברטי הי"ד

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון כ' באייר תשל"ד (12.5.74) בבית העלמין בקרית־שאול בשעה 4 אחה"צ.

נפגשים על־יד השער.

סוזן ושמואל ליברטי

במלאת חמש שנים
לפטירתו של בעלי,
אבינו וסבנו היקר

דוד פפושדו
ז"ל

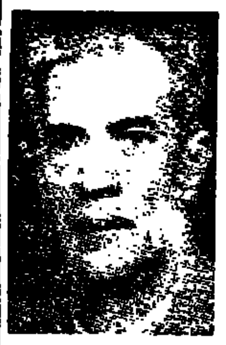

תתקיים אזכרה בביתו של המנוח, שכון אג"ש 47/7 קרית ים ב', ביום שלישי כ"ב אייר תשל"ד (14.5.74) בשעה 7.00 בערב.

המשפחה

לעובדנו אליהו כהן ומשפחתו

השתתפותנו הכנה בצערכם בנפול בנכם

סגן דוד יואל (דודי) הי"ד

במלחמת יום הכפורים

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה לעליה ולקליטה

למובה גרינברג

אתך באבלך בנפול בעלך

חיים הי"ד

במלחמת יום הכפורים

הנהלת בי"ס לפידות,
המורים והתלמידות

בחיפה! קבלת מודעות דחופות בשעות הלילה (18—24) לכל העתונים טלפון 71 80 18

למכירה
ליילנד 1972
מערבל בטון
לטלפן 611635,
767695 תל־אביב
פרט לשבת

למכירה משאית
סקניה
110 L.T.S.
שני סרנים, מודל 73
70.000 ק"מ
טלפון 04—732219

מנוע חשמלי
70 כ"ס
שלייף רינג
בהזדמנות!
053-22449

במלאת שנה לפטירת בעלי, אבי וסבנו היקר

קרל סיברובר ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו בבית העלמין הישן בחוף הכרמל — חיפה, ביום ראשון, כ' באייר תשל"ד (12.5.74). נפגשים ב־4.30 בכניסה שליד בית העלמין הצבאי. אוטובוס יצא מרחוב בן־יהודה 46, בשעה 4.00.

המשפחה

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

ר' נתן גור־אריה ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, כ' אייר תשל"ד (12.5.74) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון. נפגשים ע"י השער החדש.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של

רחל קופמן ז"ל

תיערך אזכרה וגילוי מצבה ביום רביעי כ"ג אייר תשל"ד (15.5.74) בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין בחולון. אוטובוס יצא ב־3.30 מבית המנוחה.

המשפחה

נ.ה.ג,
האם כבר
לקחת חיל
באכוניתך
היום?

ביום ראשון, כ' באייר תשל"ד (12.5.74), בשעה 3 אחה"צ, תיערך אזכרה וגילוי מצבה ליקירנו

יעקב מגנהיים ז"ל

בבית הקברות הצבאי בקרית שאול.

התבורה מבית ההורים ברחוב לוחמי סיני 12, רמת־גן, בשעה 2.30.

המשפחה

במלאות שנה לפטירת בעלי,
גיסנו, דודנו ובן דודנו היקר

מקסימיליאן (משולם) הרמן
ז"ל

תתקיים אזכרה ליד קברו
בבית העלמין בקרית־שאול.
ביום שני, כ"א אייר תשל"ד 13.5.74
בשעה 4.15 אחה"צ.
אוטובוס מיוחד יצא מרחבת „היכל־התרבות" ע"י „הבימה" תל־אביב, בשעה 4.00 אחה"צ.
ונפגשים ליד שער בית העלמין.
בשם המשפחה:

ריקה הרמן לבית שלפר

ביום ראשון, כ' באייר, 12.5.74,
במלאת שישים יום לפטירת יקירנו

משה אוגורק ז"ל

נערוך אזכרה וגלוי מצבה על קברו
בבית העלמין בחולון.

אוטובוס יצא מבית המנוח, רח' חברון 15, בני־ברק, בשעה 15.15.
נפגשים ליד השער החדש בשעה 15.45.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

אריה איזיקוביץ ז"ל

נעלה לקברו בבית העלמין בהרצליה,
ביום ב', כ"א אייר תשל"ד, 13.5.74,
בשעה 16.00.

אשתו פרומה
והמשפחה

במלאת שנה לפטירתה של אמי וסבתנו היקרה

נדיה (נסה) מאירוביץ
ז"ל

מקובנו — ליטה

תערך אזכרה ביום שני, כ"א באייר תשל"ד 13.5.74 בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

יחיאל - יעקב מייטליס
ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום חמישי כ"ד באייר 16.5.74.
נפגשים בשעה 4.15 אחה"צ ע"י בית־הכנסת אילון ביד־אליהו ובשעה 4.30 בבית־העלמין בחולון ע"י השער החדש.

המשפחה

במלאת שבע שנים לנפילת בני יחידי

יצחק רולר ז"ל

בן הרב בקציון רוהר ז"ל

נעלה לקברו ביום חמישי, כ"ד באייר תשל"ד (16.5.74), בבית הקברות הצבאי בהר הרצל, בשעה 4.00 אחה"צ.
הפגישה ליד השער.

אמו השכולה אסתר רולר

אבלים על פטירתה של

גב' אלטה ירוסט ז"ל

עסקנית ציונית בת עירנו
תנחומים למשפחות

מהנדס ירוסט וד"ר זליצקי

ארגון יוצאי פיוטרקוב—טריבונ

במלאות 33 שנה לנופלו בגיבורים של מפקדנו הראשי

דוד רזיאל הי"ד

(האלוף בן־ענת)

נתייחד עם זכרו ונעלה אל קברו בהר הרצל בירושלים

ביום שלישי, כ"ב באייר תשל"ד (14.5.1974), בשעה 5.30 אחה"צ.

אוטובוסים יצאו ממשרדי תנועת החרות
ברח' מזיא 2 („בית הדר") בשעה 5.00 אחה"צ.

ברית חיילי הארגון הצבאי הלאומי — תנועת החרות

במלאת שנתיים לפטירת בעלי,
אבינו, אחי היקר

משה פישלר ז"ל

תתקיים אזכרה לזכרו בבית העלמין בחולון ביום ראשון, כ' באייר תשל"ד 12.5.74, בשעה 4.30 אחה"צ
נפגשים ע"י השער החדש.

המשפחה

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

שלמה אלטרסקו
ז"ל

נתניה

תערך אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון 12 במאי 1974 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין ליד שכון הותיקים נתניה.

אוטובוס יצא מבית המשפחה רח' הרב־קוק 11 נתניה בשעה 2.45.

המשפחה המתאבלת

אזכרה וטקס גילוי המצבה ליקירתנו

ברטה שטנר ז"ל

יערכו ביום שלישי, כ"א אייר תשל"ד (13.5.74), בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול.
נפגשים ליד השער.

המשפחה

ביום ראשון כ' באייר תשל"ד 12.5.74
יתקיים טכס גלוי מצבה על קברה של יקירתנו

ברוריה שטרנפלד
ז"ל

(לבית ויצמן מאולטב)

בבית הקברות בקרית־שאול בשעה 4.00 אחה"צ.
נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

צבי זץ ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו בבית־העלמין הישן בראשון־לציון ביום שני כ"א אייר תשל"ד 13.5.1974 בשעה 16.00.
התבורה מבית המנוח רח' הורוביץ 17 ראשל"צ בשעה 15.45.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת בננו היקר

משה כץ ז"ל

תתקיים אזכרה בבית העלמין בחולון, ביום ראשון כ' אייר תשל"ד (12.5.74) בשעה 4 אחה"צ.
מתאספים ליד השער החדש.

ההורים: סוניה ושמואל כץ

ליוסף בן־רתמים

אתך באבלך על מות

אביך ז"ל

משפחות רוזנבלום — ירושלים

בית המבניון

אבל על פטירתו של

פרופ' וולטר קליי לאודרמילק ז"ל

מחלוצי החקלאות המודרנית ושיטות ההשקאה בישראל
ומיוזמי הפקולטה להנדסה חקלאית בטכניון

האגודה למען החייל בישראל

ליום השלושים לפטירתה של

לאה פרנקל ז"ל

יתקיים כנס זכרון

הכנס יתקיים ביום ראשון, כ' באייר תשל"ד 12 במאי 1974 בשעה 16.00 (4 אחה"צ) בבית החייל ע"ש יוסף ברץ, רחוב ויצמן 60, פינת רח' פנקס תל־אביב (אוטובוס 5)

ידידיה ומוקירי זכרה מוזמנים

במלאות שלושים לפטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

ד' זכריה טורגובניק
ז"ל

כ"ר מתתיהו

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה בבית העלמין בקרית שאול, ביום א', כ' באייר תשל"ד (12.5.74) בשעה 1.30 אחה"צ.
התבורה תצא מבית המנוח, רח' טשרניחובסקי בשעה 12.45.
ברצוננו להודות לכל מנחמינו.

המשפחה

במלאות שלושים לפטירתו של
בעלי ואבינו היקר

אליעזר היי ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה על קברו בבית העלמין בחולון ביום ראשון כ' אייר תשל"ד (12.5.74) בשעה 4.30 אחה"צ.
אוטובוס מיוחד יצא מבית המנוח, רח' פנקס 12 תל־אביב, בשעה 3.45 אחה"צ.

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירה
אמנו וסבתנו היקרה

שרה (בת אליעזר) מנדלס
ז"ל

אלמנת מאיר מנדלס ז"ל

הובאה למנוחות ביום ה' י"ז באייר תשל"ד (9.5.74) בירושלים.

המשפחה האבלה

י"ח באייר תשל"ד

לאודרמילק
לוס־אנג'לס

נפטר הסופר
יצחק ליפנים

אריה מרדכי
בידרמן

הרוקדים במירון לא נחו עד הבוקר

בשל המתיחות הבטחונית באיזור הגיע מספר משתתפי הילולת רבי שמעון בר־יוחאי רק למחצית מהמקובל כל שנה ● טיפול יעיל יוצא דופן של משרד הדתות והמשטרה הביא השנה שינוי מהותי לטובה באופיין של חגיגות ל"ג בעומר: חוסלו תופעות כמו שחיטה המונית בפומבי, דוכני רוכלים, משחקי מזל, ולינה בתוך בנין הקבר הקדוש

מאת מנחם רהט

שירת „ואמרתם כה לחי רבי שמעון בר יוחאי", הדהדה גם אמש — כבכל ל"ג בעומר — במורדותיו של הר־מירון. חרף המתיחות הבטחונית וההחששות, שמנעו רבים מבאמצי מירון מלהגיע אל קבר הרשב"י, נאספו כ־25 אלף איש לחגוג בצוותא את „ההילולה דבר־יוחאי", על קברו של התנא אשר הורה לתלמידיו שלא להשלים עם כיבוש הארץ בידי זרים.

אתמול בצהרים היה עדיין מספרם של העולים־לרגל למירון זעיר ביותר. „יש כאן יותר שוטרים מאשר חוגגים", דיווח אחד הקצינים מן המטה המיוחד שהקימה המשטרה במקום. אולם לקראת ערב גברה הנהירה למירון, והגיעה לשיאה סמוך לשעת חצות. בשעה זו ועד אור הבוקר הוסיפו החוגגים להגיע טיפין־טיפין למקום — והבוקר נתחדשה הזרימה למקום. מצפים, כי בסך הכל יטלו חלק בהילולה השנה רק כ־50 אלף איש — לעומת 100 אלף בשנים קודמות.

האות לפתיחת ההילולה — הבערת המדורה בראש עמוד־ההדלקה שעל גג המיבנה שעל קבר הרשב"י — ניתן עם צאת הכוכבים. רבנים קרבו אל עמוד־ההדלקה העתיק, שבראשו התנו פיסות אריג ופקעות צמר־גפן טבולות בשמן ובנפט, והציתון בדחילו ורחימו. עד מהרה נתלכד מעגל רוקדים סביב לשונות האש המזנזות בראש עמוד ההדלקה — ומאז ועד הבוקר לא חדלו הריקודים ולא נדמה השירה.

הקלה לאברכים

מעגלי רוקדים אחרים סובבו כל שעות הלילה בחצר המיבנה שעל קבר הרשב"י — בחולקה שנודרה במחיצה ברזל, ויוחדה לגברים בלבד. לראשונה בתולדות ההילולה במירון, התקין משרד הדתות שתי כניסות לחצר קבר הרשב"י. בעוד שבעבר היתה הכניסה לחצר משותפת לגברים ונשים גם־יחד, מפרידה המחיצה החדשה בין השער המיועד לציבור הרחב — לגברים ולנשים — לבין הפתח המיועד לגברים בלבד. כניסה זו שימשה בעיקר חסידים ואברכי־ישיבות, חסידים ואנשי־מעשה, ששיבחו את אנשי משרד הדתות, על אשר טרחו התקינו למענם פתח מיוחד „לגברים בלבד". כך ניתן להם להיכנס אל חצר הקבר ולשהות במקום מבלי שייאלצו להתענות בהתחככות בלתי צנועה בנשים ובנערות, כפי שהיה עד כה. „תיקון גדול תיקן משרד הדתות", אמרו כמה מן החסידים בהכרת תודה.

מפעל נוסף הראוי לשבח הוא המשחטה החדשה שהוקמה במקום מאז אתמול בצהרים. בניגוד לחגיגות במירון בשנים קודמות, לא נראו אתמול גברים השוחטים כבשים ועיזים בפומבי. כך נמנעה מן הציבור אי־הנעימות שהיתה חלק מן ההילולה של השנים הקודמות, כאשר נאלץ לבוסס בנחלי דמם של בני הבקר השחוטים ובדומן שנותר מן השחיטה. למניעת תקלה זו, שלבד מהיותה בלתי אסתטית, היוותה גם מיפגע תברואי מדרגה ראשונה, הקים משרד הדתות השנה משחטה, והציב בה מספר שוחטים ערידים, שידיהם היו אתמול עמוסות עבודה.

דרך חדשה

המשרד הכשיר גם דרך חדשה המפצילה מבגרשי החניה הנרחבים שלמרגלות הר מירון, לעבר קבר הרשב"י שעל צלע ההר. הדרך החדשה נועדה להקל על ההלוך שהיה רגיל בדרך הישנה בחגיגות ל"ג בעומר, אך בשל מיעוט המשתתפים השנה, לא נוצלה דרך זו.

בסך הכל הפקיע השנה משרד הדתות בשיפור התנאים במירון כ־750 אלף ל"י, ולדברי הרב דב פרלא, מנהל המחלקה למקומות קדושים במשרד הדתות, עתיד המשרד להשקיע בשנים הבאות מיליוני לירות במסגרת תבנית־אב לשיפור התנאים באזור החגיגות.

הרוכלים נעקרו

גם טיפולה של המשטרה בחגיגות היה הפעם לכתוחה. השנה — לראשונה מאז הפכו החגיגות במירון לאבן־שואבת להמונים — הצליחה המשטרה להשתלט על הרוכלים למיניהם, שנהגו להקים דוכנים למימכר מאכל ומשקה ולמשחקי מזל במעלה הדרך המפטילה לקבר הרשב"י, ולתבוע בכך זרימה חופשית של הציבור אל הקבר ומבנה. בעוד שבעבר ניצבו הדוכנים דבוקים זה לזה משני צידי הדרך ולכל אורכה, מבלי שהמשטרה עשתה דבר לסילוקם, התגברה המשטרה הפעם על „בעלי החזקה" ומנעה בתוקף הקמת דוכנים לאורך הדרך. עשרות שוטרים התצבו במקום כבר לפני שבועיים, וסיכלו כל נסיון להקים דוכנים בשולי הדרך.

כל מי שהכיר את המצב במירון בשנים קודמות, השתומם הפעם למראה עיניו. ביטא זאת יפה אחד מעולי־הרגל: „כשהגעתי לכאן חששתי שמא טעיתי בדרך; חשבתי שלא הגעתי כלל למירון, משגילתי כי הדוכנים אינם".

כאות השוטרים, בפיקודו של סנ"צ דוד פרנקו מפקד משטרת מרחב הגליל, וסגנו סנ"צ חיים עומר, שמונה כמפקד „מבצע בירוך", עסקו הפעם גם במניעת התבקבות ולינה בתוך האולם הגדול שבמיבנה הקבר — וגם זאת לראשונה. אכן, גם הקפדן שבמבקרים לא יכול שלא להודות, כי סוף־סוף הושלט סדר במקום, ונמנעו רבות מן התופעות השליליות והמכוערות שליוו את ההילולה בעבר.

ואולם, כיוון שאי־אפשר לה להילולה שתתקיים בלא הדוכנים המאפיינים אותה, הוכשר למענם משטח מיוחד בריחוק־מה ממיבנה הקבר, באזור שנוכחותם בו אינה מפריעה לאיש. שם רוכז השוק הססגוני, בו ניתן היה לרכוש כשרוך־נעל ועד ל...פסיסים של יום־העצמאות.

בסמוך לשוק הרוכלים הוכשר שטח להקמת אוהליהם של חוגגים ו„אנשי עסק" שבאו לעשות כמה לילות במקום.

החגיגות במירון ישכתו גם היום, ולפי שעה אין לדעת אם יסתיימו עם כניסת השבת. בכל מקום, המשטרה ושאר זרועות הבטחון הפעילים בשטח — שנכנסו לכוננות מיוחדת מאז אמצע השבוע — ערוכים ומוכנים גם לאפשרות שהקהל הרב שבמירון יוסיף לשהות במקום גם היום ומחר.

*

במקומות רבים בארץ דלקו מדורות ל"ג בעומר עד אור הבוקר. ילדים לא נרתעו בצינת הלילה, ובילו ליד האש עד השעות הקטנות. בשכונות יכלו הבוקר להבחין במדורות האחרונות ובהגיעה צעירים עיה בכבישים, בעיקר בתוך למרכזי הערים.

דליקות בירושלים

כבאי ירושלים הוזעקו אמש כ־15 פעמים לכבות דליקות שהתפשטו בגלל מדורות ל"ג בעומר, שהודלקו ברחבי העיר.

בבריכה המקיים היו הדליקות קלות ואותרו מיד. בחלק מן המקרים הוצתו קוצים. [illegible]

[illegible]

בטקס הוצאת ספר תורה עתיק מבית עבו בצפת

שגריר צרפת: אפעל להידוק הקשרים עם ישראל

התהלוכה בצפת, שבה הובל ספר התורה העתיק מבית עבו לבית־הכנסת על קבר הרשב"י. (הצלום: ז'אן, צפת)

תקווה להידוק הקשרים בין צרפת וישראל בתקופה הקרובה — הביע אתמול שגריר צרפת בישראל, מר ז'אן הרלי, בקבלת פנים שנערכה לכבודו בעיריית צפת.

השגריר הרלי הגיע לצפת כדי ליטול חלק בטקס המסורתי של הוצאת ספר התורה העתיק מבית עבו בצפת לעבר ביהכ"נ שעל קבר הרשב"י במירון — טקס המשמש אות לפתיחת חגיגות ל"ג בעומר בצפת ובמירון. מזה שנים נוהגת שגרירות צרפת בישראל לשגר נציגיה לטקס זה — כאות הוקרה לפעלם של אבות משפחת עבו, ששימשו כרבנים בצפת וכקונסולים של צרפת בצפת והגליל. הפעם — לראשונה מאז הוחל במסורת זו — השתתף בטקס השגריר עצמו, ואליו נלווה הקונסול של צרפת בחיפה, מר בונאמי.

בהשיבו לדברי הברכה שהשמיע באזניו ראש עיריית צפת אהרון נחמיאס, בטקס קבלת הפנים, אמר עוד השגריר הרלי: „הגיעה העת לפעול ולחזק את הקשרים שבין שתי המדינות — ואני מצידי אעשה ככל שניתן לשם כך. המלאכה כולה אמנם אינה בידי וגם אחרים חייבים לפעול לשם כך, אך אני מצידי אפעל בכיוון זה, ואשאף שהקשרים בעתיד יהיו טובים יותר מאשר בעבר ובהווה".

בתום דבריו העניק ראש העיריה לשגריר סיכת־זהב של עיריית צפת ודגלון העיריה.

כן השתתף השגריר בטקס שהתקיים שעה קלה לאחר מכן בבית עבו בצפת העתיקה. באוזני הקהל שהתאסף במקום נשאו דברים ראש עיריית צפת, הרב הראשי לתל־אביב הרב ח. ד. הלוי, ואחרים. בדבריו עמד השגריר הצרפתי על חשיבותם של „האנשים והמאורעות" שאירעו בתקופת בר־יוחאי ושאותם מציינת ההילולה במירון. הוא אמר כי אלה הותירו אחריהם חותם רב ערך ובעל משקל אנושי אוניברסאלי, שאינו יכול להותיר אדם כלשהו אדיש כלפיהם. השגריר סיים דבריו בקריאה: „תחי צפת ותחי הידידות צרפת—ישראל, אשר תישמר לעתיד ואף תתגבר".

בתום דברי הברכה נתקיים הטקס הדתי של הוצאת ספר התורה העתיק, הנתון בנרתיק של כסף, מארון הקודש, לקראת הולכתו למירון. ספר התורה נמסר מיד ליד והובל לצלילי תזמורת „כליזמרים" מסורתית ובראש ההמון תוגג בסימטאות צפת העתיקה בדרכו למירון. לפנות ערב הגיע ספר התורה למירון — והוצב בארון הקודש שבבית הכנסת שבמקום, עד לסיומן של חגיגות ל"ג בעומר.

משואות הגדנ"ע דלקו על הפסגות מגולן ועד סיני

העצרת המרכזית התקיימה בבסיס גדנ"ע בג'וערה

מאת סופרי „מעריב"

3000 גדנעים הדליקו אמש 143 מדורות [illegible] מהגולן ועד סיני — במבצע גדול שערך פיקוד הגדנ"ע, [illegible]

העצרת המרכזית של הגדנ"ע התקיימה בבסיס ג'וערה, בהשתתפות יותר מאלפיים מחנכים.

[illegible]

* * *

בין המשואות האחרות שהדליקו גדנ"עים [illegible]

פרופ' לאודרמילק מת בלוס־אנג'לס

ד"ר לאודרמילק

...פ' ולטר קליי לאודרמילק, אבי רעיון הטבטיל — מפעל הטיית הירדן לתעלה כדי ל...ת את אדמות הנגב ...מר השבוע בלוס אנג'לס בגיל 86. נפטר על ...ניע אתמול באלמנתו ...ו.

...' לאודרמילק, מגדולי ...ים בעולם לשימור קרקע ...גיע ארצה ב־1938 בשליחות משרד החקלאות האמריקאי. כעבור כשנה פירסם ...פרו „ארץ ישראל — ה...היעודה", שבו טען כי ...יכולה לקלוט שנים־עשר ...ים נפש נוספים. בספר ...חמש הישוב כנשק ב... נגד מדיניות „הספר ...

...' קום המדינה שימש לאודרמילק יועץ לשימור קרקע לממשלת ישראל, ...שנתיים עמד בראש ה... להנדסה חקלאית בטכניון. הוא היה גם אבי הרעיון לחפור תעלה מהים התיכון לים המלח, כדי להפיק אנרגיה הידרו־חשמלית, אלא שרעיון זה לא נתגשם עדיין.

קייב נפטר הסופר היהודי איציק קיפניס

איציק קיפניס ז"ל

...יק קיפניס, מגדולי ...ים והפיליטוניסטים ה... בבריה"מ נפטר ב... אפריל בקייב, בגיל ... היידיש על פטירתו ... רק אתמול ביורו...

...ה שהיה משרידי ה...יהודיים, מדור ש...בבריה"מ, אשר לפני ... שנה החל לפרסם ...ת היהודית ברוסית, ...ופיליטונים. חיבר ...מ־50 ספרים, שחלק ...מהם מיועד „לילדים. ...זה ראו אור ספוריו ב...יהודי „סאוועטיש ...גד", המופיע במוסקבה, ובשבועון היהודי „פאל...שטערן" בווארשה.

...טרי באר־שבע השתמשו ...ז לעצור עולה משתולל

...יכה שוטרים וסירב להזדהות, בהיותו, כנראה, שיכור

מאת שלמה נבעון

...רת באר־שבע נאלצה ...להשתמש בגז מד...די להתגבר על עולה ...מבריה"מ, שנראה שי...רב להזדהות, לאחר ...גרם לתאונה.

השתולל, היכה שוט...עק: „זו מדינה יהודית, ...זכות לעצור יהודים..." ...שניצב אתמול בצומת ...בבאר־שבע הבחין ב...פרטית שחצתה את ה...אור אדום והתנגשה ב...אחרת. הוא ניגש ל...שנסעה באור אדום ...מנהגה לחנות בצד ולה...תעודותיו. במכונית היו ...ספים. זה שליד הנהג ...קלל, יצא מן המכונית ...גה השוטר, אשר נאלץ ...תגבורת.

...ך החקירה במשטרה ...שנהג המכונית והנו...ידידים ותיקים, שניהם ...מבריה"מ, שעלו בנפרד ולא ראו איש את רעהו זמן רב.

אחד מהם עלה לישראל לפני כמה ימים. אתמול נפגשו והחליטו בו במקום לחגוג את המאורע בשתיה כדת וכדין. לאחר מכן עשו „סיבוב" בעיר ואז אירעה התאונה בצומת.

העולה שהשתולל נעצר לחקירה. חברו, נהג המכונית שוחרר, אך רשיון הנהיגה נשלל ממנו בצו אדמיניסטרטיבי.

* סכום של 700 אלף ל"י נאסף שלשום במבצע ההתרמה השנתי של „אקים" — „גג לילד המפגר". נמסר כי זה גידול של כ־8 אחוז לעומת אשתקד. התרומות מיועדות להרחבת השירותים למפגרים.

שוחרר החשוד ברצח טולדו

אליהו ועקנין שנעצר לפני כחודש כחשוד ברצח יוסף טולדו בהרצליה, שוחרר אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב ללא ערבות.

ועקנין נחשד ברציחתו של טולדו, בידיית אקדח בשעה שבילה בבית אחות החשוד בהרצליה. החוקרים העלו את הסברה כי החשוד התנגד לקשריה של אחותו עם הנרצח.

אתמול הופיע בא כוח המשטרה, רס"ר רפאל בראונשטיין, לפני השופט ד"ר יוסף בגורי כהן וביקש לשחרר לאלתר את החשוד ללא ערבות. לאחר שלא נמצאו הוכחות לחשדות נגדו. (ע)

* „גרנביק מהרים ומפרישים הפורנוגרפיים והם אפילו ויתורים במידה מסויימת" — טען להגנתו אזרח ישראלי השוהה בדנמרק, כאשר הועמד לדין ביום ה' באשמת נסיון הברחה של 188 סרטים פורנוגרפיים. הנאשם, אביגדור לוי, בן 32, פחח רכב במקצועו, הודה באשמה שיוחסה לו. שופט השלום אריה אבן ארי קנס את הנאשם ב־1000 לירות.

זכו בהגרלת הפיס

בהגרלת מפעל הפיס, שהתקיימה ביום אתמול, זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 250,000.— ל"י זכו המספרים: 098892 ; 431249 ובלי ספח בסך 150,000.— ל"י.

בסך 50,000.— ל"י זכה המספר: 731593.

בסך 12,500.— ל"י זכו המספרים: 342037 ; 510874.

בסך 6,250.— ל"י זכו המספרים: 015281 ; 501494 ; 588054 ; 729543.

בסך 1,250.— ל"י זכו הכרטיסים הבאים:

011642	028047	095601
150176	201628	237599
272327	289968	295556
309106	312544	365996
534345	541539	560350
581343	602546	613081
619295	626289	700313

בסך 600.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 05836; 14232; 25508; 54982; 56329; 59490; 72150; 75080; 86158; 97602.

בסך 250.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־:

01019	07165	07240	12103
13804	14670	18724	20826
25985	32055	35831	37083
44018	50576	53396	58006
58193	60534	64161	66776
73126	80687	81895	85069
92921			

בסך 100.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־:

2401	3177	4768	5656
7312	7540	9064	

בסך 50.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־:

1031	1088	1319	1521
1523	1820	1920	2010
2085	2139	2890	2895
2585	3395	3941	4134
4404	4906	5118	5488
5500	6031	6063	6296
6519	682	7125	7305
7451	7465	7792	7966
7969	8201	8148	607
8611	9514	9485	

בסך 6.— ל"י זכו כל הכרטיסים עם ספח שמספריהם מסתיימים בספרה 9 ובלי ספח בסך 4.— ל"י.

במלאות ארבע שנים לנפילתו במלחמת ההתשה של יקירנו

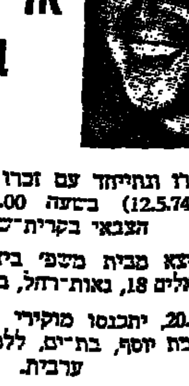

אריה מרדכי בידרמן
הי"ד

...ה לקבר תתייחד עם זכרו ביום א', כ' באייר ...ל"ד (12.5.74) בשעה 17.00, בבית העלמין הצבאי בקרית־שאול.

...אוטובוס יצא מבית משפ' בידרמן בחולון, רחוב צאלים 18, נאות־רחל, בשעה 16.15.

...עה 20.00, יתכנסו מוקירי זכרו בביהכ"נ „צור ...ה" ברמת יוסף, בת־ים, ללמוד משניות ותפילת ערבית.

המשפחה · ...הכ"נ „צור־משה"

במלאת שלושים לפטירת ראש משפחתנו היקר

שלמה גבאי ז"ל
בן יהודה

...ד אזכרה והקמת מצבה בבית העלמין ה... ...לון, ביום ראשון, כ' באייר תשל"ד (12.5.74). ...עה 3.30 אחה"צ. נפגשים ליד שער בית־העלמין.

המשפחה

מודעות אבל גם בעמוד 9

מעריב לספורטאים

גרשגורן הורחק לשלושה משחקים

יחמיץ מחר את הדרבי בחיפה

הועדה המשמעתית של ההתאחדות לכדורגל הרחיקה אמש את אהרון גרשגורן (מכבי חיפה) לשלושה משחקים (ועוד שלושה נוספים, על תנאי), לאחר שנמצא אשם בפגיעה בשחקן יריב במשחק קבוצתו עם בית"ר ירושלים. גרשגורן יחמיץ, איפוא, כתור את הדרבי החיפאי.

עונשים אחרים שנפסקו בועדת המשמעת:

● להפועל קרית אתא (ליגה א' צפון) — איסור ביתי לשחק אחד וקיוכו בריחוק 50 ק"מ מהמגרש הביתי; וכן הרחקה של חודשיים לשלמה לוריה, שחקן הקבוצה — בגלל העלבת שופט במשחק עם הפועל ר"ג. הקבוצה נענשה משום שעל חדר ההלבשה של השופטים ידו אבנים.

● על הפועל בני נצרת — ריחוק של 50 ק"מ ממגרשה, במשחק ביתי אחד — על התנהגות לא ספורטיבית של קהל אוהדיה במשחק עם מגדל העמק.

● בגלל קטטה שהתפתחה במשחק בין הפועל שפרעם והפועל כפר קרע, בה נשלפו גם סכינים ואנשים הובהלו לטיפול בבית החולים — הפסקת פעילות לשתי הקבוצות לשני משחקים ו־0—0 בתוצאה במשחק זה ללא נקודות.

חג'ג' מנתניה הוזמן לאימון נבחרת הכדורגל

מאמן נבחרת הכדורגל, יוזף שוייצר, הזמין אתמול לאימוני הסגל את ישראל חג'ג', כדורגלן מכבי נתניה, בן ה־22. הוא הראשון בקבוצה של כמה צעירים שהמאמן מיועד לצרף לאימונים לסגל הרחב.

חג'ג' עשוי להופיע בנבחרה כבר במשחקה עם אוסטרליה ב־28 במאי.

כן מתכוון שוייצר לצרף את חיים בר ועזר כהנא (מכבי נתניה), שמואל שחרו, שחקן מכבי חיפה: שני נוימן מבית"ר ירושלים — אבל הם עדיין לא נקראו על ידו. ביום ג' ייקראו כמה שחקנים לאימונים אישיים — ביניהם גדעון דמתי משמשון.

* אמש נודע כי שבאל רוזנגל (הפועל פ"ת) קיבל בהיותו השבוע עם הנבחרת בברלין, הצעה מקבוצה „הרטה" הברלינאית, לחתום עמה על חוזה. זאת, אחרי שהמאמנים בברלין שיבחו את כשרונו בנבחרת ישראל עם הרטה (1—1). רוזנגל השיב לקבוצה הגרמנית כי יתכנה כחוזהו עם הפועל פ"ת, רק ביוני 1975 — „ואז אהיה פתוח להצעות".

הפועל פ"ת אלופת הסיבוב הראשון בטניס־שולחן

קבוצת הפועל פ"ת זכתה אתמול באליפות הסיבוב הראשון בליגה הלאומית בטניס־שולחן, כשניצחה בנס־ציונה את בית"ר הבקוקית 5—0.

במשחקים האחרים שנערכו אמש (במחזור 9): הפועל חולון — מכבי חיפה 3—5; הפועל ראשל"צ — מכבי תל־אביב 5—3. אליצור פ"ת — הפועל קרית נצרת 5—4.

אתלטי בתיה"ס הוזמנו לתחרות שתהיה באיטליה

מאת שמואל סדן

ישראל הוזמנה לתחרות בינלאומית גדולה לנוער באתלטיקה, שתיפתח ב־15 ביוני בפלורנץ, איטליה.

בתחרויות ישתתפו אתלטים מ־20 מדינות החברות בהתאחדות לספורט של בתי־הספר. את ישראל ייצגו כנראה 3 אתלטים.

הבוקר תודיע ישראל על השתתפותה בהתחרות באליפות בתי־הספר של אירופה בכדורעף, שיתנהלו בעוד 10 ימים בהולנד, לאחר שההולנדים העריכו קשרים וחידושים לשביעת הזמנה ישראל.

* פרופ' אבה גרון הזמין את ישראל בקונגרס הבינלאומי לפסיכולוגיה של הספורט שיפתח ב־26 במאי באיסטנבול, תורכיה. [illegible]

* [illegible]

דקל העביר את אימון הפועל ת"א

הכדורסלן הוותיק של הפועל תל־אביב, גרשון דקל, העביר אמש את אימונה של הקבוצה — לאחר שהמאמן, שלמה הרשקוביץ, לא יכול היה לעבוד זאת בסיבות אישיות ומשפחתיות.

[illegible]

מוסקוביץ הורחק לעוד 2 משחקים

אביגדור מוסקוביץ, כדורסלן נבחרת ישראל והפועל גבעת־ברנר, הורחק אמש על ידי ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל לשני משחקים — בנוסף לעונש ההרחקה האוטומטית במשחק אחד [illegible]

עד יום שישי 17.5.74

אם תמסור מודעת מלים ל„לוח מעריב" עד יום ששי 17.5.74 תכלל אוטומטית בהגרלת הפרס הגדול בחודש הראשון:

מכונית „פיאט 126"

במסגרת מבצע הפרסים במלאת 25 שנה ל„לוח מעריב".

ההגרלה תיערך ביום א' 19.5.74 בין מוסרי מודעות מלים ל„לוח מעריב" בחודש האחרון שלל יום ששי 17.5.74.

אין תחליף ל„לוח מעריב"
הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

هكذا من الأصل

הדלקת נרות
שבת, פרשת אמור

	כניסה	יציאה
ירושלים:	17.47	19.06
תל־אביב:	18.05	19.04
חיפה:	17.59	19.09
באר־שבע:	18.02	19.01
אילת:	18.01	19.03
הר־החרמון:	18.08	19.09

ז'יסקאר ד'אסטן: אני בעד המשכיו[ת] במדיניות חוץ – בפרט לגבי המזרח התיכ[ון]

מאוחר יותר הוסיף: אמשיך בידידות כלפי ארצות ערב — אך מדיניות זו חייבת לכ[לול] במקביל, חתירה לבטחון ישראל ולערבויות הדרושות לה ✶ המישאלים מצביעים עתה איזון: 51% לז'יסקאר, 49% למיטראן

מאת תמר גולן
סופרת „מעריב" בפאריס

פעמיים ביום אחד דיבר מר ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן, מועמד המרכז הימני לנשיאות צרפת, על מדיניותה של צרפת כלפי המזרח התיכון, באמרו: „אני בעד ההמשכיות במדיניות החוץ הצרפתית, ובפרט במה שנוגע למזרח התיכון".

מאוחר יותר, בעת מסיבת העתונאים הראשונה שלו מאז הצלחתו בסיבוב הראשון, הבהיר ז'יסקאר ד'אסטן את הבהרתו ואף מיתן אותה במקצת באמרו:

„ציינתי הבוקר, כי אמשיך במדיניותה החוץ של הנשיא ז'ורז' פומפידו, שנקבעה בעקבות של ידידות כלפי המדינות הערביות, בהיפרש אחד דרך לפתרון הבעיות הפוליטיות של ארצות אלה. אולם ציינתי גם, כי מדיניות זו חייבת לכלול, באופן סימטרי, חתירה לבטחון ישראל ולערבויות הדרושות לה".

„ביטח שונה"

ידידי ישראל מבין תומכי ז'יסקאר ד'אסטן מצביעים על שתי המלים: „באופן סימטרי" — וטוענים, שהן מהוות נוסח מיוחד, שונה מן הנוסח הגוליסטי הקלאסי בנושא המזרח התיכון.

לדעת אחרים, לעומת זאת, נראה נוסח זה כפילפל, ולא יותר.

רבע חשוב בקרב על נשיאות צרפת בין ז'יסקאר ד'אסטן לבין פראנסואה מיטראן, מועמד השמאל, יהיה הערב, כאשר יקיימו שני המועמדים, בפעם הראשונה בתולדות מערכת הבחירות בצרפת, ויכוח טלוויזיוני.

איזון עדין

מישאלי דעת הקהל, שיחד מראש את תוצאות הסיבוב הראשון בדייקנות, קובעים עתה, שההפרש בכוחם של שני המועמדים קטן ביותר.

שני המישאלים מנבאים 51 אחוז לז'יסקאר ד'אסטן ו־49 אחוז למיטראן. לעומת זאת צופה הבוקר „ל'אורור" תוצאה הפוכה: 51 אחוז למיטראן ו־49 לז'יסקאר ד'אסטן.

מומחים סבורים, כי הבדל הקולות בין שני המועמדים עשוי להיות 100 אלף עד 200 אלף בלבד. מובן, שבמצב כזה עושה כל מועמד מאמץ עליון — ולא תמיד מכובד — לגייס לעזרתו כל קול, ובייחוד אותם קולות גוליסטים, שהצביעו בסיבוב הראשון בעד ז'אק שאבאן־דלמאס.

כי הובטח לו, שיישאר בתפקידו אחרי הבחירות, אם ינצח מועמד המרכז הימני.

אם אמנם כן הדבר, ברור שהמנהיגות של ז'יסקאר ד'אסטן כלפי הגוליסטים אינן לרוחם של אנשי מפלגת הרפורמה של לקאנואה, שהכל מודים שהיא היתה גורם עיקרי להצלחת ז'יסקאר בסיבוב הראשון.

„ידיד הפועלים"

בנסיונו להציג עצמו כמו־עמדם של כל הצרפתים, משתדל ז'יסקאר ד'אסטן להופיע כידיד המוני הפועלים, והוא דיבר בשאט־נפש את כעגות השמאל, שהוא מציג האריסטוקראטיה המבורגנת הגדולה.

למשל, ציינה הדיאה ל־אותם כבני משפחתו, שעדיין מקיימים את הנוהג „הרקובי" של נשיקת יד של גברת — להפסיק לעשות זאת, לפחות בפומבי.

מחקר קטן על הרקע המשפחתי של ז'יסקאר ד'אסטן ושל שלושת תומכיו העיקריים — פוניאטובסקי, דורנאנו וברובלי — מגלה, שיש במשפחותיהם שלושה נסיכים, שלוש נסיכות, שני מרקיזים ו־9 קונטים וקונטסות (רוזנים). בבעלותן של ארבע משפחות אלו — 15 ארמונות.

קשה איפוא לומר, שז'יסקאר ד'אסטן, שעם תומכיו נב[ר]ים בני משפחת רוטשילד, משתייך למעמד הפועלים.

זכותה של ישראל לגבולות בטוחים

איש המפלגה הקומוניסטית מצרפת אמר בראיון לעתון יהודי, כי הוא תומך במעמדה של מיטראן בישראל בשאלה המזרח התיכון, ובמיוחד בדבר זכותה של ישראל לגבולות בטוחים ומוכרים.

האיש, פייר דיקן, חבר הועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית בצרפת, ביקר לפני כמה שבועות בישראל, בחברת אנשי מפלגה אחרים. הם היו אורחי המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ובפגישות עם אנשי מפלגות שונים בישראל, הובהרו להם בעיותיה של ישראל.

דיקן אמר, כי טבעי שישראל תהיה זקוקה לגבולות בטוחים, „משום שהעם אינו יכול לחיות בתנאים שאינם יציבים". אך הוא הוסיף ואמר, כי בעת ביקורו בישראל נוכח הוא וחבריו, כי „כפי שאין ספק בזכויות העם היהודי בישראל, כך גם זכויות העם הערבי בארץ ישראל".

המנהיג הקומוניסטי אמר גם, כי פעמים אחדות התערבה מפלגתו בבוסקווה, כדי לסייע ליהודי בריה"מ.

ישראל לא תסכים לסגו[ר] ממעברי המיתלה והגיד[י]

— קובע סקר המכון ללימודים אסטראטגיים בלונד[ון]

מאת צבי לביא
סופר „מעריב" בלונדון

ישראל לא תהיה מוכנה לסגת ממעברי המיתלה והגידי בסיני, מנימוקים צבאיים וכלכליים, כי פירוש נסיגה כזו אובדן שדות הנפט של אבו־רודיס, שלפני המלחמה הפיקו שישה מיליונים חביות נפט בשנה — קובע הסקר האסטרטגי השנתי, המתפרסם היום בלונדון מטעם המכון הבינלאומי ללימודים אסטרטגיים.

בהערכתו על השפעת מלחמת יום הכיפורים על סיכויי ההסדר באיזור, חוזה הסקר, כי מנהיגים ישראלים מסויימים יתפתו להפסיק את תהליך הפרדת הכוחות.

הסקר חוזה עוד, כי מעמדו של סאדאת במצרים יתחלש במהירות, אם יגלה העולם הערבי כי הוא נכשל בהשגת משהו משמעותי יותר מאשר השלב הראשון של הפרדת הכוחות. עליו להוכיח, כי הוא לא יותר על היתרונות שהושגו במלחמה.

הסקר מדגיש, כי עבודת מיקוח חזקה, [ש]יכולים להפעיל לחץ [...] ספים גם בלי להשתמש, כי נשק והנפט יציל לפחות בבחינה [...].

הלחץ להסדר לטווח יימשך. מקור נוסף יהיה האיום לסגור מה מיצרי באב אל־מנדאב נות המפליגות לישראל. הסקר השנתי הוקדש למלחמת יום הכיפורים (עמוד 14).

שניים נהרגו עשרות נפצעו ברעש ביפאן

לפחות שני אנשים נהרגו אתמול ברעידת האדמה הקשה ביותר שפקדה את יפאן מזה 40 שנה. עשרות אנשים נפצעו וכמעלה מ־30 נעדרים. רעידת האדמה החזקה גרמה לנזקים ולמפולות שקברו תחתיהן כפרים שלמים.

הנזקים החמורים ביותר נגרמו בחצי האי איזו 144 ק"מ דרום־מערבית לטוקיו. 175 כבאים ו־1200 חיילים, שוטרים וכבאים עוסקים בחיפוש גוויות בין הריסות הבתים שנקברו במפולה (יו.פי.)

אחד החשודים בפיצוץ בבת"ים משתף פעולה

שני חשודים בבת־ים, האחד קבלן והשני עובד בחברה בצבא, נעצרו בחשד בקשר לפיצוץ שאירע ביום ד' ליד דלת דירתו של כתב „מעריב" לעניני משטרה, אברהם טבק.

בידי המשטרה ידיעות הרעה, לפיהן שני העצורים (הם מוכרים כאוהדי קבוצת הכדורגל של הפועל בת־ים), כל אחד מהם בנפרד, לבצע בית קפה בבאר־יעקב, כדי שיתווך ביניהם לשחקני כדורגל של הפועל באר־יעקב. השניים ביקשו לשלם שוחד לשחקנים, כדי שיפסידו את כשחק הליגה בבתכון.

אחד החשודים, העובד בצבא ובימי השבת מסייע בידי כצילי בה"יב, כבר עמד על סף גבירה של העיסקה, כאשר התבקש לתת כסף מזומן, ולא היה לו לתת.

החשוד השני, קבלן בניין, שהיה בעבר שחקן בקבוצת בת־ים והיום הוא אוהד, היה מוכן לשלם, אבל העיסקה לא יצאה לפועל.

ההשערה, שעובד הצבא, כשהוא פעולה עם החוקרים ואילו קבלן הבניין — שותק.

המשטרה חושדת, כי השניים עמדו בקשר עם אנשי העולם התחתון, שביצעו את הפיצוץ בדירה אברהם טבק, לאחר שהעתונאי פרסם ידיעה לפיה מסרך חקירה פרטי חוקר בעניין נסיון למכור את המשחק בין הפועל בת־ים והפועל באר־יעקב.

יגאל אלון – ללונדון לטקס חתונת בתו

מאת צבי לביא

כמן ראש הממשלה, מר יגאל אלון, עומד להגיע בשבוע הבא ללונדון, להשתתף בטקס הנישואין של בתו, רוני.

רוני עומדת להינשא לסטודנט ישראלי הלומד בלונדון, דורון קוסטגי, בנו של הצייר הישראלי הנודע. החתונה תיערך בבית הכנסת הרפורמי של מערב־לונדון.

סיבה זו לבואו של מר אלון נשמרה בסוד, אך הבוקר גילה אותה „ג'ואיש כרוניקל" הלונדוני.

רעידת האדמה העזה שפקדה אתמול את יפן השאירה עקבות במקומות שונים. בתצלום: ההרס והסדקים שנתהוו במגדלור כף אירוזאקי וסמוך לו.
(הצלום איי.פי. רדיוטלגראפי)

פרסום: 3 טי[...] לרומ[...]

בזאר בינלאומי שופרס

להשכיר בבנין החדש
של בית „מעריב"
תל־אביב
קומת משרדים
מפוארת עם מיזוג אויר מרכזי
בשטח כולל של 525 מ"ר
החלוקה הפנימית לפי רצון השוכר
✶
בדבר פרטים נא לפנות לטל. 263889 (03)
אצל יוסף, או טל. 258539 (03) אצל משה.

LEHIGH LINOTYPE CORP.
Brooklyn, N.Y. 11218, P.O.B. 113
בעל דפוס
אנו מציעים מכונות־סידור מחודשות
בידי מומחים
LINOTYPE-INTERTYPE
בכשליש ממחיר מכונה חדשה
ראה דוגמאות בארץ ותיווכח באיכותן וטיבן העולה על טיב פעולתן של מכונות חדשות.
כמרכז כל ציוד הדרוש למיסדרה
לפרטים:
תל־אביב, טל. 783751 • ירושלים, טל. 222258

בזור כרמלית
מכריז על חידוש המלאי
שבוע נוסף במחירים לא נורמלים

	במקום	רק
בגדי ים לנשים אופנת 74' (כל המידות)	145.—	35.- ל"י
חליפות בית	165.—	30.- ל"י
מכנסים מקורדורוי	180.—	40.- ל"י
חולצות בד־לון מודפסות לנשים	89.—	20.- ל"י
מכנסים קיציים לנשים	95.—	35.- ל"י
חולצות לגבר (מודלים חדשים)	95.—	25.- ל"י
מכנסים מג'ינס אמריקאי אמיתי לגברים ולגברות	135.—	45.- ל"י
מכנסי גברדין צרפתי מודל 74'	165.—	55.- ל"י
חולצות לנשים דוגמאות חדישות ביותר	125.—	25.- ל"י
ג'קטים לנשים מדיאולן לופט מודפס (כל המידות)	149.—	25.- ל"י
מכנסים מקטיפה אמיתית לנשים ולגברים	180.—	40.- ל"י
שורט לגבר מודל 74'	59.—	15.- ל"י
שמלות ארנל תוצרת חוץ (כל המידות)	149.—	25.- ל"י
ג'קטים מג'ינס אמיתי לגברים ולגברות	135.—	35.- ל"י
שורט עם כתפיות לגברות	55.—	10.- ל"י
מכנסי ג'ינס עם 3 כיסים (לכל הגילים)	85.—	30.- ל"י

בזור כרמלית המלך ג'ורג' 6, ת"א
המכירה תימשך שבוע ימים בלבד מ־8 בבקר עד 8 בערב

בית מרקחת
להשכרה ברמת־גן
בדמי שכירות חודשית
✶
להתקשר בשעות הערב ל־866704.

מרטיבי לילה
לטובתכם פנו מיד אל:
תל־אביב: ה. מוגילניצקי, רחוב בר־כוכבא 67, על־יד כבר דיזנגוף, טל. 288996, מ־10—12 ומ־4.30—6.30.
ירושלים: טל. 31418, 2—5 אחה"צ „נודור" ת.ד. 257.
חיפה: „נודור", טלפון 242302, 5—8 בערב.

בנתניה למכירה
חלקה 570 מ"ר
עם וילה
פרטים: טלפון 24974—053.

חדרי שינה
ארונות קיר
מטבחים
רהיטי קרן
תל־אביב - בן יהודה 118/א
החשמונאים 91
אבן גבירול 18
חיפה - הרצל 13
ירושלים - יפו 30
באר שבע - הרצל 114
אשדוד - רוגוזין 15

בהזדמנות ע"י רחובות
2 מגרשים 23,700 ל"י — 7,900 ל"י
החברה הבינלאומית להשקעות, אלנבי 116, ת"א.

למכירה
1. טנדר טריומף סוסיתא
שנת יצור 1970
2. משאית דודג' 500 ס
שנת יצור 1970
לפנות: המסגר 9, תל־אביב, טל' 33791.

כל - אלקטריק פתח־תקוה
מבצע חד פעמי לחג השבועות
לכל קונה
מערכת סטריאופונית ✶ מכונת כביסה
תנור בישול ואפיה ✶ טלויזיה
ממיטב החברות העולמיות
שי חינם! מצלמה או מצית אלקטרוני
פתח־תקוה, רחוב ההגנה 12

בתל אביב
דירת
חלום
ראה עמוד 54
לין־דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ
ירושלים
רח' שמאי 10 ב', ירושלים
טל. 02/221937; 02/227778
תל־אביב
רח' גורדון 11, טל. 03/237144
סניף גבעתים
הרצוג 11, טל. 765181, אחה"צ
פרסום „לגו"

מחפשים
תייר מאמריקה
חיים שקלש
נא להתקשר עם בורנשטין
שמואל גבעתיים, גורדון 8
טלפון 732576

הזדרזו!!!
מחר"ל עתה הגיע!
שמלות מקסי
בדגמים חדישים
מצאו את המובחר
מהר ככל האפשר
ויצמן אלנבי 58 ת"א.

הזדמנות בלתי חוזרת
להשקעה בטוחה
באיזור תל־אביב
מסעדה. פיאנו־בר
למכירה או להשכרה
● עסק משגשג
● מקום אקסקלוסיבי
● קהל לקוחות גדול וקבוע
רק בהצעות רציניות נא לפנות בכתב:
ת.ד. 146 הרצליה, עבור מספר 7.

שלושת השדרים של ניכסון לגולדה

מאת יוסף חריף

נשיא ארה"ב הזהיר את ישראל לבל תיטול על עצמה אחריות לסיכול ההזדמנות שנוצרה להביא שקט למזרח התיכון ✶ "אני רוצה להדגיש שאינני לוחץ עליכם" אמר קיסינג'ר בשיחות עם הצוות הישראלי, אך הדגיש כי אם תפרוץ מלחמה אין לדעת מה תהיה תגובת ארה"ב וספק אם אפשר יהיה שוב לארגן רכבת אווירית ✶ כן ביקש לא לשכוח את נשק הנפט ✶ קיסינג'ר הסתייג ברוגזה מדיווחו של ג'וזף קראפט מדמשק, כאילו הוא היה מעוניין באוירת מתיחות מבוקרת בגבול סוריה־ישראל ✶ הפגישה עם גרומיקו נועדה להתקיים רק אחרי תום שליחותו במזרח התיכון וביקורו של שר החוץ הסובייטי בדמשק הפתיע אותו ✶ בקפריסין חזר והזהיר קיסינג'ר את גרומיקו כי אם תפרוץ מלחמה לא תניח ארה"ב לישראל ליפול ✶ בדיון בממשלה היה משה דיין בעד הויתור על קונייטרה ומשה קול — התנגד...

כותבים עלי שאני לוחץ עליכם — אמר שר־החוץ האמריקני, ד"ר הנרי קיסינג'ר, לראש־הממשלה ולצוות השרים המנהלים את המשא־ומתן להפרדת הכוחות עם סוריה — פה כותבים, שאני לוחץ עליכם, בארה"ב אומרים שאני לוחץ, סנטור ג'קסון טוען שאני לוחץ — ובכן, אני רוצה להדגיש כי אין אני לוחץ עליכם כלל... אני רק מ ס ב י ר לכם את המצב!..."

"שיטת ההסברה" של ד"ר קיסינג'ר בנוייה כך, שהוא מתאר לפניך שורת צורות, מצבים והתפתחויות כפי שהוא רואה אותן, על דרך ההמחשה של מה צלול לקרות, — ומשאיר למאזין להגיע בעצמו למסקנות...

לזכותה של שיטה זו יש לזכור, כי לבד מן העובדה שהיא נראית אלגנטית מאד היא גם יעילה מאד, שכן עיקר תכליתה היא לטעת בלב המאזינים את ההרגשה שהם עצמם מחליטים ולא, חלילה, כבה הלחצים, שמופעלים עליהם. על התוצאות האפקטיביות של שיטת ה"הסברה" הזאת ניתן לעמוד, למשל, מתוך דברים שאמר השבוע סגן ראש הממשלה, יגאל אלון, אחד מאנשי צוות המשא־ומתן: "...הוא (קיסינג'ר) בא לחוות דעתו על תסריטים אפשריים, על התפתחויות אפשריות, ביניהן חמורות יותר וביניהן חמורות פחות... אנו שומעים, אנו רשאים לקבל, אנו רשאים לדחות..."

אמת הדבר, השרים וראש הממשלה שומעי לקחו של ד"ר קיסינג'ר "רשאים לדחות" את דבריו, אך איך־שהוא יוצא שהם בדרך כלל מקבלים את הסבריו...

וכך אירע, ששלושה אישים מתוך צוות המשא־ומתן — ראש הממשלה, סגן ראש הממשלה ושר החוץ — התנבאו השבוע כמעט במגמה אחת וביקשו לשכנע על שום מה כדאי לקבל את הרעיונות שהעלה שר־החוץ האמריקני לשם קידומו של הסדר ל־הפרדת הכוחות. בעיקר אמורים הדברים לגבי ה"כדאיות" לסגת אל תוך רמת־הגולן תוך ויתור על חלקים מסויימים באזור קונייטרה, הגם שקודם לכן הצהירו חברי ממשלה שונים כי מן הקו הסגול אין זזים (גם התכנית המקורית להפרדה שהביא עמו שר הבטחון לוושינגטון לפני שבועות מספר דיברה רק על נסיגה מתוך המובלעת שנכ־בשה במלחמת יום־הכיפורים ואפילו לא כל המובלעת, אלא רק כשלושה רבעים משטחה).

□ "הטכניקה" של קיסינג'ר

וכך מופיע ד"ר קיסינג'ר ביום חמישי שעבר בירושלים כשלמראית־עין אין לו כל סיכויים להזיז את ממשלת ישראל מעמדתה, אבל אט־אט מתחילה התרככות. אין הכוונה לרמוז בכך מעתה בגנותה של הממשלה — אפשר שההבנה שהגיעו אליה עם ד"ר קיסינג'ר היא בגדר הישג מופלא — אלא לעמוד על תהליך מעניין כשלעצמו: כיצד מצליח שר־החוץ האמריקני להשיג את מבוקשו גם כאשר ביום הראשון של השיחות הוא מפתיע את הנושאים־ונותנים הישראליים בכך שאין הוא רוצה בכלל מפה של הנסיגה (כפי שציינו לא בלי תהייה והשתאות כמה פקידים בכירים: "הוא דיבר באופן כללי... ובכלל לא ביקש לקבל מפה!...).

הדברים נשמעים מופלאים עוד יותר כש־מתברר, למשל, שתוך כדי השמעת הסבריו על המצב, יודע קיסינג'ר להעיר: "אני רו־צה להיות ברור לגמרי — ארה"ב אינה רוצה מכם שום ויתורים!..."

ובכן, איך בכל זאת קורה שבלי לחץ, בלי דרישה לויתורים ובלי איומים גלויים בשוט של דבר לבצע, שהנציגים מאחדים פחות או יותר בהאם ליעדים שהיתווה לעצמו ד"ר קיסינג'ר. היצד היה, כרגע שצץ הרעיון להפרדת הכוחות גם עם סוריה, בעת ביקורו הראשון של שר־החוץ האמריקני בדמשק בדצמבר אשתקד —. לשכנע את ישראל שתוותר על קונייטרה מפני שבלעדיה אין כל סיכוי שהסורים יסכימו להסדר הפ־רדה. עדיין קיים ספק אם הויתור שויתרה ישראל יהיה בו כדי לספק את הסורים, אבל בלא ויתור כזה, כך סבר ד"ר קיסינג'ר, אין בכלל על מה לדבר עם הסורים.

לד"ר קיסינג'ר יש טכניקה משלו. ברוב שימוש בה היא נשמעת כתקליט ארוך־נגן החוזר על עצמו, אבל טכניקה זו הוכיחה עצמה כיעילה מאד. היא מבוססת בעיקרה על תאור "המצב העולמי", "המצב באזור", "המצב בארה"ב" והקשר ביניהם ועל הלק־חים שכל מדינה צריכה להגיע אליהם בעצ־מה בהערכת מצבה של ישראל לאור המצב התלת־ממדי האמור.

□ תרגיל "השדרים האישיים"

אבל הדבר המעניין הוא, שקיסינג'ר המוחזק כרב־מג בניהול משא־ומתן ואף מכיר את הדמויות הפועלות בתוך ממשלת ישראל — לא סמך רק על עצמו. הוא גייס תוך כדי המשא־ומתן עם ישראל את הנשיא ניכסון: לא פחות משלושה שדרים אישיים אל ראש הממשלה שיגר נשיא ארה"ב בשבוע הזה מאז בואו של שר החוץ האמריקני לישראל ביום חמישי שעבר.

אף זה חלק מן הטכניקה הידועה של ד"ר קיסינג'ר. כך היה באוקטובר 1973: עוד הממשלה דנה בנוסח ההצעה האמריקנית־סובייטית להפסקת־אש בחזית המצרית והסורית (לפני שזו הובאה בהפתעה אל מועצת הבטחון כהצעת התלסה של ה), שהועברה אליה על ידי ד"ר קיסינג'ר בעודו במוסקבה — ושדר אישי של ניכסון הדביק את פנייתו של שר החוץ האמריקני.

תרגיל זה חזר על עצמו כבגוד מושיע. בדצמבר מגיע לכאן קיסינג'ר כדי לשכנע את ישראל ללכת אל ועידת ז'נווה. זמנו של שר החוץ האמריקני היה דחוק. נותרו עוד ימים אחדים בלבד לפתיחת הועידה וכיון שהיה לו ספק, בעקבות הדיווח, שקיבל משגריר ארה"ב בתל־אביב, אם ישראל תקבל את נוסח ההזמנה כפי שעובד בין וושינגטון מוסקבה וקהיר (היה אז ויכוח סביב "החזות הנאותה" של הועידה, אם זו של שתי המעצמות המארחות או של האו"ם ובשאלת המבחן האפשרי של גורמים אחרים לועידה, קרי: הפלסטינאים) — גייס את הנשיא ניכסון. ואמנם השדר של ניכסון, שלא כקודמו בענין הפסקת־האש, היה קצר ותקיף ועל פי תוכנו לא הותיר בידי ממשלת ישראל ברירה: נשיא ארה"ב קבע באותו שדר בפסקנות, שלא ייתכן שישראל לא תלך לועידת ז'נווה ולמען הסר אי־הבנות הוסיף כי במקרה של סירוב מצד ישראל לא יוכל להצדיק את עמדתה. קביעה קטגורית כזאת מצד נשיא ארה"ב אינה זקוקה, כמובן, לפירושים נוספים. פשוט, ישראל נטלה על עצמה אחריות כבדה מאד אם תדחה את ההזמנה!

ברוח זו דיבר הנשיא ניכסון בשדריו האישיים אל גב' גולדה מאיר גם הפעם: הוא מבקש שממשלת ישראל תסייע לד"ר קיסינג'ר במשימתו, תוך הדגשה שהוא, ניכ־סון, מלווה את מסעו זה של שר־החוץ האמריקני בהתעניינות אישית גדולה.

בשדר נוסף נדבר על הצורך בגילוי גישה גמישה ובלבד שמדינת ישראל לא תיטול על עצמה את האחריות לסיכול ההזדמנות שנוצרה עתה להביא שקט למזרח־התיכון!

בשדר אחר, תוך הבעת הכוונה לשתף פעולה עם ד"ר קיסינג'ר רואה הנשיא ניכ־סון לנכון להעיר, כי ראוי לזכור, כי לא תחזור ההיסטוריה על עצמה.

הערה אחרונה זו יכולה להתפרש לכמה פנים, אבל הרושם הוא, כי — עיבה זאת על אחריות...

דומה, כי השדרים של הנשיא ניכסון עשו את שלהם. אפשר שגם בלעדיהם היתה הממשלה מגיעה לכלל אותה הכרה — על סמך דברי ההסברה של ד"ר קיסינג'ר — עתה, כשהשדרים הגיעו בזה אחר זה ובנימה "עניינית" מאד שוב לא ראתה עצמה הממשלה בת־חורין להתעלם מן הפנייה האמרי־קנית המאסיבית הזאת.

□ "עצות" הנשמעות כאיומים

אם יישאל שר־החוץ האמריקני אם יש לראות בפניה נמרצת זו של הנשיא משום "לחץ" — ישיב, מן הסתם, בשלילה גמורה. לבל היזהר, עצמו ד"ר קיסינג'ר, להבהיר, שזו בסך־הכל עצה טובה של ידידות ואילו ההחלטה כיצד לנהוג בסירה כולה בידי ממשלת ישראל...

ואמנם בשיטה זו הוא נוהג: לאחר שהוא מציג את התיזות שלו באה המסקנה: אבל אתם החליטו בעצמכם... אתם מדינה ריבו־נית; ולרוב מתלווה לקביעה זו עצת־ידיד בנוסח זה: כמובן, שאם אתם מחליטים עליכם להביא בחשבון את כל האפשרויות ואת כל התוצאות!...

או — הערה "ידידית" אחרת שנזרקה מפיו של ד"ר קיסינג'ר: יכול להיווצר מצב, שהגורם לפרוץ מלחמה חדשה באזור לא יהיה ברור לגמרי, שבמקרה כזה קשה לדעת מה תהיה דרך התגובה של ארה"ב... ברור גם מי יישב בבית הלבן ומה יהיה המצב הפנימי בארה"ב... על כל פנים, אין לראות היענות מיידית ואוטומטית של ארה"ב בכל הנוגע לתמיכה בקיוסה.

כל זה נאמר, כמובן, על רקע הפנייה של ניכסון־קיסינג'ר שישראל תקבל את העצות שבפנייה הקונקרטית שלפניה — הפרדת־הכוחות עם סוריה — אבל איך נתון קיסינג'ר...

ותוך כדי הרצאת הדברים שלו הזכיר ד"ר קיסינג'ר להעיר: דאם תפרוץ מלחמה כיום ובעיני ישראל היא האשמה — בעצם רוצה לבוא לקראת הסורים — ספק אם אפשר יהיה לארגן שוב רכבת־אווירית, כפי שהיה הדבר בלהבת יום־הכיפורים. פשוט, מפני שהקהל בארה"ב לא יבין את עיקשותה של ישראל... שלא לדבר על כך שבמצב מלחמה שוב לא יהיה זה קל להעמיד כבימי אוקטובר את צבא ארה"ב בכוננות עליונה (לרבות גרעינית), אפילו יאיימו הרוסים בהתערבות!...

למשמע־אוזן נשמעים הדברים לא רק כלחץ כבד, אלא כאיום, פשוטו כמשמעו.

אבל ד"ר קיסינג'ר הגלה רגישות לבה שנאמר ונכתב עליו דווקא, כפי שראינו, כל הזמן שכאילו הוא לוחץ על ישראל...

עם זאת, הוא ראה לנכון להתייצב בתקיפות כנגד מה שנכלל במאמרו של העתונאי האמריקאי ג'וזף קראפט, שאחרי ביקור בדמשק כתב בין השאר: "לדברי אנשי שיחי הסורים רוצה ד"ר קיסינג'ר באווירה של מתיחות מבוקרת לצורך סיבוב השיחות (על הפרדת הכוחות)... הסורים טוענים — הביטוי הכתב — שהם נתנו לקיסינג'ר בדיוק את אשר ביקש מהם, היינו, את הפעילות הצבאית המוגבלת..." ובסוף ציטט קראפט: אם דברי הסורים נכונים הרי שאופיו של המחזה הדיפלומטי מתחיל להתבהר: מתחת לכסות של איבה, הסורים משתפים פעולה עמו... בייחוד של אסד בגלבכות היה רק, אגב, להחזיר את השפעתו של ברז'נייב בגבורת השלטון בקרמלין באזור. כך הם מאבדים, ברז'נייב נבנה עם ידידי ארה"ב... מטרת התרגיל (יצירת מתיחות מבוקרת בגיבוי הצבאי ונסיעת אסד למוסקווה) היא לזכות בתמיכה ישראלית בתנאים של הסורים להפרדת הכוחות ברמת־הגולן..."

הנגריד היסינג הכב את שיבת־לבו של קיסינג'ר לקטעים אלה במאמרו של קראפט שפורסם גם בישראל, וקיסינג'ר, כאמור, דחה מתוך רוגזה את הכתוב מכל וכל.

ניכר הדבר, שקיסינג'ר עושה מאמץ כדי לטעת באנשי שיחו הישראליים את ההרגשה, שהוא כן בכוונותיו. אולי משום שהוא מודע לכך, שיש בישראל, אם בממשלה ואם מחוצה לו, מי שחושד בכשרותו.

□ "אין להחמיץ הזדמנות בגלל כמה קילומטרים"

כשהוא מרצה בפני ראש הממשלה וחברי צוותה את השקפותיו, הוא עושה זאת בהגיון קר. ואמנם, קשה להם להתעלם מן הטיעון ההגיוני. אין הוא, אגב, מדבר במושגים כוללים כאשר עולה שאלת הבטחון הכרוך בנסיגה ובויתור על שטחים. כשגולדה העירה באחת השיחות כי קשה על ישראל ההכרעה בדבר נסיגה מאזור קונייטרה, כי מה בטחון יש לה, שהסורים לא ינצלו מחר או כעבור זמן את מעמדם החדש — אם יושג הסדר ההפרדה ויחלו במלחמת התשה נוספת אם ישראל לא תיסוג הלאה — השיב קיסינג'ר: אמנם אין בטחון כלא, אבל צריך לנסות.

ביטחון של דבר מאמין שר החוץ האמריקני שתנופה ארגונית שתבוא על האזור ועל החזית הסורית עשויה לתרום לתהודה, גם אצל הסורים, לדו־קיום בשלום. אין הוא יכול לתת כל ערובות אבל הוא משוכנע כי הסיכון המחושב הזה הוא כדאי מפני שהאלטרנטיבה — ההתלקחות נוספת עד כדי מלחמה טוטאלית עם סוריה, דבר העלול לעורר את הדינמיקה גם בחזית המצרית, ושל ישראל לחשוב — מציע קיסינג'ר — מה יכולות להיות התוצאות על רקע העמדה הבינלאומית. כלום יכולה ישראל ליטול על עצמה את האחריות לכשלון השיחות על ההפרדה עם סוריה? גם ארה"ב, כפי שכבר הודגש, לא תבין כיצד יכולה היתה ישראל להחמיץ הזדמנות כזאת ובגלל "כמה קילומטרים" לסכל את התהליך כולו, שלא לדבר על האירופים או היפאנים, שלא יהססו להטיל את כל כובדה של האחריות על כתפיה של ישראל ולהתייצב בענין זה לצד הסובייטים והערבים.

קיסינג'ר ביקש שלא לשכוח את נשק הנפט הערבי, ואת המצב הפנימי בארה"ב וכו' וכו' ובעיקר — את היגגיה של ארה"ב באזור עד כה, שלפי ביטוי הכיתו יש בהם כדי ליצור את עיניה של ישראל.

בימים אלה ניהלה הצוות האמריקנית... השיקולים של מהלכיה האסטרטגיים של ברית המועצות... את מהלכה של קיסינג'ר... הפוליטית.

□ אזהרה לגרומיקו בקפריסין

ברור היה לוושינגטון — לפחות עד לשד־הרי האזהרה של גרומיקו עם קיסינג'ר בקפריסין — כי ברית המועצות לא תהסס לנקוט בדרכים שונות ובלבד שלא להניח לקיסינג'ר לקצור הצלחה בדמשק בתוכה להצלחתו במצרים. אגב, קיסינג'ר עצמו, על פי עדותו, הופתע כאשר נמסר לו, כי עמיתו הסובייטי רוצה לראותו עכשיו, בעיצומו של המשא ומתן. על עצם הפגישה בינו לבין גרומיקו סיפר שר החוץ האמרי־קני לאנשי־שיחו בירושלים אלא שהכוונה המקורית היתה שהפגישה ביניהם — כך גם סוכם בעת פגישתם בז'נווה — תתקיים בסיומו של הביקור של קיסינג'ר באזור, לפני שיבה לוושינגטון. ואמנם, דובר כי פגישתם תתקיים או בז'נווה או בקפריסין. קיסינג'ר, כך סיפר, לא ציפה גם לכך שגרומיקו יחוש לדמשק כל עוד שקוד הוא, קיסינג'ר, על הנסיון להביא את סוריה וישראל לידי הסדר הפרדה. תוך כדי ביקור גרומיקו בדמשק, גילו עוזריו של שר החוץ האמריקני, באה הפנייה הסובייטית בדבר הפגישה בקפריסין ואז החלו בחפזה לעשות את הסידורים לקיצבה (ההנחה הרווחת בקרב האמריקנים היא, שהלחצים הפנימיים בתוך הקרמלין הם אשר הניעו את שר החוץ הסובייטי להיפגש עם עמיתו האמריקני עם מגמה להגיע עמו להבנה).

יש אומרים כי פגישה זו לא היתה לרוחו של קיסינג'ר והוא הגיע אליה מתוך מורת־רוח בראותו בעצם התרגיל הזה על ביקור הפתע של גרומיקו בדמשק — בעקבותיו, נסיון לנעוץ מקלות בגלגליו.

לא נודע הרבה על תוכן השיחה בין שני שרי החוץ, אך מן המעט שנודע מתברר, כי קיסינג'ר הזהיר את גרומיקו לבל תחבל מוסקבה במאמציו ותוך הדגשה שאם לא יושג הסדר הפרדה ותפרוץ מלחמה — לא יהיה זה באשמת ישראל ובלשון ברורה וחד־משמעית הבהיר לשר החוץ הסובייטי, כי במקרה כזה לא תניח ארה"ב לישראל ליפול.

(הסוף בעמוד 20)

בתיאבון!

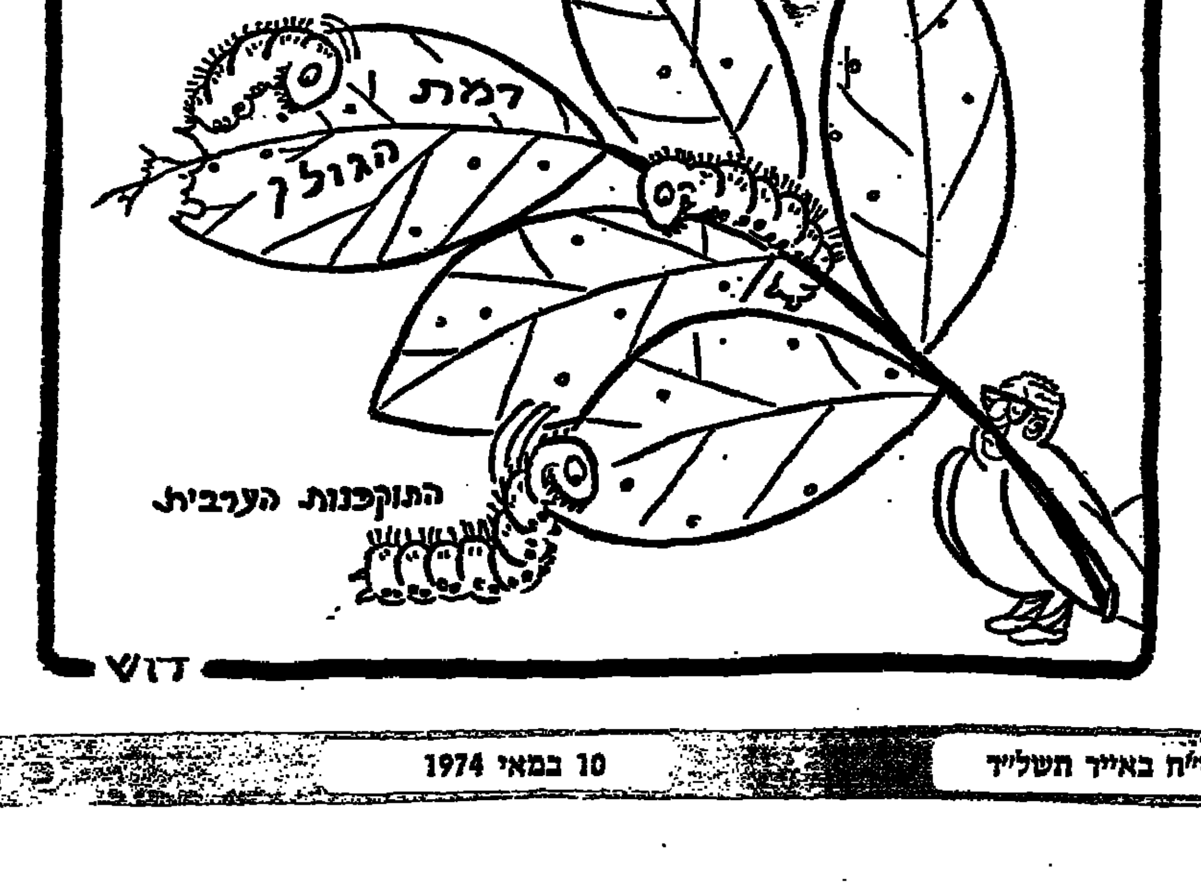

מעריב של שבת

[של]ום רוזנפלד • המיועד בשבי השיגרה

...תנק הפסיכולוגי שבו שרוי הציבור ב־...רץ מאז מלחמת יום־כיפור היוותה ללא ...דרך שבה הלכה מפלגת־העבודה ב־ המיועד לראשות־הממשלה מטבריוה...

...ני בבוחק רב מן הארץ בעת שניצבו ...שני המועמדים להתמודדות הכרתקת ...ם ויכול אני להעיד כי לא רק בקרב ...לים הרבים מעבר לים, אלא גם בקרב ...ם שחיים את חיי־המדינה יום־יום ...עה כאילו היו מצויים כאן בגופם ...עורר חידוש זה תקווה לתמורות כק־ ...בכל המיבנה הפוליטי־הפנימי של ה־ ...שחוסר־יציבותו בעת האחרונה כעורר ...אגה קשה.

...זאת, כי הריחוק הגיאוגראפי הזמני ...תחיו גם בי השכיח מלבי כמה אכזי־ ...למציאות על קורי־העכביש הסבוכים, ...ם שבויים החיים המפלגתיים בארץ, ...י השתעשעתי לשעה קלה בתקווה ש־ ...לראשות הממשלה שנבחר לתפקידו ...היה כה לא־שיגרתית, יצליח לשבור ...פיגרה גם בכל הנוגע לדרך הקמתה ...משלה החדשה וגם ביחס להרכבה ה־ ...או האישי.

...תיים — הודגש, כמובן, על "בינ־ ...אף שכבר חלפו יותר משבועיים מאז ...מגר המיועד על ראשו של יצחק רבין ...קרה לא זה ולא זה. שוב צצו יוצאי־ ...שום מעשה דראמאטי ובלתי־צפוי לא ...ולפי שעה מעשה האבות מ"דורי דור־ ...(אם מותר להשתמש במליצה שנהייתה ...מה אקטואלית) היה גם אות וסימן ל־ ...המפתיעים: סימפוזיון מחודש עם ה־ ...בנושא "מיהו יהודי" בשיטת המקל ...שיפויים כזה ואיומים מזה תוך כדי ...ים אשר נוסחאות־פלא חקניות, מלא־ ...רופים אריתמטיים המבוססת על פסו־ ...יכור וחיסור של ידיים מצביעות, ל־ ...ללא זיקה יתרה לאימפולסים הרעיוניים ...אולוגים שמניעים ידים אלה; וכמים ...ים של חלוקת המחוזות הממלכתיות ב־ ...ממשלה לפי האחוזים המסויבתיים ד־

●

...לים רבים ושונים למשבר הפנימי ...לנו, מהם כאלה שנעוצים במורשת ...יה של ה ע ב ר, מהם גורמים שנת־ ...בעטיה של מלחמת יום־הכיפורים ד־ ...ויה.

...המשבר מוליכים אל שיטת־הבחירות ...ה, אל ההתאבנות במיבנה של המפל־ ...עודר דמוקרטיה פנימית בהן, אל ה־ ...ת הבסיסיות של משטר דמוקראטי ב־ ...מי־גושי (שמדינת תופעות רבות ...אנשי האוקינוס השוות אותן עתה על ...קודה), אל "ירידיות היסטוריה" ב־ ...האישי ואל העוות קדומות בבישור ...ומעל לכל, כאמור, מוליכים חוטים ...אירועים שההרחשו ערב המלחמה ה־ ...ת, במלחמה עצמה ואחריה.

...דומה שלא אפריז אם אומר כי מכל ...המשבר, רלוונטי במיוחד, הוא אותו ...קומוד, שהורתו ולידתו בקונספירציה ...ה של המפלגות הגדולות ערב ה־ ...ת לכנסת השמינית, היינו הוסר־הבר־ ...פתח מחדש את הרשימות שהורכבו ...המלחמה. הכנסת השמינית שנבחרה ...על הרשימות הללו, שגם הרכבן האישי ...וגם הרעיוני לא שיקפו עוד את ה־ ...ת הגבוקות שחלו בחברה הישראלית ...ת המלחמה, כנסת זו היא כמובן חוקית ...ת באופן פ ו ר מ א ל י, אך בסיסה ה־ ...רי פגום והרכבה מפוות.

...לו תימצא לבסוף האפשרות האריתמ־ ...לקיים ממשלה בת־קיימא על יסוד ...השורות הקיים בכנסת, חייב היה המיו־ ...ראשות הממשלה, לעניות־דעתי, להעמיד ...הציבור למפלגתו שלו, שהצעד ה־ ...ראשון שייעשה בתפקידו החדש ...יהיה ביזום שכנסת זו אין לה ...וכות מוסרית להתקיים אף יום אחד ...לשם שמאפשר לה החוק הקיים המט־ ...בחירות הבאות.

...ע — עם הצד המוסרי, אם נותר עוד ...ערך כלשהו ליסוד המוסר בחיים ה־ ...יים.

...על. גם מן הבחינה מעשית־תועלתית ...היה יצחק רבין — שלכל הדעות מצ־ ...הוא במוח אנליטי חריף — לתפוש עד ...כי והתסיסה הפנימית בתוך המפלגה, ...שר מחוצה להן, היא אף יותר צדוקה ...שמשקף על פ נ י ה ש ט ח, כי ה־ ...ות והתיסכולים יתלהלו מתחת לפאסאד ...דומי של משרה קואל־ציונית ולא יהיה ...מבחירות חדשות "טרם זמנם", ועל כן ...לו להקים את הבלתי־נמנע ולגלגל ...ידי את המאורעות תהא להגדר אחריה ...מעשה.

...עשר פרלמנטארי אין עידן חדש ...של מצבם איש חדש אחד בראש כיבנה ...ומיושן, ההחלפה האישית חייבת ...בצה וכבוצה אחת עם החלפת שיטות, ...ים הליב — וגם כהוצאה של כל

...זמן שבהיורות טרם זמן נוגדות את ה־ ...ים המידי של מפלגת העבודה על כל ...קיה, ואולי גם של מפלגות אחרות. אבל ...שרם הממלכתי מחייב שבעת מבוקה נפ־ ...בבדה זו יאופשר לעם לבחור לעצמו ...ות והנהגה מהר מיגה ויתר יותר של ...ים, מהם כאלה עבד בה טלדו וברוחו מ־

[illegible] للأصل

هكذا من الأصل

פייצל וסאדאת החליטו כי המלחמה נחוצ[ה] כדי להקנות אפקטיביות לנשק הנפ[ט]

קובע דו"ח המכון הבריטי לעיונים אסטרטגיים על מלחמת יום הכיפורים שנתפר[סם] היום בלונדון ★ „מבחינה צבאית ניצחה ישראל בקרבות, מבחינה מדינית ני[צחו] הערבים במלחמה" ★ מספר יועצים סובייטים נהרגו בקרבות בגבול הצפוני ★ של[ושה] ימים לפני המלחמה הוציאו הרוסים את אנשיהם כי היו בטוחים בנצחון ישראלי מ[היר]

מאת צבי לביא,
סופר „מעריב" בלונדון

השימוש המוצלח בנפט בתור נשק בעקבות מלחמת יום כיפור יצר בעולם את הזעזוע הגדול ביותר והבהיר לעיני כל את מובנה של תקופה חדשה יותר מכל מאורע אחר שהתרחש בשנים האחרונות. מבחינה צבאית ניצחה ישראל בקרבות. מבחינה מדינית ניצחו הערבים במלחמה.

כזאת היא מסקנתו של המכון לעיונים אסטראטגיים בלונדון שפירסם הבוקר, יום ו', את הסקר האסטראטגי העולמי השנתי שלו, שבו חלק הארי הוקדש, כמובן, למלחמת יום כיפור, גורמיה, מהלכיה ולקחיה.

אם כי מכשולים רבים אורבים בדרכו של הסדר השלום במזרח התיכון, הרי לדעתם של מומחי המכון, נוצר באזור מאזן חדש שבכוחו לשפר היטב את ההזדמנות להשיגו. אין זו קביעה מוחלטת אלא כפופה להתפתחויות. שליטי הנפט הערבים מסוגלים „לתת את הטון" באמצעות רכישת נשק מן המדינות התעשייתיות הרעבות לדלק. 18 חודשים לפני המלחמה קנו מדינות המפרץ הפרסי במערב כמויות נשק עצומות בשווי 5 מיליארד דולר. אותן מדינות מערביות, בהיותן רעבות לנפט אחרי המלחמה כשם שהן להוטות לאזן את מאזנן המסחרי, מעוניינות למכור נשק נוסף. כך שאספקת הנשק לערבים עלולה להיהפך למבחן של תבונת המערב בעניינים.

המלחמה — אומר הסקר — היתה יכולה להוכיח כי נוצר פתח ליציבות באזור בגלל שלושה טעמים: ראשית, נראה כי חלה תמורה במטרות של הכוחות המנהיגים את העולם הערבי בכיוון של יישוב הסיכסוך. שנית, ישראל שוב איננה בטוחה כפי שהיתה קודם בעליונותה הצבאית. שלישית, מעצמות־העל נראו מעוניינות יותר בפיקוח אקטיווי ולא רק פאסיווי על הבטחון במזרח התיכון. הברית הרוסית־האמריקנית צריכה היתה להתרחב לעבר אזור זה כשם שהתבטאה באירופה. ברם, מי ימנה את הקשיים שעוד ניצבים בדרך? הם היו גדולים לפני השגתה של הפסקת האש עם מצרים. אלה הנוגעים לסוריה גדולים עוד יותר. ומי ידמה לקשיים שיפריעו להסכם שלום בהם מעורבת התעקשותו של המלך פייצל על הסדר מיוחד של בעיית ירושלים?

ערב המלחמה, קובעים הם, היתה ישראל שרויה בבטחון עצמי מופלג בעליונותה הצבאית. יש הוכחות, שהמודיעין האמריקני, כמו הישראלי, נתפס בתנומתו לנוכח העובדה שהובאו לידיעתו ההכנות הצבאיות הערביות. למעשה הסוו הסורים והמצרים את הכנותיהם למלחמה יותר באמצעות אזעקות שוא והסתמכות על הבטחון העצמי הישראלי, כך שגורם האפתעה הראשי לא נבע מהיעדרו של מודיעין יעיל.

חלקו של הנפט

אבל היה עוד מרכיב אחד חשוב בהערכת הסטטוס. מבקרים שבאו לקאהיר בקיץ 1973 שמעו כי הנפט הוא הנשק הבדוק ביותר לנצחון על ישראל. המלך פייצל בעצמו אמר לארה"ב, כי אם לא תשנה את מדיניותה כלפי ישראל תימנע ארצו מלהגדיל את יצוא הנפט. משבר האנרגיה כבר נשקף בארה"ב ב־1972 לעבר 1978, והבולמוס שאחז בעיקר את אירופה להבטיח את אספקת הדלק מן הספקים הערבים תוך פוליה גוברת לערבים, הסיח את תשומת הלב מן ההכנות למלחמה. נשק הנפט נראה מרשים כשלעצמו במידה מספקת ובעל השפעה גדולה ביותר. בכוחו היה להביא לנסיגה גדולה של ישראל מנקודת מבטם של פייצל וסאדאת. מאידך, יישומו עלול היה להתמשך באיטיות יחסית, ובקצב כזה עלולים היו קיצונים, דוגמת קדאפי, לנצל יותר עם הפלשתינאים את המבוכה החברתית בעולם הערבי כדי לאגף את הצרה של פייצל וסאדאת אשר תביא לכל היותר לנסיגה ישראלית מן השטחים. חשש נוסף: הגבלת התפוקה עלולה להיות קשה לארגון בגלל האינטרסים הכלכליים הנפרדים של כל שליט נפט ערבי.

פייצל וסאדאת — מספר הסקר — החליטו כנראה במועד לא ידוע, כי המלחמה בישראל נחוצה כדי ללכד את שורות המחנה הערבי על־מנת להקנות אפקטיביות לנשק הנפט.

שליט סאדאת
מלחמה
למען הנפט

ההתקפה המצרית וההתקפה הסורית

המצרים התוו תכנית התקפה אשר צימצמה את הסיכונים והציעה סיכויים להצלחה מדינית. היא תיארה את חציית התעלה בעוצמה גדולה נגד כוחות המגן הקלים של ישראל המוצבים בקו בר־לב. צליחת התעלה תוביל לביסוס ראש־גשר בגדה המזרחית ממנה יתישו המצרים את הכוחות הישראליים. המפתח היה טמון ביכולתו של ראש הגשר המצרי לבלום מיתקפה של חיל־האוויר הישראלי הודות למערכי הטילים המוצבים לאורך התעלה. לפי תכנית זאת, אפילו הצלחה מוגבלת היתה בשביל סאדאת בגדר של נצחון מדיני לאור כשלונו של נאצר והאכזבה בעולם בעליונותה של ישראל.

אפשר שסאדאת, פייצל ובני בריתם ציפו ליותר מנשק הנפט ומהמלחמה מכפי שהשיגו למעשה מהכוחות הצבאיים הערבים — מסכם הסקר — אבל בעיקרו של דבר נראתה האסטרטגיה המדינית שלהם מביטה למרחוק ומוכנה היטב. האפתעה חסרת־התקדים שהושגה ביום כיפור היתה לפיכך אחד ההישגים הגדולים ביותר שהשיגו הערבים. היא הראתה לישראל ולמערב שאינם יכולים עוד להרשות לעצמם להתעלם משאיפותיהן של מדינות ערב.

הכוח הסורי שהתקיף ברמת־הגולן מנה 900 עד 1300 טנקים ו־45 אלף חיילים שהיו מאוגדים בשלוש אוגדות ממוכנות ושתיים משוריינות. מולם ניצב מערך ישראלי לא מתוגבר שלא עלה על שתי חטיבות שריון ו־180 טנקים ו־4500 חיילים. לרשות הסורים עמדו 300 מטוסים אולם עיקר כוחם היה במערך הטילים נגד מטוסים מדגמי ס.א.2, ס.א.3 ו־ס.א.6 שהיו ממוקמים ב־20 בטליונים עם 120 משגרים וכן 27 יחידות עם 162 תותחים אנטי־אוויריים.

ביום השני למלחמה הגיעו הטנקים הסוריים אל המצוקים המשקיפים על עמק הירדן ושם נעצרו. הם נכנסו ישר למערכי הגנה ישראליים מוכנים ומצאו עצמם תחת אש מן האגפים. תוך 34 שעות איבדה המתקפה הסורית את תנופתה. 800 טנקים אבדו לכוח התוקף.

המצרים קבעו שלושה שלבים למיתקפתם: לאחר תפיסת ראשי הגשר היה עליהם להתקדם ולתפוס את מעברי ההרים ואחר־כך לטהר את שארית סיני. אולם לשני השלבים האחרונים לא נקבע לוח־זמנים. המצרים העדיפו להישאר תחת חופת מטריית הטילים. ביצועו של שלב ב' הואט והקרבות הוגבלו לאזור ראשי־הגשר. לאחר שהצליחה עצמה בוצעה לפי כללי ספר הלימוד אשר הורגלו במשך שנים אחדות.

המעוזים של קו בר־לב היו מאויישים ב־600 חיילי מילואים ונתמכו ב־240 טנקי „פטון".

תוך יממה העבירו המצרים על גבי הגשרים 500 טנקים. התקפות האוויר הישראליות נסתיימו בכשלון פלוס אבידות גדולות להוקפים במטוסים וטייסים. אבל האיטיות המצרית בהפעלת השלב השני היא שסייעה לישראלים ליטול את יוזמת ההתקפה לידם.

עזרתן של מדינות ערביות אחרות הוגבלה רק לסוריה אך את ביצועם של כוחות העזר מתקשה הסקר להעריך. הוא מגלה, למשל, כי 1800 חיילים מארוקנים הם אשר כבשו בשביל הסורים את פיסגת החרמון, מבצע שהיה למעלה מכוחם של הסורים עצמם. העיראקים, למשל, שלחו כוח בעל ערך — כ־30 אלף לוחמים — אבל זה התעכב בדרכו בגלל מצבם האומלל של כלי־הרכב אחרי המסע הארוך במדבר.

יועצים סובייטיים צורפו ליחידות הסוריות אחד לכל בטליון ויותר נשארו בבסיס. כמה מן היועצים נהרגו.

הסורים והמצרים נלחמו בראשית הקרבות בנחישות והפעילו את נשקם בזימנות. בהגנה היו תקיפים ומלוכדים, לא כן בהתקפה. השימוש בטנקים הסוריים בהתקפת חזית המונית היה עלול להפוך אותם טרף קל לישראלים אשר תמיד הצטיינו בתותחניהם. יתר על כן — מעט מאוד תיאום שרר בין הטנקים וכוחות הרגלים.

המצרים לא ידעו לנצל יתרון האפתעה

גם השריון המצרי הופעל בהתקפה באדישות כאשר מפקדיו אינם מצטיינים בתיאום אש ותנועה. הם מצאו עצמם בעמדה נחותה כאשר הטנקים הישראליים נכנסו מחוץ לטווח תותחיהם בעודם חשופים לטיסות המטוסים הישראליים מחוץ למסך הטילים. יכולת האילתור המצרית עדיין לוקה בחסר ואין הדברים אמורים רק כלפי השיתוק שאחז בהם אחרי שהכוח הישראלי צלח את התעלה מערבה ובקלות ניתן היה להילכד, לא סמכו לו את הפה המתאים. למרות העדיפות המספרית, במהלכי הפתיחה, בעיקר בכוחות השריון, לא היו המצרים מסוגלים לנצל את יתרון האפתעה ולתמרן בשטח במבנים גדולים של טנקים. אפשר לייחס זאת להיעדר כשרון אבל אולי גרם הדבר כתוצאה מזהירות־מופלגת מפני המכה האווירית הישראלית.

עליונות חיל האוויר הישראלי

אכן, קובעים מחברי הסקר, מעולם לא הוטל ספק בעליונותו המבוססת של הכוח הישראלי הזה על כל מרכיביו: איכות הטייסים המנוסים, מיומנות ומהירות המבצעים, וכאן במיוחד — הניהול המאקסימלי של כוח אשר נלחץ קשות והוזנח בתחילה בגלל אבידות כבדות כתוצאה מאש מן הקרקע. עליונות הערבים התבטאה במערכת ההגנה האנטי־אווירית מן הקרקע ותיוחה ביטוי לצורך הדחוף באמצעי לחימה לכח האווירי הישראלי.

בקרבות הימיים הוכיחו טילי „גבריאל" את עליונותם על טילי ה„סטיקס" הרוסים, כך שספינות ה„סער" ו„רשף" גברו על ה„אוסה" וה„קומאר" מתוצרת בריה"מ. 11 ספינות טילים ערביות טובעו ע"י חיל־הים הישראלי, 7 סוריות ו־4 מצריות, לעומת כלי שיט ישראלי אחד שטובע בספק. ספינת סוחר סובייטית ניזוקה בהפגזה ימית ישראלית על הנמל טארטוס, בין שאר הנזקים הכבדים שהוסבו למיתקני נפט ותובלה.

הסקר מוצא, כי הערבים היו נבונים בהפעלת מערכות הנשק הצרוף, אך לכמויות הגבוהות היתה השפעה רבה על הצלחותיהם בהמהלכי הפתיחה. ישראל שיקמה אמנם את רוב הטנקים וכלי־הרכב שנפגעו בשורותיה כמו גם רבים מן הכלים הערבים שנלקחו שלל. אבל עם זאת, קשה לומר כמה זמן מסוגל כל צד לעמוד לבד באבידותיו.

מערך הכוחות ורכבות־האויר

לפי המספרים המצויים ניצבה לישראל עם 11 אוגדות ו־290 אלף חיילים, מול 12 אוגדות מצריות עם 260 אלף ו־150 אלף סורים ועיראקים ב־10 אוגדות. 1700 טנקים ישראליים מול 2000 מצריים ו־2000 סוריים ועיראקיים (לא כולם הוטלו למערכה). 500 מטוסים ישראליים מול 600 מצריים, 300 סוריים, ו־60 עיראקיים (רבים היו מוגנים על הקרקע ולא המריאו). מכל זה היו מימדי האבידות כדלהלן: 2812 הרוגים ו־7500 פצועים ישראליים, לעומת אומדן של 15 אלף הרוגים ו־45 אלף פצועים מצרים — 7000 הרוגים ו־21 אלף פצועים סורים — 125 הרוגים ו־260 פצועים עיראקים.

840 טנקים ישראליים נפגעו לעומת 650 מצריים, 800 סורים ו־80 עיראקיים.

120 מטוסים ישראליים הופלו לעומת 182 מצריים, 165 סוריים ו־21 עיראקיים.

שני הצדדים זקוקו לעזרה מן ההתחלה. ארה"ב הפעילה רכבת אווירית לישראל אשר ב־566 טיסות — כל אחת במסלול של 23 אלף ק"מ הלוך וחזור — העבירה כמות נשק וציוד כוללת במשקל 22,395 טונות בנוסף ל־5500 טונות שהוטסו במטוסי „אל־על". מטוסי התובלה האמריקניים הענקיים חימשו את ישראל בטנקים מ. 40 ומ. 60, בהליקופטורים מ. 43, במטוסי „פאנטום" ואולי גם ב„סקייהוק" וכן בנשק נגד טילים.

בריה"מ ביצעה 934 טיסות תובלה למדינות ערב עם 15 אלף טונות ציוד. אך שתי המעצמות הובילו גם כמויות גדולות ולא ידועות דרך הים. בעיקר בריה"מ בגלל המרחק הקצר מן הים השחור לנמלי אלכסנדריה ולאטקיה.

גם אם במלחמה גופא לא הצליחו מצרים וסוריה לבצע את מה שתיכננו, וישראל מצאה עצמה בהפסקת האש בעמדה צבאית טובה יותר, הרי שהצבאות הערביים הוכיחו כי הם גובים מחיר יקר במלחמה ולא כל שכן בתבוסתם. אבידותיהם נתמלאו, צבאותיהם נשארו חזקים ומלוכדים. עמדת המיקוח שלהם נשתפרה במישור המדיני אם כי כוח הצבא כרגע גדול יותר בהגנה מאשר בהתקפה.

מה היה למעשה התפקיד אותו שיחקו שתי המעצמות־העל? הסקר מ השערה כי בריה"מ הוציאה את ממצרים 3 ימים לפני המלחמה מתוך לנצחון ישראלי מהיר. כנראה הי ארה"ב שותפה להשקפה זו והאכזבה. פעולה לא נדרשת זולת השגחת מ תנועות הרוסים. אולם לאחר ההצלחה הראשונה, נעשתה במוסקבה הער חדשה. בריה"מ זממה לנצל את הה למוטבתה ולעודד את המלחמה, הי שעברה היטה לצד ישראל — כג האמריקנים — הולה גוברת תרח בריה"מ למדיניותה ולאינטרסים של פעלה לסיום הקרבות.

בין מוסקבה לוושינ

אין ספק, כי מנהיגי בריה"מ ב מעט כי מצרים וסוריה מסוגלות להב את ישראל ולהחזיר את השטחים שנכב ב־1967. אבל הם אולי גם האמינו כי סים שלהם ייצאו נשכרים למדי אב הערבים את מיתוס „הישראלי הבלתי (ביטוי רוסי) רק באמצעיהם, יתחזקו החשובים על גדות התעלה, יעמדו אי הסורית ואז יפנו אל מעצמות־העל אים להפסקת אש. הרוסים תיכננו כי הזה יכניס לאזור כוחות צבא אמריק ייטים בתשות האו"ם, ובעוד זה ע למחות במידת מה את זכרון גירוש שלהם ממצרים ב־1972 ולהניח יסוד נוכחות צבאית רוסית במצרים ובס

מלך
פייצל
נפט על
אש המלחמה

אולם היתה קיימת אפשרות שהער בטוחים בעצמם יסרבו להפסקת האש. אלים יחזירו לעצמם את היוזמה ויכחי עם תוצאות חמורות למדיניות הרוסית שתבוסה כזאת היתה הפכת לקטסטרופה. צה"ל היה מתקדם לקאהיר, היה הדבר התערבות צבאית סובייטית עם כוח אז או היתה ארה"ב רואה את המהלך הדטאנט ונענית לאתגר ולעימות. שתי אות הללו נשקלו במוסקווה המסקנה שהן עלולות למוטט את הבסיס עליו ברז'נייב את מדיניות החוץ שלו ולא בחטיבה של בריה"מ.

כאשר סס קוסיגין לקאהיר ב־16 בא נראה, כי ציין באוזניו של סאדאת או נוהיה של הפסקת אש מוקדמת. אבל יום ממש נאם הנשיא המצרי הכ מלחמה ממושכת להתשת ישראל. תוך ימים התדרדר מצבה הצבאי של מצר סיגין חזר למוסקווה כשבכיסו הסכמת גם ארה"ב לא רצתה תבוסה ערבית פלית שתוביל להתערבות צבאית רוס לא רצתה כי הסיכסוך יסכן את הדטא שיתופו של קיסינג'ר במוסקווה ב־20 ב בר ביקשו המנהיגים הסובייטיים ל המעצמות תשגרנה לאזור יחידות צב להצעתם לאייזנהאור ב־1956) אבל ק דחה אותם ומוסקווה בלעה את הסירוב שהפסקת האש היתה חיונית ביותר.

הנסיון הרוסי להו כוחות ל:

כעבור 4 ימים היתה זו מצרים ש התערבות צבאית רוסית־אמריקנית כד ריח את ישראל לסגת לגבולות הפסק של 22 באוקטובר. לא ידוע עדיין — הסקר — אם סאדאת התייעץ עם לגבי תביעה זו. אבל היא חפפה את הרוסית היסודית החותרת להכניס מת כוחותיה לאזור תוך ניצול המלחמה שפרצה לאחר הפסקת האש. מוסקווה לא זה לשכנע את וושינגטון להצטרף וכאשר ניסתה לכפות אותה הכריזה על הכוננות הגרעינית המתיחות דעכה.

לא ברור מדוע החליטה מוסקווה מחלוקת זו דוקא בסיום המלחמה. ית חששה בכנות כי הישראלים עלולים לו כהפסקת האש השניה ולהרחיב את ה עד להשמדת הארמיה השלישית. אבל מכבדת ישראל את הפסקת האש של אוקטובר, נכנעה ברז'נייב תחת לחצ סאדאת לשפר את מעמדו הצבאי של לפני תום הסכסוך. מוסקווה גם חשה כי זוהי ההזדמנות האחרונה שלה ל את כוחותיה למזרח התיכון בהסכמה א נית, כך קיוותה, או בלעדיה, אם יהיה אפשר שהיה מעורב גם גורם נוסף: היו מים בהיסטוריה הסובייטית של איומים לה נועזות אף אחרי חלוף הסכנה, כגון של בולגנין להפציץ בטילים את לונדון ריס ב־1956 לאחר שבריטניה וצרפת הסכימו להפסקת האש בסואץ.

יהיה הנימוק לצעד הרוסי אשר יהיה מענה האמריקני היה מיידי ויעיל. ארה"ב לאורך כל המלחמה נפגעה ביכולת הישראלית להתאושש במהירות את היוזמה בחזרה. בעוד אשר לבריה"מ נותר אלא לעמוד מול אפשרות של מ חד־צדדית למען בת־בריתה הנחלשים כים. עמדה אמריקנית חזקה זו השתקפה במאמצים למצוא פתרון דיפלומאטי לס והיא יכולה להיחשב כאחד הלקחים הרצי שיכולה מוסקווה להפיק מן המלחמה.

על לקחי המעצמות במלח יום־הכיפורים בגליון „מערי ביום א'

שובתי הרעב

אנטי־הרות, השובתים עתה רעב מול בית ראש־הממשלה, אינם חשודים עלינו בקוצר־דעת, אלא שגם קוצר רוח אינו סימן להכרה עליונה.

אין טעם למעט מערך העצמה האמוציונלית המודגשת אלינו, בפתח קריהודה, כמקור האנרגיה המוסרית של אנשי ארץ־ישראל־השלמה. אך כוכב שיא נפריז בה, ההכרעה לא היפול, אבור לה שתיפול. בלחץ קבוצות־כאוא, בלחץ גורד להן ומתאה כביאה לידי כהאה.

על קפה הפוך

אנשי ישראל־הגדולה שיישבו בידיד לבי. אך לא הכרח, כהנגנים עבה, אינם אלא תהלוכולים בצד יפוי הנפש של ישראל־הקטנה. אינו צריך לכבות בידי על עיני כדי לראות אותם שובתים רעב. צריך־שירים אחרים, אני־שירות אחרים. צריך על אותו פתח, אותו מעגן, כריביים אותה המוכח. כרגויהם (יכול אני להאיר לעצמי אתה על דרך „באמאר־יארדן־דאדי": „כיכב טלים בוסה־ערב, כנצחון ששי בקיב"ין) באותו להם ברודה במלחמות ריטנאט ובירידהם בצעדת הכהאה על האזינגמין. כי יש הבדל בין בה טילה, אולי, מאיל לוותר לקיסינג'ר ליה שיבולים אני לוותר לו בירושלים. אינו עולה על דעתו.

אם יכריזו הם שביתת־רעב בשער הביה שבירוב בריביבה, ההא בהאה אנשי אף־שלום חשובה בפניה כבריכות הגרות בפני כעצר הקיפה־שופה. ידידיהם בחיי, בלוגית, באוניברסיטאות, יכפילו את ההודעה אלף מונים. תוך לשורת הסדר הטוב גיבור הכיר קולם של ילדי התיאטרון האוונגרדי יותר, אנשי איכפת־לגו, שטוב דבר אינו איכפת להם באמת, לבד כיפי־נפשם.

זו השעה להזהר אי"ם לביהו. לא טוב ההחיב כל וויתור ולא התניה הכרובים לוותר על הכל. הגיע זמן לעציר במבחן הדימוקרטיה. המסיק יכיך, החורש־בכתב, ידרוש בכתב והבקוהי קהלה ברבים, יהיהו ברבים.

אך כבשיל זו, אי הבאה אחריה. הכיקול וכנסה־נבחרים זו, אי יורשתה, היא שהלים. בלי להן כלבעלה, בלי הסטוריה בבטנים.

המבטלה הייבת לנו עתה נוכחות־דעת. אנשי הרייבים לה כבוד־ים.

הנרי

ד"ר קיסינג'ר הוא, כידוע, הסטוריון, הווה אומר, פרכן, העוסק בחקר ההסטוריה. אם נאמר על דברי־ביישטה הנבצים כי אינם אלא מערכה בדומה שהמסך אינו יורד עליה לעולם, לסיבגר אינו כותב־תיהיו עליה בלבד, אלא גם כמנהלביאו, צייר־התפאורה ובהבר־להיטים, מצל לכל, שחקן.

שאלה גדולה היא עתה אם על אף היותו קצה כלידבר־בכל־מקום, נתפרש לו הפקיד הנרי שלו כהלכה.

אגדות ההבטריה כבפרות לנו, דודד מכל, כי אחת לאלף שנה נשבה יהודי לבין גויים. יוסף עולה על כס משנה־הכלה. אסתר על כס המלכות. היא בבקרה, הוא בבקרה, אלא שיד ההשגחה, המכוונת את מעשי מלבעלה, כברזה לדברים כי יתרחשו כך. שיש כרה לא יקרע, הלילה, בפקרה. קודם שלא הורד יוסף כציריה, נתהב־ספר חייו כבי שעתיד לגאול את אחיו.

כיסינג'ריבים שכבו יכלו להצלות, אולי, על דעתם שאף היינץ הקטן, דובר הגרמניה, לא הובא לבקרים שהובא, לא נבחנה פרוסיכור ולא הגיע לפעלה כזכיר־מדינה, אלא כדי לסייע בידי אחיו, בני־צבו. אלא שההסטוריה איננה מדרש־אגדה.

חבל, חבל! כי צריך לעני אחיו הנצפה שיתוף להיבור סצבריו הסכורי, אך לא הבין את בשבעוה הכהה־הכסוריה, החיין את יעודו!

ראיה לדבר הנרי אחר. הייגה.

פורטוגל

בוי־ר אחד קפה פורטוגל בכמת־הזוג האיברית שלה, גבה לצד כפרד. בך לילה שנה בכהנהגיה וישראל היתה כבעם ראשונה לכבורים אותה, עם הסכנה.

לא שיש לנו ספק כי תהיה גם ראשונה לאלה שינדדו על ידה, הריצה יבצאת ויבא בחוגי החברה, חייב למחוק ההיליה את כספרצי מלוה כספרי־השלמון שבידיו.

לפני סיכלצל, איפוא, במצעננו צלצול פרידה, אי ההבצליות, רוצים אנו לאחל, בכל־זאת, לפורטוגלים — אוהלי כל־טוב־הסבב:

ביקר־טוב, לוזיטניה! בוקר־טוב לך, רפובליקה פורטוגזה! היי בחופש, היי יפה!

סרטן האינפלציה מתפשט

כיום אין נשק הנפט מסוגל לחולל מה שחולל לפני חדשים אחדים וקרוב לודאי שהוא יהיה חלש עוד יותר בקרוב

מאת פיליפ בן,
סופר „מעריב" בארה"ב

„אם מלחמה אטומית היא בגדר התקפת־לב פתאומית, שתשים קץ לכל האדם, הרי אפשר להגדיר אינפלאציה כסרטן, העלול להביא מיתה איטית על העולם המתועש" — דברים אלה אמר השבוע בניו־יורק סגן־נשיא־ארה"ב ג'ראלד פורד. הצרה היא, שהעולם כבר שרוי בשלב מתקדם של סרטן זה — ודומה שהטבע מהסס פחות מן הכלכלנים המלומדים, שאינם יודעים, במה לרפאו.

סימנים רבים מרמזים, שהאינפלאציה תוליד משבר כלכלי המוני כלל־עולמי, וגם כתום האינפלאציה יהכיד המשבר, וביקוש־יתר יחלף בתת־צריכה.

בבחינות שונות כבר החל המשבר. בכל רחבי ארה"ב יש כיום בנזין בשפע, אבל שיווק־המכוניות צונח — ירידה של 25 אחוז לשנה אשתקד. והדברים אמורים לא רק במכוניות גדולות, הצורכות דלק רב — שגם בארה"ב שוב איננו בזול — אלא גם במכוניות „קומפאקטיות" ובמכוניות־היבוא הקטנות כגון „פולקסוואגן" ו„טויוטה".

בארצות אחרות המצב גרוע עוד יותר. תעשיית־המכוניות בצרפת — כמפעלי „רנו", „סימקה", „סיטרואן", „פז'ו" — שעד כה יצאה חלק גדול מתוצרתה לאיטליה, לגרמניה ולארצות־בנלוקס, הוזקקה לקצץ בייצור קיצוץ חמור, ובקרוב תקצץ בו עוד יותר. איטליה זה עתה הנהיגה הגבלה חמורה על יבוא, אף שצעד זה איננו הולך בתוך השוק המשותף שהיא אחת ממייסדיו. ההגבלות הונהגו לשם הגנה על הלירטה, שכבר ירד ערכה ויש כיום גרעון חמור במאזן התשלומים של איטליה.

הגורם הראשי: נפט

צרפת, שהפראנק שלה פוחת למעשה בשיעור ניכר בחודשים האחרונים, עלולה להנהיג אף היא הגבלות־יבוא בקרוב. כיוון שהשנה צפוי לה גרעון גדול במאזן התשלומים, דבר שלא ידעה צרפת זה 15 שנה. בריטניה אומרת בגלוי, שהיא עלולה לפרוש מן השוק האירופי, שאך לא כבר הצטרפה אליו. כך, היא מקווה, תוכל להחליף את החמאה הצרפתית היקרה בחמאה זולה מניו־זילנד, ומוצרים אירופיים אחרים במוצרים דומים מקנאדה ומאוסטראליה.

כיום מבינים הכל, שהאינפלאציה היא תופעה עולמית, שהחלה לפני שנים אחדות וגורמים שונים הזינוה. אולם מתפשטת הדיעה — שמסיבה זו או זו ממשלות שונות עדיין מהססות להודות בה — כי ההתייקרות הפתאומית הגדולה של הנפט הפכה את האינפלאציה לדוהרת, והיא הגורם העיקרי למשבר הכלכלי המתרקם עכשיו בעולם. התפקיד האפל של ההתייקרות הדמיונית של מחיר הנפט הגולמי בהולדת המשבר הכלכלי מתגלה יותר ויותר. מחירי רוב חומרי־הגלם בעולם, שאך לא מכבר היו גבוהים מאוד, מתחילים לרדת (הסוכר באוסטראליה מחירו עכשיו כמחצית מחירו כלפני שנה, והכותנה האמריקנית הוזלה ב־25 אחוז לעומת שערה אך לפני שבועות אחדים). אולם הנפט איננו מוזל, וכמעט אין יום שלא יכריזו נסיך־נפט ערבי, או נציגו בוגר אוניברסיטה אמריקנית, שבעוד חודש או חודשיים או שלושה יהיה הנפט יקר עוד יותר.

הנסיבות משתנות

אבל, כיום מתייחסים לאיומים האלה בשלוה יותר מכפי שהתייחסו אליהם לפני חודשים אחדים — אך לא משום שראשי־הממשלות וראשי־התעשייה בעולם מפקפקים ביכולתם של אדירי־הקרטלים שבעולם: ארגון המדינות המייצאות נפט, שבו שולטים הערבים. הרגיעה נובעת מן הידיעה הרווחת, שבקרוב יירדו מחירי הנפט מן הסיבה הפשוטה, שבשל השפל הכלכלי בעולם יצטמק הביקוש לנפט, והעולם, שאך לפני חודשים אחדים חשש שיישאר בלי נפט, יגיע בקרוב לכלל מסקנה, שיש נפט יותר מדי.

כפי שיקרה תמיד בעתות מהפכים גדולים, אין מחשבת־האדם מדביקה את חילופי־הנסיבות. הבריות מתרגלות לכלכל מחשבתן במערכת־נסיבות מסויימת, ואינן מוכנות — ואולי אינן מסוגלות — לתפוס, שבעוד הן מתווכחות, כבר הנסיבות נשתנו.

בשבועות האחרונים עדיין טענו נכבדי־עולם רבים בעצרת־המיוחדת של ארגון־האו"ם, כי העמים העשירים והבריאים, שאינם חסרים להם לחם ולבוש, חובה מוסרית ואינטרס עצמי להם לדאוג לכלכלתם ולהלבשתם של הרעבים והערומים בקרב דרי־עולם, ולעזור להם להיות בריאים ואמידים כמותם. ואיש לא שם אל לב, כי בו בזמן שנאמרו דברים אלה כבר נהפכו רבים מן המחזיקים כאמידים — ואולי הם מחזיקים עצמם כך — לעניים, ועל כל פנים הם צפויים להידלדלות בקרוב.

צרפת תידלדל

למשל, שיבחו את שר־החוץ הצרפתי מישל ז'ובר בפני שבחיהם לנשיא אלג'יריה, הוארי בומדיין, שבא לבמת האו"ם לטעון, כי יש הצדקה גמורה לאומות העניות, המלאימות זכיונות של זרים בלא פיצויים ומסרבות לפרוע מילוות־חוץ, ובו בזמן תבע מן הארצות העשירות, שיתנו מילוות חדשים ויאלצו את בעלי־ההון שלהן להרבות השקעותיהם בארצות העניות.

ז'ובר כיבד את רוב הדרישות האלה וטען, כי הצדק מחייב להיענות להן.

והלא נעלה על כל ספק הוא, שאם יוגשמו רק עשרה אחוזים מהתוכניות של בומדיין (דבר שבעצם איננו בא בחשבון כלל), תיהפך צרפת לארץ ענייה כאחד. כלום היא מוכנה לכך? במערכת הבחירות לנשיאות צרפת כיום נאלץ כל אחד מן המועמדים להבטיח שיפור רמת־החיים — ועדיין לא הזכיר איש את העובדה, כי הצרפתי הממוצע צורך לבדו מזון בשיעור הצריכה של כמה וכמה נפשות באפריקה.

האפריקנים מאמינים, שבקרוב תעניק להם צרפת מאות מיליונים, אולי מיליארדים — אף שקרוב מאוד לודאי כי בעוד חודשים אחדים יהיה עיקר־דאגתה של צרפת לא כיצד לעזור לזולתה, אלא כיצד לעמוד ברגלים שלה.

אין תרופת־פלא

נסיבות ההיסטוריה נשנות לעתים קרובות אף שבדרך כלל אינן חופפות, ואולי גם הדמיון איננו רב. מבחינות רבות דומה המצב הנוכחי למצב העולם לפני כ־40 שנה, בראשית השפל הכלכלי הגדול של שנות השלושים, שהוליד תולדות נוראות: לא רק 16 מיליון מובטלים בארה"ב ושריפת חיטה באמריקה וקפה בבראזיל, אלא עלייתו של היטלר, הטיהורים של סטאלין, מלחמת־העולם השניה על כיבוש אירופה בידי הנאצים והשמדה של העם היהודי, כיבושי היאפאנים באסיה המזרחית, והפצצה האטומית.

למזלו של האדם נשנית ההיסטוריה — אבל לא בדיוק. יתכן, כי מדור שנות־השבעים ייחסכו רבים מאימי שנות־השלושים וראשית שנות־הארבעים.

כמובן אין טעם לנבות ולעצום עיניים מפני הזמנים הקשים — אולי קשים מאוד — הנכונים לנו, ואין גם טעם להאמין בתרופות־פלא. מציאותי הרבה יותר שנאמר לעצמנו, כי ייטב בבוא־המועד למי שיצליח לעמוד בתקופה הקשה ולעבור בה מתוך נזק מועט באופן יחסי. למראשית ההיסטוריה זוהי העצה הטובה ביותר לחותרים לעתיד טוב יותר: לא להיכנע בעתות של קשיים גדולים.

בוודאי יכתבו ההיסטוריונים בעתיד, כי הסתיו של 1973 היה תקופת נצחון ללא־תקדים של נשק־הנפט — נצחון שנבע מהתקשרות יוצאת־דופן של גורמים רבים ושונים, ומן הפקחות הפוליטית הגדולה של אנשים, שבטבעות לא ייחסו להם פקחות כזאת בעבר. וההיסטוריונים יוסיפו שעל־פי מקרה נדיר, כמעט בלתי־סביר, היה זה הרגע שנצטמקה האמינות של כוח ההרתעה הצבאית של ישראל, שבמשך העשור האחרון היה גורם ראשון־במעלה במדיניות של כל ארץ מארצות המזרח התיכון.

מה שמתרחש בסביבותינו, עודנו מן התולדות של עתי עובדות אלה. אולם העולם משתנה במהירות, וכיום — במהירות עוד יותר מבעבר. כיום אין נשק־הנפט מסוגל לחולל מה שחולל לפני חודשים אחדים; וקרוב לודאי שהוא יהיה חלש עוד יותר בעוד חודשים אחדים, ובעוד שנה או שנתיים יתכן, כי מה שהוגדר פעם כנשק, יהיה סמל של חולשה.

העיקר: רוח איתנה

יותר חושש אדם מהרהורי החרדות בעניין גורם ההרתעה ובדבר הסיכויים והאפשרויות של החזרתו לקדמותו. כי זוהי בראש ובראשונה לא בעיה חיצונית, אלא בעיה פנימית, לא בעיה מדינית, אלא בעיה של מוראל.

אבל זאת לזכור: למראשית־ההסטוריה — בעצם למראשית־הטבע — תכיד החלש מפסיד, מפני שלא לחלשים צדק, ועיתות מזור־מה גדולה ומהפכים גדולים — לא עת־רחמים הן.

הזמנים האלה זמנים אכזריים הם. ורק מי שכוחו עמו ורוחו איתנה, מסוגלים לעמוד בהם ולקוות לעתיד טוב מן הזמן הזה.

...ייטרה, בינ... של „מעריב" מסייר ...מת אהמדיה, הכפר צורי...

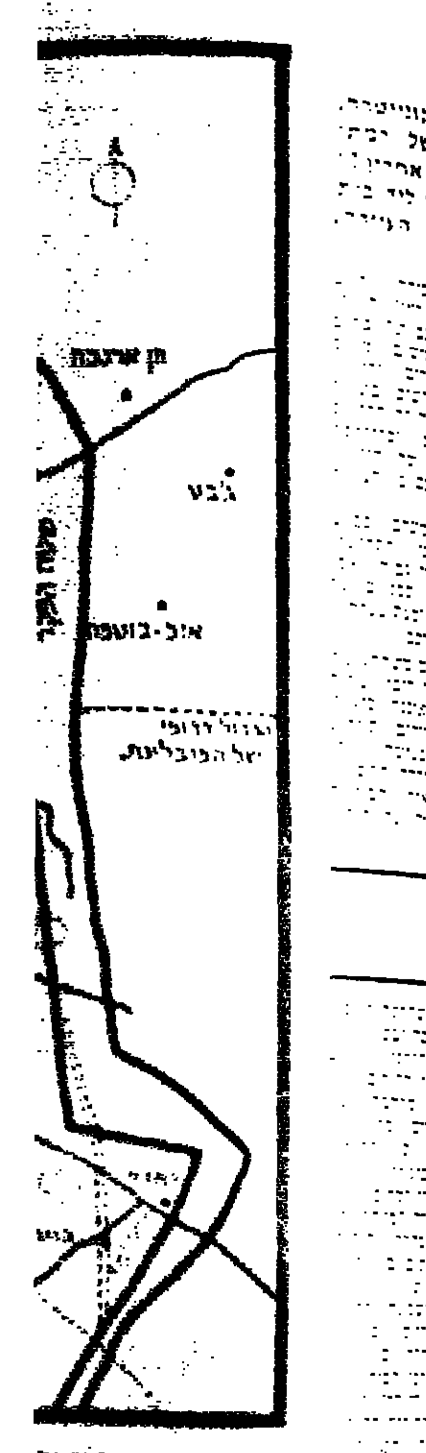

בקונייטרה, ביום הגשת מפת־ההפרדה

...רו הצבאי של „מעריב" מסייר לאורכו של ה„קו החדש" שהוצע ע"י ישראל
...קר בצומת אחמדיה, הכפר צורמן, צומת רפיד והתילים שמסביב לעיר־הרפאים

מאת יעקב ארז

תמול ביקרתי בקונייטרה, עיירת־הרפאים של רמת־הגולן. „ביקור אחרון?" שאל חייל, שעמד ליד בית ...נוע הנטוש במערב העיירה. ...", עניתי לו.

...שנים קונייטרה איננה „בירה", וכיום ...ינה עיירה שוב אינו ראוי לאותו ...רבות. קונייטרה היא גבב של בתים ...עיי־חרבות, בניינים נטושים ומטים ורחובות־אספאלט מצולקים חרוצים ...פגזים. זהו מקום שהיה ישוב. בשנים ...ות שקק חיים צבאיים. עתה רק התולים מהלכים בין ההריסות, וכלי־רכב חולפים שם, וקבוצות של חיילות מכתיבות לטרמפ שיאספם מן הצומת של העיר.

לקונייטרה מן הכביש המערבי, כביש קונייטרה. חלפתי מצפון לתל־טל, ...בית החזית הסורית, בנין גבוה מאבן שבמלחמת ששת הימים ספג פגיעה מן האוויר ונהרס בחלקו, וכעת נערמות ...יהו גרוטאות של כלי־רכב.

...מאות מטרים מזרחה משם משתרע מה ...שם „אזור־התיירות" של קיבוץ מרום ...תנת־הדלק שנסגרה ואיננה פועלת ...מסעדה שהומתה פעם חיילים, תיירים ...עוברי־אורח וכיום היא נטושה, אחורי ...גג מישור את המקרר החשמלי ...שרות השולחנות והכסאות. הבניינים ...ם — ה„שקם", והאכסניה של קיבוץ ...ולן עזובים ונעולים.

...כון היועצים ...בייטיים

...צד הדרומי של הכביש משתרעת השכו־ ...רבית של קונייטרה: בתי־בטון מרו־ ...צפים בתגורות של קירות־מגן, ומסביב ...אבן שנבנתה עוד בידי הסורים. זהו ...ן המעריב" ששימש לפני מלחמת ששת ...את היועצים הסובייטיים, שהתגוררו ...העיירה הגדולה שבגולן. כאן התגוררו ...חברי קיבוץ מרום־גולן, וישבו ...שנים אחדות, עד שעברו למקום־הקבע ...ק. הדבוק עכשיו במורד המערבי של ...טל. זוהי השכונה „השלמה" היחידה ...הרפאים. חיילים מהלכים בין בתיה, ...שלמים וסובים לשימוש.

...לכביש, בצידה של השכונה, מתנשא ...קולנוע, אולם ל־חבר־יידים עם יציע ...שבו היו הסורים מקרינים סרטים ...ערביים. זה היה מרכז הבידור של ...ולן בשנים הראשונות שאחרי מלחמת ...ימים. עכשיו יש על הקירות כתובות־ ...צבאיות רשומות בזפת. ההפגזות היו ...רה בימים האחרונים. שוב ניתכו ...מטר ארטילריה של הסורים — פתאום, ...תחים וסילי־קאטיושות.

...שהמכונית חולפת בכביש, הבא מ־ ...הכל שקט. השעה שעת־צהרים. אין ...אנשים, ואין תנועה של כלי־רכב.

...סאות הורחקו...

...דבוק לבית־הקולנוע מתנשא מועדון ...הסורי, בית של שלוש קומות שהיה ...ברשת־הסקה מסועפת, ובו אולמות ...ביום הראשון שלאחר מלחמת ששת ...ב־11 ביוני 1967, נערכה כאן ישיבת־ ...הראשונה של פיקוד־הצפון ברכת־ ...דוד, שהיה אז אלוף הפיקוד, הורה ...את המטה במועדון־הקצינים הסורי. ...אז למועדון בשעות הערב, עת ירדה ...על העיר שעתה זה השלים סיהורה. ...ם ועיר־שם עוד נשמעו צליפות ומסחי־ ...אבל במועדון שררה המולה של נצחון. ...ייכו ולחצו ידיים ובירכו זה את זה ...עירה של ימים אחדים בעקבות המלח־ ...יכר אני, כי הוראתו הראשונה של דדו ...להוציא מן המועדון את ספות־הקטיפה ...לאות הזהובות בנוסח לואי ה־14. ...ם שקט. מי שיושב על כורסה כזאת, ...לו לצאת לקרב", אמר אז מי שהיה ...הפיקוד.

...יד אין עוד סימנים לפאר, שהיה בבנין ...הם קונצרטינות של תיל דוקרני ...ו את הכניסה. התלונות מנופצים, והכל

...לתומה של מועדון־הקצינים נמצא ...המרכזי של העיר. זה הצומת המערבי ...מוליך כביש אחד אל העיירה ומבהר ...בסורכה, וכביש אחר מוליך צפונה ...מאפה למרכז הגולן. הכביש, שממנו ...מוליך למסעדה ולכפרי־הדרוזים ול־

...זה הנטושה, ששוב אין בה שום סימן־ ...אתה חש באוירה של מתח — אולי ...הבדידות בין ההריסות המוכתמות, אולי ...משום ארטילריה הצלולים להפתיע. ...הכל שקט. רק מרחוק, מן המובלעת ...אזור הדרומי של הגולן, נשמעים הדים ...של ירי. הכל שקט תמוס ואין סימן ...וגם בית הכנסת. הצבאי שבבירכו ...סגור. דגל־ישראל מתנוסס על גגו.

...ם מלאים כל טוב...

...ב הראשי של העיירה ניצבים עדיין ...שלמים בני שתיים או שלוש ...זהו רחוב דו־מסלולי, מחולק באמצעי־ ...יורה של עמודי־תאורה וכבבות־בטון ...את שהקימו הסורים. מן הכיכר מאחורי ...רחביש מתפצלים הכבישים ימינה ושמא־ ...כביש השמאלי מוליך אל בית־החולים ...של הרפתקה התת־קרקעית. זהו בונקר־ ...ים, עמוק כהות לפני הקרקע, ובו

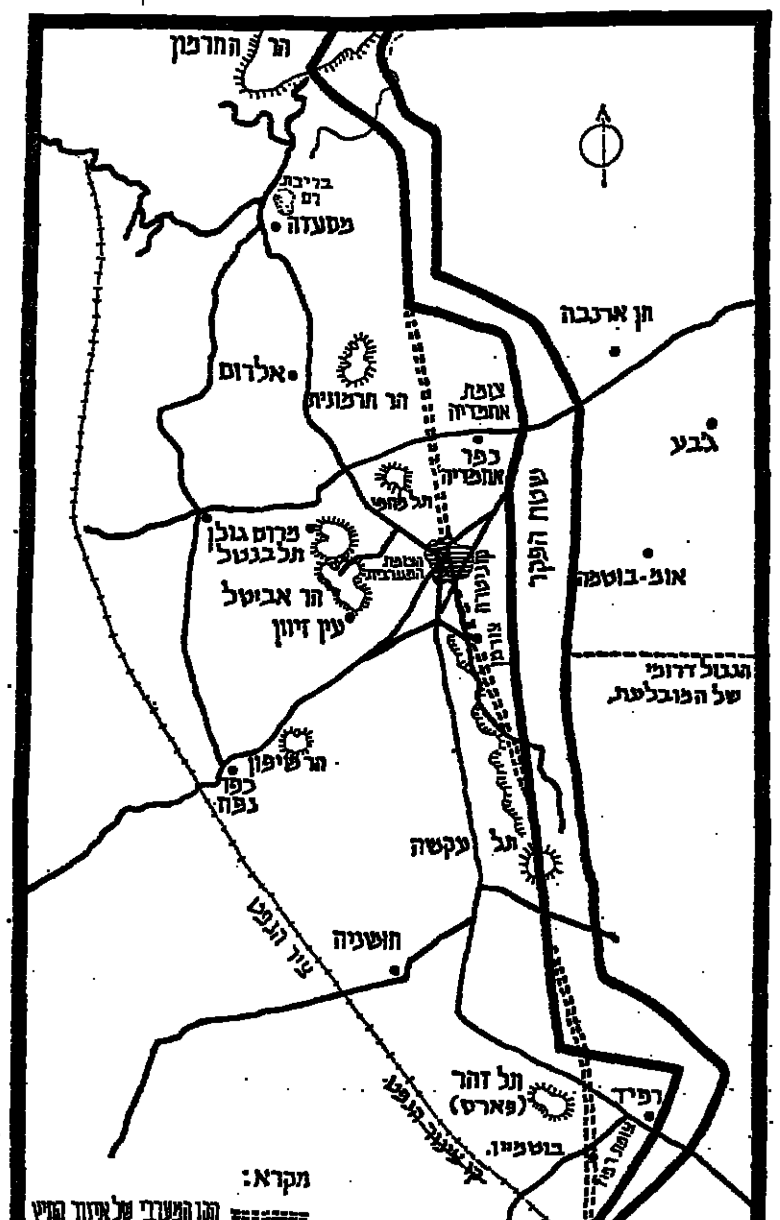

הקוים הכלליים של מפת ההפרדה בגולן שהוגשה ע"י ישראל לד"ר קיסינג'ר

עשרות משרדים. בית־החולים, בין צבוע בצבע חום, הוא דמוי חצי סהר. בשעתו שימש את הכוחות הסוריים שחנו כאן.

הפעם אני נזכר בביקורי הראשון, ב־11 ביוני 1967. אז המתה העיירה: חיילי צה"ל, אנשי־מילואים וחיילי גולני, שוטטו ברחובות, הציצו מבטים למרכז המסחרי של העיירה ברחוב הראשי. החנויות היו אז מלאות כל טוב: גלילי בדים בצבעונים, מצלמות, שעונים שוויצריים ויאפאניים — מה לא היה אז בחנויות של העיירה הזו! רהיטים נוסח לואי ה־14, צבועים באבקה זהב ומרופדים בקטיפה כחולה ואדומה, ושולחנות פורמאיקה צבעונית. ותנויות של שיכורים וירקות. תריסי־המתכת היו מוגפים, אבל הצירים ועיר־שם הצליח מישהו מן החיילים להרים תריס ולהתבונן לתוך חנות, על אף כשמירות המשטרה הצבאית שסבבו אז בעיר.

באותם ימים עדיין נשארו בקונייטרה כמה אלפי תושבים. הם נשארו בבתיהם, ונקראו כשם לחקירה. ברחבת בית הקולנוע כונסו התושבים. כבעצם כולם הביעו רצונם לעזוב את העיר, וימים אחדים לאחר הכיבוש התנהלו שיירות של פליטים מזרחה אל השטח הסורי.

כיום קשה לך לא להיזכר במראות האלה, האופייניים לעיירה נכבשת. עכשיו יש אומ־רים, כי התושבים הסורים יחזרו לכאן. לאן? לבתים הנטושים, לעיי־ההרבות. להרס שה־קיף את כל שכונות העיר? בשנים למן מל־חמת ששת הימים ניכהו שכונות שלמות מעל פני הקרקע, ונותרו קרעי בטון ועריטות של אבנים רק כמה עשרות בתים וכמה כנסיות ומסגדים פסח עליהם ההרס.

המוצב שלא נכבש

במלחמה השניה ידעה קונייטרה, באוק־טובר 1973, לא כבשו אותה הסורים. רק כר־חות סוריים בודדים הגיעו לעיר, שוטטו בין ההריסות, ארבו לסורי־הפלדה של צה"ל ש־נעו באזור, וירו פצצות־באזוקה. במשך כל ימי־הלחימה, בקרבות־הבלימה, באזורה יחי־דה על החזית גולני בקונייטרה, עבדה בהפ־גזות הכבדות ולא נטשה את המקום, והסורים לא הצליחו להשתלט על העיירה, שהם מכ־נים אותה בירת־הגולן.

אבל מלחמה זו הביאה הרס רב על מה שנותר מקונייטרה שלאחר מלחמת ששת הי־מים. אפילו המשוגע לעיר, בר־לב, שהת־גורר באחת הוילות ליד בניין־המימשל, ד־שבועות אחדים לפני המלחמה ילדה אשתו בן, לא שב לקונייטרה אחרי מלחמת יום־כיפור. הוא עקר לראש־פינה.

עכשיו קונייטרה שוממה, המימשל איננו בה, בית־המשפט האזורי הועבר למגדל־שמס, ואיש זולת חיילים איננו משוטט בה.

בדרך מקונייטרה לצומת־אחמדיה אנחנו עוקפים תילים בהרד של צה"ל, עוברים ליד מוצב־התצפית על הארים ונעצרים במוצב־הצומת. כאן היתה לפני מלחמת יום־הכיפו־רים נקודת־הגבול על כביש קונייטרה־דמשק.

כאן היו קרבות־הבלימה עם הסורים. לפני שבועות אחדים עדיין נראו עקבות הקרבות האלה: טאנקים שרופים של הסורים, שברי כמוס „מיג" שנתפזרו בשטח. בינתיים סולקו הטנקים, ובצומת־אחמדיה, כמערב לגשר, ני־צבים שוטרים צבאיים ואוסרים את ה־כניסה לכובלעת. המשתרעת משם מזרחה: אותה שצה מפגיזים אותה תותחים סוריים.

בצומת זה יש מוצב של צה"ל שלא נכ־בש, כשאר מוצבי־הקו, במלחמת יום הכיפו־רים. הקרב הראשון על מוצב זה היה ביוני 1970, ב„מלחמת שלושת הימים" שפקדה את הצירוה הדרומית של רמת־הגולן. סורי־שריון של צה"ל עשטו אל המערך הסורי שמדרום לרפיד, וכאן, בצומת אחמדיה, ניסו הסורים לגנבל בהתקפת־נגד. כמה נושאי־גייסות ו־טאנקים קרבו אל המוצב בכיוונם תאן־ארנ־בה. אנשי המוצב עמדו בהתקפה ובהרעשה הארטילרית הכבדה. הסורים לא הצליחו ל־עבור את גדר המערכת. הם השאירו אחריהם נפגעים רבים וכמה נגמ"שים, שעלו באש, ונסוגו מזרחה.

בצומת אחמדיה היתה נקודת המעבר אל השטח הסורי. משקיפי האו"ם היו עוברים בה בדרכם בין דמשק לטבריה. לעתים היו המשקיפים, שהתגוררו עם משפחותיהם בטב־ריה, יוצאים למסע של קניות בבזאר של דמשק, והביאו לטבריה חפצי־נחושת ורהיטי קש שקנו במחיר דולארים מעטים.

לעתים רחוקות שימשה נקודת־מעבר זו ל־מטרות חשובות יותר. דרכה הגיעו שלושת הטייסים, שהיו בשבי במלחמת ששת הימים, והטייסים האחרים שהיו בשבי הסורי אחרי המלחמה.

כמזרח למוצב נראה גשר על נחל רקאד. המתחיל כאן ונהפל דרומה לאורך הקו ה־סגול, ובצומת רפיד הוא פונה לאורך הגבול ויוצר מיבתר טבעי החוצץ בין הרמה לבין השטח הסורי.

הכביש השני של צומת זה, שיימסר לידי הסורים, אם יוגשם הסכם־ההפרדה, פונה צפונה־מערבה, ומתחבר לכביש קונייטרה־מסעדה במקרב לעיירה. כאן אנחנו חוזרים לרמת־הגולן, פונים דרומה לכיוון צורמן, ה־כפר הצ'רקסי שבדרום לקונייטרה, ומשם ל־צומת רפיד.

הצ'רקסים ברחו בלילה

בצורמן מתנשא מסגד יפה להפליא, בנוי אבנים אדומות, עם צריח גבוה. הכפר הבוס־הר מן הכביש, נמצא כמזרח לרכס השולט על האיזור, והוא חצוץ לצד השטח הסורי שמדרום למובלעת. הצ'רקסים נשארו בכפר במשך השבוע אחרי מלחמת ששת הימים. ביקרתי אז בבתיהם. היו ביניהם כאלה שד־זכרו עדיין מלים אחדות בעברית. הם סיפרו, שהיו מתעסקים כפועלים בישובים היהודיים שבעמק החולה. אנחנו נשארים כאן — כך אמרו בשבוע האחרון של יוני 1967. אבל

כאשר שבתי אל הכפר, מצאתיו להפתעתי נטוש ושומם: כנראה משום התראות ואזה־רות של השלטונות הסוריים נטלו לילה אחד את מקניהם, צררו בעט מחפציהם, ועברו מזרחה — הם ואחיהם, שהתגוררו בכפר ה־סמוך עין־זיוון. עכשיו אומרים, שעל־פי ה־הסכם יועבר הכפר הזה לידי הסורים. אבל קשה לדבר על כפר: כמעט שלא נותרו בתים, רק ערימות של בטון ואבן. הכל הרוס.

מכהרה לכביש, המוליך בצומת צורמן־קו־נייטרה לכיוון רפיד, מתנשאות גבעות מכו־סות צמחיה נמוכה. גבעות אלה — שרשרת של רכסים קטועים, היוצרים קו מפריד בין רמת־הגולן לבין שטח הסורים, — חולשות על המערך הסורי. כאן הוקמו בסוף 1968 המוצבים הראשונים של צה"ל. במשך השנים הורחבו והועמקו, ועל יסודותיהם הוקמו מעו־זי קו־הגולן, שעמדו במיתקפה הנרחבת של הסורים ביום הכיפורים.

מעט צפונה מתל־פארס, המתנשא ממזרח לצומת רפיד, חודר הקו הסגול לתחום ה־סורי. זוהי „חדירה" דמוית־חץ, שמעברה ה־אחד ניצב תל קודנה שבידי הסורים, החולש על האיזור, ומעברו האחר תל־פארס שממנו אפשר לקיים תצפית על פני המרחבים ה־דרומיים והמרכזיים של רמת־הגולן ושל ה־שטח הסורי. אחרי יולי 1970 הוסב שמו של תל־פארס „תל זוהר", על שמו של קצין־ צה"ל שנפל בתקריות הכבדות שהיו שם ב־אותם ימים.

כאן היה נסיון התיישבות, שלא עלה יפה, אחרי מלחמת ששת הימים. במורד המזרחי של התל הוקמה בתחילת שנת 1969 היאחזות נח"ל־גשור. זו היתה ההיאחזות המזר־חית ביותר של רמת־הגולן, כ־2 ק"מ בלבד מהקו הסגול. מקימיה היו חברי הקיבוץ ה־ארצי השומר־הצעיר. לאחר זמן קצר הועתקה ההיאחזות אל המדרון הדרומי־המערבי של תל־פארס. אבל גם פה היתה גלויה לתצפית־ הסורים, ולכן נאלצו המוסדות המיישבים ל־חזור ולהעתיק את נח"ל־גשור לעומק הגולן, בגיזרה הדרומית. ההיאחזות הועברה לאיזור שמדרום לציר הנפט. שם לא האריכה ימים: מקץ זמן מה נתבטלה ההיאחזות היחידה של השומר־הצעיר ברמת־הגולן.

באיזור הזה, מדרום לתל־פארס, עדיין נר־אים שרידיו של הכפר הסורי בוטמיה, כפר אופייני לפלאחים הסורים שהתגוררו בגולן: בקתות מדכאות מבזלת שחורה, שבהם התגו־רדו בתנאים פרימיטיביים ביותר. הפלאחים של בוטמיה נטשו את בקתותיהם במלחמת ששת הימים, כשנאחזו הצנחנים בגיזרה הזו. לאחר זמן נהרס הכפר, וכיום קשה למצוא לו שריד בשטח.

תל פארס יוצרץ בין „הקו הסורי" החדש לבין רמת הגולן. ציר הנפט יהווה כביש מרכזי, פנימי, באיזור הזה. זהו כביש, שנס־לל בצד צינור ה„טיפליין". בצינור זה מוזרם נפט גולמי מדהראן שבסעודיה ל־צידון שבלבנון. אחרי שניטו מחבלים לפגוע בצינור הזה במוצאו הצפוני בשטח ישראל ליד הבניאס, נסלל הכביש לאורכו, והוא כשמש עכשיו ציר־תנועה פנימי בגולן. ב־מוצא של ציר הנפט אל השטח הסורי, סמוך להל ג'וחאדר הצעיר באתרים עתיקים, היו תקריות־האש הראשונות עם הסורים החדשים אחדים אחרי מלחמת ששת הימים. התקריות הצטמצמו בחילופי אש־כלים, ושככו כ־עבור ימים אחדים.

התנאי להמשך האחיזה

באותם ימים, בסוף 1967, נבעתה פרצה בצינור בשטח־ההפקר, המשתרע בין שני ה־קוים הסגולים, החובקים את הגבול המזרחי והדרומי של הגולן. הסורים איפשרו אז ל־סכנאי חברת־הצינור לתקן את התקלה. חיילי צה"ל ליוו את הפעולות האלה בשטח ההפקר, וכאן נוצרו מגעים אישיים ראשונים עם חיי־לים סורים, מגעים שלא היה להם המשך. בגזרה זו היו קרבות־הבלימה הקשים ביותר במלחמת יום־הכיפורים. הסורים ריכזו כאן כוח בעצמה של אוגדה, שפרץ לרמת הגולן אחרי שהושמדו האנליים המוצבים באזור.

בכביש הפוה ויורד של ציר־הנפט, אני חוזר מדרום אל איזור קונייטרה, אל התלים, החולשים על העיר וסביבותיה, ועל יישובי הרמה שהוקמו בסביבותיהם. עין־זיוון דבוקה למורד הדרומי של הל אבו־נידה הוא אביטל. מרום־גולן דבוקה למורד המערבי של הל בן־טל והל־צראם, ואל־רום מתחרית במערב להר־חרמונית, הוא תל־שיבה. אני מציץ מבעד אל התלים האלה בן הביונים, ומרגיש עצבי כבי שברים עיניו אל ראש־הגג של בית רב־קומות.

כי שיושב בישובים האלה ימי שמבקר בי־הם, אין לו שום ספק שבאמת ישראלי בתלים האלה הוא התנאי הבריר להמשך ההתיישבות הישראלית ברמת־הגולן, התנאי להמשך אחיזתנו באיזור זה.

אחרי הסיור המכוער בשטחים, שלדברי הד־פיתגים בתכונה ישראל להעבידם להסות האו"ם, כדי שישמשו חיץ בין כוחות צה"ל ובין הצבא הסורי, אני נפגש לשיחה עם כמה קצינים במיפקדה הדבית של צה"ל, באיזור שבו מתקבלת פעילות צבאית. האנשים, ה־בינים מן הקו כאוגדים בין הגבישה בתנאי המזמנן, כבינים עצן בהגיד שזהה־ההפרדה. אך כדרכם של אנשי־צבא, העיבודים זה חר־דשיים במלחמת־התשה כמושכת עם הסורים, הם מפקפקים הרבה. אומר אחד הקצינים: „אני לא מאמין לסורים האלה. אילו ישכימו להצעות של ישראל, שהועברו אליהם על־ידי קיסינג'ר, אך לאחר שיקבלו את השטחים האלה ישיבו בתנופה שלהם".

ואומר קצין בכיר, העיבה בקווים הקדמיים של האיזור באה החלה במלחמת־ההתשה: „אם אני בוהן את המצב כן הבחינה הישראלית, אני מגיע למסקנה שאנחנו צריכים לשאוף שהם יהיו את כל ההצעות הישראליות, ואז שוב תפרוץ בלהבה, הבכה אותם שוב על ירך — ועבדה־הצבא שלנו היה המובלעת הד־קוים הקדמיים של הגולן, ולא האווירים שי־נשב בתם אחרי ההפרדה".

חיילים בצידה המערבי של העיר קונייטרה

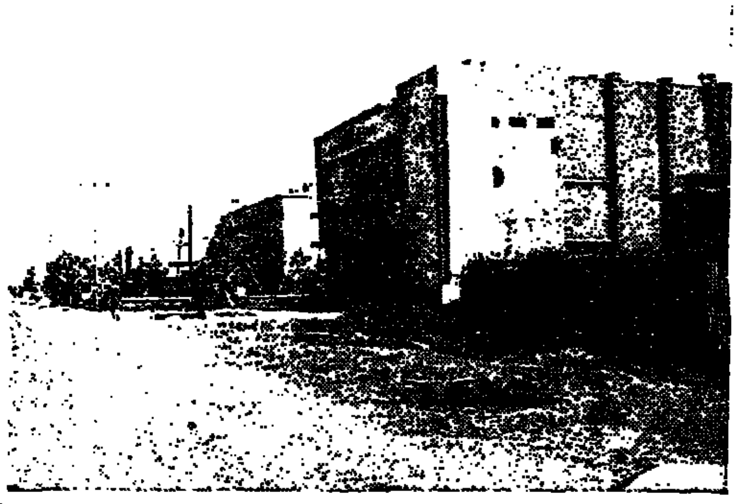
בית הקולנוע הנטוש, ולידו מועדון הקצינים הסוריים

קטע אופייני בקונייטרה, העיר שהפכה לעיי חרבות

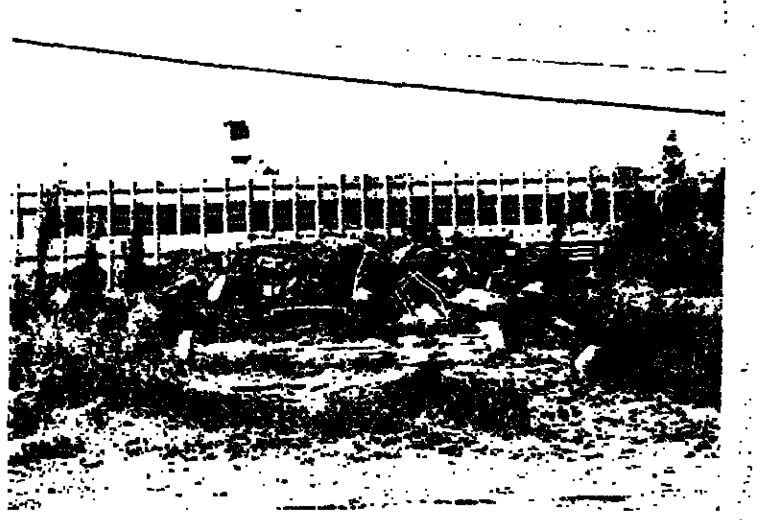
הבית ששימש מפקדת הצבא הסורי בקונייטרה

שכונה בקונייטרה, שבה התגוררו היועצים הסובייטים

هكذا من الأصل

בחזית הסורית

מנחם בגין • מיתקפה נגד מדיניות מאמללת

א.

[illegible]

ב.

[illegible]

ג.

[illegible]

בין דמשק לירושלים

„הלא זה אני — טס בכיוון ההפוך..."

מולדין, מיוחד ל„מעריב"

בר לאומי עמוק, ולפנינו ימים קשים. קיץ העלול להיות, במלוא כישלונות המושג, גורלי בתולדות ישראל. כי תקופה כזו קמה בקרב כל עם שאר־פה מכבית להתלכד, לעמוד יחד, על אף חילוקי הדעות. ואכן השאיפה לאחדות לאומית התעוררה בקרב הציבור על כל שכבותיו, כמעט בקרב כל המפלגות. אבל הנהגת המערך, רבת המכריצות כלפי חוץ, עומדת כ„כלפי בית" פנים נגד הרעיון הטוב של ממשלה ליכוד לאומי. ביטויים כאלה אומר המערך, דרושה לנו. בממשלה על יסוד פרלמנטרי מצומצם, דהיא! אם אפשר לזכות בממשלה שתתמך על ידי ששים ושבעה חברי כנסת, טוב הדבר, מבורך. אם אי אפשר להגיע תמיכה כזו, תהיה עוד יותר טובה ממשלה שתתמכו בה ששים ואחד חברי כנסת (רוב של אחד!); ואפילו חמישים ושמונה, או חמישים וארבעה יספיקו. במידה שיצטמצמו הבסיס, ייטב לממשלה, למדינה, לאומה. אחד הקנאים האנטי־דתיים במערך הביע דעתו, כי אם העמוד במגיד הברירה להכלים עם ממשלת חרום לאומית, או להכיר בגיוד כהלכה, הוא יבחר באפשרות השניה. בשבילו ממשלה עם הליכוד היא, על פי דבריו, התהום; הוא יעדיף עליה את המקוה. אלה מנהיגי ישראל; ואלו הן עמדותיהן העקרוניות, בחוץ ובבית.

הקיץ הזה עלול להיות גורלי בתולדות האומה. הממשלה המפוררת רבת המבוכה הפנימית, אינה מבטאת את רצון העם. האופוזיציה הצודקת נותנת ביטוי אמיתי למאוויה, לדאגותיה, לרצונה בבטחון, בשלום. יהיה עלינו לקרוא לכל בחור ובחורה, לאחרונים המאמינים, ללא הבדל מפלגה, לקום ולעקוב כאמנן, כדי להציל את ישראל ממדיניות הרת סכנה.

מתתיהו פלד • המלחמה על החרמון

בפתיחות הוועידה של מועצת הפועלות שאלה ראש הממשלה, בקשר ללחימתנו על פסגות החרמון: „האם אנחנו מטפסים על החרמון ומשלמים הרבה קורבנות ודם מתוך ספורט או כדי להרגיז את הסורים?"

יש להניח כי הציגה שאלה זו כאמצעי ריטורי, על מנת להדגיש, כי לא כך הדבר. אולם אני הייתי מציע לה ולאחרים לשאול עצמם שאלה זו בכנות: מה אנו מחפשים כם על הפסגות עלומות השם של החרמון?

ראש הממשלה הזכירה בדבריה את הגדרתו של אותו לוחם שהשתתף בכיבוש מוצב החרמון, שהיה בידינו כאז במלחמת ששת הימים, נפל בידי הסורים בהתקפה פתע של קומנדו סורי מוטס, וחזר לידינו באחד הקרבות הכבדים והקשים של סוף מלחמת יום הכיפורים. אותו לוחם לא הגדיר את מוצב החרמון כ„עינים של המדינה", אלא סיפר, בתשובה לשאלה, כי נאמר להם, לאנשי יחידתו, כי מוצב החרמון הוא „העינים של המדינה".

אינני יודע מי הוא זה שאמר זאת לחיילים, אך כנראה כי זהו המג"ד או המח"ט, שדיבר אל חייליו ערב היציאה לקרב, ויש לשבח אותו מפקד על כושרו להפיח אמונה בלב חייליו לקראת יציאתם לקרב, בחשיבות היעד אותו עמדו הם להתקיף. ריטוריקה של טרום־קרב היא אולי הפונקציונאלית ביותר, הספונטאנית ביותר, וכשהיא משכנעת את הלוחמים בכנותה, היא הופכת לאחד מאמצעי הלחימה הנעראים ביותר. מימרות של מפקדים שנאמרו ללוחמים בטרום־קרב זוקפות לזכותן את מיטב הנצחונות בכל הדורות, משום שבהן הצליחו מפקדים להעניק ללוחמים את ההרגשה, כי הקרבן הגדול ככל שיתבע מהם ראוי למשימה אותה הם נקראים למלא. ואם אכן אותו מפקד לחייליו, כי המשימה הקשה של כיבושו מחדש של מוצב החרמון היא הכרחית משום שבכך יעניקו הם למדינה מחדש את עיניה, יש לברך אותו על כושר שכנוע זה שנמצא לו בעת הצורך, ובוודאי תרם לא מעט להישגם המופלא של חייליו באותו קרב.

אולם נוכח עושר זה של ביטוי שנתגלה אצל המפקד, מחוויר כושר ההסברה של ראש הממשלה, שעה שבהרצאה בוועידת מועצת הפועלות אין בפיה הסבר יותר שקול, יותר הגיוני, להמשכת המלחמה כעל ובעבר לאותו מוצב שלכבן כיבושו בא לידי צילום אותו ביטוי עשיר ונמלץ של המפקד. הבעיה שלחימתנו המתמשכת על פסגות החרמון מעוררת כרגע אינה זו של מתן עידוד לעם הנבוך לנוכח הקרבנות ביבשה ובאוויר שצה"ל מקריבים בה, אלא של מתן הסבר לצורך ביעדים הללו שעליהם התחוללו הקרבות.

הסברה זו דרושה משום שכולנו זוכרים כי בשש וחצי השנים שבין מלחמת ששת הימים ומלחמת יום הכיפורים לא היו בידינו „מוצב הפיתוליים", „מוצב השיא" ו„מוצב החרמון הסורי". ולמרות זאת סמכה ידיה ראש הממשלה על אותן ההערכות של דוברינו הרשמיים שהציבו את גבולותינו אז כ„טובים ביותר" שיכלו להיות לנו. איש לא הרגיש באותם הימים כי למען בטחוננו זקוקים אנו למוצבים נוספים על החרמון נוסף למוצב החרמון הישראלי. ואכנם, איש עוד לא טען כי מוצב החרמון הישראלי נפל בידי האויב במלחמת יום הכיפורים משום שהאחרים לא היו בידינו. ידוע, כי הוא נפל מכיון שחייליו לא קבלו פקודת התרעה, ולא הוזהרו בעוד מועד מפני ההתקפה שהוכנה להם.

•

באותם הימים היה כל החרמון, פרט למוצב הישראלי, בידי הסורים, וכך היה הדבר למעשה עם כניסת הפסקת האש לתקפה בחזית הסורית עם תום מלחמת יום הכיפורים. אם במצב זה עדיין לא היו „העינים של המדינה" בידינו בצורה מספקת, חייבת ראש הממשלה להסביר לאן היא רצה להביט, לאן מופנות עיני המדינה, מעבר לאותה נקודה אליה התכוון המפקד ערב הקרב על מוצב החרמון הישראלי. כלל ידוע הוא, כי בכל פסגה מתגלה נוף חדש; אך עדיין קשה להסיק מכך, כדבר המובן מאליו, כי כל פסגה מהווה מטרה שראוי לנו לנהל לשמה קרבות דמים. השאלה העולה להשאר, האם לא מוטב שאנו נשב על פסגות אלה מאשר הסורים, אינה נוגעת לענין. פשוט משום שאין כל חשיבות לשאלה היכן יישבו הסורים. השאלה היא, היכן חיוני לנו להמצא, ועליה אין התשובה שנותנת עכשיו ראש הממשלה משיבה כלל. האמנם חשוב לנו, מטעמים של בטחון לאומי, להמצא על כל אותן פסגות של החרמון? האמנם באמת היה מצבנו ערב יום הכיפורים בלתי נסבל משום שלא החזקנו אותם מוצבים שעד עכשיו איש לא טרח אפילו לחפשם במפה?

אינני מניח, כי ראש הממשלה יודעת באמת את התשובות לשאלות אלה. יתכן כמובן שהיא תהיה מסוגלת, תחת לחץ, לחזור על דברים שיאמר לה בענין זה שר הבטחון, או ראש אמ"ן. אלה הם יועציה, והיא רשאית כמובן לקבל את עצתם. אבל האם משוכנעת היא שיש באמתחתם של יועצים נימוק שהוא יותר מאשר אותו הסבר עממי לבעיה טאקטית שגורה, שמי שיושב למעלה ממילא יש לו עליונות טאקטית לגבי מי שיושב מתחת? אני מקווה כי לא בכך יתמצה ההסבר לצורך באותם מוצבים שכבשנו לאחר המלחמה האחרונה, שכן ספק רב, אם יש בהסברים אלה קורטוב של נכונות. במלחמה אלפינית שוררים שיקולים שונים כאלה, שכן כל שיטה לכבוש את כל הפסגות שמהם ניתן להשקיף על מקום אחר כל שהוא, סופו שיכלה את כוחותיו ועדיין לא ישלים על כל הפסגות.

אך גם אם ימצא הסבר צבאי מובהק לצורך בתפישת הפסגות, צורך צבאי הניתן להסבר, עדיין תשאר השאלה עד כמה דחוף הוא צורך זה, ועד כמה נוגע הוא לענין חיוני מדרגה ראשונה, שלמענו ורק למענו יש [illegible] מלחמה ששה הימים, להניח אותן פסגות בידי האויב.

•

ערב יום העצמאות האחרון סיפרה ראש הממשלה בראיון טלוויזיוני: כי יש המנסים לנחמה על כשלונה בהערכת המצב ערב יום הכיפורים. אחרי הכל, אומרים הם לה, לצידה עבדו כל כך הרבה גנראלים חשובים. היא הרי לא יכלה לדעת ולהבין יותר מהם. היה בהעלאת הנימוק הזה יותר מאשר הזמנה לרחמים. שהרי ידוע, כי לא כך נבחנת אחריותו של ראש ממשלה. אם ראש ממשלה אינו אלא בבואה של יועציו, וכשלונו אינו אלא כשלונם, הריהו הופך ממילא לנושא תפקיד ללא אחריות. זהו מצבה של מלכת אנגליה, כיום. כבחינה אחרת, זהו מעמדו של האמפירור, שלעולם אינו שוגה, אלא שיש שהוא מקבל עצה גרועה, ואז השגיאה היא של יועציו, והוא נקי.

אך ראש הממשלה הבינה, כי היא אינה יכולה להתחבק בצורת טענת סרק אלה, ומשום כך הודתה כי שוב לא תהיה לעולם כמה שהיתה, לאחר כשלונה הזה. היא הבינה והודתה, כי כראש ממשלה יש לה אחריות כללית שאין היא יכולה להטילה על שכם יועציה או שריה.

עכשיו, לאחר שראתה ראש הממשלה כי גם יועציה הצבאיים החשובים ביותר עשויים שלא לעמוד לה בעת מבחן, היתה חייבת היא לעצמה ולעם לפתוח דבר אחד. והוא, להביא את [illegible] להסביר את הגיונה שלה [illegible] מחליטה לבוא אל [illegible] ציבורי כל שהוא ביד מעשים שרבים בעם אינם [illegible] את נחיצותם ואת הגיוני המלחמה [illegible] על פסגות [illegible] כי לא ברור לה לעצמה [illegible] נוהלה המלחמה הזאת.

האמת ניתנת להאמר, כי [illegible] היינו עתידים לראות [illegible] על פסגות אחרות, רחוקות [illegible] פסגות החרמון. ערב התכנסות ועידת ג'נבה היינו עתידים בקרבות כאלה על פסגות ג'בל שממערב לתעלת סואץ. על פי הגיון, שאין קל כאשר „לכבוש" לציבור הרחב, אפשר היה גם להלחם על פסגות המצויות [illegible] על מנת שלא נהיה אנו [illegible] אלא שאז נדחה אותו הגיון לענין, בשל שיקולים מכריעים, וברגע שנטשנו את הגדה [illegible] של התעלה, איש אינו [illegible] בשאלה, מי לפסגה [illegible] בג'בל עתקה, כי אותו גוש הרים אינו מעניין אותנו. [illegible] דרך לא פתוח יעילה לפתרון [illegible] מסוג זה.

•

על המשקיף אחר התנהגותה [illegible] ישראל לגבי שטחים שמעולם היו בידיה, והיא לא הרגישה [illegible] לאחר שהם נופלים [illegible] יכול להבחין בתופעה שלעולם [illegible] על עצמה. שטח שלא היה [illegible] ושאיש לא דרש לכבשו, הופך „חיוני" מאין כמוהו ברגע שהוא בידינו. לענין זה לא רק [illegible] החרמון אלא כל רמת הגולן [illegible] דוגמה מאין כמוה. דבר זה הוא [illegible] הכרחי כאשר חשיבה של [illegible] צבאית מנחה את המחשבה [illegible] שלנו, במקום להיפך. ברגע [illegible] מצוי במקום כל שהוא, [illegible] כל גורם שיש לו חשיבות [illegible] במצב החדש לבעל ערך עקרוני [illegible] כל אפשרות להתכחש לו.

כך, למשל, גבעות קונייטרה [illegible] בעלות ערך לאומי עליון בעיני [illegible] בשיימים, לא משום שבלעדן אפשר להבטיח את קיומה של המדינה, אלא משום שהן היו לצורך הגישה אל שטח [illegible] היישובים שקמו שם על מנת [illegible] בשמירת הגבול. [illegible] על גורל [illegible] לאותם ישובים [illegible] קיומם במקום יהיה כלכלי. [illegible] שכל קיומם שם בא על כנה [illegible] לשמירת הגבול, ואם משתנה קו גבול ממילא אין טעם לקיומם [illegible] בשאלה קיומה [illegible] המדינה, כאילו שאין קיום [illegible] אם להאחזות [illegible] לא יהיה [illegible].

באותו אופן מוצב אחר נעשה [illegible] לקיומה של המדינה [illegible] שהוא עלול להציק למוצב שכן [illegible] החזקתו דרושה על מנת לאפשר [illegible] אש נוחה יותר. באופן זה [illegible] ראיה אסטרטגית, המבטה לראות [illegible] העיקר בלא לאבד את [illegible] בסבך השיקולים הטאקטיים, [illegible] ללא השאר זכר. ואז במקום הסבר ברור שיאפשר לעם להבין, באו שאלות ריטוריות, שהתשובות עליהן כאילו מובנות מאליהן. בעוד שאין עליהן כל תשובות ברגע שהופכים אותן לשאלה של ממש. ובאותו אופן צירופי מלים באים במקום הסבר מדוייק לשאלות הפשוטות ביותר.

[illegible]

בין דנושק לירושלים

„בטחו בי! האמינו בי!" היה נוהג הנרי קיסינג'ר לומר למנהיגים היהודיים בארה"ב כאשר הביעו חששות לבטחון ישראל. תמיד הדגיש את היותו פליט השואה שרבים מבני משפחתו ניספו בה. והמנהיגים היהודיים — מוקסמים מכושר טיעונו של שר החוץ — יצאו מעל פניו כשבפיהם שבחים וקילוסים על הדיפלומט-המדינאי-היהודי-האמריקני המבריק. עתה כבר מייחסים את הביטוי „בטחו בי" לנשיא ניכסון. אמנם יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב הרב עוזיאל מילר אמר השבוע כי בינתיים אין לחשוד בקיסינג'ר ולפחד ממנו, אבל הרב לואי ברנשטיין נשיא הסתדרות הרבנים בארה"ב וחבר ועידת הנשיאים הזהיר השבוע „אל תבטחו בנדיבים".

שני המנהיגים היהודיים הגיעו השבוע לארץ — הראשון דואיין על פגישתו האחרונה של קיסינג'ר עם המנהיגות היהודית והשני על שאלה „מיהו יהודי" ועמדת הרבנים האורתודוכסים. על אף מוצאם הרעיוני הזהה (האורתודוכסי) היתה גישתם לקיסינג'ר מנקודת מבט שונה. בעוד הרב מילר (שהוא גם נשיא הפדרציה הציונית בארה"ב וסגן נשיא אוניברסיטת ישיבה) מדגיש את קיסינג'ר המדינאי האמריקני, הנה הרב ברנשטיין התייחס לקיסינג'ר היהודי האמריקני.

מאת א. גזית

עוזיאל מילר:

מנהיגי ישראל אומרים קיסינג'ר אינו לוחץ - אנו נאמר שהוא לוחץ?

עם הרב עוזיאל מילר, … הנשיאים של רוב הארגונים היהודיים בארה"ב שבא ב… המועצה יהודה הלמן … עם ראש הממשלה ושר …

… שלא כפי שפורסמו … הנהרגים … החוזר הזכם מהנרי קיסינג'ר. … יש יסוד להשערה אלה?

…וריאל מילר: כאשר נתמנה … שר החוץ היה שאמרו לפני כבדהו. הופעתנו כן שהגיעו בישראל שכינו אותו לנעאי כמובן. אמרו אז …ות להראות שהוא לא שר … אלא שר חוץ שבמקרה … היא שהרבה מן ה… … להם אחיה או שסולקו … והסכם הפרדת הכוחות … הסכם שיצא לפועל היטב. … הוא גם שהחששות וההדאגות … עניינים של היום אלא … אפילו בישראל אין השאלה … היכן בדיוק יעבור קו ה… … כמה קילומטר כאן או כאן … השאלה היא מה רוצים … הכוונות שלהם. ולכן יש … אם גם בשלב הבא יהיה … אובייקטיבי, הוגן ומצליח, … עד כה.

… הרשים אותי במיוחד ה… — שבן קיסינג'ר מרשים … איך הוא מבצע את המדיניות … והמדיניות האמריקנית … ישראל תהיה חזקה. … כל-כך חבר כלפיו כפי … מינוי.

הסברו של קיסינג'ר לגינוי מועצת הבטחון

…: איך הוא הסביר את … של ארה"ב לגינוי ישראל … הבטחון?

… הרגשם לכוא ברגיש על-כך … חשבנו כי ארה"ב לפחות … תמנע. … עלינו את הגינוי בדרג רם … דיפלומטים עוד מפני ההצבעה. … להבין שיהיה ניסוח „אוהד", … כל אי כמה פנים ואיזון. … והצבעה באו"ם העלינו את … שוב בשיחה עם קיסינג'ר. … מוכן לשאלה. היה מוגה … דיק והוא קרא מן ההודעה … כשהוא מסביר שכאשר … ארה"ב על „כל פעולות ה… היא מתכוונת במיוחד לכבה … זו לא היתה הכוונה … הוא גם מצן שלא הותה ל… … הרב. הפרידים כלל, … האיכית, כקיסינג'ר לא ייחס … להצבעה הזו ובכלל … האו"ם, איש, לדעתו, … במיוחד. הוא גם חושב … הוא יכול בבקום אחר להדריה … אותה שהוא מבכיד לישראל.

…: האם קיסינג'ר הגיש ל… של היהודית?

… שיחות קלנו איתו כדבר … והשיבות שהוא מייחס לדעת … האמריקנית בכלל, ולדעת קהל … בפרט. אף פעם הוא לא הוכיר … לדעה. אבל אני ביקשנו את … אבל הוא היה הכנסי… … לומר שהוא עסוק וכי… … את כל סיסקו או סבבו רוי … רוב הפגישות ה… … כדת של סיסקו. היינו נפ… עם שר החוץ פעם או פעמיים … ולא שלוש פעמים תוך כמה …

…: האם אלה פגישות … טיבה?

…: הוא גלוי מאד וישר איתנו. … עבודתו. בדרך כלל דנים … עיקרי אחד. זה, אגב, הבדל … לבין הרוסים. רוצים לצרב … סופים פלסטינאים, ואם … גם את ירושלים — וכל זה … את הדברים יותר. ואילו … הוא לדון על נושא אחד.

מדוע לא הרימו קולם

…: יש מנהיגים יהודיים … השואלים אם עליהם … את קולם, להוסיף את … לארגן הפגנות … או שהוא להחון קולה.

…: על מה להרים קול? על

מה שעשה להשגת הסכם בין ישראל למצרים? המנהיגים הישראלים אומרים שקיסינג'ר אינו לוחץ — אז אנו נאמר שהוא לוחץ? זה מגוחך. ועידת הנשיאים זה קונגלומראט של 33 קורפוראציות שמייצג את רוב ה־יהדות האמריקנית המאורגנת. יש בינינו בעלי השקפות שונות. אבל בדבר אחד יש אחדות: שלא תלחץ ארה"ב על ישראל להתר נגד ה־אינטרסים החיוניים לה.

ראש הממשלה, שר החוץ ושר ה־בטחון אומרים שארה"ב אינה לוחצת על ישראל. אם יהיו סימנים שאכן הממשל לוחץ עליכם — אז תראה הפגנות, ביקורים אצל חברי קונגרס בוושינגטון וגם האורה אחרת. בשיחות עם קיסינג'ר הוא היה אחרת. איננו אומר שעל הכל אנו מסכימים איתו אבל אם אנו מודיעים שהמגיבה היתה ידידותית, סימן שכך היתה מפני ש־יכולנו להשתכנע במינות דיפלומטי של עגישה מועילה או לבבית.

שאלה: האם נשתנתה עמדתכם בענין תיקון ג'קסון?

מילר: לא. קיסינג'ר דיבר כמובן נגד תיקון ג'קסון ואנו דברנו על הצורך שהדטאנט יהיה דו־סיטרי. לא נוכל לסמוך על דיפלומטיה שקטה וה־חשאית. הוא ביקש להכנע איתנו והסכמנו שלא להסכים.

הקהילה היהודית לא שינתה את עבודתה בענין תיקון ג'קסון, שלידו חתומים 78 מתוך 100 הסנטורים.

שאלה: יש דעה שבכלל מפסי[ם] הישראליים דקוק לנצחנות דיפ־לומטיים כדי להמשיך ולהתקיים כי בשיא הל ישראל עלולה ליפול קורבן למכוה זו. האם קיסינג'ר עונה כי אירוע כזאת?

הערכה לרבין

מילר: באמת באמר כצריך להיות ההורים יותר בענין הנושק האסטרטגי ושיחות סאלט. כמובן שכל דיפלומט רוצה להראות הצלחות. הנה סגן ה־נשיא ג'רלד פורד אמר, שאם יהיה נשיא (במקרה שיודח ניכסון) ישאיר את קיסינג'ר על כנו כשר חוץ. בעצם הבעיות של ניכסון לא יפתרו על ידי נצחונות דיפלומטיים אלא בכיוונים אחרים.

שאלה: האם הוא דן איתכם על הסכם ההפרדה?

מילר: הוא סקר בתבונה כללית אבל לא נכנסנו לפרטים. לא היה זה הולם שנצטרך בפרט. עיקר דבריו היה שלארה"ב יש ההתחייבות לישראל בטוחה, חזקה ואיתנה. בכוונתן יכולה להיות מחלוקת כה ההגדרה הפיזית הטריטוריאלית לישראל בטוחה. הוא רוצה כאשר שנבין כה הוא עושה.

שאלה: האם הסכם הפנימי בי־שראל הוזכר בשיחה?

מילר: אנשים בארה"ב לא כל־כך מבינים מה שקרה בישראל והמבכים …

הרב לואי בורשטיין:

בפולמוס הגיור מסכנים המדינה בשל גורם גלותי

שיחה עם נשיא הסתדרות הרבנים בארה"ב הרב לואי ברנשטיין שהגיע לארץ לארגון סיורי רבנים בישראל ואגב כך שוחח עם הרב הראשי שלמה גורן ועם מנהיגי ה־מפד"ל.

שאלה: האם זה הזמן למלחמת הדתות בישראל ובתפוצות?

הרב לואי ברנשטיין: לא! אבל זה גם לא הזמן להפיל ממשלה על מלחמת כמאות. זה לא במשבר שה־מפד"ל גרמה אותו. אילו לא היה המשבר למערך — גם לא היה משבר למפד"ל. לא אנו, הרבנים באמריקה, יזמנו את השאלת הענין. לא אנו לחצנו על קונסול ישראלי ולא אנו שלחנו מברקים לישראל. הרפורמים והקונסרבטיבים הם שהחלו ותגובתי היתה שלא נגיב, עד שיצא המרצע מן השק וראינו מה הם עשו.

שאלה: מה הם עשו?

ברנשטיין: בצורה מאורגנת הם שיגרו מברקים ומכתבים כדי ללחוץ על ממשלת ישראל ולאיים בעקיפין על הקרנות הלאומיות. כשהם אומרים שהם התומכים והתורמים בהיא ה־ידיעה הרוב ביהדות ארה"ב — זה שקר מוחלט. איך אמר פנחס ספיר: תרושת של מיברקים לארץ.

שאלה: מה?

ברנשטיין: הם (הרפורמים) מתפ־קים הכרה מן המדינה בגוף יהודי כשר. אין להם הכרה זו באמריקה.

שאלה: ..ואמנם? .באמריקה אין בגיורים בהם?

ברנשטיין: אפילו הגוי יודע ש־יהודי צריך להיות שומר שבת ושרב יהודי לא צריך לערוך .חתונות יחד עם גלחים. הגוי יודע זאת גם בן הבגיד ומכיר בזה. מה זאת אומרת הכרה? בכל יום שני מופיע ב„ניו יורק טיימס", בטור החברה, תיאור איך רבי רפורמי עורך חופה יחד עם גלח. הרפורמים רוצים שיכירו בנישואים אלה.

● מדור המייסדים של הרפורמיים לא נשאר שריד

שאלה: היתה הצעה לפתוח כי בי הרפורמים והקונסרבטיביים לפתור את השאלה מחוץ למסגרת הממשלה הישראלית בכך שכל המגיירים יסכימו לנהג המקובל על כולם בענייני גיור. האם הפשלתם הצעה זו?

ברנשטיין: בודיעתם אמרו ה־רפורמים כהם מוכנים לציין בגיור כהלכה אבל שיכירו גם בנישואים שלהם. בא אדם יהודי לרב אורתודוכ־סי ומבקש להתחתן פעם שניה ובלי גט — לא ישיא אותו הרב האורתודוכסי. גם הרב הקונסרבטיבי דורש גט וגם הוא דורש גיור כהלכה. ואז בא בעל הבית הרפורמי לרבי שלו בתלונה: מדוע הכשית אותי? זה אצלנו מצבה יומיומי. לפי הסקר של הרפורמים 40% מן הרבנים ה־רפורמים עורכים נישואי תערובת. די צריך להבין תופעה של הדמוגרפיה היהודית. הילודה של היהדות ה־אמריקנית ירודה בירידה, רק כבדי המשפחה האורתודוכסיות עולים, כי יש בנינה ואחריות לאובות למלא את החלל של ירידת ילודת יהודים. ני־שואי התערובת מוציאים יהודים מן המסגרה היהודית ויש קהילות שלמות שיהוי כמחצית הנישואים בהן הם מעורבים. כמו בוואשינגטון, למשל, ובקולגיים מסויימים 90% הם נישואי תערובת. הסטטיסטיקה מראה על שמד, זה כניעה הם, הרפורמים, מראים הנוקשים צעדים ל־הגבלה נישואי התערובות. אבל הם אינם מוכנים להסיק את המסקנה ה־דרושה.

אני במקצוע בורה להולדת יהדות אמריקה, ועובדה היא, כמאז 1840 כש־נוסד כמקפל עמנואל בניו יורק (ה־רפורמי) ועד היום לא נשאר אף צאצא יהודי בדור המייסדים. לא נותר שריד יהודי כמם. כולם נטמעו. התנועה הזאת גם התנגדה לציונות. עמדתה היא ציונית, אבל הרקע שלה הוא אנטי ציוני מובהק. בכל זאת יש הבדל בין חינוך דתי המקיף את ה־ילד הבקר בישיבה כמסנה בשעה בין לבין חינוך (רפורמי) של פעמיים בשבוע, ביום ראשון.

● מדוע סרבו האורתודוכסים ל„ועידת שלום"

שאלה: האם השתלתם אם זה הצעה להקמת ועידה מתאמה?

ברנשטיין: סירבנו מפני שה־

רפורמים סרבו להוציא משורותיהם את אלה שלא יקיימו גיור כהלכה או ישמרו על נישואין וגירושין לפי התורה. איך אוכל לתקן כצב כשהם אינם מוכנים לתקן הנגאי זה. כי יהודי יכול שלא לשמור שבת ולא לאכול כשר ובכל זאת הוא יהודי ובני יכולים להתחתן עם ילדיו. אבל כי שלא מתגייר ולא כתגרש כיהודי...

שאלה: אבל כל הצעות קספי הרבנים הרפורמים בקידושין ובגיור — רק עכשיו נתעוררה השאלה?

ברנשטיין: אף פעם לא נשאלה השאלה מיהו יהודי כפני שידעו כי יהודי הוא זה או זה שנולד לאם יהודיה או שנתגייר כהלכה. השאלה מיהו יהודי זו תופעה מודרנית שרק עכשיו עלתה על הפרק ומגוחחת בתוך ניבוקים פוליטיים. מובטחני ששולחית אלוהי והשומר הצעיר לא יתפללו — לא בטמפל עמנואל ולא בהיכל שלמה. מסכים, איפוא, את המדינה בגורם גלותי. אני מוכן להיאבק עם הרפור־מים בניו יורק ולא כאן. ב־1956 שאל בן גוריון את חכמי ישראל בכל העולם בענין ביהור יהודי וקיבל תשובות כמעט פה אחד, שגיור זה לפי ההלכה.

שאלה: אבל הרפורמים והקונ־סרבטיביים הם רובה של יהדות אמריקה?

ברנשטיין: רוב יהדות אמריקה אינו מאורגן באף אחד משלושת הז־רמים.

● הפילוג בעם קיים מאז 1842

שאלה: הטענה היא כי הכרעה לטובת הצד האורתודוכסי תגרום פילוג בעם.

ברנשטיין: הפילוג קיים מיום ש־נוסדה התנועה הרפורמית והחלה מת־פכנת כמאז 1842. בעיר בבית הכנסת שלי לא יתחתן עם גיורת שנתגיירה על ידי רב רפורמי. יש שיתוף בין הזרמים בכל מה שנוגע לפעילות למען ישראל ולמען יהדות רוסיה. אבל בעניינים דתיים פנימיים אין שיתוף. אדרבה, אם יתקנו את החוק זה יאחה קרעים ויודיע לעם היהודי כולו שאנו בני עם אחד. בלי התיקון יוחש ההליך התבוללות ונישואי ה־תערובת. יאבדו שמדינת ישראל מכר־רה לראשונה בגיור רפורמי שאפילו אפשר לעשותו בלי טקס גיור רפור־מי. אבל אנו לא בחרנו להעלות את השאלה. הם העלו אותה.

הואיל והשאלה עלתה איני רואה נזק לבערך ואפילו למפיס אם יבכר־בן שעם ישראל יהיה אחד. אם יש־בל את המפד"ל בענין זה — יהי חזק הקיבוציים. לכן אין פשרה בי הגדרה יהודי. או שהוא יהודי או שאינו יהודי.

שאלה: הרפורמים הציעו „ועידת שלום".

ברנשטיין: על מה להתפלל? לא נוכל לוותר על דבר עקרוני כזה. עובדה, שכאשר יש פגישה ציבורית של כל הזרמים או אוכלים כולם כשר. יש כינוסים שיהודי אורתודוכ־סי אינו יכול בלעדיו. אתה יושב בלי כיפה ואני בכבוד ובעצמי אתכם. אבל לא תדרוש ממני להסיר את הכיפה מראשי. כששאלו פעם את ב.ג. מדוע נוהגת כשרות בצה"ל. השיב: לי זה לא יזיק אם אוכל כשר אבל לחייל הדתי אין אפשרות אחרת. לרפורמי לא יזיק אם יהיה טקס גיור אבל גיור שלא כהלכה יגרום שכמה בני עמים. או אצטרך להכיר על כספר יוחסין ובשילדך יבוא להתחתן עם בתי אוכל לראות בספר אם ההגדרה או נהגייר.

שאלה: יעבו מנהיג יהודי, ה־שמר בראש אחד ארגוני התפוצה הגדולים באמריקה: איך המקובל על גלותה … מסיר הוא …

על ידי רבנים רפורמים כאשר ש־אם יקבלו את הטענה המבטיל הרי יקבעו שהוא כשר לאריסיה.

ברנשטיין: אני מכיר את המקרה של (נוקב בשם). אשתו התגיירה אצל רב אורתודוכסי בעיר פ. שבמדינת אילינוי. אבל אם באמת לא היה כך הייתי מתנגד שיהיה יו"ר הארגון הגדול הזה. התנועה הציונית החילונית באירופה פסלה להתפקד מרכזי כל מי שאשתו גויה.

שאלה: או להנרי קיסינג'ר אין סיכוי להיבחר להנהגה ארגון יהודי לנשיאים כהנגע כשר החוץ?

ברנשטיין: סרבתי ללכת אליו במשלחת של ועידת הנשיאים בגלל נישואיו לגויה. אדם שיכול להכאיב כל כך הרבה צער על הוריו — ואני יודע היטב שהם מצטערים — אדם שעבר את השואה ובסוף מתחתן עם גויה — אני פוחד שלא תבוא ממנו הגאולה לעם ישראל. אדם שאינו חס על כבוד הוריו, איני יכול להאמין שידאג לכלל ישראל. אגב, עד לי־נישואיו הייתי מחסידיו. הוא אמר לנו: „בטחו בי! האמינו בי! כי־כשראה השמדו שנים עשר כבני משפ־חתי". ואני אומר עכשיו: אל תבטחו בנדיבים. לגבי דידי קיסינג'ר הוא שר החוץ כמו כל שר חוץ לא יהודי אחר שצריך לחשוד בו.

שאלה: וזה בגלל נישואיו לגויה?

ברנשטיין: כן, מאז התחתן. היכ־גנו מודעה גדולה ב„ניו יורק טיימס" הפונה לנשיא ולקיסינג'ר לא לוותר על שטחים מסויימים אם זה סכנה לבטחון ישראל. אחר־כך חתמנו ש־נשמים את השם קיסינג'ר ופנינו רק לנשיא ניכסון.

לגרינבוים איכפת

„האינפלציה הזאת הורגת אותי" — התאונן ידידי גריי־נבויים, כל עוד נפשו בו. „צריך להזהר את ספיר! אני אומר לך: צריך להיות אותו!! ה־בית שלי הפך בגללו לבהכה. אני כבר לא יכול להכנס ה־ביתה, בחיי! קנינו מכונה כביסה חדשה, אבל את הישנה עוד לא הצלחנו למכור — כי צריך היום מכונת כביסה ישנה? או יש לנו במרפסת ה־מטבח שתי מכונות כביסה. ל־צוכת זאת. אין לנו בבית אף פריג'ידר אחד. למה? מפני שאת הפריג'ידר הישן זרקנו החוצה ועכשיו לא ברשיים פריג'ידר חדש. כל המקררים בעיר נחטפו. או יש לי עכשיו בשק בית עם שתי מכונות כביסה ובלי פריג'ידר ואנחנו מחזיקים את החלב בתוך של מכונת הכביסה הישנה שלנו. זה נורמאלי זה, אני שואל אות־ך? אנשים קונים, קונים, קונים, רק בשביל להפטר מן הכסף, קונים דברים שבכלל לא צריכים. ביחוד, בכל בי־תה".

הוא ניגב את מצחו המיוזע בכפר של מאה לירי הכחיק:

„הכל ספיר אשם. עושה היס־טוריה, כמו היסטריה! קנינו בגללו פסנתר. פסנתר כנף, תו־פס את חצי הסאלון. הבת רו־צה לנגן דווקא בגיטרה. אבל בה, השקעה טובה. כך אומרים. עובדה, שלפני כמה חודשים קנינו מערכת סטריאו בכמה אלפים והיום לא תקנה אותה בעשרות אלפים. אבריני לאבחור שהקנה גם הקליפים. אבל הוא לא סובלת רעש. הממשלה יו־צרה פסיכוזה של קניות ואנ־שים זורקים כסף כמו זבל, אני אומר לך. כמה מגעיל. ואני שואל את עצמי: מה יהיה גרינבויים, לאן כל זה יוביל? כמה הובות אני עוד יכול ל־עבות לפני שאתמוטט?"

גרינבויים זורים אצבע כאיר־כה:

„בכל אשם ספיר! הוא הרס את המוראל במדינה, בחיי! אני צריך .ולהד הדיו, אני? אבל מה לעשות? אני שואל אותך: מה לעשות? אם בול־מוס הקניות הזה לא ייפסק, המשק יהרוס. תהיה פה פשיטת רגל טוטאלית. ט־ו־ט־א־ל־י־י־ת! האינפלציה היא יותר גרועה מהערבים, אני אומר לך. אבל לפי איכפת? אני — אני לא ישן בלילות. אבל כמה יהודים כמוני עוד תמצא? יהודים שעוד איכפת להם על המדינה הזאת?!"

פרסים ב- 55 אלף ל"י

מבצע הפרסים הגדול במלאת עשרים וחמש שנה ל„לוח מעריב" נמצא בעיצומו.

כל מוסרי מודעות מלים ל„לוח מעריב" נכנסים אוטומטית להגרלה יומית וחודשית.

(כולל מסים)

FIAT 128

„פיאט 128"
מחירה כולל מסים 27,850 ל"י

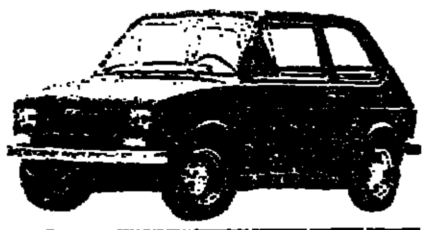

FIAT 126

„פיאט 126"
מחירה כולל מסים 19,900 ל"י

ב־2 מכוניות אלו תוכל לזכות בהגרלה שתיערך בין כל מוסרי המודעות ל„לוח מעריב" במסגרת מבצע הפרסים

במלאות 25 שנה ל„לוח מעריב"

בכל יום זוכה מוסר מודעה אחד ב„לוח מעריב" ב—100 ל"י
בכל יום ששי זוכים 5 מוסרי מודעות ב—100 ל"י כל אחד
ב־19 במאי תעלה בגורל המכונית „פיאט 126"
ב־16 ביוני תעלה בגורל המכונית „פיאט 128"

בעת ובכל עת אין תחליף ללוח

● הלוח הנפוץ ביותר במדינה - בעתון הנפוץ ביותר במדינה ●

מה על הח…

חנוך ברטוב • נח נפתולסקי וחברו מרחוב המאורר

„עלם רך ולבן המצח" — נח נפתולסקי לפני עלייתו ב־1906.

שבעים שנות מעשים — נח נפתולסקי בשנת קום המדינה.

„ואנו — אין לבנו למנוחה" שמואל יבנאלי (מימין) ונח בשנת העלייה — 1906.

[illegible]

לעצמי משק כולו על שנים עשר הדונמים במקום שהוא עכשיו גבעת חיים. בעדינות רבה כתאר קושטנר את נח בשעה שהובאה רחל לבציהות לחוף הכנרת:

„כאן ישבנו יחדיו המלוכית, נח, בן־ציון (ישראלי) ומאיר (רוזנברג) שאהבתם הראשונה לכנרת בשעתה גם את רחל.

[illegible]

מה מוזר לקרוא היום את הדברים שנכתבו לפני קרוב לשבעים שנה בידי העולה הצעיר: „אם הספד שבעים שנה ולא אף שנה אחת הראה גבול לפעלך, יפה שנה אחת של מעשים טובים בעולם הזה ככל ימי העולם הבא".

[illegible]

שולמית הראבן ■ אקולוגיה של לשון

לפני כמה שבועות נתפרסם מאמר משל עתונאי ותיק, ובו הוא מדמה גזרת מסוימת של ישובים בצפון ל— וכאן אנו מצטטים — „שיפוע המצודה, „גלאסי' בלעז". גישש האיש במלים רבות, ולא נמצאה לו בנבכי משקעו ההרבותי המלה העברית הפשוטה, „חלקלקה", שאותו „גלאסי' אינו אלא תרגום שלה.

[illegible]

■ קשות הרבים — מותרת

[illegible]

■ הסנונית המדליקה גפרורים

[illegible]

■ לא תחסום שר בנאומו

[illegible]

"אנשים בורחים משם ואתה הולך לשם?"

קרית שמונה לאחר 4 שבועות

את אהרן דולב

שמעון בר־און, 28, נגר מקצועי, נשוי למורה ואב לילד, הוא "יצור" יקרנאות ונדיר בהחלט. במלאת 30 לטבח בקרית־שמונה, החליט שמעון לנטוש את עיר מגוריו, נתניה, ולהשתקע, עם משפחתו, בעיירת־ספר פגועה קשה.

בקרית־שמונה אומדים את היקף [illegible] בפיצור חבטים אחד [illegible] מכלל תושבי העיירה, ובאותה [illegible] השרויה על העיירה, כיום חשיבות עליונה למופע אישי [illegible] שמעון בר־און ומשפחתו:

"[illegible], מספר שמעון, קראתי [illegible] אל־רום בצפון רמת־הגולן, [illegible] להצטרפות כמשפחה צעירה. [illegible] התנדבתי בקיבוץ, והורי שעלו [illegible], התיישבו בעיירת־הספר [illegible] בגבול עזה, החלו את חייהם [illegible] חלוצים, החלטנו שהגיעה ה[illegible] ללכת בדרכם. נתקבלנו לקיבוץ [illegible]. אך, בדיוק אז הגיע קיסינ[illegible] לביקורו הרביעי בארץ, והחל [illegible] את ממשלת ישראל. מכיוון ש[illegible] סומך על ממשלת ישראל, ש[illegible] מדיניותה מנהל שר־החוץ האב[illegible], התחלתי לחשוש, שאת קיבוץ [illegible] שבגיזרת קונייטרה יחזירו [illegible] ביחד עם קונייטרה. נמלכתי [illegible] ברעיתי, כאשר שמעתי על הטר[illegible] הקשה של הטבח בקרית־שמונה [illegible] על הגלות העוזבות שפקדה את [illegible].

"ועכשיו אנחנו כאן כדי להישאר..."

"אני מאמין שנסיבות כאלה בהיי[illegible] כל אדם בעל רגש פטריוטי. [illegible] ראשונה אותי. יש לנו במשי[illegible] חלשה והלחץ עליה חזק. הלוואי [illegible], אבל יתכן מאוד שבעתיד [illegible] הגבול הסורי לא הרחק מקריה [illegible]. לכן צריך לחזקה, ובלי גוכ[illegible] פיסית גדולה ויציבה זה לא [illegible]. החלטתי, לחייב את עצמי בפס[illegible] אישית. יתכן שגיבתי דון־קי[illegible] בפקפח.

"כאן מדברים על עזיבות בקנה [illegible]. שם, כשסיפרתי לחברי [illegible], שאני עובר לקרית־שמונה, [illegible] לי: השתגעת?! מה יש לך [illegible] בעיירה המוסלה. כלך רחוק [illegible] הארץ, בלי חיי תרבות וחב[illegible] לך. אנשים בורחים מ[illegible], ואתה הולך לשם. אמרתי להם: [illegible] האבותי. מקום שצריך [illegible] בו ואנשים נוטשים אותו, א[illegible] שיוצר בו חלל ריק, ואולי גם [illegible] יד עצם ההליכה שלנו נבלום [illegible] את גלגול העזיבות. וזה, ועכ[illegible] אנחנו כאן כדי להישאר..."

"מדוע נזכרים תמיד רק אחרי האסון?"

[illegible]

"אני דוחפת את בעלי לעזיבה"

[illegible]

בלם מקומו של הנושא הבטחוני: "אמנה", אומרת יהודית, "אני דוחפת את בעלי לעזיבה. אני פשוט מפחדת. תראה את השטח הזקוף המתרומם מעלינו. ההרגשה שמעבר לרכסים ה[illegible] אלה שורצים רוצחים מבאיידם, אי[illegible] נותנת לי מנוח. השפחד שמצבה [illegible] לקרוא לילדים מלווה אותי יו[illegible] ולילה, מאז יום הטבח".

כאב המשפחה אין דב מזלזל ב[illegible] תחושת האימה המקננת ברעייתו, ה[illegible] נשארת לבדה עם המשת הילדים, בעת שהוא עצמו מרותק לעבודתו ב[illegible] מוסכו, הממוקם בצבורה המזרחי של העיירה. דב טוען, כי הנושא הבטחוני זוכה, עתה, לטיפול במרץ, ה[illegible] עם זאת, לשכך את ההרדה הכרואובטית שפקדה את העיירה. אך, עדיין נאנקת העיירה במצוקה הזמנה [illegible] הוכי החיים, ומסיבה־הקיום [illegible] ה[illegible] המיוחדות של תושביה, טרם [illegible] את הרגישות הדרושה במוסדות השלטון המרכזי. אף ראשי המועצה המקומית (עתה — עיריה), טרם גיבשו דפוסי הסיבה להיקון נזקי הזנחה עמוקה, בת חצי יובל שנים. בתחומי הכלכלה, החברה, התרבות והשירותים לאורה.

"מדוע מענישים אותנו שהקמנו מפעל בקרית שמונה?"

דב רייכבך באפיין, כאמור, סקטור שלם, שעה שהוא טוען: "נשבר לי. בבית סוחרה הסוף. וגם בעבודה כ[illegible] מררים את החיים. למשל: אני חבר[illegible], בעלי המפעלים העצמאיים באזור התעשיה, איננו מבינים מדוע צריך להעניש אותנו על כך שבחרנו להקים את מפעלינו בקרית־שמונה ולא ב[illegible], או בתל־אביב. לפי איזה קנה מידה מחייבים אותנו בתשלום מסי־עסקים השווה לגובה כבעל מוסך בתל־אביב? האם חברות־הבת ה[illegible] כמשלתיות, "מבני תעשיה", הגובה גם שכר דירה מפולפל ולא נותנת שום שרותים, אינה יודעת שבעה[illegible] הרווחים בקרית־שמונה נמוך יותר, ובתל־אביב צריך להוסיף בשיווק [illegible] יקרה ולשלם דמי הובלה יקרים כתל־אביב?

"קרית־שמונה משוועת למפעלי מלאכה מקצועיים כמו שלנו. אבל ה[illegible] זוה, המעניש אותנו במקום ל[illegible] התחשב בנו. הפך את כל איזור ה[illegible] לבעשת מתפכלים. דבר עם כל אחד, יגיד לך שנשבר לו והוא עוזב. ההיסכול כבר קיים שנים רבות. עכשיו, אחרי האסון, הוא החל ל[illegible] מורקן בדיבורים גלויים על [illegible] המקום, ותאמין לי שהמסיבה הגורמת לעזיבה, מוצאת עידוד רב

דרך הבטחון מעל לעיירה קרית שמונה אשר בבריצתה החלו לאחר האסון

מחדל כרוני בשרותי הרפואה

כל בית ובית. בתחושת האשה ל[illegible] לוותם ובבחון חייהם של הילדים".

מחדל כרוני, המצטרף למכלול גור[illegible] מי העזיבה היסודיים, קשור ברמת שרותי־הרפואה במקום: "בקריה ש[illegible] לנו, אומר דב רייכבך, איננו יכולים עוד להשלים עם המחסור ברופאים ילדים. לפני שנתיים קברנו כאן את בתנו הקטנה שלקתה בדלקת אוזניים, והרופא שהוזמן טען שהיא סתם בכיינית ואין לה שום דבר. למחרת היום, כשהעברנו אותה לבית החולים, איבחנו הרופאים דלקת קרום־המוח, ולא נותר להם עוד אלא לקבוע את מותה. הם אמרו שניתן היה להצילה, אילו העברנו אותה לבית החולים שעה אחת קודם לכן. אבל הרופא היחיד שניתן היה להשיגו בקרית־שמונה בדק אותה וקבע שהיא סתם בכיינית. השבוע במעט וחזרה אותה פרשה. הבן הקטן חלה באבעבועות. הגיע רופא, שלא ידע לקבוע אבחנה מפני שהיה רק תורן ואין לו מכשירים, כך סתם. נאלצנו להמתין עד הבוקר, ולמזלנו, הפעם נקבעה דלקת־אוזניים בזמן".

בהחל ישן נושן — העדר בית־חולים בקרית־שמונה ובטווח של ארבעים קילומטרים ממנה — נסתף מחדש בטיסנה מרידות, כאשר ביום

הטבח, אולצו 16 פצועי התקפת ה[illegible] מחבלים, להיטלטל בדרך הררית נפתלה, אל בית החולים בצפת:

"בקודה זו, סיפר סגן ראש הע[illegible] עתה, משה בדלק, אין אפילו הב[illegible] היה. לאחר האסון הופיע שר הבריאות בלודריה, צהת מובחיו, ולאחר ש[illegible] קיימנו דיון ביניהם, בסוף לנו את תשובתם: אין מקום להקמת בית חולים בקרית שמונה. צריך להבין, הם אמרו, אי־אפשר לשגר אלינו כ[illegible] רופא לשני ניתוחים בשבוע. יש ב[illegible] ביבום על תקן הרופא־קדמה איננה עונה על הצרכים.

"אמרנו לשר ולעוזריו: שיקולי כדאיות אינם כעניינים אותנו. אם כדובר בנה סכדאי, אז שיהיה ברור, שלפעמים לא כדאי להיות דווקא בקרית־שמונה. קיים צורך בעיני וגם פסיכולוגי בקיום בית חולים בקריה שמונה, כפני שכאן היא אוכלוסיה מועדת לפורענות. בית חולים הוא בחוקת פיקוח־נפש, ותושבי המקום חייבים לדעת שעומד לרשותם כבסד רפואי כצויד ומוסמך להגשת עזרה רפואית מיידית.

"בתוך השנים המכבדה רשימה מזעזעת של בקרי מוות, שבהם בילא גורם המרחק תפקיד גדול. איננו כענייניים בתוספת שמה לרשימה. גישת שר הבריאות ועוזריו די הח[illegible] הוכה אותנו. איך אפשר לדבר על כדאיות והקן באותו עיירה בעור[illegible]

ערה, שכל ילדיה ישנים בחדריבטחון והוריהם חיים בחרדה מתמדת?"

ממה פוחדת רווית הקטנה?

רוויה, בתם בת ה־4 וחצי של דב ויהודית רייכבך, ישנה בחדר־הבטחון:

"כי אני כפוחדת. גם כשאני צריכה פיפי אני לא הולכת לבחוץ לבד, כי חושך ואני כפוחדת".

במה פוחדת רוויה הקטנה?

"במוכים ורובים. אני רוצה לגור בחיפה, כי בקרית שמונה יכולים ל[illegible] בוא מחבלים וערבים". איריס, בת ה[illegible] 11, מעסיקת את יהודית של אחותה הפעוטה:

"אני לא רוצה לעזוב את קרית שמונה. נולדתי כאן, ואני קשורה ל[illegible] מקום, אוהבת אותו. גם אני פוחדת בלילה, אבל המוות יכול לקרות בכל מקום, ואם ישמרו עלינו יותר טוב, אז המחבלים יפחדו לבוא ואנחנו נהיה בשקט".

המציאות כרכה, איפוא, את מובכי המוות והפחד בתודעת ילדי קרית־שמונה. איריס בספרה על כופעה ה[illegible] לילות הנחוכים:

"בחדר־הבטחון אני מרגישה יותר בטוח, כי מהאמשיה לא תגיע הנה. אבל לפעמים, אם אני צריכה לצאת בלילה לשבתת, אני מתחילה לפחד.

מאה ילדים המשתוקקים ללמוד נגינה

[illegible]

"אך, אומר, [illegible] לפתע איריס, "אני צריכה להספיק עכשיו, כי אני [illegible]".

[illegible]

ועדה בינמשרדית בלי נציג העיריה

[illegible]

הזמן לבדו אינו עושה את שלו

[illegible]

"טיפול שורש" ולא "סוכריה"

[illegible]

"כגנבים בלילה"

[illegible]

(סוף בעמוד 23)

לשון

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

[illegible] של חלוצי הגולן

מאת מ. סייר

ר סוגו? לאן? כי־מה? מתי? מה יהיה גורל הישו־בים החדשים ש־התנחלו בגולן מאז מלח־מת ששת הימים? שאלות אלו ואחרות מנסרות ה־יום בחלל, כשהן מכוסות „ערפל קרב" מדיני סמיך, ומחוללות מאבקים ציבו־ריים, גלויים וסמויים, לח־צים מבפנים ומבחוץ, הת־יות, אזהרות, הצהרות ו־הכחשות.

[illegible]

שרידי ישובים ובתי כנסת

[illegible]

בניה, שהתקיים עד במאה הי"13. באיזו מקום נמצאה גם מצבה יהודית, ונכתב בה תאריך, התואם לשנה 1061 לספירה.

„בני יהודה" מצפת

[illegible]

„בני יהודה" בגילגול חדש

[illegible]

הרוסים. כל תביעות של האגודה לעזרה לא נענו ואף סיר לורנס אוליפנט לא היה בכוחו להושיעם. הדרים סבבו לאחר שעלו על אדמתם שמעל לכנרת נאלצו המש־פחות לעזוב את מכלולותיהן ולנטוש את ישובן שמרם כב.

בין כה וכה הצליחו חברי ה־אגודה בצפת להשיג סכום כסף שהספיק כדי בניית כמה בתי [illegible]. ובשנת 1890 נערך הבניין הבני להקים את ישוב בני יהודה [illegible] הכפר ביר אישקום. הפעם עלו למקום עשר משפחות, אולם אחריש בולן ובאותו זמן פרצה מגיפת חולירע, שהתפשטה במהי־רה על פני כל מחוז דמשק. הסגר הוטל על כפרי הבדוו ובמשך עשרה חדשים היו עשר המשפחות נתונות במקום נזרה, ללא קשר. עם שוך המגיפה והסרת ההסגר מיהרו עשר המש־פחות לשוב לצפת.

בשנת 1892 רכשו חברי „בני יהודה", בסייעה של אלבנת לורנס אוליפנט, חלקת אדמה נוספת ב־ביר אישקום, אולם מאמציהם ל־חידוש הכביש של ההתיישבות לא נכבאו להם עד לשנת 1898. אז חודשה ההתיישבות ליד ביר אישקום בשטח הכלולייה. למקום הגיעו חמש משפחות ושנה לאחר מכן חמש נוספות. כבואר ביהוד ישוב, ללא תקציבים באותם, ללא עזרה רפואית, ללא בית ספר ל־ילדים, כשאמצעי התעבורה העובד לישובם הוא גב הפרידה, נאבקו מתיישבי בני יהודה על קיומם. משפחה אחר משפחה נשברה ו־נטשה את המקום.

בשנת 1913 נותרה ב„בני יהודה" משפחה אחת בלבד, אשר נאבקה לבדה בעקשנות כיפלאה. בשנת 1920 נרצח אחד מבני משפחה זו בשעת עבודתו בשדה והנותרים נבלעו מן המקום. בכך הקיץ הקץ על נסיון ההתיישבות של אנשי אגודת בני יהודה, שנמשך לסירו־גין כשלושים שנה. [illegible]

בהתייסדות שלטון המנדאט נעשו נסיונות לממש את זכותם של אנשי האגודה על האדמות שנרכשו ו להקים עליהן ישוב יהודי, אך הד־בר לא נסתייע.

ההתיישבות בחורן

על אף כשלונם של אנשי אגודת „בני יהודה" בצפת להקים את ישובם ברמטניה בסוף המאה ה־קודמת, לא רפו ידיהם של החול־מים על התיישבות יהודית גדולה בגולן. באירופה ובאמריקה הוקמו אגודות של חובבי ציון, אשר הצ־ליחו ברכישת אדמות ב„בשן עבר הירדן", בעיקר באיזור חוראן. גם הבארון אדמונד דה רוטשילד נתן דעתו על איזור זה, שהיה כשופע באדמות טובות ובמים. האגודות היהודיות רכשו שטחי קרקע נרחבים באיזור שמרכזו ה־כפר סחם־אל־ג'ולאן (כיום קיים מזרחה לקו הפסקת האש ולישוב נחל־גולן). כמו ברמטניה גם כאן נתעוררו בעיות וקשיים בהעברת הבעלות על האדמות שנרכשו ו־נציגי האגודות פנו לבארון רוט־שילד שיקבל את האדמות תחת חסותו, ידאג לגמר רכישתן, הע־ברתן כחוק ופיתוחן.

זמן רב חלף עד שעלה בידי הבארון להשיג בהשתדלויות ב־קושטא אישור להתיישבות יהודית על האדמות הללו. בסוף שנת 1894 החלה החברה לייסוד הבארון בהקמת חוות חקלאית ליד הכפר ג'ילין. בחווה זו הוקמו משתלות לעצי פרי ופרק לצרכי ההתיישבות החווייה באיזור האדמות היהודיות, שכללו כ־75 אלף דונם, כזה 58 אלף דונם אדמה ראוייה לעיבוד. כמו כן ניטעו בחווה עצי הוד רבים, תוך כוונה להקים תעשיית בדי טבעי, כעזר למשקים החק־לאיים. בסחם־אל־ג'ולאן בנה ה־בארון בית פקידות גדול, ובו השכ־נו פקידיו והמדריכים החקלאיים.

גירוש המתיישבים

בשנת 1895 הגיעו לאיזור זה שכהלוץ נציגי אגודות ההתיישבות כתחיל כדי לדון ולסכם במקום את הסידורים הדרושים להתחלת ההתנחלות. בסתיו אותה שנה חוגה היסוד למושבה החקלאית הרא־שונה באיזור, שנקראה „תפארת בניכין", על שמו של הבארון. בד בבד עם בניית בתים כשק ובגודים, שהוקמו בחוכת בהצון, הוחל בעיבוד האדמות ובשתילת גפנים ועצי הוד.

כעבור זמן קצר הוחל בבניית ישוב נוסף וב־1896 הונח יסוד לישוב שלישי.

הבדידות, הריחוק, היגרת יזם של הבדווים והפלחים הערבים העיקו על קומץ המתיישבים הרא־שונים. בסוף שנת 1897 הוציאו השלטונות הטורקיים צו גירוש נגד המתיישבים, שהיו אזרחי רוסיה ורומניה. מאמציו של הבארון להסיר את רוע הגזירה עלו ב־תוהו. רק לפקידי הבארון ופועליו, שהועסקו בחוות ג'ילין, הותר להי־שאר באיזור. 16 המשפחות המגו־רשות עברו לראש פינה ושם המתינו לביטולה של הגזירה. מש־ארכו הימים והגזירה נשארה ב־עינה, נואשו מתנחלי חוראן והלכו להתיישב במקומות אחרים בארץ.

הבארון הוסיף לקיים את החוה תוך תקוה, כי מעשה ההתיישבות היהודי בחורן לא יאמר לבוא. הוא אף רכש אדמות נוספות ב־איזור הקרוב והרחוק יותר. אולם בעת מלחמת העולם הראשונה נהרסה החווה בג'ילין כליל וכל כבעיה הרתחתו. מעט מעט הש־תלטו הפלחים הערבים על חלק ניכר מהאדמות היהודיות וכל הנסיונות לחדש את מפעל הפיתוח וההתיישבות היהודית לא הצליחו.

עם הקמת מדינת ישראל ביטלה ממשלת סוריה את בעלותה של פיקא — חברתו של הבארון רוט־שילד — על האדמות שנרכשו בחורן.

ההתיישבות בבקעת בטיחה

נסיון התיישבות יהודי אחר נע־רך בראשית המאה בשולי הגולן, בבקעה בטיחה שלחופה המזרחי של הכנרת. בנסיון זה לקחו חלק מספר משפחות יהודיות שעלו אר־צה מחצי האי קרים.

בממון שהביאו אתם קיוו אותם חלוצים לרכוש בבקעה זו ע־נשאה חן לפניהם את האדמות הדרושות להתיישבותם, אלא שכל מאמצי הרכישה שלהם עלו בתוהו. לבסוף התקשרו עם אחד מבעלי האדמות של הבקעה, אשר ישב בדמשק, והוא נאות להקצות להם כמה חלקות על בסיס של אריסות. האפנדי הערבי קיווה, כי חקלאות יהודית באיזור נחשל זה תעניק לו תנופה ותעלה את ערך האד־מה; ואילו החלוצים מקווים הא־מינו, כי בסופו של דבר יעלה בידם לרכוש מידי האפנדי את האדמות שהוחכרו להם.

בשנת 1904, בחול־המועד סוכות, הגיעו המשפחות מקרים אל בקעת בטיחה כשבכיסן חוזה חכירה לתשע שנים. היה זה, ככל הידוע, מקרה ראשון ויחיד שיהודים היו לאריסים על אדמה ערבית. על חוף הכנרת, באיזור ביצות נגוע במלריה, הקימו האריסים היהודים את צריפיהם והחלו לעבד את ה־אדמות שהוחכרו להם. אולם ה־ניתוק, המלריה שעשתה בהם שמות, ריפו את ידיהם ובקץ שנה לערך נעזב הישוב ולא חודש עוד.

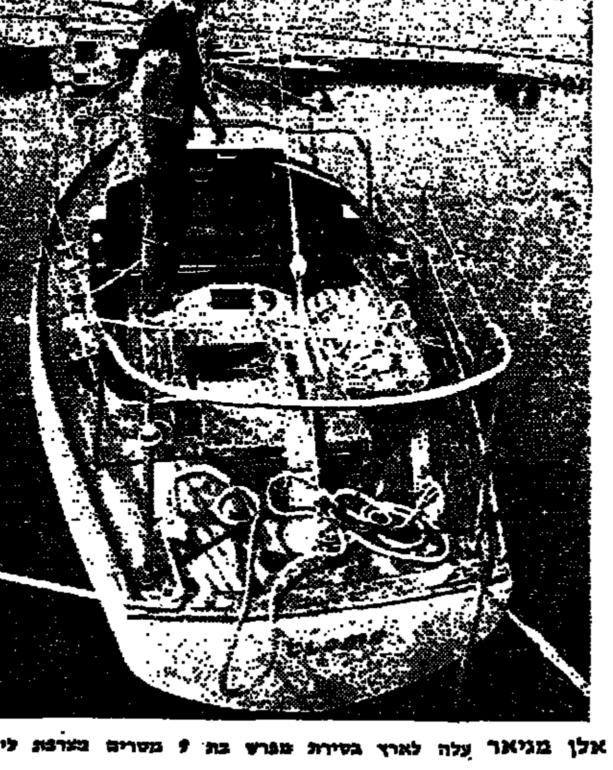

אלן מגיאר עלה לארץ בסירת מפרש בת 9 מטרים בארכה

חזר לישראל בסירת־מפרשים

מאת יצחק בן־חורין

אהבת הים ואהבת ישראל של אלן מא־גיאר, יהודי בן 28, סכנאי אלקטרוניקה מפאריס, התמזגו אצלו והד־ריכוהו למימוש חלום דמיו־ני: לעלות לארץ־ישראל בדרך הים, על סיפון סירת המפר־שים שלו. לפני כשלושה שבו־עות הוצרך לחמש שעות כדי לשכנע את המוכסים בנמל חיפה, שאמנם עתה זה הגיע לישראל בסירה — 9 מטרים אורכה ו־3 מטרים רוחבה — מנמל מארסיי, מסע 3,000 ק"מ.

לפני עשר שנים למד בבית הספר „גלינה", שם נסמך כמדריך בשיט־מפרשיות. כאן הספיק להעביר תחת ידיו לא פחות כ־300 אלף תלמידים. היה זה גם לפני עשר שנים, בהיותו בן 18, שהוריו גילו לו לראשונה כי הוא יהודי. כאן דבק בו החיידק ולא הרפה, עד שב־16 באפריל ניתק את סירתו אל בין שוברי־הגלים של נמל חיפה, כתום מסע של 20 יממה, כדי להגשים חלום ישן.

● חוסר־אהבה בבית

אהבת־הים של אלן מגאיר מקורה בהשקפת־החיים שלו. הוא שונא את ההמון; מרבה להתבודד; בן לאדם המשתלט על הטבע. אלן אוהב להתמ־זג עם הטבע; ובים הסוער, שגליו מתנפצים אל דופן סירתו, מצא את מבוקשו. כששאלנו אותו אם יש לו פנאי לשעה קלה להרהר, תשובתו („יש לי כל החיים") מלמדת אולי יותר מכל, מהי תורת־החיים של הבחור התמהוני.

„אנשים רבים גרמו לי, שארצה לברוח, וביניהם — הורי, שהיו עסו־קים כל לראש בכספם שלהם. ה־התמסרות הזאת היתה לא כצל על חשבוני. בהיעדר אהבה בבית מצאתי אותה בחברת־חיות. כבר בגיל [illegible] גה התחלתי לברוח עם כלבי מן הבית אל היער לשלושה־ארבעה ימים. החית שלי היתה הכלב. לכן גם לא שאלתי את הורי, לאיזו דת אני שייך", מספר אלן.

הוריו ניסו להסתיר ממנו את מו־צאם, בהיותם המשפחה היהודית ה־יחידה בעיירה דול (מקום הולדתו של לואי פאסטר) בקרבת הגבול השווייצי. אלן, הבכור משלושה אחים ואחות, הירבה להתבודד ופיתח מעט פגישות עם בני־גילו. ממילא גם לא היו לו הזדמנויות רבות לשמוע ו־לשאול שאלות. כך הוחמיץ גם את כלכ בר־המצווה שלו.

הגעת „הצופים", כאליה הצטרף בגיל 14, פקחה את עיניו. הוא נתקל גם בהמונות של סבו לברר קמוטה חובש שטריימל, התחיל לשאול שאלות. תחילה השיבו הוריו תשו־בות בהתחמקות; אולם בהדרגה הת־בהרה התמונה, עד שבגיל 18 גילו לו את מוצאו היהודי.

● ביקש להניא — ודירבן

ברגע שנתבררה לו זהותו, נכלה בלבו ההחלטה לראות את ארץ־ישראל ו„לבדוק, אם יש לי איזה קשר אל פיסת־האדמה במזרח ה־תיכון".

בגלל בעיות משפחתיות נאלץ אלן להישאר עשר שנים בקירבת הוריו ולדחות את תכניתו המקורית הנרצחת. „אבי כעס, שלא אצליח לעשות זאת — ודווקא בזאת חיזק את שאיפתי לעלות לישראל בסירת־מפרשים".

ב־28 במארס השנה נפרד אלן מבני ביתו. את הסירה צייד בצידה — בעיקר קופסאות מרק, תפוחי־אדמה, פירות וירקות. אל המסע צירף את פול גראייה, נוצרי שלמד לנווט את הסירה בעת המסע עצמו ושב לפאריס במטוס מיד לאחר סיומו.

הופתענו במקצת, שאלן התקשה לזכור את שמו של חברו למסע. בעיניו לא חשוב היה, אם הוא פול או ז'ורז' או פראנסואה. אותו פול גיהם את הסירה במשך הימים, נהג להחליף בלילות. אז נהגה כן „הסולידאריות של הח־ כן הפיס אל הוך העליה, כן ה־ הנעברים אל דופן־הסירה. [illegible] של רגיעה, התבודדות [illegible]

● סופה כבדה

ארבעה ימים חגו השניים בג־שונים בים התיכון, ו־16 יום עשו בהתמודדה מזרחה, כנמל מא־ דרך אז'אקסיו, מסינה, כרתים וח־ עד נמל חיפה.

את הדרך ממסינה לכרתים: אלן מגאיאר ב„טואה", המכא לזנים האיטלקים הבטיחו ש־ שקט, אבל 12 שעה לאחר שהפ הסירה מנמל מסינה נשתנה האוויר. מהירות הרוח הגיעה עד ק"מ לשעה, והגלים שהתנשאו ל שבעה מטרים איימו להפוך את סירה על נוסעיה.

„מיהרנו להוריד את המפרשים, לקדם את פני הרעה. בעצם לא שום סיכון לחיינו, אלא אם כן מבצעים שגיאה חמורה בניווט", ביר אלן. כרוחות לארץ השתפר האוויר הרבה. 20 דולפינים ליוו הסירה לכל אורך הדרך הזאת. דולפינים הם ידידים של היכא־ עוזרים לו בניווט. הם נעו ליד הג במקביל לה, ומדי פעם התנשאו כדי ללקק את גביהם".

● צצא מחד־הייש.

סירת־המפרשים של אלן מנו לו כעת בנמל תל־אביב. הוא מו לפתוח מועדון־שיט, אחרי שי או לימודי־העברית ב„אולפן עקי בנתניה.

„אני מרגיש קשר עמוק אל ובנתא, שאת מובאם ניסו הודי ל תיר כמני. נתברר לי, שאבי דור רביעי לישראל ביק, שהיה סוף המאה שעבר מראשי כמקימי ה־ הצברי בארץ. בנו, ניסן ביק, מבוני בית הכנסת „תפארת ישר „לאחר שגיליתי את העובדות אלה, נצטמצמו האפשרויות, הע לפני בבחירת דרכי. אני נשאר ב נצטחק הסולה החדש, אלן מאגי

המגפיים של ברוך ג'מיל

אני עובר איתו, מן הימים הה־קים ● חורש איתו את שמי סלעים ועל צוקים ● וכשרו אותנו שלדי ברזל מתים ● מה פ ששותקים הם? הרי אין ל עטים. ● ●

לא שורתי לך ארצי, ולא פאו שמך, ● אבל את שמי חרטתי זרועותיך ומצחך. ● ברוך ה חבריה, בארץ ישראל ● גילפתי ש בחורש, בעמק יזרעאל. ● יבשתי החולה, חפרתי תעלות ● שצור לי שרה את שיר המעלות ● ו הטיס למעלה — את זה יכול לרא ● אני חוקק, חבריה, — לל ת'אצבעות! ● כל צייר דבולי חוו את שמו בסוף ● אני עושה כמו בכל פינה של נוף. ● אחרי שהבוו הכין את עמודי שלמה, ● ניגשו לצירה ושם חתמתי במקומו. במצדה על חרש, עם שמו של ב יאיר ● הוספתי גם את שמי, כ בבית מחסירה. ● בפסיפס בית־אלפ בין אריה ובתולה ● שרטטתי ש „ברוך", לקצור התהילה. ● בגבו הלבנון — אתה ודאי ראית ● הש שלי רקום על גבעה ליד חניתה. ולא רחוק מטם, בתוך ראש הנקרה ● השם שלי, רשום בסיד, מאי את התקרה. ● ●

כדי להשחית הטבע, ולעמעם הוד ● כל מקום אשר תדרוך, לך כבו נתתיו. ● ולא צריך לרשום שמן תמיד, ההסבר פשוט: ● עט — זה לא רכוש, עליו חותמים באפסכר אות. ● ●

קום ולך בארץ — כי לך אתננה. ● אבל אל תקשקש, כי כן ודאי לא תירשנה! ● ●

אבשלום קור

שלושת השדרים של ניכסון לגולדה

(המשך בעמוד 13)

היתה זו הצהרה רבה משמעות ואפשר שאם [illegible] הזאת בקפריסין.

[illegible]

דרישה האמריקנית לנסיגה היהור באזור קוניטרה כדי שלא יוכלו [illegible] בפיצוץ [illegible] ההפרדה.

לאור זה מלבת המרומי של סגן ראש הממשלה, יגאל אלון בכנסת בענין „[illegible]" בין ישראל לבין ארה"ב. [illegible] „אם יאשרו [illegible] ההסכם ה־

הפרדה הודות למאמציו הבלתי נלאים של כוכב המדינה האמריקני ואשר יעלה בקנה אחד עם מדיניותה של ארה"ב החותרת ל־שלום ולשיפור מעמדה באזור, תוך הושטת עזרה בלתי פוסקת להתפתחותה ולחיזוקה של ישראל — הסכם כזה יש בו צעד נוסף לחיזוק מערכת היחסים הדו־צדדיים בין ארה"ב וישראל".

על העזרה להתפתחותה וחיזוקה של יש־ראל — הכוונה כנראה לתחום הסיוע הכל־כלי והרכב הצבאי — דיבר ד"ר קיסינג'ר בעיקר בשיחות עם ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, בנפרד — מחוץ למסגרת ה־משא־ומתן עם צוות השרים הישראלי.

ההערה בדבר מעמדה של ארה"ב באזור, שבר אלון שילבה בדבריו תוך הדגשה ש־הסכם ההפרדה „עולה בקנה אחד" עם מדי־ניותה של ארה"ב, מובנת גם היא מאליה: הכוונה היא לאחד מאחורי העיקרון ה־מובילים ביותר של מעצמות־העל — חשוב הרבה יותר במוקדים גלובאליים כפי שבגוד־סים מובנים לענייני האזור, מכל מרבית אח־רת. שהרי המזרח התיכון גובל ברוסיה וב־אירופה והוא כולל את דרכי היבשה, הים והאויר לאסיה ולאפריקה ואת מאגרי הנפט הגדולים בעולם. שאיפתה של מוסקבה להש־תלט על איזור זה נובעת כמדיניות מחושבת היטב: ליצור מצב שברצונה תוכל לשתק את אירופה, לאגף את אסיה, לאיים על תורכיה ואירן בצפונן ולשלוט על הדרך לאוקיינוס ההודי ולתת־היבשת ההודית, שכה חשובה לברית המועצות על רקע סכסוכה עם סין.

למען כניס שמיכת לאחוה במזרח התיכון, מוכנה ברית המועצות להרבה, אולי אף ב־מחיר פגיעה קטלנית ב„דטאנט" המקודש. כמנם כך הדלה סוריה להוות שאלה בקוד־בית. היא כיום חלק מן המאבק הגלובאלי בין שתי המעצמות.

לא מכבר טען קיסינג'ר בחוג סגור ב־וושינגטון, כי לא הכסית דבר להביא מצרים, אנואר סאדאת. בכל הנוגע למהות ההסדר הסופי עם ישראל.

אשר לסוריה — כך טוענים אישים שהיו בסוד המשא ומתן על הפרדת הכוחות — לא תבע קיסינג'ר מישראל לעשות ויתורים שיהיה בהם כדי לסכן את עמדותיה ברמת הגולן ולא יעץ לה להוריד אף אחד מן הישובים שהוקמו על הרמה. יתר על כן, שר ההסברה, שמעון פרס, הבהיר כי אין כל כוונה להזיז ישוב כלשהו ברמת הגולן בגלל הפרדת הכוחות. הויתור מצד הסורים, הסביר, יתבטא בכך שהצבא הסורי לא יתקדם מעבר לקווים שנקבעו במלחמת ששת הימים. ואשר לעתיד — המשא ומתן עם סוריה הוא ייצור בן שלב אחד וספק אם יהיה שלב ב' עם סוריה אחרי ההפרדה (בעוד אשר כמעט הוא ודאי ש־יהיה שלב ב' עם מצרים).

☐ דיין — יונה וקול נץ

אם לקבל את דבריו של מר פרס כפשו־טם, בשעה שאין ארה"ב מתכוונת ללחוץ על ישראל בעתיד לויתורים נוספים. על כל פנים, במהלך המשא ומתן הסבירה ישראל להגיע עם ארה"ב להבנה בדבר ישראליותה של רמת הגולן. כבהיות זו, הכרזתו של מר פרס היא רבת ענין.

כאשר הובאה בפני הממשלה ההצעה להס־כים לנסיגה ישראלית מוגבלת באזור קו־נייטרה — בלי שישראל תיסוג מן הגבעות המוגרות על עירה זו — נמצא לה רוב גדול. השאלה שעלתה לדיון היתה רק אחת: באיזו מידה יש בנסיגה ישראלית כדי לסכן את היישובים ברמת הגולן. הוויכוח לא הת־נהל כולל על פי המתק הרגיל שבין יונים ונצים. מעניין הדבר, כי דווקא „נץ" כמשה דיין צידד בוויתור על קוניטרה ו„יונה" מובהקת כמשה קול היה נגד הוויתור, ולא עוד אלא שבלהט הוויכוח יצא קול בחריפות נגד... משה דיין זרק לעומתו: אתה בכלל לא רצית לעלות על רמת הגולן (הכוונה לוויכוח הפנימי שאירע ערב כיבוש רמת הגולן במלחמת ששת הימים).

את דעת הרוב בממשלה ביטאה ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, באומרה, כי אם ניתן לעשות ויתורים שלדעת המסה הכלילית אין בהם כדי לסכן את הבטחון, יש לעשותם ובלבד שלא להגיע לקיפוח עם ארה"ב. ראש הממשלה, שביום ג' השבוע ישבה עם שר הבטחון, משה דיין והרמטכ"ל, רב אלוף מרדכי גור הגנה עצמה על „סיכום המפה" לפני כהו הגבר לד"ר קיסינג'ר, בשתכנעה, שהוויתור הישראלי אין בו משום סכנה. שר הבטחון, תוך תאור המצב בשטח על המפה שנתלתה בחדר הישיבות של הממשלה בעת הדיון בהפרדה, הסביר גם הוא שמן ההסדר שמציעה ישראל תצמח לה טובה. סוף דבר, הממשלה קיבלה את החלטתה ללא התנגדות.

☐ „לא יהיה צורך בכינוס ועידת ז'נווה"

„בלהבה ההכהו" שניהל ד"ר קיסינג'ר הביאה את כבוקה. אבל עד לרגע האחרון ביקש לנטוע בלב הממשלה את ההכרה, כי עכשיו את הצעד הנבון ביותר — בלי כל קשר להתוצה כל ארה"ב יוכל לה בעתה לארה"ב לעבוד לימינה של ישראל. „הג'עו בעצמכם — אמר — מאז הסכמתם להפרדת הכוחות במצרים, נשתפר מצבכם לאין ערוך". הוא הזכיר את המסמך האירופי מן ה־6 בנובמבר (המסמך, שקיבלו הסט בדי־נות „השוק" ושלפיו על ישראל לסגת מ כ ל השטחים. בכך קיבלו לבצעה את הפירוש הערבי להחלטת מועצת הבטחון (242) לשם הכחשה. כי המצב שונה בתכלית מן העבר הקרוב תוך הבעת אמונה, כי הסכמי ההפ־רדה יסללו את הדרך למצב של אי לוחמה, אם לא שלום ממש. קיסינג'ר סבור, כי עד לסוף שנה זו — אם יושג ההסדר עם סוריה — לא יהיה צורך בכינוס ועידת ז'נווה (אולי רק לצורך החתימה על ההסכם עם הסורים) „ואחר כך נראה מה הלאה".

אין ספק שבכך ביקש שר החוץ האמרי־קני להבטיח את החלטה של ממשלת ישראל אם זו התעורר לבישוהו בה סעם כריך כלשהו. אך ייתכן, שמסעה באמת איננו כר — אם יהיה בכוחה של הממשלה להבטיח שמכאן ולהבא לא תצטרך ישראל לבדה לשאת במחיר „השלום הגלובאלי". התמשך — הוא כמובן, גם מבחן לאמינותה של ארה"ב, אך בעיקר — לאמינותה של ממשלת ישראל.

דירות־רווחה

ובעכו

★ קרית־ים
● ברח' אלי כהן — 3 חדרים בבית בן 8 קומות.
● ליד הסופרמרקט — 3 חדרים וחנויות בבית בן 8 קומות.

★ קרית־ביאליק (סביניה)
3½ ו־4 חדרים עם גינה אישית, בינוע מערבי בבית רב־קומות וב־3—8 קומות.

★ קרית־מוצקין (צפון)
3 חדרים, 85 מ"ר — בבית בן 4 קומות.

★ עכו (רח' הרצל) 4 ו־4½ חדרים.

המחירים כוללים כבישים, מדרכות, ביוב וכו'.
פרטים נוספים: „רסקו", חיפה, רח' הרצל 1, טל. [illegible]
„דירות־עם", קרית מוצקין
שדרות השופטים 2, טל. 710191.

רסקו RASSCO

"הנדבך השני" בתעשיה הכימית

מאת יובל אליצור

עוד שר החוץ האמריקני מתרוצץ על פני בירות המזרח־התיכון, בעוד בצפון ...מים תותחים ובמרכזי ...לגות דנים בשאלת „מי ...הודי" ישבו גם השבוע עש־... מהנדסים וכלכלנים ב־... בתל־אביב ובירושלים ... נתונים על שרטוטים ... ברבים עבי כרס ומחש־... בים זעירים. שכן גם ה־... בתוך הזרקורים מופ־... לנושאים המדיניים ה־... בוערים כביכול, נמשכה גם ... התכנון של „הנדבך ... בתעשיה הכימית ה־... ראלית.

...ם בקשים בוודאי, היינו שו־... שמר על מבצע זה, שכן ... מדובר כאן בהשקעה של ...נים בלבד, ואף לא של עשרות ...ים או מאות מיליונים. מדו־... כאן במערכת, שתדרוש השק־... של מיליארדים, תמשך מיליארד ... לפחות, בהקמת מפעלי ענק ... מן הקצה אל הקצה את פניה התעשיה הישראלית.

...זו רק „עוד השקעה" אלא ... דרך לכיוון חדש. הצורך ... סכומי ענק בענף העשיתי ... עלול להביא בהכרח לצימצום ... עה בענפים אחרים, אך בטב־... כי הגענו לענף, שהיתרון ה־... לי הוא ברור, ענף שבו המחיר העולמי מותיר לנו רווח ניכר, שמחקר מקורי והצבור ידע ... יאפשר לנו אף הוא, ברבות ...ים, ובעיקר כשנקים את „הנדבך השני", להשיג יתרונות נוספים. ...יצאת „הנדבך" בכיוון התעשיה ... — ומדובר בדרך זו בס־... שאחת מהן היא הכימיה ...ארגנית שבסיסה חומרי הגלם ...ים בעיקר בנגב, והשניה היא ... האורגנית שבסיסה התעשיה ... הכימית הניזונה מן הנפט ה־... מן הדודם — מבשרת גם ... למאות מהנדסים, כמאות ואר־... אלפי מכאני מעבודה המנדסאים ... הכימיה וכן לאלפי עובדים ...צרו את שותים עם ענפי הצ־... אלה שלא היו ידועים בעולם ... כענפים „יהודיים", ואשר נש־... בעבר בידי קונצרנים ענקיים ...אטיים.

...מה מחייב, איפוא, לא רק את המתכנן, את משרדי הממש־... את הגורמים הפיננסים שידרשו ... בבנית „הנדבך השני", אלא ... מוסדות ההוראה והמחקר ב־... את צעירי העזר, את הנספחים ... ואף את גורמי התכנון ... שכן ככל שהדרכה העצמי ... גדול יותר כן יהיה הדבר לטו־... המשק הישראלי.

כל הביצים בסל אחד

...ין בכך משום העזה גדולה מדי ...אל תשים את כל ביציה, או ... חלק גדול מהן בסל אחד, התעשיה הכימית. אכן, קיימים ספק ספקנים המחייבים „בדיקה ...תי" של כל התכניות. אך ...שה הכללית היא שלנוכח ה־...ש כיום בשוקי העולם ולנוכח ...התחזיות המוכחים באשר לצפי־...ים אלה בעשר השנים הקרו־... הולכים אנו על קרקע בטוחה. ...חים מציינים עד כי אופיה התעשיה הכימית הוא כזה שאין אפשרות, לפחות בשלב זה של ...ך השני" להתחיל על השקעות ...חד־: או שמקימים מפעל בגודל יצור כדאי, כהתאם למקובל או שאין מקימים אותו כלל. ...: בניגוד לענפי ייצור אח־... אף בניגוד ל„נדבך הרא־... של התעשיה הכימית הכבדה ... פועלת כיום בישראל, אין ... במפעלים שכל אחד מהם ... מוצר אחד אלא במערכת כביר־של מפעלים, המתואמים זה עם ...סוקי הייצור, בהאריך ההקמה ...בייקים, כאשר המוצר המוגמר ...אחד משמש חומר גלם הדרוש ...כולם יחד קשורים במערכת ...משותפת.

...פי כמה על „הנדבך השני" של ...יה הכימית הישראלית, כאשר ...ות־ הקמת מפעל פוספאטים ל־... כמפעל אשלג לחוד ומפעל להוד ... להוד, מחייב לא רק ... יותר, אלא הקמת גם ...בייקע חוץ, שכן הללו ...ים להשתבץ בתכנון הכולל וה־...יש בידם לנקוט מצטמצבת. ...למשל, כאשר קבוצת האחים ...בעלי „גדות" רוצה ליטול ...צבה הקמת מפעלים בתחום ...הכימיה (בדובר בייצור חומ־... ארומטיים), עליהם לנהל ויכוח ... מתכנני התשלובת על היקפם ... מפעלים אחרים שייצרו את חו־... הגלם למפעליהם של האחים ...זץ.

...ת ועוד: כשהתכנון נעשה כולו ...כן, כאשר גם הידע של כל ...הייצור חייב להיות בידי הגוף ...כן, שיתמכת חשיבותם של ה־...עים הפרטיים במפעלים המור־...עכן מחובר רק במימון ש־...ים ממקורות שונים, בלי ...ספו אל המיזון ידע ר... ...ת שיווק המשובים כל כך לגבי ...שה אחרת.

„השנים השמונות" בשוק העולמי

...בוני התעשיה הכימית הישרא־... מוכנים להודות שאילו היינו ...ים לדלג על „הנדבך השני" ולהגיע כבר עתה, שהיא תקופת „השנים השמונים" של הענף בשוק העולמי, ל„נדבך השלישי", כי אז היינו יכולים כיום לצפות לפירות עסיסים יותר מהשקעות הענק הדרושות. ואולי אף היו ההשקעות עצמן קטנות יותר. ואכן, כבה כן המתכננים, וביחוד אלה שיבצעו ברורות כשעמדו כעציים בפתח ה־בקשר תקציבים להקמת „הנדבך ה־ראשון" של התעשיה הכימית ה־ישראלית, התעשיה שיצאה יוצרה השנה כבר כ־20 אחוזים מכלל היצוא (התעשייתי הישראלי, ללא יהלומים), קובלים כיום על „העדר החוף" בקרב שרים, כלכלנים ועתונ־אים.

אלא שעל „הנדבך השני" אין ל־דלג, שכן המוצרים המעובדים יותר, שאת מחיריהם נוקבים במספר דולרים לקילוגרם במקום במספר דולר לטונה, אין לייצר בהצלחה בהעדר תשתית מתאימה שהיא „ה־נדבך השלישי" (מכאן כלום שלא היינו יכולים לצפות להגיע ל„נדבך השני" אילו לא עמד כיום לתפארה הבסיס הקיים של התעשיה הכימית הישראלית).

כהו „היתרון הברור" שהוזכר ל־עיל שיש לישראל בתעשיה הכימית, יתרון המצדיק את השקעות הענק? היתרון האחד הוא ללא ספק קיומו של „הנדבך הראשון". העובדה ש־ישראל מיצרה כיום קרוב למיליון טון אשלג, כ־800 אלף טון פוספא־טים, קרוב ל־30 אלף טון ברום וברומידים, כ־30 אלף טון פריקלס וכ־30 אלף טון חומצה זרחית וזאת בנוסף למפעלי „כימיקלים ופוספא־טים", „חיפה כימיקלים", ייצור הנ־חושת בתמנע וכן התשתית הנרחבת למדי של התעשיה הפטרוכימית ובכללה שני בתי זיקוק, המפעלים הפטרוכימיים בחיפה, המפעלים ה־אלקטרוכימיים „פרוטארום" ליד עכו, ועוד מפעלים שקצרה היריעה מלהז־כירם. איננו מתחילים איפוא מאל״ף, בייצור החומרים הבסיסיים שהוזלה עליהם מצומצם ביותר.

□ „דמי הלימוד" בערד

כל הרחבה של מפעל קיים היא כדאית יותר מהקמת המפעל הראשון וכל ייצור של מוצר מעובד בכמיה רווח טוב יותר מן המופק ממכירת חומר הגלם. יש להניח גם כי „דמי הלימוד" הגדולים ששילמה ישראל בצורה של הפסדי ענק הן בשל ההתבססות על טכנולוגיות שלא הו־כיחו את עצמם והן בשל בעיות של ארגון התעשיה ישפיעו על מניעת כשלים בעתיד. ואכן, נראה כי ה־תכנון הנעשה כיום מתבסס בעיקרו על כצבור הנסיון והידע המצויים כבר בישראל, והוא נעשה בריכוז או לפחות בשתי יחידות גדולות, שבראש האחת מהן, זו העוסקת ב־עיקר בתכנון במפעלי הכימיה האור־גאנית, עומד מר אביגדור בורהל, מנכ"ל בתי הזיקוק ובראש השניה, העוסקת בתכנון הכימיה האנאורגא־נית, עומד מר מרדכי בקלף מנהל „כימיקלים לישראל".

יתרון ברור נוסף שיש לישראל הוא קרבתנו לאוצרות חומרי הגלם להם זקוקה התעשיה הכימית. חלק ניכר מן הרכיבים, חברים והכחושת מיוצרים בעיקר ממחצבי הנגב. ל־מעשה, הנגב הוא המקום היחיד בעולם שבו נמצאים בקרבת מקום כל שלושת חומרי היסוד הבסיסיים של תעשית הדשנים: הזרחן, המצוי ב־סלע הפוספאט, האשלגן המופק מים המלח והחנקן המצוי באוויר וניתן להפיקו בעזרת האנרגיה של הנפט.

אמנם חומר גלם חשוב שהוא יסוד לכל התעשיה הכימית ובכללן זו ה־מתוכננת כיום בישראל, אינו מצוי בארץ — הנפט. אלא שהנפט המ־שמש כחומר גלם לתעשיה הוא ב־דרך כלל רק חלק קטן מכלל הנפט הנצרך והמשמש לרוב כדלק לייצור החשמל ולהנעת מכוניות. גם בישראל אין להניח שהשימוש בנפט כחומר לצרכי התעשיה יעלה בשנים הקרו־בות על 7 עד 10 אחוזים מכלל הצריכה. (רק אם נגיע להפקת כח גרעינית יעלה חלקו של הדלק ה־דרוש לתעשיה בכלל צריכת הדלק של ישראל) וכיוון שאין לחשוב כלל על קיומה של ישראל ללא אספקת דלק סדירה, אין גם חשש שבא יחסר חומר הגלם לתעשיה. כשיהיה הכרח לקצץ בצריכה בנפט יש להניח שהתעשיה הפטרוכימית לא תהיה הראשונה בתור.

□ המיפנה במפעל „אורון"

דווקא הנסיון שנרכש בעבר ה־נפט על כתבית השנה האנגלית הוכיח, כי ישראל מסוגלה לרכוש נפט במחירים שאינם עולים על ה־מחירים שמשלמות המדינות התע־שייתיות של אירופה. דיון מפורט יותר על הנפט כחומר הגלם המרכ־זי של התעשיה הפטרוכימית היש־ראלית יובא בהמשך הסדרה.

אגף אחד שכבר זוכה להיבנות „ה־נדבך השני" של התעשיה הכימית הישראלית הוא האגף האנאורגאני. חלק הטוב בו מהווה תעשית הדש־נים הישראלית, שהיצוא שלה הגיע כבר השנה ל־80 מיליון דולר, כשר היצוא של המפעלים הבודדים עלה על כל ענף אחר במשק. חברת „ברום ים המלח", למשל, שמצוויה הורגים אצים מן התחום הצר של דשנים, אף כי היא קשורה בהגבורה למפעל האשלגן הגיע השנה בכל הבראה לרווח של 100 אחוז מההון העצמי.

היה זה לוי אשכול המנוח, שקרא פעם „אלה פוספאטי ישראל", כ־התכוון לציין בכך שמרבצי הפוס־פאטים של ישראל אינם מן הטובים בעולם. אולם הכנת, שלה מחיר הפוספאטים בעולם פי שלושה תוך שנה אחת, והוא מגיע כיום ל־42 דולר ויותר לטונה. יקנא במפעל אורון, שעוד לפני כשנה היתה כוו־נה להפסיק את הפעלתו של מפעל הקליה שבו, יגיע השנה ל־32 מיל־יון דולר לפחות.

נראה עם זאת, כי החשבון ה־מבהיר ביותר את המפנה שחל ב־תעשית הדשנים ועם זאת החשבון שיש בו לעורר כפה נפש לישראל הוא חישוב „הפסד ההכבה" במפעל לחומצה זרחתית בערד. אילו לא גרם האסון בתהליך ייצור חומצה זרחית בשיטת ה„מצע הברותן" ב־מפעל זה והוא היה מייצר כיום כמתוכנן כ־156 אלף טון חומצה זרחתית, יכולים היינו להגיע ליצוא לפי 350 דולר לטונה, פי שניים יותר בין המחיר שעליו התבססו חישובי הכדאיות של הקמה המפעל במישור רותם.

דרך אגב, „תעשיות ערד" מקבלות כיום חומצה כלחית כמפעל „פרי־קלס" הסמוך, ומייצר חומצה זרחי־תית בהיקף של כ־30,000 טון לשנה. ייצור זה מכסה כבצם את ההוצאות השוטפות של המפעל אך הוא נדרש להחזיר עוד השנה 40 מיליון ל״י הלוואות ועוד כ־13 מיליון ל״י ל־השקעה ברכישת ציוד נוסף.

□ הרעב לדשנים

שגשוגה של תעשית הדשנים הי־שראלית, היא תוצאה של הרעב ל־דשנים השורר כיום בעולם, ואכן, בעוד אשר המחסור בדלק חלף לו בינתיים ומי שיש בידו הסכומים ה־דרושים מסוגל לרכוש את כל הנפט שברצונו לצרוך, הרי בשוק הדשנים המחסור הוא ממשי, פיזי.

המחסור בדשנים מקביל למחסור העולמי במזון. ככל שעולה צריכת הבשר, פולי הסויה, החיטה וגרעיני השמן, כן עולה הביקוש לדשנים. בכל שנה מוכנסים למעגל הייצור שטחי מירע חדשים והללו דורשים דשנים. ועוד: כיוון ששטחים אלה פוריים פחות מאלה שנמצאו בעיבוד בעבר, הביקוש לדשנים לכל יחידת קרקע הוא גדול יותר.

המחסור מעלה כמובן את מחירי הדשנים. עליה נוספת במחירים נגר־מת בשל עלית מחירי הנפט המהווה גורם חשוב בהוצאות הייצור של ה־דשנים החנקניים בעיקר. לעתים ה־מחסור, ועלית המחירים שבעקבותיו נובעים ב„הרגשת כוח" של יצרני הדשנים. אין ספק, למשל, שהמרו־קנים המפיקים כ־60 עד 70 אחוז מכלל הפוספאטים שתעשית הדשנים העולמית זקוקה להם, שאבו עידוד מאחיהם יצרני הנפט במזרח התיכון כאשר החליטו לשלש את מחיר ה־פוספאטים ולאיים בהעלאות נוספות.

ישראל המהווה יצרן שולי בתחום הפוספאטים נהגה כמובן כתברון המרוקנים, אך לכותר לציין שאין כאן כל „קנוניה" או קרטל של יצרנים.

דשנים החנקניים התייקרו עוד יותר מן הפוספאטים. אוריאה, שהוא אחד הדשנים החשובים ב„משפחה" זו נמכרה עוד בשנת 1971 במחיר של 40 דולר לטונה ועולה כיום — כא־שר ניתן להשיגה — במחיר של 260 דולר לטונה.

הטרגדיה של הרעב לדשנים היא שהמדינות המתפתחות הן קרבנו ה־ראשון. כבר לפני המשבר צרכו המדינות שבהן מרוכז כ־70 אחוז מכלל אוכלוסית העולם רק כ־15 אחוז מכל כמות הדשנים העולמית. אם יחסרו להודו מיליון טון דשנים פירושו של דבר כי תפוקת הגרעי־נים שלה תרד ב־10 מיליון טון. ויהיה צורך ליבא אותם במחירים גבוהים ביותר כדי למנוע רעב של ממש.

צד טרגי נוסף של המשבר הנוכ־חי הוא העובדה שככל שעולה מחיר הדשנים כן מצליחים לרכוש אותם דווקא המדינות העשירות היכולות לשלם את המחירים הגבוהים. הללו מצטיידות כבר כיום בכמות גדולה של דשנים והתפוקה הנוספת לכל טונה של דשנים היא קטנה יותר כאשר אלו מנצלות אותה טונה על ידי מדינה מתפתחת. ארה"ב לבדה הכניסה בשנתיים האחרונות למעגל היצור 80 מיליון אקרים, כלומר כ־320 מיליון דונם והביקוש לדשנים בארה"ב עלה בשיעור ניכר.

המומחים סבורים כי בשנתיים ה־קרובות תבוא עליה נוספת במחיר הדשנים וגם כאשר תבוא לאחר מכאן ירידה מסויימת תהיה זו ירי־דה לרמה של היום ואין להניח שאי פעם יחזרו מחירי הדשנים לקדמו־תם.

תחזיות אלה משמשות בסיס לתכ־נון „הנדבך השני" בתעשית הדשנים הישראלית. פרטים על תכנון זה ברשימה הבאה בסדרה.

(רשימה ראשונה בסדרה)

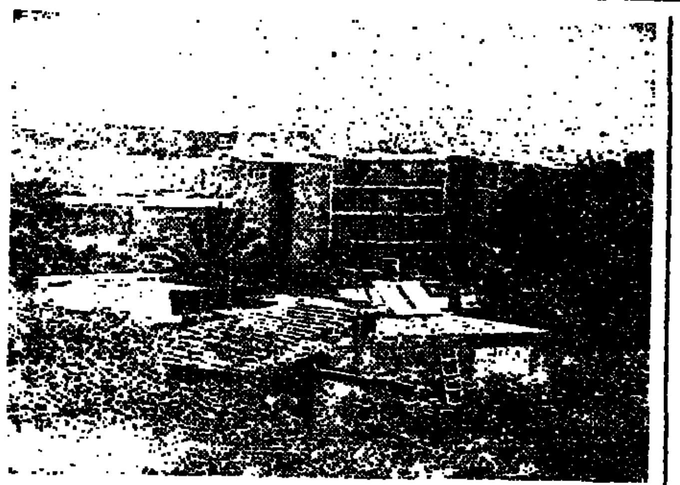

אזור היפה: וילות ובתים פרטיים הטובלים בירק המשרה אוירה כפרית

אזור של „סלאמס", בתים ערביים ישנים, צפיפות וואדי המוביל שפכים

אזור: ישוב עצמאי או שכונה בתל-אביב

מאת אברהם תירוש

אזור שוכנת זה 25 שנה לצידו של ה־כביש תל־אביב—ירו־שלים, שעבבר אף חלף בתוכה, אך דומה כי רק מעטים יודעים מהו, בעצם, ישוב זה?

מי שחולף ביעף בכביש הסואן, מספיק לראות לצידו הצפוני גיבוב של בתים ערביים ישנים המאכלסים חנויות, כאשר רחוק יותר נראים גגות אדומי־רעפים של בתי־כפר טובלים בירק, ובין כל אלה צצים, פה ושם, בתי קוביה.

מה כל זה? כפר ערבי, או ישוב חקלאי? עיירה עצמאית, או שכונה של עיר סמוכה? כפר, מושבה?

ככל שהדבר ייראה מוזר, דומה כי זו אחת הבעיות העיקריות, המעי־סיקה זה שנים, את תושבי אזור עצמם, ואף גורמת חילוקי דעות ביניהם.

זר שמסייר בחוצות היישוב, חש שנקלע לכין עולם מוזר של ניגודים חזותיים, שקצתו בלבד נראה מן ה־כביש הראשי. מסימטה צרה, לא־סלולה, שבין בתים ערביים, הוא יוצא אל כביש רחב, שבתיו הנאים מוסתרים בהרבה ירק. לא הרחק הרבה משיכון רב־דירתי אופייני, והוא חולף ליד גדר של רפת. לא סיים להזין עיניו במבצר־וילה, וגי־בוב של מבנה־אבן ישן עם תוספות וטלאים של קרשים ופחים מקדם את פניו. שדה־חיטה קצורה גובל במפעל זעיר למתכת.

● שלווה כפרית ושאון עיירה

עגלה רתומה לסוס נשרכה לפני מכונית־פאר; קוצים וצבר־פרא ל־צד צצי גני ובצחיה מתוכננת; ואדי עם נאריות ופסולת חולף מתחת לכביש ראשי: בית קברות עתיק ליד שיכון חדש לעולים ולזוגות צעירים וכנסיה צלבית מקיפה על כל אלה מרומי גבעה, שעל צלעה היו בתים ערביים. שלווה כפרית ובויהוה חקלאי — באיזור אחד, הכור־לה שיכון ושאון עיירה — באזור.

ועל הכל סוגרת טבעת של כבישים רב־מסלולים — שעוד ירבו ויתרחבו — ומסילת ברזל, ומעיב צילן של ערים גדולות, שהגרותיהן (על שטחים) ואזיכוה...

אזור הוקמה ב־1949 בבתי הכפר הערבי הנטוש יזור, ששכן משני צידי הכביש לירושלים והיוה קן פורעים ומכופיות בימי מלחמת ה־קוממיות. למקום הובאו כ־300 עולים, חלקם מבולגריה וחלקם ממחנות ה־עקורים בגרמניה.

אחד מהם הוא דוד זיזיק, מי ש־היה בעבר ראש המועצה המקומית ועתה מזכיר מועצת הפועלים באזור. הוא מספר: „המגמה היתה לפתח את היישוב בצידו הדרומי של כביש תל־אביב—ירושלים. חלק מאותנו עבד במקום, בשיקום הבתים הערביים ו־בביפוגם, והרוב יצא לעבוד בעיר הגדולה. החלום היה, להקים ישוב בעל צביון כפרי, שיהיה מושתת על משק־עזר ועבודת חוץ".

● חלום שלא התגשם

זה היה חלום שלא התגשם. את ההתפתחות אחר הכתיבו לא רצון האנשים ותלמותיהם, אלא רצון הממשלה והערים הגדולות הסמוכות, עובדות שנקבעו בסביבה ובעיות שלא נמצא פתרונן.

„בראשית שנות החמישים, החלו להכין אזור תעשיה לחולון, בצד הדרומי של כביש ירושלים, שם יישבנו" — מספר דוד זיזיק. „החלו להעביר תושבים לצידו האחר, ה־צפוני של הכביש, שם בנתה להם הסוכנות יחידות דיור של 29 מ״ר. עד היום הן נקראות „שיכון חדש"...

„אבל כלבנה, לא היתה כל יזמה ממשלתית־ציבורית לבנייה באזור. החלו לצמוח יזמות פרטיות של ארגונים ושל קבוצות מפלגתיות, ש־הקימו שיכונים ושכונות, בהן אחת חקלאית ממש. עד שנת 1954—55, עברו כמעט כל תושבי היישוב לצד הצפוני של הכביש ואילו בצד הדרומי כי התפתח איזור תעשיה נרחב, ש־היום כולו שייך ל„חולון, השכנה הגדולה".

כיום יש באזור כ־5500 תושבים, והשאלה המתבקשת מאליה היא: כיצד אירע, שבשנים שכל הערים והיישובים בסביב תל־אביב צמחו והתרחבו בקצב מסחרר, גדלה אזור, בעשרים שנה, מ־3000 ל־5000 תוש־בים בלבד?

יצחק אלישיב
ה„ילד" היחיד שנשאר...

אומר דוד זיזיק: „לא היו זכויות ציבוריות לבנייה באזור, וכלל לא היה ברור במשך שנים, אם היישוב ישאר עצמאי או שיסופח לאחת מ־שכנותיו הגדולות — תל־אביב, חו־לון ואפילו רמת־גן. במשך עשר שנים מ־1954 עד 1964, היה היישוב סטאטי לגמרי, עד ש„רסקו" בנתה כ־500 יחידות דיור וחברת „אזורים", לה נתנה אופציה בלעדית לבנייה באזור, הקימה בתי מגורים".

אברהם בנבניסטי, מי שהיה ראש המועצה המקומית עד לבחירות ה־אחרונות, אומר, כי אזור סבלה וסו־בלת ממחסור קרקעות לבנייה. בעבר היו יותר מ־50 אחוזים של שטחי היישוב מסוגים כ„קרקע חקלאית", שהפשרותה לבנייה נתקלה בקשיים עצומים. רק לפני זמן לא רב, שונה יעודו של שטח חקלאי בבורות ה־יישוב, והחלו בבנייה 700 יחידות דיור, המעוררות כבר מחלוקת פני־בית.

ראש המועצה הצעיר והנמרץ של אזור, בן המקום יצחק אלישיב, רווק בן 29, שנבחר בראש רשימה עצמאית בבחירות האחרונות, מצלח את בעיית הדור השני, הצעיר של אזור: „כ־60 הילדים שסיימו אתי את בית הספר העממי (היסודי), לא נשאר מלבדי אף אחד באזור. לא היתה בנייה ולא היה להם היכן לגור. ה־שטחים באזור שייכים למינהל מקר־קעי ישראל, המוכר אותם רק לבוני השיכון. בנייה פרטית — בלתי אפ־שרית. יש גם בעייה, שלחברת „אזו־רים" יש מונופול על הבנייה על קרקע של המינהל, תוה כובלי.

גם דוד זיזיק מודה, כי בעבר היתה בריחת צעירים מהמקום, והוא אף איננו תולה את התופעה רק במחסור בדירה. „הם נמשכו, לפי האופנה, לערים יותר גדולות, ולא רצו להיש־אר פה, ליד ההורים. כשפתחנו ב־1970, הרשמה ל־32 יחידות־דיור לזו־גות צעירים, נרשמו רק שבעה... אבל עתה — חל השינוי. הצעירים רוצים להישאר כאן, אולי גם בגלל התייקרות הדירות. אך גם בפני ש־היישובים ... קיים מחסור...

דוד ז'זיק
המציאות השתנתה, לא התפיסות...

● החזירים נעלמו התדמית נשארה

את הרישום ביציע בו השנה, חבר המועצה, אברהם הה־שרים, עצמאי שהגיע לאזור מהולנד לפני כשני שנים: „במשך השנים נוצרה הדמית האיזורית של אזור, זו היתה הדמית של הרוב יראשי, ... בצבר כביש לתל־אביב—ירושלים, עם התגייה בבתים הערביים ושל הדיי־רים שגדלו באזור. היום אין כבר זכר לגדל חזיר בבתים, אך השם הרע במובא זה, עדיין מלווה אותנו."

התדמית הרעועה אנשים מלבוא ל־כאן.

בעיותיה של אזור היתה לא רק יחודים, אלא גם בזהוית ישובים משלה. אחרת, כיצד אפשר לה־סביר, כי בעוד שאין כמעט ישוב עירוני שלא נבנה בו שיכון עירוני (לעליה כבאהה כאו בליכות שכה הימים), הרי באזור, ... בניין או שניים עבור עולים? פרנסי המקום טוענים, כי הי בעבר הבטח־ות בבניין זה, שלא קוימה.

תוך כדי ההתרוצצות העצבית ב־אזור, בין מצדדי האופי הכפרי לבין המצדדים אל האופי העירוני, עמד בסימן שאלה עצם קיומו העצמאי של היישוב, ודבר זה עצמו היה גורם למחלוקת כרוכית. התוכנית הריאלית ביותר היתה סיפוח לחולון והיא עלתה בצורה רצינית לפני כ־חמש שנים. היו לה היתרונות, אך לאחר פולמוס „חם", ירדה מהפרק. היתה גם תוכנית לאיחוד עם בית דגן ... הממשלתית ... שהוקפאה את כל התוכניות.

● האווזים באים...

[illegible]

هكذا من الأصل

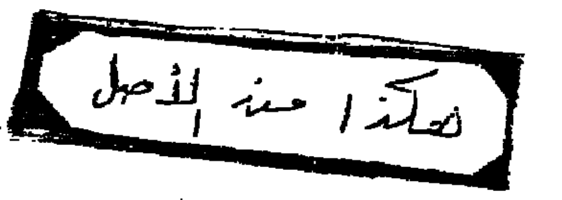

י"ח באייר תשל"ד

...יתר ונפיל

היא נחשב לאדריכל ה...

פרס נובל לשלום —

„קינג" מחפש חשיש בנואיבה

השוטרים עורכים חיפוש בכליהם של הביטניקים מימין — הכלב „קינג" המסוגל ל„הריח" את החשיש מרחוק.

מאת אבישי אמיר

הג'יפ המשטרתי הכחול היה חבוי מתחת לשיח קוצני צהבהב מאחורי העיקול בקניון העמוק. הוא נראה כאילו אינו שייך לנוף המדברי הפראי. אנשי צוותו והכלב „קינג" ישובים היו בצוותא כשהם לועסים את ארוחת הערב שלהם המורכבת ממנות קרב.

המקום — דרומית לדהב.

השעה — חמש אחר הצהרים, שלוש שעות לפני שעת האפס שנקבעה לפשיטה על מגורי הביטניקים בנואיבה, המרוחקת כ־100 קילומטר מכאן, במגמה לערוך חיפושים ולגלות את ספקי החשיש לעשרות הביטניקים שהפכו את המקום למגורי הקבע שלהם.

במרחק שעה נסיעה דרומה מאילת, על חוף הים האדום נמצא אחד החופים היפים בחצי האי סיני. לגבי הביטניקים מהווה נואיבה כיום תחליף למרכז הקודם — אילת. המקום בודד ותושבי הקבע היחידים בו הם אנשי המושב נביעות והבדואים המספקים, תמורת תשלום כמובן, את צרכיהם של הביטניקים במקום.

בעקבות „קינג" הכלב, אל תוך סוכתו של א. הפעם נמצאה „אצבע"...

● מרכז למבריחי חשיש

בשנים האחרונות התפרסמה נואיבה ברחבי העולם כמקום בו ניתן למצוא חשיש בזול ולעתים אף בחינם, והעיקר ללא מורא מעינו הפקוחה של החוק. בקיצור — גן עדן לבורחים ממוסכמות החברה. שמועה כזו מטבעה שתעשה לה כנפיים ותזרים למקום ביטניקים תמימים ושוחרי הרפתקאות. הללו מהווים קרקע פוריה לספקי הסמים למיניהם. הספקים הגדולים הינם דווקא הבדואים.

סחר הסמים בחצי האי סיני היה מאז ומעולם בשליטת הבדואים, שהכירו כל נקיק וכל צוק במדבר הגדול. הסם היה מגיע לחוף באמצעות סירות תוך תיאום מראש עם הבדואים שעסקו בהברחות הסמים. העברת החשיש מהסירה לחוף והעמסתו על הגמלים נמשכה דקות ספורות ואז היה החוף מתרוקן כאילו לא אירע דבר. הבדואים אף הקימו חברות ביטוח למקרה של תפיסת משלוחי חשיש על ידי השלטונות. בעייתם הגדולה של הבדואים היתה, מה לעשות במיליוני הלירות המצריות שהצטברו אצלם מההברחות. בגלל הקושי ב„הלבנת" סכומי הכסף, הטמינו אותו הבדואים באוהליהם ועושרם הגדול של מבריחי הסמים לא בא לידי בטוי מעולם.

עם העברת חצי האי סיני לידי שליטת ישראל, פסקו ההברחות בקנה מידה גדול, אך הפיקוח המשטרתי לא היה הדוק דיו ונוצר *מרחב מחיה לספקים הקטנים של* הסם. עיקר הביקוש בא מצד הביטניקים המגיעים לנואיבה מארצות הברית ומ־אירופה ואף מישראל. אחדים מהם נשארים במקום חודשים מספר, אחרים זמן קצר יותר. הם מבלים זמנם ברחצה ושיזוף בעירום ועישון חשיש.

לאחרונה, משהתרבו צרכני החשיש ב־נואיבה, החליטה המשטרה לנקוט באמ־צעים נמרצים, שעיקרם פשיטות ליליות על מרכזי הביטניקים ובמעצרם של ספקי וכעשני החשיש. מטרת הפעולה — למ־נוע מתופעת עישון החשיש להתפשט צפונה לאילת וכשם למרכז הארץ.

● עוף השמים מוליך את הקול

ההכנות לפשיטה נעשות בחשאי. כלב משטרה ביוחד המאומן לגילוי חשיש הובא בחשאי משארם־א־שייח והכח ה־פושט מתארגן במקום מרוחק מ־נקודת הפשיטה. אבל שוטרי מרחב שלמה מספרים כי קשה מאוד לשמור הכנות לפעולה כזו בסוד. בדרך הידועה רק להם מצליחים הבדואים להעביר מידע על תנועות המשטרה במהירות עצומה. חלק מהפשיטות הללו נכשל בגלל כיוון שההכנות התגלו בעוד מועד.

בשעה שמונה בערב, התרכזה יחידת החיפוש שמנתה כ־10 שוטרים, כלב זאב מגודל העונה לשם „קינג" ושלושה כלי רכב על פי הכביש המוליך לנואיבה. כעבור שעה של נסיעה מהירה הגענו לחוף. במושב הסמוך נביעות, הוכן מבעוד מועד חדר מעצר מאולתר ומשרד שישמש את היחידה במהלך החיפוש.

היעד הראשון היה הסוכה של א. נגד א. לטענת השוטרים, הצטבר מידע לפיו הוא מספק סמים לקבוצות ביטניקים בחלק הדרומי של החוף. כלי הרכב חצו במהירות את דיונות החול ועצרו בחריקה ליד הסוכה הבודדת. מבנה דל. גיבוב קרשים רקובים ושלד של סירה. השוטרים זינקו מרכבם. הכלב עם הכלבן נכנסו ראשונים. חושך ודממה המופרת על ידי הפקודות שמחליק מפקד משטרת מרחב שלמה מפקח משנה מיכאלי.

הסוכה נמצאה ריקה מבעליה. הכלב אמנם גילה, לאחר חיפוש ממושך פירור חשיש, אך ספק אם יש בו כדי להוות הוכחה נגד בעל הסוכה.

הכח הפושט אינו מאבד זמן. קדימה ליעד הבא: קבוצת ביטניקים בתוך ה־דרומי. על הקבוצה ידוע כי חבריה מעשנים חשיש בצוותא מדי ערב. אולי א. המבוקש נמצא איתם?

הרכב מתקשה לחצות את דיונות ה־חול. אי־לכך נעצר במרחק מה ממדורה סביבה התקבצו הביטניקים. הכח המש־טרתי התקרב בחשאי והקיף את המקום. אחד הסמלים התקרב לביטניקים והודיע להם על עריכת החיפוש. הביטניקים אינם נראים מופתעים. באדישות מופגנת הם מתירים לשוטרים ולכלב לחטט בכליהם המעטים. הכלב נראה אובד עצות. רק לעתים רחוקות ב„קריירה" שלו אינו מצ־ליח למצוא חשיש במבצע שכזה. ה־שוטרים גם הם מופתעים. מסיורים קוד־מים שערכו במקום היה ברור להם כי כאן יש כמויות גדולות של חשיש. מה קורה פה? לאן נעלם החשיש?

● התעלומה נפתרה

חקירת הביטניקים אינה מעלה דבר. הכח חוזר לרכב וממשיך בסיור דרומה. כעבור דקות ספורות פגשנו את אל. אל. הוא ביטניק „ותיק" באיזור, השוט־רים מספרים עליו שהוא חלק מהנוף, הוא אחד הבודדים שאיתו הצליחו ה־שוטרים, נציגי הממסד, ליצור קשר ידידותי. לדבריהם, אל. אינו מעשן חשיש ועיסוקו מצטמצם בתרגילי יוגה, ספורט, רחצה בים, קריאת ספרים ונגינה בגי־טרה הנמצאה עמו דרך קבע.

לאחר שיחה קצרה עם אל. נפתרה התעלומה. בהיגוי אמריקאי בולט ה. מספר: „לחבר'ה נודע שיכול לבוא משטרה. אז אני חושב שכולם זרקו את החשיש שהיה. אני לא יודע אפילו מי היה חשיש".

— „ממי שמעת את זה?"

— „מישהו בא אתמול. אני לא מכיר אותו. תייר. אני הייתי פה מנגן גיטרה והוא בא, ישב ואמר אם יש פה חשיש אז תוריק כי יכול להיות שבאים משטרה".

הוא ממשיך ומסביר את פילוסופיית החיים שלו, תוך טיגון תפוחי אדמה מעל האש: „אני עושה קרטה: אני עושה יוגה. סמים זה נגד הכל שאני מאמין. אני עושה רק מה שבריא. היו הרבה שבאים, ישראלים, וחושבים שכולם פה כל הזמן בסמים. זה נמאס לגמרי כבר. אני כבר זרקתי הרבה שבאו".

התעלומה, אם כן, נפתרה. הביטניקים ידעו על בוא המשטרה. אלא שכאן צץ רעיון בראשו של מפקח משנה מיכאלי, מפקד משטרת מרחב שלמה. „הבה נחזור לסוכה של א. הוא בטוח עתה שעזבנו את המקום. נפתיע אותו".

דוהרים חזרה לעבר הסוכה. למרבה הפלא ההשערה התאמתה. אנו מוצאים את א. עם חברתו, תיירת מסקוטלנד, בתוך הסוכה. השניים מופתעים. הפעם הכלב אינו מתאכזב. הוא מזנק לעבר א. ומוצא... אצבע חשיש. אין זה הרבה אך מספיק כדי לעצור את השניים ולהציגם לדין. הזוג נראה מסכן אך א. מספיק לתת הוראות לבת זוגו: „אל תוציאי מילה מפיך לפני שיבוא עורך הדין שלי". מן הסתם אין זו הפעם הראשונה שהוא נעצר בנסיבות דומות.

חברתו מתייפחת. דבר לא עוזר. הם מועלים על הג'יפ המסיע אותם צפונה לבית המעצר באילת. „אין סנטימנטים במקרים כאלה — אומר אחד השוטרים — הסמים שהוא מספק לביטניקים הורסים אותם. אתה צריך לראות אותם אחרי מספר שבועות של עישון חשיש. החבר'ה האלה אומללים — בגללו".

בחיפוש לא נמצא דבר. מישהו הזהיר את הביטניקים והם זרקו את החשיש

עברית עם נקודות...

יום אחד נמאס לשר החוץ האמריקני, ד"ר הנרי קיסינג'ר, המשטר הקפדני שמשמר־ראשו גוזרו עליו — הימצאות בתוך המלון וארוחות מאורגנות. ביום ב' השבוע הוכרז: אני רוצה ללכת לאכול במסעדה, כמו אדם נורמלי...

„ללכת" — פשוטו כמשמעו, ברגל — ולא במכונית המשוריינת שלו. הוא הלך, איפוא, רגלי ממלון „המלך דוד" למסעדה הגרוזינית שבטבור הרחוב, בלוויית שומריו ופקידים ישראליים.

במהלך הסעודה הש עצמו באמת חופשי ובאותה שעה מוכן היה לדבר לא רק על הפרדת כוחות. כך, למשל, גילה, כי הוא עדיין יודע לקרוא עברית בניקוד, אם כי אין הוא מבין את הכתוב.

התערב שגריר ארה"ב בישראל, קנת קיטינג: אני (הנרי...) כבר מבין עברית יותר ממך...

...ועוף עם אגוזים

באותה הזדמנות לא הסתיר קיסינג'ר, הידוע באניני טעמו, את קורת רוחו מהמאכלים שהוגשו לו.

„יצא מן הכלל" — אמר בעברית בעלת מבטא „יקי" ברור, לארבעת הצולים ההדרים בגרוזיה, בעלי המקום.

עמיתו הישראלי, אבא אבן, הבליע בפניו על השישליק הגרוזיני והעוף הממולא ב־אגוזים וקיסינג'ר אכל לתיאבון, כשהוא מרבה לשבח את המעדנים הגרוזיניים...

השופט לא יהיה...

בבית הדין הצבאי בדרום התברר השבוע במשפטו של חייל המואשם בנסיון לרצח. הסניגור טען, כי לא היה זה נסיון לרצח, כי אם פליטת כדורים אומללה. לשם כך הובא עד מומחה אשר נחקר על ידי הצדדים על טיב הנשק ששימש כראיה במשפט.

בשלב מסוים שאל אותו הסניגור: „האם אתה מוכן כאן, בנוכחות כל האנשים ה־שופטים בבית הדין, להטעין את העוזי עם אותה מחסנית הכדורים החיים ולבצע בנשק את כל הנסיונות שערכת בו לאחר המקרה?"

העד השיב בחיוב, אך השופט מיהר והעיר לסניגור:

„אני, מכל מקום, לא אהיה כאן בעת נסיון שכזה", וההצעה נפלה...

ההולנדים — ו„עזית הצנחנית"

בקיבוץ מעברות חלה עלייה מפתיעה ב־מוניטין של המפעל המקומי לייצור מזון לכלבים „בונזו", מאז בחירתו של מוטה גור כרמטכ"ל העשירי של צה"ל, וכל זה בזכותה של עזית, הכלבה הצנחנית — כלבתו של הרמטכ"ל חובב הכלבים.

הנהלת המפעל במעברות העבירה בטלקס למרכז תעשיית „בונזו" בהולנד את ה„בשורה" המשמחת על המינוי החדש ועל הקשריו לעולם הכלבים, ותוך דקות ספורות נתקבלה דרישת ההולנדים לתרגם לשפתם ללא דחוי

את כל סידרת הספרים על עזית הצנחנית. חבר המשק, חיים אשכנזי, שהיה נרגש מ־פניית ידידיו ההולנדים, הציע לתרגם לשפתם אף את התקליטים ארוכי־הנגן בנושא הכלבה.

עלון הקיבוץ מוסר, כי בעקבות ההתפת־חויות הללו יוכפל מספר עובדי המפעל היוצאים להשתלמויות במרכז „בונזו" ב־הולנד...

החופה שלא נערכה...

מחלקת הנישואין שליד המועצה הדתית בת"א אינה עוסקת בנישואין בלבד. מסתבר, כי לעתים חייבת היא להתערב כדי להפריד דווקא בין בני זוג הבאים להירשם לנישואין.

לפני מספר חודשים בא זוג להירשם ל־נישואין, כשהכלה... בחודשי הריונה האחרו־נים. התברר, כי החתן הוא כהן והכלה — גרושה והם אסורים לפי הדין להינשא זה לזה.

בני הזוג, שסירבו להשלים עם האיסור, הוזמנו לשיחה עם יו"ר המועצה הדתית, הר"ב פנחס שינמן, שניסה לשכנעם להיפרד. בציינו כי הוא מאמין באמונה שלימה, כי נישואין שאינם כשרים לפי ההלכה, לא יביאו אושר לבני הזוג.

הללו לא השתכנעו ולמרות שלא נערכה חופה וקידושין הזמינו בני הזוג אורחים למסיבת־נישואין כביכול באולם, כשהם מציי־נים בהזמנה ש„החופה נערכה בחוג המש־פחה"...

בימים אלה הופיעה האשה, עם תינוקה, שנולד בינתיים, בבכיים, בלשכת ראש המועצה הדתית, כשהיא בוכה ומספרת על סכסוכים חריפים בינה ובין אבי בנה, ובפיה דברי שבח ותודה על שלא ערכו להם נישואין. עתה הפך היו"ר ל„שושבין", בין השניים, כדי ליישב את ענין תשלום דמי־מזונות לתינוק ולסידור „גט לחומרה", אשר בימים אלה יימסר לידי האשה...

הארוחה שלא נאכלה...

שר התיירות משה קול נסע בתחילת השבוע לעת ערב במכוניתו מתל־אביב לירושלים, בתום יום גדוש של ישיבות ופגישות. בדרך הוא שמע מהדורת חדשות ברדיו, בה תוארה בהרחבה ניכרת ארוחת הערב החגיגית אשר נערכה אותה שעה לכבוד גב' נאנסי קיסינג'ר. בהשתתפות כל ה„מי ומי" של החברה ה־גבוהה שלנו.

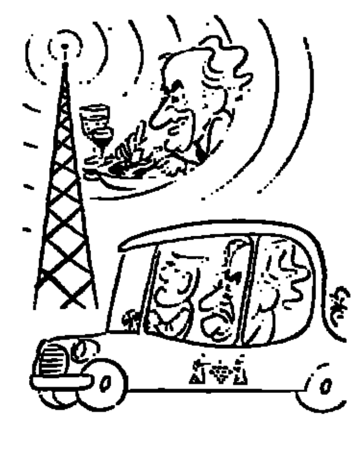

כאשר מנו את שמות המשתתפים בארוחה, שמע שר התיירות להפתעתו, כי מודיעים ברדיו שהוא משתתף בארוחה זו, שעה שהוא נמצא במכוניתו אי שם בין רמלה לירושלים.

ואם לא די בכך, הרי למחרת בבוקר בבואו ללשכתו, מצא השר קול על שולחנו מברק ... של אזרח הישאי. אשר הביע כעסו הרב על שר התיירות מצא לנכון להשתתף ב־ארוחה ראוותנית בזבזנית כזאת. בשעה שהמדינה ... בכתה הדחוקה...

ההצעה בעינה עומדת...

יום הנישואין הי־51 לנישואי מאיר ושירלי וייסגל נחוג במכון וייצמן ברחובות, יחד עם יום הולדתה הי־76 של ראש הממשלה גולדה מאיר, ידידתם של הוייסגלים.

נאנסי קיסינג'ר שהיתה עדיין בארץ, בעוד בעלה שהה אז בשיחות בדמשק, הוזמנה אף היא למסיבה. המארח, מאיר וייסגל, הגיש לה שי בצורת הביוגרפיה שלו. בהקדשה כתב: „הספר הזה ניתן לך כדי להזכיר לבעליך, הנרי קיסינג'ר, כי הצעתי לו — משרה במכון וייצמן — בעינה עומדת". חייכה נאנסי ואמרה: „מי יודע, אולי עוד יסכים לי"

וזהו סיפור ההצעה: בשנת 1962, כאשר קיסינג'ר היה עדיין פרופ' בהרווארד, הגיע לביקור בארץ והתארח במכון וייצמן אצל מאיר וייסגל. כאשר חזר לארה"ב, כתב קיסינג'ר מכתב־תודה והציע לוייסגל לבוא לעבוד בהרווארד, לאחר שיסיים את עבודתו במכון וייצמן. השיב לו אז וייסגל במכתב: „כאשר אתה תסיים את עבודתך בהרווארד, נשמח לראות אותך במכון וייצמן כעובד מן המניין".

בזכות המורה

בוגרי הגימנסיה העברית בריגה נתכנסו השבוע בתל־אביב, כדי לכבד זכרו של מורם ומחנכם הדגול, משה ברייטברט ז"ל, ... הדידקטי שלו ... גלמדים בארץ זה עשרות שנים. אך הוא עצמו לא זכה, ... בברית המועצות.

בין תלמידיו רבים שעלו ארצה עוד לפני מלחמת העולם השניה ואחרים שהגיעו מ־ברית המועצות רק בשנים האחרונות, אך כולם הדגישו, כי הגיעו הלום לא מעט בזכות החינוך העברי והציוני שקיבלו בגימנסיה.

אופיינית היתה תשובתו של אחד הבוגרים, שזה מקרוב עלה מברית המועצות. כשנשאל כמה זמן הוא בארץ: „אני בארץ כבר למעלה מארבעים שנה, אך הגעתי רק אתמול".

ה„עמדה" האבודה...

דובר במפלגה ארצי ... על כנה לצורך עליה ועמי של חלק בן הבינה. אחרי שהבן מפלגה ארצי היה לו ... „ארץ ישראל יפה". בא אביו. סגן ראש עיריה ת"א־יפו, יצחק ארצי, והעלה זעקה של ארץ ישראל הנבנית.

רק בעלות חוש הומור מפותח חייכו כאשר בירך מר ארצי את ... הפעילות ואמר, בין השאר: „אנו יודעים שאתן נל־הבות על זכויות האשה ועל שוויון הזכויות. אבותינו, הגברים, עומדים אולי לכבוש בקרוב בחזרה את העמדה שהפסדנו, העמדה של ראשות הממשלה".

הוא המתיק את הגלולה כאשר הזמינא לצירה הנועדה ואמר: „רק לעתים רחוקות יש לגבר הזדמנות לראות בבת־אחת כמות כזאת של נשים יפות, נחמדות, נעימות וגם נמרצות ופעילות". אלא שכוב, לא שכח את „זכויות" הגברים והוסיף: „רק לעתים רחוקות יש הזדמנות לכל כך הרבה נשים יפות לראות בכנס ייצוג כזה של גברים נחמדים".

מוצג חי...

בכנס הארצי השני למלונאות ולמינהל מקרקעין, שנערך השבוע בבנייני האומה בירושלים, התחלפו בין השאר, ראשי שלוש

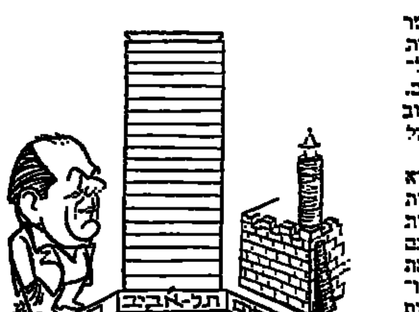

הערים הגדולות, ירושלים, תל־אביב וחיפה.

בעוד ששתי הערים הראשונות נטלו חלק גם בתערוכה על נושאי מלונאות מקומי ש־נתקיימה במסגרת הכנס, לא נטלה חיפה חלק בתערוכה.

„חיפה — אמר ראש העיריה, מר יוסף אלמוגי בדבריו בכנס — שלחה הפעם מוצג חי" — והצביע על עצמו...

אם זה לא סוד...

שר הבינוי יהושע רבינוביץ נוהג לשאת את דבריו בשקט רב, כמעט בלחישה. השבוע הירצה השר לפני עמיתיו, חברי סיעת המערך בכנסת, על הצעת התיקון לחוק הגנת הדייר וקולו נשמע בקושי רב באולם ה־ישיבות.

„רבינוביץ — הפציר בו ח"כ יצחק נבון — אם אמנם הדברים שאתה משמיע אינם בבחינת סוד כמוס, התוכל אולי להרים קולך ד־

במסגרת מבצע הפרסים במלאת 25 שנה ל„לוח מעריב" יעלו בגורל 2 מכוניות „פיאט": „פיאט 126" ו־„פיאט 128"; ההגרלה החדשית הראשונה תיערך ביום א' ה־19 במאי בין כל מוסרי מודעות מלים ל„לוח מעריב" בתקופה החל מ־15 באפריל ועד יום ששי ה־17 במאי 1974; מסור בהקדם מודעת מלים ל„לוח מעריב" והשתתף במבצע הפרסים הגדול.

המחדל בבון

עלייתו ונפילתו של וילי בראנדט

הוא נחשב לאדריכל היחסים החדשים בין מערב ומזרח, ובזכות ה„אוסטפוליטיק" קיבל את פרס נובל לשלום — אולם כוחות שהוא סייע להם חתרו תחתיו והביאו להתפטרותו

המרגל והתוכי על כתפו של הקאנצלר: בסיורו בארה"ב השתעשע פעם וילי בראנדט עם תוכי ואילו על אוזנו בבית לחש המרגל...

ת אינגה דויטשקרון

ותם הכוחות, שווילי בראנדט היקנה להם מעמד נכבד בעולם, הנחיתו עליו את ה־ לומה המוחצת.

לא דגל וילי בראנדט במרץ זסטפוליטיק, ייתכן שהמשטר ניסטי במזרח גרמניה היה כמות מדינית מבודלת בתוך ת שוקים סביבו, שלכל היותר אריד את העולם. רב־המרגלים גרמני גינטר גיום, הוא זה, שנשתל בגרמניה המערבית, כמותו, בשנת 1956 בעת יתה שום תקווה, כי הסוציאל־ אטים יגיעו לשלטון בגרמניה ת, הצליח להגיע לעמדת מפתח ונצלר — וכך ניטל מן העולם נבבים רבי־ההשפעה מבין בשנים האחרונות.

בראנדט, קאנצלר גרמניה ז ייכתב בהיסטוריה כאדריכל החדשים בין מזרח למערב. לא תשנה את הקו שיום — תציל את מפלגתו מתבוסה

יש לאגף קיצוני

פראם — זה שמו המקורי ראנדט — היה „בער פרדי־ צמו. לפני 60 שנה נולד ליבק, וסבו חינך אותו כבר בגיל צעיר הצטרף גה הסוציאליסטית. ראשי ימוקראטים בעירו ראו , כי הבחור הפעיל ראוי ויליס לבר, עורך העתון ל־דימוקראטי „ליבקר פולקס־ — שלאחר זמן ניהלה בשל ת קשר נגד היטלר — המליץ הבחור לקאריירה עתונאית, וכך ת את היסוד לאישיותו הפוליטית ראנדט.

19 פרש מן המפלגה משום ש־ בעיניו „מבוייתת" מדי ו־ ת פחות מדי, והצטרף אל מאלי שהתפלג מן המפלגה , „מפלגת הפועלים ה־ סית". קשה לדעת אם היתה עניין של רגע, צי של בחור בתקופת „הדחף שלו, או שהיה מוליך אותו סוציאליזם קיצוני יותר. על פנים אין ספק, כי עליית היטלר לטון והזירה את הבחור אל רכת ערכי הדימוקראטיה כמכריעים זיים הומאניים.

היי גלות בנורווגיה ואחר כך ודיה, לא היו קלים, אף שבהיותו עדיין הצליח ללמוד את השפות נדינאוויות וללמוד היסטוריה סופיה באוניברסיטת אוסלו. ב־ זמן התפרנס מעבודה בעתונות.

במחתרת בגרמניה

ית יכול היה לשכוח את ארץ התנועה הסוציאל־דימוקרא־ קאנדינאווית קיבלה אותו בלא ; הקימיו כאיש השירות טאטי הנורווגי (כנספח ל־) בברלין אחרי המלחמה , שאכן היכה שורשים חדשים. ם וילי בראנדט — זה השם גל לעצמו במחתרת זמן קצר עליית היטלר לשלטון — יד היה איש רגיש. הוא לא יכול חוק את גרמניה מנשמתו. בשנת חזר לגרמניה, כדי להתייצב אש אירגון מחתרת של סטודנטים ינה את עצמו „משרד". הוא ראה הנאציזם בפעלתו, והדבר חיזק בו עתיים את ההרגשה, שדימוקראטיה חלק הכרחי של סוציאליזם; קום שמדכאים אותה, נגרם סבל אדם. לכן יצא לספרד, וניסה ר את העולם, באמצעות מאמריו מלחמת האזרחים הספרדית, האמת כפי שנראתה לו.

זה אופיו של האיש, שהחליט ר לגרמניה אחרי 1945 ולעזור מדינה דימוקראטית גרמנית המלחמה. שכן עמד בבירור הסכנות הכרוכות בקומוניזם נות על דיקטאטורה. העובדה ר בברלין בזירת פעילותו ה־ ית החדשה, מלמדת שרצה חם בקומוניזם באותו מקום ש־ היתה חמורה ביותר. ושם, ת המוקד של המתיחות בין למערב, עלה וילי בראנדט יטין עולמיים. המנהיג הגדול של אל־דימוקראטים לאחר המלחמה, שומאכר, הציב את בראנדט הוועד הפועל של המפלגה אל־דימוקראטית. הקריירה ה־ שלו החלה ב־1949, עת נבחר וסטאג כאחד מנציגיה של ברלין.

מנע פריצת ההמון — לברלין המזרחית

הפלישה הסובייטית להונגריה ראנדט יו"ר הפרלמנט המקומי רלין. אז תרם את תרומתו למית הראשונה לשלום העולם וילו נראית כיום זעירה: בכוח תו שידל המון סוער של ברליניים ועמים שלא יתפרצו ין המזרחית, כדי למחות על הקומוניסטי. קשה לומר מה קורה לברלין המערבית ולמדיניות עולמית, לוא הצליחו המונים זות את הטאנקים הסובייטיים ב־ ין המזרחית לכלל פעולה.

ף מלאו לו 44 שנה, והוא נבחר אש העיר ברלין ב־1957, ויום יום ך לעסוק בבעיות של עיר אוכלוסיה הנאבקים עם ה־ הניה, שמר כלוחם למען ה־ דימוקראטיה מול התפשטות הקומוניזם היקנה לו פופולאריות רבה — והמפלגה הציבה אותו כמועמדה ל־ קאנצלר גרמניה המערבית, אף ש־ עדיין לא היה יו"ר המפלגה.

המוניטין שלו בעולם הוסיפו לעלות עם הטראגדיה של העיר השסועה, כאשר בנו הקומוניסטים, ב־1961 את החומה, כדי למנוע בריחת אזרחי־ הם למערב, קרא בראנדט לנשיא קנדי, נתגבשו רעיונותיו להתקרבות המעוגה — והוא הצליח.

אף על פי כן ניצח קונראד אדנאואר את בראנדט בבחירות לראשות ה־ ממשלה, אף שקנדי נראה כידיד נאמן של בראנדט.

התכוון לחזור לנורבגיה

כאן נתגלתה שוב רגישותו של האיש. אדנאואר הוותיק, המנוסה, ב־ מלחמת בחירות ידע בדיוק כמה כתורשם הגרמני המכובד. הוא השמיץ את בראנדט כבן בלתי־חוקי וכ־ בוגד בארצו, שכן קיבל את האזרחות הנורווגית בעת המלחמה. בראנדט לא יכול לעמוד בכך. לעולם לא אשכח כיצד אמר וילי בראנדט ל־ כתבים — אשתו הנורווגית רות יושבת לידו — עיניו דומעות ו־ גרונו חנוק, עד מה נפגע משיטות אלה של מערכת בחירות. הוא לא רצה להמשיך, וחבריו אומרים שבהשפעת אשתו התכוון לחזור לנורווגיה.

קשה לומר מה הניע אותו להישאר בגרמניה, ולהתייצב שוב ב־1965 למאבק על משרת הקאנצלר; בינתיים נבחר גם כיו"ר מפלגתו. באותן השנים, מכוח קשרי ידידות הדוקים עם הנשיא קנדי, נתגבשו רעיונותיו להתקרבות אל המזרח.

ב־1966 נוצר סיכוי: בגלל חוסר כישרונו של הקאנצלר לודוויג ארהארד נאלצו הדימוקראטים הנוצרים לכונן קואליציה גדולה, עם הסוציאל־ דימוקראטים. בראנדט עמל שעות כדי לשכנע את רוב מפלגתו להצטרף אל הקואליציה, שבראשה עמד קורט גיאורג קיזינגר, שהיה דיפלומאט ב־ שירות הנאצים. אבל מכוח המוניטין שלו הצליח. הוא נתמנה לסגן ה־ קאנצלר, וחשובה מזו — לשר החוץ. נעשו גישושים ראשונים לצד המזרח, הוקמו נציגויות ראשונות של גרמניה המערבית בארצות הגוש המזרחי. המו־ ניטין האישיים של בראנדט הקלו עליו לשכנע את העולם, שיש לו כוונות כנות למען דימוקראטיה ושלום ה־ עולם. ב־1969 הפגינו בוחרי גרמניה המערבית את הכרתם במאמציו: בפעם הראשונה למן סוף שנות העשרים נתנו לו אפשרות לכונן קואליציה של הסוציאל־דימוקראטים ושל הדימוקראטים החופשיים. ב־ 21 באוקטובר 1969 נבחר וילי בראנדט לקאנצלר.

„פתיחת דף חדש בהיסטוריה"

מי שראה אותו אז, לא ישכח את הרגשות שנסתמנו בפניו, ככל שהתאמץ להסתירם: בן הפועלים, שגדל בדירה של חדר אחד ומטבחון, הגיע לראשות הממשלה.

כמעט מיד ניגש ל„פתיחת דף חדש בהיסטוריה" — כך אמר בשיחותיו הראשונות עם מנהיגים קומוניסטיים בגרמניה המזרחית ובברית המועצות. שיחות אלה הוליכו במשך הזמן להחתמת חוזי אי־התקפה, ונעשו צד חשוב של הדטאנט בין מזרח למערב.

שוב ושוב הגיעה רגישותו לכלל ביטוי בהיותו ראשון הקאנצלרים של גרמניה המערבית, שביקר בגרמניה המזרחית בשנת 1970, לפתיחת השיחות בין שתי המדינות הגרמניות לשיפור „החיים זו בצד זו", בעוד אחת מהן דימוקראטיה והאחרת דיקטאטורה. תושבי ארפורט בגרמניה המזרחית הפגינו הפגנת ידידות עצומה, על אף כל המיכשולים שהציב המשטר על דרכם; הדבר נגע ללבו והדירבן אותו בהרגשה, שהוא הולך בדרך הנכונה.

ועוד, שום מנהיג גרמני אחר בתקופה שלאחר המלחמה היה נותן ביטוי לרגשותיו לגבי השואה, כפי שעשה וילי בראנדט, כאשר כרע על ברכיו לפני מצבת הזכרון של גיטו וארשה בשנת 1970, מחווה שלא היתה לרצון אף למארחיו ה־ פולנים.

בינתיים עורר ה„אוסטפוליטיק" שלו יסורי־מצפון אצל חלק מחסידיו. מקצתם לא יכלו להשלים עם הרעיון, כי בעזרתם שלהם ייהפכו ה־ קומוניסטים לאורחי־עולם נכבדים. היו כמה התפתחויות, והרוב הקטן שלו בבונדסטאג נצטמק כל כך עד שהחליט לפזר את הפרלמנט בסוף 1972, שנה אחת לפני תום הקאדנציה. הוא זכה בהימור, והעם הגביר את אמונו במדיניותו, והרוב שלו גדל עד 45.8 אחוז. גם הפעם עשה קואליציה עם המפלגה הדימוקראטית החופשית הקטנה.

פרס נובל לשלום על ה„אוסטפוליטיק"

גולת הכותרת של הקריירה היתה הענקת פרס נובל לשלום ב־1971 על „מאמציו למען ביצור השלום בעולם".

מכאן ואילך בגד בו מזלו פעם בפעם, המכשולים על דרכו גברו והלכו. העולם הקומוניסטי, שלפי שעה השיג את מבוקשו, גילה נכונות פחות מבעבר לשיתוף פעולה עם המנהיגים הסוציאל־דימוקראטים, כמו אין קיימים ההסכמים בינו לבין בון. הקאנצלר התלבט בברית אינפלציה, ששימשה חרב בידי מבקריו — אף שזאת תופעה עולמית.

היה רושם שבראנדט נלכד במין חוסר ישע. מעולם לא היה חזק בהנהגה. בעיקר היה סומך על מדיניותו — וזו שוב לא עשתה רושם. עוזריו הוחילו למעול בגדו.

הכדים וההתקוממויות הרגיזו את האיש, שמן הסתם סבר, כי מוטל עליו לפתור בעיות חשובות יותר מרפורמה של המסים או מן הסבך של ביטוח סוציאלי. הוא היה כאותו מבשר־שלום, שהקטנוניות של הבריות מעלה את זעמו. כך היה מסתגר בחדרו ומניח לאחרים — שפעם היו ידידיו המקורבים, לחתור תחת מעמדו. כפוליטיקאי מעשי ידע, שאי־יכולתו לשכנע את צעירי הסוציאליסטים, כי השקפותיו בסוציאליזם דימוקראטי צודקות ולא השקפות הקיצוניות שלהם, המחבלות בפופולאריות של המפלגה בגרמניה המערבית כולה, עלולה להכריע את מפלגתו.

נאומיו שוב לא היו בטוחים כבעבר; הם נעשו משכנעים פחות ופחות, ובכל מקום היה מעורר כעין רגש של רחמנות. גם כאשר עסק במערכת הבחירות של מפלגתו לרשויות המקומיות ולרשויות של ארצות הפדראציה בזמן האחרון, בכל ה־ בחירות האלה נחלה המפלגה הפסדים ניכרים.

המפלגה נחלה הפסדים

אמת, גם הפסדים כבדים יותר בוודאי לא היו מניעים לחילוף ה־ ממשלה בבון. אבל המפלגה ראתה צורך למנוע את המפולת בכל מחיר. בראנדט שוב לא הביא לה תועלת — הוא נתגלה כאיש עייף ומדבר ב־ מצורפל, וכבר הופצו שמועות שהוא מדבר על התפטרות מול כל ה־ מכשולים.

והנה באה פרשת גיום, רב־המרגלים המזרח־גרמני, שהצליח לעלות בסולם של מוסדות המפלגה עד למשרה ליד הקאנצלר עצמו, וקרוב מאוד לוודאי שסוד־מדינה לא אחד העביר למזרח, באחר שהיתה לו גישה למעשה לכל מיסמכי המדינה. בראנדט היה מוכן לייחס את העובדה, שגיום הגיע למשרה זו, ל„רשלנות" — ובזאת תלה את הקולר הכבד בצוואר עצמו.

אין צורך לומר, שהפרשה לא תביא תועלת לסוציאל־דימוקראטים בבחי־ רות הקרובות, כגון הבחירות ל־ בית המחוקקים של ארץ זאכסן התחתונה ב־9 ביוני. מתנגדי ה־ סוציאל־דימוקראטים לא התקשו לט־ עון, כי המפלגה הסוציאל־דימוקרא־ טית מנהלת את שלטונה בקלות ראש.

עורו של וילי בראנדט איננו עבה למדי לכל אלה. כישלונותיו הפוליטיים בשנתיים האחרונות, אי־יכולתו ללכד את מפלגתו, אי־הצלחתו למנוע עליית מחירים ונסיגת המשק — כל אלה ערערו את כוח עמידתו ואת מעמדו. גיום, „האיש שבא מן המזרח", שבר את גבו. העזרה האחרונה, שיכול היה להושיט ל־ מפלגתו, היתה התפטרותו כדי שתלכד שורותיה בפני מועד אחרי איש חדש.

אולם את הישגיו המדיניים בעולם אין לבטל. הוא עזר לעולם להגיע לכאון חדש של כוח מדיני — ומאון זה הוא השיג קיים ועומד.

אחד מתוך 20 אלף

גינתר גיום, המרגל המזרח־גרמני שהצליח לחדור ללשכתו של קאנצלר גרמניה המערבית, הצליח לרכוש גם את חיבתו האישית ✶ עתוני גרמניה מספרים כי סוכנת מזרח־גרמנית, שנשלחה כדי לפתות את בראנדט בהיותו ראש עיריית ברלין, התאהבה בו ונידונה על כך ל־8 שנות מאסר

מאת א. תום, סופר „מעריב" בבון

פרשת הריגול, שגולה מגרמניה המערבית את הקאנצלר הסו־ ציאליסטי הראשון שלה ומאירופה את אחד מ־ נכבדי־מדינאיה, היתה בלתי נמנעת כמעט באותה מידה, שהיא ראוותנית ושהיא הרס־ נית מבחינה פוליטית. גינתר גיום, בן 47, האיש שהגיע ממש אל „חדר־הצמרת" ב־ בון, הוא רק אחד מ־20 אלף סוכנים קומוניסטיים — לפי אומדן — חשובים פחות או יותר, הפועלים כיום בגרמניה המערבית.

בלתי נמנע היה, שמוקדם או מאו־ חר יגלו הסובייטים או המזרח־גרמ־ נים את הפירצה, שדרכה הצליח גיום לחדור אל הלשכה החשובה ביותר של השלטון בבירת גרמניה המער־ בית.

גיום הוא איש מזהיר — בזאת אין ספק. אולם היו גורמים רבים שסייעו בידי האיש, העובדה שהוא סרן ב„צבא־העם הלאומי" המזרח גרמני:

✶ עם שפעל למען מעצמה „זרה", היה בבית בארץ המארחת כמעט כאזרחיה, כיוון ששפת־האם ואורח־ החיים הבסיסי שווים.

✶ כמליוני מזרח־גרמנים לפניו ואחריו „נמלט" לגרמניה המערבית — בשנת 1955 — השתלב בארץ תוך זמן קצר, בזכות הפריוולגיות שניתנו לפליטים מגרמניה המזרחית בראשית המלחמה הקרה, בימי ה־ קאנצלר אדנאואר.

פרוטקציה מפלגתית

✶ הקרקע הוכשרה בשבילו היטב בידי שורה ארוכה של סוכנים קומו־ ניסטיים, שבמרוצת השנים הסתננו אל כל דרגי החיים הפוליטיים בגר־ מניה המערבית. רבים נתפסו, אבל איש אינו יודע כמה מהם עדיין פו־ עלים בבון ובמרכזים אחרים של ה־ שלטון הפוליטי.

✶ על פי המבנה של המפלגה הסוציאל־דימוקראטית מובטחת כניסה אל הדרגים הבכירים כמעט לכל אדם, המגלה כשרון, נאמנות, חרי־ צות, יושר אישי ולויאליות בשלטון הארצי של ארץ־הסן. בגרמניה ה־ מערבית מגדירים זאת כ„פרוטקציה מפלגתית".

✶ היריבות בין המוסדות השונים לביון ולמלחמה בריגול, שגיאות ו־ גאוותנות של פקידים בכירים בבון, וחריצות־יתר של הביורוקרטיה — זו הרעה החולה של גרמניה מכבר — איפשרו לגיום כמה וכמה קפי־ צות אל מטרתו.

✶ הסבירות, שמרגל קומוניסטי יהיה נועז למדי לחדור אל הסגל האישי של הקאנצלר ולהחזיק מעמד שם בלא לחשוף את עצמו, נראתה קלושה ודמיונית אף בעיני המחזיקים שבצוידי־המרגלים.

אחרי שנעצר גיום בידי המשטרה החשאית בדירתו בבאד־גודסברג ב־ 24 באפריל, הכריזו תחילה שהוא בעצם „דג־רקק". אך עד מהרה נת־ ברר, שהוא חולל חורבן במימשל בבון.

גיום — בעל גוף, מעורב בין ה־ בריות ולעתים קרובות בדוח־הדעת — עשה רושם מובהק של פקיד בכיר בשירות האזרחי בלבושו, ש־ היה תמיד הדור, אבל דיסקרטי, וב־ משקפיו נטולי־המסגרת. הוא נראה מופת של איש נכבד, היה מעורב בכל רבדי־החברה. הוא היה עובד לדוגמה, דייקן מובהק, קפדן בתפ־ קידו, והיה רושם שתמיד הוא יודע מה יש בלב רבו.

כל מקום שנראה בראנדט, לא היה גיום מרוחק ממנו יותר ממטרים אחדים, מוכן להושיט לו תיק סודי או עט לחתימה, לספק את התשובה הנכונה ברגע הנכון, להגיב בצחוק לבבי על דברי־שנינה של הקאנצלר, או להעניק פנים סתומים ולהשמיע מלה של סעד, כאשר המצב לא היה משעשע.

גם חיבה אישית

הוא ידע את הליכי הממשל ל־ פרטי־פרטים, ומעולם לא היה רחוק ממוקדי־התקשורת המרכזיים של „פאלה שאומבורג", מושב־השרד של הקאנ־ צלר על שפת הריין. שם היה משרדו של גיום רחוק מהלך לגג אפור־ רעפים, בקומה מעל דירתו של ה־ קאנצלר ומעל ללשכות, ששם היה בראנדט מקבל נכבדים זרים לשיחות בינו לבינם.

פרשת גיום אירונית ומדהימה שב־ עתיים, משום שהצליח לאחוז את עי־ ני בראנדט אחיזה גמורה גם מבחי־ נה אנושית. הסוכן המזרח־גרמני היה מוכשר כל כך במקצועו, שהצליח לחדור גם לנבכי נפשו של הקאנצלר, וכאן נחל הצלחה ראוותנית. בלבו של בראנדט התפתחה חיבה אישית רבה כל כך אל גיום, עד שהוא נעשה אורח קבוע במושבו של הקאנצלר על ראש־הגבעה מעל בון. גם מרת רות, אשתו הנורווגית של בראנדט, חיבבה אותו. לא אחת היה המרגל יוצא לטיולים של מוצאי־השבוע ב־ יערות מסביב לבון עם משפחת בראנדט וגם צעיר בניה, מתיאס, שגם הוא היה מחבב את המרגל.

לפי תיעוד של שערוריית־גיום, ש־ פירסמה ממשלת בון השבוע, מתברר שלפני ש„ברח" למערב, עבד כ„כתב טכני" של בית־הוצאה בברלין ה־ מזרחית. בתפקיד זה הירבה לבקר בברלין המערבית ובגרמניה המער־ בית. אחר כך עבד כשישה חודשים כצלם־עתונות עצמאי, ובעיקר צילם אירועים תיאטרוניים. לפי דבריו ב־ אוזני־החוקרים עשה זאת, כדי להכ־ שיר לעצמו דרך לבריחה אל המערב.

המלצה של לבר

אחרי בריחתו עזר לזוגתו הזה־ לנדיה בניהול חנותה הקטנה בפראנ־ קפורט. אחר כך חזר לעבודה כצלם־ עתונות.

בפראנקפורט התחיל גם לעשות ל־ עצמו מאחז בפוליטיקה. הוא הצטרף למפלגה הסוציאל־דימוקראטית, ועד מהרה הטילו עליו תפקידים, והוא זכה להערכה של חברי המפלגה. בזמן ההוא הכיר את שר־ההגנה ה־ נוכחי גיאורג לבר, שהיה אז מראשי האיגודים המקצועיים. וכאשר ביקש גיום להתקבל לעבודה בלשכת הקאנ־ צלר, ב־1970, היה זה לבר שבזכותו השיג את המשרה. לבר נתן לו מכ־ תב־המלצה שבו נאמר בין השאר: „ביחוד אני מכבד אצלו (אצל גיום) את נאמנותו ואת מסירותו ה־ אזרחית לחירות ולדימוקראטיה. ב־ מצבים רבים הוכיח לפני, שאפשר לסמוך עליו ללא שום הגבלה".

ראש לשכת־הקאנצלר בימים ההם, הורסט אמקה — שלאחר זמן נתמנה לשר הדואר והמחקר המדעי — הס־ תמך על המלצה זו כדי לדחות את החשדות הראשונים, שבאו ממוסדות־ הבטחון. אמקה הסיק את המסקנות מן השערוריה והוכיח והודיע, שלא ישרת בממשלה הנכנסת.

עדיין לא ברור, מה בדיוק ידע גיום ומה העביר לאדוניו. אבל כמעט אין ספק, שהעביר למוסקווה ולברלין המזרחית סודות מכריעים מכל ה־ מגזרים, ביחוד בנוגע לעמדות, ש־ נקבעו בדרגים העליונים, לקראת משא ומתן עם הממשלות הקומו־ ניסטיות.

גם סודות נאט"ו?

טבעי הוא, שבעלות בריתה ה־ מערביות של בון חרדות, שמא הגי־ עו סודות נאט"ו לידי האויב באמ־ צעות גיום.

שאלה אחרת, שעדיין סתומה, היא באיזו מידה השפיעה בקיאותו של המרגל בחייהם האישיים של מנהיגי גרמניה המערבית על בראנדט, כ־ אשר החליט להתפטר. על כל פנים הודיע הקאנצלר היוצא השבוע, כי הוא לא חשש מפני אפשרות של סחטנות.

בכל זאת פירסם השבועון המצויר „קוויק", בגליון שיצא לאור ביום ה' השבוע, סיפור שישנה „אשה אחרת" בחייו של בראנדט. לדברי „קוויק" שלח שירות הבטחון הממלכתי של גרמניה המזרחית — שהעסיק את גיום — סוכנת יפת־תואר לברלין המערבית בשנות־החמישים, עת היה בראנדט ראש־העיר־המושל, בנסיון לפתותו מעבודה — כך חשדו המזרח־ גרמנים — בשביל סוכנות־הביון ה־ מרכזית האמריקנית.

אולם האשה התאהבה בבראנדט, לדברי „קוויק", ולאחר זמן נעצרה בברלין המזרחית ונידונה למאסר שמונה שנים. לאחר זמן ברחה ל־ מערב, לפי אותה גירסה, „חידשה את פרשת האהבים עם וילי בראנדט, ולבסוף ניתנה לה מישרה בשירות הביון הפדראלי". כאשר נכנס אמקה לתפקידו ב־1969, פיטר את האשה, מאחר שלא ידע דבר על הרקע שלה. אולם כאשר הושבע הקאנצלר בראנ־ דט אותה שנה, הוברחה הסכנה ה־ פוטנציאלית מאשה זו, לדברי „קוויק", ונתנו לה סכום „בן שש ספרות" דמי לא־יודע. השבועון טוען, שגיום ידע בלי ספק על פרשה זו, בצד פרטים עדינים אחרים על חייהם הפרטיים של אנשי־הצמרת בבון.

פרשת האהבים של גיום עצמו עם מזכירה צעירה באה בלשכת הקאנצלר — מארי־לואיז מילר — שוב איננה בגדר סוד. אומרים, שהיה לה מעסיק למופת בשעות העבודה, ולא התרשל במלאכה בביקוריו בדירתה לאחר שעות העבודה.

מצפים לעדות אשתו המרומה

עכשיו שגיום יושב אחר דלתיים ובריח, אומר אחד מעתוני בון, נש־ ארה מארי־לואיז כאחת מן „הצבא של 35 אלף הגלמודות בבון". יש שהוצעו, שעוד ללא מעטות בן הצבא הזה לגרש את הבדידות.

יתכן שהדברים יודעו לאשתו כריסטל, הנחקרת עתה בבית־מעצר בקלן, והיא תחליט שאין לה מה להפסיד, אם תגלה כל הידוע לה על פעולות בעלה. מוסדות הבולשה ב־ ריגול מרבים לסמוך על אפשרות זו.

גיום עצמו, כקצין כמובן, איננו מגלה שום סודות — על כל פנים לא סודות, הצפויים להשחיר פני מעסיקיו הקומוניסטים.

פרסום אטלינגר, דנציגר

هكذا من الأصل

דב גולדשטין

האלוף (מיל.) דן לנר, מפקד אוגדת שריון, שהשתתפה בכיבוש המובלעת בסוריה במלחמת יום הכיפורים

רק אם לא ניסוג מהמובלעת ומקונייטרה יש לנו סיכוי למנוע את המלחמה הבאה עם הסורים

עשינו טעות חמורה בהסכם הפרדת הכוחות עם המצרים ואסור לנו לחזור עליה בהסכם עם הסורים ● חלילה לנו לסגת מהתלים סביב קונייטרה, כי בנפשנו הדבר ● הסורים אינם מתכוונים לשום הסדר אלא רוצים להשיג עמדות פתיחה נוחות יותר לקראת המלחמה הבאה ביזמתם ● אם לא ניסוג — אנו מחזקים את הסיכוי שלא תהיה התקפה סורית; אם ניסוג — אנו מחזקים את הסכנה, שהסורים יתקפו ● נסיגה פירושה החלשת ישראל וחיזוק הסורים; אי נסיגה פירושה חיזוק ישראל והחלשת הסורים ● אין אני מתעלם מהגורם האמריקני אבל להגיד שאנו יכולים או לקבל את דינם או לגרום הדרדרות היחסים אתם — זה לא בדוק ואנחנו מחוייבים לגלות גם כלפיהם עקשנות ודבקות באינטרסים העליונים שלנו ● הסורים יהיו מוכנים למלחמה מלאה תוך שנה ואם יתקפו — צה״ל ישמיד את הצבא הסורי, גם אם ייאלץ להלחם בחזיתות אחדות ● אלמלא העיראקים והירדנים היתה סוריה במלחמת יום הכיפורים אבודה ● הכוח הסדיר בסיני היה ערוך לבלום התקפה כוללת של המצרים, בלי אף איש מילואים אחד ● הרוסים מבינים את שפת התקיפות יותר מאשר את שפת התבונה

ושב אדם בחצר ה־ מסופחת שמאחורי בית מגוריו, מפקיר את עצמו לרוח חלט־ פנית, לאיוושת בדי הצפצפות, מאזין לזימרת הצפרים, מס־ תכל מזרחה, אל רמת הגולן ואינו נזקק למשקפת, כדי להצביע באצבעו ולהגיד: „הנה זה, שם, אתה רואה: את המקום הזה יצאתי לכי־ בוש במלחמת ששת הימים ומן המקום הזה, בדיוק, יצא־ תי במלחמת יום הכיפורים להדוף את הפולשים הסורים, לסלק אותם אל הקו הסגול ואחר־כך להסתער עם הכוח לתוך שיטחם".

יושב אדם על כר [illegible] של הר־ שקט ורוגע. האלוף (מיל.) דן לנר, מפקד חטיבה במלחמת ששת הימים. מפקד הכוחות המשוריינים בסיני עד ספטמבר 1972. מפקד אוגדה במלחמת יום הכיפורים — [illegible] על החיים בקיבוצו, נאות־מרדכי, שעל גבול סוריה ולבנון. רוחו נחה בעולמו, [illegible] את האוויר [illegible] של הגליל הצלול — ומתפלל: „רק לא עוד מלחמות. רק תיתנו לי לקום בבוקר, ב־4.30 בבוקר, לצאת עם הקיבוצניקים שלי לשדות האספסת. [illegible] ולאלפים. לחזור בצהריים [illegible] מקלחת טובה, [illegible] שעה של שינה בריאה. [illegible] לבריכה, [illegible] עם חבר, לראות תוכנית בטלוויזיה, [illegible]. זה הרבה מה שאני רוצה?!"

● שבע מלחמות

רב לו כן המלחמות. בשבע — השתתף באופן אישי: מלחמת העולם השניה, מלחמת השחרור, מבצע קדש בשנת 1956, מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה המצרית, מלחמת הכיפורים ומלחמת ההתשה הסורית. כשפרש מן השירות בסוף 1972 נענה לבקשה לעשות בשליחות הסוכנות בארצות־הברית. כל שהשתוקק לאחר מכן היה לשבת בנחת בקיבוצו. לעבוד באספסת. לא פוליטיקה, לא [illegible], בקיבוץ או מחוצה לו, לא קאריירות. באו ביום הכיפורים, גייסו אותו ל... [illegible] ימים [illegible] והכריחו אותו מחדש...

„הכריחו אותי מחדש לראות בעצם [illegible] את מיטב החברים נופלים, מיטב האנשים שותתים דם, את הנוער הנהדר הזה, שכמוהו ארץ בעולם אין לה דוגמתו, יוצא שוב למלחמה, במסירות־נפש, בלי אח ורע. ואני צריך כזה. אני לא רוצה את זה. בכל לב ונפש — לא רוצה! אני שונא את המלחמה. השתחררתי רק לפני ימים ספורים. והיה לי פה. רק לא מלחמות נוספות!"

● דדו חזה מלחמה

— האלוף, איך התחילה בשבילך המלחמה האחרונה?

הסימן הראשון שלה, הרמז הגלוי, היה לי עוד ביוני 1973: הרמטכ״ל, דדו, קרא לי והציע שאקבל מינוי חרום של מפקד אוגדת מילואים [illegible]. זה קצת הפתיע אותי. דדו הסביר, שלדעתו תפרוץ מלחמה לק־ ראת סוף 1973, בסתיו. הוא הוסיף, כי בדעתו זו הוא [illegible] ורוב האלופים סבורים כי לא תהיה מל־ חמה. ביקש שאארגן אוגדת מילואים משוריינת חדשה, בצפון, ושאעשה זאת מהר ככל האפשר, כדי שהכוח יהיה מוכן לפעול. לא קל לארגן אוג־ דה כזאת, בתנאים כאלה. המשכתי בעבודתי בקיבוץ ועסקתי [illegible] שים, בזמני הפנוי, בארגון האוג־ דה. השקעתי בזה, יחד עם חברים אחרים, מאמץ גדול ביותר.

ביום חמישי שלפני יום הכיפורים קיבלתי סימן נוסף. אלוף הפיקוד, חופי (חקה) טילפן לי לקיבוץ: „דן, מריח לי לא טוב. מאוד לא טוב. הולך משהו רציני". ביום שישי בערב חקה היה במפקדתו. טילפנתי אליו, שיבוא לקיבוץ ונהיה יחדיו [illegible]. אנו ידידים ותיקים. לא, הוא לא יעזוב את המפקדה.

● מהבריכה — למלחמה

בשבת בבוקר, ב־9.15, הייתי מציל בבריכה שלנו. זו תורנות־השבת שלי. קראו לי לצה״ל. הוציאו אותי מה־ בריכה — [illegible]. התחלנו [illegible] את האוגדה שלנו.

— ביום השישי בערב, כאשר חקה טילפן לך, האם [illegible] אתה הערכת [illegible], שבאמת תהיה מלחמה?

לא, לא האמנתי בזה. הוא הגיד שנדלק אצלו אור אדום, שהנה פורצת מלח־ מה כוללת, [illegible], עם התערבות סורית כזאת — לא, זה לא נכון. אבל אני מכיר את הסורים שנים רבות ויודע, כי הם [illegible]. הם תמיד [illegible]. יותר מוקדם, יותר מאוחר — הם [illegible]. ולכן, כאשר זמן קצר לפני המלחמה הפלנו להם שלושה־עשר מטוסים, ציפיתי לתגובה שלהם ויכולתי להאר לעצמי צורה שונה של נסיונות תגובה. המלחמה הכוללת לא היתה בין הצורות האלו. גם אני, האלוף הקרוב ביותר מבחינה גיאוגרפית אל הסורים — לא ראיתי את המל־ חמה הזאת כאפשרות סבירה. [illegible] זה.

— כאשר הגעת למפקדה ופגשת את חקה, האם היה ברור, [illegible]

[illegible] מגע עם הסורים [illegible] יהיה המצב קשה?

● מחכים למהלומת־מנע

כן. [illegible] כזאת, אלא [illegible] של חיל האוויר באחת בצהריים. [illegible] הדבר הוא. [illegible] לא היה לי כל ספק, [illegible] המצב. קשה מאוד!

— [illegible]?

הם [illegible] בשבת ובלילה [illegible] ראשון. ביום ראשון קיבלנו [illegible] את האחריות על [illegible] של החזית. [illegible] לפני־הצהריים. [illegible] את הכוחות הסדירים [illegible] להאר לעצמי מה מצפה להם.

[illegible] את רוב החבר"ה [illegible] טובים. אחד [illegible] היה המ"פ של הבן שלי בסיני, [illegible] זמן קצר לפני המלחמה: [illegible] להציג כבים, [illegible] אמרתי לו: „[illegible] מה אתה [illegible] הכבים?!" „לא זה, המפקד", השיב [illegible] לא זה. אבל [illegible] כלי רכב [illegible] לעבור על הכבישים".

אחר־כך [illegible] בירושלים. הוא נהרג במלחמת יום הכיפורים. [illegible] נהרג במלחמת ההתשה עם המצרים. [illegible] פתאום. בלילה [illegible] ביום. אני רואה אותו [illegible] לעבור על הכבישים, ואומר: „לא זה, המפקד. אבל...".

— מה היו הימים הקשים ביותר של האוגדה שלך?

עד יום רביעי בבוקר נלחמנו לס־ לק את הסורים מרמת־הגולן ולחזור לקו הסגול של מלחמת ששת הימים. נלחמנו בבקעה המרכזית, בציר אורך עד הכביש בין תל־פרס וקונייטרה. ביום חמישי 11 באוקטובר, בשעה אחת בצהריים, הבקענו את הקו הסורי, בכביש הראשי לדמשק. זה היה קרב נורא. נפגעו לנו בחורים וטנקים. ביום השישי בערב הגענו עד לכפר [illegible], לפני תל־שמס.

● נדחף ע״י כוחות לא מוכרים

המשימה ביום שישי היתה להגיע לקנקר. לאחר חמישה ימי קרבות קשים היו החטיבות מדולדלות מכוח־ אדם ובטנקים והאנשים היו עייפים עד כוחם. בתנאים כאלה אתה מוסיף לבצע ולהלהב, בלי להבין כיצד, נדחף על־ידי כוחות בלתי מוכרים.

ההתקדמות ביום שישי היתה טובה. כל האגף הימני שלנו, כלפי דרום, היה חשוף לחלוטין. זה לא היה בתכנון, אלא ביודעין. לא היתה לנו דרך אחרת, בגלל המחסור בכוחות. עמדתי על תל שער, זהו תל גבוה מאוד. ספגנו הרבה מאוד ארטילריה וקאטיושות. כמו שאתה רואה אותי אני עומד על התל הגבוה, מביט ימי־ נה, לאגף החשוף, מביט שוב, לא מאמין למראה עיני. אתה יודע למה קוראים: הצגת [illegible] לראש הממש־ לה? אתה יכול להאר לעצמך? נכון, מושיבים את ראש הממשלה על כסא, על תל גבוה. שמים סוכך על הראש, אם יש, ובמרחק של כמה ק״מ מתחילים לנוע הטנקים וזה, באמת עושה רושם עצום. זה המראה שראיתי: מאות טנקים, ערוכים בשטח כמו להצגה לראש הממשלה. רק ש־ ראש הממשלה לא היתה בשטח ובמ־ קומה היתה מלחמה גדולה ולא היה לי [illegible] צצו הטנקים האלה ומה כי, לאחר [illegible] השמיד צה״ל כאלף טנקים סוריים.

● העיראקים באים!...

הם היו פרוסים לשמונה־תשעה ק״מ מאתנו. תחילה התפתיתי לחשוב, ש־ אלי זו האוגדה של מוסה. שאלתי בקשר את חקה. איפה?! זה היה הרגע הקריטי של המלחמה, לפחות מבחינת האוגדה שלנו. התברר שאלה הם הכוחות העיראקים. אנחנו — עייפים מדולדלים. הם — טריים, חדשים. התכתשנו אתם ביום ששי עד שבת אחר־הצהריים. כך נעשתה האוגדה שלנו ל„אוגדה בינלאומית": דפקנו את העיראקים, את הירדנים, את הסעודים ואת המרוקאנים — את כל מי שחש להציל את הסורים הנינגפים והמתקפלים מפני התקדמו־ תנו. כל יום של קרבות. לפני הפגי־ שה עם הכוחות הזרים. בשעת הפגי־ שה ולאחריה, היינו גומרים עם מס־ פר מגוחך של טנקים. חטיבה אחת עם שמונה טאנקים. אחרת עם למעלה כעשרה. תהרוג אותי אם אני מבין איך הצליחו הבחורים העוסקים בלו־ גיסטיקה, המכונאים והסמכאים, בתנ־ אי שדה קשים, להכשיר כל־כך הרבה טנקים פגועים בשעות הלילה, ולהע־ מיד לרשות הלוחמים, כל בוקר, מספר סביר, פחות או יותר, של כלים תקינים. זה היה נפלא לראות אותם עובדים כך.

— מה היה גורל המלחמה בצפון, אלמלא התערבו לטובת סוריה העי־ ראקים, הירדנים, הסעודים והמרוקא־ נים?

אוה, מצבנו היה שונה לחלוטין. אינני יודע אם הדבר היה אפשרי מבחינה מדינית, אבל מבחינה צבאית יכולנו להגיע לדמשק ולנהל את שיחות ההפרדה עם הסורים שם, במגע ישיר, ובלי להזדקק למתווכים.

— האם בשעת המלחמה והתפתחו־ תה לסוריה, השפעת מהתקרבות מס־ שית של המזכירים?

לא, לא היה זמן לזה. צפיפות האירועים והרציפות שלהם היתה כזאת, שלא היתה אפשרות לחשוב על כלום, מלבד צורכי הזירה הקר־ בית, כלומר איך לנצח את הכוחות שלוחמים נגדך, עם המספר הקטן ביותר של נפגעים.

— מה חש אדם, שנלחם מלחמה קשה כל־כך, קרוב כל־כך אל ביתו, במטווח תותחי האויב? האם זה שונה מאשר לפקד על כוח, שנלחם הרחק מביתך?

● גג ביתי — כפי שנראה מעמדה סורית

בארץ אתה נלחם על ביתך בכל חזית, שאתה פעיל בה. אבל, האמת: זה שונה. ישנה השפעה גדולה לקיר־ בתו של הבית. זוהי דוגמה קלאסית לחשיבותו של שטח. כאשר ביתך נמצא כל הזמן בטווח תותחי האויב. כך הרגשתי במלחמת ששת הימים, כאשר בפעם הראשונה בימי חיי ראיתי את גג ביתי — וזיהיתי אותו בדייקנות — מהעמדות הסוריות שכב־ שנו. זו היתה הרגשה נהדרת לראות את הבית מתוך השטח הסורי ולהר־ גיש, שעכשיו הוא בטוח.

— ובמלחמת יום הכיפורים, בשבת וביום ראשון, כאשר ידעת את ממדי ההתקפה הסורית וידעת את יחסי הכוחות בשטח, חרדת לגורלו הפיזי של הבית המסויים הזה, שאת גגו אתה מזהה מן הגולן?

לא אגיד שהיה לי טוב על הלב, אבל היה לי מין בטחון מהולל, שלא יתכן, שלא נצליח להדוף אותם, למרות מצב־הפתיחה הקשה ויחסי הכוחות. אני לא יכול לנמק על מה התבסס הבטחון הזה. אחיזה בשטח לא היתה לו. זו היתה אופטימיות ללא הוכחות. כאשר קיבלתי ביום ראשון את הגיזרה, התקשרתי עם מח"ט אחד ושאלתי: „איפה אתה, אתה יכול להכנס לקרב?" השיב: „כן, המפקד, מה שנשאר לי מהחטיבה בכושר לחימה זה... טנק אחד, זחל אחד ואני. להכנס?" זה היה בן שוהם, שבעצמו נהרג מאוחר יותר. אז להגיד שזה מצב שמפתח אופטי־ מיות, קשה מאוד. אבל היתה לי אמונה, בלתי מבוססת לפי הנתונים בשטח, שאנחנו ננצח. היא לא הרפ־ תה ממני אף לשנייה אחת.

● 15 ק״מ מהבית

— כמה קרובים היו הפגזים הסוריים אל ביתך בקיבוץ?

האוגדה שלנו הקדימה את פניהם כשישה ק״מ מהכנרת. אבל בגיזרה אחרת הם הגיעו לגשר. זה כ־15 ק״מ מן הבית שלי. זה קרוב, לא? אותה שעה היתה אשתי בבית, עם הבת, בת ה־16. הבן לחם בסיני, נפצע וטופל. הבת הגדולה גרה בקרית־ים.

— מה דעתך על איכותו של הצבא הסורי, במלחמה זאת?

חלה אצלם השתפרות בולטת ומי שטוען אחרת — או שאינו יודע או שכוונה להצלים ולהתעלם מן המצי־ אות. שינוי בולט בהחלט! במלחמת ששת הימים, כאשר הגענו לסביבות קונייטרה, עשינו למעשה לא יותר מאשר במלחמה הזאת: מין מובלעת, מן הקו הירוק של אז. אבל אז זה הספיק למוטט את החזית כולה והפעם לא היתה התמוטטות כזאת. הם לא ברחו. המלחמה שלהם היתה הרבה יותר עיקשת. המוטיב של הבהלה והפאניקה לא בא לכלל ביטוי בשטח. זה היה צבא אחר.

— כמייחס לדעתך עבע השינוי הזה?

● רמת הפיקוד הסורי השתפרה

אני חושב, שרמת החייל לא השת־ נתה באופן יסודי לטובה. היא עדיין נמוכה ביותר בהשוואה לחייל שלנו. אבל רמת הפיקוד השתנתה מאוד — ולטובה. אצל הצבא הסורי חל שיפור ניכר בהודעת הלוחם ובמוטיבאציה שלו. זה הושפע, בחלקו, מן ההצלחות הראשונות בהתקדמות ובהסתערות. אבל גם כאשר הסורים היו בנסיגה ואנחנו הסתערנו עליהם בתוך שיט־ חם — הם גילו לחימה הרבה יותר עיקשת, כמה שהכרנו לפני־כן, והם הצטיינו מאוד.

— כמפקד שנתנסה גם במלחמת ההתשה המצרית וגם מול הסורית, [illegible] בבקשה להשוות בין שתיהן?

אין להשוות. המצרית היתה הרבה יותר קשה וחמורה. ההתשה הסורית היא, בכלל לא בקנה־המידה שהכרנו בתעלת סואץ. מבחינת כמות הפגזים, רצף הירי וכמות הכלים, המשתתפים בלוחמה — אין כלל השוואה. בהתשה המצרית היה הרבה יותר קשה לעמוד.

הסורית — לא נורא, לא נלא. אפשר בהחלט לעמוד בזה.

לבוש מכנסים קצרצרים, מעל סנדלי מינימום וכל פלג גופו העליון שזוף וחשוף, דן לנר, בן ה־52, אחרי עשרות שנות שרות צבאי ושבע מלחמות, הוא גבר שופע בריאות. זהו אדם, שסבר פניו החיצוני, הלבבי, הצחקני, יכול להטעות: כמפקד יש בו המזיגה המיוחדת של אנושיות ותקיפות, ואין האחת דוחקת את רגל רעותה. הוא קפדן גדול עם עצמו ועם הזולת בענייני מוסר ונורמות חברתיות.

אין אצלו שום כמיהה לקאר־ יירה ואם אתה מבקש לך דרך יעילה לחסל אתו את היחסים הטובים, יעץ לו להרהם ביצולים של העסקנות המפלגתית־הפולי־ טית. זה יספיק.

הוא מדבר בשקט, לא משוח־ רר מן הענה חייקית — ואנ־ שים מאזינים לו בהקשבה.

— האלוף, [illegible] להשיג הסכם הפרדה בחזית הסורית, מה מעוררת אצלך [illegible] הישראלית [illegible]?

● הסורים לא בשלים להסדר

התגובה ממהרת, זה מעורר אצלי! אני חושב, שעם קאריירה עצובה כשלי, ממלחמה למלחמה. עשרות שנים, כאשר הבחורים הקרובים ביו־ תר ללב נופלים וכל אחד קורע חלק ממך, איש לא יחשוד בי, כאני מחר־ חר־מלחמה, רוצה מלחמה, מטיף למל־ חמה. אני רוצה הסדר. אני רוצה שלום. בכל לב אני רוצה. אבל כל שמדבר על הפרדת כחות עם הסורים, מחטיא את המטרה. השאלה איננה הפרדת כוחות, אלא אם, אמנם, קיים סיכוי סביר איזה שהוא להגיע עם הסורים להסדר בר־קיימא, שההפרדה היא חלק ממנו, שלב — בדרך אל הסדר יציב. וכאן, לצערי הגדול, אני פסימי מאוד: למרות התבוסה הצב־ אית הסורית, החד־משמעית לכל הד־ דעות, אבל עם זאת ההצלחה המדי־ נית שלהם, הסורים אינם בשלים להסדר בר קיימא ואינם רוצים בו. פה אסור לנו כי בנפשנו הדבר, להתרפק על אשליות. הסורים אינם רוצים בהסדר, כי טבע האדם אינו בנוי כך. עם האוכל בא התיאבון וככל שהדבר נוגע ללהיטותם של הסורים להשמיד את ישראל ולהרוג את תושביה — התיאבון הוא עצום, כביר!

הסורים הובסו במלחמה, בשדה־ הקרב. אבל הם רואים בצורה ברורה מאוד את החיזור אחריהם; הם למדו את כוחו של הנפט. הם כלהוטים ומשולהבים. הם שונאים את ישראל והם רוצים להלחם.

אז השאלה, נוכח תחזית קודרת זאת — והיא ריאלית ואמיתית, תא־ מין לי! — היא: מה אנחנו מוכנים לשלם בעד הפרדה, שלא תביא אותנו להסדר, אבל תעניק לסורים עמדות־ פתיחה הרבה יותר טובה למלחמה הבאה?! מדוע בכלל צריכה ישראל לשלם משהו, כדי לעזור לסורים לבצע את תוכניות ההשמדה שלהם?!

כאן אני חוזר לבעיית השטח והגי־ אוגרפיה, במלחמה המודרנית. כל מיני פרשנים לסוגיהם, רצו ללמד אותנו, שבמלחמה המודרנית אין ל־ שטח ערך. זו טעות גמורה ושטות מוחלטת! גם במלחמה המודרנית, ההכרעה נופלת על הקרקע והדבר הזה הוכח באופן הבולט ביותר במל־ חמת יום הכיפורים. איני רוצה כלל להעלות על הדעת מה היה קורה, אילו היו הסורים פותחים במלחמה מהגבולות של הקו הירוק, מלפני מלחמת ששת הימים. אם הסכם ההפ־ רדה צריך לקרב את הסורים אל הגבולות שלפני מלחמת ששת הימים, כדי שיהיה להם קל יותר לתקוף אותנו, איזה הגיון יש בהסכמתה של ישראל, להקל על הסורים? איזו רשות יש למישהו לתבוע מאתנו ואיזו רשות יש למישהו מאתנו להסכים, להחליש את ישראל ולחזק את הסו־ רים?!

● אסור לנו לוותר!

— אבל אנחנו הרי איננו מנהלים מו״מ עם הסורים ואם הממשלה מוכ־ נה לוותר, בלית ברירה, הרי זה בגלל היחסים עם האמריקנים...

איני מזלזל בזה ואין אדם נורמאלי רשאי להתעלם מהמורכבות של יחסינו עם ארה״ב. אבל מי שטוען, כי ביחסינו עם ארה״ב יכולה להיות קבלת־הדין, כפי שהם רוצים, או סכנה של התערערות ביחסים, עד כדי העמדתנו במצב קשה — קובע דבר בלתי בדוק. זה לא בהכרח כך. גם עם האמריקנים עלינו לגלות עקשנות במו"מ ודביקות רבה באינטרסים ה־ עליונים שלנו. ואסור לנו לוותר!

— על מה בדיוק אסור לנו לוותר?

על שום שטח בחזית הסורית!

— גם על המובלעת אסור לוותר, או שאתה מתכוון רק לקונייטרה ולתילים שסביבה?

לא, לא, אני מתכוון גם למובלעת. בשום אופן אסור לנו לוותר על אף מטר אחד במובלעת, אלא אם כן יהיו סימנים אמיתיים, בעלי משקל, שהסורים מוכנים לוותר על המלחמה וללכת לקראת הסדר מתקבל על הדעת. אין בינתיים כל סימן כזה! אף לא אחד! עלינו להאמין לאסאד, כשהוא אומר כי המטרה לא השתנ־ תה. הוא אומר אמת ולהתעלם מן האמת הזאת — סכנת־חיים!

— מהו היתרון הגדול בהחזקת ה־ מובלעת?

אחיזתנו בה מקרבת אותנו של ארבעים ק״מ מדמשק. [illegible] בידנו שכח, כלל החרכה, [illegible] טאקטית הוא נוח להגנה. [illegible] איום על הסורים ומקדימת [illegible] פתיחה נוח לנו ומאוד לא [illegible] קירבתנו לדמשק מחייבת את [illegible] להחזיק את צבאם, או [illegible] ממנו, מול הכוח שלנו, כדי [illegible] אותו, בדרך לדמשק. אלה [illegible] והיפוכו של דבר — במסירת [illegible] הזה לסורים: קירבה [illegible] הישובים האוכלוסיה, מצב [illegible] נוח למלחמה וסכנה למדינת. תהרוג אותי אם אני מב[ין] ההגיון להתליך נחות באר[illegible] חוץ באר־בטחון.

— אבל אם הממשלה [illegible] בעצם כבר הסכימה, למסור [illegible] לעת, כיצד עליה לנהוג בשאל[ת] [illegible]?

● לקונייטרה אי[ן] חשיבות צבאי[ת]

לעיר עצמה אין חשיבות אבל לשטח התילים החולשים — חשיבות מכרעת, שאי־אפ[שר] להפריז בה! מכרעת! השליטה בתילים האלה חשובה לא רק [illegible] ציה התקפית שלנו, לשטח [illegible] אם ולמשר הם יחדשו את [illegible] אלא בכך אנו מבטיחים עמדות מפתח להגנה רמת [הגולן] ובמוך הארץ כולה. כאן אסו[ר] להשוב על פשרה! כתל [illegible] (הר אביטל) רואים את [illegible] מי שיושב על התילים האלו [illegible] ברמת הגולן. אין פה שום [illegible] ההתכמויות. השליטה אינה צפית אלא בארט־לריה ובכ[illegible] אחר. בפינוי התילים האלה, חלילה! אני רואה סכנה לכ[illegible] ולכל עמק החולה ואולי יות[ר]. ומה מוכן אני להבטיח לנו [illegible] זה?! הרי זה מדהים! לא [illegible] הפסקת הלוחמה, לא כלום! גם זה עוד לא בטוח, תקופ[ה] מסויימה, לא ארוכה. כמחיר כזה, בעד תקופת שקט [illegible] אסור!

— יש לך איזה אומדן מ[תי] יתקפו הסורים שוב?

הם זקוקים לשנה, בערך, כד[י] [illegible] את צבאם. הם הכינו את צבא[ם] [למל]חמת יום הכיפורים במשך [illegible] וגם כך, למרות ההפתעה, [illegible] העיראקים והירדנים היתה סורי[ה] [אבו]דה.

— אבל אילו המזהירה [illegible] על אי־כוונתה להזהר על [illegible] או על קונייטרה, כלום אין [illegible] בה הודאה מצד הסורים?

לא! להיפך! אם נעשה את [illegible] ונחליש את עצמנו ועל־ידי כ[ך] [illegible] אותם. גם מעשית וגם מבחינ[ה] [illegible] או המלחמה הבאה ודאית. [אם לא] נעשה את רצונם ונוכיח כח[נו] הקיף ועקשן, יוחזק הסיכוי ש[לא] יפתחו במלחמה נוספת. זו [אמת] פשוטה, אבל אין נבונה ממנה. [נסי]גה — פירושה החלשת ישראל. [החל]שת ישראל — פירושה חיזוק [הסו]רים. וסוריה חזקה תפתח [במלחמה נגד] ישראל חלשה. זו אמת נוקבת, [ו]פשוטה. מה שנימצא ונחזיק ב[יותר] כובות יותר — פוחתים סיכויי [המל]חמה.

— כך נהגנו מאז מלחמת ש[ששת ה]ימים ועד מלחמת יום הכיפורים. זה מנע מלחמה?

● 15 השעות הגורליות

לא. אבל כך להפתיע אות[נו] [illegible] הם ידעו, שהם מפתיעים אות[נו]. זה לא יכול לקרות שוב. אבל [אם] היינו מגייסים את המילואים לא שבוע קודם, לא יומיים קוד[ם] [illegible] עשרה שעות לפני שגייס[נו] [illegible], אז המלחמה הזאת, לא היתה פורצת כלל. ואם היתה [פור]צת — היתה נראית אחרת. היינו משמידים את הצבאות [הסורי ו]המצרי. בלי שום פשרות וספ[קות]. אז אי־אפשר להגיד, שזה קרה [בגלל] עקשנותנו ותקיפותנו. זה קרה שלא התכוננו לקדם את פני המלחמה.

— ומה יקרה אם הסורים י[תקפו] למרות שנהיה מוכנים?

צה״ל ישמיד את הצבא הסור[י] [עד] הסוף, עד הסוף! צה״ל יכול ל[עשות] זאת, גם אם תיכפה עליו מ[לחמה] בחזיתות נוספות.

— למרות [illegible] ה[illegible] [illegible] רים והסורים ממקים [illegible] של האוויר הישראלי, כפי שהתבר[ר] [illegible] במלחמה?

עוד כאשר הייתי בסיני, [illegible] הכוחות המשוריינים, הסביר לי [illegible] הוד בצורה גלויה מה יוכל [ומה] לא יוכל חיל האוויר לעשות. [illegible] זאת לא היתה הפתעה. חיל הא[וויר] [illegible] גדולות ולא היתה כאן כל [illegible] בהירות. ידעתי שלא אוכל [לקבל] סיוע קרוב, וכאשר החבר״ה דר[שו] „הקרא לחיל האוויר" אמרתי לה[ם] [illegible]

(סוף בעמוד 28)

י״ח באייר תשל״ד
...גדותו הגל...
...שלה מול ...
אבן דודי
ב״ג לא
...א שעמדת רו...

התנגדותו הגלויה של ב"ג למועמדותי לכהונת ראש הממשלה מול התנגדות המפלגה למועמד שהציע הוא

ד', 11.11.1953

12.30 — נגשתי אל שפרינצק בכנסת לפי בקשתו. מסר לי רעיון שניסה להרכיב לווטסון — כי מפלגת העבודה (הברי־) תכריע על היות הסכם עם מצרים מותנה ה בכריתת שלום בין מצרים וישראל, הכרזה ותבע ממנה כי המפלגה מתחייבת לנהוג לפי ן זה בהגיעה לשלטון. רעיון לא רע, העולה בבד עם כל קו פעולתנו בלונדון. סיפרתי רינצק כי ניי ביבאן, העומד לבקר במצרים רח הממשלה, מתכוון לשוחח עם נגיב [ראש לת מצרים] בכיוון זה (אגב, ניי מבקש נה ממשלתית לבקר בישראל).

בסוף השיחה הגיע שפרינצק אל הנושא: נפטרות — ומה לאחריה! ביקש לתהות מפי שורש הפרישה. אמרתי כי גם אני טרף ושים. מסתבר, כי ב"ג אינו סתם עייף יכה בעול, אלא אינו מסוגל להתבוסס בשיג־ באין על הפרק מיבצעים נועזים המבטיחים את גדולות: מיפנה בעליה לקראת גאות ת, שלום עם הערבים — או מלחמה שניה, בא באלה. המאבק האפור עם קשיי יום יום המתיש כוחו. הוזה אומר לא מכוח המשך ת הגבוה הוא פורש, דווקא מהצדר המחה ת.

שפרינצק „הצהיר" כי הוא רואה בי את נמד היחיד. לא יכולתי להתרפם, חלילה, על רת אוהדה והתמיכה זו, אך אילו ידע כמה להסתמך דווקא עליו בתוך התסיסה שקמה ב בבית הדורש! הוא עצמו מלגלג מרה על עמודי „הפועל הצעיר" לשעבר שנפלו כליל ן להשפעת ב"ג — אשכול ולבון — בחינת ן גידלתי ורוממתי... אמרתי לו: ואולי בכל נולדה תהיה רה"מ?

ידותי לת"א עם שמאי וב־4 בדיוק הגעתי שון ההסתדרות. שוב סלדתי בהשתוללות ור הבזבזני של היכל העבודה הזה והתברכתי על הצבע הסגפני ממש של ביתני משרד ך. איזו הזדמנות היתה כאן להפגין מופת כי של חיסכון וצמצום וכיצד השכילה ההס־ ות להוקיע לראווה את היפוכם הגמור. כשלון רי מפוצץ שאין לו כפרה.

עד שהחלה הישיבה הרציתי לאשכול ענין סיאיי. הבטיח להכניס מיד ראשו לעבי ה יחד עם אנשי מסחר ותעשיה.

עודת עניות למפלגה

לכתחילה הייתי סבור כי ישיבת המרכז : קצרה ביותר, שכן לא שיערתי כי ייתכן ז לאחר תקיעתו הסופית של ב"ג. אך למרכז יי הגיון משלו אשר אין כלל לשער דרכיו זות. ב"ג עצמו בא באיחור. היו"ר ארגוב שוב אגרת מבגו, הפעם למרכז, בה הוא ש נחרצות — עם כל הצער הכאב, המובעים יון כנה וחברית — על החלטתו לפרוש משלה. אך כילה ארגוב את הקריאה וכבר ו ידים מכל עבר. נואם אחר נואם התריע ש על ההתפטרות כאסון וקרא למרכז לא ה — לכנס מועצה, לקרוע שערי שמים, רק לקבל הדין. כמנאמו כעשרה הציע מישהו יק את הויכוח. שוב היתה ההזדמנות לצעור בספק היבור שלא היתה בו אלא השפלת גה ע"י הוקעת אזלת ידה, אך הרוב הצביע נאמו עוד למפלה מעבורה עד שסוף סוף יכה התהפוכה. אכן בהמשך הדברים הופיעו חברים שתבעו בתוקף־בטוי ובכוח מוסרי רב ות לב"ג לעשות כאשר לבו חפץ. אעפ"י עיקר רשמה של ישיבה זו היה מדכא ביותר. חברים נאמנים וטובים כאילו לא חשו איזו ת עניות הם נותנים למפלגה וכיצד הם ידים את התקלה והופכים אותה בידים לשואת ן ע"י הפגנת האימה בפני נטישת ב"ג את התנהגות. „שלושים שנה הלכתי אחרי ב"ג, גם לא חלקתי עליו. המפלגה כולה מלוכדת ב, איך נחזיק מעמד בלעדיו, איני מתאר כי כיצד נוכל להמשיך, אנו עומדים מול הם, נשקף לנו הרס גמור, אסור לנו להיכנע, סוכה לחזור בו, נכנס מועצה — נכנס ת, נפנה אל ציבור הפועלים — בשום אל נקבל את ההתפטרות" ועוד כהנה ה. האזנים צללו לשמע ההיסטריה!

להוד שסף זה של דברים כנים, שהשמיעום ים אחוזי פחד עד לשיתוק כל מחשבה על ד במקרה אם לא תועיל כל ההתיפחות וב"ג זאת ועל אף הכל יפרוש, נשתלבה גם נעימה ג אחר לגמרי. היפה התנבאה כאן בסיגנון ת, שהיג ה„גרי" הזה [אבא חושי] לא הר־ שון, לכבד את הישיבה בנוכחותו, אך ודי עכו מלאכתו באמונה: ברמזים שקופים בגברת המפלגה את קולר הליכתו של ב"ג; מכו על הגירסות המתהלכות בציבור על השי־ „האפיתיות" של ההתפטרות; תבעו כאילו הציבור את עלבונו של ב"ג מידי חבריו מפלה ובמכירות המפלגה; בקיצור ובמפגעות ילו היינה ברורה לעבוה את הענין חומר בות אישית ותרמנית אשר בעולם לא ידעה לגה כמוהה.

קיבוץ שיבב על ידי אמר לי כי המנהיג בי אמר בחוג חברים, כי ב"ג הוא האיש ד שיש עדיין בכוחו לאחד את המפלגה.

המסקנה ברורה — משיפרוש ב"ג, שוב לא יישאר במפלגה כוח מאחד, ואיש הישר בעיניו יעשה. פריקת מרות המפלגה, הנהגת ממילא באותו סניף, תוכל להתהפך אז לקו רשמי, מוצדק עקרו־נית ותכניתית.

שלחתי לב"ג פתקה כי הוא חייב לקרוא אליו את א.ה. [חושי] ולהזהירו על התוצאות ההרסניות של הקו שהוא נוקט. הגיד לי ראש לאות הבנה והסכמה.

כאמור, היו שדרשו לתת לב"ג ללכת. אחדים מאנשי איחוד הקבוצות והקיבוצים הרימו את ההליכה לסדה בוקר על נס כצעד מוסרי נעלה העתיד להדים פני התנועה החלוצית ולשמש מופת לרבים. שלמה לביא לא נקט קו זה — הוא רק תבע בפכטות עמוקה של ביטוי אנושי להכיר בזכותו האישית של ב"ג להסתלק ממסיבה לאחר שנשתכנע כי לא יעצור כח להוסיף שאת בה; דווקא לאחר שהעמיס על עצמו משימות עצומות כאלו — זכותו היא להסתלק לדל"ת אמותיו, ועוד תהיה ברכה בהסתלקות זו. לעומת זה הרצ־פלד כאילו שיש להזדמנות להתאכזר כלפי ב"ג ובהרמת קול רגשנית התריע נגד קבלת ההתפט־רות. יבנאלי הפליאני בהצטרפותו לדרישת כינוס מועצה. גולדה היתה היחידה מבין החברים שהשתתפה בויכוח והגנה על זכותו הסופית של ב"ג להחליט בעצמו על עתידו.

אבן דורש התנערות

לקראת סוף הבירור ביקשתי אף אני רשות דיבור, מתוך התגברות על לבטים קשים, אך בינתיים הוכנסה שוב הצעה להפסיק את הויכוח הפעם זכתה ההצעה לרוב, ואילו היו"ר לא הגיע בגמישות התמצאותו להבין כי מותר ואולי חובה להוציא אותי מהכלל.

היה בדעתי לומר כי לאחר שמיציתי כל התקוממותי נגד ההתפטרות בדיבורי בוועדה המ־דינית, שוב אין עומד בי כוחי הנפשי לחזור על הדברים כאן ולכן לא אומר מלה לגוף הענין וברצוני רק להבטיח את החברים בכל לשון של הזדגשה כי כולנו כאן בדעה אחת ואין ההבדל אלא בין אלה שכבר עברו בכל מדורי השיכנוע התוכחה ונתברר להם כי כלה ונחרצה ובין אלה שבתמימותם עוד סבורים כי אפשר לקרוע רוע הגזירה בדבר שפתים. את אלה יש להזמין לפקוח עין ולראות המצב כמות שהוא.

עוד באמצע הויכוח שלח לי ארגוב נוסח הצהרת המרכז אשר חיבר. ערכתי אותו סגנונית, מחקתי מלים מיותרות והוספתי כמה הגדרות לתפקידו של ב"ג בהנהגת העם והתנועה. נוסח זה הציע ארגוב כהחלטת המרכז ולאחר כמה נסיונות שוא מצד אחרים להשפיע על המרכז נגד קבלת ההתפטרות ובעד כינוס מועצה — נתקבל נוסח זה פה אחד, ז"א ללא התנגדות. הרוב הגדול הצביעו בעד, אבל כמותי עשרות עמדו במורדם ונמנעו.

הישיבה נמשכה עד שבע ומיד הוכרז על כינוס הועדה המדינית בבנין מרכז המפלגה, ללא הפסקה.

בתחילת ישיבת המרכז עברתי בחוספה על התיק שנתן לי שמאי ומצאתי מברק חשוב ודחוף ביותר מאוברי [אבן]. אין הוא מסתפק לגבי קיבי"ה בהזרת על הבעת הצער שהיתה כלולה בשידור של רה"מ אלא הוא מבקש רשות לאמר בענין זה דברים הרבה יותר מפורשים ובאו מרחיקים לכת — דברים שמשתמעת בהם לכאורה „התנע־רות" ממעשה קיבה ואשר יש לפרשם כהתחייבות לא להזקק להבא למעשי תגובה בכלל. באותו מברק מרהיב אוברי עוז בנפשו לציין כי הודעתו של רה"מ לא הסטינה לא באומץ לב ולא ב־גילוי לב וכי בעפים קבלו את הסברתו באכזבה. מרצו כי גינוי חריף [בארצ"ם] של מעשה קיביה עלול להיות לנו לרועץ רציני ביותר לגבי עמדתנו הבין־לאומי וכי הדרך היחידה לרכך את ההחלטה שתתקבל היא הקדמת הצהרה מצדנו אשר לא רק תביע צער על קיביה אלא תשלול את הבעיה מעיקרו.

ב"ג לא קרא בעיון

ראיתי כי לא נוכל לתת לו סמכות להצהיר כזאת, כל עוד מדיניות הממשלה לגבי מעשי הגנ־בה בכלל קיימת ועומדת. כשבא ב"ג לישיבה שלחתי אליו את המברק בצרוף פתקה, בה ביקש־תי לא להתקצף על אוברי, הנתון במיצר איום, ולעומת זאת לבסה הצהרה מתקבלת על הדעת, שכן לא נכון לאשר את נוסח ההצהרה שהוא מציע למשר.

תגובותיו של ב"ג, רשומות בשולי המברק הצפה, באו בסדרת של נפצים. לגבי ההנהגה כי ההתייגות יותר נמרצת בצדנו תרכך את הגינוי — אבן הוא ילד אם הוא חושב כך; יש לבעצ־מות שיקול בידי להסביכנו, ושום התייגות מצדנו לא תועיל כאן. לגבי הבקורת על הודעתו הוא — יש להודיע לאבן כי גירסת בניקה (ז"א כי ההתקפה בוצעה ע"י צבא סדיר) היא „שקר פנטסטי" (SIC). לעומת זה, לגבי הנוסח שמציע אבן — אין הוא מתנגד כי הדברים יאמרו.

לכאורה יכולתי להבריק מיד לאבן אישור על ההצהרה המוצעת — בידי היתה הבעת הסכמתו של רה"מ לכך, כתובה בעצם ידו על טופס המברק המכיל את נוסח ההצהרה. אך ראיתי

פרק רביעי

גם בהסכמה זו תפיסה מיוחדת במינה של עקרון העקיבות המוסרית והמדינית — מעין זו שהתבט־אה בהגדרת הנחתו של בניקה „שקר פנטסטי"! קראתי אלי את לבון והראיתי לו את המברק וחליפת הדברים ביני לבין ב"ג. כיד תפס כי נוסח אבן אין כלל להעלותו על הדעת. הלך אצל ב"ג והחל מוכיח לו זאת (ובינתיים הנואמים חוצבים להבות אש או קורעים שמים או שופכים שיח מר) וסוף שחזר אלי ואמר כי ב"ג פשוט לא קרא בעיון את הדברים. סיכמנו עצה איזה נוסח לנקוט וסוף ש„סיכמנו" כיהו. שאלתי את לבון איזה פירוש הוא, הבקי בפרטי הענין, מייחס ל„שקר הפנטסטי", אבל הוא רק משך בכתפיו. ברור כי ב"ג פשוט נתלקח בגלל הבעת אי אמון בדבריו ובדרכו התפרץ בזעם.

יגעתי הרבה עד שניסחתי מברק לאבן ובו הוראה החלטית לא להזקק לנוסח שהציע אלא לאמר כך וכך — גם הוספתי ביחוד כי אין בשום פנים לאמר דבר שפירושו בראש שלילת מדיניות התגובות — אבל בפעם הראשונה כללתי בהצהרה רשמית דברים כלפי להתנערות ממעשה קיביה כפי שהיה.

בבואי לדירת המרכז שילבתי את הנוסח — בניגוד לכל כללי הבטחון — לאפרת בירושלים ולולא רוחבים דרשתי כי המברק יישלח עוד ה־ערב, יען מי יודע אם לא יגיע תור אבן לנאום עוד היום. אפרת האומלל היה כבר בביתו אך לא עזר לו כלום: היה מוכרח לנסוע לבירור ולצפנת בעצמו את כל פתשגן הכתב — — —

יום ג', 17.11

ועדה הראשונה בבוקר — שיחה עם ועדת השלושה: אר־גוב, גוברין ונבית, עליהם הטיל המרכז לברר מועמדויות.

פתח באייר ארגוב ורצה להוכיח בכל הבנה שאני המועמד היחיד גם לאחר הסבך שנוצר אשכול מסתלק להוטק. כאילו לא כיהד כי אין דרכי בקובלת על חברים ... בהכרעות על דעת הרוב בעניינים במהלו־קת. גוברין כילא אחריו בבקשה שינוי נוסח. כנראה אין בגוס בהוספה שני כתבים בפני המרכז אבל ברור כראש כה תהיה ההכרעה.

שלורכתם סיפרו על השיחה עם „הכלליים" שנתקיימה אמש בבית גולדה ונמשכה עד חצות. הללו גוללו את כל יריעת תביעותיהם: שלוט הסגנויות, ביטול הדגל ההתיכו, עצמאות משרדיהם מהשתלטות האוצר וכו'. בסוף השיחה הפליט רוקח: „אבל רק אל תמנו גליציאני כראש הממשלה!" אשכול הציע לסיכום המו"מ כי הממשלה הקיימת תשאר על כנה ויחולו בה רק החילופים המתחייבים מהתפטרות ב"ג, הוזה אומר רה"מ חדש, שר בטחון חדש, ושר נוסף למפא"י תמורת ב"ג היוצא. כל מריב קואליציה? על בי־נוים יידחה לחדשיים, כדי להפגין כי פרישת ב"ג איננה מפרידה את הציבור. „הכלליים" הבטיחו להשיב על מוצא זה אך ספק רב אם יקבלוהו. בין השאר שמו כי כביהן שבנים משלושת שריהם

מפא"י עזבו את סיעתנו, נשתנו יחסי הכוחות בין מפא"י והכלליים בכנסת ואין מגיע לכפא"י כמספר השרים שנקבע בראשונה.

פתחתי בהרצאה על עצמי ובעייתי ואמרתי כי אדבר בכל גילוי הלב. לא היתה לי עד כה הזדמנות לבאר את מצבי, יען בכלל לא דיברתי עם חברים ואיש לא דיבר אתי בכל השבועות האלה.

הודיתי בפה מלא כי מועמדותי לבוא בכי־קומו של ב"ג מוכרחה להראות בעיני המונים, בארץ ובגולה, כטבעית ביותר ומובנת מאליה. זה עשרים שנה אני עומד ליבינו ליד ההגה. נכנסנו לסוכנות יחד למלא את החלל שנוצר ע"י הסתלקותו של ארלוזורוב. אני נכנסתי להנ־הלה, הוא להנהגה, שנינו לייצוג. הייתי שני לו חליף לו כלפי חוץ וכלפי פנים, ברשיב ובמפלגה, ברשימות לבחירות הופיע שמי תמיד מיד אחרי שמו. הצבידות בסוכנות נמשכה בממשלה וכך הגענו עד הלום.

צירוף תפקידים מסובך

אעפ"י כן — ואילו הכל היה כשורה מבחינה היחסים — הייתי מתקשה מאד לקבל עלי עכשיו את הראשות בגלל היותי שר החוץ. אין בדעתי בשום פנים לנטוש תפקיד זה וצירוף שני התפ־קידים יחד כרוך במגרעות רציניות. ראשית, המע־מסה תהיה כבדה מנשוא ובכל זאת לא יתבלאו התפקידים כראוי; גם אם אניח כי אצליח להגיע ליעילות של 150 אחוז הרי התוצאה תהיה כי תפקיד רה"מ והתפקיד שה"ח יתבלאו כל אחד ביעילות של 75 אחוז. שנית, אין זה בריא כלל וכלל כי שר החוץ יהיה גם ראש הממשלה. כאשר לא בריא היה המצב הקודם, כשרה"מ היה גם שר הבטחון. כמה מההתנגשויות שהיו לי עם ב"ג נבעו מהיותו שה"ב אבל ההריפו משום היותו גם רה"מ. כמה מהעמדות הקיצוניות שנקט באו בשל היותו שה"ב, אבל תחת אשר בנסיבות כתיקונן יכול היה רה"מ להמתיק את העמדה הקיצונית, הרי משום היותו משמש בשתי האיצטלות הסתייע בסמכות רה"מ כדי לחזק ו„לנקש" את עמדת שה"ב. במדה מסויימת הוא הדין לגבי הצמידות במקרה דידי. לא בריא הדבר לממשלה שעמדת רה"מ תהא נקבעת בראש וראשונה מתוך שיקולי מדיניות חוץ, או תהא מושפעת משיקולים אלה יתר על המדה, בעוד שחובתו לשקול כל ענין מכל הצדדים — לאור שיקולי מדיניות חוץ, בטחון, צרכים כלכליים, אפשרויות כספיות וכו'. שלישית, יש בצמידות זו נקודת תורפה בשביל המפלגה מבחינה קואליציונית. יש יותר פתחון פה ל„כלליים" לדרוש סגנות לרה"מ כשהוא כורע תחת נטל של תפקיד כפול, משיהיה להם פתחון פה אילו היה מדובר במי שמכהן בתפקיד רה"מ והו לא.

אבל במצב שנוצר לא הגעתי כלל לקבוע את עמדתי הסופית לפי השיקולים האלה — אם כתוך קבלת דינם או כתוך התגברות עליהם. קמו מעצורים חדשים לקבלת המשימה, שאני מוכרח להרהר מבצעם ולהסיר את מועמדותי, והם שנים.

המעצור הראשון, שאין כל אפשרות להתגבר עליו, הוא התנגדותו הגלויה של ב"ג למועמדותי. בענין זה עשה ב"ג משגה חמור שאין כמוהו — אולי יותר חמור ממשגה ע"י ההתפטרות. אין ולא תוכל להיות לי אי לשימוש כל כשנה עליו אם בא לידי הכרה כי אשכול ולא מ.ש. צריך לבוא במקומו. אבל אז היה חייב לשאול את עצמו אם תתקבל הצעתו על דעת המפלגה. אם כן — מוטב. אבל אם לא — הרי צריך היה להיות ברור לו כי פרסום העובדה כי היא, ב"ג, הציע מועמד שלא נתאשר ע"י המפלגה מיכוה להביא לידי הוצאות חרות אסון. הן יכול היה לברר על נכונה את סיכויי המועמדות שהוחלים להמוך בה ע"י שיחות מוקדמות עם 4—5 חברים שלא היו מבי־ביאים את הדבר הוצא. אבל הוא בחר להציע את אשכול בישיבת הועדה המדינית באזני 30 איש ומיד נתפרסם הדבר ועבר כבזק את הפילם כולה.

פגיעה קשה באשכול

התוצאות עלולות להיות כמאיירה שלא כל תקנה. ראשית, אם אין המפלגה בוחרת באשכול, הרי הופגנה מחלוקת בין ב"ג לבין המפלגה בענין כה יסודי כבחירת יורשו. הדבר מוכרח להחליש את מעמדו של ב"ג. וזה נזק גדול שאין לו כפרה, ובו בזמן להוריד את קרן המפלגה. שנית, זו תהיה פגיעה קשה באשכול. שוב על לא כל דבר. אשכול נמצא עכשיו בכלכלה, בעבודי כשר האוצר הולך ומתבסס. הוא הפגיע רבים בכשרון ההתמצאות וההתגלות על הבעיות ובדבקותו היוצר. גם בעיני אנשי חוץ, יהודים ולא יהודים — במיוחד שלוחות, בנלאות, בבתים — הוא כבש לו מעמד שלא היה לו קודם. עתה בא ב"ג, אחז בציצית ראשו וניסה להלליו להרגה עוד יותר גבוהה, ואילו המפלגה באה להורידו. על שום מה נגיעה לאשכול „הורדה" כזאת? שלישית, אם באמת כזה המצב כי אני הוא מועמד המפלגה ולא אחר, הרי בפני יד אחד בהרב מועמדי, בארץ ובעולם כולו. זהו אשר אופיע כמועמד יחיד שאין עוררין עליו, מועמד שבינרו הוא תוצאה מוכחת אשר אין בטוב במנה ושקבל עומדים ליושב עליה בראש, שמפלגתי

בן לילה לאחד משלושה־ארבעה־חמישה מועמדים, שמבזיזו עולות ויורדות חליפות עם תנודות הבורסה. ובמקום ליהנות מתמיכתו הפעילה של ב"ג, הנותנת בנפלוא ממכותו העצומה, הריני מופיע כפסול לידו. הן גם אילו תמך בי בלב שלם בראש ואילו הכל סמכו עלי ידיהם הייתי נזקק לכל הבזלות שבעולם ולהחבר שבים גם יחד כדי לא להכשל בתפקיד הקשה כשאול. לאחר שנטל ב"ג רשות מוסרית לעצמו לקעקע את הבירה ולסכן את יציבות המשטר ע"י פרישתו המפתיעה, הן היתה חובתו לפחות לעשות כל מה שביכולתו ושבעבר ליכולתו לחיזוק מעמדו של אותו האיש המוכרח או הנאלץ לבוא במקומו. הוא עשה את ההיפך הגמור מזה.

כאן סיפרתי לחברים כי כאשר נודע לראשונה דבר ההתפטרות והתברר כי זוהי ההלטה נחרצת, היינו אנחנו, חברי המפלגה שבממשלה, דורשים לכל מאמץ אפשרי ובלתי אפשרי להניא את ב"ג מכחשבתו. ראינו עצמנו חייבים לעשות הכל לסיכול כוונתו גם כשהיה ברור לנו כי לא נועיל בזה כלום ולא נזיז מהחלטתו כמלוא נימה. אבל באיתו שלב לא פסה מלבנו התקוה כי שבא נצליח, ע"י לחץ נמרץ ביותר „להעביר את רוע הגזירה". והנה באחת ההתייעצויות אמרתי אני ואמרה גם גולדה כי על כולנו להתפטר. אחרי שהתפזרנו הרהרתי בדבר ומצאתי כי אין התפט־רות כולנו באה בחשבון. מה יהיה אם היא לא תועיל? הן לא נוציא את האיום בפועל. מדינת ישראל מוכרחה להתקיים. אבל הרגשתי עצמי ביחוד נתון במצב עדין. לא יכולתי להתעלם מההנחה כי אני המועמד. עובדה זו נתנה בידי נשק חריף כלפי ב"ג. יתר על כן, הרגשתי צורך לעשות צעד נמרץ שיעקור מלבו של כל אחד את המחשבה הזרה כאילו אני מצפה לפינוי המקום. עמדתי והודעתי לב"ג בכתב כי להוי ידוע לו כי אינני בא בחשבון.

אחר כך, כאשר הודיע אשכול כי אין הוא מקבל את ההצעה, התפרסם בעתונים כי „אשכול התפטר" — ממה? הוא טרם נתמנה! — וכן נתפרסם כי לאחר הסתלקות אשכול מהמועמדות עלו סיכוייו של מ.ש. לא נתפרסם כי מאחר שמ.ש. הודיע כי אין הוא בא בחשבון כרה"מ הציע ב"ג את התפקיד לאשכול. הלה הוחלה גבורה של שמי, הידוע ברחבי תבל, בעולם היהודי ובזירה הבין לאומית. נהרס לגמרי הבסיס שניצבתי עליו עד כה.

אין לקנא ביורש

אבל אין זה הכל. יש מעצור שני, לא פחות חמור. אני יודע כי אין לבם של חברי בממשלה שלם עם מועמדותי. אני מרגיש זאת היטב. וזה בשעה שאני נקרא, כביכול, ללכדם סביבי. אני מסכים בהחלט לארגוב ובבר אמרתי זאת בעצמי, כי ההחליף היחיד לכוחו האישי העצום של ב"ג יכול להיות רק צוות. אם יקום צוות, אפשר יהיה להתגבר על סכנות. גם אם יהיו הפסדים, הרי מכמה בחינות יצא ההפסד בשכר העבודה המ־שותפת. פירושו של דבר, קודם כל ליכוד החבורה שבממשלה לחטיבה אחת, על מנת שתשמש אבטיפוס לליכוד המרכז ולמפלגה כולה. ואי שבי־העדר ב"ג נצטרך להתייעץ ולהכריע במשותף הרבה יותר מאשר אתו. היא היה קובע דברים ובשבנע אחר כך. שוב הבר לא יכול לעצמו זכויות כאלו. ההיה ברכה בהפעלה כזו של המפלגה על שיכתוליה ושאיה. אבל שוב ושוב. בכה דברים אמורים, אם ההבורה שבממשלה תהוה חטיבה אחת. אבל איך אפשר להגיע לליכוד פנימי זה אם כי נצטרך לעמוד בתיור אנו מיבבל על הבריו — אם לכל היותר יקבלוהו בלית ברירה, אך לא בנפש חפצה ובאמון גמור?

במצב זה, משהכל נעשה ליטוש את בעצמי האישי וכשחברי הקרובים ביותר אינם מודים בסמכותי, איך אפשר להודיע מפני כי אקבל עלי אחריות עצומה כזו ואכנס למאבק לביצוע הה־פירותה של קואליציה ולהלוך את המדינה מהמי־צרים שהיא נתונה בהם? אין כל הצדקה מוסרית לבוא אלי בדרישה כזאת.

נכיר דבר אחרי. אמר בפה מלא כי אין בסוב צנים לקנא במי שיקבל עליו להיות יורשו של ב"ג בחייו מבלי שב"ג עצמו סמך ידו עליו. אעפ"י כן הוא סבור כי אין לו ברירה. אם לא אני — הייר הכל לתוהו ובוהו. המפלגה לא תקבל את אשכול. היא עצמו הסביר בניבורים היותבים ביותר ובהירים להפליא. ראשית, מדוע אין היא בא בשום פנים בחשבון, ושנית מדוע דווקא אני ולא אחר כשיגל לתפקיד זה. ניהוה המנינותי בפני אשכול היה משכנע באמת. ישנו, איפוא שתי אפשרויות: או שתצליח הועדה להביא למרכז מועמד יחיד — זה הלוך אך ורק בי. או בלית ברירה תביא שני מועמדים להכרעת המרכז — ושוב אין ספק כיצד תפול ההכרעה. הסתלקותי לא תועיל כלום ולא תשנה דבר — אם גם אני גם אשכול נסתלק, יחליט המרכז כי אין לקבל הסתלקויות ויגש להבחירה בין שנינו.

פתאום אמרתי לחברים: מדוע לא יצא פנחס לבון רה"מ? אני משליך בהרדה עמוקה על הגלגולים שהוא עובר ועל ההפתחות יחסי אתו. בהודעותיו בסוכנים אם לא ירוסנו ע"י אחריות הוא נתון בתהליך של הדיקליזציה בעניני פנים וחוץ כאחד, המוכרח להביאו לידי ההתנגשויות חריפות ביותר אתי אם אהיה אני רה"מ, כל שכן

(סוף בעמוד הבא)

א בריא שעמדת רה"מ תהיה נקבעת בראש וראשונה מתוך שיקולי מדיניות חוץ

هكذا من الأصل

נמיר אומר לי שגולדה מוכנה לכהן כראש ממשל

(סוף מן העמוד הקודם)

כשאינו מקבל סמכותי המוסרית. ויש לו כרה"מ עוד שתי יתרונות: הוא יהיה רה"מ והו לא — נמצא חבר אחר שיהיה שר בטחון; הוא צעיר מב"ג לפחות ב־20 שנה בעוד שאני צעיר ממנו רק ב־8 שנים. — הצעה מקורית ונועזת זו נתקבלה בתימהון רב.

בינתים ארכו הדברים והמזכירה נכנסה פעמיים להזכירני כי הגיעה שעתה של מועדה אהרת. נמיר סיפר לנו בסופה של הביקה על פגישותיו עם ברל רפטור ובן אהרן. ברל רפטור לוחם להכניס את מפ"ם לממשלה. נסע לחיפה לסדר לנמיר פגישה עם בן אהרן. הלה בא ומסר כי שוחח שלוש שעות עם יערי ומצא אצלו כיפנה של 180°. אם יערי קובע עמדת המוה"צ, הרי שמפ"ם כולה מוכנה ומזומנה להצטרף. הם מבינים היטב כי הצטרפות לקואליציה פירושה יחד עם הצה"כ. הם מוכנים לכך. בעניני מדיניות חוץ הם מסתפקים על מכתבי לבולהוב ומסתפקים בנוסחה הכלולה בו.

גולדה מוכנה

אמרתי כי כניסת מפ"ם לשלטון עכשיו תיצור בשבילנו בעיה קשות ביותר לגבי יחסינו עם ארה"ב, אבל במאבק כשויים אולי נצליח להסביר את העניין.

ארגוב אמר לסיום הדברים כי בנוי וגבור עכו להביא לידי מועמדות אחת. — — —

ב־6 בא נמיר. הרצדה כולה עומדת להפגש עם ב"ג בהלך כילוי כשיכהה אבל בדעתו לשוחח עם ב"ג ביחידות ולנסות להשפיע עליו כי יחזור בו כמתגבדות אשכול ויתמוך בי, כדי למנוע פיצול מסוכן במפלגה וההליכה רבתי של השלטון ההדב. ביקש הסכמתי. דברתי על לבו לא לעשות זאת יען גם אם יאות לו ב"ג לא יהיה הדבר אלא כן הכפה ולהרן: בלבו לא יחול שינוי והדבר יהיה ברור להברים ולכן סכנת הפיצול תעמוד בעינה. טוב סגנתי כי אין לדרוש מכני קבלת האחריות בתנאים הבלתי אפשריים שנוצרו. הוא נשאר בשלו כי אין ברירה וכי יש לעשות הכל להצלת המצב ע"י החזרת ב"ג למוטב.

סיפר כי אעפ"י שאשכול אמר דברים שקולים ונחרצים לביסוס מועמדותי ושלילת מועמדותו, קשה היה להשתחרר מהרושם כי אין זה סירוב מוחלט. עובדה זו וכן התנגדותו המוחלטת של לבון למועמדותי — הוא מוכן לתמוך בכל מועמד אחר, רק לא בי — ונוסף על כך הפחד שיפול בודאי על כמה חברים לגורל הענינים באם ייבחר ראש ממשלה אשר ב"ג אינו תומך בו וע"י כך ייצא ב"ג פטור מאחריות לממשלה החדשה ומנותק ממנה לחלוטין — כל אלה מצטרפים לחזות קודרת של סכסוך חמור בתוך המרכז, אשר רבים בתוכו לא יירתעו מריב והם מוכנים לקדש מלחמה עלי ויהי מה.

שאלתי את נמיר אם אין לו רושם כי גולדה היתה מוכנה להיות רה"מ. אמר בהחלט — הוא יודע אל נכון כי גולדה חרבבת זאת, אבל חבריה הקרובים, בכללם זלמן [ארן], אינם תמימי דעים אתה. שאלני אם נזדמן לי לשוחח עם גולדה. אמרתי כי לא היתה שום שיחה בינינו — בתנאים הנתונים יכלה היתה להיות אך ביוזמתה, ויוזמה זו לא באה.

שאלתי לדעת זיאמה [ארן]. אמר כי זיאמה התחלחל מהצעתי בדבר פנחס כרה"מ — זוהי מכה זוועה בעיניו. זיאמה משוכנע כי אצל לבון תקופות של ליקוי שיקול הדעת [בשל סביאה]. תמיכתו המוחלטת של ארגוב במועמדותי בפגישתנו הבוקר באה בשבילו כהפתעה נעימה ביותר. בכל זאת, אחרי הפגישה נסע ארגוב מיד אל לבון. „זבאך!" (סבך) — כמו שהיה אומר בילינסון.

שאלני אם נזדמן לי לשוחח עם זיאמה. אמרתי לא — זיאמה לא דיבר אתי מטוב ועד רע. אף מלה אחת כל הימים האלה, ואילו אני איני יוזם עכשיו שיחה עם איש.

הוסיף פרט כשיחתו עם בן־אהרון: אם מאיזו סיבה שהיא לא יסתדר שיתוף מפ"ם בשלטון, יהיו מוכנים להסדר־ביניים, שיחייב אותנו לעמידה בקשר ולמסירת ידיעות על מצב הענינים ואותם לריסון האופוזיציה בהסתדרות ובכנסת. כן הביע תקוה כי במצב יחסים כזה יוכלו אחדים מכלהם לחזור לצה"ל.

לבון עלול להרוס

לבסוף אמרתי לנמיר כי אולי באמת מוטב כי אשכול יהיה רה"מ ויסתדר עם האוצר איך שיסתדר. ודאי יחזיק מעמד עד הבחירות ונראה מה יהיה אז. בינתים הוא ולבון יתפשרו איך שהוא בעוד שביני לבין לבון עלולים לפרוץ ריבות חריפים ביותר ואני חרד לתוצאה זו יותר מלכל סכנה אחרת, כאשר היא עלולה להרוס בתוכנו כל אחדות פנימית בהעדר סמכותו המכריעה של ב"ג. לא קיבל דעתי.

חזרתי לניירותי ול־9 נסעתי לכנסת, להתייעצות עם ברנשטיין על בעיה... ההכאה האבריזגית. — — —

בבנין לכסה נתקלתי בגוברין. הוכיחני בכל הרצינות — אם הגיעו היחסים ביני לבין ב"ג לכה שהגיעו, למה החרשתי ולא גיליתי אזנם של חברים? בילאתי פי צחוק לשמע שאלה כזו והסברתי כי יחסי עם ב"ג מצויינים — ידידותיים ביותר, עד כמה שיתכנו יחסי ידידות אמתיים במצב זה. ואילו סיבת פירוד הלבבות נעוצה בסבכות נפש עמוקות וסבוכות וכל זה הוא חומר לחקר פסיכואנליטי אשר אין לי כל חשק ואיני מוצא כל תועלת לעסוק בו.

חזרתי הביתה וכתבתי יומן עד חצות.

עם שתיית התה האחרון סיכמתי לצפורה את הנושא בשיחת הבוקר עם השלושה ובשיחת הערב עם נמיר — כך: אם אינני מסתלק מהיות מועמד, אז הסתלקותו של אשכול היא עובדה, אני נשאר המועמד היחיד, בחירתי מובטחת, והמרכז ניצל מפילוג פנימי. אבל אם אני מסתלק, או מחליט המרכז כי אין לקבל הסתלקויות, התוצאה היא כי גם הסתלקותו של אשכול אינה מתקבלת, ז"א מועמדותו קיימת ועומדת, מופיעים איפוא שני מועמדים מתחרים ומתחולל הפילוג. לאחר שהובהר לי הבהרתי לצפורה את המצב הגענו שנינו למסקנה כי עלי להסתלק — ויחליט המרכז. אי הסתלקותי פירושה כי אני כופה עצמי על המרכז ואילו המרכז בוחר בי מאין מועמד אחר, ז"א אמונו של המרכז בי לא הועמד במיבחן. אבל אם אני מסתלק ועפ"י כן המרכז בוחר בי, אזי הוא המכריח אותי להיות רה"מ, המפלגה נעשית אחראית באורח הרבה יותר ממשי ובהירותי ואילו אני זוכה באמון המרכז בדין, בתוקף רוב ברור ומכריע. הפור נפל.

יום ד', 18.11

הבוקר הוספתי להרהר בהחלטתי מתמול: האם אני נוהג כשורה כלפי המפלגה כשאני מונע ממנה מוצא מכובד ע"י הצגת מועמד יחיד? האין אני מעדיף שיקולי כבודי האישי על טובת הכלל? איני יודע אם מתוך הרהורי לב או בהגיון צרוף, באתי לידי מסקנה כי מוטב גם למפלגה להכריע בענין זה בתוך מיבחן של אמון מאשר להזקק לפתרון קל של אישור מועמד אשר כשילא יש להאחז בו, אך ורק משום שאין זולתו. — — —

השכמתי למשרד הבוקר כדי לרכז את החומר לקראת ועדת השרים לעניני חוץ ובטחון ולעבור עליו בעוד מועד. — — —

טילפנתי לנמיר לת"א לשאול מה העלתה פגישת חברינו עם הצה"כ. סיפר כי הגיעו לשיתוק גמור אך נדברו להפגש שוב במוצ"ש. מסתבר כי החזן לסגן רה"מ נתרופף, אבל ההתעקשות לגבי סגן שר האוצר וסגן שר החינוך עומדת בעינה. עפ"י הכלליים הזו הצעתנו כי יש להסכים על הרכב קיזמה של הממשלה, עם חילופי האנשים שנתחייבו ע"י פרישת ב"ג, ולהניח לממשלה לפתור בתוכה את הבעיות הקואליציוניות שנתעוררו. עמדתם היא כי עם לכת ב"ג יש להקים ממשלה חדשה ועליהם להדבר אתנו על יסודותיה הרכבה בטרם ייכנסו לתוכה וימציכו.

אמרתי לנמיר מה שסיכמתי עם עצמי לגבי קו התנהגותי — להסתלק כלפי המרכז מהמועמדות למען הביא לידי הצבעה בין שני מועמדים אשר תעמיד מיבחן של אמון. אם יבחרו בי כמועמד יחיד, הסברתי, אין פרוש הדבר כי המרכז רואה אותי באמת ראוי לאיצטלה: פירושו יכול להיות כי המרכז סומך עלי ידו בלית ברירה — רק מפני שלא ייתכן כי המפלגה תוותר על זכותה להעמיד ראש ממשלה מתוך שורותיה.

ב"ג וחכמת הנסתר

נמיר חלק עלי, כמובן, וביקש כי לא „אצבע" על קו זה. בינתים סיפר כי מלבד הפגישה של ועדת החמישה עם „הכלליים" היתה היום לועדת השלושה פגישה עם ארבעה שרים — שלושה קיימים ומועמדים: גולדה, יוסף ולבון — ואחד העתיד להתכנות: זיאמה. שלושה מארבעה אלה — כלומר גולדה, יוסף וזיאמה — תמכו בכל פה בהצעתו ללכת לב"ג ולדרוש ממנו כי יתן תמיכתו למועמדותי. הדבר בא לו כהפתעה וגרם לו סיפוק רב. לבון, כמובן, עמד במרדו.

אמרתי לנמיר כי אעפ"י כן אני מבקשו לבסור לב"ג על עמדתי. אני רואה מועמדות אשכול קיימת ועומדת. צר לי להתנגש אתו, כביכול, אבל אין לי ברירה. אם אני מסתלק והמרכז מחליט לא להשגיח בהסתלקותי אזי גם הסתלקותו אין לה תוקף והמרכז חייב לבחור בין השנים. מוטב כך גם למפלגה וגם לחבר שייבחר. — — —

בלילה טלפנתי לצפורה וסיפרתי לה את המוצאות אותי מאז נסעה.

את התה האחרון שתיתי בחברת מחשבותי. סערת רוחי התאחדה עם הסופה שהשתוללה בחוץ.

יום ה', 19.11

החורף הירושלמי — סגריר קר וקודר — ירד עלינו כחתף, ללא אזהרה והכנה. הסתפרתי הבוקר וכשבאתי למשרד פגשוני המזכירים בהפצרה כי אחזור מיד הביתה והמועדות תועברנה לשם. חדרי קר כקבר ולמרבה הצרה קירותיו דולפים והיה צורך לגלול זויות שטיחים לפנות מקום לשלוליות. נעניתי וחזרתי. נבצו אתי לבבי ובנצור לשיחה. כשנכנסנו כיבדתים בכליבוביץ להיכום הלבבות ונועצנו על סידורים לקראת בוא השיירה מהונגריה — פקדונות שקיבלנו מידי האנשים בבודפשט אשר עלינו להחזיר לבעליהם מיד עם בואם. — — —

הופיע הלורד נתן מלונדון. בא משרך רגליו בקושי ונשען על שני מקלות כעל קביים. התברר כי לפני חדשים מספר נפל מעל סוסו בשובו מצייד — הסוס נבהל מרכבת עוברת והחל להשתולל. אכן אין לקנא באותו סוס שנגזר עליו לשאת גוש בשר כה עצום! שליחותו של נתן הפעם כפרקליט חברת החשמל, בעקבות המו"מ שניהל לורד סמואל עם הממשלה. הוא נמסר עכשיו בידי יוסף ואין הדבר מעורר התלהבותו. הבטחתי לומר בענין זה מלה לאשכול. היה סבור כי אני הנני עכשיו — כאשר הייתי בזמן היות סמואל כאן — מ"מ ראש הממשלה. הוצאתיו מכלל אשליה זו.

שוחחנו, כמובן על ההתפטרות ועל קיביה. אמר לראשונה כי טעות בידי ב"ג אם הוא סבור כי לאחר פרישה לשנתיים יוכל לחזור. גורלו להשכח ולאבד עולמו ואין להביא ראיה מצ'רצ'יל. קודם כל הוא לא פרש מרצונו אלא הוכרח להתפטר. ושנית הוא לא הלך להתבודד איי־שם, אלא נשאר בפרלמנט ולנאומיו בתקופת היותו מנותק מכל תפקיד בשלטון היה ערך היסטורי בחינוך העם ולבסוף בעיצוב המדיניות הלאומית.

על קיביה לימד לאו דוקא סניגוריה אלא המתקת דין. הוא הודה כי כשנודע הדבר לא יכול לגייס בקרבו אותה התמרמרות עצומה אשר פרצה בסביבתו. ועכשיו הוא מאמין כי עם עבור הזמן יטושטש העניין וסוף שלא יעיק עלינו כבתחילה. אמרתי כי לדידי יש במעשה קיביה יסוד אחד שיישאר קיים ועומד: העובדה כי אנו מסוגלים למעשה הרג כזה בהרותה עמוק בזכרון ולא תימחה. את העובדה הזאת אין לעקור. אף כאן ביקש נתן להקל: בתולדותיה של כל אומה נרשמים לחובתה מעשי זוועה אשר במרוצת הזמן חדלים להיות קובעים לגבי היחס אליה.

כשהלך נתן מצאתי את יעקב הרצוג ממתין למכונית בחדר הסמוך. כיוון שהיה לי פנאי לעשר דקות נכנסנו לשיחה על ב"ג, שיעקב הוא ממקורביו ואנשי שיחו ביחידות. מצאתיו שרוי בדאגה לנטיה הנפשית שנתגלתה אצל „הזקן" לדרוש במופלא. הראה לו ערימת 20 כרכי „זוהר" במהדורתו החדשה שהוא לוקח עמו לשדה־בוקר והכריז חגיגית ובתוקף רב כי מנוי וגמור עמו לרדת לחקר ענין הקבלה ולהבינו עד היסוד. יעקב רגיל בחברת מקובלים אשר חכמת הנסתר מעבירה אותם על דעתם, עוקרת אותם כליל מקרקע המציאות ודנה אותם להשאר מרחפים בספירות עליונות מתוך אבדן כל תחושה לזרם חיי יום־יום. הוא מלא חרדה להתפתחותו הרוחנית של ב"ג אם ילך אף הוא בדרך זו, אשר כל באיה לא ישובון. לדעתו זהו ענין רציני ביותר אשר יש לתת דעת עליו ולטכס עצה כנגדו ע"י שמירת קשר עם ב"ג על מנת להחזיקו רתוק אל רקע החיים הממשיים. לא גרסתי חשש זה ואמרתי כי בשביל ב"ג לימוד הקבלה אינו יוצא מכלל התעסקות שכלית לשמה, ממש כלימוד הפילוסופיה היונית ותורת המיסתור ההודית, ואין לו דבר עם חיי נפשו. עוד סיפר יעקב כי עד כמה שיכול להציל מפי ב"ג יש לו משאת נפש לגבש בספר את השקפותיו על היהדות — בו יחלוק על הנחת אחד העם כי תורת החיים של היהדות מתמצה ברדיפת הצדק ויבקש להוכיח כי יסוד הרחמים שביהדות אינו חשוב פחות. מכאן עבר יעקב להשערה כי ייתכן ויצר זה של ב"ג לבטא בכתב את הכמוס בלבו ולהנחיל דברו לדור הבא בעוד כוחו אתו הוא המניע העמוק ביותר של החלטה על ההתפטרות.

בהסתר ממבקר המדינה

מאיגרא רמה זו של כבשון עולמו הרוחני של ב"ג, אליה העפלתי בעזרת איש הרוח המובהק יעקב הרצוג, לבירא עמיקתא של דאגות חולין קודרות במאבר פיו של איש המעצה ישר הלב עד לסודעות צבי אבנון [אחראי למינהלת משרד החוץ]. עדיין לא נחה דעתו של הממונה על התקציבים במשרד האוצר מהצירוף המחוכם של ענין קרן־הכד עם „מיבצע מסק" (סידור ההסקה המרכזית במה"ח שנעשה מעשה־בזק בפעולה ישירה מתוך השתמטות מעינם הצופיה של כל השלטונות המוסמכים: לשכת הקריה, האוצר ומבקר המדינה — אשר אילו היה הדבר תלוי בהם היינו מגיעים להוציא יום יום מהמשרד כמה גויות קפואות של בחורים ובחורות בדמי ימיהם). המסקנה היתה כי לקחת דברים איביה עם לוי אשכול. — —

נגעתי לחצי שעה למפלגה בעניני וחזרתי לקראת ארוחת ערב עם מוזמנים. הראשונה בחורף ערכתי עצים להבערה בחדר הגדול. אכן כשעבר מה"ח לירושלים פיללנו כי עוד נחורף בבית הזה בתל־אביב־בדיעבד אינו מצטערים כי אהבנו את הבית וצר לנו להפרד ממנו. — — —

האורחים התפזרו רק ב־11.30. כמובן עסקנו בסידור החדר וסילוק הכלים ואז רתמה צפורה את המכונית ויצאנו לביקור חצות אצל אחותי עזה. הודענו לה על בטלפון והיא הזעיקה את יהודה [כרת, אחיה] ממאורתו. — — —

וסוף שהגענו לפרשת ההתפטרות הרכניע דברים נוצצים ונוקבים להשואת איש של ברל וב"ג והפליאני במידת חדירתו לתוך האופי של „הזקן", וכמובן מאליו הוכרחתי מסתרי נפשי ולהסביר — או רק לנסות להסביר את הסבך הסתום של יחוסינו זה שנים ואת עולל האיש הדגול והמתביה הזה לו לעצמו, לגה, לממשלה העתידה ולי בהציעו את אלראשות. חזרנו הביתה בשתים ונבצר ממני בחמים יען האמבט היה מלא כבסים שבייבושם מחכת הגשם ושכבנו ב־2.30.

כל הזכויות שמורות ליורשי משה שרת (C)

פרק חמישי — ביום ו' ה
בגליון „מעריב של שבת"

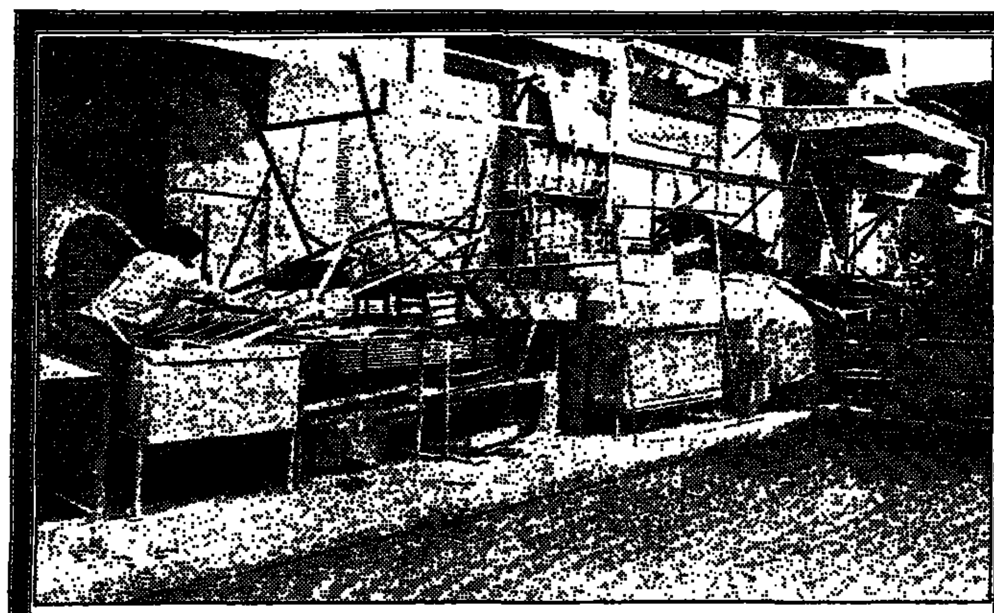

אנו עושים סדר ברחוב המשחטות בשוק הכרמל

רח' יום טוב (רח' המשחטות) בשוק הכרמל יהיה סגור ביום א' - 12 במאי

עירית תל־אביב־יפו משפצת את רח' יום־טוב (רחוב המשחטות), מסדרת את הביוב ברחוב, סוללת את הכביש, עורכת נקיון יסודי, דואגת לסידורים תברואיים נאותים בעסקים.

לכן יהיה רחוב יום־טוב סגור לכלי רכב ולהולכי רגל

ב־12 במאי, החל מ־5 בבוקר עד שעה 8 בערב.

כל המשחטות והחנויות למכירת עופות וכן דוכני הרוכלים יהיו סגורים באותו יום.

קהל הקונים מתבקש להמנע מביקור ברחוב יום־טוב ביום א', 12 במאי.

תודה על שיתוף פעולתכם להבטחת תנאים סניטריים נאותים ברחוב המשחטות של שוק הכרמל.

אריה קרמר
ראש אגף התברואה והפיקוח

עירית תל אביב-יפו

סט מפורצלן
תוצרת בווריה (גרמניה)
10 דוגמאות מודרניות
סט לקפה — תה
89 חלקים
עבור 12 אנשים.
טל. 03-856310

בפ"ת, בר כוכבא 70, ביתן 62
נפתחה
קונדיטוריה צברי
בהנהלת צבי זימני
מתקבלות הזמנות ✱ טיב מעולה ✱ שירות אדיב

קבוצת צבע
של קונסטרוקציות וחברי ברזל
פנויה להצעות
03-753054 02-62031

בית הורים
ומחלקה לחולים כרו
רמת טבעון
חברה ישראלית — קנדית בע"מ
קרית־טבעון
רח' החורש 25—3
טלפון 931229
ת.ד. 1026 קרית־טב
מזמין הורים ליהנות מ־:
✱ גן מרווח
✱ בנין חדיש עם כל השכלולים
✱ השקה מרכזית
✱ פעמון ליד כל מיט
✱ השגחה רפואית 24 שעות ביממה
✱ פעולות תרבותיות והרבותיות
✱ מכון לפיזיותרפיה
✱ ריפוי בעיסוק
✱ מטבח כשר וריאט
אנו שולחים פרוספקט לפי הזמנה.

מוצרי אמקור
ואחרים
מחירים זולים
על כל קניה מתנו
קרור ערך
דיזנגוף 84 תל־אביב

ת. א. ל.
חב' להשקעות בע"מ
בכנר המדינה בתל־אביב
טלפון 233131
מציעה להשכרה מיידית:
1. חנות פינתית גדו
2. דירה 4 חדרים מ הסת קומפלט
3. פנטהאוז, 6 חדר
רח' ה' באייר 20, פ
רח' ויצמן 36, ת"

עשה כסף
אם הנך בעל המצאה מקורית
בשטח משחקים צעצועים והרכבה
פנה נא ל־
ג.כ.ג/ג בע"מ
יבוא מבצעים בינלאומי
תל־אביב, ת.ד. 1104
טל. 751048 759848

פרס כספי
מובטח למוצא סיכה
זהב (4 אקמרין)
בעלת ערך סנטימנטלי
שאבדה בדרך בין רחוב מונטיפיורי לשלמה המלך
או באוטובוס מספר 25,
ביום א' 5.5.74
לטלפן 37852

רמקולים
בכל הגדלים
החל מ־100 ל"י
פוטו־סטריאו פספורט
רח' בן־יהודה 8 ת"א

מעריב לספורטאים

...וקד ההתעניינות ועתק לתחתית

...פה — „דרבי" עירוני ● הפועל ת"א מארחת את מכבי יפו ● הכח ...ית למגרש ברמת־עמידר, כדי לפגוש שם את הפועל ירושלים

מאת כתב „מעריב לספורטאים"

...חר שמכבי נתניה — בעקרון האליפה של בית"ר ...ב הפועל חדרה — הנדירה את הפער מצמרת ...יהודה, יעתק באורח מבעי מוקד ההתעניינות אל ...התחתית, שם דוחקים אנו עוד במהרכה, ביהם ראשי ...ה שבתום העונה יילכו למטבליב.

...הקבוצות השרויות במצב ...ביותר, הן מכבי חיפה ...ת"א. מכבי תתייצב ...העירוני, שהשבת ה־ ...חשיבות מכרעת לגבה, ...מא בבישול הוורקתי. ...ן לציין, כי בסיבוב ה־ ...זכתה מכבי בנצחון, ...ם נצחון, אלא בשיעור ...שה להניח כי מחר תח־ ...אה דומה ותוצאת תיקו, ...ותה אופיינית למיפג־ ...ה, עשויה לחזור. ...ת"א, שמאחוריה שלו־ ...חים, בשלושת המחזו־ ...רונים, תארח מחר את ...ן, שגם לה לא האירה ...פנים באחרונה. יפו ...ור ושקטה יותר, אולם ...יקו, לא תפתיע. ...קבוצות — הכח־מכבי

ר"ג הפועל ירושלים — שב־ שלב זה, מקדימות את הפועל ת"א ומכבי היפה. ייאבקו ביני־ הן השבת, במגרש ברמת־ עמידר. נראה כי הכח הצליחה בשבועות האחרונים לייצב כמעט את הרכבה, ואנו מעניקים לה יתרון בסויים על הפועל ירו־ שלים.

המובילה, מכבי נתניה, תתא־ רח מחר ב„מכתש" גבעתיים על־ידי בני־יהודה, ויש להניח כי תבקש לשמור על פער ה־ נקודות המבטיח שברשותה. נתניה טובה יותר מבני־יהודה, אולם היא תתקשה אולי למצות את כלוא יכולתה, במגרש ה־ גרוע בגבעתיים, כול הדריב הנוקשה, תיקו ומפלה — ל־ נתניה.

שתי הקבוצות שעוד לפני שבוע, עוד דלקו אחרי מכבי נתניה — מכבי ת"א והפועל כפר־סבא — ייפגשו השבת ב„בלומפילד". אם לא המצב נתניה בגבעתיים, יהיה למשחק זה ערך מוגבל בלבד, במיוחד ביחס לשאלת הסגנות, והסי־ כויים נראים פתוחים.

בית"ר ירושלים, שגם היא לוטשת עיניה אל הסגנות, תארח מחר את הפועל חדרה — הקבוצה שחוללה בשבוע שעבר את הפתעת המחזור, בנצחה את מכבי ת"א. הבית"רים מגדילה את סיכויי בית"ר, אולם חדרה עם כלאי בסחון עצמי רב, עשויה להפתיע.

ה„דרבי" התיפני לא יהיה ה„דרבי" היחיד של המחזור ה־25. מיפגש עירוני מסוג זה ייערך גם בפתח־תקוה. בסיבוב הראשון זכתה הפועל בנצחון מוחץ ומדהים 5—0. כצבה ה־ נוכחי של מכבי אינו רומז כי הקבוצה מסוגלת לגמול עתה לירידתה על התבוסה הכבדה, אבל נראה כי המאבק יהיה שקול הרבה יותר.

במשחק השמיני של המחזור, תארח הפועל באר־שבע את בית"ר ת"א וגורם הביתיות, עשוי אולי לסייע לבאר־שבע לגמול לבית"רים על נצחונם מן הסיבוב הראשון (1—0).

הליגה הלאומית בכדורגל
(לאחר 24 מחזורים)

1.	מכבי נתניה	29—11	34
2.	מכבי ת"א	30—13	29
3.	הפועל כפ"ס	26—16	29
4.	בית"ר י"ם	30—18	28
5.	הפועל פ"ת	26—19	27
6.	בית"ר ת"א	25—23	27
7.	מכבי יפו	24—19	26
8.	הפועל חיפה	25—35	25
9.	בני־יהודה	14—15	24
10.	הפועל ב"ש	24—21	22
11.	מכבי פ"ת	16—26	22
12.	הפועל חדרה	16—23	21
13.	הכח ר"ג	21—30	19
14.	הפועל י"ם	14—23	19
15.	הפועל ת"א	15—21	17
16.	מכבי חיפה	21—33	15

לאן השבת?

כדורגל

הפ. ת"א — מכבי יפו (15.30)
מכבי ת"א — כפ"ס (13.30)
הפועל פ"ת — מכבי פ"ת
הפועל ב"ש — בית"ר ת"א
הפועל חיפה — מכבי חיפה
הכח ר"ג — הפועל י"ם
(המגרש בעמידר, 11)
בית"ר י"ם — הפועל חדרה
בני־יהודה — מכבי נתניה
(אצטדיון גבעתיים, 11)
ליגה א' — צפון
טירת הכרמל — מ. העמק (11)
הפועל נתניה — הפועל עכו
נחליאל — מכבי הרצליה
בית"ר נתניה — קרית אתא
הפועל ר"ג — הפועל טבריה
שכשון ת"א — קרית שמונה
(המגרש בעמידר, 3.30)
הפועל הרצליה — הפועל צפת
הפועל נהריה — בני נצרת
ליגה א' — דרום
באר־יעקב — אשדוד
בת־ים — שעריים
הפועל רכלה — ראשל"צ
מכבי חולון — עבידר (10.30)
הפועל יהוד — הפועל חולון
(רעננה, 15.30)
הפועל לוד — בית"ר רמלה
נס־ציונה — בית שמש
מרמורק — דימונה
ליגה ב' — צפון א'
קרית חיים — מכבי ביאליק
סבעון — נצרת עלית
אפיקים — תל חנן
כפר רופין — בית שאן
בני עכו — בית"ר טבריה
בית"ר נהריה — בית"ר קיש
קרית־ים — מכבי טבריה
ליגה ב' — צפון ב'
פרדס חנה — מכבי השרון
עפולה — מכבי זכרון
בית אליעזר — הפ. בנימינה
בית"ר דב — גבעת הכרמל
גבעת חיים — גבעת אולגה
בית"ר בנימינה — טייבה
הפועל זכרון — הפועל רעננה
מחנה יהודה — מכבי חדרה
ליגה ב' — דרום א'
בית"ר ר"ג — בית"ר לוד
בית"ר בת־ים — הפועל צפון
כפר קאסם — כפר שלם
ראש העין — מכבי השקמה
מכבי יהוד — גבעתיים
בית"ר יפו — בית"ר חולון
אור יהודה — קרית אונו
בית"ר הרצליה — רמת השרון
ליגה ב' — דרום ב'
מכבי יבנה — קרית גת
מכבי רמלה — אופקים
בית"ר ב"ש — הפועל אשקלון
הבירה י"ם — בית"ר אשדוד
קרית מלאכי — קטון הבורח
מכבי רחובות — הפועל אילת
מרובים — מכבי ב"ש
ירוחם — מכבי ירושלים

כדורסל

ליגה ארצית — צפון
מכבי מוצקין — כבעון (8)
מכבי נתניה — נהריה (7.30)
מעוז חיים — תרוד/גבע (8)
עפולה — גניגר־מורע (7.30)
גן שמו' — אשדות־גולן (7.30)
מכבי חיפה — גבעת חיים (8)
ליגה ארצית — דרום
הפ. אריה — מכ. רחובות (8)
מכבי דרום — מכבי ים (7)
בית"ר ת"א — הפועל גה (8)
הפ. פ"ת — רמת הכובש (8)
מכבי פ"ת — אליצור ת"א
(מבע"ש, 8)
„גביע זוסמן"
משחקי הגמר על גביע שלום זיסמן ז"ל בכדורסל לנוער ולנערים יתקיימו מחר.
נוער — במגרש מכבי רמת חן: מכבי אשדוד — מכבי חולון (5); מכבי הר־הכרמל — מכבי ר"ג (6).
שתי המנצחות יפגשו לגמר ... הגמר ב־7.15.
בגמר הנערים יתמודדו ב־ מגרש מכבי הרצליה ב־6 מכבי ת"א ומכבי ר"ג.

היאבקות

מורגיה? היאבקות לנוער יערך מחר ב־10 בבוקר ב„מכבי ברנר" בקרית־שלום.

טניס־שולחן

ליגה לאומית
גבעת עלית — הפועל חולון
הפועל פ"ת — מכבי ת"א
הפועל ת"א — בית"ר נס־ציונה
מכבי חיפה — מכבי נבון
(כל המשחקים הערב ב־8)

אתלטיקה

★ באיצטדיון המכביה ב־ ת"א תתקיים התחרות ארצית באתלטיקה, בהשתתפות מכבי ת"א, מכבי חיפה, מכבי ביאליק והפועל ת"א. ההתחלה — ב־ 10.30.
★ באיצטדיון עמק־חפר יתקיים באותה עת התחרות הכנה לקבוצות הנוער.

כדורעף

ליגה לאומית
הניתה — עין שמר
אליצור ת"א — העוגן
איילון — המעפיל
הזול — בית זרע
שריד — עין המפרץ (6.30)
(תחילת המשחקים, הערב ב־7)

שייט

אליפות הפועל ו„שיוט ה־ שוטרוף" בדגמים „470", „420", „הלגדי מפופי", „פירך" ו„מירו" — יתקיימו מחר ב־9 במעגן בשדות־ים.

ליברפול: כדורגל נאה - אבל לא גדול

מאת י. פינקלשטיין, סופר „מעריב" בלונדון

למרות התצוגה המפתיעה של כדורגל נאה ומרתק מצידה של קבוצת „ליברפול", במשחק גמר הגביע האנגלי נגד „ניוקאסל", אני עדיין מסכים עם ג'קי צ'רלטון, כי „לידס" היא כיום הקבוצה מספר 1 באנגליה, ובאירופה כולה.

ג'קי צ'רלטון
„לידס" — מספר 1

ג'קי, שהיה פעם בלבה של „לידס", עלול להיחשד כמי שיש לו דעה קדומה בענין, אבל אני חושב כי הוא צודק בהערכה זו. ההב־ דל בין „לידס" ל„ליברפול" הוא ההבדל שבין גדולה ד יעילות כמופלאה.

ביל שאנקלי, עשה ב„ליר־ ברפול" מכונת כדורגל נפ־ לאה. הקבוצה נעה אחורה וקדימה ביעילות רבה וגם שחקניה, שהם בעלי כשרון אינדבידואלי ניכר — כמו קווין קיגאן, יאן קאלהאן, סטיב הייוויי וליגדסיי — הם שחקים כדורגל על פי דגם קבוע מראש.

החסרון: מקוריות

כה שחסר ל„ליברפול", גם ביום טוב שלה, והדבר בלט במחצית השניה, שהיתה ה־ טובה שלה במשחק הגמר, הוא מ ק ו ר י ו ת. הכדורגל שלה איננו כדורגל גדול. כאשר היא מתמודדת עם קבוצת צמרת אירופית, כפי שעשתה העונה, ניכרים חס־ רונות אלה היטב.

אולם שונה הסיפור בכל הקשור ל„לידס", כשהיא ב־ שיא כושרה. כאשר רשמה „לידס" לזכותה 29 משחקים ללא הפסד, ובמיוחד במח־ צית הראשונה של העונה, שיחקה הקבוצה באוטכנות ש־ היתה מרתקת.

זה היה כדורגל כפי ש־ צריך לשחק. כל הנועה ב־ מגרש נשאה עליה את חות־ מו של האמן. אין פלא ש־ בילי ניקולסון, אשר ראה את קבוצתו מובסת על־ידי „לי־ דס" העילאית, הציר: „קבו־ צה זו מסוגלת לבצע הכל".
רק את קבוצתו של ניקול־ סון עצמו, בתחילת שנות ה־ 60, אשר זכתה בתואר ה־ כפול, ניתן היה להשוות עם „לידס" העכשוית, יחד עם „מנצ'סטר־יונייטד" שלפני ה־ אסון האווירי במינכן.
אני שכח, כי „לידס" זכ־ תה באליפות, כבוס שאני סבור שיש לה סיכויי טיב יותר לזכות בגביע אירופה לאלופות בעונה הבאה, מא־ שר אילו התחפה במחקיב אלה „ליברפול".

הסכנה: „פגיעות"

הסכנה הגדולה המרחפת עליה, היא פגיעותה הרבה לפציעות. במהלך העונה ש־ נסתיימה עתה, ההקשה לצ־ תים מנהלה, דון ריבי, להר־ ציב את אותו הרכב בכמה משחקים רצופים. הסכנה היא אם כך גדול עוד יותר.
אבל ריבי חייב להתחיל להיות כדואג כעת. ביל ברמנר, ה„קפטן" הקטן והנ־ פלא של הקבוצה, המהווה גם את ליבה, אינו יכול ל־ הישאר תמיד באותו כושר שיא.
ג'וני ג'יילס, המכונה „הג־ נרל של מרכז השדה", עושה רושם חזק עוד יותר, כי הוא ריבי הוכיח עד כה יכולת בלתי רגילה בשילובם של שחקנים חדשים, שיתפסו את מקומם של אלה שאין להם התליף. כך היה במקרה עם הבלם ג'קי צ'רלטון, שהוח־ לף על ידי מקוין, שאחרי תקופה קצרה של הסתגלות, השתלב יפה במקומו של ג'יק הגדול.

„לידס" ו„ליברפול" הן שתי הצינו את הבתה העיקרי במהלך העונה. בלעדיהן, ע־ לולה היתה זו להיות עונה משעממת ביותר.
בשלב מסוים, נראה היה כאילו עלייה „דרבי" לקרוא תגר על הכיבוש הראשון. אבל עזיבתו של מנהלה, ברי־ יאן קלאף, היתהה תחילית דעה לקבוצה.

המפתיעה: איפסוויץ'

הקבוצה המפתיעה ביותר של העונה, היתה „איפסו־ ויץ'" — קבוצה מאורגנת היטב, בעלת יוזמה ומסוגלת כיום טוב, להכות כל יריב. אבל אף אחד לא יכול היה לתאר אותה כקבוצה גדולה.
עלייתה של הקבוצה הלונ־ דונית „קווינס־פארק־ריינג'רס" נתקבלה בברכה — באותה מידה כמו שדעיכתן של „ארסנל" ו„טוטנהאם" נראית בשתהוריה.

בילי ניקולסון
„מסוגלת לעשות הכל"

יהכן ששקיעתה של „ארסנל" היא אפילו יותר מפ־ תיעה כזו של „טוטנהאם". ל„ארסנל" יש עדיין אותה קבוצה שזכתה ב„דאבל" ה־ גדול, פרט לשחקן אחד או שניים. נכון אבנם שחסרונו של הבלם הוותיק פרנק מק־ לינטוק הורגש היטב, אבל כל האחרים נותרו בהרכב.
אני בטוח שמנהלה של „ארסנל", ברטי מי, מעוניין היה לדעת מה קרה לקבוצתו, ומדוע נעדה בשלב מסויים עד לאזור הנשירה. הקבוצה הסיה בצורה מדאיגה הסי־ ראה במשחקה, ובכל זאת היתה זו אותה קבוצה ש־ היתה זו אותה קבוצה שהיי־ תה מסוגלת לגבור על „לי־ ברפול", במבריכה, לנגד עי־ ני של הקהל ההנאי ביותר באנגליה. זה מה שעושה את הכדורגל כל כך מקסים ו בלתי־ניתן־לחיזוי.

דון ריבי
האיש מאחורי ההצלחה

החלש: עודף דם

לשקיעתה של „טוטנהאם" — בליגה — ולא בכדורגל ה־ אירופי — היתה סיבה ברו־ רה. הקבוצה נזקקה במשך שנים לעירוי דם צעיר, והיא לא קיבלה אותו. אני סבור שבעונה הבאה עלולה „טו־ טנהאם" למצוא עצמה בצרה גדולה, אם ניקולסון לא ימ־ צא שחקנים חדשים, להזק את מערכי הקישור וההתקפה שלה.

כללית, אני סבור, שה־ כדורגל האנגלי זקוק לריענו־ נות הדרים, כיצד לטפל ב־ הגנות צפופות הנהוגות ב־ יבשת האירופית.

למרות שהצטערתי על ה־ דרך שבה הוחת, הייי צוויבו של סר אלף רמזי תהדיר אויר הדש לכדורגל, והעשה אותו בריא יותר.
„לידס" תראה את הדרך. אבל אני חושש שביותר בדי קבוצות אנגליות קיימת עדיין האמונה, בהשיבותם של ה־ גורמים הפיסיים על השבו־ נה של אמנות המשחק.
יותר מדי פצעים, בהר רמזי כדורגלנים בעל כשרו־ נם „לזכות בכדור". יותר מאשר על מה שיכלו לע־ שות איתו, כאשר זכו בו. אם על גישה זו לא יבוא הקץ — אנגליה לא תצליה לעולם להיות שוב מעצמה כדורגל במדינה ראשונה.

סנפיר בלי שיט בע"מ

$800.000 יצוא של מפרשיות המוניטין

„420" ו„גלית"

המובילות בעולם בבצועים, חוזק בטיחות ויופי
מתכבדים להציע גם לשוק המקומי את המגוון הבא, במכירה ישירה ובלעדית:

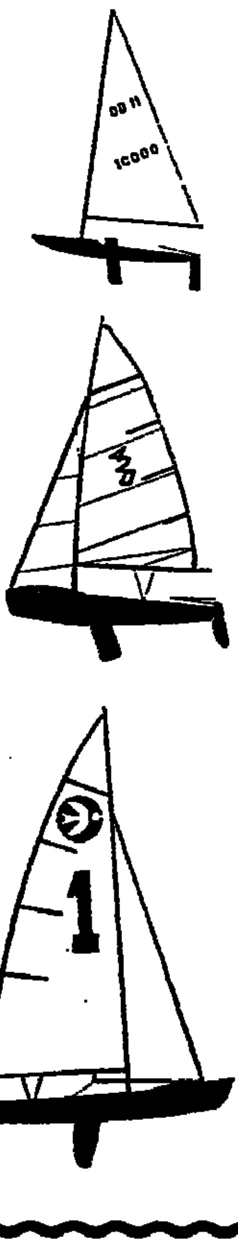

למתחילים, חובבים ומתקדמים:

* „גלית" - מפרשית הביף
כולל הובלה לת"א 2,995 ל"י

תצוגה ומכירה במלון אסטור
הירקון פינת פרישמן
שישי ושבת 10.00—14.00.

** „גלית המחץ"
לבצועי שיא (HIGH PERFORMANCE) 3,995 ל"י
** „420" מיוחדת 5,995 ל"י

למקצוענים, אגודות ובתי־ספר:

* „420" גוף להחלפה 4,995 ל"י
* „420" תחרותית 9,995 ל"י
** „סנונית" משוכללת ובטיחותית החל מ־ 20,995 ל"י
„470" באופק

* אספקה מידית
** מתקבלות הזמנות לסדרת היצור הראשונה שבעבודה

ת.ד. 10077 חיפה טלפון 04-726014

מבצע מיוחד
לקוראי מעריב

בחסות חברת Metz

פרס ראשון
הטסה לטקס הגביע העולמי
או
מוצרי Metz בשווי 10.000 ל"י

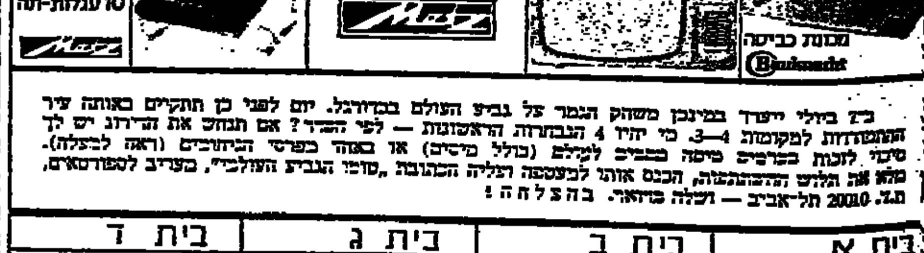

ב־7 ביולי ייערך במינכן משחק הגמר על גביע העולם בכדורגל. יום לפני כן תתקיים באותה עיר ההתמודדות למקומות 4—3. מי יהיו 4 הנבחרות הראשונות — לפי הסדר? אם תנחש את הדירוג יש לך סיכוי לזכות בפרסים מיסה במבצע לקלים (כולל מיסים) או באחד מפרסי הניחומים (ראה לבחלה). מלא את תלוש ההשתתפות, הכנס אותו למעטפה ועליה הכתובת „טוטו הגביע העולמי", מעריב לספורטאים, ת.ד. 20010 תל־אביב — ושלח בדואר. בהצלחה!

בית א	בית ב	בית ג	בית ד
מע. גרמניה	ברזיל	אורוגוואי	איטליה
צילה	סקוטלנד	הולנד	ארגנטינה
מז. גרמניה	זאיר	בולגריה	פולין
אוסטרליה	יוגוסלאוויה	שוודיה	האיטי

תלוש השתתפות
שם פרטי ______ שם משפחה ______
כתובת מלאה ______

הדירוג שלי
1 ______
2 ______
3 ______
4 ______

יש/אין לי מוצר איכות של מץ: (מחק את המיותר).
☐ טלויזיה ☐ מכונת כביסה ☐ מדיח כלים ☐ מקרר ☐ שואויר למטבח
☐ תרמולפסר ☐ מכשיר עישור ביתי (סמן X במשבצת המתאימה).

מבצע Metz מעריב

קרית שמונה לאחר 4 שבועות

(המשך בעמוד 19)

יהוה גורם־משיכה למתיישבים חד־שים.

בנתא הפסור בקרית־שמונה אין לראות, בבוז־פנים, כשזו הבריחה ל־הנקה וביות־יתר, או ניצול האמון [illegible]. מבחינת המצי־יה — פתל יוצא מעיקובה של הע־עירה ובהתנכרות הכביש — הם מעבר לכל ספק ויכוח. על תושבי העיירה לחוש בצליל, כי אינם נע־זבים על שאיתרע גורלם להישב את עיירת־הספר, ולגדל את ילדיהם בצל האימה.

עובדות הקיום בלבדית, כי תושבי העיירה היו כל־ההנים בתנאי־עני־שה, סלי־המזונות — גורם נכבד ב־שיקולי העזיבה — יקר, בקרית־שמונ־נה, בשיעור 25 אחוז בהשוואה לשאר כל הארץ, יוצא בכל הוצאה התו־בלה. והוא הדין [illegible].

בהיעדר החרות בסחריה, [illegible] צרכני העיירה [illegible] גם נתנים [illegible] היות [illegible] בצרים. אחד העיתונים המעסיקים ביותר — ובמיוחד בעת ה־ארוכה — הם [illegible] על [illegible]: כל יחדי

קרית־שמונה מתמכים ללינה בחדרי המבטחים, הם ישנים בכספות ובחוק, חדרי הבטחון אטומים ומחניקים. מזגני־אוויר אינם מותרים בקרית־שמו־נה, אך, בשל מסי־הקניה הגבוהים, רק ידם של יחידי־סגולה משגת רכי־שת מזגן. הוא הדין [illegible] ילדים. [illegible] את בדיקתה [illegible] של ה־קבלה, שעדיין אינה מבחינה בין קרית־שמונה לחיפה. [illegible] בסך 15 אלף לירות — לא די [illegible] כל בעל משכנתא בפרט או בעל דירה בכלל, בקרית שמונה [illegible].

1100 יחידות דיור — שוב באילתור

בהנהלת המועצה [illegible] הצליחה ל־הוריד [illegible].

1100 יחידות דיור לביצוע מיידי:

"זה יפה", אומר בנדלק, "השאלה היא אם ההיענות לצרכי הדיור של קרית שמונה מלווה גם בתהליך של חשיבה? נדמה לי ששיטת האילתור המקוללת, זו שבזכותה רובעים שלמים על קרית־שמונה והפכום לשכונות־עוני — נדמה לי ששיטה זו עדיין נמשכת, ויש להתריע עליה בעוד מו־עד. אנחנו שואלים: מדוע לא יכונן משרד השיכון צוות־חשיבה — סו־ציולוג, כלכלן, ארכיטקט, פסיכולוג — שתפקידו יהיה [illegible] ולענות על כל אותם צר־כים ומחדלים, שקרית־שמונה משל־מת עליהם מחיר יקר עד היום".

הכביר היקר — ושעת־הפרעון: [illegible] במשך ארבעת ה־שבועות, [illegible] קיומה של ה־עירה.

בשבת [illegible] — במספרי 13 ו־15 ברחוב יהודה הלוי — [illegible]

"בכנס בגו פחד גדול. אף אחד לא רצה להישאר שם", אומרת [illegible]. אם לשניים, [illegible] על דירתה בקומתו הרבי־עית של הבית מס' 13: "אחדים לא יכלו להישאר בקרית שמונה [illegible]". התגה, חיים צברס, בן [illegible], מוסיף, כי "אלה [illegible]".

..אם יחזירו את הגולן...

צברס, [illegible] עם אשתו [illegible] הבית מס' 15, [illegible] בליל הסבה, [illegible] לפני [illegible] הבית [illegible] הזרה [illegible].

אומר צברס: "הפחד לא עוזב אותנו מאז. [illegible] כל בוא [illegible] רבים נשברו [illegible]. [illegible] אנו [illegible] רחוק כהפחד. רבים אומרים: אם יחזירו את הגולן ויקרבו אלינו את הגבול הסורי, לא ישאר כאן אף אחד...".

ראיון השבוע עם דן לנר

(המשך מעמוד 24)

הבריה. הפסיקו לבלבל את המוח. הם אינם יכולים להכנס לכאן ואני [illegible]

— [illegible]

זה אפשרי בהחלט. [illegible] יותר כזה: [illegible]

— [illegible]

איבדנו את התעלה!...

אכן! איבדנו את התעלה. [illegible]

— אבל מה יכולנו לעשות? [illegible]

נכון, אבל היינו [illegible]

— והאויבים [illegible]?

[illegible]

— [illegible] לא פעל?

זה הדבר הנתון בחקירה ואני אינני חבר הועדה. הועדה תבדוק.

אזור: ישוב עצמאי או שכונה בתל־אביב

(סוף מעמוד 21)

שכן אין כיום אפשרות לחיות מחוץ לאזור.

בהתהלכות שמועות על תוכניות [illegible] נוספות של תושבים מבית דגן ומשכונת [illegible] לאזור, והן מעוררות הת־נגדות. יש גם תופעות, [illegible] דירות [illegible] ב־שיכונים המצויים באזור, [illegible].

יש באזור אבנים המתהלכים עם הרגשה והחשש, כי הישוב עלול להפוך ל"פח אשפה" אזורי, [illegible] לא רק שולה ומי ביוב, אלא גם [illegible].

בין החוששים — גם העומדים עתה בראש הרשימה המקומית. ראש ה־מועצה, יצחק אלישיב, מביע את ה־חשש בגלוי, ובשום כך הוא ואנשי רשימתו המקומית, מתנגדים בתוק־פה לתוכנית הבניה של 700 יחידות הדיור החדשות, בהן יש גם דירות קטנות. הם, המצדדים עד היום ב־אופי כפרי של הישוב ומתנגדים לבניית בתי־קומות נוספים, מוחים נגד צפיפות הבניה באתר החדש ובעיקר [illegible], שהדירות הקטנות [illegible] אוכלוסיה [illegible] יהפוך השיכון ל"סלאמס". המועצה הצליחה לקבל צו הפסקה עבודה, אך זו [illegible]. ראש המועצה מקוה עדיין להפגש עם שר השיכון, בנסיון לה־ביא לשינוי התכנית.

יתר "כאבי־הראש" של אזור על רגל אחת:

* השפכים של איזור התעשיה, וכן של אזור עצמה, מוזרמים לאגני חימצון קרובים, שם [illegible] אותם ומשקים בהם את השדות של חברת "רסקו" הסמוכים לאזור. במשך שנים היה בכך מיטרד קשה, שכן המים ה"מטוהרים" הפיצו ריחות רעים [illegible]. כיום משקים ללא [illegible], והמצב השתפר.
* בשני ואדיות שחוצים את אזור, מנקזים מי גשמים מחולון, מראשון־לציון ומהאזור עצמה. מדי פעם [illegible] שבאיזור התעשייה של חולון מזרימים לואדיות גם מי־שפכים. קיימת סכנת הצפה [illegible] הואדיות, [illegible] הם מוקד ליתושים. ראש המועצה גילה לפני ימים אחדים, כי בניגוד למוס־כם שוב הזרימו [illegible] מי־שפכים לואדי, והורה מיד לסתום את פתחו בכניסתו לאזור.
* כל מערכת הכבישים הקיימים והמתוכננים בסביבה קרעו ויקרעו בעתיד שטחים מאזור ויסגרו אותה מכל עבריה. כביש גהה וכביש ירו־שלים—תל־אביב, הם גבולותיה במז־רח ובדרום. הכביש המהיר המתוכנן מתל־אביב ללוד, לאורך קו מסילת הברזל שבצפון הישוב, יבלע שט־חים נוספים מאזור ויפגע ב־22 יחי־דות דיור של ותיקי המקום, חקלאים לשעבר. לצורך סלילת הכביש, יופ־קעו מהם שטחים והכביש הרועש יעבור מתחת לחלונותיהם.
* באזור יש עדיין ריכוז של קרוב למאה בתים ערביים, בהם גרים תושבים, בעיקר [illegible]. פינויים המתוכנן כבר שנים, יוכל ליצור מרחבים חדשים ליישוב. עד עתה לא נעשה הרבה לפינוי תוש־בים אלה, בגלל היעדר בנייה חדשה במקום. בשיכון החדש, [illegible], מתוכננות דירות גם בשבילם.
* התרוצצויות פוליטיות פנימיות, איפיינו את אזור במשך השנים. ה־יישוב היה תמיד בשליטת מפלגות הפועלים — מפ"ם ומפא"י לסירוגין — ולאחר מכן, עד הבחירות האחרו־נות — בשלטון המערך. מפלגת ה־עבודה המקומית היתה נתונה בשנים האחרונות בסיכסוכים פנימיים [illegible], ביניהם על רקע אישי, וה־דבר פגע בסופו של דבר בה עצמה.

מכדוריד — לראש המועצה

הרשימה העצמאית [illegible] — [illegible] אזור — הנמצאת עתה בשלטון, צמחה מתוך מפלגת העבודה. היא התגב־שה סביב אנשי "הפועל" במקום וכמה מיוזמיה הם חברי המפלגה. ראש המועצה יצחק אלישיב, שהוא גם "כוכב" קבוצת הכדוריד של אזור, המשחקת בליגה הלאומית — הוא עד היום חבר [illegible] סניף מפלגת העבודה באזור...

הרשימה העצמאית זכתה, די ב־מפתיע, וללא מערכת בחירות [illegible], בשלושה מתוך תשעת המקומות במועצה המקומית, והקימה קואליציה עם נציג המפד"ל ונציג הליכוד. אר־בעה נציגי המערך, עם ראש המוע־צה הקודם, אברהם בנבנישטי בראש־ם, נותרו באופוזיציה.

לראש המועצה הנוכחי, יצחק אלי־שיב, בוגר הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת תל־אביב, [illegible] כלפי קודמיו. [illegible] רובן קשורה בבעיות שהוזכרו, [illegible] לאיחוד הקרע ולהקמת קואליציה [illegible] קיר אל קיר.

רוח הכפר מרחפת

כדאי לעקור טעות אפשרית: למ־רות הבעיות — אזור עדיין — ב־השוואה למתרחש בערים סביבה — מקום שקט ורגוע, ללא תופעות עי־רוניות שליליות שונות (כמו פשיעה [illegible]), שבחלקיו הכפריים ודאי נעים לגור. יש בה בהחלט שלוה כפרית. אין בה אמנם כמעט מדרכות וגם חקלאים כבר פסו מקרבה, אבל רוח ה"כפר" עדיין מרחפת. אלה, בצירוף קרבתה לעיר הגדולה, יכלו לפתות רבים. אם לא היתה ואין נהירה רבה אליה — התנאים שתיארנו לעיל הם שמנעו זאת.

אך מה עתידה של אזור, במסגרת המיגבלות שהיא נתונה כבר בהן ושאין עוד לשנותן?

אם תשוחח עם תושבים באקראי, ברחוב, יאמרו רובם, כי הם רוצים מקום שקט לגור בו, עם שירותים טובים. רובם עובדים מחוץ למקום ואין להם כל רגשי נחיתות בשל כך. הם מוכנים לראות באזור בית [illegible] אליו [illegible] היום [illegible] הסמוכות, וגם בידור ושירותים אחרים הם מוכנים לקבל בעיר ה־גדולה.

ברור שהעיר הגדולה עלולה לבלוע בעוד כמה שנים את אזור לתוכה.

עד אז לקראת זאת, חלוקים לאיזה כיוון יש להוליכה.

יצחק אלישיב, [illegible] חבריהם, רוצים לבלום [illegible] ולהשאיר [illegible] בכל האפשר, יישוב בעל [illegible] לא יכלו [illegible] לא היו מסכימים [illegible] קומות (700 יחידות הדיור) [illegible] ומקצים את השטח לבניית וילות ובתים חד־קומתיים.

אברהם בנבנישטי ודוד [illegible] אנשי המערך [illegible] כואבים כל עיכוב בבניית [illegible] החדשים [illegible] מחליפיהם בשלטון, [illegible]. הם רצו ורוצים [illegible] היישוב לגודל של 10—12 א[לף] [illegible] פחות ממספר זה — אין [illegible] להגיע שירותים נאותים [illegible].

[illegible] אומר, כי תפיסתו [illegible] בדבר הציביון הכפרי של אז[ור] [illegible] מבחינה עקרונית, [illegible] עשתה את שלה, [illegible] ולא היה מנוס [illegible].

בנבנישטי צופה שילוב אזו[ר] [illegible] אביב רבתי, אך רוצה [illegible] גם אז שכונה בעלת שלטון [illegible] שיהיו שירותים טובים [illegible] עיר גדולה. לדעתו [illegible] שלטון עצמאי כזה [illegible] נוה אחרות בתחומי תל־א[ביב] גדולה.

אלה גם אלה, רואים את [illegible] של אזור ב־1300 דונמים מצפון ליישוב, [illegible] ברזל.

עתה הם קרקע חקלאית [illegible] רוצים להעביר את [illegible] מסלילת הכביש המהיר [illegible] רוצה כל אחד מהם, [illegible] אזור למרחב, לפי תפיסתו.

אבל גם תל־אביב ורמת־[גן] [illegible] עין על שטח זה, ולא [illegible] זכרונות מרים ממאבקים [illegible] מבנה...

בהרצליה פיתוח
מול חוף זבולון
נותרו מספר וילות
בתכנון מיוחד
בשכונה האקסקלוסיבית
"צל אלונים"
שד' דוד המלך 30 תל־אביב טלפון 286[...]

אריה בסרגליק ובניו בע"מ
רח' המסגר 34, ת"א (מקודם רח' החרש 1)
טל. 31310 33539
מבצעים:
* עבודות זגוג למכוניות, זכוכיות בטחון ומחוסמות
* שמשות עגולות לכל סוגי הרכב ומסגרות
* כל מיני מרימים, מסילות ומכשירים לשמשות
* מסילות מפלסטיק תוצרת חוץ עם מברשת בלתי מחלידה
* זכוכית מחוסמת לתנורים ולבנין

תל־אביב, רחוב המסגר 34, ת.ד. 9166, טל. 31310, 33539
סניף בחיפה: רחוב השיש 41, — טלפון 72 13 37

מרכז זלמן שזר להעמקת התודעה ההיסטורית היהודית
מפגש מורים להסטוריה
אזור תל־אביב
הרצאה בנושא
משמעות ההגירה היהודית בשנים 1882 - 1914
ירצה ד"ר אריה גורן, האוניברסיטה העברית
מנחה הדיון:
מר שלמה נצר, משרד החינוך והתרבות
יום שלישי, כ"ב באייר תשל"ד (14.5.74) בשעה 8.00 בערב, בבית ציוני אמריקה רח' דניאל פריש 1, תל־אביב.
אזור ירושלים
הרצאה בנושא
דיפלומטיה ומחתרת במדיניות הציונית 1945 - 1947
ירצה ד"ר יוסף הלר, האוניברסיטה העברית
יום חמישי, כ"ד באייר תשל"ד (16.5.74) בשעה 8.00 בערב, במרכז זלמן שזר, רחוב חובבי ציון 4, ירושלים.

האגודה למען החייל בנתניה
הודעה
בהגרלת פרסי "היריד"
שהתקיימה ב־7.5.74 זכו המספרים הבאים:
04502 — מקלט טלוויזיה
04244 — תמונה
05432 — תמונה
07242 — תמונה
את הפרסים אפשר לקבל בבית החייל, רח' מקדונלד 7, נתניה, החל מ־16.5.74 בשעות 08.00—12.00 כל יום, עד 16.7.74.

נוער
גילאי 14—10
שלבו נופש בלימוד אנגלית
בקייטנת "ארז"
בכפר מרדכי ע"י גדרה
4 מחזורים בחדשים יולי—אוגוסט
* 2 שעות לימוד אנגלית ליום
* בריכת שחיה
* רכיבה על סוסים
* ספורט ומלאכת יד
בדבר פרטים:
[illegible] כפר מרדכי, טלפונים 055-91476, 055-91[...], בכל יום, [illegible] טלפון 332156

MARANTZ, KEF, B.S.R., SONY, NATIONAL, PILOT, PHILIPS, TOSHIBA, SHARP, LENCO,
בהנחות גדולות
רק אצל
פונוגרמא [illegible]
בן־יהודה 6, תל־אביב

החיים משעממים?
הצטרף [illegible]
קבוצת [illegible]
ת.ד. 311 חולון
טל. 849504.

מעוניינים
לקנות כספת
במשקל עד 1 טון
להתקשר: 03-937018
בין השעות:
7.30—14.00

תולדות יהודי אל־מגרב
מימי שלמה המלך ועד שנת 1963
מאת
פרופ' יוסף [ג'ורג'] הררי
חבר ארגון הסופרים בפריס
הספר מקיף היסטוריית עדה זו: מנהיגיה, גדולי תורה, ציונות וערכים עם צילומים של מנהיגי העדה וגאוניה.
הספר בכריכה מהודרת 280 עמ' (פורמט גדול) ניתן לרכישה עם הקדשת המחבר במחיר —.21 ל"י (כולל דמי משלוח) עד לגמר המהדורה הנוכחית.
כמו כן ניתן לרכוש אצל המחבר את ספרו החדש —
"זכויות האשה בחברה המודרנית"
במחיר —.10 ל"י בלבד.
על המעוניינים לכתוב בצרוף המחאה בסך הנ"ל לכתובת: רח' אילת 32, נאות רחל, חולון, טל. 851540.

משרד ותיק בירושלים
בעל נסיון רב ואמינות
בשטח הביטוח
מעוניין לשמש כסוכנות או נציגות של גוף ביטוחי או חברת ביטוח.
בדבר פרטים נא לפנות אל: ת"ד 2026 ירושלים. סודיות מובטחת.

רחם עליהם
אלפי כלבים וחתולים סובלים מחוסר בית וטיפול
נא עזרו לנו להפחית את הסבל
הביאו גורי חתולים וכלבים
לאגודת צער בעלי חיים — ת"א
רח' שלמה 30, יפו טלפון 827621
אוטובוסים: 18, 41
— יעוץ בענין עיקור —

הופיע זה עתה!
מה מתרחש בעולם הערבי?
אלו בעיות מעסיקות את האזרח המשכיל בארצות־ערב?
קרא את הקובץ
"ערב וישראל"
בעריכת פרופ' יהושפט הרכבי
דברי מחשבה וניתוח של מדינאים, סופרים והוגים ערביים, הן על הסכסוך הערבי־ישראלי והן על בעיות חברה, תרבות ומדיניות בגדינות ערב.
107 עמ' — 8.50 ל"י
עם עובד
יהאוניברסיטה העברית בירושלים

לתלמידי בתי הספר התיכוניים!
הופיעו
שירה חדשה וצעירה
קובץ לתשובה הבינים, בהתאם לתכנית הלימודים החדשה.
אסופת שירים של חיים גורי, א.צ. גרינברג, זלדה, נ. זך, דן פגיס, דליה רביקוביץ, דוד רוקח, ט. כרמי, [illegible] ש. ריבנר.
28 עמ' — 2.75 ל"י
מבחר תשובות לבחינות בגרות בספרות
סיפורת עברית (חלק ב')
בעריכת משה גרנות
החוברת מקיפה את יצירותיהם של מ.י. ברדיצ'בסקי, ד.ב. ביאליק, י.ח. ברנר, י.ה. ברקוביץ, ד. בארון, ג. יזהר.
99 עמ' — 10.40 ל"י
כמו כן נמצאת לבכירה החוברת "מבחר תשובות לבחינות בגרות בספרות" חלק א' ובה חומר על יצירותיהם של [illegible] עגנון [illegible].
עם עובד

שיפורים בקווי "דן"
החל מיום ראשון 12.5.74 יופעל
קו אקספרס 68 לקרית אונו
דרך יד אליהו. תחנתו הסופית בקיראון. הקו יפעל מהשעה 6.00 בבוקר האחרון מתל־אביב בשעה 8.00 בערב
הנהלת "דן"

מעכשיו שוב אצלנו!
חליפות ומכנסיים לגברים

מבדים אמריקאיים
תוצרת BERLINGTON
קלים, נוחים, אינם מתקמטים
Wash & Wear
טלמן ושות.
תל־אביב, נחלת בנימין 27, טלפון 615397. חניה נוחה. מיזוג אויר.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להשתלמות עובדי הוראה
הפיקוח על הוראת הטבע

המרכז לטלוויזיה לימודית
אוניברסיטת תל־אביב
בית הספר לחינוך

הפרויקט המשולב להשתלמות מורים העובדים לפי תוכניות מט"ל

הזמנה לדיון

אנו שמחים להודיע על פתיחת השידורים של הפרויקט המשולב. התוכניות תשודרנה בטלוויזיה הלימודית בימי שלישי ורביעי בשעה 16:45.

פירוט המשדרים ומועדי השידור:

שם התוכנית	מועד השידור הראשון ימי ד' שעה 16:45	שידור חוזר ימי ב' שעה 16:45	
„תהייה"	15.5.74	21.5.74	
„מה זה חשמל?"	22.5.74	—	* יום ו' 24.5.74 16:20
„מה עושה הסוללה?"	5.6.74	11.6.74	
„יותר חשמל — יותר אור"	12.6.74	18.6.74	
„שינויים במערכת"	19.6.74	25.6.74	

לפני הצפיה במשדר הראשון מתבקשים המורים לעיין בחוברת „דפי המשדר" כדי לבצע את הפעילויות המוצעות כהכנה למשדר.

LA COURONNE
Restaurant
הנשיאים סועדים אצל רוזה

להקת הבלט ההודי ערכה סעודה חגיגית לאחר הופעתה בבנייני האומה בירושלים, במסעדה „לה־קורון" אצל רוזה. בישיבת הנשיאים אנו מצטטים את דבריהם:
„לה־קורון כי היא המסעדה הטובה ביותר בעולם לטעמנו".

„לה־קורון"
אצל רוזה, דוד בינסקר 22, טל. 59968

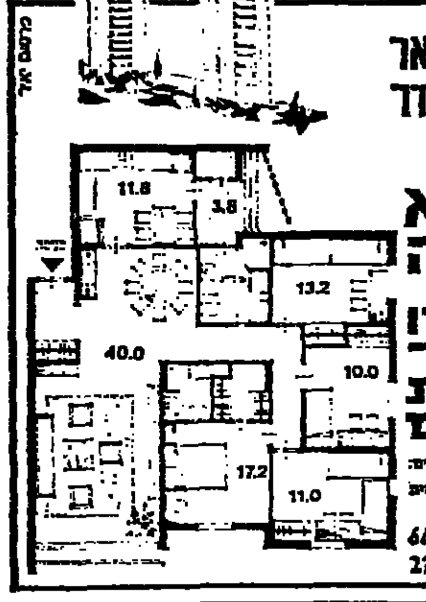

השקעות ברמ קבלני בנין
דירות פאר ברמת־הדר בחיפה
ללא הצמדה
נותרו מספר דירות 4-5 חדרים
סנפיר טל. 664859
חיפה, רח' גורדון 27

משרד השיכון - מחוז המרכז

היחידה לזוגות צעירים

במחוז המרכז של משרד השיכון

סגורה לקבלת קהל

החל מיום 7.5.74 ועד 21.5.74

לצורך שיפוצים והתארגנות

לקראת פתיחת משרדי היחידה ל־4 ימי קבלת קהל בשבוע.
החל מ־22.5.74 ייפתחו המשרדים לקבלת קהל בימים א' ב' ג' ה' בשעות 08.00—14.00.

רוצו רוצו
מכירה מיוחדת
מעשה בלתי אפשרית

	במקום	רק
חליפות יפות	185.—	69.-
חליפות מודל לקיץ	220.—	79.-
חליפות טובות	165.—	59.-
חולצות מידות גדולות	39.—	22.-
חולצות מידות גדולות	45.—	15.-
חולצות דוגמא יפה	68.—	28.-
חולצות מודל	55.—	25.-
חולצות דוגמה יפה	69.—	35.-
מקסי לחתונות	220.—	75.-
מעילי צמר יפים	490.—	180.-
מכנסים כל המינים	55.—	30.-
מכנסים ג'ינס חוץ	79.—	45.-
מכנסים גברדין חוץ	109.—	49.-
טוניקות יפות מאד	69.—	39.-

יש עוד ועוד ועוד...
המבצע בתוקף 5 ימים בלבד !!!
מיום א' 12.5 עד יום ה' 16.5
אופנת אלי
אלנבי 62 תל־אביב ע"י נעלי פיל
חנות קטנה, אופנה לגברות ולצעירות.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/179
לבנית בית ספר להנדסאי בימיה ע"ש אבין ברמת־גן

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בי"ס להנדסאי כימיה ע"ש אבין ברמת־גן.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־5,230 מ"ר.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ד' 15.5.74, בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206, בשעות העבודה, תמורת תשלום של —.500 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ה' 23.5.74. הפגישה ליד משרד מהנדס העיר רמת־גן בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 26.6.74, שעה 13.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/181
לבנית בי"ס מקיף דתי ע"ש ספניאן בירושלים

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בי"ס מקיף דתי ע"ש ספניאן בירושלים.
2. הבנין המתוכנן הוא על שטח בניה של כ־5,000 מ"ר.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ד' 15.5.74, בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206, בשעות העבודה, תמורת תשלום של —.750 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 28.5.74. הפגישה ליד משרד מהנדס העיר ירושלים (ע"י חשקם), בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 26.6.74, שעה 13.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דרוש
מבנה תעשייתי בגוש דן
להקמת תחנת שירות נוספת של
מוטורולה ישראל בע"מ
תיאור:
א. מבנה למעבדות ולמחסנים בשטח של 150—180 מ"ר.
ב. חצר עם סככה בשטח של 300—500 מ"ר.
בהצעות נא לפנות בכתב למנהל מחלקת שירות מוטורולה ישראל בע"מ, רח' קרמניצקי 16, ת"א טל. 38973.

לכל בעלי מכוניות N.S.U. ו־PEUGEOT
אנו מודיעים בזה שכל עובדינו חזרו מהצבא
והמוסך חזר להתנהל כרגיל
ביום שלישי עד שעה 2, ביתר הימים, פתוח כרגיל.
בתל־אביב
רחוב תוצרת הארץ 15
טל. 253838-253638
(ליד תחנת פז התחנה בדרך השלום, ליד גבורי ישראל)
מוסך שטרן

ירושלים

עירית ירושלים

הנדון: הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן: „החוק")

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי חברת „רסקו" בע"מ, הגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים (להלן „הועדה המקומית") בקשה להתרת שימוש חורג ו/או הקלה בנכס גוש 30122 חלקה 58 ברחוב שמעוני בירושלים דהיינו: הקמת בנין חדש בן 7 קומות במפלסים שונים.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה - הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרד מהנדס העיר ברחוב הלל 23, ירושלים.

ע. יפה — מהנדס העיר
ב/יושב ראש הועדה המקומית

ירושלים

עירית ירושלים

הנדון: הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן: „החוק")

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי חברת „רסקו" בע"מ, הגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים (להלן „הועדה המקומית") בקשה להתרת שימוש חורג ו/או הקלה בנכס גוש 30122 חלקה 56 ברחוב שמעוני בירושלים דהיינו: הקמת בנין חדש בן 7 קומות במפלסים שונים.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרד מהנדס העיר ברחוב הלל 23, ירושלים.

ע. יפה — מהנדס העיר
ב/יושב ראש הועדה המקומית

קופת חולים הכללית
„נוה עמית"
בית אבות
ע"ש ישראל הרל"פ
רחובות

במסגרת הרחבת בית האבות ברחובות ושפור השרותים בו, מסתיימת בימים הקרובים בנייתו של אגף נוסף.

באגף החדש 14 חדרים עם שרותים צמודים, מרפסות, הסקה מרכזית וכו'.

ההרשמה החלה

פרטים: בקופת חולים עממית סניף רחובות, רח' בנימין 23, טלפונים: 951047, 955328.

להשכרה
אולמות תעשיה ומחסנים
במקום מרכזי באזור התעשיה חולון ניתן להתאמה לפי דרישה מ־100 מטר עד 500 מטר. קומת קרקע, גובה 6 מטר, גישה נוחה למשאיות, כח חשמלי מוכן.
*
בדבר פרטים
להתקשר בשעות הערב לפי טלפון 757060

TEMPERA

...ן אויר
•ניד מחדר לחדר.
•פעולה שקטה.
•חימום בתורף.
...כני טמפרא:
...אביב „נעשי", אבן גבירול 52, 03-269381
...שלים י. חלף, ברסירא 10, 02-226519
...פה טמפרא, מוריה 60, 04-252100
...פה סלון „שביט", המגינים 54, 04-528666
...רת פרידמרגביש, שד' פלטרין 063-22716
...ן יעקב סוקר שלמה 063-99102
...יה אחים פולק, כפר העיריה, 04-921139
...ה פתור, אליהו קראוזה 6-8 053-24595
...בת להט תצוגה, בית הפועלים 6 03-958001
...שבע קרומן גרשון, פסג' פאר הנגב 057-77910
...ד אקלים ערד, אזור התעשיה 057-90105
TEMPERA יותר חמים!

...הגנים הלאומיים

מכרז רכב

...מכירה טנדר פולקסווגן
...ל קבינה מס' רשוי 972—130 שנת ...ר 1971 טסט עד 17.7.74 במצב טוב.

...מכירה טנדר פולקסווגן
...ל קבינה מס. רישוי 797—134 שנת ...ר 1972 טסט עד 15.4.75 במצב טוב.

...ראות את המכוניות ליד משרד הרשות ...ח' מס. 3, הקריה, תל־אביב (מול ...טלוויזיה) בין השעות 08.00—15.00 ...שישי 08.00—12.00.

...בצירוף המחאה בנקאית ע"ס 10% ...ההצעה יש להגיש עבור כל מכונית ...עד 17.5.74 שעה 12.00.

...ות הגנים הלאומיים מתחייבת לקבל ...הצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות
המשרד הראשי
רח' לינקולן 3, ת.ד. 20101 טלפון 289251 תל־אביב 61 200

...ז אספקה מס' א/29/74
...ד מכני כבד

...ת עבודות צבוריות מבקשת בזה הצעות מחירים ...ציוד מכני כבד: —
...לעבודות טפוגרפיה לפי כמויות.
...שכירת ציוד כבד לפי שעות ו/או ביחידה.
...פי הזמנה, מפרטים ושרטוטים נוספים, ניתן לקבל ...במשרד ראשי לציוד ורכב / יחידת ציוד כבד ...רחוב השמונאים מס' 107 תל־אביב, בימים ...העבודה הרגילים.
...רף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית או המחאה ...בשיעור הנקוב בגוף טפסי המכרז. אי מילוי תנאי ...ד' את ועדת המכרזים לדון בהצעה.
...עד האחרון להגשת ההצעה — שעה 8.30 ...ביום 24.5.1974.
...מחלקת עבודות צבוריות מתחייבת לקבל את ...הזולה ביותר, כל חלק ממנה או כל הצעה שהיא.
...י. זיו
...כגן מנהל מע"צ

מכרז
...מכירת 2 מכוניות

...חברה להדברת עשבי בר בע"מ מציעה בזאת למכירה:

...ית אינטרנציונל 1300 4X4 123-240
...ית אינטרנציונל 1300 4X4 123-320

...מכוניות הנ"ל אפשר לראות בחנות הולק של ...לק ליד מסעדת קרית־חיים במפרץ־חיפה, ושד' ...חה כביש חיפה—עכו) החל ביום 12.5.74 עד ...17.00 עד 08.00 בשעה.
...יש להגיש במעטפה סגורה בצירוף 10% מערך ...לפי הכתובת: חברה להדברת עשבי בר בע"מ, ...ד 1, יפו.
...אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר ...הצעה שהיא.

...או שכונה בחו...
...בהרצליה ...מול חוף ים
...צל אלון"
...מרכז דלתן שדר
...מפגש להסטו...
...משמעות ההגירה בשנים 1882...
...ד פרו'מסיה ומחתו... 1945 הציונית
...האגודה למען החי... הודעה בהגרלת פרס...
...ע"מ ...יזמנת ...ארז"

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע ...

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי הבימה — כף אהבים; יום אחד יפה; המכשפה
התיאטרון הקאמרי — השחף; כטוב בעיניכם; יעקבי ולידנטל
התיאטרון העירוני חיפה — מבקר המדינה; סילבסטר 72; הצילו

פרסום בבקין

להקת "כוורת" — סיפורי פוגי

חולון "רינה" הערב 10.5 ב־9.30
ירושלים "בינסל" מוצ"ש 11.5 ב־7.45—9.45
הצגה מיוחדת לארגון אמהות עובדות
יפו "אלהמברה" יום ב' 13.5 ב־8.30
יפו "אלהמברה" יום ו' 14.5 ב־9.00

אבא מצליח אבל עצבני

נתניה "אסתר" יום ה' 16.5 ב־9.30
חולון "רינה" יום ו' 17.5 ב־9.30
יפו "אלהמברה" מוצ"ש 18.5 ב־9.30
מ.א. גליל תחתון יום א' 19.5 ב־9.00

בימות במועדון התיאטרון

ת"א מנדלי 7 טל. 230039

המלחמה האחרונה (שם זמני)
חיפה "אורה" הערב 10.5 ב־9.00

הלילה בחצות במועדון התיאטרון
מחר מוצ"ש 2 הצגות, ב־8.30—10.30

"מיתרי הזהב"
פולקלור אמריקאי, מוסיקה ושירים מהמערב הפרוע — על 10 כלים שונים
הערב 10.5 ב־9.30
במועדון התיאטרון

מסע הקסמים
הצגה לילדים
ירושלים היום "החאן" 3 הצגות
2 — 12 — 10
מחר במועדון התיאטרון ב־11 לפנה"צ

Lee עושה אנשים יפים.

ב"חאן" הירושלמי

היום יום ו' 10.5 בשעות 10, 12, 14	לכבוד ל"ג בעומר, 3 הצגות תהר פתקה התיאטרונית לילדים ונוער: "מסע הקסמים"
בשעות 21, 23	מועדון סינימה־החאן: "היה שלום מר צ'יפס"
מוצ"ש 11.5 בשעה 7.00 בערב	תזמורת פרדמוסיקה בישראל מנהלת אמנותית ומנצחת: דליה אטלס; קונצרט תמגי לכבוד פאני ומקס סארג
בשעה 9.00 בערב	יוסי בנאי בתכניתו: "פרצוף של צועני"
בשעה 12 בלילה	מועדון "מתח בחצות": "ווילרד"
יום א' 12.5 בשעה 5.00 אחה"צ ובשעה 8.30 בערב	משפחת עובד "מוצרט בג'ינס" קטעי מוסיקה קלאסית בבצוע קל
יום ב' 13.5 בשעה 8.30 בערב	התיאטרון העירוני חיפה במה 2: "סילווסטר — 72"
יום ג' 14.5 בשעת 8.30 בערב	תיאטרון החאן מציג: "אידיליה משפחתית"
יום ד' 15.5 בשעה 9.00 בערב	ערב פולקלור להמרים עם: "ענבל"
יום ו' 17.5 בשעה 3 אחה"צ	סיומה תאן לילדים "שערוריה בסופרמרקט" וולט דיסני

א. ברמן — טוני בולטיני גאים להציג מהולנד בידידות

הקרקס הלאומי ההולנדי הנפלא
HOLLAND NATIONAL CIRCUS
TONI BOLTINI

100 משתתפים

מבחר מוצ"ש 11.5 עד יום ה' 16.5 כולל
לשבוע ימים בלבד

בחולון

במגרש ברחוב הלוחמים ליד בריכת השחיה

מחר, מוצ"ש 11.5, 2 הצגות, ב־6.45—15
ויום יום, 2 הצגות, ב־4.15—8.15

כרטיסים: בידורון, כרטיסטרון, "היום", גוטוויין. בת"א: משרד רוקוקו. כרטיסי למוסדות וארגונים ב"רוקוקו".

ממוצ"ש 18.5 עד יום ה' 23.5 כולל לשבוע
הקרקס בירושלים
כרטיסים: משרד כהנא ובן־נאים.

ממוצ"ש 25.5 עד יום ה' 30.5 כולל לשבוע
הקרקס בחדרה

בואו בואו אין כמוהו!

ביתנו

ב"ביתנו" חיפה, רח' ירושלים
הערב 10.5.74, 10.00 בלילה
מרתף "ביתנו" לאמנות הקולנוע
הסרט
"מעתה ועד עולם"
עם פרנק סינטרה, ברט לנקסטר

- מוצ"ש 11.5.74 7.00 בערב: מועדון "עיתונים" ולתברה, פגישה עם הסופר אברהם קרית.
- יום ראשון 12.5.74 9.00 בערב: מועדון חבורת דמאים.
- יום שני 13.5.74 7.00 בערב: הרצאת דוד נחום זיקנה, בריאות ותזונה.
- יום שלישי 14.5.74 7.00 בערב: מועדון העולים לעולים חדשים.
- יום רביעי 15.5.74 8.00 בערב: הסופרים אהרן חנוך ברסוב עונים לשאלות הקוראים. משה גוסר. (במסגרת שבוע הספר העברי)
- יום חמישי 16.5.74 8.00 בערב: הרצאת מאיר בנושא: פאראפסיכולוגיה ותורת כף היד. ב־8.00 בערב: ריקודי עם עמים בהדרכת אשכמי.

חוגי אמנות:
יום א' מקהלת הילדים מקהלת מפ"ח מנצח מלר.
יום ב' להקת המחול המרכזית. מדריכה רות ימים א', ה' בימת משחק (סטודיו לדרמה) אברהם קלינגר.

התיאטרון הקאמרי מציג

בעלי במילואים

לילית נגר, זאק כהן, מרים סבצ'נקו
כתב וביים: יואל זילברג

הערב יפו "אלהמברה"	9.45
מוצ"ש 11.5 רמת־גן "רמה"	9.15
יום ב' 13.5 גבעת אולגה "גל"	9.00
יום ג' 14.5 ת"א "בית החייל"	8.30

כרטיסים "לאן" אצל יקי כבר דיזנגוף 14 טלפון 222445 תל־אביב.

מפיקים: גדן דיצחקי טל 222753

תיאטרון סוד מציג

זאב רווח
הצגות אחרונות

בקומדיה המצויינת
פאפא
ה. פאפאר המבוקש ביותר!

גבעתיים "הדר"	הערב יום ו' 10.5	ב־9.00
יפו "אלהמברה"	מחר מוצ"ש 11.5	ב־9.00
רמת־אליהו "הדר"	יום ג' 14.5	ב־8.45
תל־אביב "נחמני"	יום ד' 15.5	ב־8.30
זכרון יעקב "שומרון"	יום ה' 16.5	ב־8.30
קרית ביאליק "סביון"	יום ו' 17.5	ב־9.00

כרטיסים: משרד "עהיד" 51688 וביתר המשרדים

בקרוב! הקומדיה המשגעת **נשבר לי...**
מפיק: אברהם לוריא

צוותא לתרבות מתקדמת

הערב 10.5	ב־8.30 — אברהם שלונסקי — שנה בלי עדיו. דברים: ראש העיר שלמה להט, השר יהושע רבינוביץ, חנוך ברטוב, פרופ' ישראל לוין, אבא קובנר. מקרא: מרים ברנשטיין כהן חנה מרון, יוסף ידין. מקהלה "רננים" בניצוחו של גיל אלדמע.
בחצות	זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל) יהונתן גפן ודני ליטני מגישים ערב שירים וחברים.
מוצ"ש 11.5	ב־8.00 — "מתכים לגודו" — מאת: ס. בקט, תרגום ובימוי: עדנה שביט. ב־10.30 — זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל).
יום א' 12.5	ב־8.30 — צוותא מארחת את במה 2 של התיאטרון חיפה: "סילבסטר 72" — מאת: יהושע סובול. בימוי: גדלה צ'לטון.
יום ב' 13.5	ב־8.30 — צוותא והתיאטרון הקאמרי מציגים: יעקובי ולידנטל (שם זמני).
יום ג' 14.5	ב־8.30 — "מחכים לגודו".

צוותא — אבן גבירול 30 ת"א טלפון 7—250156.

חיפה — מועדון התיאטרון בימת הבידור

בהנהלת אלי צבאלי
רח' יוסף 42 טלפון 660900, 642542

תכנית חודש מאי
ערב ערב פרט לימי א'

- ★ להקת ועידת ז'נבה — מתי כספי, אושיק לוי, פופיק ארנון
- ★ מידי אלוני
- ★ לורי דוידסון — השפעות מצויינת מפריס
- ★ LES CARAIBES — בריקודי לימבו מתאים הקריבים

הזמורת המועדון עם ג'ינגי ליד הפסנתר במוסיקה לריקודים משעה 9 בערב

להקת מחול בת־שבע

תל־אביב אולם "נחמני" בשעה 8.30

מחר מוצ"ש	11.5	מוצ"ש	18.5
יום ב',	13.5	יום ב',	20.5
יום ג'	14.5	יום ג',	21.5
יום ה',	16.5	יום ה',	23.5
		מוצ"ש,	25.5

עין־חרוד — מאוחד — יום ב' 27.5 ב־9.00
פרדס חנה "דקל" יום ג' 28.5 ב־8.30 (רשת הקונצרטים)
לוד "אורלי" יום ה' 30.5 ב־8.30

נמשכת ההרשמה למנויים
ירושלים — "כהנא", שמאי 2, טלפון 223831
חיפה — "גבהי", רח' הרצל, טלפון 665272
ת"א — "בת־שבע / בת־דור" אבן גבירול 30, 263175

מיטב האירוח והנופש בנמלון "פרנק" נהריה

★

ירח דבש נפלא

ומיוחד בחודשי מאי ויוני כולל טיולים, הגרלות והפתעות במחירי פרסומת מיוחדים. הזמנות במלון, טל: 04-920278 ובמשרדי

און ארוח ונופש בע"מ
חיפה, הרצל 22; ת"א, ריינס 4, ואלנבי 113; נתניה, הרצל 4.

א. ברנזון מציג:

"כמו חייל"

הערב יום ו' 10.5.74 בשעה 10.30 בערב
באולם בית־לסין

בהשתתפות: רפי גרנות, שלומית אהרון, אמנון ברנזון
תרגום: יעקב שבתאי
במוי: נדב לויתן
עיבודים מוסיקליים: אריה לבנון
הנהלה מוסיקלית: אורה זיטנר

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV

קולנוע דרייב־אין ת"א

קולנוע "דרייב־אין"
טלפון 477177 מציג:

הצגה ראשונה בשעה 7.00 לכל המשפחה
סרטו החדש של וולט דיסני

"שמח בשלג"
"SNOWBALL EXPRESS"

- ★ דין ג'ונס (החיפושית השובבה)
- ★ ננסי אולסון (והפרופסור המפוזר)
- ★ ג'וני וויטיקר (גודי — משפחה שכזאת)

מסרטי פורום פילם — בצבעים

הצגה שניה בשעה 9.30 שבוע שני
סרט המתח עוצר הנשימה

"יום הדמים"
"BLOODY FRIDAY"

הפשע מדבק כמו מגפה, אי אפשר לבצע פשע מבלי לתת את הדין על כך
נפוליאון בונפרטה

"החטופה" "THE GRISSOM GANG"
עם השחקנית קים דרבי KIM DARBY
במוצאי שבת בחצות

האגודה למען החייל, תל־אביב

מזמינה אותך

לערב "בינגו"

בבית החייל, רח' ויצמן 60, ת"א
במוצ"ש 11.5.74 בשעה 8 בערב

פרסים יקרי ערך

המשחקים ינוהלו ע"י מנחה־בינגו ידוע בעברית ובאנגלית

דמי כניסה בסך —.5 ל"י מקנים זכות השתתפות ב־5 משחקים

★

ההכנסות במלואן לרווחת חיילינו

תיאטרון השמש

שירי תיאודורקיס

וחבורת תיאודור

חדש! הקליט שירי תיאודורקיס בעברית! בהנחי...

הרצליה "דוד"	הערב	10.5 ב...
תל־אביב "בית החייל"	מוצ"ש	11.5 ב...
נתיבות "מרכז קהילתי"	יום א'	12.5 ב...
טל־שחר "בית העם"	יום ג'	14.5 ב...
יהוד "מרכז התרבות"	יום ה'	16.5 ב...

ליווי: התזמורת המקורית של תיאודורקיס

גולדי אדלין

מי מפחד מפנטומימה
ת"א "בת־דור" הערב 10.5 ב־11.30
הזמנת הצגות טלפון 265092
קופה בת־דור טלפון 263176

הסינמטק הישראלי

בית עיריית ת"א, רח' שפינוזה 4

שנה לסינמטק — מבחר יצירות מופת

- 11/5: ב־18.30: לילות כבירה — פדריקו פליני (תרגום לעברית); ב־21.00: זמנים מודרניים — צ'רלי צ'פלין
- 12/5: ב־17.00: אניית הקרב פוטיומקין — סרגי אייזנשטיין (סרט אילם); ב־19.00: הקבינט של דר' קליגרי — רוברט וינה (סרט אילם); ב־21.00: M פריץ לאנג
- 13/5: ב־18.00: הנרי החמישי — לורנס אוליביה; ב־20.30: ילדי גן העדן — מרסל קרנה (דובר צרפתית, תרגום לאנגלית)
- 15/5: ב־16.30: סבר צלקת — הווארד הוקס (דובר אנגלית ללא תרגום); ב־18.00: כרוב של רוליר רוליר (פרכים בסינמטק); ב־21.00: המופע הגדול — ג'ון יוסטון
- 16/5: ב־16.30: הזמנה של כל הלילה — ז'אק טאטי; ב־18.30: הקליפה ידלים — אלף שייברג (ללא תרגום לעברית); ב־21.00: שקט האהבים — איגמר ברגמן
- 17/5: ב־14.30: דייל הצייד — סרגאפת סרייט (ויוקרן בבתיאון ת"א)

טל. 235865 / 284425

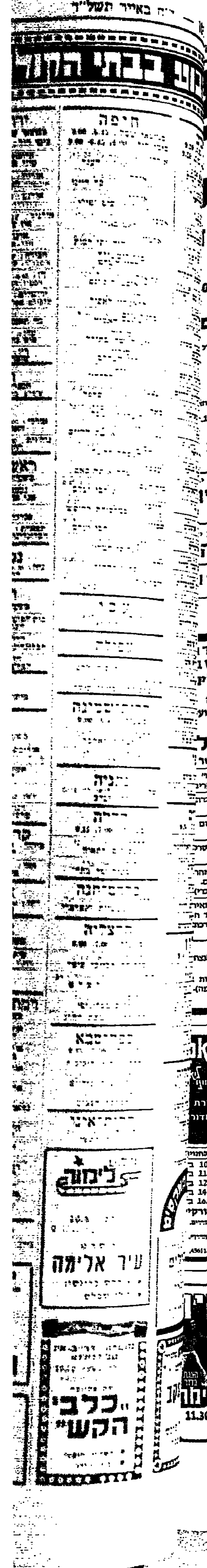

תיאטרון רומנסרו מציג:

פסטיבל רומנסרו ספרדי

משתתפים: ראובן בר־יותם, עזריאל אשרוב, יעקב בנאי, אתי גרוטס, גבי קריספין, שמעיה אשכנזי, סלינה אלפנדרי, לורה סהר ואחרים.

הזמרת ובמקהלה: ניהול מוסיקלי: י. הולנדר

לתושבי תל־אביב

„בית החייל" יום ב' 20.5 ב־8.30 * „אלהמברה" יום ד' 22.5 ב־8.30

כרטיסים: „יוקי" — כאן כבר ...

חיפה „ארמון"	יום ה' 23.5	ב־9.00
הרצליה „דוד"	יום ו' 24.5	ב־9.00
ירושלים „בנייני האומה"	מוצ"ש 25.5	ב־8.30
באר־שבע „קרן"	יום א' 26.5	ב־9.00
אשדוד „אשדוד"	יום ב' 27.5	ב־9.00
קרית־אתא „שביט"	יום ה' 30.5	ב־9.00
גבעתיים „שביט"	יום ו' 31.5	ב־9.00

קרית־שמונה „שניר" יום א' 19.5 — 2 הצגות ב־7.00—9.00
בחסות ראש העיר אברהם אלוני
ההכנסות הן קודש לפעולות התרבות בעיר

המשרד: רח' אהרונוביץ 4, טלפון 283607

תיאטרון מציג:

חוה אלברשטיין והפלטינה

אילי גורליצקי, תמי ספיבק, דידי נוקוב — אולי תשארי לארוחת בקר?

יוסי בנאי — בערב שירים ומערכונים **פרצוף של צוענד**
ניהול מוסיקלי: ידין גרשובסקי

גדי יגיל — יגאל בשן — בלווי תזמורת בת 7 נגנים

ציפי שביט — ציפי בנג־בנג — צפי־שביט בהצגה לילדים

תיאטרון ... מציג:

גבי עמרני — **בני הדוקטור**

מועדון 77
פתוח ערב ערב עם
● ריקי גונור
● יעקב נגר
עורכים מסיבות בר־מצוה, בריתות, חתונות ושמחות אחרות עד 200 איש
ת"א, בן יהודה 77, טל. 230000

ערב ריקודים ובידור
מפגש צעירים
באולמי „ראשון" רשל"צ
במוצ"ש 11.5.74 בשעה 8.30 בערב
הזמרת הפופולרית
* רחל אגת
ריקודים לצלילי להקת
* המקסיקנים

מועדון 2.2 בטכניון
יום שישי 10.5.74
* שני סרטי קולנוע
* ריקודים לצלילי תזמורת הגברים ולצלילי תקליטיה
מוצאי שבת 11.5.74
* ריקודי עם ועורב ודיסקוטק 2.2
* שני סרטי קולנוע
ביום שלישי
יום רביעי 15.5.74
* בצירצליל בשעה 22.00 יוסי בנאי בהופעתו „פרצוף של צוענד"

אימפרסריו ברוך גילאון ונתן גלבוע מציגים:
תיאטרון בלט בן־זמננו
של הברון הבינלאומי הלאומי של צרפת
להקה בת 50 איש
חולון אולם „ארמון"
הצגה פרידה ארצית
הערב יום ו' 12.5.74 בשעה 9.00 בערב

מועדון הלילה „עדן"
פתוח ערב ערב
בתכנית:
* ריקודים אוריינטליים
* חשפנות להטוטים
* ריקודים לצלילי תזמורת
רחוב ז'בוטינסקי פנת רחוב הרצל רמת־גן
(ע"י בנין „אואזיס")

בית־הצנחן רמת־גן
מוצאי שבת 11.5.74 בידור וריקודים
בתכנית: דודו דותן
צמד האמירים
ריקודים לצלילי הכוכבים הכחולים
החל משעה 20.00
*
מוצאי־שבת 18.5.74
האחים והאחיות
כרטיסים להשיג בקופה בית הצנחן בערבי ההופעות, רחוב רוקח, כניסה מדרך אבא־הלל 155 (על פי שלוסן), אולם מאוורר וממוזג.

מועדון בר־מינן אוניברסיטת תל־אביב
היום החל משעה 21.00
ריקודים לצלילי תזמורת
* עונות השנה
בתכנית האמנותית:
א. גבי ברלין
ב. נירה גל
*
באודיטוריום ברשירה
יוקרן בשעות 22.00, 24.00
סדט מעולה
מחר מוצ"ש 11.5.74 באודיטוריום ברשירה בשעה 21.00
חוה אלברשטיין ולהקת הפלטינה
*
במועדון בר־מינן החל משעה 21.00
דיסקוטרון
שילוב של ריקודים לצלילי התקליטיה עשירה והצגת האיתון
הבא אחריו
באת טרנס מקנלי
בהשתתפות:
זכריה טובי
רחל נוימרק
*
הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד!

נתן גלבוע מציג:
שמעון דז'יגן
בתכנית חדשה!
טאמע אתה צוחק...
בימוי: שמואל עטון
תל־אביב „נחמני" יום א' 19.5 ב־8.30
באר־שבע „אורן" הערב 10.5 ב־9.00
חיפה „שביט" מוצ"ש 11.5 ב־8.45
הרצליה „דוד" יום ב' 14.5 ב־8.30
נוה שאנן „עממי" יום ד' 15.5 ב־8.30

„האגם"
בפארק הלאומי בר"ג
בהנהלת: ינוש
מזמינכם:
הערב ובמוצאי־שבת
לרקוד! ולהתבדר!
לצלילי תזמורת
„הקונסולים"
בתוכנית:
החקיין והזמר
דני חיימוב
משקאות חריפים!
מחירים עממיים!
*
ניתן לזמן את האולמות למסיבות ולהתועדות
טל: 447789

סרטי־חצות קולנוע **פריז**
הערב ב־10 וב־12.00
פרפרים הם חופשיים
מוצ"ש בחצות קנדיס ברגן
חיל בכחול

סרטי חצות

הפתעה! בבית המסג'
מסג'יסטיות!! מטפלות
כל ימות השבוע וגם בשבת
טלפון 28 89 70
הנביאים 34 ת"א

לסטודנטים דתיים לסטודנטים ולסתם סנובים
ערב בידור
במוצ"ש 11.5 משעה 8.45
באולם גני־ברית
רח' קפלן 10 ת"א (ליד הקריה)
בתכנית:
צמד המתגברים
אסיה קוטלר (זמרת השנסון)
רוקדים לצלילי תזמורת
האלמוגים
עם הזמרים
מוישלה נוי
ואיתן מסורי
הכניסה לסטודנטים וחבריהם בלבד!

סטיב מקוין — דסטין הופמן

פרפר PAPILLON
לפי רב המכר „פרפר" של הנרי שרייר
שבוע 2 „אסתר" ת"א 4.00—7.00, 9.30
שבוע 2 „עצמון" חיפה 4.00—6.30, 9.15
שבוע 2 „חן" ירושלים 4—6.45—9.15
„אורן" באר־שבע 7.00—9.30

מועדון קולנוע הוד
היום ב־2.30 ו־10.5 אחה"צ
„המסיבה" THE PARTY
הלילה בשעה 10.00
„הצלפים"
דיזנגוף 101 ת"א

גלנדה ג'קסון, ג'ורג' סגל
אהבת החיים
„אוסקר" 1973
פאר תל־אביב שבוע 10
רון חיפה שבוע 7
רחל אשקלון שבוע 2

פרנסואה טריפו
הלילה האמריקאי
זוכה פרס האוסקר לסרט הזר הטוב ביותר 1974

שבוע 4
אורדן ת"א
הקולנוע לסרטי איכות המחודש
ברח' הירקון 61

בית רחל גדרה
מחר, מוצאי שבת 11.5
בשעות 7—9
הסרט
זעם השמש

מועדון „סמי"
קרן קיימת 26, ת"א
מזמין — הערב
במוצ"ש —

קולנוע **לימור**
ת"א, רח' אבן גבירול 39
הערב: 10.5
בשעות 9.30—11.30
הסרט
עיד אל־פיטר
* צ'רלס ברונסון
* טלי סבלס

מועדון דרייב־אין
הלילה בשעה 10.00
סרטו של הבמאי סם פקינפה
„כלבי הקש"
עם
* דסטין הופמן
* סוזן ג'ורג'

מועדון המקסים
במוצ"ש 11.5.74
לגולאי 25 +
התזמורת המצוינת
הקונסולים
עם הזמר דוד רפאל
המלך ג'ורג' 48 ת"א

קולנוע **שרון** נתניה
רבי יעקב
עם: לואי דה פינס
7.00—9.15

השבוע בבתי הקולנוע

תל־אביב
במוצאי שבת: 7.15, 9.30
בימי חול: 4.30, 7.15, 9.30

חיפה
במוצאי שבת: 6.45, 9.00
בימי חול: 4.00, 6.45, 9.00

ירושלים
במוצאי שבת: 7.00, 9.00
בימי חול: 3.45, 7.00, 9.00

רמלה
בשעות: 7.15, 9.30

לוד

ראשון־לציון
בשעה: 6.45, 9.00

נס־ציונה

רחובות
בשעה: 7.00, 9.15

גדרה

אשדוד
בשעה: 7.15, 9.30

קרית מלאכי

אשקלון

אופקים
בשעה: 7.15, 9.30

רמת־גן גבעתיים
בשעה: 7.15, 9.30

אור יהודה

עכו

עפולה

קרית־שמונה
בשעה: 6.45, 9.00

נתניה

חדרה
בשעה: 7.00, 9.15

פרדס־חנה

הרצליה
בשעה: 7.00, 9.00

כפר־סבא
בשעה: 7.00, 9.15

קרית־אונו

יפו

בת־ים
בשעה: 7.15, 9.30

חולון
בשעה: 7.15, 9.30

פתח־תקוה
בשעה: 7.00, 9.15

[handwritten stamp:] هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מודיעין

יום ו' י"ח אייר תשל"ד ל"ג בעומר (10 במאי 74)
שקיעת החמה: 18.26 זריחתה מחר: 4.46

היום: שלושה ושלושים יום לעומר.
- פרק יומי: איוב, כז
- משנה יומית: ברכות, ט, ה—ו
- דף יומי: כתובות, קי"ג
- הלכה יומית: שבת, שי' ז—כ
- פרשת השבוע: אמור

יום שבת י"ט באייר תשל"ד (11 במאי 1974)
שקיעת החמה: 18.27 זריחתה מחר: 4.45

היום: ארבעה ושלושים יום לעומר.
- פרק יומי: איוב, כ"ח
- משנה יומית: בכורים, ב, ו—ח
- דף יומי: כתובות, קי"ד
- הלכה יומית: שבת, כ"ה—כ"א, י—א
- פרשת השבוע: אמור

הדלקת נרות
שבת, פרשת אמור

	כניסה	יציאה
ירושלים:	17.47	19.06
תל־אביב:	18.05	19.04
חיפה:	17.59	19.09
באר־שבע:	18.02	19.01
אילת:	18.01	19.05
נהריה:	18.08	19.08

עזרה!

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נתניה, נהריה, צפת — 100; אילת — 2444; חדרה — 22444; טבריה — 20444; קרית־שמונה — 40444.

מכבי אש
ירושלים, ת"א, חיפה, פ"ת, הרצליה, אשדוד, אשקלון, נתניה — 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק — 781153; גבעתיים — 723333; ראשל"צ — 942225; חולון — 842112; אילת — 2223; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 92222; צפת — 5522; קרית־שמונה 40133.

מגן דוד אדום
ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 931333; נתניה — 23333; רחובות — 951333; ראשון־לציון — 942333; אשדוד — 22222; אשקלון ובאר־שבע — 3333; חדרה — 22333; פתח־תקוה — 912333; נצרת — 54333.

עזרה ראשונה נפשית
02—69911.

בתי חולים תורניים

ירושלים:
שישי: הדסה (כירורגית בנות, א.א.ג., ילדים); ביקור חולים (פנימית, נשים); שערי צדק (כירורגית, עיניים).
שבת: שערי צדק (ילדים, נשים, כירורגית, עיניים); הדסה (כירורגית בנות, א.א.ג., פנימית).

חיפה:
שישי: רמב"ם (כירורגית, תאונות, פנימית, ילדים, עיניים, אף אוזן גרון, נוירוכירורגית, כירורגית פה ולסת); רוטשילד (גינקולוגיה).
שבת: רמב"ם.

תל־אביב:
שישי: הדסה (פנימית).
שבת: איכילוב (פנימית).

רופאים

תל־אביב והמרכז

חיפה והצפון

ירושלים והדרום

בתי־מרקחת

ירושלים:

תל־אביב:

חיפה:

רמת־גן ובני־ברק:

באר־שבע:

נתניה:

פתח־תקוה:

רכבת

מירושלים
- לתל־אביב — 07.52, 10.52, 12.46, 14.13.
- לחיפה — 07.14, 12.12.
- לבאר־שבע ודימונה — 07.14, 07.52, 12.13.

מתל־אביב
- לירושלים — 07.17, 10.06, 12.02, 13.57.
- לחיפה — 06.10, 06.39*, 08.02*, 08.35, 09.55*, 11.27*, 12.20, 13.15, 13.48, 14.30, 15.40*, במוצ"ש 20.00.
- לנהריה — 08.02*, 13.15*.
- לבאר־שבע ודימונה — 06.33, 09.02, 12.54.

מחיפה
- לירושלים — 06.48, 11.50.
- לתל־אביב — 06.05, 06.20*, 07.10*, 08.25*, 08.57, 10.25, 11.40*, 12.33, 13.26*, 14.00, 15.03*, במוצ"ש: 19.50.
- לבאר־שבע ודימונה — 05.48.
- לנהריה — 06.28, 09.14*, 14.34.

מנהריה
- לחיפה ולתל־אביב — 05.36, 07.50, 10.33.
- לירושלים, באר־שבע ודימונה — 05.30.

מדימונה
- לתל־אביב ולירושלים — 05.15, 12.47.
- לחיפה — 06.18.

מבאר־שבע
- לתל־אביב — 06.47, 09.28, 13.17.
- לירושלים — 06.47, 13.17.
- לחיפה — 05.47.

מטוסים

קנה דירתך בדירות גינדי

פתח־תקוה — חיים עוזר 28
ראשון־לציון — רח' הרצל 59
רחובות — רח' הרצל 187

מבצע מיוחד לזוגות צעירים
דירת 3 חדרים בפתח־תקוה
125.000 ל"י בלבד

הרשמה:	5.000 ל"י
חתימת חוזה:	55.000 ל"י
בתשלומים לשנה:	40.000 ל"י
משכנתא לא צמודה:	25.000 ל"י
סה"כ	125.000 ל"י

הפרדת הכוחות

מלחמת יום הכיפורים

גם על נושאים אלה, המעסיקים אותנו **היום** תוכל למצוא מידע חשוב במהדורה השניה, המעודכנת עד מרץ 1974

לקסיקון פוליטי של המזרח התיכון במאה ה־20

בעריכת: יעקב שמעוני ואביתר לוין
נספח 1971—1974 בעריכת: חיים שקד ואיתמר רבינוביץ
המו"ל — בית ההוצאה ירושלמי

המחיר 39.50 ל"י
הצעה מיוחדת!

כל שבידו עותק של הלקסיקון מן המהדורה הקודמת יוכל להחזירו ולקבל עותק חדש ומעודכן במחיר ־31 ל"י בלבד

אנו מאריכים את המבצע עד 31 במאי

לכבוד ספריה דבר
ת.ד. 199, תל־אביב.
נא לשלוח לכתובתי את הלקסיקון הפוליטי של המזרח התיכון במאה ה־20 בתנאי ההזמנה (סמן x בריבוע המתאים):
☐ רצ"ב המחאה ע"ס 39.50 ל"י
☐ רצ"ב המחאה ע"ס 31 ל"י ועותק מן המהדורה הקודמת של הלקסיקון הפוליטי של המזרח התיכון.
שם ....
כתובת ....

ספרית ...

הערך "מלחמת יום הכיפורים" נכתב ע"י האלוף (מיל.) חיים הרצוג.
המכירה בחנויות על ידי סוכנות א. ערמוני, רח' בלפור 2, תל־אביב.

* בידור * בידור * בידור *

בית הסופר ברש חיים הזז

השבוע

יום א' 20.00 ...
יום ב' 17.00 ...
יום ג' 17.00 ...
יום ד' 17.00 ... 20.00 ...

רומי שניידר — ז'אן לואי טרנטיניאן
רכבת התקוה

משפחת עובד
מגישה
מוצרט בג'ינס

יצירות קלסיות בביצועים מקוריים מודרניים, קטע ג'ז, יצירות מקוריות, מיצירות: מוצרט, באך, רימסקי קורסקוב, הצ'טוריאן, הרב אלפרט, דיוק אלינגטון, ברט בכרך.

בעיבוד: היינה גולדן
הערב: בקיבוץ יפעת
ביום א': שתי הופעות בחאן הירושלמי ב־17.00 וב־20.00

"חוויה מוסיקלית בלתי רגילה" — "על המשמר" 10.3
"...זכו לאהדה רבה ובצדק" — "מעריב" 12.3
"צעירים שולטים שליטה מושלמת בכלים מהוים שילוב מוצלח של מנגינה קצב וחיוכים" — "דבר לילדים"

אגודת הסטודנטים
אוניברסיטה בר־אילן ר"ג
במוצ"ש י"ט באייר תשל"ד (11.5.74)
בשעה 21.00 יתקיים אי"ה
ערב ראשון באודיטוריום הגדול
מנחה ומראיין: **יעקב בן הרצל**
בתוכנית:
עימות בין 2 חברי כנסת
כאמל מנצור — יועץ ראש הממשלה לענייני דרוזים.
ברוך ג'מילי, שלמה בן־אמנון — סופר ומחנך
וכן האומנים: **אורי שבח, נירה גל, צארום** — אומן הגיטרה הספרדית.
תצוגת אופנה: **סלון וטורי**
לאחר ההופעה ריקודי עמים במועדון האגודה
התמורה חזרה מובטחת
הכניסה לסטודנטים בלבד

בגן־הוואי כל ליל ומוצאי שבת
תזמורת הוואי
ליד המיקרופון הזמר ז'ק בורג
מחירים עממיים

מועדון הצפון
מזמינכם לריקוד ולבלות
במוצ"ש 11.5.74
באולמי רות
רח' בן־יהודה 84 ת"א (מול קולנוע "בן־יהודה")
עם להקת
"המשכנעים"
ליד המיקרופון
רוני מנדס
בתכנית האמנותית: הזמר
רוי יאנג
ROY YOUNG

מפגש האומנים
חצות וחצי
רח' המסגר 51, ת"א
יום ששי שבת 10־11.5.74
בתכנית
* הזמר **יזהר כהן**
* הבדרן **חופני**
סולימן הקטן
* להקת הגל החדש

בחרי ברון־לי

בגד הים המתאים לגופך
להשיג בחנויות מובחרות בכל הארץ

ללולנים!!
צוות לול מאומן מבצע בכל הארץ
כל עבודות הלול
החל בהכנת לולים וחיסונים
וכלה בשיווקים
בהצעות ולקבלת פרטים, לפנות בכתב
לת.ד. 284 קיראון, עבור לול.

ב"ה
נופש והבראה באוירה דתית
מלון גלי צאנז
חוף הים — נתניה
הצעה מיוחדת
לסוף שבוע וחג השבועות
(מיום ו' אחה"צ עד יום ג' בבקר)
190.— ל"י ליחיד

- * עונג שבת
- * מלוה מלכה עם צוות הווי, תזמורת ומקהלה
- * ביום א' סיור לקיסריה וזכרון יעקב באוטובוס בלווי מדריך מוסמך
- * אויר צח
- * חדרים עם שרותים צמודים
- * מזוג אויר
- * בית כנסת במקום
- * טיולים מדן ועד אילת
- * השכרת רכב במקום
- * שרות שמרטף ומגרש משחקים
- * ארגון כנוסים ושבתונים
- * הערך מיוחד לקבוצות מאורגנות

הזמנות:
מלון גלי צאנז, הי"ד 18 נתניה, טלפון (053)23921, (053)...; תל־אביב: "עולמי", רח' בן יהודה ..., טלפון (03)225630; ירושלים: "פרסום חן", המלך ג'ורג' 43, טלפון (02)39949; ארה"ב: ניו יורק, טלפון (212)997—1120 — שרות 24 שעות ביממה.
— כשר למהדרין —

למכירה
בקיבוץ יפעת
טנדר אינטרנשיונל
מודל 1970, הנעה קדמית
לפנות למרכז המשק, טל. 065—66250.

לימודים
רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • • ... ...וד על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • •

אוניברסיטת תל-אביב

מודיעה על
המשך הרישום
...שנת הלימודים תשל"ה
...מודי הסמכה לקראת תואר שני
...לקראת תעודה (לבעלי תואר ראשון שהישגיהם טובים)
...רישום יסתיים לפי הפירוט הבא:

הפקולטה למדעי הרוח
...ם ה' 29.8.74, מלבד התחום בהם יצויין אחרת):
אלוגיה ותרבויות המזרח הקדום
...ופיה · בלשנות
...דים קלאסיים · תורת הספרות הכללית
...ספרות צרפתית · פסיכולוגיה (הרישום
...ות (הרישום יסתיים (30.5.74 · יסתיים ב־30.5.74)

ביה"ס למדעי היהדות
(הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
ספרות עברית
היסטוריה של עם ישראל
...עברית

ביה"ס להיסטוריה
(הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
...ריה קלאסית
...אירופה וצרפת בעת החדשה
...וריה צבאית
...מים והרנסנס
...ז ומזרח אירופה בעת החדשה
...ח התיכון ואפריקה המזרחית בעת החדשה
...ת היישוב (באמצעות ביה"ס למדעי היהדות)
...ת לימוד בין מגמתית

ביה"ס לחינוך
...י החינוך (הרישום יסתיים ביום ה' 30.5.74)

הפקולטה לאמנויות
(הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
...ת התיאטרון · מוסיקולוגיה
...ת האמנות · האקדמיה למוסיקה

הפקולטה למדעי החברה
(הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
...המדינה · ארצות מתפתחות
...לוגיה ואנתרופולוגיה · לימודי עבודה
...ה · לימודים אורבניים
...יסטיקה

הפקולטה למשפטים
(הרישום יסתיים ביום א' 30.6.74)
...ך למשפטים · משפט עברי
...ך למשפטים (דיני עסקים) · קרימינולוגיה (הרישום יסתיים ביום ה' 30.5.74)

הפקולטה למדעים מדוייקים
(תאריך הסיום יפורסם במועד מאוחר יותר)
...יה · פיסיקה ואסטרונומיה
...י המתימטיקה · מדעי הסביבה הגאופיסיים

הפקולטה למדעי החיים
(הרישום יסתיים ביום ה' 12.9.74)
...יקה · זואולוגיה
...מיה · מיקרוביולוגיה

הפקולטה להנדסה
(הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
...ת חשמל ואלקטרוניקה
...ה מכאנית (תעבורה)

הפקולטה לרפואה
ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר
...דים לקראת התואר השני במדעי הרפואה
(הרישום יסתיים ביום ה' 12.9.74)
...ה"ס ללימודי הפרעות בתקשורת
(הרישום יסתיים ביום ה' 30.5.74)
...ס ללימודי המשך ברפואה
(תאריך הסיום יפורסם במועד מאוחר יותר)

...דים המתעתדים להיבחן השלה בבחינות גמר ...ים יולי או אוקטובר 1974 יירשמו במועדים הנ"ל ...לחכות לתוצאות בחינות הגמר.
...דים המשרתים בצה"ל או המתעתדים לנסוע לחו"ל ...קשים לפנות בכתב לקבלת טופסי רישום במועדים ...ינו לעיל.
...רת הסברה וטופסי רישום מתן לקבל אישית או ...ב על גבי גלויה במשרד הרישום בניין מכסיקו, ...ית האוניברסיטה, רמת אביב, החל מיום א', ...אדר 3.3.74.
...ת הקבלה
...בימים א'—ה' בשעות 08.00—14.00.
...בימי ד' גם בשעות 15.00—17.00
...רים מיוחדים בימים א'—ה' בשעות 10.00—12.00
...(חדר 12 בניין מכסיקו) טלפון: 3—2—411191

חייל מילואים משוחרר למד חינם
רדיו - אלקטרוניקה - טלוויזיה

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם המוענקת לך על ידי הממשלה.

הלימוד משולב בעבודה מעשית במעבדות המכון, כאשר הלומדים מתקנים ובונים במו־ידיהם — טרנזיסטורים ומכשירים אחרים.

הבוגרים יעמדו בבחינות משרד העבודה לקראת התואר:

אלקטרונאי תקשורת I

פרטים והרשמה 9—1 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

המכון להכשרה מקצועית

תל־אביב — רחוב סלומון 7 (התחנה מרכזית)
רמת־גן — רח' ז'בוטינסקי 41 (מול קולנוע רמה)
חיפה — רחוב ביאליק 17 (פינת רחוב הרצל)
חולון — רחוב סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)
פתח־תקוה — רחוב ההגנה 17 (במרכז)
ירושלים — רחוב אגריפס 8 (מול קולנוע עדן)
רחובות — רחוב יעקב 3 (מול אגד)
רמלה — (במוסד תקוותנו) רחוב נורדאו 5
באר־שבע — רח' החלוץ 86 (מול קולנוע שביט)

אוניברסיטת בר־אילן

שמחה להודיע על פתיחות המחלקות הבאות בשנה"ל תשל"ה:

א. מגמה בין חוגית במדעי היהדות (תוכנית מורחבת)
מגמה זו מומלצת למתעתדים להורות את לימודי היהדות בבתי ספר תיכוניים בכל החטיבות.

ב. מחלקה לתיאטרון
המטרה היא להקנות השכלה בהיסטוריה של התיאטרון ובשיטות משחק וביימוי כדי להכשיר מדריכים מקצועיים לבמאות בבתי ספר ובי־ תנועות הנוער.

ג. מחלקה לתולדות האמנות
לימוד ההיסטוריה של הציור, הפיסול, הא־ דריכלות; הכרת סטודנטים בעקרונות הא־ סתטיקה והביקורת האמנותית.

פרטים נוספים וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל לפי פניה בכתב אל המשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטת בר־אילן רמת־גן.
היום האחרון להגשת המועמדות הוא ז' בסיון תשל"ד, 31.5.74.

השכלה אקדמאית בכתב חינם לחיילים משוחררים

לפי החלטת משרד החינוך והתרבות, החיילים משוחררים הלומדים במוסדנו לקראת תארים אקדמאיים של אוני־ ברסיטת לונדון, יהנו מתשלום שכר־לימוד מאוצר המדינה ע"פ סעיף 7 לחוק החיילים המשוחררים.

* גם לחסרי תעודת בגרות
* הלימודים בתכתובת - בביתך ובזמנך הפנוי
* הלימודים לקראת תארים אקדמאיים של אוניברסיטת לונדון, המוכרים בישראל ובעולם ומאפשרים המשך לימודים אקדמאיים לתואר שני.
* אינך קשור לשנת לימודים ותוכל להתחיל כבר עכשיו ללמוד לקראת אחד התארים:

מינהל עסקים * כלכלה * סוציולוגיה * מדעי המדינה * חשבונאות ומימון * משפטים * מתימטיקה * גיאוגרפיה * היסטוריה * פילוסופיה * אנגלית * צרפתית.

לכל התלמידים — מכינה טרום־אקדמאית

ידיעון (חינם) ישלח ע"פ פניה לת.ד. 11030 תל־אביב או לטלפון 247296. שעות הקבלה כל יום בשעות 9.00—13.00 ובימים א', ג' גם בשעות 5—7 אחה"צ במשרד, רחוב בר־כוכבא 28 (ע"י ככר דיזנגוף) תל־אביב.

תכנות מחשבים
נפתחים קורסי ערב
בתל־אביב • בחיפה ירושלים ובאר־שבע

מתקבלים רק מסיימי 12 שנות לימוד בעלי נתונים מתאימים — לאחר מיון קפדני.

בוגרי הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים, יקבלו הפנייה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א וטל. 669041 חיפה

לכ' המכון להכשרה מקצועית: 1
ת.ד. 28125 תל־אביב (למספר 111)
נא לשלוח לי פרוספקט על הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים.
שמי ______
גיל ______
השכלה ______
כתובתי ______

טכניקום

בתאריך 22.5.74 נפתחים
קורסי ערב חדשים
בפקות משרד העבודה
שרטוט
1. בנין, שלב א'
2. לעיצוב פנים

חילי מילואים ששרתו 75 יום פטורים משכר לימוד

ת"א, בן־יהודה 28 • חיפה, הרצל 44

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

באר־שבע
מודיעה על
הרשמה מאוחרת של מועמדים חדשים
לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)
לחוגים/מחלקות:

הפקולטה למדעי הרוח והחברה
(בהסות האוניברסיטה העברית): מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, בנוסף לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע:
ביולוגיה, גיאולוגיה, מתמטיקה וקיימת אפשרות ללמוד כתמטיקה בצירוף חוג ממדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב, פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין, אנרגיה וכימיה.

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה:
הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים וביוכימיה.

ההרשמה המאוחרת תיפתח ביום רביעי, כ"ג באייר תשל"ד — 15.5.74 ותסתיים: —

לחוגים בפקולטה למדעי הרוח והחברה	— יום ד' י"ג אב תשל"ד (31 יולי 1974)
למחלקות בפקולטה למדעי הטבע	— יום א', י' תמוז תשל"ד (30 יוני 1974)
למחלקות בפקולטה למדעי הטכנולוגיה	— יום ו', כ"ד סיון תשל"ד (14 יוני 1974)

מועמד המבקש לממש זכותו לפי חוק החיילים המשוחררים תשל"ד—1973, חייב להמציא אישור על היותו חייל משוחרר במובן החוק הנ"ל.

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בגלויה למדור רישום, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
ביה"ס לרפואה ע"ש אבא חושי

לידיעת מועמדים לשנה א' רפואה:

ההרשמה לביה"ס לרפואה לשנת הלימודים תשל"ה תמשך עד ה־19 ביולי 1974.

הבחינות הפסיכומטריות (מועד א') תיערכנה ביום ג', 21 במאי 1974, בשעה 14.30 בבית־הספר לרפואה, רחוב העליה 12, בת־גלים, חיפה.

התלמידים אשר נרשמו לביה"ס לרפואה עד עתה, מתבקשים לגשת לבחינות במועד א'.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
בית־הספר ללמודי מוסמכים
רישום מועמדים לתארים מגיסטר ודוקטור לשנת הלימודים תשל"ה

יתנהל במועדים הבאים:
לסמסטר הראשון עד 31.7.1974
לסמסטר השני מ־1.10.1974 עד 31.12.1974
לרשות בית־הספר עומדים קרנות למלגות לסטודנטים מצטיינים.

המעונינים בקבלת טפסים ואינפורמציה מתבקשים לפנות אישית, בדואר או בטלפון למזכירות בית־הספר, קרית־הטכניון, בית הסנט, חדר 405, טלפון 225111, שלוחה 739.

בבית החולים „בקור־חולים" ירושלים
נפתח קורס חדש לאחיות מעשיות
- לבנים ולבנות
כישורים: 10 שנות לימוד

בדבר פרטים: לפנות למנהלת ביה"ס לאחיות רח' שטראוס 3 בשעות 8—12 לפנה"צ

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות
בבי"ס לכתבות „רימון" ת"א, רח' דיזנגוף 85, טל. 281985
שיטה עיוורת · פיקוח במשלוח

ההסתדרות · משרד החינוך והתרבות · המרכז המשלב להכשרה מקצועית · אורט ישראל

SECOND CHANCE

...ניתנה לכתות קדם
ממשיכת ההרשמה
לכתות הכנה מיוחדות בקר וערב
★ קדם טכנאים
★ קדם הנדסאים
מתקבלים בוגרי י', י"א

למעונינים תינתן הכנה מיוחדת לקראת בחינות בגרות חיצוניות.

לחיילים הזכאים עפ"י החוק, הלימודים ללא תשלום.

...עת ההרשמה יש להציג:
— תצלום של תעודות השכלה.
— החייל המשוחרר יציג 2 תצלומים ותעודת זכאות ללימודי חינם.
— 40.— ל"י דמי הרשמה.

...פרטים נא לפנות:
...ל יום בין השעות 08.00—19.00, וביום ... עד שעה 13.00, לשד' דוד המלך 39, ...טל' 267436 ; 264193.

חיל הים
פנימיה למכונאות ימית

הכשרה קדם צבאית
חיל־הים פותח פנימיה למכונאות ימית עבור נערים העומדים להתגייס לשרות חובה בצה"ל

בפנימיה ילמדו הנערים את מקצוע המכונאות הימית ויעסקו בו במסגרת שירותם בחיל־הים. לאחר מכן יוכלו להצטרף במקצוע זה לצי הסוחר.

הקורסים כוללים איכותם ולימודים עיוניים ויימשכו כ־13 חודשים.
המסיימים בהצלחה יגוייסו לשרות סדיר בחיל־הים.

- מתקבלים נערים בגיל 16½—17½ בעלי השכלה של 10 שנות לימוד לפחות.
- החניכים בקורס לא יידרשו לשלם כל תשלום ויקבלו בעת הקורס מגורים, מדים, מזון והכשרה שתיה (שקם, תסיעות).
- החניכים בקורס יקבלו דמי כיס בסך —.55 ל"י.
- למשוחררי חיל־הים אשר סיימו קורס זה ניתנת עדיפות בקבלתם לעבודה ולקורסים של צי הסוחר.

תמורת הקורס יהיה על החניכים להתחייב לשנה קבע.

פרטים והרשמה בלשכות הגיוס האזוריות.

המעוניינים לקבל פרטים בכתב יפנו אל דואר צבאי 1074, צה"ל.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

י"ח באייר השל"ד
„מעריב" מס. 904

[894] חשבון

פתרונות
היוצרות

גיטו וורשה על בולים

פינת הבולאי

ממשלת פולין החליטה להרוס את השריד האחרון של חומת הגיטו היהודי שהקימו הנאצים בוורשה. החלטה זו עוררה הגובה חריפה בישראל ובקרב אר־גונים יהודיים בעולם ואף הוגשה הצעה דחופה לדיון בנושא זה בכנסת. נביא, איפוא, במדור זה איזכור של בולים שהוקדשו לגיטו וורשה ולמרדו.

דמות מאנדרטת גיטו ורשה — על בול ישראלי

בית הקהילה היהודית ב־ורשה, שנהרס על ידי הנא־צים, הופיע על בול שהונפק על ידי הקק"ל בערך נקוב של 10 מיל, במסגרת סדרת „בולי גולה", שראו אור לפני הקמת המדינה, והיו בשמוש הדואר בימיה הראשונים של המדינה.

גילוי האנדרטה של מרדכי אנילביץ', מפקד המרד בגיטו ורשה בקבוץ יד מרדכי, צוין

חותמת שהוקדשה לזבח הפסח השומרוני

על מעטפה מיוחדת שהונפקה יחד עם חותמת „יום השואה ומרד הגיטאות", שראו אור ב־3 במאי 1951. על המעטפה מופיעה האנדרטה.

במלאת 5 שנים למרד גיטו ורשה, הונפק בפולין ב־19 באפריל 1948, בול זכרון, ב־ערך נקוב של 15 זלוטי ה־מציג קבוצת לוחמים עם נשק ביד.

האנדרטה למרד גיטו ורשה, שהוקמה בגבולות של חורבות הגיטו לשעבר בוורשה, מופי־עה על בול שהונפק בפולין באפריל 1955, בערך נקוב של 30 גרושי. בול זה ראה אור במסגרת סדרת בולי „אנדר־טות בוורשה".

במלאות 20 שנה למרד ה־גיטו, הונפק בפולין ב־19 ב־אפריל 1963 בול זכרון, בערך נקוב של 2.50 זלוטי, המציג לוחם יהודי על רקע הגיטו הבוער.

מעטפה מיוחדת עם תמונת הבול שהונפק בפולין, ראתה אור בחיפה במאי 1963 תוך ד־שה ל„20 שנה למרד גיטו ורשה". כן הוטבעה חותמת מיוחדת על מעטפה זו.

דמות מאנדרטה של לוחמי הגיטו בוורשה — מופיעה על בול שהונפק בישראל ב־24

יאנוש קורצ'אק על בול ישראלי

באפריל 1968, בערך נקוב של 0.60 ל"י לציון 25 למרד ה־גיטו. על השובל מופיע ה־פסוק „אלה אזכרה" (תהלים מ"ג, ה').

יאנוש קורצ'אק, אחד מ־גדולי המחנכים היהודיים ש־היה בגיטו ורשה ונשלח יחד עם הילדים של בית הילדים שלו בגיטו למחנה מוות, כו־

אנדרטה של מ. אנילביץ' על מעטפה שהונפקה ביד־מרדכי

סיע על בולי פולין וישראל שהונפקו לזכרו.

הבול הישראלי, שראה אור ב־26 בדצמבר 1962, בערך נקוב של 0.30 ל"י, מציג

לוחמים יהודיים על בול פולני שהוקדש למרד הגיטו

דיוקנו של קורצ'אק, ועל שני צדדיו של הבול מופיע ה־מחנך עם ילדיו.

כמו כן זה האנדרטה לחללי

אנדרטה למורדי גיטו ורשה על בול פולני

אושוויץ, לפני כ־10 שנים, לא ראו מנהיגי פולין צורך להז־כיר באותו מעמד את היהו־דים שנספו שם, אלא דיברו על „מליוני קרבנות". באושו־ויץ שרוב קרבנותיו היו יהו־דים, נמחקו לאחרונה כל ה־כתובות באידיש.

2 האנדרטות לחללי אושוויץ מופיעות על 2 בולים שהונפקו בפולין, ב־10 באפריל 1967, בערך נקוב של 40 גרושי כל אחד.

700,000 גלויות „ירושלים 73" נמכרו

על מכירת שיא של 700 אלף גלויות „ירושלים 73", הודיעה עתה הנהלת השירות הבולאי, וזאת למרות המחיר הגבוה של גליון המזכרת.

בול מיוחד למלאות 35 שנה להסכם מולוטוב־ריבנטרופ

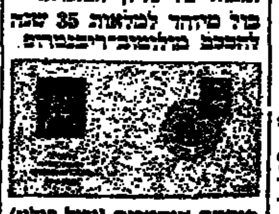

חותמת אוסטרית (ובול פולני) לציון 20 שנה למרד גיטו ורשה

ב־23 באוגוסט 1974 ימלאו 35 שנה להסכם מולוטוב־ריבנטרופ, שיזעזע את העו־לם החופשי. המושבה הפול־נית הגדולה בעולם המערבי הוציאה עתה בול מיוחד, ש־אין לו ערך פוסטלי רשמי,

בית הקהילה היהודית בוורשה על בול של קק"ל

אבל הוא ישמש את מיליוני הפולנים הגולים. הבול מראה שני ציורים מחוברים, על אחד נראות המשרפות של אושוויץ עם צלב הקרס הנאצי ועל השני הקבר הגדול בקאטין והסמל הסובייטי. הכתובת על הבול באנגלית היא: „פולין לא תשכח ולא תסלח".

חותמות לחג הפסח השומרוני

חותמת מיוחדת הוטבעה ב־שכם לציון זבח הפסח השומרוני בהר גריזים. החותמת שהוצאה ע"י דואר צה"ל, נושאת בתוכה גם את אדין

בולים ישראליים חדשים

בחודש יוני יופיעו 3 בולי אמנות ישראליים חדשים, ש־הוקדשו ליצירותיהם של ה־ציירים הבאים:

✶ „אשה בכחול" (1.25 ל"י) פרי יצירתו של הצייר משה קיסלינג (1891—1953) צייר שנולד בפולין ומ־1910 חי וצייר בפאריס. הציור ה־זה נמצא במוזיאון תל־אביב.

✶ „אם וילד" (2.00 ל"י), יצירתה של הפסלת חנה אור־לוף (1888—1968), ילידת או־קראינה שעלתה ארצה ב־1906 ומ־1910 חיה בפאריס. יצרה דמויות בודדות וקבוצות אנ־דרטות ובעלי חיים.

✶ „נערה בכחול" (3.00 ל"י) — פרי עבודתו של ה־צייר חיים סוטין (1894—1943) יליד ליטא, מ־1913 בפאריס, ידידו של מודיליאני. לא הו־כר בחייו, שהיו חיי עוני ו־סבל, אך לאחר מותו ... הוערך מאוד. הציור ... במוזיאון ישראל בירו...

בול הנוער העובד וה...
כן יופיע בחודש יו... בערך נקוב של 1.25 ... שצויר ע"י מ. פרי ... ליובל תנועת הנוער העובד והלומד.

בול של האמיגרציה הפולנית, המגנה את הסכם מולוטוב־ריבנטרופ

חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

אם יש לך דירה למכירה...
בוא נעשה זאת יותר בקלות!

אנו רוכשים דירות
עממיות בנות 1—3 חדרים.
אם אתה מחפש קונה
רציני לדירה מיד שניה
או לדירה חדשה —
יש לנו סיבות משלנו
להיות מעונינים בה.

- נשלם לך מחיר הוגן ובמזומן • „נחתוך עניין" במהירות
- נהיה גמישים אתך בהקשר עם מועד המסירה ונבטיח אותך בחוזה מחייב
- נשחרר את דירתך ממשכנתאות וחובות
- נטפל עבורך בכל הנוגע להעברת בעלות וכד'

התקשר או בוא לאחד ממשרדי שיכון ופיתוח לישראל:

✶ תל־אביב והמרכז, רחוב הארבעה 18 א', טלפון 260191
✶ ירושלים, רחוב בן־הלל 15, טלפון 231321, בית ב'
✶ חיפה והקריות, במשרד השיכון, רחוב העצמאות 21, טלפון 668981
✶ באר־שבע, במשרד השיכון, מרכז הנגב, טלפון 74911, בניין ב', ה'

אם ברצונך למכור דירה
בית, וילה, פנטהאוז

עתה הזמן להציע למכירה

הדרך היעילה והזולה למכירה היא פרסום מודעת מלים ב„לוח מעריב", אשר מגיעה למאות אלפי קוראי „מעריב".

בימים אלה תיהנה מיתרון נוסף: אתה יכול לזכות ב־2 מכוניות: „פיאט 126" ו„פיאט 128", שיעלו בגורל בין כל מוסרי המודעות ל„לוח מעריב" במבצע הפרסים הגדול במלאות 25 שנה ל„לוח מעריב".

זאת ועוד — הסיכוי לזכות בפרס היומי — 100.— ל"י במזומנים.

עתה ובכל עת:
אין תחליף ל„לוח מעריב"
הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

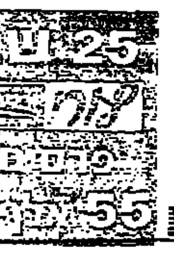

למסירה
מסעדה מיוחדת
במקום המרכזי ביותר בעיר
מחיר מבוקש
200,000 ל"י
לפרטים לצלצל 611551

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/180
לבנית מעון יום ע"ש אליבר בדימונה

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית מעון יום ע"ש אליבר בדימונה.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־500 מ"ר.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 12.5.74, בבנין הסוכנות, רח' קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206, בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350.— ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ב' 20.5.74, בשעה 10.00. הפגישה ליד משרד מהנדס העיר בדימונה.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 12.6.74, שעה 13.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/182
לבנית שני גני ילדים ע"ש גרין בקרית שמונה

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית שני גני ילדים ע"ש גרין בקרית שמונה.
2. הבנין המתוכנן הוא על שטח בניה של כ־200 מ"ר כל גן.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ד' 15.5.74, בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206, בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350.— ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ה' 23.5.74. הפגישה ליד משרד מהנדס העיר, בשעה 11.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 19.6.74, שעה 13.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

שלושת הגדולים בסטריאו

JVC NIVICO — NORDMENDE — AR

JVC NIVICO — אחת מחברות האלקטרוניקה הגדולות ביפאן, מציעה מבחר ענק של מערכות סטריאו (אמפליפיירים, טיונרים, רמקולים, פטיפונים וטייפים).

NORDMENDE — חברת האלקטרוניקה הגדולה מאירופה מציעה מבחר מערכות סטריאו, טייפים־קסטות, רדיו טייפ משולב, רדיו טרנזיסטור ורדיו שעון.

AR — החברה האמריקאית בעלת השם העולמי בשטח מערכות צליל מציעה מבחר רמקולים מהטובים והרגישים ביותר בעולם.

יבוא ושרות: אמפא

להשיג אצל הסוכנים המורשים: חיפה: צליל טון החלוץ 67; רדיו ריבר, הרצל 25; רדיו אפרים, שד' הכרמל 43; רדיו סולו, קרן היסוד 27 (סביניה).

אלמור סוכנויות יבוא ושווק בע"מ, ת"א, ככר המדינה, רח' ה' באייר 24, טלפון 265187.

הפצה לאזור הצפון: Elmor

הגיעה לארץ!
סבונית הפלא לסבון נוזלי „זייפנקל"

✶ ממיכל של קילוגרם תוכל להשתמש ל־1000 רחיצות ידיים
✶ היגייני — חסכוני — ריחני.
✶ עיצוב חדיש ומהודר.
✶ מנקה היטב, שומר על עור הידיים.
✶ השימוש קל ופשוט.
✶ נוסף לעשרות יתרונות אחרים.
✶ מתאים ל—מוסדות, בתי־חולים, מפעלים, רופאים, משרדים, בנקים, מסעדות וגם לבתים פרטיים

בפרטים נוספים, נא לפנות לסוכן הבלעדי, זייפנקל ת.ד. 23165, ת"א. טל. 287958

פרסום אתגר

חסכון מיידי של 300 ל"י

בהצעה שאי אפשר לסרב לה

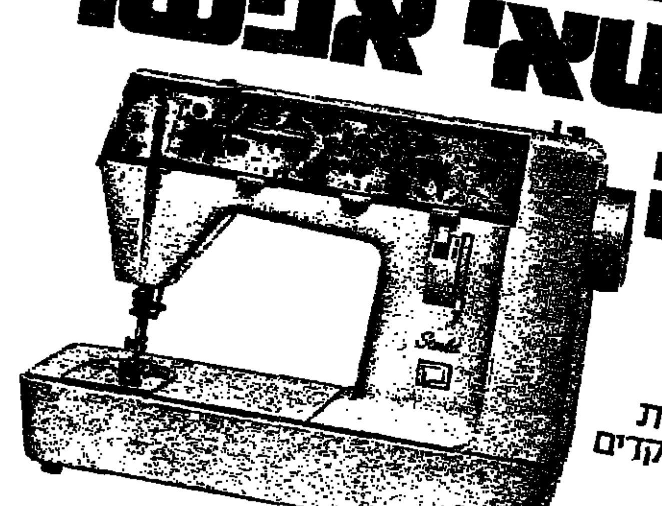

נצלי את ההזדמנות המיוחדת
לרכוש עתה במחיר חסר תקדים
את סטארלט של "סינגר"
מכונת התפירה החדישה
העושה את התפירה לשעשוע.
במשך זמן מוגבל תוכלי לרכוש את "סטארלט"
בהנחה ממשית של 300.- ל"י (1155.- ל"י במקום 1455.- ל"י)

STARLET המכונה החשמלית במזוודה, קלת משקל ונוחה לתיפעול ואיחסון.
בעלת ביצועים של מכונה גדולה. עיצובה חדיש ויפה.
מבצעת כל פעולת תפירה אפשרית, תפר ניסתר, תפירת אריגים בעובי משתנה
כולל בדים עבים, לולאות, כפתורים, קרסים, רוכסנים, זיג זג, תפר כיווץ לסמוג,
תפר שלווה, אפליקציות, מונוגרמים ותחרה.

הזדרזי לרכוש עוד היום את "סטארלט" במחיר המיוחד.
יש לך זמן עד ה־20 במאי.

SINGER
חידושי המחר ב"סינגר" היום

פרסום א. אריאלי

להשיג אצל המפיצים המורשים:
תל־אביב — אולם תצוגה, קרליבך 14; תורן, חנות סינגר, דיזנגוף 112; משעל אברהם (סינגר), נחלת בנימין 61. סלון קריאור, אלנבי 109; נכבר שמואל, הגינה ג'ורג' 97; ברגמן צבי, בן־יהודה 10; מרכז מכונות התפירה בישראל, בית לחם 8; רדיו ברוך, אצ"ל 37; פרילין, פלורנטין 12; רדיו לסטרו, דרך יפו 72. **אילת** — אלקטרוניקה גלוברמן, האילנה — חנויות רסקו. **אשדוד** — סוכנויות דרום, מרכז מסחרי א' פס' 31; סוכנויות דרום, מרכז מסחרי ב' בית 75. **אור־יהודה** — בחיי ירוחאל, מרכז מסחרי. **אשקלון** — אבש, רח' הרצל 9; כהנא שמואל, צה"ל 1 פינת הרצל. **באר־שבע** — א.ב.ט., הדסה 53 טכני הנדסה. שירות טכני קנימן, כסני אייזיק 36. **בת־ים** — ליפשיץ עזרא, בלפור 33. **גדרה** — פריד יוסף, רח' בילו 12. **דימונה** — בכר דוד, מרכז מסחרי. **הרצליה** — וולף זמסלביה, סוקולוב 48. **יפו** — לבל אליהו, שד' ירושלים 29. **ירוחם** — סוריה רחמונה, מרכז מסחרי. **יבנה** — פיזנטי שלמה, מרכז מסחרי. **כרמיאל** — ח.ב.ב. מרכז מסחרי. **כפר־סבא** — אייזנר יצחק, ויצמן 107; רדיו רון, ויצמן 35. **נס־ציונה** — רדיו טורפינקלשטיין, ויצמן 27. **נתיבות** — כוזו יעקב, אזור התעשיה. **נתניה** — הוריז אברהם, שטמפר 8; סינגר אפרים, הנוטע 4; פרידמן את זמרי, שדרות בנימין 14. **ערד** — מיקי כריו, מרכז מסחרי. **פתח־תקוה** — ... מונטיפיורי 6. **קרית מלאכי** — ... סלח, מרכז מסחרי. **רמת־גן** — רוסטיקה, ירושלים 12. **רמלה** — אסתר אוניברסל, ביאליק 2; אליי, הרצל 35. **רחובות** — מולך משה, הרצל 215. **ירושלים** — אלימלך יוסף, יפו 40; לוסטיק לייב, שטראוס 29; שייקביץ, בן־יהודה 5; יונס סברין, רח' סלח אדין. **חיפה** — אילה תצוגה, הנביאים 53. האחים ורצקי, יפו 44. חנות סינגר־חנקין, הרצל 29; סלון סלפו, הרצל 61; שלופי אליהו, הגיבורים 43; אזולאי משה, החלוץ 54. **חדרה** — שוקר ובניו, הדברים הגדול 58. **טבריה** — קובי יוסף, רח' הגליל. **מגדל העמק** — שאור רפי — רדיו מגדל, מרכז מלאכה 8. **נהריה** — ח.ב.ב. התות אנה. **נצרת** — ... רח' הגלבוע 6 — עילית, פרח אמיל, 506/29. **עכו** — פרץ אהרון, ויצמן 20. **עפולה** — ברס בנ"ב, הנשיא 7. **צפת** — ביבויה, ירושלים 55. **קרית אתא** — ... הרדיו — שפרן, רח' העצמאות 58. **קרית טבעון** — אלקטרו טבעון, מרכז מסחרי. **קרית שמונה** — קרייזלר בניה, מרכז מסחרי. **תל־חנן** — א.י. קולס בע"מ, מרכז מסחרי. **שפרעם** — אמאר אשקר, שפרעם.

תשבץ "מעריב" מס. 904

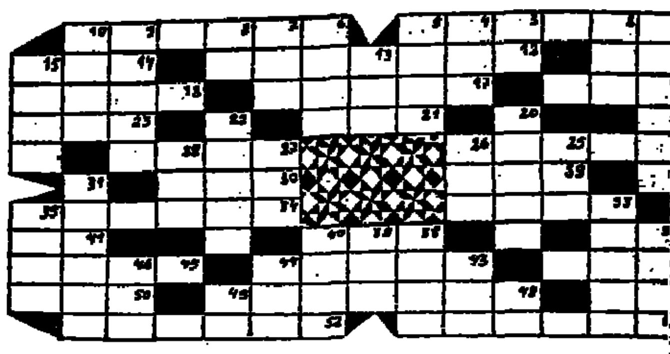

מאוזן: 1) מתכת, ...רות, 11) מפקדה, ...קד עשיר ובלתי־ ... 14) מזר, 16) ללא ... 17) שתיקה, 18) ... העלים מצפים ... 19) רך, 21) ... 23) נהר בסין, ... נשאת נמס, ... 29) חסר כח־ ... 30) מעגל, 33) המזון, מהירות, 34) בירת ניקאראגואה, 36) אוה, 38) שיח־בר קוצני, 41) עיר במרוקו, 42) כסף רב, 43) מרוץ הדעת, 45) חומר המכיל אשלגן, קלי־ יום, 47) חוק, 48) נשאר כרוזק, לא בא לעזרה, 50) שדה שנחרש, 51) נהר בקולומביה, 52) נמל בפולין.

מאונך: 1) עצומה (לועזית), 2) יחידה של חיל־האויר, 3) בהמה, 4) צמח בושם, 5) בירת וייטנאם הצפונית, 6) כלי־ממק, 7) פג כוחו, 8) חל הרבות בסדר הפוך, 9) מבריא, 10) בנין מפואר, 11) סימטריה, 13) נהם, השמיע קול, 15) שכור, 20) זרם, 22) שלל צבעים, 25) עיף, 26) בין עץ, 27) סמובר הרוסי, 28) אומן הקובע שמשות בחלונות, 31) חושך רב, אפלה עמוקה, 32) חמוה, יפה, 33) נהר בהודו־סין, 35) בלוקה, 37) רקיע, 38) ספור דמיוני, 39) נבוק, 40) שעה, 43) דשן, 44) מזל, 46) צבע אדום, 48) רום, 49) מספיק.

בואו חשבון (894)

מעשה | הדיוטות | אשה
מאמש
דהיאה
רדיהה
הדדט
מאמש
יהתת

האימרה: 173 לך 6בר 458כבב
563ל 1072ל 7439 כ2103
2p081 1072ל 256ג 7439כ.

...שלה חילוק זו ...ספרות באו־ ... מצא את ערכה ...כל אות ורשום את ...האותיות המתאימות ב־ מקום הספרות בשורה למטה. אחר כך, צרף את האותיות והרי לפניך נחת אימרה של לארוש־ פוקו.

פתרונות החידונים הקודמים

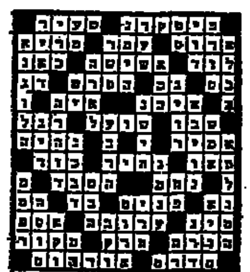

פתרון ל"בואו חשבון" (893)

פתרון ל"נתחלפו היוצרות"

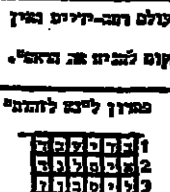

נתחלפו היוצרות

א × ו × ק = א + ו + ק
א + ב = ק^ו = א + ו^ק
אב = ק^ו (א + ו^ק)
שם העיר: 281328

...ניך מספר שוויונים ...מים באותיות, ש־ ...חת מהן מייצגת ... מסויימת. למטה ... שם של עיר ב־ ...קה בספרות. מצא איזו סיפרה מייצגת כל אות בשוויונים, אחר כך החלף את הספרות של־ מטה באותיות מתאימות ודעת את שם העיר.

✱

שלחו את הפתרונות ל"מעריב" תל־אביב, ת.ד. 20044. ציינו את המספרים דלקמן הרשום על גבי המעטפות "תשבץ מעריב" מס' 904, או "בואו חשבון (894)", או "נתחלפו היוצרות".
שלושים ספרים יוגרלו בין הפותרים.
אברהם פרמן

ISRAEL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE
משרד ראש הממשלה
המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח

בקשת הצעות לנושאי כנסים בינלאומיים במסגרת סדרת "הכנסים הישראליים למחקר מדעי" שיאורגנו החל באפריל 1975 ואילך.

תחומי המחקר הבאים בחשבון הם:
✱ מדעים מדוייקים
✱ טכנולוגיה
✱ מדעי החיים
✱ מדעי החברה וההתנהגות

בחירת הנושאים תתבסס על הקווים המנחים האלה:
1. הנושא הוא בעל חשיבות מדעית וטכנולוגית לישראל.
2. הנושא דן במחקר מתקדם בחזית המדע והטכנולוגיה והוא בעל אופי בין תחומי.
3. בשטח המוצע קיים סיכוי סביר להרחבה או להעמקה של הפעילות המחקרית בארץ.
4. קיים גרעין של מדענים ישראלים בעלי הכשרה המאפשר להם לקחת חלק פעיל בדיונים.
5. הנושא אינו מכוסה ע"י מוסדות או ארגונים מדעיים בישראל.

סוג הכנסים:
כנסים אלה מתוכננים כפגישות לליבון בעיות מחקר מדעי, המוצגות תוך כדי הרצאות ודיונים בלתי פורמליים. מספר המשתתפים בהם הוא קטן יחסית, והשתתפות לפי הזמנות אישיות בלבד. משך הכנסים הוא עד 5 ימים והם יערכו מחוץ למרכזים עירוניים.
הכנסים שייבחרו יאורגנו בחסות המועצה בלבד ללא שותפות רשמית עם ארגונים אחרים.

לקבלת טפסים והנחיות לפנות אל:
יחידת "הכנסים הישראליים למחקר מדעי" המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, קרית בן־גוריון, ירושלים 91000, או טל' (299/328) 02-39231.

המדור לידיעת הארץ
תנועת המושבים
חג מתן תורה על הר סיני
שלושה ימים, משולב בשתי טיסות
✱ מסלול אחד — 25.5.74 טיסה לאילת, ברכב לנביעות, דהב, אופירה, אברדודס — לינה. ואדי פיראן, נוה פיראן, סנטה קטרינה — לינה. עליה להר סיני בחג מתן תורה וטיסה חזרה.
✱ מסלול שנים — ב־27.5.74 טיסה לסנטה קטרינה, עליה להר סיני — לינה. ואדי פיראן, נוה פיראן, אברדודס — לינה. אופירה, דהב, נביעות, אילת וטיסה חזרה.
מחיר הטיול — 430.- ל"י
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למדור לידיעת הארץ, תנועת המושבים, רח' לאונרדו דה וינצ'י 19 תל־אביב טלפון 258473 לקבוצות מאורגנות — הנחה.

מדינת ישראל / משרד הבטחון
מכרז 6/74
מינהל הרכב הממשלתי מכריז על
בניה והתקנת ארגז להולכת נוסעים במשאית דודג' D-300 קצר
פרטים נוספים והטופס הקשור בבקבה ימסרו למבקשים במזכירות מינהל הרכב הממשלתי רח' יהודה הימית 31, יפו, החל מ־12.5.74 עד 22.5.74 בין השעות 08.00—13.00.
אין מינהל הרכב הממשלתי מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
מינהל הרכב הממשלתי

בוא לכפר־סבא
עיר הגנים והירק
בהזדמנות!
בכפר־סבא
דירת 4 חדרים
מעלית ● 3 כיווני אוויר
רחוב שקט קרוב למרכז
155,000 ל"י
דידון דירות
כפר־סבא, ויצמן 66
טל. 927541

MARANTZ, KEF, B.S.R., SONY, NATIONAL, PILOT, PHILIPS, TOSHIBA, SHARP, LENCO,
בהנחות גדולות
רק אצל
...
בן־יהודה 8, תל־אביב

למכירה
וילה בערד
300,000.- ל"י
לפנות טל.: 03-758106
בין השעות: 15.00—22.00

...שה על בו...
...בולים ישראליים

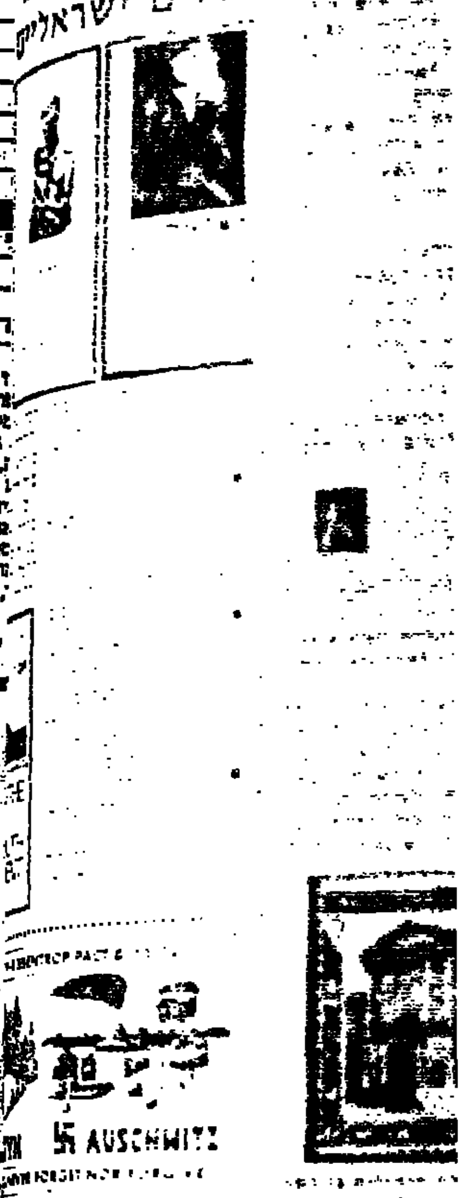

AUSCHWITZ

גם ברצונך למכו...
...ית וילה פנטהאו...

...חה ובכל עת:
מעריב
הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

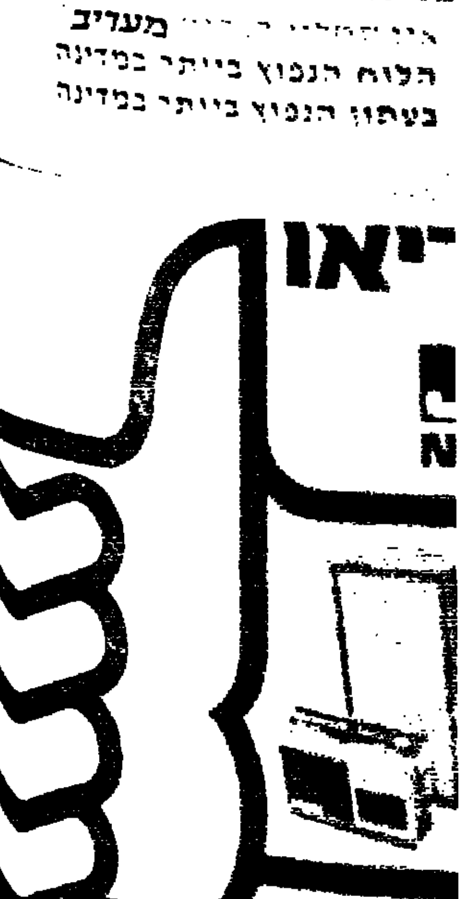

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הדרך החסכונית ביותר לרכוש את הספר הטוב ביותר

בא אל דוכן ספרית מעריב

בשבוע הספר העברי 14.5.74 - 24.5.74

ירושלים • תל־אביב • חיפה • נתניה • באר־שבע

#	שם הספר	המחיר הקטלוגי	הנחה מיוחדת	25% הנחה	40% הנחה
	סידרת למטייל				
1	מדריך כרטא לכבישי ישראל	18.—	15.—	—	—
2	מדריך יום יום באתרים ובשמורות	16.50	15.—	—	—
3	מפת כרטא של המזרח התיכון	8.—	—	6.—	—
4	ידען תשל"ד — חיפה וסביבותיה	6.—	—	4.50	—
5	כיצד לשמור על המכונית — מהנדס ת. חיאל	10.—	—	7.50	—
6	תל־אביב ושכונותיה (ידען תשל"ג)	6.—	—	4.50	—
7	מהחרמון עד שארם א־שייח	6.—	—	4.50	—
8	ישראל מדן ועד אילת — אומן מס. 5	9.—	—	—	5.40
	סידרת הומור ובידור				
1	אצלנו... — שלום רוזנפלד	10.—	—	7.50	—
2	מסיפורי ערב — א. נאווי	14.—	12.—	—	—
3	חור במסך — א. קישון	14.—	12.—	—	—
4	מערכונים — א. קישון	14.—	12.—	—	—
5	הוא והיא — א. קישון	14.—	12.—	—	—
6	לא נורא — א. קישון	14.—	12.—	—	—
7	הכל תלוי — א. קישון	14.—	12.—	—	—
8	אלף גדיא וגדיא — א. קישון	14.—	12.—	—	—
9	הכל בו של קישון — א. קישון	14.—	12.—	—	—
10	באחד האמשים — א. קישון	14.—	12.—	—	—
11	שמיניות באויר — א. קישון	14.—	12.—	—	—
12	עצם בגרון — א. קישון	14.—	12.—	—	—
13	גומזים גומזים — א. קישון	14.—	12.—	—	—
14	25 X קישון	9.—	8.—	—	—
15	הו, הו, יולית — א. קישון	7.—	6.—	—	—
16	סליחה שניצחנו — א. קישון / דוש	12.—	—	9.—	—
17	אוי למנצחים — א. קישון / דוש	12.—	—	9.—	—
18	להיטים בוערים	10.—	—	7.50	—
19	מקום לדאגה — יונתן גפן	9.—	—	6.75	—
20	להקת הנח"ל שרה	6.—	—	—	3.60
	ספרי טיים־לייף בעברית				
	ספרי מדע				
1	גוף האדם	24.—	21.—	—	—
2	מתימטיקה	24.—	21.—	—	—
3	תעופה	24.—	21.—	—	—
4	האדם והחלל	24.—	21.—	—	—
5	המדען	24.—	21.—	—	—
6	סמים ותרופות	24.—	21.—	—	—
7	החשיבה	24.—	21.—	—	—
8	בריאות וחולי	24.—	21.—	—	—
9	המים	24.—	21.—	—	—
	ספרי גיאוגרפיה				
1	ארה"ב	22.—	20.—	—	—
2	רוסיה	22.—	20.—	—	—
3	קנדה	22.—	20.—	—	—
4	בראזיל	22.—	20.—	—	—
5	דרום מזרח אסיה	22.—	20.—	—	—
	סידרת ד' — טיים לייף				
1	אירלנד	22.—	20.—	—	—
2	מולקולת ענק	24.—	21.—	—	—
3	צרפת	22.—	20.—	—	—
	סידרה הטבע לנוער ולמבוגרים				
	סידרה א'				
1	המדבר	21.—	19.—	—	—
2	ההתפתחות	21.—	19.—	—	—
3	האדם הקדמון	21.—	19.—	—	—
4	היונקים	21.—	19.—	—	—
5	קופי אדם	21.—	19.—	—	—
6	הזוחלים	21.—	19.—	—	—
	סידרה ב'				
7	הים	21.—	19.—	—	—
8	התנהגות בעלי חיים	21.—	19.—	—	—
9	כדור הארץ	21.—	19.—	—	—
10	היקום	21.—	19.—	—	—
	[illegible]				
1	עד כה... — ויסבל	24.—	—	18.—	—
2	המנורה הגדולה	15.—	12.—	—	—
3	ירושלים לנצח (א. למדאו)	9.—	—	6.75	—
4	פסיפס ישראל	6.—	—	4.50	—
5	רקמת ירושלים	12.60	—	9.50	—
6	סואץ אש על המים — א. למדאו	9.—	—	6.75	—
7	מפת כרטא של המזרח התיכון	10.—	8.—	—	—

#	שם הספר	המחיר הקטלוגי	הנחה מיוחדת	25% הנחה	40% הנחה
	אלבומים				
1	ברכוכבא — פרופ' י. ידין	33.—	29.—	—	—
2	מצדה — פרופ' י. ידין	33.—	29.—	—	—
3	ירושלים — ט. קולק רפ. פרלמן	33.—	29.—	—	—
4	בשעריך ירושלים — פ. מרום	24.—	—	18.—	—
5	המצביאים — הוצאת אל־פלג	22.—	—	—	13.20
6	אלבום התיאטרון — פ. מרום	15.—	—	11.25	—
7	אילת — שורשים בחוף יס־סוף — נ. ארבל וב. מאירי	30.—	27.—	—	—
8	המנורה הגדולה — נ. ארבל	12.—	—	9.—	—
9	ישראל מלוא קומתה	25.—	—	—	15.—
10	אלבום ז'בוטינסקי	8.—	—	—	4.80
11	אלבום הרצל	5.—	—	—	3.—
12	אלבום הצייר פביאן	22.—	—	16.50	—
13	אלבום הקולנוע	25.—	—	—	15.—
	מילונים וספרי עזר				
1	א. תורה	16.—	14.—	—	—
	ב. לשון	16.—	14.—	—	—
	ג. טבע ומולדת	16.—	14.—	—	—
2	מילון מגידו עברי/אנגלי אנגלי/עברי	85.—	—	63.75	—
3	לקסיקון ארכיאולוגי — א. נגב	26.—	—	19.50	—
4	ספר האחות — אמנון כרמי	12.—	—	9.—	—
5	דבר עברית — פרופ' פיאמנטה	15.—	—	11.25	—
6	הקרב על הכתר — ש. הון	6.—	—	—	3.60
7	מילון כיס/עברי/ערבי — א. דנה	4.—	—	—	2.40
8	ערבית מדוברת — לפתחיל — פרופ' פיאמנטה	10.—	8.—	—	—
	[illegible]				
1	ריקמת ירושלים	12.—	—	9.—	—
2	כיצד באים תינוקות לעולם	10.—	8.—	—	—
3	שזירת פרחים	18.—	16.—	—	—
4	סוד הנישואים — ד"ר זאב סגל	10.—	—	7.50	—
5	פסוק לי שמך	7.—	6.—	—	—
	[illegible]				
1	פלאי החיים	16.—	—	12.—	—
2	אוצר התשובות	16.—	—	12.—	—
3	ספר החידות (חודה ישראל)	16.—	—	12.—	—
4	24 משחקים	12.—	—	9.—	—
5	צעירים וסמים — ד"ר זאב סגל	10.—	—	7.50	—
6	דברי ימי גמיני — ב. גלאי	4.—	—	—	2.40
7	נחש בקן	3.—	—	2.25	—
8	הפיל במלכודת	3.—	—	2.25	—
9	הדגיג הלבן	3.—	—	2.25	—
10	תעלולי משפחת חיפושי	3.—	—	2.25	—
11	התנין ומברשת השיניים המעופפת	3.—	—	2.25	—
12	פסיפס ישראל	6.—	—	4.50	—
	[illegible]				
1	מעזי סיני — א. שרמן	9.—	—	6.75	—
2	ירושלים ירושלים — ד. לפייר ל. קולינס	24.—	21.—	—	—
3	המלחמה החשאית — א. דן / י. בן־פורת	10.—	—	7.50	—
4	מפה חדשה יחסים אחרים — מ. דיין	10.—	—	—	6.—
5	חיי עם ישמעאל — מ. שמיר	10.—	—	7.50	—
6	אילו נוצחה ישראל	10.—	—	—	6.—
7	הימים הנוראים — ח. הרצוג	9.75	8.—	—	—
	[illegible]				
1	כתבי א. שלונסקי (10 כרכים)	130.—	—	97.50	—
2	כתבי דה גול (4 כרכים)	50.—	—	—	30.—
3	כתבי יעקב כהן (2 כרכים)	42.—	—	—	25.20
4	איש צדיק היה — שמחה רז	20.—	—	15.—	—
5	ואולי — רות דיין	18.—	—	13.50	—
6	חנות ברחוב הראשי — ל. גרוסמן	10.—	—	7.50	—
7	במעגלי הדובה הגדולה — י. גנוז	9.—	—	6.75	—
8	משפט שוורצברד — ד"ר ס. קוטיק	10.—	—	—	6.—
9	ד"ש מהעולם התחתון — י. לב	10.—	—	7.50	—
10	גלות לאדם אחר — מ. דור	16.—	—	12.—	—
11	הקבוץ בלא עין הרע — י.א. גלבוע	10.—	—	7.50	—
12	פשע עשרה — י. לב	15.—	12.—	—	—
	[illegible]				
1	פרקי אבות	25.—	—	—	15.—
2	מאוצרנו הישן	12.—	—	9.—	—
3	הקהילות היהודיות בעולם	8.—	—	6.—	—
4	יהודי מצרים	12.—	10.—	—	—
5	החסידות — י. אלפסי	30.—	27.—	—	—
6	שיח אגדה — ש. רז	27.—	25.—	—	—
7	הדגולים (יהדות ספרד בארה"ב)	20.—	18.—	—	—

להשיג בשבוע הספר העברי או ישירות באמצעות תלוש זה

תלוש זה בתוקף מתאריך 14.5.74 עד תאריך 24.5.74

לכבוד „ספרית מעריב" ת.ד. 20208 תל־אביב

א. נ.,

הריני מזמין בזה במחירי ההנחה המיוחדים לשבוע הספר העברי את הספרים הבאים ....

....

מצ"ב המחאה ע"ס........ מס'........ בנק........

שם........ ת.ז........

כתובת........

תאריך........ חתימה........

בקטלוג זה תמצא 128 ספרים - מיטב ספרי

17 ספרים בהנחה של 40%

48 ספרים בהנחה של 25%

36 ספרים בהנחה של 10% - 20%

27 ספרי מדע. גיאוגרפיה וטבע מסדרות ספרי טיים־לייף בעברית. גם הם בהנחה מיוחדת

הטקטיקה של קרפוב

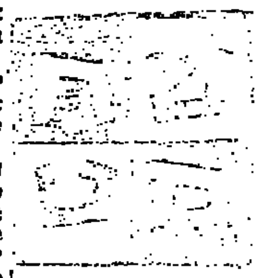

צ'דר ב"ו4, 55. צ"הו שהוי גבגע.

עוד יותר יפה ומשכנע הי קרב התשיעי במהימה הבר־כיכים הטקטיים.

[illegible]

אנאטולי קרפוב

[illegible]

GOLDBIN גולדבין

חברה לבנין ולהשקעות בע"מ

בונה בבת־ים

בניני תעשיה ומלאכה למכירה ולהשכרה

בגדלים שונים

800 מ"ר — 150 מ"ר

לבעלי מלטשות יהלומים מוקם אגף מיוחד עם שפע אור טבעי

★ ★ ★ ★ ★

דירות מפוארות וחנויות

באיזורים היפים והמרכזיים ביותר בבת־ים

משרד מכירות:

גולדבין בע"מ

בלפור 47 בת־ים טל. 86 59 85

י"ח באייר תשל"ד

מעריב ספרות • אמנות • ביקורת

ביום השנה למות אברהם שלונסקי

רעים, מצחי נחושה, מסיתים, מקנאים, כרעים, משוגעים, משחיתים כתעים; / נזבשים, נבובים, נבלים, נוכלים, נושכים, נחשים, נמרים, נערים, נפלים, נקלים, נרגנים, נשרתים, נהעבים; / סובאים, סוסים, סוררים, סיגים, סכלים; / עגלים, עורים, עזי־פנים, עטלפים, עכברים, עלגים, עמי־הארץ, עקרבים, עקשים, עריצים; / פגרים, פוחזים, פושעים, פראים, פרים, פריצים, פתאים פתנים; / צבועים, צוררים, צלבים, צפעונים; / קוצים, קלים, קשי־עורף; / רזנים, רועי אליל, רוצחים, ריקים, רמשים, רשעים; / שכורים, שדים, שובבים, שוטים, שורים, שכורים, שעירים, שפלים, שקצים, שרצים; / תולעים, תועים, תנים, תנינים, תעלולים.

לפי דוגמא זאת ניתן ע"י עורכי „כתובים" „תפריט גידופים" שבהם זכה ד. פרישמן:

הקדיש למאורע זה שיר בשם „יסעורים", שבו הוא סוקר את תולדות המרדנות של היסטורים ומשרטט מעין מניפסט ספרותי מטעם „כתובים", והוא שיר סאטירי, נשכני, ביד כשרונו הטוב של המשורר.

בשיר זה יש, בלי ספק, משום ענין גם כיום, משום כוח הסאטירה המחודדת של א. שלונסקי (השיר מובא בעמוד זה).

יש בגליון זה חלק פיקנטי נוסף, בשם „תפריט הגידופים". התפריט הראשון, הוא של א. א. קובנר, שהוא עצמו הציע לנחוות רודפיו, בסדר א"ב, וזה הכנוי: אוילים, אילים, אכזרים, אנשי־בליעל, אפיקורסים, ארורים; / בוגדים, בוערים, בורים, בוזים, בני־בקר, בני־מרעים, בעלי־מרון; / גאים, גדיים, גולנים, גמדים, גנבים; / דובים, דגים, דוברי כזב, דלים; / הולכי רכיל, הוללים; / זוללים, זדים, זוחלי עפר; / חמורי מצחות, חזירים, חוטאים, חללים, חמורים, חסידים, חסרי לב; / כמאים, כפשים; / כמשים, כחשים, כלבים, כסילים, כרים; / לצים; / מבישים, מדיחים, מהגים, מוקשים, מורדי אור, מכוערים, מנוולים, מצר

תפריט הגידופים
שוכה בהם ד. פרישמן:

„מבקר, מחטט, לץ, הולל, נער מעפר בעפר וזורק אבן, נער הולך בטל ומבלה ימיו בהלוכות הבל, מרבה הבל וכפיה מרון, תצלול שובב, הולך בטל אשר אין לו שום מושג שלם ולא הכתמש בשום למוד נחוץ, ורק סכלותו ואיוולתו נשכע, כבתב עמל אשר פריו פרי סכלות ובקרתו החצופה פרי האיוולת, סגופת תעבה ונבלה, מפש הוללות הרבה איוולת, מבקר ומנקר באשפה, דברי הוללות, סכל ועז, חדודים גנובים, בדחנות, כותב פלסתר, סגנון מנוול, הוללות בזויה, נבלה, סכל, אחד מן השוק, כלבי".

ולא שקטו ולא נחו עורכי „כתובים", עד שלא מצאו עוד שני הפריטים:

תפריט הגידופים
שוכה בהם מ.י. ברדיצ'בסקי:

פרגי־קוטי, כסכא את העינים, בצה קטנה, דברי הבאי, צעקות ויללות, דברי התפוכות, דברי הבל, פטפטן ומעלה גרה עד הקאה, שגעון הגדלות, רשע, לקוי בנפשו, הולך על ראשו, מים כעופשים, גל של דברים בטלים, חולה נפש, פסולת הספרות, בגפה, כחלה מכוערה וכו'.

והתפריט אחרון זה שהטיחו מתנגדים ומבקרים ב- ה. ברנר, לפי בדיקתם וליקוטם של עורכי „כתובים".

תפריט הגידופים
שוכה בהם י.ח. ברנר:

עקיצות זולות, פוליטיקניות, צעקנות, אינטריגות קטנות, קיתונות של בוז, אטמוספירה מורעלת, חפשי מדעות, שחצנות, בתוך ישיבת, מבזה ומבטל, ריח רע של „דומה לכעורי", חשבונות, פרכוס גומלין, הפקרות, לכלוך עט, בטול של בערות צוהלת, שטות, מקוריות של שוא, מזיק, מתוכם, מתעקם, עלוב, נפשה צרמומית, דגים מלוחים בדבש, שער האשפות, פירושים עוקצים אותם, תכונות מכוערות, יכולת קבצנית, בצה, דבר אחר, סלפים, פוזיה מטורפת, וכו' וכו'...

✶

אכן, עם גליון מיוחד זה גיבשה החבורה בפעם הראשונה את ה„אידיאולוגיה" שלה: אף כי כל שעמיק לעיין בה לא ימצא את הטעם שהביא חבורת סופרים אחת לאופוזיציה כנגד חבורת סופרים אחרת; שכן, אין כין כל השקפת־עולם ספרותית שונה ונבדלת ואין שום גישה אמנותית מיוחדת, שום הלכה הדשה של פואטיקה.

רשימת המשתתפים ב„כתובים" מעידה עדות מוהלטת שלא היה כל הבדל מהותי בין אלה לאלה, מלבד הבדל המזג של עורכי הבמה. הסופרים מכל צד יכלו להשתתף בלי כל קושי בבמתו של הצד השני, ואיש לא היה משתומם על כך.

ואנפ"ך — הלכה האופוזיציה וגברה, ובהמשך — פרשיות נוספות מעניינות ודרמתיות, הראויות להיזכר — כי בסופו של דבר, יש להודות, עם ההמשך וביחוד נתגבשה בבי"ח אידיאולוגיה ספרותית נבדלת — ועל כך בקטעי זכרונות נוספים.

אברהם שלונסקי

יסעורים

מֵאוֹרֵי קוֹבְנֵר הַמְגַדֵּף צַד יוֹסֵף־חַיִּים טָרוּף הַפֶּסֶד
אֶמֶת הַדֶּרֶךְ הַמְחֹרֶלֶת בֵּין כַּרְמֵי גְמִי.
אַנְשֵׁי קֶרֶן סְמַבַּסְיוֹנָם הָפְכוּ לְפֶלֶג נַהֲ־
לָשׂוּם בְּשִׁבְתוֹן כִּבְרִבּוּרֵי הַדָּמִי.

וּמִצָּם חֵן־חֵן לָשַׁי.
וּקְטֹרֶת מֹר לְנַחַת.
וְכַבָּה
בַּחֲטָאֵי
הַבָּמָה לָהֶם קָרַחַת.

„נִים־נִים" לָהֶם יָלְחַשׁ בְּצַלְאֵל שַׂר הוֹרֵדָם.
„אָט־אָט" יְזַמְזֵם לָהֶם הַכְּמִיר־גַם־זוּ.
לָהֶם הַכַּרְפָלִים בְּחַזְיָנֵי הָאָדָם
עַל דֶּרֶךְ לֹא־נִצְפֶּרֶת לֹא רָמְזוּ.

וְהִיא צוֹמַחַת דוּמָם
בְּאֶמְצַע הַגַּלְגֶּלֶת.
אַךְ פֶּתַע לָהֶם
הַרְתִּים מְפַרְבֶּלֶת.

לָהֶם מִשֶּׁמֶן הַיּוֹם. לָהֶם יִקְהַת הָאֶלֶף.
וְהַרְבָּבָה. וְהָרְבָבוֹת!
לָהֶם תָּמִיד מַחֲסֶה. בְּהֶסְתּוֹ הַדֶּלֶף.
מְתַּחַת לְסוֹכָךְ. מוֹרֶשֶׁת הָאָבוֹת.

צַרְבֶּלֶת הַיָּמִים.
אֲשֶׁר קָדְרוּ מִשִּׁים.
וְתִּתּוּ הַכּוֹמִים
שֶׁאֲנְנֵי־הַפֵּיִם.

ב

מִכָּל זַלְזַל
אַחֲרַת חֲגַל
לָהֶם תַּגַּל
כְּתַּתּוֹךְ בָּרָז.

וְתִתּוּ וְתִתּוּ
אוּדִים מֵאָה דוֹעֶכֶת.
וּלְפֶתַע נִכְבָּתוּ:
כִּי קַר.
כִּי עֵת לָלֶכֶת.

מִכָּל צָנָף
צִפּוֹר כְּנָף
לָהֶם תַּחְנֹף
בְּשִׁיר הַקֶּרֶשׁ.

אָכֵן נִשְׁלַם וְתַם
זֶה שַׁבָּתוֹן שֶׁל קֶצֶב.
וּרְאוּ:
גַּם עַל שְׂפָתָם
הִתְגַּבְּעַ קֶצֶף.

לָהֶם כֹּה טוֹב
שִׁירִים לִכְתֹּב
וְגַם לִלְטֹף
חֶלְקַת הַבֶּרֶס.

וּבַאֲשֶׁר הַשְּׁלִיךְ קַרְחוֹ הַקֹּטֶב הַצְּפוֹנִי
לְפֶתַע הִתְחַכֵּם הַכֹּבֶס פְּסוּק הַלֵּץ,
וְהַבַּרְבּוּר הַדָּם הָיָה לְצִפְעוֹנִי
לְסוֹף הַיִּסְעוּרִים שֶׁהִצְנִיעָם אֵלֶּה.

ג

לָבֵן תָּמִיד יִכְבֶּה
אֶל הַבְּלָהָה וְרַנָּה.
וּמִפַּרְדֵּס חָכְמָה
לָהֶם יְבוּל הַסֵּבָה.

הִפְרִיכוּ בוֹז. בְּקַתְבְּלָשַׁכֵי־בִּכְמֵי.
[כֹּה טוֹב הָיָה הַחַיִּים בְּפַלְגֵי הַנַּחַת!]
אֱמֶת הַדֶּרֶךְ הַמְחֹרֶלֶת בֵּין כַּרְמֵי גְמִי:
מֵאוֹרֵי הַמְגַדֵּף
צַד יוֹסֵף־חַיִּים טָרוּף־הַפֶּסֶד.

אור דור הרדיפה

ממסכת האופוזיציה „כתובים"
מי־זכרונות

...אל זמורה

...חור וקובע (מתוך שהיה שותף מראשיתו כמעט ועד סופו), כי לא ...ינמן (יום ה„אופוזיציה") ולא א. ..., שהצטרף אליו — לא היתה להם ...לה כל אידיאלוגיה ספרותית שונה ...ה„מימסד", לא בבחינת ההבגים ולא הצורות והטעמים האמנותיים.

...שיקול־דעת ובדיקה חוזרת — אני ...את הענין, וקובע, כי מראשיתה היתה זו אופוזיציה של איש כנגד ...אם הרצו, מעין ההתנגדות המבודחת ...ודי הכפרי, שעליה מספר א. דרויאנ... ספר הבדיחה וההדוד", שבא לבית־...בעיר, נגש וסטר ללשבש. לגבאי ראגבאי ב', וכשעמד לסטור גם לרב, ושאלוהו: מה הסיבה? — ענה ואמר ...: „אני שונא חנופה"...

...סתייע לחזק דעתי זו, בהזכרי ב...של א. שלונסקי, לאחר שנים (כבר ...ורים"): „ביאליק עמד 30 שנה ליד ...בגד־ההכרה של הספרות ומנע מכל ...ם לידו או אחריו — לגשת אל קיפה...

...וחוק את גליונות שבעת הכרכים של ...(במשך 7 שנים) — לא ימצא ...תה, שהיתה איזו מסגנת אידיאולוגית, ...מגנותיה, לכל הדברים, בפרוזה ...שנתפרסמו בבמה זו, ואין לי כל ...דבר, כי כל הסופרים, שנגדם כתבו ...ים, שאותם שללו ובקרו — יכולים ...וגם רצו בכך, לפרסם את דבריהם ...כתובים"; ויה תהיה ההצטרפות ל...עוזר, בלי כל הצהרת נאמנות, ובלי כל־שהוא של „אני מאמין".

...זה הרדיפה פתחו אנשי „כתובים", ...נאה היה להם לראות עצמם כמו ...מי זוועקא, ועל־כן תמצא בין הגליונות ...ים של „כתובים" גליון מיוחד אחד ...תרת מליצית: — „דור דור הרודפיו"; ...יש שאת הברוחם לרדיפה קנו לעצמם ...כתובים" היו (לפי הסדר באותו גליון, קצ"ה, שנה ה'): אורי קובנר, דוד ...מ. י. ברדיצ'בסקי, י. ח. ברנר; ...רודפיו" היו: ארז, יהל"ל, מ. ל. ...ש. ברנפלד, ח. נ. ביאליק, י. ...י. ת. טביוב וצור.

...וד הפותח מצרף א. שטיינמן שורה של נרדפים מכובדים: שפינוזה, מיי...קסטה — — — ואילו א. שלונסקי

א. שלונסקי

בלימפ

מאת הוראציוס

בעקבות מה שהייר בפיו דיון כללי. גברלי. אך מבטיעל כשיהי גנרלים, ריבבים־ב של גנרלים. ש... אלני שיבנא אחד דבריי הדרה „ב'ימפ".

כי כבוני ידע, אלא ב'ימפ, בלימפ, קולונל בלימפ, לא גנרל בלימפ! כל שכן בכך שאינני לצ־ לם לא יהיה, גנרל!

כי כבוני, איתר אני, ידעו! עניה יתירה אין בדבר אך בה אפצה ואכח יש בו הוזקה היבה! גם ענוה, אולי, אך לא רק ענוה! בבקיה עשיתי ימים רבים, במחיצת בליפפים רבים, — אייכם כעבר לפואן, ויש בידי לחשוף לכם את כחייר הבול היום לאליתיבבתב של כנוי הי „בריטניקה"!

בלימפ הוא בלון ממולא גז. הל הרבה כן האויר, שהפיקהו בשנות הי ארבעים (להיר הבאה, לא להיגן) מבוצבי התעלה לגיבה אלפירגל. כי צין „קיפקה", אם יש כי שיזכר, או „שיאוה", בכמים שנפעין היה עוד עפיפון, לא בליפון!

כשנק לגרגרונו קשרון בצצת, כי נותנה לבבבר את הזוברים, הי היכקלים, הפשרבכבים הפעיקנויי־ פים בצהם באויר.

אוסיף אולי ואומר כי בינבוני עצם או בבקודות שאגם, אפרוזו, יוצאי אינגת האפריקכנים שלנו, מבויים היום כשאיפה, ג'ינייה, קוברים, תאיר, אריבתליה, פירקינאר, פירטי תאפיק, אך כבנים שהכרנו אנחנו לא הייתם עדיין לא בנחנים. לא אפריקנים, לא אנגרים, אלא ערי לויים על ידי אכבם היפה. לאור שיכולתי להתרבב ב'ימי־אפריקה שלי, אלא שהאל השוב יהוה כי כל הבורח כן הצנוה. הצנוה רודפה אחריו!

ראשוני הבלימפים. או הבליפים נשאו הפצצות. נקראו רכים („ליוס") ההיו בלתי כגופים. נהרגים להסדר היותה. הבניכים באו אחריכך הגרבנים שלהי אותם. בפרוק מלחמת העולם הראשונה, להפצצת חופי אנגליה וצרפת, בדור ההבירה. צפלין נעשה ברבים הירים בפינה אייר טרנסאטלנטית.

אך בחזור ל'ימפיב שלנו. בלהיותגם שהפלו בחכה!

היפר לשון הכליגג האנגלי־אבהרי שגיה, כאנקק, כבשר לנו בבלונו מיגשה שהיה. יום אחד, לפני שישים שנה עבר בהנדסהבטייסים הוראם (הוירציוס) שוהם בההל עוביהבריו וביהם שם יפה לבלימי ההדשים. הבב, הבב, עד שתתפו צבא.

בראנק! קרא ואמר.

בלאנק הוא קיצר שבצצת כל דרך הטכנולוגיה בלבון, הנה או כה. כלה נהבאה בהברהה, כשפוספה בהוהפיפרת שבסלסקופ. „ברקסבי" היא פת־צהריים. „לאנב". פת־צהרים. מכאן „בלאנק" — לגיבת מוספת בבין שתי סעודות הצ־הים. להבדיל מ„בראנק", שהיא ארוחת־בוקר, הי באה כבפט בצהרים.

כיון שהבלונים הרכים הם זן של הזהי משפחות („איירליפס" ו„ביי לימפי"), נפלה פתאום הברה מפי אחד מבלוויו:

„קרא לו בליבפ".

אלא שעם בלון, רך או קשה, נישא ברוח או קשור, בהם שבלחיין, להוסיפכה, לא היה בענין אותנו כליכך, אלמלא ידידנו גפוחי־הראש, המהלכים על שתים!

דויד לואו, אבן הקריקטורה האנגלית, הזכור לנו ביחוד מדמות רבת־ההכראה של „סוסי" (עומד בהנגור מלא על חוף־דובר. בניף את ידו, הקמוצה לאגרוף, לעבר קאלה ומסיה כנגד צרפת. הכוונה את בית הה: „יהי כן! לבדי"), שתה לו, בסדרת ריבוזי הסנונים בעתון ערב אהרפבים הדש. בליבפ נפשת כביבל. פופולרי בחוגי החברה: שמרן כתו בשא. בשגה־העכירה, כלא כהספים הזיבים, מובחה למלחמת־העתיד־של־העבר, איש אוי־שעל באימפריה שעל שמשה היה כוכן להכריז כי אינה שוקעת לעולם.

קולונל בליבפ. כיוצא בגזע בול, הוא אנגלי שכל האנגלים כורצים לשסות בו, בלבד שלא ישבו בו אחרים.

קולונל, אגב־אורחא. לשון „קולונגה", „קולונבה" — צבה, טור. „קולוניה" אינה מושבה העופלת בידי קולונלים, אלא לשון „קולונה" — לעבד, לטפח. מכאן קולטוס — כיפוח הכרי־האלים, פולחן; וקולטורה — הולטיבציה של צוויה... אך „קולונבה" גוזה לנו באנגלית גם „קולונבס", בעל־טור. כי ענבי קסה מבר, קולונל בליבפ, או קולו־בניסט בליבפ — אינו יכול לאבוד!

מכון „גנזים" מבקש

מכון „גנזים" שליד אגודת הסופרים מבקש מכל אלה שיש ברשותם כתבי־יד, תצלומים, איגרות, או שעבדו בסמוכים עם הסופרים דלהלן, אשר יום זכרונם (בחבסר שנים עגול) חל בחודשים אייר, סיון, תמוז, להודיע על כך ל„גנזים", ת.ד. 7097, רחוב קפלן 6, טל. 253257.

בכרך יעקב (נולד: י"א באייר תקפ"ד); גוטליבר אברהם בר (נפטר: א' באייר תרנ"ב); סטרבוביץ הייב (רב צעיר) — (נפטר: ט"ו באייר תש"ט); שלונסקי אברהם (נפטר: כ"ז באייר תשל"ג); בב שמואל (נפטר: ג' בסיון תש"ט); וסמיין פיבל הירש (נפטר: כ"א בסיון תרפ"ד); הטמן עזרא (נפטר: י"ב בסיון תשל"ג); דיבור ברציון (נפטר: ה' בתמוז תשל"ג); ולדשטין אברהם שלמה (נולד: כ"ט בתמוז תרל"ד); סהר משה (נפטר: י"ד בתמוז תשכ"ד); קריפבן דוד (נפטר: כ"ח בתמוז תרצ"ש); קרלין אריה (נולד: ד' בתמוז תרל"ד).

מישדר מוקדש ל„ילקוט הרעים"

תוכנית מיוחדת המוקדשת ל„ילקוט הרעים", קובץ ספרותי שסימן את ראשית הופעתה של משמרת הדשה בספרות העברית — סופרי דור תש"ח, תשודר בשידור ה' ביום ב' 13.5 בשעה 3.30 בערב, בגלי צה"ל. התוכנית תעסוק בעיקר להופעתם הראשונה של הסופרים שנהלו להצטרפות הדור הזה, בשירותים, השפעתם והוכחם לדורם ולספרות העברית בכלל.

בין המשתתפים: משה שמיר, שלמה תנאי, אהרן מגד, יגאל מוסינזון, יצחק רבין. עורך את התכנית: דניאל בן־נריא.

טקס הענקת פרסי יצירה מטעם ראש הממשלה

טקס הלוות פרסי יצירה מטעם ראש הממשלה לשנה תשל"ד יתקיים ביום שלישי, ז' בסיון תשל"ד — 28.5.74, בשעה 7.30 בערב, בבית פרייס אבפיס יצירה והמרבים, בבן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, פר יגאל אלון. בתכנית: פתיח נגינה — מנדרו כן; דברי פתיחה — מיכאל לנדאו, יו"ר ועד הנאמנים; דברים — פרופ' אפרים קציר, נשיא המדינה; ישראל כהן, יו"ר אגודת הסופרים העברים; יהושע קניסר, יו"ר יגודת הסופרים; יונת סגד (בשם זוכי הפרס); קריאת שירים; נגינה.

...ונקור

...ת י. זה

...ו. קר היה גם אתמול וגם שלשום, והיתה סופה שלב כל ...כל הלילה, ואילו לא היה רעב, כי עתה היה שוכב ללא ...תוך החום, עד ערב. אבל הוא רעב, ועל־כן הוא נאלץ לעזוב ... הנה ישכב עוד קצת בעיניים עצומות, ואחר־כך... ...שהנינים עצומות הרעב מציק יותר. הוא רואה כתמים ...של גרעיני תירס מפוזרים על הכביש האפור, או שומע ...זרימתם של גרעיני־חיטה ריחניים, שזה עתה הובאו ... או דוחן...

...הוא פוקח את עיניו ורואה לפניו שובך־יונים, משחיר בתוך ...הכחול, המתנוצץ מן הכפור. שם שקט. האשנב סגור ...אין שום אות של חיים. הנה עוף שסוב לו — לא יודע ...קור, מה זה רעב. השובך סגור היטב, מכל הצדדים. ובתוכו ...אחות, כן, רק לפי שנולד יונה! אומנם, אלו היונים של ...אינן יודעות לעוף כמו שידעו, לפניה, היונים הלבנות. איך ...להמריא! מרחוק נראו כעין פתיתי־שלג... ואילו היום — ...כנפים ליונה. יש שבעל־השובך זורק אותן אל על באוויר, ...צנחות ללא חשק, בכבדות, מתוך ספיחת כנפים, על גג ...בעל־הקומות, מעבר לדרך — ושם הן מחכות עד שיימאס ...הכנס לקוות שעוד תעופנה. ובאמת, לשם מה לעוף? מזון

מביאים, מים מביאים, יש גג מעל לראש. מה להן ולעורבי של ערב הנחל, העורב האפור, או האנקורים...?

הוא מנער מעצמו את תנומתו, מזדחל אל פתח הקן, פורש את כנפיו, צונח כצנות לתוך המים, אל האוויר המנצץ. הכפור צורב אותו מיד, ודומה שהוא חובק אותו בחישוקי־ברזל. קשה לו לנשום והכנפים כאילו אינן נשמעות לו.

למטה שטוחה האדמה, לבנה־לבנה, אך העין המאומצת אינה צדה אפילו נקודה אחת מושכת. צריך לחפש, אין דרך חזרה. צריך לחפש. והוא מנתר מכרכוב לכרכוב — אל כל המקומות הידועים לו, שבהם מצא אי־פעם מזון — מסעדות, מטבחים, אורוות... כל הכיכרות מכוסות שלג. הבתים סגורים על מסגר. הרחובות צחים, נקיים — ריקים. עוד ניתור ועוד סיבוב — והוא שוב במקומו, רעב יותר, עייף.

✶

ברדתו אל סף קנו הלבן מן הכפור, שולח האנקור את מבטו לעבר השובך. הנה האיש עולה בשלבי הסולם אל השובך, פותח את האשנב ומפזר חפנים שלמים של קמח תירס זהוב, שחון טחינה גסה, עד אליו למעלה, עד אל מתחת לגג, הגיע הריח המשכר של הגרעינים הטחונים. אכן, כנפיו אינן נשמעות לו. הן מסיחות אותו שוב אל מצולת האוויר הקר — והוא צונח כמו צרור אפור על סף האשנב הפתוח. עוד רגע — והוא ליד הקמח הזהוב. היונים אוכלות לידו, ואינן שמות לב לאורח הבלתי־קרוא. הוא רועד בכל גופו, מדדה, מתקרב — ונועץ את מקורו בקמח. אין הוא שומע עכשיו דבר ואין הוא רואה — לא את תריקת הדלת המוכרה לו, ולא את צעדי האיש המתקרב. רק אחת הוא מרגיש — כי יחד עם הגרעינים המתוקים שהוא בולע מתפשט בגופו חום מבורך. הוא שוכח עצמו לגמרי. יד האיש אינה מפריעה לו. הוא שמח בה: היא נושאת בזהירות צלחת מלאה של מים חמים, מהאדים.

אחר־כך הוא שומע ספיחה שבאה מלמעלה, והוא מרים את ראשו בראשונה, לראות מה קרה. אויה — האשנב נטרק. האיש סוגר את השובך על מנעול. מתבונן האנקור סביב: היונים ממשיכות ללקט בשלוה ובאדישות את הזרעים, כאילו לא קרה דבר. לאחר ששבעו, הן מתרוממות אחת אחת, או שתיים שתיים. טופחות בכנפיהן, מתכנסות על הסורגים העליונים ומתחילות בהמייתן השבעה. הצלילים מתגלגלים בזפקיהן הנפוחים.

עד מהרה נשאר האנקור לבדו — צרור אפור וקטן על שולי השוקת. עכשיו — עכשיו איך יימלט מכאן?

הקנים הוטות, קצת מהוך מרבה וקצת מתוך ההרפקות זו על זו. כשכביב שורר ערפל לבחצה. מתחריף ריח לשלשת טריה. עד אותה שעה לא ידע את הריח הזה. ועכשיו הוא נהנק היבנו. הוא תר במבטו איזה סדק, אבל רואה רק קירות מיצקים. רק למעלה, סמוך לגגון, מלבין אשנב אפוים עם וששית מלוכלכת ועכורה.

לאט־לאט נדם קול היונים. יון אחד זקן וססגוני מגרד במקורו מתחת לכנפו. יונה לבנה מנמנמת לידו, ואין כל התרגשות. איך כל דאגה! איך הן מסוגלות לחיות בשובך מחניק, אבל ומבאהי כזה? הלוא, סוף־סוף, גם הן עופות כנף?

הוא זז, מנסה לעוף, להתבטש בתוך השובך. הוא מתנגל על האשנב, מכה בכל התנופה בזגוגית העבה. הוא נופל ושוב מתרומם, ועד פעם ועוד פעם... כך הוא הולם בזכוכית, עד שהוא נופל תשוש ומקורו זב דם, לא! גם זה קיה, אף על פי שהוא שקוף.

והוא עוכר קפוא ליד השוקת. הרגעים נמשכים עד אין קץ. הריח הכבד של הלשלשת חונק אותו, הקירות לוחצים. סמוך לזה, על קוקעית השוקת — גרעינים סחונים והיבים של תירס, אך הוא לא שם לבו אליהם. הוא יושב דמום ומקשיב לצלילים הרפויים מן הרחוב. משב, כמו מעולם אחר, מניע וחש אסוב. הרוח ממששת את קירות השובך באצבעות קפואות. דימה כאילו היא מנסה את יציביתם, ואחר כך היא חולפת, הרחק, ושוב שוקע בדומיה.

✶

לפתע הוא קולט שוב את החריקה המוכרה של הדלת.

אחר כך — צעדי רגליים. היונים הומות וכרוב יותר. למעט קיום... על הסולם, אל השובך...

היא מתגברת על יאגוי עדה רעידה, נתכא.

היונים נתרוממו כבר ידש לא צנוח והתחילו נעות בעצבנות משתיר כרוב פרץ דאה האנקור בהיפתח האשנב וכיד אדם הגדולה — איזה יד נעלה, שהביאה קודם־לכן צלחת מים חמים. היד ננבעת בזהירות בתוך היונה האפורה, ובטרם הספיק האנקור להתאושש, נעלמה היד עם היונה והאשנב שוב נטרק.

היונים הומו עוד עוה קלה, נענשו את ראשיהן. הנה, אך לאט־לאט די צעקות, היון הזקן וססגוני שוב מסתיר את מקורו בתוך נוצותיו, ואחר־כך עיונות כל שאר היונים כמוהו, עד בדרגה הן נרדמות, שבעות ושבעות־רצון.

רחוש נובר, בא הלילה. היונים ישנות שינה הוקה. אבל האנקור לא יירדם. היא מבחיפה, הוא נע ונד כל העת — והוא מבחין ואינין בשחר הגילה מבעד לאשנב המתחה. קולט ראשון את צעדיו המתקרבים של האיש.

גם היונים מתעוררות. הומות בעליצות. הן יודעות: מיד תתמלא השוקת קמח של תירס טחון. אך האנקור אינו שם לבו לכך. הוא מתכווץ ותוקע עינו בסורגי האשנב. הנה ניתקו בן הקיר וניצור סדק דק, הנה נפתח הסדק ונראים השמים, הודר אויר נקי וקר. האנקור פורץ ממקומו, רועד מרוב מתיחות ופחד, ונע קדימה אל הסדק, נדחק אל היד — האיש, שנבהל, מושך את ידו, והפשפש נפתח לרווחה.

כשר עז צורב אותו. מעיק על נשימתו. אך האנקור הקטן אינו מבחין בזאת. הוא חש רק בהקלה האדירה וברצון לעוף, לעוף הלאה מכאן, הרחק מן השובך, מיד האדם, מחברת היונים.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

זו לנו עת דברים

מאת
אמנון הדרי

אך בעמקו, על אף הכל, הוא לא ישקוט ולא ינוח עד יזכר ויפקד בדבר סיפור ושיר.

(נתן אלתרמן, מתוך שיר „שמחת העניים")

הרהורי בעקבות הרהוריה של יהודית אוריין בן־הרצל „האם אפשרית ספרות על השואה?" — שכא אפכא כתבא, כלום ויתכן תרבות יהודית אותנטית, בלי שתיכתב ספרות על השואה? בחינת בגרותה של כל חברה והברה נאכדת ביכולתה להגיע לשיחה במשמעות בינה ובין עצמה בסוגיות הכרוכות להווייתה, ביכולתה להגיע לכיווה והתפתחות. חובה בכורה לתרבות, ובמיוחד לספרות. כעדויה לבדיקה הקניינים הרוחניים: שתיים הן בעיותיה של החברה הישראלית, אשר כרם זכו לביצוין הרוחני: א) השואה שקדמה להקמת המדינה, ב) המלחמה אשר מלווה את המדינה מאז היווסדה. גם כאשר אינך גורס, כי השואה היא אשר הולידה את עצמאותנו, אינך יכול להתעלם מהקשר הכיאסאפי ביניהן — בחזקת „אלה תולדות ישראל". ואשר למלחמה: היערך אם כלחמה אחת היא, בהפוגות קצרות, או כלחמות נבדלות. הבעיה הרוחנית אשר מציבה השואה ואשר לא זכתה לכענה תרבותי, כתמצית אולי במלה אחת — א י ך? יתכן שהתצליל הקדמון א י כ ה הולם יותר. בעין איכה רבתי, המורכבת ב„איכה" רבים. איך נהייתה לפני השלום, כולל לבאורים שבינם, לנוכח ההנהגותם? ואיך נהייתה לעצמנו! כה הוא הקשר הסימביוטי שבין הצואר לבין החבל? ואיך יתמידו בכפירתם אלה כאתנו, שהשואה עירערה הן את מוצקות מצחם־נחושה הן את אמונתם באדם ובתיקונו? ואיך יחיו צדיקים באמונתם שהקב"ה „טב עלינו", לא רק כביל עלינו צל מצוות?

המלחמה? כשואה, אף היא מציבה בעיה שאינה נהגית מנות. פתאום קם בבוקר עם אדם, אחרי תרדמה בלהות הגלות, ובכימשו סברתו שהוא שב עם ובנטעו שב על אדמתו עד־היים, כל הליכותיו דרכי נוצב, ערב ובוקר וכל יום הבים שלוחות ברכותיו לכל הנקרה על דרכו: רק שלום, שלום — ו א י ן ש ל ו ם! כיהוה עמיתי כן אנו, אל כל מלחמותינו אנו יוצאים. כי יחזור חלילה ומי לא יחזור — חלילה. נגזר עלינו להשיב מלחמה שעירה, למבואות יפו, רמלה ולוד במלחמת השיחרור, כשאמרנו או לכבושנו: „די! שלום". ולא אבו לשמוע. לשערי תבריון והר הבית הגענו בהסיבנו ש ל ו ם שערה במלחמת ששת הימים — והקרבן לא נתרצה. הנה בשלוי ימים נוראים אנו ניצבים בשערי דמשק וקאהיר ועדיין אין השלום פורץ באהלנו. הכרזנו: „שאו שערים ראשיכם ויבוא בהם מלך השלום! ולא — בשבור, ניהוג ונעורף ראשי עריכם". כאן הבעיה. לאורך הקשה שבין רצון כן לשלום לבין כורח כתמיד להיות מעין מכונת־מלחמה רצתנית ביעילותה, נוצר כתח שכמעט לא ניתן לכלכלו. סכנת הסכיזופרניה מרחפת מעל ראשינו. וכאן בקובה של הספרות. היא אשר אמורה היתה לתת ביטוי אמנותי, פרוספקטיבה. ואם גדולה היא באמת, עליה אף להצמיד שאלות נכונות, גם אם אין היא מסוגלת להעניק תשובה. אולם לא זכינו לכך, שהכתה בין שאיפתינו לשלום והתאכזבות לבקרים והצלחותינו הבדהיכות בשדה הקרב יקבל את ביטויו האמנותי ה כ ר ב ה. זאת חרף „ימי צקלג", „הוא הלך בשדות" ו„הם יגיעו מחר", הכובים והאמיצים שבנסיונות. אפשר היה לצפות, שדווקא מבין הרוחות הצפופים והדחוסים אשר באויר השתי של כאווייננו והערב של מציאותנו, שמתמוה האפקי האגני הזה יצוצו יצירות ספרות מהגילה הראשונה. כי כן הכפורמות, שהבהה הקיומי היא אבית מולידה של האמנות. אך הדבר עוד לא קרה.

האם רשאים אנו לבוא ולהצטף בסוגיה זו, כפי שטענה יהודית אוריין בן־הרצל במאמרה, כי „אין הדעת סובלת את עצם הנסיון להתבונן בשואה כבכד למטוכסה הצבעוניות של האמנות"? לא! א פ ש ר י ת ו א פ ש ר י ת ספרות על השואה, יתיר יותר כאשר אפשרית, ח י ו נ י ת ו ה כ ר ח י ת ה י א.

אולם, נוסף על כך שאנו מוקחים עיניה של בן־הרצל בצביון הסיכותה של ספרות זו — עלינו עוד לעקור בכיניהן קיסם כקורה. הקיסם הוא במירבג של „משקפים צבעוניות": כלום הספרות היא חפץ הן מצטעצע בעקרונות אכתסים אנינים ושבריריים? הקורה היא הכרזתה של בן־הרצל: „בעולם לא קראתי שום יצירה ספרותית בספרות שקוראים „יפה" על השואה". מדוע אני מכנה הדעה זו „קורה" ולא סתם חור בהשכלה? משום שבן־הרצל באבנכה גלימת עם־הארצות באבנט אידיאולוגי־הכרזי: „שנות דור הספיקו לי להתנער מדעות קדומות (יחד עם בני דורי קיבלתי את הדין: הסכמנו, כי יש באסקאפיזם זה ביטוי התבחוסה לזהות היהודית, הסתלקות מן העבר הלאומי, בזו כביכול — כחול בבושה...) ומתחוור כי אסקאפיזם זה מקורו ב ר ג י ש ו ת ־ א מ ת ולא בהגנה על שלוות נפשנו... למדתי כי הצברים קהי־רגשות, שלא נפגעו ישירות, שפיתחו עגה צינית... (גיליתי) אדישות ליצירה אמנותית או ספרותית כלשהי שעניינה השואה ומתנגות השמדה".

וכותך, יהודית בן־הרצל, להינזר מה„בריזה" ולהצטייך באסקאפיזם תחתה. וכותך להתכחש לזהות יהודית, להסתלק מן העבר הלאומי ולבוז לכל. אולם על שתי זכויות נוספות, שלהן את טוענת, בא אני להוכיחך. על כך שאת מביעה דעה ספרותית על אודות ספרות ש„מעולם לא קראתי" בה. ועל קביעותיך המכלילות, כי הצברים בני דורך הם „קהי־רגשות", ש„פיתחו עגה צינית" וגרוע בכל, שהם מגלים „אדישות ליצירות ספרותיות שעניינן השואה".

קל ונוח, עתים אף בשעשע, להגזים בתיאורה של הכנה מכויבת מתוך מכלול תכונות גדול ומגוון באופיו של אדם או של דור שלם, ובצורה איוה הגזמה סלקטיבית, גם אם נכונה, לצייר את הדמות כולה. דוש מצטיין בכך, כשהוא רוכז לישראל כולה בצייר את הנער חבוש כובע הטמבל, שבכו כתכונותיו, „ישראליק". הסאטירה, הסאטיריה הקריקאטורה מצויות כולן לאורך רצף אחד. ואומנם גם הספרות ה„רצינית" מצויה אי־שם לאורך אותו הרצף. אלא שקיין פרסות מיטאפוריות מבדיל ביניהן לבינה. אין ביקורת ספרותית המכבדת עצמה רשאית להסתמך על אותן ההגדרות על בערך מוגזם, כי סיכומן של חצאי־האמיתות המצויות בהכללות מצטרפות ל פ ח ו ת מאמת אחת.

אינני דורש מיהודית אוריין בן־הרצל, שתהפוך את סגנון עבודתה המדעי: „לא ערכתי מחקר סטאטיסטי... אולם מן הסטאטיסטיקות הפרטיות שאנו עורכים למדתי" — היא אומרת. ואילו אני מבקש ממנה: הרחיבי את עדשת הסתכלותך, העמיקי תבונתך. לא בכות המראויינים תחדד את מסקנות ההסתכלות, כי אם תפיסת רב־גוניותו של העם היושב בציון. קיימים אומנם צעירים רדודים, קשוחים, ומפתחי עגה צינית. אולם קיימים גם כאלה, אשר אביא מדבריהם להלן. ועם היותם מעטים יחסית, השפעתם מקרינה. הם עצמם אינם יודעים לרוב עד כמה משפיעות מחשבותיהם. ולכן הם עצמם מצויים במערך הגנתי. תחת לגנור ל„יתמכאליות" שלהם, הקשיבי נא לדבריהם, הנאמרים בדחילו ורחימו בקול דממה דקה, והביני את נפשם.

כמכתבו של עופר פניגר ז"ל, בן גבעת היים, שנפל בקרבות הצנחנים בירושלים, לחברתו, בראשית 1963:

„אני כותב אליך, משום שאין אדם בעולם הזה, שאוכל לומר לו את אשר מתרחש בי כעת. הרדיו מנגן בז המרות שרות לקול קצב הליווי, כשהכל חי ומלהיב. גמרתי כרגע לקרוא ספר זוועה על השואה, „בית הבובות", ואני חש בכל נשמתי את זוועות השואה האיומה הזאת.

אני יודע, שיהיו כאלה שיעקמו שפתיים, יגחכו בליבם, יאמרו: תמהוני, לשמע הדברים שאומר כעת. משום כך אומר אותם רק לך.

לא אומר, שאני מרגיש את אשר הם הרגישו, אותם נידוני מוות, שחיו בצילו ללא תקווה, אולם אני חש זאת בכל האבדון והאימה הניבטים מעיניהם היהודיות, החכמות והיודעות לסבול כל כך, מאחורי גדרות מחושמלות. לעולם איני שוכח זאת! ביקרנו בבית שהוקם לזכר השואה בקיבוץ לוחמי־הגיטאות, היבכותי בתמונות והבנתי! אחרים לא הבינו, לא תפסו: אמרו שאי־אפשר לתפוס זאת. ולאחר מכן, כשחזרנו, צחקו והתנהגו כאילו לא קרה דבר. אני הבנתי, תפסתי, וידעתי שאסור לשכוח.

אני מרגיש, כי מתוך כל הזוועה והחוסר האונים, צומח ועולה בי כוח עצום להיות חזק; חזק עד כדי דמעות; חזק וחד כמו סכין; שקט ואיום; כזה רוצה אני להיות! אני רוצה לדעת, ששוב לא יביטו עינים תהומיות מאחורי גדרות חשמל! הם לא יביטו כך רק אם אהיה חזק. אם נהיה כולנו חזקים! יהודים חזקים ונאים! לעולם לא להיות מובלים שוב לטבח.

כאשר אני רואה יהודי חרד, תמונה או מלה המזכירה כל זאת, אני מצטער על כל רגע שביזבזתי בצבא ולא ניצלתי להיות טוב יותר, מסוכן יותר."

האם את מוכנה, יהודית אוריין בן־הרצל, להעמיד את דבריך במבחן העימות — קביעה מול דוגמה מהשטח, יומרה שהצגנית מול עדות? כתבת: „דומה, כי בתחום היושר המילולי וההתייחסות אל המלים, נתהוותה המהפכה הגדולה ביותר בין דור הארץ לדור האבות... מרבשנות עדיפת לציניות צדקנית". ובכן, לאן תשייכי את עופר פניגר, לכאן או לשם? ולאיזה דור? זאת ועוד כתבת, ובבין דבריך את נדרשת לפני בית־דין רגשנות־יתוה: „קצטניק נשאר מרוחק מעלינו, כאן התעטפה על כריכת ספרו תמונת זרוע חשוף מקועקע בכתובת „פלדהורה". הנמנעת מלקרוא וגם שפטת? אילו קראת, יתכן ויתכן כי היית מסכימה אתי, כי מעלותיו של הספר כ י צ י ר ה ס פ ר ו ת י ת מועטות. „החומר הזה בטרנספורמציה אמנותית (אינו) עובר תהליך כימי ההופך לאיכות חדשה". אולם משפט ספרותי שאני חורץ ושאת חורצת, אינו מעלה ואינו מוריד, לערכת ערכו ה מ ת נ ך של הספר — ערכו ה מ ש מ ע ו ת י. אין משקלה הסגולי של יצירה אמנותית נאמד באמות־מידה אסתטיסטיות שבריריות כמשקפיים צבעוניות בלבד, אלא גם במידת השפעת אותה יצירה על מהלכיו של אדם — ולו גם אדם אחד. להשפעה כזו זכה פסלו של מיכאלאנג'לו „משה" על פרויד. ראה מכתבו מרומא לאשתו בנידון. השפעה דומה במשמעותה העזה היתה לקצטניק על עופר פניגר.

על הסייפא של משפטך, יהודית, נסוכה חשיכה לא פחות מאשר על התחלתו, כאשר התבוננת בכתב קעקע וראית בו חזות הכל: „את חיפושי האלהים של ויזל הותרנו לגויים". לעומת זה אביא שתי סיפות, שנכתבו בידי צבר אחד. הראשונה מיד בתום מלחמת ששת הימים והשניה כעת, אחרי מלחמת יום הכיפורים, כאשר אין בנו מתום. ירייב בן אהרון כתב:

„כינור שפקעו מיתריו. רק על תיבת התהודה העשויה מעץ אני שומע תיפוף עמום רחוק. למלים אלה אין מנגינה, רק מקצב יש. זו הלמות התופים של קרב. על־מות הנערים בוכה אדם. למלים אלה אין צלילים. אך אל תהא טועה בדבר; על ראשי הרים, בקצווי מדבריות, באפסי ארץ נשמעים כבר צלצלי שמע, צלצלי תרועה. כל הנשמה תהלל־יה."

איזה מין גוי הוא ירייב בן אהרון, אשר חיפושיו אחרי אלוהיו הביאוהו דרך אי־השלמה עם גיא ההריגה אלי הזהוב הגדול והמהדהד? ואחרי המלחמה האחרונה המשיך:

„אלוהי שלי, שם במרחבים, שם תחת חופת הברזל האילמת שכפית הר כגית על בניך, שם תן כוח, שם תן ישע.

„סנקיסטים יהודים במרחבי עולמך השותק. מי כמוך באלים ה' מי כמוך באילמים. רואה הכל ושותק. אתה רואה הכל, יודע ראשית דברים ואחריתם ומחריש.

„ואני ילוד־אשה, תולעת לראיית עיני מראות ועששו עיני מהבישש אליך בזעקה עיוורת, זעקה מדמעות, אמור, אמור מדוע סנק מתאדים בעם להבותיך אל סוף טל ומטר ושלגים.

„נמשיך ללכת. לבקש תשובות תיות לבעיות חברתיות, מענה לשאלות פוליטיות. ותשובה של תשובה של מאמינים, להמשך דו עם נרדף, עם נצחי."

אפשר היה לסיים כאן במעין סיח האלגאנטי את הרהורי, בעקבות הרהורי יהודית אוריין בן־הרצל, תוך חזרה אל רשימתי כחזרתה כמוטו שלה לקחים של אלתרמן הן העותנות: אכן זו דבר דברים. הגיעתה שעתן של השואה ושל המלחמה, כי הן לא ישקטו ינוחו עד יזכרו ויפקדו בדבר סיפור ושיר. אולם בקריאה שניה של רשימתה כתתי לדעת, שהיא ואני מדברים דברי בילים, מעין שפת אילמים מאראלילות לאי־הבנתו של עלי הכהן את חנה בסברו כי עומדת חורשית ושפתיה משום שהשכרות שולטת בה, נער בה „הסירי את יינך מעליך". כאילו התפי שמלה — ברצונה לובשתה, ברצונה כלת הימנה. אף אני דימיתי אותה לגלימה עם־ארצית. ושמא שגיתי? מבין הסיטין של רשימתה עולה תה יתכן שהיא עיקר: „והיא מרת נפש על ה' ובכה תבכה... והנה היא מדברת על ליבה, רק שפתיה נעות וקולה לא

שהרי בלשונה היא כתבה, שכמו זהירה, כך גם היא התריכה את גרם לאחר מלחמת 1967 לא דרכה על „האם זה פום שלי", היא ממשיכה כתם של סמיות עקשניה... האומנם בול השואה טרנספורמציה אסתטי משום נגיעתנו בה?"

שומע אני כמיהה מבעד לדהייתה. דומה לזו של ירייב בן אהרון וש פניגר, למרות קביעתה, שמעולם לא את אחי אביה או את הפליטים ש הגיעו — ובעצם השה כלפיהם זר דחיה, למרות סברתה שהשואה סותרי תה עיצוב אסתטי, דומני שיהודית או הרצל מתאווה כמונו כולנו להתמע יצירה ומאותו מעצב, שיצליח לגלם שואה. ואף על פי שיתמהמה... אנו גים... ואידך זיל גמור.

על „מרכז" ו„פריפריה" בספרותנו

מאת
איתמר יעוז קסט

כל חלוקה ל„מרכז" ול„פריפריה" בתחום הספרות — יש בה כדי לעורר סימני־שאלה, ולו רק מן הסיבה, שברגע בו נתונה אחדתך ליוצר כשרים, כמעט שלא יעלה בדעתך לשאול היכן נהוג לשבצו על־פני איזה לוח־שחמט פיקטיבי של פוליטיקה ספרותית, המנוהלת ע"י חוג מן החוגים.

יתכן שכלל לא היה נדרש למונחים אלה, הנראים כה בלתי מדויקים ונתונים לתמורה, לולא השתמש בהם דן מירון ברשימתו ב„מעריב", לפני זמן קצר ובתגובה התקפית.

דן מירון, אל־נכון, לא התכוון לבעייה חברתית ברשימתו. אך כניה וביה גרם להצגתה של שאלה מציקה, הקשורה בהכרית הדימוגראפית של הוויתנו בישראל.

אכן, כוורך הוא מעיקרי המצב בו שרויה התרבות בארץ: בעוד שהאוכלוסיה היהודית של המדינה עברה תמורה טוטאלית מן הבחינה הדימוגראפית במשך 25—26 השנים האחרונות, דהיינו מאז הקמת המדינה, כשהחוויה המרכזית של יותר משני מיליוני בני־אדם היא החזרה אל הזהות היהודית במעגל הלאומי, שמירושה הווית העלייה ארצה. תהליך ההתהרשות והכרת היהודי (בסיבות נפשיות) על תרבותה של ארץ־ההולדת וקבלתה של התרבות הישראלית — הרי שאדם העוקב אחרי גילויי התרבות העברית דהיום, יתקשה למצוא מבע מרכזי לבעיות הללו, אם בתיאטרון ואם בספרות, ולכל היותר הן מופיעות בצורה ספוראדית, פריפירית. לרבות אותה „הווית בוערת" של היות מרבית האוכלוסיה מושלכת אל נסיבות של מלחמה על הקיום היהודי־הלאומי, בשעה שהרוב המכריע והדומיננטי של האוכלוסיה החדשה הגיע ארצה בבקשו אחר ביטחון ושלווה.

צא וראה, מה מספר הסופרים והמשוררים, שהגיעו ארצה עם גלי ה„עליות ההמוניות" (כלומר, מאז קום המדינה), נקלטו בזרם התרבות העברית, ואשר הבעיות שציינתי לעיל הן מרכיב אינטגראלי של עולם כתיבתם? הרי ניתן למנותם על אצבעות שתי הידיים. ללא כל פרופורציה להרכב האמיתי של אוכלוסית המדינה.

האם מקריות היא זו? האם קושי לשוני הוא? — אם כן, מהו הדבר שבעוכרי הופעתם־חדירתם של יוצרים, שאינם „פרי הארץ", לרקמת התרבות העברית? הדעת נותנת, כי יש לתלות את הקולר באקלים התרבותי־הכללי, המביא לידי הצרת צעדים, לידי חתירה לטישטוש הזהות האמיתית, כשהכוח המאיץ אינו בכיוון של חשיפה עצמית, של הרגשה, המוצא ומשבר־המעבר תוך התנגשות עולמות, כי אם בכיוון של התבוללות אל הישות ה„צברית" — באשר עולם ילדותם ונעוריהם של יוצרים צעירים אלה, בדרך־כלל, אינו „סימפאטי" די הצורך בעיני ה„אינטליגנציה נותנת הטון", שדבק בה, כמעט על כל שכבותיה, שמץ של „כנענות". כפי שהעיד על עצמו חיים גורי לאחרונה, ברשימתו הווידויית־היפה ב„ימים ולילות". לכתוב על ילדות בתל־אביב הקטנה, בירושלים של ראשית המאה, או על־אודות הווי הפלמ"ח — ערב הוא לחך (בלי לדון כרגע בצד האסתטי־אמנותי), לא כן כשהמדובר בהווי של עיירה אי־שם באירופה של ימי השואה, או במרוקו, או בעיראק.

כמובן, אפשר לבוא ולטעון, כי ספרות טובה מוצאת תמיד נתיבה אל הקהל הנכון, גם אם עברו עליך חוויות־התשתית של חייך בהונגריה או בפולין... כי הרי העיצוב האמנותי עשוי להפקיע את היצירה מן הקשר הלוקאלי. אך השאלה, אשר אני מבקש לגעת בה כאן אינה נוגעת לתחום השיפוט האמנותי של חוגי אינטליגנציה מסויימים — אף כי טיעונם אסתטי הוא לכאורה — אלא היא שייכת לאוירה האופפת את הביקורת, זו המנסה להשפיע על מהלכים ועל אופנות, תוך התעלמות, תוך נסיונות דחיקה ל„פריפריה" של כל מה שאינו עולה בקנה אחד עם תפיסת ה„מרכז" שהתגבש בשנים האחרונות בעמדות־כוח אקדמאיות.

לשון אחרת: מאבקו של סופר צעיר אשר אינו „נטע הארץ", אשר הגיע ארצה לאחר קום המדינה וכתום גיל־הילדות ואשר אינו מוכן להכחיד את עברו ולהתבולל באקלימה של הספרות העברית הצעירה — קשה הוא לאין־ערוך בדרכו אל ה„הסכמה הכללית" מזה של עמיתו ה„ילידי", כי הרי המדובר כאן בפרובלמטיקה של דור, אשר עבר תהליך של עקירה, והעולם אשר לו הוא מבקש להעניק ביטוי בכתיבתו, בסופו של חשבון, מקרב אותו יותר אל סופרים יהודים בני־גילו, היושבים בארצות אירופה או אמריקה, ונושאים בקרבם מורשת של אימת שואה ונדודים — מאשר אל בני גילו ולשונו הישראלים (עד כי יש הבוחרים להגדיר עצמם, בראש וראשונה, כסופרים יהודים ולא כסופרים ישראלים).

אמת־נכון, הבעיה של כפילות־שורשים אינה חדשה לספרות העברית, אולם, יחד עם זאת, משוררים וסופרים בני העלייה השניה והשלישית (שביצירותיהם פרובלמטיקה זו חריפה למדי), התפתחו על רקע קולקטיבי מסוים, באשר השאלה של מתח בין מראות ארץ־הלידה ומראות ארץ־ישראל משותפת היא למרביתם; נוסף לעובדה, כי ברובם עלו ארצה מתוך עולם יהודי־עברי בעל תודעה ציונית. בשעה שא. ד. גורדון קובל על אכזריות האור של ארץ־ישראל, הוא מביע תחושה קיבוצית של מירב ה„אינטליגנציה נותנת הטון" של אותם ימים.

האולם, אותו קומץ יוצרים צעירים, שהצליחו להבקיע להם דרך אל הספרות העברית במסגרת גלי ה„עליות ההמוניות" (בין היתר — יעקב בסר, ראובן בן־יוסף וכותב שורות אלו), מצאו עצמם עם ראשית פירסומם, בעיצומה של הכוונה ספרותית־תרבותית — בעיקר בשנות ה־50 וה־60, אשר מסימניה הבולטים הוא העדר הצורך בהתמודדות מדעת עם נוף, עם לשון ועם תרבות חדשים. טבעיות זו של שייכות למקום היא אף מוצהרת ולפעמים גם קולנית והלימה, דווקא כאנטיתיזה לחינוך אידיאולוגי־ציוני ולספרות המשמשת לו בבואה, כשהמימד האסתטי הופך אט־אט לחזות־הכל.

לא ייפלא איפוא, כי התגובה האינסטינקטיבית לנוכח הופעתם של „בנים בלתי־חוקיים" בתוך ה„משפחה", המבוססת בארץ על קשרי־קשרים של הווי משותף, ילדויות ואיבות־חברים מגן־הילדים ודרך תנועות־הנוער — התגובה היא, לרוב, התנכרות או הסתת גידופים.

על רקע אוירה זו צמח, בין היתר, גם המושג „ביאוריהודיות", שלא הובן כראוי (אף כי הפך מטבע עובר לסוחר), ואשר השתמשתי בו לראשונה באחד מ„ערבי עקד", בראשית שנות ה־60. ביקשתי להביע באמצעותו הלך־רוח שהתגבש במרוצת השנים, כשהכוונה היא להבעת עולמם הפנימי של אנשים, אשר מצאו דרכם חזרה אל היהדות, אם במעגל הזהות הלאומית, דהיינו — עלייה ארצה בקץ נסיונות של התבוללות המשפחה בעמים זרים, ואם במעגל האמונה והמסורת היהודית. במרבית המקרים, לולא השואה והמאורעות שבעקבותיה, היו בני־האדם הללו מוצאים עצמם כיום כחלק מתרבויות־ניכר. יוצרים צעירים אלה (בתחומי האמנויות השונים — ודוגמא בולטת היא הקומפוזיטור א. כ. היידו), אשר בחלקם כמעט שלא ידעו דבר על תרבות יהודית, קל וחומר על תרבות עברית, עד סמוך לבואם ארצה — גילו לפתע את העולם היהודי כגלות עולם זר ומושך, כמעט אכסוטי, שהוא שייך גם להם בבחינת מורשת סמויה, המזמינה התבודדות ומציאת כלים להבעה.

וכאן נחשפת אי־ההבנה: תופעה שהיתה בגדר מהפכה בעיני כמה אנשים צעירים, שהיו צריכים לפלס לעצמם דרך חזרה אל תרבותם, תוך נסיון הינתקות מן העבר, תוך התגברות כפייתית כלפי עבר זה — תופעה זו התגלתה כחסרת משמעות ואף דחויה בעיני רוב מגינה־ובינה של אותה „אינטליגנציה נותנת הטון"; אף כי מבחינת הרכב האוכלוסיה של המדינה, כנאמר, אין ספק כי השיבה המגמתית אל הזהות היהודית, מתוך ואקום יהודי, לשהליפור הקודם וכמשפחה ליהודיתך" הוא התהוך נרדף ומוקר להשמדה — האי־הא המאורע הרוחני המובהק בשני עשורי השנים האחרונות ומעלה, ולא אותה הווייה של משוקי אסתטיציזם, המוצאת לה קירבה נפשית בתרבויות־הרווחה, אף כי היא עשויה לצור לה צורה באמצעות כשרונות טובים.

לכששת, כשהמדובר בהווית המרכזית של אוכלוסית המדינה, המבקשת לה ביטוי אמנותי, ניתן לכנותה בשם „הצירה הכיתתית". מכאן, כי יהא זה בלתי נכון להעמיד זו מול זו, כפי שנועם של משה דור והאחד בן־עזר, „הוויה ילידית" ו„הוויה של מהגרים" — שכן לפנינו תופעה של הגירת בני־אדם לתוך מציאות כמו־זרה, אשר חייבת להתגלות, בסופו של חשבון, כמציאות שלהם, דווקא בתוקף השייכות הלאומית מבראשית — מה שאינו הקל האופני, בשום פנים ואופן, של הוויה אמיגראנטית. אך ככלות הכל, נראה לי, כי למהגרים לארץ זרה בממש — קל יותר מכמה בחינות, לכל הפחות כשהמדובר בשכבות האינטליגנציה, באשר מסורים הם מן המתיחות הנפשית שבין אי־השייכות בתוקף הלידה לבין השייכות התודעה. מכל מקום, ברור הוא סטיכולוגי בעניין זה יעמיד בראש סו־ כים את חשיבות התוכן על חשבון של החיפוש הצורני. האקספרימנטאי אם כן נשתמש בתרגיל האינטלקטו־ הסופר גינטר גראס, בהסתמכו על הידועה של פול ואלרי, לאמור: הכוונה מולידה את התוכן הנכון נוטל גראס את האימרה והופך „התוכן הנכון מוליד את הצורה כלומר, נושאי המציאות החדשים שימוש באמצעי אמנות חדשים ואף־ אותם.

אכן, עשוי להתעורר ויכוח לגיטי מידה זכו אותם אוביקטים הוויה המציאות הדימוגראפית הישראלית לעיצוב אמנותי ומצוה, ומהם הגורמים בהם כדי להשפיע בכיוון של השהיה, לבל תמצא עצמה הספרות מנותקת כליל מן ההוויה הישראלית הסוף" באמת. (כל זאת, כמובן, שנקודת־המוצא אינה של „אמנות אמנות").

נדמה, כי דווקא בתקופה זו של מלחמה, כשהד השואה הפועל ביותר־שאת גם בארץ, צריך להיות נמרץ בהוייה על תהליכים חברתיי לוגיים, הפוקדים את תושבי המדינה היום, כשהמבט אינו מצטמצם בעיקר לוסיה הוותיקה.

לפיכך, דיבורים על „מרכז" ועל ליגנציה קובעת" במציאותה של מדינה — נשקפת להם סכנה ללקות במע לגבי קיומנו הדימוגראפי־היהודי; כן יוצאים אנו מתוך הנחה, כי עכש תורם של „בני דור המייסדים" את קולם בפוליטיקה ובפוליטיקה ואילו כל השאר (הרוב הדימוגראפי אינו מודע תמיד לצורכו לבטא את חייהם להאלם דום, או למצוא או ב„פריפריה".

מרכז ההסברה
שירות הפרסומים
הופיע
ישראל
שנתון הממשלה תשל"ג/ד
בעברית

ספר א': סקירות המשרדים
בתוכן:
הכנסת
הבחירות
נשיא המדינה
משרדי הממשלה
בתי המשפט
מבקר המדינה
נציב תלונות הציבור
בנק ישראל
רשות השידור
כ־300 עמודים
המחיר: ספר א' 6 ל"י

ספר ב': סקירות כלליות
בתוכן:
העלייה: מספרים ותכונות
רווחה חברתית בישראל
המדע בישראל
איכות הסביבה בישראל
התפתחות המירקם היישובי בישראל
כלכלת ישראל: צמיחתו של המשק; חקלאות; תעשייה; בנייה; תחבורה ותקשורת; תיירות
מיעוטים
יחסי החוץ של ישראל
הארץ שבה אנו יושבים
האוכלוסיה בישראל
הבחירות לכנסת
שמות בעברית ובאנגלית של חברי הכנסת, חברי הממשלה, עובדי מדינה בכירים, קציני צה"ל, מצגויות דיפלומטיות
כ־400 עמודים
המחיר: ספר ב' 8 ל"י

להשיג בכל חנויות הספרים
להזמנות מרוכזות יש לפנות אל שירותי ההפצה של פרסומי הממשלה, רח' ב' מס' 29, הקריה, תל־אביב. טל' 03־255286 (נא לצרף 1 ל"י דמי משלוח לכל ספר)

מוסד ביאליק • ספרים חדשים
ק. א. ברתיני
מחשבים ודרכים
שני מחזורי־שירה שהראשון בהם, „שירי סיביר", מעוגן במראות הכלואים והעקורים בסיביר הנאבקים על נפשם, והשני, „בלדות עגנתיות", זורע אור חדש על הדמויות הראשיות של סיפורי עגנון.
92 עמ' — 8.— ל"י
✱
שמואל הוגו ברגמן
הפילוסופיה הדיאלוגית [illegible]
מקירקגור עד בובר
חיבור מקיף על התפתחותה של אחת התורות הפילוסופיות, המנחה את השיחה ביסוד הממשות.
242 עמ' — 24.— ל"י
✱
מהדורות חדשות
י. ל. צונץ
הדרשות בישראל והשתלשלותן ההיסטורית
הספר הקלאסי הגדול בחכמת ישראל, בעריכתו של פרופ' ח. אלבק. הדפסה שלישית.
600 עמ' — 40.— ל"י
להשיג בכל בתי־המסחר לספרים ובמדור ההפצה של מוסד ביאליק, ת.ד. 92, ירושלים

מרכז ההסברה
מודיע לציבור על
פתיחת המדור לתיעוד ולמידע על ישראל בבאר־שבע
✱ ספרים ותעודות לעיון
✱ פרסומים להפצה
המדור עומד לרשות מורים, מרצים, מדריכים, ישראלים היוצאים לחו"ל, תלמידים, משתלמים, עובדי מחקר וכיו"ב.
שעות הפתיחה:
כל יום בשעות 9.00—14.00, במרכז ההסברה, בנין מרכז הנגב, בארשבע.
המדור לתיעוד ולמידע בתל־אביב פתוח בכל יום בשעות 9.00—13.00, ברח' אחד העם 13, קומה ז'

האוניברסיטה העברית בירושלים
מזמינה את הציבור
לערב עיון ביצירתו של
אברהם שלונסקי ז"ל
במלאת שנה לפטירתו
שיתקיים ביום ג', 14.5.74, באולם 1, בנין מייזר, קרית האוניברסיטה, גבעת רם.
בהשתתפות: פרופ' דב סדן, פרופ' דן מירון והד"ר טוביה שלונסקי.

יד יצחק בן־צבי
ירושלים
מודיעה כי
טקס חלוקת פרס יצחק בן־צבי
יתקיים בי"ח כסלו תשל"ה — יום הולדתו של הנשיא יצחק בן־צבי ז"ל.
המועד האחרון להגשת המחקרים נדחה לי"ד אלול תשל"ד 1.9.74.
את המחקרים יש לשלוח ליד יצחק בן־צבי ת.ד. 7660 ירושלים.

ביום השלושים לפטירתו של
ד"ר יוסף האפרתי ז"ל
תתקיים אזכרה מטעם הפקולטה למדעי הרוח, החוג לתורת הספרות הכללית במכון כץ לחקר הספרות העברית, ביום ראשון, כ"ז באייר תשל"ד (19.5.74), בשעה 19.30, בבנין גילמן, חדר 3
יו"ר: ד"ר איתמר אבן־זהר (ראש החוג לתורת הספרות)
דברים על דמותו:
פרופ' דניאל קארפי (דקאן הפקולטה למדעי הרוח)
ד"ר מנחם ברינקר (החוג לתורת הספרות)
מר מנחם פרי (עורך „סימן קריאה")
על תרומתו לחקר הספרות:
פרופ' בנימין הרושובסקי (עורך „ספרות")

כתיבה במכונת תלמדו ב־12 שעות
בבי"ס למסחר „דיזין" ת"א, רח' דיזנגוף 85, טל. 1985
שיטה עיוורת — פיקוח ממשל

...אור

...צמח — במעגלי 'חפש הזמן האבוד', פנים אחדות ביצירתו של ... הוצאת דביר, תל־אביב, 1973 ... עמ'.

...ה יכולה במבט ראשון לעורר הרהור ... ראות בכלל בשאלה חסרת שחר, ...שאלית ואפילו אבסורדית. ובכל זאת, ...בעינה עומדת: האם היתכן כתיבה ...ספרות המכונה יפה? שאלה ...לאחרונה ביותר שאת לקראה המח... ולהדים, המסות והמאמרים היומרניים ... הפרשנות ה'הרמנויטית' ושאר ... האינטרפרטאציה המדעית, כביכול, ...על ספרות — דברים הכתובים לא

פעם במין דארגון מסברו־מדעי, אשר הדמיון בינו לבין לשון בני־אדם — אשר גם התורה ניתנה בה, כידוע — אינו אלא מקרי בלבד. כבר עמדו על כך כמה מבין הסופרים הנוע־זים יותר (ביניהם אהרן מגד ואחרים), אשר היה להם האומץ להוכיח על סמך הגבאות מחקר וקטעי־ביקורת שהביאו במאמריהם כ־ אסמכתאות, כי מאחורי הסיגנון המסורבל והמפותל המנומש של אנשי המדע הספרותי בימינו, מאחורי כל הנוסחאות (פעמים גם ...מאתימאטיות!) והניסוחים שהוכנסו כדי לשוות ליצירה הספרותית אופי של חומר למדע 'מדוייק' הגוע, מאחורי כל הערפל הסיגנוני, עם כל ה'מנגנון' המדעי ושאר הסממנים של הגישה ה'חדשה' לספרות, מסתתרת רק הריקנות שבמחשבה הנבובה האגואיסטית לפילפול סרק, עם השאיפה לכל מיני 'הבדקות' מקוריות, לבכן ה־'רושם'.

השאלה היא איפוא במקומה, והיא רצינית למדי. היא מתעוררת מאליה כל אימת שנזד־מן לנו מחקר חדש מתחום הספרות היפה, אשר מקורו באותן האסכולות החדישות של חקר הספרות, ההופכות את היצירה הספרו־תית לנושא של ניתוח סטרוקטוראלי או סימאנטי, השוואתי או פסיכואנאליטי, או של סתם בילבול מוח. על כן מורגשת מעין רווחה הקלה לקראת ספר עברי מתחום חקר הספרות היפה בעולם — מונוגראפיה־זוטא על אחת מיצירות־המופת של המאה — הס־פר כתוב באמת יפה, במנגנון חי ומלבב, בנועם, בפשטות, ברצינות של מחשבה ובחן של כתיבה וביטוי, בענוות־ראש ובבקיאות רבה בנושא, אך ללא יומרה מגוזמת לעשות 'רושם' בארודיציה ובשפע של מראי־מקו־מות. ספר — כתוב בבהירות, באותה Clarté צרפתית, אשר קיבלה המחברת בירושה כ־ אביה, הסופר המסאי המצויין שלמה צמח,

תניך האסכולה ומגמתית. מכות כל המעלות הללו אפשר לסווג את ספרה של עדה צמח 'במעגלי "חפש הזמן האבוד"', עם כותרת־המשנה 'פנים אחדות ביצירתו של פרוסט' — במונוגראפיה ספרותית השייכת בעצמה לסוג הספרות היפה.

דוגמה קטנה אחת תסביר אולי את הסיווג הזה לתחום הספרות היפה. כלום לא כאילו מתוך רומאן בעל רמה אמנותית גבוהה נלקח תיאור זה של דמות דיוקנו של מארסל פרוסט? כותבת עדה צמח (עמ' 14): 'מרי אהל דומה לקראה אמו. והוא מזהו במקצת: עיני קטיפה גדולות, שחורות, כמהות ותו־הות, נעות בלי הרף, כאילו הולכות בתנועתן אחרי מה שאיננו נראה לעין; שיער שחור שלא הכסיף מעולם, וכל דמותו, אומרים היו מכריו, כדמות נסיך סיפורי אלף לילה ו־לילה'... כך לא יכתוב לעולם שום חוקר ספרות או פרופסור לספרות. כך כותב סופר־אמן, היודע לתאר את דמות גיבורו ב'שת־יים שלש שורות' ויודע להציג אותו לנגד עינינו כאדם חי, כבשר ודם, על שלושת ממדיו.

אולי משום שביסוד ספרה של עדה צמח היו שש שיחות־ראדיו, יצא הספר כולו נשכר ומושלם יותר, כיוון שהמחברת לא רק כתבה אלא גם שמעה את הפרקים העיקריים שלה. אולי הודות לעובדה זו יצא הספר קל כל־כך — במובן הטוב ביותר של המלה, — קריא כל־כך, ממש כאילו היה זה רומאן — ולא רק ביוגראפי — על פרוסט ויצירתו. בשישה פרקים ראשונים אלו סוקרת הגב' צמח את דרכו של הסופר בחיים, כשהיא מציירת ביד אמן ובכמה קוים את דמותו על רקע סביבתו הקרובה והמסובכת (אביו — רופא נודע ו־ שאפתן, פרופסור להיגיינה ב'סורבונה', אמו — אשה עדינת נפש, בת למשפחה יהודית־ אלזאסית עשירה, שלא עברה לנצרות מעו־לם); מכאן עוברת היא לניתוח מעמיק של

מרסל פרוסט

היצירה עצמה — 'חפש הזמן האבוד', כפי שהיא קוראת לה בגירסתה העברית, לביבנה המיוחד שחרג מכל המסגרות המקובלות של הרומאן ה'בסודתי', נוסח באלזאק או זולא. — היא מעבירה את הקורא אל מחוז ילדותו של פרוסט, לאותה קומבריי דמיונית־אידי־לית, שהיה לה רקע מציאותי בכבה מקומה כפרים אשר בילה בהם כארסל, הצעיר ה־ חולמני, את ימיו המאושרים ביותר, והם כמלאים מקום ראשון במעלה ביצירתו. ל־ בעיה 'האדם והזמן' — הזמן ה'אבוד' וה־ 'מבאי' בסוף ימיו של המחבר, — זה הציר המרכזי של 'הרומאן־הנהר' הפרוסטי מקד־ שה המחברת ניתוח מקיף ונרחב, כשם שהיא עומדת על מקום האהבה בחייו וביצירתו של פרוסט, על חשבון־הנפש הנוקב של ה־ עבר והווה בחיי הסופר־הגאון, הדמות הד־ ראגית־חולנית, השסועה והמתוסבכת.

עד כאן — העיונות שהשמיעה המחברת בראדיו. פרקים אלו מלווים, לשם איזור, מבואה, פרקים ארוכים, מן 'הזמן האבוד' — כולן בתרגומה המצויין של הכותבת וה־ כותבת. כך ניתן בספר מעין 'מפתח' ל־ עולמו של פרוסט, לדמויותיו ולדמות עצמו, למפעלו הספרותי הכביר והיחיד במינו, ש־

פתח דף חדש בתולדות הרומאן, כשהוא סולל את הדרך לבאים אחריו — ל'יוליסס' של ג'ויס, לרומאנים של קאפקא, ל'אדם בלי תכונות' של רוברט מוזיל. חלק ניכר מספרה של עדה צמח — שליש בקירוב — מוקדש לבעיה המעניינת אותנו במיוחד: ליהודים ומקומם במחזור הרומאנים של פרוסט. כאן, אין זו לגמרי בעיה שולית ביצירתו של הסופר, שכל אף כיוצא היהודי כצד האם נתחנך וגדל באווירה קאתולית אדוקה, ולא עוד אלא שבשבתו [illegible] אנטישמיות [illegible] מצד סבו, אבי־ אביו הפרופסור. ובימי פרשת דרייפוס ספג לתוכו את כל האווירה הבזויה של שנאת ישראל בצרפת ה'נאורה' ההתלהבה. אין תימה איפוא, שרגישותו זו של פרוסט לגבי הבעיה היהודית והאנטישמיות הצרפתית (ב־ ימי משפט דרייפוס [illegible]) בחוצות פאריס, כשעל המבוכה שלהן [illegible] נוסחה הכתובה 'מוות ליהודים!' — [illegible] של הסופר [illegible] הבינונים של דרייפוס [illegible] בעיני כמה מיפרים אנטישמים [illegible] סימן מובהק לזרותו של פרוסט ב־ עולמה של הספרות הצרפתית. אחד מהם, המבקר אלבר תיבודה, [illegible] את ה־ פילוסוף הצרפתי הגדול ברגסון, בן המאה ה־16, אשר אמו היתה ממוצא יהודי. בת למשפחת גולד ספרד, — את אנרי ברגסון, [illegible] עם מארסל פרוסט עצמו, כדי להכות בצורה פסקנית — 'הרי לפנינו סיפור [illegible] של טיפה דם יהודית בזרם ספרותנו... אחד מונטיין, אחד פרוסט ואחד ברגסון. בבואם אל תוך עולמנו הספרותי, הציבו המסובך. את שאפשר לכנות בשם: המצב הפראנקו־ שמי'.

תיאורי הגילויים האנטישמיים בקרב ה־ חברה הצרפתית ה'גבוהה' אצל פרוסט —

הניתן תמונה מדויקת ונאמנה של תקופתו — יש בהם כדי לזעזע גם היום. לא בכדי [illegible] אנטישמי זה את התפנית [illegible] בחייו של סופרו הפאריסאי של ה־ 'נויאה פרייה פרסה' בווינה, הרי ת'אודור הרצל. ולא במקרה נכתבה 'מדינת היהודים' ב־ פאריס דווקא, באותם הימים כבעצם כאשר פרוסט הצעיר צעד באותה פאריס בעקבות 'הזמן האבוד'... הלוי האחרון של ספרה של עדה צמח [illegible] לפרוסט [illegible] ספ־ רותי, לאור המסות ושאר הכתבים שנתגלו בעזבונו של הסופר [illegible] יצירתו הוציא אותם כבר בבנים האחרונות [illegible] בספר שקרא לו 'נגד סאנט באב' (על שמו של המבקר הספרותי הנודע).

לבסוף, עם כל השבחים לעבודתה המצוי־ינת של הגב' עדה צמח, אי־אפשר שלא [illegible] פרוסט, [illegible] היא לדעתי [illegible] הגב' צמח: 'חפש הזמן האבוד' [illegible] השם הצרפתי A la recherche du temps perdu אינו כצריך [illegible] של הפרזה [illegible] צמח [illegible] שאין בו גילום מדוייק של הביטוי הצרפתי À la recherche. כלום לא מיטב היה להסתפק בתרגום פשוט יותר: 'בחיפוש אחר הזמן האבוד' או 'בעקבות הזמן האבוד'?

...ת פאיאנס

...ן הסה, 'נרקיס וגולדמונד', מגר־ ...ת: יעקב פיכמן, הוצאת שוקן ירו־ ...ים ות"א, תשל"ד 280 עמ'

...העלילה של סיפור זה מוצג העימות ...חוני לבין הגשמי. גולדמונד, העלם ...למנזר בידי אביו (שיעוד להיות ...הוא גילומו האמיתי של הסיפור ואילו ...מורד הנזיר. הצעיר, משמש רק מגמה ...מפיע והעלם בעיונות־משבר וממריץ ...להשגה להיות הוא־עצמו, לפעול על ...יו האמיתיים ולא להיכנע לתכתיב. ...הוא ראי נפשו של גולדמונד, מכוון ...ומודע עם עצמיותו. מסלול חייהם ...הידידים מתמזג בראשיתו ובסופו; ...מוזו, בגיל צעיר של גולדמונד. ...נפרדות דרכיהם. מזומן לנרקיס הנפ־ ...ציל את גולדמונד מן התליה, ממש ...כלו כל הקיצים ונראה כי שוב אין ...מגורלו המר. עיקרה של העלילה

הוא בזמן שבין יציאת גולדמונד את המנזר לבין הפגישה הגואלת עם נרקיס, לאחר שנים; ואילו טעמו ותבליתו של הסיפור דווקא בפגישה הראשונה של השניים במנזר ובפגישה המחודשת לאחר שנות־הניתוק.

גולדמונד הוא נער חסר־אם. אמו נטשה אותו בידי אביו בהיותו בגיל רך והלכה אחר גבר אחר. וחינוכו בבית האב היה רווי שנאת־האם וטבוע בחותם הפגיעה העמוקה שנפגע האב ממעשיה. דמותה ניטשטשה בלב הילד והאהבה העזה שרחש לאמו בשחר ינקותו נתחלפה בשנאה אטומה, פרי חינוכו וסיפוחו של האב. אולם, הכתם לא נמחה בשטשוש דמות האם, והאב המוכה והקפדן מייעד את בנו לנזירות, מעוניין לכלוא אותו לשארית חייו הרחק מן החברה, לבל יזהה לו תמורות חיה לאשה הנואפת. הבן מקבל עליו את דין־התחים שגזר עבורו אביו הן מחוסר־ברירה והן משום שאינו מצוייד בכלי ההתבוננות הפנימית, הבחינה העצמית, לתהות על משמעותה השלכותיה של ההלכה זו ש'הלבישה' עליו והיתה כביכול להלכה משותפת לו ולאביו. נרקיס, סגן המורים במנזר, שבחר לו בידיעין מסלול של נזירות וחיי־רוח, הוא בעל אבחנה דקה ולב פתוח. הוא חש כי הנער גולדמונד לא נועד לנזי־ רות; הוא מכיר בפתיחותו לגשמי ובהרגישותו ליפה ולמפתה שבחיים אשר בחוץ. הידידות המתפתחת בין השניים מבוססת איפוא בתחום הכנות ובניסיונו של נרקיס לשכנע את גולד־ מונד שיתבונן בנפשו פנימה ויחליט על עתידו לפי כמיהותיו ואמיתויותיו הרדומות. כך, במכוון, מרחיק נרקיס את גולדמונד מהשפעת האב, ומחיה בו את החשיבה העצ־ מית ואת השיבה אל עולמו הפנימי הנשכח, עולם שבמרכזו ניצבת דמות האם הצוענית, אשר דמה זורם בעורקיו.

נרקיס מעודד את גולדמונד לקראת יציאה מן המנזר, אף כי אינו דוחק בו לפרוש. את הדחף הממשי לכך מקבל העלם היפה מצוענייה המזדמנת על דרכו בעת שהוא יוצא לאסוף צמחי־מרפא בשדה הפתוח. אהבת־ הבשרים שמעניקה אותה צוענייה לגולדמונד מכריזה אותו להתחיל במירוץ החיים וה־ הוויות העשוי להוליד בו את האמן־היוצר ולהוליך אותו, לבסוף, לקראת חולתו. מרגע זה של עינוי והתענגות אין לנגד עיניו של גולדמונד אלא תאוות החיים הגשמיים. הוא נודד בדרכים, קוטף פרי אסור אצל נשים קלות־דעת, נקלע לתסבוכת בהתחברו אל נודד אחר, אותו הוא נאלץ לבסוף להרוג. הוא לומד את הנודע שבמצוות וממשיך ב־ נדודיו כשהוא חולף בדרכו על־פני כפרים שונים ותעתועיו מסתמלות על־ידי נשים ש־ פגש ואהב־לשעה פה ושם.

נקודת־המפנה במהלך חייו זה היא פגישתו עם פסל האם הקדושה באחד המנזרים, אליו סר בתוקף דחף עמוק ופתאומי להתחזות. הפסל, פרי יצירתו של אמן ידוע, עורר בו את כוחות־היצירה הרדומים, סחף אותו לחפש אחר האמן כדי ללמוד ממנו את אמנותו ולתת פורקן לדחפיו. כך מגיע גולדמונד אל האמן ניקולאס, מסתופף בצלו ויוצר אצלו את פסלו הראשון — פסל יוחנן הקדוש — המושפע מדמותו של נרקיס.

בתחנה זו של חייו ניתנת לגולדמונד אפשרות לעצור את המירוץ, להתיישב, לשאת לאשה את בתו היפה של מורהו האמן וליצור בסדנתו הגדולה כל אשר יאבה. אולם דמו הסוער של העלם מושך אותו הלאה, אל הבלתי ידוע. הוא נעקר איפוא מן האמן המאוכזב וממשיך לנדוד בדרך המוליכה אותו עתים לאושר, עתים לכאב. עתים ליפה

הרמן הסה

ולמפעים רעתים — למגיפה השחורה ול־ מוראותיה. הוא פוגש במגיפה בכל גילויה, מהלך בין החולים והמתים, אך יוצא ללא פגע. בדרכו חזרה הוא עובר במקום מושבו של מורהו האמן ומוצא כי האיש מת ובתו מתנכרת לו בזעם.

הרפתקאות־האהבים של גולדמונד, שהן עיקר תחייתו, הן גם מקור אכזבותיו. כשהוא מנסה לפתח מערכת־יחסים קרובה עם לידיה — בת האביר העשיר שאצלו הוא עובד ומקדמה כמגיה כתבים בלאטינית — הוא מסתבך גם עם אחותה הצעירה יוליה, בת השש־עשרה. הצעירה מגלה את אחותה ב־ מיטתו ומצטרפת אף־היא למיטה כשלישית. אף כי היחסים בין השלושה אינם חורגים מעבר ללטופים סתמיים — עצם המעמד ממריד את לידיה והיא מספרת לאביה על אהבתה לעלם, דבר הגורם להרחקתו המיידית מן האחוזה. מאוחר יותר מציל גולדמונד מבית מוכה־דבר את לנה, מקים עמה סוכה בחיק הטבע וחי בחברתה (ובחברת רוברט, ידידו לנדודים, רעו חולבת). אידיליה זו של

חיים בחיק הטבע נקטעת על־ידי מותה של לנה מבהלת הדבר הנוראה. כך מבשיד גולדמונד בנדודיו, מגיע אל הציר ונתקל באגנס, אהובת האלוף. היא בריכת צחה הרפתקאה קצרה, שבעיצומה תופס אותו האלוף [illegible] אותו לביתה בהליה. אגנס אינה נוקפת אצבע למענו והוא כבלה בכלא את הלילה הארוך בחייו, ליל השכבוך הנפש הדעשיק, כשהוא מחכה לנטות לקראת בוקר להיבלט כגורלו האכזר על־ידי הריגה. הכומר־המודה, העתיד להגיע אליו לפני ביצוע גזר־הדין.

אולם, הצלתו של גולדמונד לא באה מכוח הורע, אלא ביד ההשגחה. הכומר־המודה אינו אלא נרקיס, שבינתיים היה לראש המנזר ונזדמן בבקרה באותו יום לבית האלוף, ראה את הפורע מובל לכלא — והכירו. הוא שכנע את האלוף למסרו לידיו — וכך ניתנו לגולדמונד חייו במתנה.

עם המפגש המחודש נפתחת תקופת חייו האחרונה של גולדמונד, חיים כלאים של יצירה ועיונות, כיוזה עם רעו הוותיק בצל המנזר, בן הנקנה סדנה, והכנת נער־שוליה לחיי אמנות ויצירה. לכאורה, כאן ניתנת לו לגולדמונד ההזדמנות האחרונה לשקם את עצמו בהבאי־רוחה וליצור ללא לחץ בכל סוג שהוא. אולם הוא עדיין סקרן, עדיין מדרך־מנוחה. עליו להוכיח לעצמו כי לא נם ליתר. המבחן — יציאה אחר אגנס היפה, כדי לנסות להחיות מחדש את התהודה של התעלסותם היחידה [illegible]. מובן, כי גולדמונד למוד ההוויות הקשה, [illegible] בצעדיו, שוב אינו אותו עלם מצעשע שהלהיב בעצמו את אגנס היפה. היא דוחה אותו, ובכך מדיחה אותו [illegible], מסע העושה עמו את [illegible].

גולדמונד חוזר למנזר למות בזרועות ידידו

הנזיר החכם. כאן, על סף מותו, הוא מגלה את עוצם האהבה הרדיודה שרחש לו ידידו הרוחני. כאן גם נפתח ליבו של התהום. והוא מבין, כי בכל אשר פנה, בכל אשר הלך חיפש את דמות אמו האבודה. כל חייו לא היו אלא דרך אחת ארוכה של [illegible]... 'בלי אם אי־אפשר לאהוב; בלי אם אי־אפשר למות' אומר גולדמונד לנרקיס על ערש מותו. אמו פיתתה אותו למלה ועמו הלך לבות גם הלוכו, חלום האם הגדולה, הדמות הנאה של הוות־האם...

הפיצות בין הרוחני לבין הגשמי נכתיים איפוא בנבתחון הרוח. לא המעשים עיקר, כי אם בהוליהם: לא הנראה לעין, אלא המוחך־בלב. גולדמונד מת צעיר לימים יחסית, אך בכוה גופו שבע־הגשמיות נותרה רוחו כהכמת ותוהה גם יצירות החומר, פרי רוחו, שהן תמציתה של האהבה וההוויה האמיתית אשר ידע בשנות הנצורות.

אין פלא, כי רומאן זה, שנכתב בראשית המאה, מדבר ללבנו של האדם בדורנו בלא אותו ריח־הלואי של עובש־הימים. הכמור ב־ יצירות־מופת אחרות. נרקיס וגולדמונד הם שני צדדיו של מטבע הטבע האנושי בכל הזמנים ובכל התקופות. הם דבוקים ואחוזים ללא הפרד אף כי רק לעתים רחוקות ניתן להבחין בכך בבנם אחד וגם אם לעתים קרובות דרושה להכרת זוגיה זו תקופת־חיים שלמה. רגע־ההתגלות הוא הפורקן והפיצוי הכולל על הימים והשנים שלפניה. הוא גם מורשת האדם לדור הבא אחריו.

תרגומו של יעקב פיכמן ז"ל, שאכנם נערך כחדש והותאם ללשון המהדורה (בעריכה הזוצאה), רהוט וקולח, שומר על האיזון בין העברית החיה לבין [illegible], המתוך על סיפור זה, שהוא בין טוב שהזמן רק משביחו.

...ספרות העולם

מאת סינדבאד

...סים ספרותיים בארצות־הברית ובפאריס * ארכיון־ ...ם בדאבלין * בניו־זילאנד דואגים לפרנסת סופרים ...בלונדון — לשמם הטוב * חוקר בעקבות ביירון — ופסל בעקבות משורר

...הספר הלאומיים נמנים עם החשו־ ...בפרסים הספרותיים בארה"ב. באחרונה ...פרסים אלה, המוענקים זה השנה ...בתחומים שונים של היצירה. בפרוזה ...'פרס הספר הלאומי' לשני מחברים. ...היהודי המפורסם יצחק באשביס זינגר ...על קובץ סיפוריו הקצרים 'כתר של ...', ואילו תומאס פינצ'ון על הרומאן ...הכוכבי (Gravity's Rainbow). ...בתחום השירה ניתן לאלן גינזבורג ...אסופת־שיריו ההשירית, 'נפילה אמ־ ... — ולאדריין רייך על ספרה 'צלילה ...שבר־הספינה'. הפרס על תרגום ...לקצין ברייזל, שתרגמה מיספאנית את ...הקלאסי 'ידודיה של הגבירת נינג'ה', ...במאה ה־13, ולאנתוני קרינגר ש־ ...מספרדית את 'תחושה־החיים הכרא־' ...של מגל דה אונאמונו. כן קיבלה אותו ...לין על תרגומה מספרדית את 'זרם ...של אוקטאוויו פאז. ...הביקורת ניתן הפרס למבקרת ...קאול על 'עמוק יותר בתוך הסרטים'. ...קמבוזן קיבל פרס — הנושא: עניני ...על ספרו 'שביל הקוצים'. בספרי ...הפרס לאליבור קאמרון על ...'ילדי האבל', ועד בציון, כי ...הביוגראפיה זכה בפרס דוגלאס דיי ...'מלקולם לאורי', עליו עמדנו לא־ ...במקום זה, ואילו בתחום ההיסטוריה ...קליוב על 'מקליג': עיצובו של ... הפילוסוף מרים גינזבורג קיבל את ...בפילוסופיה ובמדעי־הדת על ספרו: ...הטמל: פילוסוף המסיבות הבלתי־ ...

...המדאליה הלאומית לספרות העניקה ...ועדת־הפרסים לסופר ולאוטוביוגרף נבוקוב, ...'לוליטה', 'פנין', 'אש חוורה' ד־ ...המדאליה, העשויה ארד הכרוכה ...בסך 10 אלפים דולאר, ניתנה ...לסופר אמריקני חי על האיכות ...של כלל תרומתו, או תרומתה, ...לספרות. בין אלה שזכו קודם ...במדאליה זו בעריים, א. ב. ווייט, ...פן וארן, ו. ה. אודן והמדרגון ...יחד. האיל ונאבוקוב מתגורר בשוויצ־ ...את הפרס בשמו בנו דימיטרי.

*

...ל פאניול, המחזאי ומפיק־הסרטים ...הידוע, שהלך לאי־כבר לעולמו בגיל ...היה חבר האקאדמיה הצרפתית ומחבר ...של המחזות־הסרטים, שכמה הלך ...: 'מאריוס', 'פאני', 'סיזאר'. במחזות

אלה, שכתב בין השנים 1929 ו־1936, צייר את חיי הנמל של מארסיי.

ואמנם, פאניול, שנולד באובאן ליד מאר־סיי, זכה לכבוד שלא סופרים רבים זוכים לו בחייהם: עיר־הולדתו הרי־הוכונית, שהוא היטיב כל־כך לתאר את סגנון־חייה, קראה על שמו רחוב — כאמור, בעודו בחיים.

אגב, פאניול נתפרסם על־שום מחזותיו — הראשון בהם, 'כתרי התהילה', נכתב ב־ 1925 — והסרטים, אבל לא רבים יודעים, כי הוא היה גם אחד המתרגמים המעולים ביותר של שייקספיר לצרפתית. התיאטראות עדיין נזקקים ל'המלט' בתרגומו. הקאמרי הציג בשעתו את מחזהו 'מאריוס'.

*

ההומוריסטן האמריקני (והמכובד, גם יהודי) ארט בוכוואלד הוא בעל טור קבוע, שכל קוראי ה'אינטרנשיונאל הראלד טריביון' מכי־רים אותו. לזכותו כמה וכמה ספרים בעלי נימה מובהקת של בדיחות־הדעת (והמחזות והסרטים שנעשו על־פיהם) והוא נחשב לאחד מטובי המחברים ההומוריסטיים בארה"ב. גם 'מעריב' מארח את בוכוואלד בעמודיו.

באלה הימים קיבל ארט בוכוואלד את 'פרס נובל להומור' הראשון. הטכס נערך במלון 'הילטון' בפאריס.

הפרס — שאין לו כל שייכות לאקאדמיה השוודית, בעלת הפרס הספרותי הנכבד ביותר בעולם — מוענק על־ידי 'האגודה לעידוד ההומור בעניינים העולמיים'. אגודה זו נוסדה בידי אלפרד א. דוידסון, עיתונאי בינלאומי הרשב בצירי־האורות, ריצ'ארד ה. מור, גם הוא פרקליט בינלאומי ונציא לשכת־המסחר האמריקנית בפאריס, וג'ין פורבס, סמנכ"ל של אוגוסטה. הפרס הוגש לבוכוואלד על־ידי יוסף לונס, המזכיר הכללי של נאט"ו ומי שהיה שר־החוץ ההולנדי.

*

המשורר האירי הגדול וויליאם באטלר ייטס (נפטר 1939) הוא אחד מענקי השירה ה־ מודרנית בשפה האנגלית, ובמרוצת 35 השנים שחלפו מאז מותו היה נושא ל'תעשיית ייטס' מתרחבת והולכת.

מייקל ייטס, בנו היחיד של המשורר, עשה באחרונה ביקור בארה"ב, כאורח 'אוניברסי־טת' סטוני ברוק במדינת ניו־יורק. ייטס הבן, שהוא פרקליט על־פי מקצועו וחבר הסינאט של אירלאנד, סיפר, כי אף־על־פי שרבים מכתבי־היד המקוריים של אביו נמצאים ב־ ספריה האירית הלאומית בדאבלין, נשאר ברשותו מספר גדול של מיטלטלים אישיים, מעיזבונו של ו. ב. ייטס, שעדיין לא ראו אור. האיל והדורשים למורשת ייטס —

בשירה ובמחזות — מתרבים והולכים, מתרבה והולך גם מספר המקישים על דלתו של מייקל ייטס כדי לעיין בעיזבון לצורך כתבי־ היהם. הוא הקצה איפוא חדר שלם בביתו, שכל איצטבאותיו גדושות כתבי ייטס שלא פורסמו. כתבים אלה אף לא קוטלגו, הועתקו או צולמו מעודם. כך איפוא צולץ כל מי שמבקש להציץ בהם לנסוע לאירלאנד. אוני־ ברסיטת סטוני ברוק מעוניינת לתקן את המעוות, אך מייקל ייטס עדיין לא גמר בדעתו אם לקבל את הצעתה. האוסף השמור בידיו מכיל ספרים וחומר שבהם השתמש אביו לכתיבת ספרו המיסטי 'חזון', המשמש מפתח לכמה משיריו הקשים, וכן טיוטות ותיקונים לחלק ניכר מכתיבתו הפרוזאית — כתבי־היד של השירים והמחזות נמצאים ב־ ספריה הלאומית בדאבלין — ומכתבים רבים שהוחלפו בינו לבין ידידיו ובני־משפחתו.

כדי להעמיד את שומעיו על היקף האוסף, סיפר ייטס, כי לפני שמונה שנים ניאות להניח לחוקר אמריקני לעיין בחילופי המכ־תבים בין ויליאם ייטס ואביו, ג'ון ב. ייטס, שהיה צייר נודע בשעתו — החוקר העתיק עד כה 4.5 מיליון מלים מן המכתבים.

מייקל ייטס סיפר, כי אביו נשא את נפשו לכתוב שירים שיהיו להוקרת כל הקוראים ולא רק של חוג מצומצם של אינטלקטואלים, והיה מנסה לחברם על־פי מנגינות עממיות שהכיר כדי שיהיה קל לזמרם — אך הצרה היא, שייטס היה אטום לגמרי למוסיקה, ואחרי מותו הסתבר, כי חיבר את כל השי־רים על־פי לחן אחד ויחיד.

כך או כך, מייקל עצמו לא המשיך לא במסורת אביו ולא במסורת סבו: כלומר, הוא אינו משורר ואינו צייר. אבל כמו אביו גם הוא סינאטור אירי, ונוסף על כך הריהו מבקר מוסיקאלי ואחד המומחים החשובים לשירי־עם איריים.

*

לפני ימים מספר קיבל אדם, שהלך את ניו־זילנד ברגל, הוא עתה בן 98, הקצבה ממשלתית על סך 2600 ליש"ט (או 4000 דולאר). זה לא היה פרס על אריכות־חייו או על כושר־טיולו — ההקצבה ניתנה מפני שהאיש, א. ה. ריד, הוא סופר, שמספר ספריו המצויים בספריות ציבוריות — 27 — גדול יותר מזה של כל סופר ניו־זילנדי אחר.

עד כה קיבלו 319 סופרים נוספים המחאות ממשלתיות. ניו־זילנד נעשתה למדינה דוברת האנגלית הראשונה שהכירה בזכות סופריה להיות תומכים במצוקה — והחליטה לשלם על שאלת ספריהם בספריות.

ממשלת ניו־זילנד שילמה לאותם 320 סופ־רים, שספריהם מופיעים על 1300 ספרים, סך של כ־80 אלף ליש"ט, או 250 ליש"ט בממוצע. כל התכנית כולה, הקרויה 'קרן הסופרים', נהגתה, עובדה והוצאה אל הפועל — על־ידי בזהו־שכירים אירי שכבה 14 איש בסך־הכל — ותוך שנתיים.

מי שהניע לרעיון את הדחיפה והכרעה לקראת הגשמתו היה נהג־קטר לשעבר, ש־ הוריו לא יכלו להרשות לעצמם קניית עתון כדי יום ביומו — ראש ממשלת ניו־זילנד, נורמאן קירק. בדצמבר 1972 העמידוהו על מצבם הכלכלי הכגור של הסופרים ועל הצורך להחיש את פעולה התיקה שתסייע להם באמצעות הספריות הציבוריות. הוא

בשביס־זינגר

ייטס

גינזבורג

נבוקוב

שמע, התרשם — ועשה. עכשיו עומדת אוסטראליה ללכת בעקבות ניו־זילנד, ואילו זו ניגשת לכלול במסגרת ההסבים גם את רוב סופרי־הילדים שלה, שעד כה לא הוכנסו במסגרת החוק. אגב, בדנמארק נהוגה תכנית זו מכן 1946 ואילו בשוודיה — מכן 1954.

נודע, כי המבנה הניו־זילנדי של ארגון הסופרים הבינלאומי פא"ן עיבד להקיף את הנוהג הבלתי־חוקי של צילומי ספרים, המקובל באוניברסיטאות ובבתי־ספר ועל־ידי האובדן כתוצאה מכך בין הסופרים הכנסה של כ־100 אלף ליש"ט מדי שנה בשנה.

*

בימים אלה חוגגת צרפת על הסכם זכויות־ יוצרים עם ברית־המועצות. צרפת היתה בכך למדינה המערב־אירופית הראשונה שעשתה כן.

ז'אן־לואי מרביזיה, המנכ"ל של איגוד הסופרים, המוסיקאים והמו"לים למוסיקה של צרפת — המקביל לאקו"ם שלנו — הודיע, בהודיעו על ההסכם, כי הוא יתרום לשיתוף־ פעולה בינלאומי נרחב יותר בתחום הקופי־רייט.

שנים רבות לא היתה ברית המועצות חתומה על האמנה הבינלאומית לזכויות־ יוצרים [illegible] באחרונה הצטרפה אליה.

*

לפני ימים אחדים הוצג [illegible] — בשבוע לספר הכבן — [illegible] 'שלום לך, ברלין', [illegible] ובסרט 'קאבארט', שהוצג לאחרונה גם [illegible] את [illegible] של סלי באולס.

[illegible]

כמהבה, כי לאחר שנים את כתיבה 'שלום לך, ברלין', [illegible]

נוזלין על היצאת דיבה — אחר כביות הכל, שלי איננה הנערה האידיאלית. [illegible]

*

[illegible]

*

[illegible]

هكذا من الأصل

אמנו[ת]

הנאיווי והסוריאליסטי

מאת רחל אנגל

ג׳יין אורינג פתחה ב[illegible] תערוכת־יחיד של ציורי אקרילים [illegible]

[illegible]

טבע דומם ונוף בצבע שמן ובאקוורל

הגברת יהודית בך שעלתה לארץ ב־1933 (מגרמניה) למדה כאן אמנות ב״בצלאל״, ועד לפני שלוש שנים היתה [illegible] התערוכת־היחיד שלה בגלריה 119 מביאה לפני הקהל מבחר ציורי שמן וכן דפים גדולי־מידה של אקוורלים [illegible] של שלוש השנים האחרונות.

[illegible]

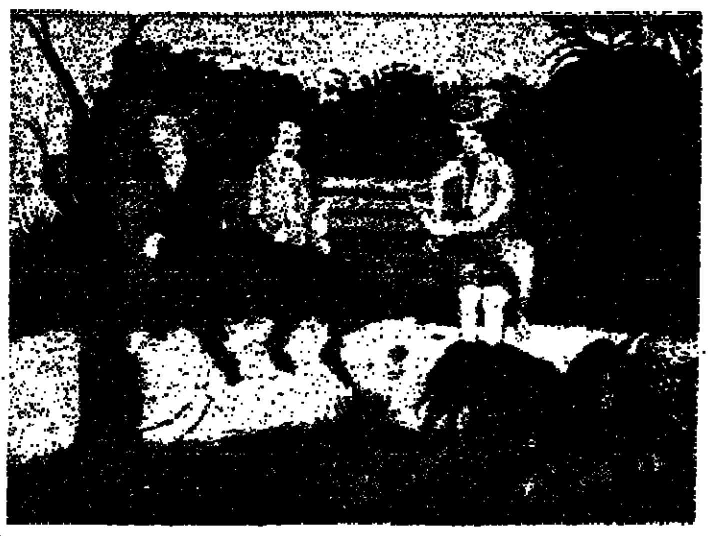

ג׳ון אורינג — שלש דמויות (תחריט נחושת)

שבתמונה הם „לא מהירים״, [illegible] עושים שכבת חול דק — צבעו של [illegible], בצבע השולחן החום־ירקרק, הפרי ה־כתום־כהה, ובעיקר הרקע [illegible] ירקרק.

יש בין ציורי הסכן גם בעלי הכוונות אחרות: צורה של קומפוזיציות סבי־אבסטרקטיות — „קומפוזיציה ו״, לכשל וכו׳, [illegible] של מצין גופים כרומיים.

סדרת האקוורלים — חלקם תלויים על קיר, חלקם נתונים בתוך תיק קרטון על כן — הם בעין ריכוזים קלילים, בהירים, אימפרסיוניסטיים, פינות נוף ציוריות [illegible] בכחול מהיר [illegible] — בתים בסביבות צפת וגופים ביפו.

לתערוכת יחזקאל שטרייכמ[ן]

מאת נחום גוטמן

לתערוכה זו של שטרייכמן — יש לי הרצון להביע את הרגשתי והערכתי ליצירתו, — תוך כוונה להעיר את תשומת הלב ליחודו ברקע אמנות הציור בארץ.

שטרייכמן מנסה לגעת ולהביע את [illegible] הוא רואה לפניו — לא מתוך רצון לתאר את הקונקרטיות הפלסטית ההיסטורית שבמראה עינים — כי אם תוך התבודדות עם עצמו — לגעת נגוה, לירי, אלגי, למסור את הצבעוניות הציורית — לא תוך הקפדה על בנין הצורות ומרחק השטחים — כי אם תוך הקפדה אלגית, לירית לצורה כראה העינים לנגדו.

מתוך כך מצטרפת אצלו התמונה לאבסטרקציה. האבסטרקציה לא באה לשמה — כי אם היא מתקבלת תוך רצון פנימי להבעה מורכבת.

יש רושם ששטרייכמן מביט תמיד אל מול חלון גדול (אותו החלון) והוא רואה בו מראות ללא סוף: התמזגות של צבעים, הנחת שכבות צבעים שונים, לירי[illegible]קה רגשנית — ולא כפי שמקובל ב[illegible] נות אבסטרקטיות: קונטרסטים של [illegible] נה וצבעים בלבד.

כששטרייכמן חותם את שמו בתוך התמונה — זה סיום של ראייה [illegible] — ויעוד לירי של מראה עינים.

אפשר לרואה את המיתווה — הוא [illegible] להשיב כזו תמונה אבסטרקטית ב[illegible] צבעים של גובה שונה — וכתמים [illegible] בלבד, עם חתימת הצייר כתוה, אך כך הוא לדעתי שטרייכמן.

בשורות אלה אני רוצה להצביע [illegible] יחודו ואמיתיותו של שטרייכמן בין [illegible] ארצנו.

* * *

בין זיותי צפת ובגינני יפו — [illegible] לפנים יחד ובשעות העבודה הייתי [illegible] עיני לנעשה בבד של שטרייכמן — [illegible] את המיוצגים שהוא עוב[illegible] שהוא מצייר.

כה לחי שטרייכמן.

דגמי „שדה פסלים״ - במוזיאון ישראל

מאת נעמי בנצור

„שדה פסלים״ — הוא חלום שנשא עמו [illegible] עזרא אוריון, זה שנים. [illegible]

[illegible] עזרא אוריון הוא יליד בית־אלפא, [illegible] ב״בצלאל״ [illegible] וב־1968 הוא [illegible]

[illegible]

אנדרטה אחרת, לזכר חללי חטיבת גולני, [illegible]

תערוכת מורים־תלמידים באוניברסיטה העברית

זה שנים בספר בקיבוצת קהילת האוני־ברסיטה העברית תערוכת ציור ופיסול, בה־השתתפות תלמידים ומורים כאחד. [illegible]

[illegible]

את פתיחת התערוכה לוותה ספרת־זוטא: [illegible]

[illegible]

תערוכת־יחיד של לאונור שולמן

ב„לובי״ של בית ההארחה ב„משכנות שאננים״, אחד המקומות היפים בירושלים אשר שוחזר זה לא כבר, מוצגת עתה לראשונה תערוכה של אמנית מארה״ב בשם לאונור שולמן. בתערוכה מוצגים קולאז׳ים גדולים לצד הדפסים בטכניקות שונות. היצירות הבולטות בתערוכה הן אותם [illegible]

כורכבת אותה בסגנון קאריקטוריסטי־לכתחלה [illegible]

עבודותיה הפיסוליות של [illegible]

קולאז׳ים העשויים הדבקות בד־על־[illegible]

[illegible]

ממדף הספרים

150 שנות סוציאליז[ם]

אדם דורון: פרקים בתולדות תנועת הפועלים הבינלאומית בהוצאת „מסדה״ בע״מ וב[ית]־ברל — מהדורה מתוקנת — 73

מאת אברהם וולפנזון

„המונח סוציאליזם״ במובנו המודרני — כותב אדם דורון (עמ׳ 15 בס' החדש) — „הופיע לראשונה בשנת 1827 באנגליה, בעתון של התנו[עה] [illegible] [illegible]״

הגדרה זו של אדם דורון אופיינית לדרכו המיתודית: [illegible]

במלאת 150 שנה לשימוש במלה „סוציאליזם״ (למעשה הבלאגה 150 שנה בשנת 1977) וכ־100 שנים לויכוח הגדול בין מארכס והלמידי לאסאל [illegible]

[illegible]

„תחום זה של הצגת תורתו של מארכס [illegible]

מתוך „עלי״ למורים, 1974.

לקראת „חג הספר״ - שבוע הספר העברי תשל״ד

עומד להופיע

מספרים ארצישראליים

סיפורים מאת:

- יצחק שנהר
- יוסף אריכא
- מרדכי טביב
- יהושע בר־יוסף

זהו ספר חמישי בסדרת אנתולוגיות המופיעות מדי שנה לכבוד „שבוע הספר העברי״ ביזמת התאחדות הוצאות ספרים בישראל ומשרד החינוך והתרבות ע״י הוצאת ספרים „יחדיו״

272 עמודים כריכה רכה

המחיר בשבוע הספר: 7.50 ל״י

בסדרה זו כבר הופיעו:

- בתשל״א — התני פרס ישראל בספרות
- בתשל״א — התני פרס ישראל בשירה
- בתשל״ב — שבעה מספרים
- בתשל״ג — שבעה מספרים

להשיג בדוכני שבוע הספר העברי ובחנויות הספרים בכל רחבי הארץ.

יחדיו — רחוב קרליבך 29, טלפון 284191 תל־אביב

עקד

הופיע

13 שירים מן העורף

מאת

איתמר יעוז־קסט

הוצאת ספרית פועלים

עם יום השנה הראשון לפטירתו של

אברהם שלונסקי ז״ל

יצירות אחרונות:

מול הישימון

הוצאה אבנותית [illegible]

[illegible]

ספר הסולמות

קובץ שירים אחרון — שיא יצירתו — הכין לדפוס עד אחרון שיריו.

מכמרות בטרם שחר

מאת דורה טייטלבוים

תרגום [illegible] של אברהם שלונסקי בשנה היו האחרונה. [illegible]

מרכז לעניני חינוך – המחלקה לספרים כפר חב״ד

לקראת שבוע הספר בתל־אביב, מודיעים אנו בזה כי ניתנת האפשרות חד־פעמית

לרכישת ספרי חב״ד דלהלן בהנחה של 33%

	ל״י		ל״י
לקוטי אמרים תניא	8.00	הערות לזוהר שמות — דברים	12.00
לקוטי אמרים תניא פורמט כיס	6.00	הערות לספר התניא	2.00
לקוטי אמרים תניא אידיש ח״ב	6.00	לקוטים [illegible] — אגרות	12.00
לקוטי תורה	36.00	ספר המנהגים	4.00
מאמרי אדמו״ר הזקן הנחות הר״פ	12.00	לקוטי דבורים 2 חלקים	24.00
מאמרי אדמו״ר הזקן אתהלך	12.00	ספר הזכרונות לאדמו״ר הקודם ח״א	6.00
מאמרי אדמו״ר הזקן תקס״ב	14.00	ספר המאמרים אידיש תש״א—ה	8.00
מאמרי אדמו״ר הזקן תקס״ד	20.00	ספר המאמרים תרצ״ב	8.00
סדור אדמו״ר הזקן עם דא״ח	28.00	ספר המאמרים ת״ש	8.00
שלחן ערוך לאדמו״ר הזקן 4 חלקים	48.00	ספר המאמרים תש״א	8.00
הלכות ת״ת	1.50	ספר המאמרים תש״ב	8.00
[illegible]	3.00	ספר המאמרים תש״ג	8.00
דרך מצותיך	12.00	ספר המאמרים תש״ד	12.00
צמח צדק פסקי דינים	20.00	ספר המאמרים תש״ה	8.00
קיצורים לספר התניא	5.00	ספר המאמרים תש״ו—ז	12.00
תורת שמואל תר״ל	12.00	ספר המאמרים תש״ח	12.00
[illegible]	[illegible]	ספר המאמרים תש״י	12.00
[illegible]	[illegible]	ספר המאמרים תשי״א	12.00
[illegible]	[illegible]	ספר המאמרים קונטרסים 2 חלקים	24.00
[illegible]	[illegible]	ספר השיחות ת״ש	8.00
[illegible]	[illegible]	ספר השיחות תש״א	8.00
[illegible]	[illegible]	ספר השיחות תש״ב	8.00
[illegible]	[illegible]	ספר השיחות תש״ג	8.00
[illegible]	[illegible]	ספר השיחות תש״ד	8.00
[illegible]	[illegible]	ספר השיחות תש״ה	8.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	12.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	8.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	6.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	8.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	5.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2.50
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2.50
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3.50

גזור ושלח

לכבוד מרכז לעניני חינוך ת.ד. 3 כפר חב״ד

נא לשלוח לי את הספרים הבאים: ____________

שולח אני בצירוף סך ______ ל״י, בשיק או בהמחאת דואר.

שם ______

כתובת ______

נ.ב. המכירה הנ״ל תהי׳ רק בימי שבוע הספר — נא להזדרז!

גלריה לאמנות שלייפו[ר]

הרצליה, רחוב סוקולוב 31, טלפון 984180

מבחר יצירות של אמנים ישראליים ידועים

יוחנן סימון, מולה בן חיים, שמואל כץ, רודו, [illegible] י. שלימור, קוסונוגי, ואחרים.

שאריות עור

למכירה שאריות עור (בלנק) צבוע וללא צבע

בגדלים ½ עד 2 פוט (רגל)

לפנות: ענגל בע״מ, מרכז מסחרי רמות־ישי

טל: 04-934581 ובערב: 04-934666.

ספרים חדשים ואחרים הופיעו לשבוע הספר העברי

בהפצה בכל השווקים וחנויות הספרים בארץ

באמצעות הדאר בהוצאת „בוסתן" רחוב נחמני 22, ת"א - טל. 622163 - 621989

...יפנוזה
...ת קארל שאמר
המחיר: 18.00 ל"י
בשבוע הספר: 13.50 ל"י

הבריחה הנצחית
מאת ד"ר ישראל צבי פז
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

זרע אנדרומדה
מאת: מייקל קרייטון
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

האדם האלקטרוני
מאת: מייקל קרייטון
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

שבויי סוריה
מאת: יחזקאל המאירי
המחיר: 18.00 ל"י
בשבוע הספר: 13.50 ל"י

שבויי סוריה — לתדמור וחזרה
מאת: יחזקאל המאירי
המחיר: 18.00 ל"י
בשבוע הספר: 13.50 ל"י

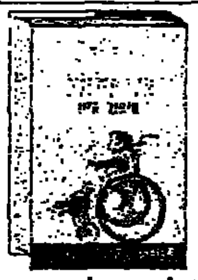

אלי בייזלר — סיפור חיין
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

שווים ושווים יותר
מאת: שמי מיכאל
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

...הטיפת בלהאם
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

לילה לנוי מתה...
המחיר: 18.50 ל"י
בשבוע הספר: 14.75 ל"י

המחיר: 14.00 ל"י
בשבוע הספר: 10.50 ל"י

יונתן ליווינגסטון השחף
מאת: ריצ'ארד באך
המחיר: 14.00 ל"י
בשבוע הספר: 10.50 ל"י

עמי — ההיסטוריה של עם ישראל
המחיר: 38.50 ל"י
בשבוע הספר: 29.00 ל"י

המחיר: 16.00 ל"י
בשבוע הספר: 12.00 ל"י

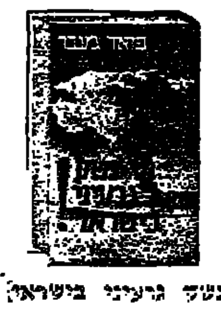

המחיר: 19.00 ל"י
בשבוע הספר: 14.75 ל"י

הכנופיה
מאת: פיליפ רות
המחיר: 17.00 ל"י
בשבוע הספר: 12.75 ל"י

המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

זנק!
המחיר: 18.00 ל"י
בשבוע הספר: 13.50 ל"י

שדר ממלגה
מאת: הלן מקאינס
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

חקירת בולצבורג
המחיר: 18.00 ל"י
בשבוע הספר: 13.50 ל"י

תדמית כפולה
מאת: הלן מקאינס
המחיר: 16.00 ל"י
בשבוע הספר: 12.00 ל"י

כל מה שתמיד רצית לדעת על הסקס...
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

כל אשה יכולה!
המחיר: 19.80 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

אהבה ומין לצעירים
המחיר: 14.00 ל"י
בשבוע הספר: 10.50 ל"י

האשה התושנית
המחיר: 14.00 ל"י
בשבוע הספר: 10.50 ל"י

הפרפר
מאת: הנרי שרייר
המחיר: מכורך 19.80 ל"י
מעוסף 15.00 ל"י
בשבוע הספר: 15.00 ל"י

בנקו — המשך ל„פרפר"
מאת: הנרי שרייר
המחיר מכורך: 18.00 ל"י
מעוסף: 13.25 ל"י
בשבוע הספר: 13.50 ל"י

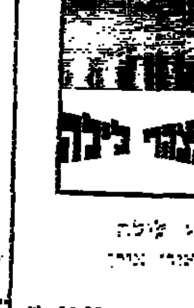

המחיר: 14.00 ל"י
בשבוע הספר: 10.50 ל"י

ירח הדבש של $20,000,000 דולר
המחיר: 12.00 ל"י
בשבוע הספר: 9.00 ל"י

לצעיר, למבוגר ולשניהם
יחדיו... הדפים מזמינים אותך בכוח קסם ממש לפתוח את חושך היוצר. אין בהם פתרונות קבועים מראש והם אינם מובילים אל קלישאות מוכרות.

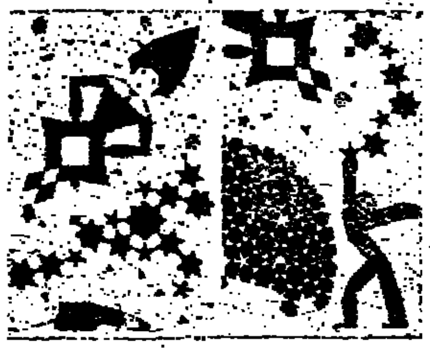

הופיעו!

שִׁיר הַשִּׁירִים

טבע עלילה ואליגוריה

מאת: פרופ' יהודה פליקס

כאן באור לשיר השירים מתוך אספקלריה של חוקר טבע הארץ וספרותה העתיקה. הספר זורע אור חדש על יצירה גדולה זו, המתארת עלילה אהבה בקודש כבהול המתרקמת על אביבה של הארץ.

המחבר הוא פרופסור לבוטאניקה באוניברסיטה בר־אילן וכן פרופסור לתלמוד באוניברסיטת תל־אביב. בספרו הוא מזג את הידע בשני התחומים אלה כדי להתחקות אחר שורשיה של היצירה העברית העתיקה ולהאירה על רקע נופה וטבעה של הארץ.

בהוצאת החברה לחקר המקרא בישראל

מהדורת ...

מחיר מיוחד לשבוע הספר העברי 14.5—24.5

15.— ל"י

להשיג בשבוע הספר העברי
או ישירות באמצעות תלוש זה

לכבוד ספרית מעריב ת.ד. 20208 תל־אביב.
א. נ.
אבקש לשלוח אלי את הספר „שיר השירים" — טבע עלילה ואליגוריה.
מצ"ב המחאה ע"ס 15.— ל"י מס. ....
בנק ....
שם .... ת. ז. ....
כתובת ....
תאריך .... חתימה ....

הוצאה שניה 1974

מהדורה מעודכנת

לפי כל חידושי המחקר הארכיאולוגי וההיסטורי

1. **אטלס כרטא** לתקופת המקרא — יוחנן אהרוני
2. **אטלס כרטא** לתקופת בית שני, המשנה והתלמוד — מיכאל אבי־יונה
3. **אטלס כרטא** לתולדות ארץ־ישראל מביתר ועד תל־חי — מרדכי גיחון
4. **אטלס כרטא** לתולדות ארץ־ישראל מראשית ההתיישבות ועד קום המדינה — יהודה ואלך

512 עמודים 743 מפות

● איורים ● תרשימים ● טקסט ● לוחות ● מפתחות

ממחישים את המאורעות, התמורות, התהליכים והמהלכים שחלו בארץ־ישראל מימי קדם ועד קום המדינה.

כל כרך נתחבר ונערך בידי איש מדע מומחה לתקופה הנדונה בו, ומשמש מקור חשוב ומהימן ללימוד תולדות העם והארץ.

סדרת האטלסים החייבת להימצא בכל ספרייה

להשיג בכל חנויות הספרים

הוצאת כרטא, בית הדר, רחוב כזיא ירושלים.

למכירה
מכונת סידור
אינטרטייפ שי 3
*
223600 ,532803
ירושלים

במחירי חיסול
8 טון סרטים דביקים בעצמם צלופן בד.
MYLLAR
גם סרטי כותנה להדבקה בתוס תוצרת אמריקאית
טלפון 03—615765
בשעות הבוקר

להשכרה בשכ"ח
1) 20 חדרי משרד במרכז תל־אביב עם מעלית, טלפונים וחניה
2) חנות ברח' הרצל ומחסן בשטח 60 מ"ר.
לפנות ללא מתווכים
טל. 264913 (בשעות) 8.30 — 12.00 בבית — 431734

בלו קיץ בלתי נשכח
במחנה „נוער ישראלי—אמריקאי

במושב הבונים

לגילאי 14—17

מחזורים:
1. 10—24 ביולי
2. 24 ביולי — 7 באוגוסט
3. 7—21 באוגוסט

פרטים והרשמה: רפי קפלן, הארץ המובטחת טיולי נוער, רח' שלום עליכם 5, תל־אביב. 03-50951 מ־8 בבוקר ועד 6 אחה"צ. 03-451453 בערבים ושבתות.

נותרו מספר דירות למכירה

בנות 4-3 חדרים בקרית איתרי

לשומרי מסורת במחירים נוחים.

בדבר פרטים לפנות:
חב' לאו־וק־מן בע"מ
טלפון: 221774 ירושלים

המרכז למיכון משרדי

המרכז למיכון משרדי מבקש
...צעות לאספקת ציוד תקשורת
(יחידות בקרה, מסופים ומודמים מסוגים שונים).
...בלת מידע נוסף נא לפנות עד ליום 1.6.74
אל מזכירות המרכז למיכון משרדי —
...קריה, רוממה, ירושלים. טלפון: 02-525111
ת"ד: 13016 מיקוד: 91-130

שבוע הספר העברי

ביום שלישי
כ"ב באייר תשל"ד 14.5.1974
יתחיל

ערוכת יחזקאל ש...
מדריך הספרים
15... שנות סוציא...
גלריה לאמנות
עור

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות · • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • •

המכללה של הדסה

ירושלים

משרד העבודה — משרד החנוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיעה על הרשמה לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

להנדסאים: במגמות:
לימודי מחשב
אלקטרוניקה
ולטכנאי:
צילום מדעי־טכני

בשיתוף פעולה עם משרד הבריאות למגמות:
עובדי מעבדה רפואית ומדעית
רשמים רפואיים
מזכירות רפואית ומדעית

בשנה"ל תשל"ה תפתח מגמה אקדמית תלת־שנתית
טכנולוגיה רפואית ומדעית

ליד המכללה קיים בית ספר ערב דו־שנתי למגמות:
עובדי מעבדה רפואית ומדעית
מזכירות רפואית ומדעית

לכל המגמות מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות אחרי ראיון אישי.

תלמידי שנה ב' המצטיינים בלימודיהם יוכלו להנות ממלגות.

תלמידי המגמות ללימודי המחשב, אלקטרוניקה וצילום מדעי־טכני זכאים להלואה מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית.

פרטים והרשמה: בכל יום בין השעות 10.00—13.00 במשרד המכללה, רח' הנביאים 37, ירושלים, טל. 222291.

בעת ההרשמה יש להמציא תעודת בגרות, תעודת זהות, תעודת יוצא צבא, סך 50 ל"י דמי הרשמה ו־2 תמונות.

טכניקום

חייל מלואים

נצל זכויותיך לפי חוק חיילים משוחררים!
למד בקורסים להכשרה מקצועית
בפקוח משרד העבודה
ללא תשלום שכר לימוד!
• אלקטרוניקה+טלויזיה
• אלקטרונאים מוסמכים
• חשמלאים מוסמכים
• שרטוט בנין ומכונות
• עיצוב פנים–שרטוט
• הנהלת חשבונות

חיפה הרצל 44 · ת"א בן יהודה 28

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך במנין הכסף? סטודיו 9/צי' בשתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב
יכתם בביתך את כשרונך והתאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד
„המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב", ת.ד. 28124 תל־אביב, למס' 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה והתאמת כשרון למקצוע הגראפיקה.
שם ______ כתובת ______ טל. ______ 1

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

ציור ותיכנון אופנה

המרכז לאופנה
Institut de Coupe et de Haute Couture

נפתחים קורסי ערב

מתקבלות בעלות כשרון ונתונים מתאימים. בוגרות הקורסים יקבלו הפניה לבתי־אופנה ומקומות עבודה אחרים בהתאם להישגיהן.

לקבלת פרטים, נא לצלצל, טלפון: 739193
ת"א, או גזרי ושלחי את התלוש הרצ"ב.

לכבוד 1
המרכז לאופנה, ת.ד. 36239 ת"א, למס' 85
נא לשלוח לי פרוספקט חינם על הקורסים.
שם ______ גיל ______
כתובת ______

למד בביתך!

בהר לך נושא לעסוק בו בכל שעה שתרצה
* אלקטרוניקה
* חשמלאי מוסמך
* שרטוט
בתנאי תשלום מיוחדים.
* הנהלת חשבונות
נערוך מפגשים כתתיים בצורה משלבת.

לחייל מילואים משוחרר עפ"י החוק — לימודי חינם

פרטים והרשמה באמצעות הדואר:
תל־אביב, רחוב בוגרשוב 66, טל' 225690; 225795; 267436; 264193

משרד העבודה — המכון להשתלמות מקצועית משלבת — אורט ישראל

בכל מקום בארץ

סידור מיוחד ליוצאים למילואים

אנו נעזור לך להגיע משרה משתלמת כטכנאי אלקטרוניקה או טלויזיה

אין צורך בידיעות קודמות, תוך זמן קצר: בשירך בשעות הערב באחד מהמקצועות הבאים:
* טכנאי שרות טלויזיה – 6 חדשים
* טכנאי רדיו וטרנזיסטורים 12–7 חדשים
* אלקטרונאי 18 חדשים
* תכנות מחשבים אלקטרוניים

הפניה והכוונה לעבודה

פרטים והרשמה 9–1 לפנה"צ 4–7 אחה"צ

המכון להכשרה מקצועית

תל־אביב: רח' פרישמן ...
ירושלים: רח' אגריפס 6 ...
רמת־גן: רח' ז'בוטינסקי 61 ...
רחובות: רח' יעקב 3 ...
חיפה: רח' ביאליק 17 ...
רמלה: ...
חולון: רח' סוקולוב 24 ...
באר שבע: רח' החלוץ 56 ...
פתח־תקוה: רח' הרצל 17 ...

הנהלת חשבונות

סוגים 2 + 1 משולב
פתיחה 14 במאי
הלימודים בפקוח משרד העבודה
בחינות השוו נערכות בביה"ס

פרטים והרשמה: בי"ס גינה, רחוב בן זכאי 6 תל־אביב (ע"י אחד העם 35)
טלפון 624775

בי"ס לחשבונאות ומינהל ע"ש צ. גינת

תל־אביב, רח' בן־זכאי 6

חייל מילואים

בשירות או משוחרר

נצל את זכותך ללימוד חינם

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם, המוענקת לך על ידי הממשלה, ללימוד מקצוע או להשלמה בבחינות הבגרות.
אם עדיין לא השתחררת, תאפשר לך שיטת הלימוד שלנו בכתב, ללמוד במקום שירותך ולהמשיך לאחר מכן בביתך, לפי הקצב והיכולת האישיים שלך.

לבחירתך הקורסים הבאים:
* בגרות
* מוקדמות
* גרפיקה
* עיצוב פנים
* תכנות י.ב.מ.
* פרסום ויחסי צבור
* רדיו אלקטרוניקה

גזור התלוש המצורף, הדבק ע"ג גלוית דואר או שלח במעטפה סגורה.

לכבוד 1
המכונים האמריקאיים ת.ד. 28124 ת"א
עבור „חייל מילואים או משוחרר"
שם ______ גיל ______
כתובת ______ בשרות/משוחרר

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

אנגלית, צרפתית, ספרדית, גרמנית ועוד בביה"ס לשפות,

היחיד שברשותו מעבדה לשונית מסוג

Audio Active Comparative

פרסום מי טל

לבחירתך: קורסים, שעורים פרטיים ומעבדה אישית בהשאלה

מכון ישראלי לשפות

תל־אביב: אבן גבירול 30, טל. 252337
רמת־גן: ביאליק 4, פינת ארלוזורוב 83, טל. 723466
חיפה: גורדון 30, טל. 667040

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות
בבי"ס לסטנו „רימון" ת"א, רח' דיזנגוף 85, טל. 281985
שיטה עיוורת — פיקוח ממשלתי

מדרשת שדה־בוקר בנגב — משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

צעיר וצעירה

לימדו באוירה מיוחדת ובנוף קסום מקצוע שהוא יעוד
בבית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות
במדרשת שדה־בוקר בהר הנגב

נפתחה ההרשמה לשנת תשל"ה

המגמות:
1. גננות
2. מורות לגיל הרך
3. מורים ומורות לביה"ס היסודי
4. מורים ומורות לחטיבת הביניים — בהגמת היינוך חברתי

משך הלימודים שנתיים או שלוש (בהתאם למסלול)

התמחויות: הומניסטיקה, ביולוגיה, הדרכה בבתי ספר שדה, ליד המוסד קיימת פנימיה, מתקני ספורט, ובריכת שחיה.
במסגרת הלימודים יינתנו שעורים מיוחדים באנגלית ובמתמטיקה לתלמידים אשר לא עברו או לא ניגשו עדיין לבחינות הבגרות.
הייבי גיוס ישרתו בעבודה הפדגוגית בתקופת ליכודיהם.
בדבר פרטים נא לפנות בכתב למזכירות בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות, מדרשת שדה־בוקר, הר הנגב.

משרד העבודה — משרד החנוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

המזכירות האקדמית

מודיעה על הרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

מגמות הלימוד:
* פיזיקה ואלקטרו־אופטיקה
* אלקטרוניקה ומכ"ם
* מדעי המחשב
* ראיית חשבון

ביה"ס מיועד לתלמידים בעלי תעודת בגרות ובעלי רקע ישיבתי (לאחר שירות צבאי). לאחר שלוש שנות לימוד יקבלו התלמידים תואר הנדסאי (להוציא הלומדים בראיית חשבון).
תלמידים שיעמדו בדרישות הלימודים של בית הספר יהיו זכאים, לאחר שנת לימודים נוספת, לקבל תואר B.Sc. במדעי הטבע והטכנולוגיה.
אפשרות מגורים בפנימיה לתלמידים שאינם גרים בירושלים.
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למזכירות האקדמית של בית הספר, ת.ד. 16031, ירושלים, טל. 02-531181, 02-534127.
ההרשמה לחיילים: בלשכה להכוונת חיילים משוחררים, רח' אבן גבירול 10, תל־אביב.

בית ספר גבוה לטכנולוגיה ירושלים

לימודים

...חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

מורינו המסורים אחראים להצלחתך

בקורסים המזורזים של

למבוגרים • לנוער • קורסי בוקר / צהרים / ערב — נפתחים ב־15.5.74

הנהלת חשבונות
הדרכת רואי חשבון מוסמכים • מבחני גמר בבית הספר • שלבים: 1, 1+2, 2, 3.

ניקוב בשיטת I.B.M.
• כולל קורס חינם בתבנות • קורס מזורז ב־6 שבועות • מכונות מדגם חדיש.

פקידות ומזכירות
קורספונדנציה • כתבנות • חשבונאות • בנקאות • ארכיב • ספות החן, נמוסין

כתיבה במכונה
קורס מזורז בשיטה עיוורת ב־12 שעות לימוד אינדיבידואלי פרקטיקה חינם.

✱ אחריות להצלחתך בבחינות ✱

ת"א אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 615314 · ירושלים מרדכי בן־הלל 10 (פנת בן־יהודה) טל. 232748
ת"א רח' דיזנגוף 82 (ליד כיכר דיזנגוף) טל. 724335 · רמת־גן רחוב ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 724335

אוניברסיטת חיפה

מזכירות ההרשמה וקבלת תלמידים

מודיעה כי נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשל"ה ללימודי מ"א

בחוגים המפורטים להלן:

✱ מקרא
✱ היסטוריה של עם ישראל
✱ ספרות עברית
✱ תולדות הציביליזציות הימיות
✱ פילוסופיה
✱ היסטוריה כללית
✱ אנגלית
✱ פסיכולוגיה עד ליום ג', (21.5.74)
✱ סוציולוגיה
✱ אנתרופולוגיה
✱ מדע המדינה
✱ בית־הספר לעבודה סוציאלית

וללימודי תעודה:

✱ ספרנות
✱ מינהל במלונאות

המכללה בית־ברל

רישום מועמדים
לשנת הלימודים תשל"ה

ללימודי תואר ראשון וללימודי תעודה

• **בית הספר להכשרת עובדי הוראה וחינוך**

חינוך חברתי, תנועתי ומשלים
מקצועות ההוראה בבתי הספר העל־יסודיים
היסטוריה כללית ותולדות עם ישראל וא"י; יהדות (מקרא, לשון, תורה שבע"פ) ספרות עברית וכללית; אנגלית; צרפתית; גיאוגרפיה; מדעי הטבע (ביולוגיה, פיסיקה, כימיה).

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות - ללימודי בוקר במסלולים - מורים לחטיבת הביניים (לימורים אקדמיים)
- מורים לבתי־ספר היסודי
- גננות
- חינוך מיוחד
* ארבע שנות (בשנה האחרונה שילוב לימודים ועבודה מעשית בהוראה בשכר משרד החינוך והתרבות).

• **מינהל מוסדות ציבור**
• **לימודי א"י ותיירות** - מגמת הדרכה
• **ספרנות**

▸ רוב הלימודים (פרט לביהמ"ד הממלכתי למורים ולגננות) מתקיימים בשעות אחר־הצהרים והערב

בדבר פרטים נא לפנות לוועדת הרישום, המכללה, בית־ברל, בשעות 8.00—5.30 (בימי ו' עד 13.00), טלפונים: 052-23151, 03-923124 (עד שעה 14.00) אוטובוס מס' 17 לבית ברל בכל חצי שעה מהתחנה המרכזית בכפר־סבא.

▸ פטור משכר־לימוד בהתאם לחוק החיילים המשוחררים

בבי"ס לגזירה ותפירה

נפתחים קורסים חדשים
ההרשמה מ־3 אחה"צ עד 7

איינשטיין
תל־אביב, רחוב פינסקר 9

משרד החינוך והתרבות · המחלקה להשתלמות עובדי הוראה
הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל · הפקולטה למתמטיקה · המחלקה להכשרת מורים · המדור ללמודי חוץ

השתלמויות מורים

בקיץ תשל"ד ובמשך שנה"ל תשל"ה

א. מתמטיקה

קורסי קיץ:

1. אתגרי חשיבה לגיל הרך — למורי כתות א—ב 30.6—12.7.74
2. קבוצות; אריתמטיקה מודולרית; טרנספורמציות במישור. — למורי כתות ג—ו 30.6—12.7.74
3. סטטיסטיקה והסתברות; טרנספורמציות במישור. — למורי חטיבת הביניים 30.6—19.7.74
4. פרקים במתימטיקה מתקדמת לקראת הוראה במסגרת 4 נק' — למורי החטיבה העליונה 30.6—19.7.74
5. סטטיסטיקה והסתברות; מדעי המחשב. — למורי החטיבה העליונה 30.6—19.7.74

השתלמות שנתית:

1. השתלמות מורי ביה"ס היסודי לקראת הוראת מתמטיקה בחטיבת הביניים — 10 שעות בשבוע במשך השנה.
2. השתלמות מורי סמינרים ומפקחים בהרצת תכניות הלימודים החדשות במתימטיקה. — 10 שעות בשבוע במשך השנה.

ב. פיסיקה

קורס קיץ:
מבנה הפיסיקה; תורת היחסות; תורת הגלים — למורי החטיבה העליונה 23.6—5.7.74

ג. ביולוגיה

קורס קיץ
פיסיולוגיה; ביולוגיה מולקולרית וירולוגיה. — למורי החטיבה העליונה 1.7.74—5.7.74

ד. טכנולוגיה

קורס קיץ
מיקרואלקטרוניקה (כולל מעבדה) — למורי בתי"ס מקצועיים 1.7.74—5.7.74

כל קורסי הקיץ ייערכו בשעות שלפני הצהרים. דמי הרשמה לקורסים של שבוע —.15 ל"י; דמי הרשמה לקורסים של שבועיים ושלושה שבועות —.25 ל"י. פרטים נוספים והרשמה עד 15.6.74 במדור ללימודי חוץ, חדר 22/א', טכניון הדר, חיפה, טלפון 667818.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י/המרכז לתרבות ולחינוך

קשכב
מכון ישראלי להשכלה בכתב

השכלה בכתב חינם לחיילים בשרות מילואים

בסיוע משרד החינוך והתרבות / המחלקה לחינוך מבוגרים ומשרד העבודה / האגף להכשרה ולהשכלה מקצועית — מאפשר לך מישל"ב בתקופת שרותך במילואים ללמוד בכל המחלקות:

1. הכנה לבחינות בגרות ומוקדמות
2. שפות: עברית, אנגלית וצרפתית
3. לימודים טכניים / הנדסיים
4. אוניברסיטה לעם
5. פקידות והנה"ש — כל הסוגים

לקבלת אינפורמציה ותכנית לימודים יש לפנות כדלקמן:
1. קצין חינוך ראשי / ענף השכלה / צה"ל.
2. קציני חינוך ביחידות.
3. מישל"ב, תל־אביב, ויצמן 53, ת"ד 373.

הכונן לבחינות הבגרות בביתך

אנו נכין אותך בביתך, בזמנך הפנוי, ולפי הקצב המתאים לך. למועדי הבחינות הנוחים לך. טובי המורים בארץ יבדקו את שיעוריך. כל לומד רשאי להשתתף בהרצאות ותרגולי סיכום בשלוחת המכון הקרובה אליו - ללא תשלום נוסף.
הנחה של 25% לחיילים.

קורסים נוספים בכתב
• תכנות מחשבים
• רדיו אלקטרוניקה כולל חלקים ומכשירים
• צילום — כולל מכשירי צילום
• גרפיקה שימושית
• פרסום ויחסי ציבור
• אדריכלות פנים

לקבלת תכנית לימודים חינם פנה אישית או שלח התלוש הרצ"ב לת.ד. 28124 תל־אביב. (1)
שם: ____ מעוניין בלימוד: ____
כתובת: ____ טל. ____

בכל מקום בארץ פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 28124 ת"א	תל־אביב רח' סלומון 7 (מעבר לתחנה המרכזית)	חיפה רח' בלפור 5 (בבנין התור לשמן ההילה)	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 61 (מול קולנוע רמה)	באר שבע רח' ההלוץ 86 (מול שכון שביב)
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרבורקו)	פתח־תקוה רח' ההגנה 17 (מעבר)	ירושלים רח' אגריפס 4 (מול קולנוע ציון)	רחובות רח' יעקב 3 (ליד)

המכללה הישראלית להשתלמות בהתכתבות
המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

משרד החינוך והתרבות · המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות
נהלל
מודיע על
המשך ההרשמה

למסלולים הבאים:
1. גננות
2. מחנכות לגיל הרך
3. מורים לבי"ס + התמחות בחינוך מיוחד או בטב הקלאה או הורה המכניסטיקה.
4. מורים לחטיבת־הביניים.
תלמידי מסלול המורים לחט"ב ותלמידים אחרים שירצו בכך ילמדו את מקצועות ההתמחות שלהם במכללת עמק יזרעאל „אוהל שרה", הקשורה לאוניברסיטת חיפה.
לימודים אלו יוכרו ע"י האוניברסיטה כחלק מן הלימודים לקראת תואר ראשון, ויאפשרו מתן דרגת „מורה מוסמך בכיר" ע"י משרד החינוך והתרבות.

ליד המוסד קיימת פנימייה
לתלמידים שיתקבלו יאושרו מלגות והלוואות מותנות בהתאם למצבם הכלכלי.
בחורים ומסיימי שרות צבאי יקבלו מלגות מוגדלות.
ההרשמה — באמצעות הדואר או טלפונית 065-66033 או אישית בבית המדרש בין השעות 12—8.

מלאת חיפה · בשתוף עם · מרכז התרבות שגרירות גרמניה

שעורים ללימוד השפה הגרמנית
בשעות הערב
למתחילים ולמתקדמים

החל מ־19.5.74 · 4 שעות בשבוע

ההרשמה בימים 15—13 במאי 1974 בין השעות 17.30—19.00 במועדון מלאת, רח' גולומב 21, חיפה.
פרטים בטל. 669871 בין השעות 17.30—19.00 בלבד.

איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות?

החוברת „איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות?" מיועדת לכל צעיר ומבוגר המעוניין להשלים את השכלתו התיכונית.
החוברת כוללת:
✱ תקנות משרד החינוך והתרבות. ✱ תוכנית לימודים בכל המקצועות.
✱ שאלוני בחינות מהמועד האחרון. ✱ פרטים על אפשרויות הלימוד בקורסי ערב או בכתב לקראת הבחינות המוקדמות והבגרות.
לקבלת החוברת חינם צלצל 739193 ת"א או 669041 חיפה או מלא ושלח את התלוש במעטפה סגורה.

לכבוד לשכת היעוץ לנבחנים אקסטרניים ת.ד. 28125 תל־אביב למס. 8
אבקשכם לשלוח אלי חינם את החוברת „איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות ?"
שם: ____ כתובת: ____
השכלה: ____ גיל: ____ טל: ____
סמן ב־X במשבצת המתאימה: [1]
לומד ☐, קורס בוקר ☐, קורס ערב ☐, מעוניין ללמוד: קורס לומד ☐ בכתב ☐
במידה והנה חייל מילואים משוחרר ושירתת 75 יום סמן X במשבצת ☐

אוניברסיטת חיפה

מזכירות ההרשמה וקבלת תלמידים

מודיעה כי
בחינת המיון הכלל־אוניברסיטאית

תתקיים ביום ב', כ"א באייר תשל"ד (13.5.74), בשעה 9.30.

מועמדים אשר טרם קבלו הזמנות לבחינה מוזמנים להופיע במועד זה (ראה מדריך לנרשמים עמ' 16) במודיעין בבניין הראשי החל משעה 9.00.

מועמדים הזכאים להנות מזכויות החיילים המשוחררים וטרם המציאו אישורים על כך מתבקשים להמציאם בהקדם, לא יאוחר מה־15.5.74.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה · המחלקה לחינוך מיוחד

בית המדרש למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין

המכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר (מח"ר)
מורה, גננת, בעל(ת) תואר אקדמי

באם הנך מעוניין(ת) בקידום הילד המפגר בשכלו ובילד עם ליקויים בתפקודי המוח פנה(י) לקבלת הכשרה בתחום זה למכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר.
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות בכתב למזכירות בית המדרש ת.ד. 3578 ירושלים, או באופן אישי בין השעות 9—12 בצהרים.

هكذا من الأصل

דרושים

דרוש
למפעל תעשייתי בצפון
קבלן מטבח מעולה
* מועסקים 600 עובדים
* מוגשות 2 ארוחות ביום - בקר וצהרים
* הצעות תתקבלנה רק מבעלי־נסיון

את ההצעות יש להגיש עם פירוט תפריטים ומחירים לת.ד. 1425 חיפה
- סודיות מוחלטת מובטחת -

למפעל תעשייתי גדול ומתפתח בענף המתכת באזור ראשל"צ
דרושים
1. **מחסנאי בכיר**
נסיון של 5 שנים בנהול מחסן, רצוי מפ"טים בכירים, או נגדים אפסנאים, יוצאי צבא.
2. **מחסנאי עוזר**
נסיון של שנתיים, אפשרויות לקידום קיימות תוך כדי עבודה.
3. **מנהל יחידת אקספורט**
נסיון באריזה מוצרים גמורים וחצי גמורים. הבנה טכנית בגרה: נסיון נהול צוות עובדים.
4. **מנהל משמרת**
נסיון של 5 שנים בנהול צוות עובדים. בוגר בי"ס טכני בקצוע מסגרות או מכונאות.
5. **מכוון מכבשים**
עם נסיון של שנתיים לפחות.
6. **חרטים**
עם נסיון של שנתיים לפחות.
7. **מסגרים**
עם נסיון של שנתיים לפחות.
8. **צבעי מתכת**
עם נסיון של שנתיים לפחות.

העבודה: 5 ימים בשבוע
שכר ועבודה בתנאים טובים
ניתנים לפי יכולתו של העובד
לפנות לת.ד. 425 ראשל"צ עבור „מנהל כח אדם"

למפעל תעשייתי כימי גדול במפרץ חיפה
דרושים
1. לעבודות תכנון של מתקנים כימיים
א. מהנדס כימאי מנוסה
ב. מהנדס כימאי מתחיל
ג. טכנאי כימיה
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
2. פקיד רכש לציוד וחומרים
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
3. מהנדס או טכנאי בנין/מכונות
לחישוב כמויות.
4. בוגר הפקולטה לראיית חשבון או כלכלה
לעריכת תקציבים תעשייתיים.
5. כתבנית בשפות עברית ואנגלית
6. שרטטת מכונות
7. מחסנאי טכני לספירת מלאי

מועמדים מתאימים יפנו הצעותיהם אל ת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 594 (מיקוד 31040).

אוניברסיטת חיפה
דרושים
מזכירה כתבנית בשפה האנגלית
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית, שפת אם אנגלית, ידיעה טובה בעברית, יכולת כיתה, הדפסה והתכתבות באנגלית, נסיון קודם של 3 שנים לפחות.
מנהל מערכות בספריה
תאור התפקיד: ניהול המהלים והפעולות הקיימות במסגרת הספריה. הצעות להנהלת הספריה לתפעול בנוגע כתשובים הצעות קצרי נוהל. תיאום עבודות צוות של ראשי יחידות בספריה ופעולות יחידת המחשב.
דרישות התפקיד: השכלה אקדמית גבוהה בשטח האדמיניסטרציה או השכלה במדעי המחשב. כושר כתוב ופיתוח בצורה ברורה בכתב ובעל־פה. ידיעת השפה עברית והאנגלית על בוריין. נסיון מעשי בהבנה עמוקה בפעולת מערכות ספריה יתרון.
דרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

במחלקה לבילוגיה
מחסנאי בקיד טכני
תאור התפקיד: ניהול כתכון המלאי במחלקה. קבלה, המיון וניפוק. אחריות על ציוד וכלים. עזרה בלאי הציוד והחזרים.
הכישורים הדרושים: בעל השכלה תיכונית 3 שנות נסיון מקצועי בניהול מחסן, ידיעת השפות עברית ואנגלית.
הנדסאי/טכנאי בנין
התפקיד: תאום ופיקוח על עבודות בניה ואחזקה מבנים.
הכישורים הדרושים: בוגר בי"ס להנדסאים וטכנאים, נסיון של שנתיים לפחות בביצוע או/ו פיקוח על עבודות בניה ואחזקה, ידיעת השפה העברית.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
טכנאי מכונות:
התפקיד: תאום ופיקוח על עבודות אחזקה של מערכות הסקה, קירור ומיזוג אויר. עריכת נהלי אחזקה, פקוח ותאום על עבודות אחזקה ושיפוץ המבוצעות ע"י קבלנים.
הכישורים הדרושים: בוגר בי"ס להנדסאים וטכנאים במגמת מכונות, נסיון של שלוש שנים בהפעלה ואחזקה של מערכות מים, הסקה ומיזוג אויר, כושר ניהול מרים, ויכולת הפעלה צוות אחזקה.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
שרטט/ת בנין:
התפקיד: ביצוע עבודות שרטוט בנין, ופרטי נגרות וניהול ארכיון תוכניות.
הכישורים הדרושים: בוגר/ת קורס לשרטוט בנין, נסיון של שנתיים לפחות בעבודות שרטוט.
חשמלאי:
התפקיד: ביצוע עבודות אחזקה במתקני מתח גבוה ומתח נמוך, ביצוע התקנות ושינויים במערכה החשמל.
הכישורים הדרושים: חשמלאי מוסמך, נסיון של שלוש שנים בהפעלה ואחזקה של מתקני מתח נמוך וגבוה.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
ההצעות מועמדות נא לפנות בכתב למחלקת כח אדם באוניברסיטת חיפה.

צ. ברדז'יק - מ. צור
מהנדסים בע"מ
דרושים
הנדסאים/ות
טכנאים/ות
שרטטים/ות
בעלי נסיון של שנתיים לפחות בקונסטרוקציות בטון ופלדה
לפנות לטל. 7—32236 תל־אביב, בשעות העבודה

למפעל מתכת גדול בחולון
דרוש
מכונאי ראשי מעולה
בעל נסיון

הכישורים הדרושים:
1) השכלה מקצועית ונסיון מקצועי של 5 שנים לפחות.
2) כושר ארגון צוות מכונאים.
3) אחריות לאחזקת והתקנת מכונות

תנאים טובים ובהתאם לכישורים
— סודיות מובטחת —
*
נא לפנות בכתב־יד בצרוף קורות חיים אל: ת.ד. 1045 תל־אביב.

למפעל לייצור ויבוא מכונות
דרושה
מזכירה בכירה
הכישורים הדרושים:
* ידיעת השפה האנגלית על בוריה כולל ניסוח והדפסה מכתבים.
* ידיעת השפה העברית כולל הדפסה.
* כושר ניהול משרד באופן עצמאי.

שעות העבודה 8.00—16.00
*
בציון גיל, קורות חיים, נסיון קודם ושכר מבוקש לפנות בכתב יד לת.ד. 35005 תל־אביב.
סודיות מובטחת

במפעלי פולגת נמצאת בשלבי הקמה - יחידת מחשב גדולה שתשרת את ארבעת מפעלי השלובת.
למטרה זו דרושים:
1. **מנהל יחידה**
עם נסיון של 5 שנים לפחות בשטח המקצועי והניהולי ביחידה דומה.
2. **מתכנת בכיר**
מועמדים רציניים מתבקשים לפנות בכתב יד, בציון קורות חיים ונסיון לת.ד. 15 קרית־גת (לידי ההנהלה).
— סודיות מובטחת —

למכון לקידום תעשיית הלבידים
דרושה
מזכירה
לחצי משרה
מ־8 עד 12 בצהריים
* ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
* נסיון בהדפסה בשתי השפות.

נא לפנות: לבידי ישראל בע"מ, ת.ד. 14127 תל־אביב, עבור „המכון"

למודולוס - עיצוב וריהוט בע"מ
דרושים
* **איש תיאום ופיקוח**
הכישורים: נסיון של 5 שנים לפחות בענף הבניה והנגרות, בעל נסיון במגע עם קהל. רכב הכרחי.
* **מעצב/ת פנים - מוכר/ת**
הכישורים: בוגר/ת קורס לעיצוב פנים, בעל/ת נסיון במגע עם קהל ובמכירה, לעבודה מפוצלת, 9—1, 4—7.
* **מזכירה**
עדיפות לבעלות נסיון בהנה"ח.

טלפון 248482 — סודיות מובטחת

למוסד בנקאי
דרושים
פקידים/ות
סוג ב.ג בהנהלת חשבונות
רצוי עם נסיון בנקאי.
●
לפנות לת"ד 2146 תל־אביב או לטלפון 50091.

בלרם
יצרני תנורי בישול ואפיה
דרוש עובד בכיר למחי פח
הכישורים הדרושים:
— נסיון בניהול עובדים — (כ־10 עובדים).
— כיוון גליוטינות לחיתוך פח
— עבודות פח שונות
— גיל 25—45
— רצוי תושב פתח־תקוה
לפנות טלפונים: 900285, 900153 ליחיאל.

דרושים לנו:
1) **עוזרת להנהלת חשבונות**
עם ידע בהדפסה על מכונת „אורור".
2) **מזכירה לעבודות משרד**
עם ידע בהדפסה. רצויה ידיעה על טלקס אנגלי.

המשרות הן ליום עבודה מלא.
נא לפנות: בין השעות 8.00—16.00, ל„אלפיר" — יבוא ושיווק, רח' אבולעפיה 30, ת"א, טלפון 823993.

לחברה הנדסית
דרוש
שרטט מבנים
מנוסה
לעבודה במשרדה החיפני
על המעונינים לפנות לטלפון 521737 — 523976 בין השעות 8.00—16.00.

לחברת ביטוח גדולה בתל־אביב
דרושות
* **כתבנית עברית** לפוליסות
* **פקידה לתיקיה**

שעות העבודה 8.00 עד 15.00
נא להתקשר טלפונית 50670 או 59197.

לבי"ס תיכון בתל־אביב
בפקוח משרד החינוך
דרושים
מורים
לשנת תשל"ה
במקצועות: מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, גאוגרפיה, חנוך גופני.
מורים בעלי נסיון ורשיון הוראה יפנו בכתב לת.ד. 14247 תל־אביב

למלון מנדרין (ת"א)
דרושים
1. **מנהל עבודה**
2. **מחסנאי**
השולט בשפה האנגלית.

תנאים טובים.
העבודה בשטח הבניה של המלון
נא להתקשר: טלפון 625955 (תל־אביב)

„תדאה" פיתוח טכנולוגי ואוטומציה בע"מ
דרוש
כרסם ו/או חרט
לעבודות מדוייקות, עצמאי, בעל ניסיון של שנתיים לפחות.
לקבלת פרטים נא להתקשר: 787121

למוסד רפואי צבורי
דרוש/ה
פקיד/ה
השכלה תיכונית
לעבודה במשרה מלאה
לפנות ת.ד. 20083 תל־אביב

למוסד צבורי דרושה
מנהלת חשבונות
כישורים דרושים:
* נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה התאמת בנקים, מיכון.
* גיל מעל 35.

*
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 4265, תל־אביב עבור מספר 109.

בישיבה תיכונית במרכז הארץ
דרושים לשנה"ל תשל"ה
א) **מנהל ללמודי התיכון**
ב) **אדמיניסטרטור**
ג) **מורה לאנגלית**

הצעות נא לפרט הלדות חיים, לצרף אשורים על שנות לימודים ועל נסיון בעבר ולהמציאן לת.ד. 2045 ירושלים (עבור „ישיבה").

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרושים
1. **בוגר בי"ס מקצועי**
במגמת מכונאות תעשייתית
2. **הנדסאי כימיה**

בהצעות נא לפנות לת.ד. 1509 חיפה

לכפר ויתקין — דרושים
1. **מנהל למחסן חומרי בנין**
2. **מנהל חשבונות**

המועמדים מתבקשים להציע מועמדתם בכתב לפי המען: ועד כפר ויתקין.

למשרד רואה חשבון בתל־אביב
דרושה כתבנית
בשפה העברית והאנגלית
לפנות בכתב עם ציון הנסיון לת.ד. 23031 תל־אביב, „עבור כתבנית"

לחברה גדולה בחיפה
דרושה
פקידה כתבנית
עברית-אנגלית
נא להתקשר טלפונית 528255 חיפה

למשרד רואי חשבון
דרושים
בוחנים מרכזים
עם נסיון בעבודה
אפשרות התמחות
●
לצלצל: 03—57946

לחברה מסחרית בת"א דרוש בדחיפות
מנהל חשבונות ראשי
למשרה מלאה
כשורים: בעל נסיון, ידע ביבוא ויצוא, בעל יוזמה לניהול צוות עובדים.
ידיעת השפה האנגלית — יתרון.
תנאים מצויינים.
לפנות בכתב יד בפירוט קורות חיים, השכלה ונסיון, לת.ד. 1334 ת"א למס' 98024949.
— סודיות מובטחת —

למשרד רואי חשבון בתל־אביב
דרושים:
1. **כתבנית מעולה**
בעלת נסיון בהדפסת מאזנים. שכר גבוה בהתאם לרמת ביצוע.
2. **פנסיונר**
עבור עבודות משרדיות.
עבודה חלקית אפשרית
טלפון 611060 — 624076.

מנהל חשבונות
דרוש
למפעל תעשייתי בת"א
5 שעות העבודה ● נסיון קודם הכרחי
טלפון: 827188

לקונפקציית נשים דרושות
תופרות
בתנאים טובים
טלפון 823285 תל־אביב
08.00 — 16.00

...נדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • **דרושים** • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

האוניברסיטה העברית בירושלים

...עה על משרות פנויות של:

ראש צוות גננים
במינהל הר הצופים
מכרז מס' — 3/74

התפקיד — אחריות לאחזקה תקינה של ...בתחום הפעולי והמקצועי. הפעלת הגנ... שימותיהם ופיקוח על עבודתם; ריכוז הניהול הכרוכים בטיפול בגנים, הזמנת חומרים ואחריות לניהול משקי והטכני... חזקת הגנים; השתתפות בקבלת גנים ...צים, פיקוח על תיקון ליקויים בהתאם ...ת קבלה ופיקוח שוטף בתקופת אחזקת ע"י הקבלנים.
...התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנג... רמה המאפשרת הבנת ספרות מקצועית; ...בי"ס לגננות ושתלנות או קורס מקביל; ...של 3 שנים לפחות.

רכז בטיחות
מח' המשק — ביה"ס לרפואה
מכרז מס' — 20/74
התפקיד — מפקח בטיחות במרכז הרפואי ...רסיטאי, בקורת על בטיחות בעבודה, ...ות מחקר, הוראה ובבתי מלאכה. מתן ...; בנושאי בטיחות. קיום קשר עם משרד ...ה ומוסדות בטיחות אחרים.
...התפקיד — ידיעת השפה העברית על ...ואנגלית. בוגר בי"ס תיכון מקצועי או ...תיכון עיוני בעל רקע טכני נרחב; נסיון ...2 שנים בנושא הנ"ל.
— יובא בחשבון בוגר קורס בטיחות המוכר לבטיחות ולגיהות.
— י"ג—י"ד בדירוג האחיד.

בנאי (במרכז חום)
מינהל הר הצופים (2 משרות)
מכרז מס' — 54/74
התפקיד — פיקוח סיפול ואחזקה שוטפת ...דרי מכונות, הפעלת משאבות, מערכות ...קרור, קיום תורנות במרכז החום.
...התפקיד — ידיעת השפה העברית, רצויה ...טכנית. השכלה: בי"ס מקצועי. נסיון ...ות מערכות דומות — יובאו בחשבון גם ...דים באומנות. ידע בריתוך חשמלי (עדי...)
— העבודה במשמרות במשך כל ימות ...
— (נא) — 1 בדרוג הטכנאים.

רתך צנר
במינהל הר הצופים
מכרז מס' — 148/74
התפקיד — ביצוע עבודות ריתוך קונסטר...ה וצנרת מים בלחץ וטמפרטורה גבוהים.
...התפקיד — ידיעת השפה העברית. השכ... טכנית, רצוי בוגר בי"ס מקצועי במגמת ...ת או מכונות. נסיון של 3 שנים בעבודה...
— 2—3 בדירוג הטכנאים.

...נדס בימאי / כימאי
ביה"ס למדע שימושי — מדעי סביבת האדם
מכרז מס' — 176/74
התפקיד — תיכנון, פיתוח והפעלה של ...ת נסיוניות להשבחת מים באמצעות תהליכ...ים כימיים ופיסיקליים. המערכות כוללות ...ות לחץ, מערכות סינון, ממברנות, מכשירי ... ומדידה.
...רים הדרושים — ידיעת השפות עברית ...ית על בוריין. השכלה: מהנדס כימאי, או ... בעל תואר מוסמך.
— העובד יועסק על פי חוזה מיוחד ... קיימת אפשרות הארכה.
— בהתאם לכישורי המועמד בדירוג ...סים או עובדי מעבדה.

*

המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות ושמות ממליצים עד תאריך כ"ט באייר ...ד, 21.5.74, אל: — מחלקת כח אדם, האוניברסיטה העברית, ירושלים מיקוד ...91 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה ....", בהתאם למספר המצויין בראש ...ת המבוקש).

למוסד צבורי
דרוש
...שב משכורת
...נסיון מקיף בעבודות הכנת משכורת ... עבודה לזמניים, קשר עם מחשב
...לפנות בכתב יד בצרוף קורות־חיים, ...ם מדוייק של נסיון קודם בעבודה ...ישת שכר. ת.ד. 4265, תל־אביב, עבור מס. 108.

EVL שרותי חשמל ואלקטרוניקה בע"מ

דרושים
מלפפי מנועים
בתל־אביב
טכנאי מעבדה
לתיקון מכשירי חשמל בת"א
פקידת שרות
לירושלים
טכנאי מכונות כביסה לכל הסניפים.

...אביב, רח' ישראל בק 34, טל. 259251-2-3
...שלים, רח' עמק רפאים 35, טל. 35187
...פה, קרית אליעזר, ככר האודיטו 5, טל. 532603, 533213
...ניה, שדרות ויצמן 7, טל. 25826
...דוד, מרכז מסחרי א', טל. 32291
...ר-שבע, רח' יאיר 18, טל. 71702

SDSI ייצור וייצוא מערכות זכרון מתקדמות למחשבים אלקטרוניים

דרושה
מזכירה
למחלקת הכספים
של המפעל

התפקיד כולל:
1. תפקידי מזכירות כללית
2. תיוק מסמכי המחלקה
3. ניהול תכתובת והדפסות.
4. עזרה למחלקת הנה"ח לפי הצורך.

דרישות המשרה:
1. נסיון קודם בעבודות מזכירות
2. הדפסה מושלמת בשפה העברית וידע בהדפסה בשפה האנגלית.

שעות העבודה 7.30—17.10
5 ימים בשבוע
תנאים טובים מובטחים למועמדת המתאימה
נא לפנות טלפונית אל שפרה.

SCIENTIFIC DATA SYSTEMS ISRAEL LTD
ת.ד. 5101 · חיפה · טל. 667947

דרושה באופן דחוף
למשרה מלאה
בבנק בירושלים
מזכירה-כתבנית
בשפות אנגלית ועברית
עדיפות תנתן למועמדות עם נסיון קודם בבנקאות או בהנהלת חשבונות.

•

פניות יש לשלוח בכתב לת.ד. 2570 ירושלים

לחברת ביטוח בחיפה
דרושות
פקיד/ה
עם נסיון קודם
למחלקת רכב־ביטוח
פקיד/ה
למחלקת הנהלת חשבונות
בנושא התאמות.
דרוש נסיון קודם.
נא לפנות בכתב אל ת.ד. 403, חיפה
— סודיות מובטחת —

מ. ט. קולטון בע"מ
דרוש
סוכן מכירות
בענף מוצרי חשמל
נתונים:
✱ בעל נסיון מכירות בענף
✱ בעל רכב מסחרי
נא לפנות טל. 875484 תל־אביב או בכתב: שביל המפעל 3, קרית המלאכה תל־אביב

לחברה חיפאית
דרוש/ה
מזכיר/ה מנוסה
למנהל הכללי
עברית/אנגלית — הכרחי
גרמנית — יתרון
שבוע עבודה של 5 ימים תנאים טובים
שעות העבודה 8.00—16.30
לפנות ת.ד. 4868 עבור מספר 334.

למשרד מהנדס בנין לתכנון קונסטרוקציות בתל־אביב
דרושים
★ **הנדסאי לתכנון**
★ **שרטט/ת קונסטרוקציה**
לפנות לטלפונים: 230019, 234887
תל־אביב ובערב לטלפון: 234585

למפעל בענף הגרפיקה
דרושים:
מזכיר/ה
לנהל המשרד
פקיד/ה כללי
לשעות 8—1
צלם אופסט
שחור לצלם
גרפיקאי מונטז'יסט
שליח אחראי
עם קטנוע טילון או רשיון.
לפנות בכתב עם פרטים אישיים לת.ד. 20050 ת"א מס. ל/267

טכנאי אלקטרוניקה
ידע רב באלקטרוניקה תעשייתית
בעל מעבדה ברמת־גן.
מעונין לתת שרות קבוע ליבואנים או סוכנים לציוד אלקטרוני בסכונות לתעשיה (טקסטיל, פלסטיקה, מזון וכו').
להתקשר ת.ד. 2487 ר"ג, טלפון 766481 משעות הצהריים.

להוצאות ספרים!!
צעיר משכיל
בעל נסיון בכתיבה ספרותית (שירה וביקורת) בקיא בניקוד
מעוניין במשרה מתאימה
(רצוי בהוצאת ספרים, עתון וכו'...)
לפנות לת.ד. 7120 רמת־גן, או טלפונית — 740608 בערב

לקונפקציה מעולה
דרושה
מודליסטית — גזרנית
וסוכן מקצועי
עם רכב
חברה מבוססת.
תנאים טובים
אפשרי עבודה חלקית.
לפנות ת.ד. 911 ת"א עבור מס. 381.

דרוש מפעיל
מאזור חיפה
ל־ג'י. סי. בי.
חדש
תנאים טובים מאד
אפשרות שותפות
טל. 04-223350

דרושה
נקבנית י.ב.מ.
בעלת נסיון
למשרד בתל־אביב
למשרה מלאה.
על המעוניינות לפנות טלפון 251263.

דרוש
הנדסאי טכנאי חשמל
רק עם נסיון של תכנון אינסטלציה חשמלית. טל. 441911

לחברת שלמה מלמד קבלנים בע"מ
מנהל עבודה
בענף עפר פיתוח
סודיות מובטחת
055-25275

דרוש
נהג שותף
לסמיטריילר
חדש
דגל בק־אקס 320 כ"ס
טלפון 04-253129

דרוש מיד
מרכיב רהיטים
מוכשר ואחראי
לעבודה קבועה.
טל. 231853, 459755

---

1. **תופרות**
2. **גהצניות**
3. **עבודות יד**
דרושות לבוה"ר לקונפקציה.
„פ. שטייניר"
רח' לבנדה 30 ת"א.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרות הפנויות הבאות:
בפקולטה להנדסת חומרים
מזכירת המעבדה
למכניקת החומרים
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית כולל הדפסה; נסיון קודם של 3 שנים לפחות בעבודות משרד שונות.
מס' המשרה: הנ.חמ./120.

כתבנית דו־לשונית
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; ידיעה טובה באנגלית כולל הדפסה.
מס' המשרה: הנ.חמ./121.

באגף פיתוח ותחזוקה
שרברב
הכשירויות הדרושות: נסיון של 10 שנים בעבודות הקמה, הרכבה ותחזוקה של מערכות אינסטלציה בבנין.
מס' המשרה: אפ"ית.ד/87.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם ומס' המשרה עד יום 24.5.74 אל אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32 000.

לחברת בנין ארצית
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
עצמאי/ת
נסיון: 1) של 5 שנים
2) של 3 שנים
עבודה רצופה
מועמדים דתיים מתבקשים לפנות לת.ד. 2770 ת"א, בציון פרטים אישיים ונסיון קודם.

למפעל תעשייתי מתפתח בחיפה
דרוש
מהנדס אלקטרוניקה
לתכנון ופתוח פרויקטים אלקטרו־מכניים
עדיפות לבעלי נסיון בשטח זה.
ידיעת אנגלית חובה.
עדיפות לבוגר ביה"ס מקצועי.
נא לפנות בכתב עם פרטים מלאים לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 595 (מיקוד 31040).

דרוש/ה בדחיפות
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
למשרה מלאה.
לפנות: ארויו פרסומאים בע"מ
טלפון 281179 למועד פגישה.
סודיות מובטחת.

לחברת "עלית"
דרוש מחלק-סוכן
לאיזור תל־אביב
הכישורים הדרושים:
1. נסיון מסחרי
2. רשיון נהיגה
3. ערבות בנקאית
נא לפנות אך ורק בכתב ל„עלית", רמת־גן, ת.ד. 19, מחלקת מכירות, עבור „מחלק".

למשרד מהנדסים בירושלים
דרושים
שרטטים מנוסים
לקונסטרוקציות בטון מזויין
עבודות עפר וכבישים
לקביעת ראיון — טלפון 02-528389

לארגון צבורי בחיפה — דרושה
עובדת סוציאלית מנוסה
לעבודה עם מבוגרים לחצי משרה.
ידיעת גרמנית הכרחית.
נא לפנות בכתב יד עם פרוט קורות חיים לת.ד. 5114 חיפה.

אלגם בע"מ
נס־ציונה · ת.ד. 201 · טל. 958894

לרגל הרחבת המפעל — דרושים

201 — טכנאי אלקטרוניקה
לתכנון קדם ייצור, רצוי נסיון בציוד צבאי.
202 — טכנאי מכונות לתכנון קדם ייצור, רצוי נסיון בציוד צבאי.
203 — טכנאי ייצור לתכנון קדם ייצור, רצוי נסיון בציוד צבאי.
204 — פקחי ייצור דרוש נסיון בענף אלקטרוניקה.
205 — רכזי פרוייקטים
דרוש נסיון של שנתיים לפחות בענף אלקטרוניקה.
206 — עובד לבית מלאכה מכני
בוגר בי"ס מקצועי במגמת מסגרות או מכונות. עבוד שבבי. אחרי שרות צבאי. נסיון קודם לא דרוש.
207 — פקיד טכני רצוי נסיון באלקטרוניקה.
208 — אלקטרונאים
דרוש נסיון של שנתיים לפחות. נסיון בציוד צבאי רצוי.
209 — עובדי (ות) ייצור
נסיון של שלוש שנים לפחות בציוד צבאי.

תנאים טובים למועמדים המתאימים
מועמדים יפנו לת.ד. 201 נס־ציונה בציון פרטים אישיים ונסיון. או טלפונית ל־958894, 767565. סודיות מובטחת.

בית־הספר לבטוח חיים שליד
„אתגר"
מודיע על פתיחת ההרשמה למועד הלמודים מאי (28.5.74).
הלמודים יתנהלו בשעות הערב ע"י מרצים בכירים ומנוסים, בשטת הרצאות, דיונים, תרגולים, סדנאות ועבודת שדה.

נושאי הלמוד העקריים יהיו:
- יסודות השווק
- חוקי חברות בישראל
- פסיכולוגיה של צרכנים
- תכנון השקעות ונכסים
- עקרונות המסוי
- יסודות בטוח־חיים
- יסודות באקטואריה בסיסית
- בטוחים עסקיים

אתגר — שרותי ביטוח חיים

משך הלמודים יהיה חצי שנה ויתחלק ל־2 סמסטרים. ראשון עיוני והשני מעשי (סטאג'). המועמדים לבית־הספר יעברו מיון ע"י בחינות אישיות; בשל מספר המקומות המוגבל יועדפו בעלי רקע אקדמאי.
מסיימי הלמודים בהצלחה, יגשו לבחינות ממשלתיות לקבלת רשיון של סוכן בטוח מורשה, וכל המסיימים יקבלו תעודת־גמר. למצטיינים יתנו מלגות בגובה שכר הלמוד והם ישולבו בצוות המכירות של „אתגר".
הלמודים יתנהלו בתל־אביב, חיפה וירושלים.
המועמדים המתאימים מתבקשים לפנות —
בתל־אביב, למשרדים הראשיים של „אתגר", שד' רוטשילד 69. טל. 614778 (8.00—14.30).
בירושלים, רח' בן־יהודה 10, טל. 231446 ובימים א' ב' ה' בשעות 17.00—19.00).
בחיפה, דרך העצמאות 63, טל. 525224 (8.00—14.30).

נחום יובל בע"מ
שרותי תיאום ופיקוח על הקמת פרויקטים
דרושים:
● **מהנדסים**
● **הנדסאים**
● **טכנאי בנין**
לעבודות פיקוח בפרוייקטים מעניינים
בטבריה ובתל־אביב
— ✱ —
● **נהג לרכב פרטי**
לפנות בכתב בציון הנסיון:
רחוב פרופסור שור 16, תל־אביב, טלפון 445143/4.

לחברה ארצית בענף שרותי־רכב
דרושים לסניף ת"א
אנשי מכירות בכירים
מכונאי (כמנהל־אחזקה)
מנהל־חשבונות
מזכירה בכירה
נא לפנות בכתב־יד, בצרוף קורות־חיים ונסיון קודם אל: ת"ד 32067 ת"א 61320
בציון המשרה המבוקשת
סודיות מובטחת

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

דרושים

מנהלים · פקידים · מהנדסים · טכנאים · בנאים · שרברבים · עובדים · אחרים

אלג'ים בע"מ

נס-ציונה · ת.ד. 201 · טל. 958894

לרגל הרחבת המפעל

דרושים

101 — **מהנדס אלקטרוניקה בכיר**
ריכוז וניהול פרוייקטים עד לגמר הייצור.
נסיון דרוש: שלוש שנים לפחות בניהול פרוייקטים.

102 — **מהנדסי ייצור**
לארגון מערכות תפ"י ותפקידי ניהול בייצור.

103 — **טכנאי אלקטרוניקה**
לעבודה במיקרו־גלים.
נסיון דרוש: שלוש שנים לפחות.

104 — **טכנאי אלקטרוניקה**
לעבודה במעגלים אנלוגיים ודיגיטליים.

105 — **מנהל עבודה**
נסיון בציוד צבאי רצוי.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

מועמדים יפנו לת.ד. 201 נס־ציונה בציון פרטים אישיים ונסיון, או טלפונית ל־958894, 767505. סודיות מובטחת.

לביה"ס התיכון המקיף השש שנתי ע"ש פרקאוף — אור־יהודה

דרושים

1. **מורים אקדמאיים**
בעלי רשיונות הוראה לכל המקצועות העיוניים הרגילים.

2. **מורים**

לפקידות	מתכת
הנה"ח	מלאכה
אופנה	ציור
כלכלת	מוסיקה
בית	חקלאות
נגרות	

3. **מדריכים לחוגים** (עיוניים ובידוריים).
4. **מדריך/ה גדנ"ע**
5. **מורים אקדמאיים בכירים**
לתפקידי ריכוז מיוחדים.

*

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב להנהלת בית־הספר.

לחנות רהיטים

דרושה

פקידה כללית

עם ידיעת הדפסה בעברית
שעות עבודה מפוצלות

●

נא לפנות לגב' צפורה חיפה טל. 04-666990

תדיראן

למנהלת המחקר והפיתוח באגף המרכזי לתכנון ופיתוח

דרושים:

1. **מהנדס אלקטרוניקה**
לעבודת־מטה בבדיקת חידושים ב־מערכות אלקטרוניות ואפשרויות יישומם בחברה.
בעל־נסיון בפיתוח תעשייתי של מערכות וציוד אלקטרוניים.
— תואר שלישי/שני באלקטרוניקה וידע בקשר סיפרותי.
— שליטה בעברית ואנגלית ורקע בסחוני מינהלי.
2. **מזכירה — כתבנית**
לעבודה עם מנהל בכיר ועם צוות אקדמאי, בעלת־נסיון במזכירות, בהתכתבות ובניהול תיקיה.
— השכלה אקדמאית/תיכונית/סכמית.
— כושר הדפסה טוב בעברית ואנגלית ורקע בסחוני ומינהלי.

שעות העבודה ומיקומה:
א'—ה' מ־7.30 עד 16.30 תל־אביב.

מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב למחלקת כח אדם ת.ד. 648 ת"א בציון קורות החיים ונסיון מקצועי.

— סודיות מובטחת —

אוניברסיטת תל־אביב

דרושים/ות

למחלקת המנגנון

כתבנית עברית

מעולה, בעלת נסיון של שנתיים לפחות בעבודת הדפסה (עפ"י חוזה מיוחד).

למכון לארכיאולוגיה

רכז למחנה חפירות תל באר־שבע

תאור התפקיד: שמירה על סדר היום בהפעלת מחנה חופרים המאכלס כ־200 איש, קשרים עם גורמי חוץ במקום; דאגה להפעלת אנשי שרותים; פקוח על מתקני המחנה; דאגה אישית לכל משתתף בחפירות בהתאם לדרישות.

הכישורים הדרושים: נסיון בארגון וניהול צוות עובדים; ידיעת השפות עברית ואנגלית; יתרון לבעל נסיון בניהול מחנה מאוכלס.

למועמד שיענה על הדרישות הנ"ל — תנאי שכר בהתאם.

העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד לתקופת החפירות מ־15.6.74 עד 15.9.74.

ליחידת המחשב

מתכנת מערכות

הכישורים הדרושים: בעל נסיון של שנתיים לפחות במחשבים גדולים, רקע במערכות תקשורת (הפעלה), ידיעת שפת מחשב הכרחית.

*

על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה לענף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב, עד ליום 17.5.74.

מועמדים שימצאו ראויים יוזמנו לראיון אישי.

לחברת טקסטיל בתל־אביב

דרושים:

1. **מנהל סניף**
2. **מכבר מנוסה**

●

לפנות עם פרוט נסיון והמלצות לת.ד. 29632 ת"א
טלפון 57951 מ־8 עד 1.00
251840 — בערב

לחברת להב
יצרני הלבשה בע"מ

דרושים

1. **קנין**
כישורים: ידע כללי בענף הקונפקציה לרכישת אביזרים
2. **מבקר מתפרות**
כישורים: ידע בענף הקונפקציה ובקורת טיב; נסיון של 3 שנים לפחות; רצוי עם רכב
3. **מנהל משק**
כישורים: נסיון באחזקת מפעל יצרני לפחות 5 שנים

המעוניינים יפנו לטל. 03-827102 ת"א או 02-911722

למשרד הנדסי

דרוש

מהנדס

לעבודות תאום ופיקוח על בניה

נא לפנות בשעות העבודה לטלפון 03-243069
ובערב לטלפון 03-747556

מכון ויצמן למדע

דרושים:

* **פקיד חשבונות**
הכישורים הדרושים: ידע בהנהלת חשבונות, נסיון מעשי של 3 שנים בעבודת חשבונות, ידיעת השפות עברית ואנגלית. (משרה מס' 226).

* **פקיד משכורת**
הכישורים הדרושים: ידע בחישוב משכורות ובדיני מס הכנסה, נסיון של 3 שנים בהכנת משכורות, ידיעת השפה העברית. (משרה מס' 227).

על המעוניינים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, למח' המנגנון, ת.ד. 26 רחובות 76100 — בציון מס' המשרה.

למוסד ממלכתי בתל־אביב

דרושים

סטודנטים/סטודנטיות

לעבודה משרדית — במשרה חלקית

העונים לדרישות הבאות:

* אחרי שירות צבאי
* יכולת לעבוד 4 שעות רצופות מדי יום (בין השעות 08.00—18.00) במשך שנה אחת לפחות.

התנאים המוצעים:

* שכר לשעה 5.20 ל"י
* החזר הוצאות נסיעה.

● **מעוניינים** מתבקשים לפנות לת.ד. 33232 ת"א מיקוד 61330 בציון פרטים אישיים מלאים.

לחברה ארצית
דרושים למוסכיה בתל־אביב

מכונאים

לעבודה קבועה

העובד יקבל:
משכורת חודשית (החל מהחודש הראשון)
משכורת 13
בטוח חיים על חשבון המעביד
תנאים סוציאליים מלאים

נא לפנות ל„הרץ" רח' קרליבך 10, ת"א, טלפון 263151

דרוש

פועל (פועלת)

למכונת קיפול נייר קטנה

נסיון קודם רצוי

●

לטלפון 621183
בשעות 8.00—12.00

למשק המרכזי של חברה ליבוא

רכב נוסעים

דרוש

מהנדס מכונות

הכישורים הדרושים:

* נסיון מעשי של שנתיים לפחות
* ידיעת השפה הצרפתית ראו האנגלית על בוריין

המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 7095 ת"א עבור מס' 26 נא לפרט קורות חיים, נסיון בעבודה ודרישת שכר

בישיבה התיכונית בשעלבים

דרושים

לשנה"ל תשל"ה

מורים

במקצועות הבאים:

1.	**אנגלית**	משרה מלאה
2.	**תנ"ך**	3/4 משרה
3.	**עברית**	3/4 משרה
4.	**פיסיקה**	משרה חלקית
5.	**כימיה**	משרה חלקית
6.	**ביולוגיה**	משרה חלקית
7.	**מחשבת ישראל**	משרה חלקית

על המעוניינים (רק מורים דתיים) לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 16180 ירושלים.

KETER PUBLISHING HOUSE JERUSALEM LTD.
P.O.B. 7145, JERUSALEM

requires

TRANSLATORS

from DUTCH into ENGLISH
in the humanities and science
for a large-scale encyclopedic project
on a free-lance basis

Only qualified persons holding University degrees in the above fields with a perfect command of English are invited.

Please apply in writing indicating field of specialization, experience in translation and the time available for translation.

לרדמונד אמקור בע"מ
ירושלים
ייצור מנועים חשמליים

דרוש/ה פקיד/ה

לחישובי זמני עבודה

תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה

על המעוניינים להתקשר לטלפון מספר 02-521106/7.

סודיות מובטחת

דרוש

עובד לצרכניה

של

כפר־ויתקין

עד גיל 35

לפנות טלפון:
053-96316

דרושה אשה

(בגיל 40—45 בערך)
לבישול ועבודות בית קלות בהרצליה פיתוח

אך ורק עם לינה במקום.
— המלצות נדרשות —

*

לפנות טל' 932177.

איל חברה למוצרי מתכת בע"מ

דרושים

1) **טכנאי ייצור**
2) **ראש צוות עיבוד שבבי**
3) **חרטים־כרסמים**
4) **משחיז כלים**
5) **עובדי ייצור**

המעוניינים להשתלם בעיבוד שבבי (בשכר מלא).

למועמדים המתאימים מובטחים תנאי שכר טובים ועזרה בהשגת דיור בכרמיאל.

נא לפנות למפעל ת.ד. 21 כרמיאל טל. 988072

למשרד אדריכלים ברחובות

דרושים

1. **אדריכל/ית** צעיר/ה
2. **שרטט/ת** עם נסיון של 3 שנים לפחות

לפנות אדריכל מ.ד. אשכנזי, טל. 951637
8.00—16.00

פיליפס

תעשיות אלקטרוניות (1973) בע"מ

דרוש

איש אחזקה

עם ידע בתיקון מכונות עדינות

לפנות אישית בשעות העבודה לפילוט רדיו, רח' הצפירה 19, ת"א (ע"י התחנה המרכזית) למהנדס הראשי.

תנאים טובים לאדם המתאים

עבודה בטחונית מענינת בשטחים המוחזקים

מוצעת למשוחררי צה"ל עד גיל 30

ששרתו בתפקידי פיקוד והנם בעלי תעודת בגרות לפחות

אנו מציעים:

* תנאי עבודה ושכר טובים.
* קביעות בעבודה.
* אפשרויות קידום
* לימוד שפה ערבית בתנאי פנימיה עם שכר
* הצמדת רכב בתום תקופת ההכשרה

מעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 (למס' 1) בצירוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים.

מכון ויצמן למדע

דרושה כתבנית אנגלית - עברית

בעלת נסיון בניהול משרד
משרה מס' 228

על המעוניינות לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים ונסיון קודם, למח' המנגנון, ת.ד. 26, רחובות 76100 — בציון מס' המשרה.

דרושה

עוזרת למנהל חשבונות

רצוי עם נסיון בהכנת משכורות

תנאים טובים למועמדת המתאימה.

נא לפנות בכתב לת.ד. 11010 תל־אביב עם ציון מס' טלפון לקביעת ראיון עבור מס' 60.

דרוש

אדריכל פנים

עצמאי ובעל נסיון
תנאים טובים

בפרטים, נא לפנות ת.ד. 29326 ת"א
עבור אדריכל

לבית חרושת פרמצבטי
שמשרדו בצפון תל־אביב
דרושה

מזכירה כתבנית

בשפות עברית ואנגלית
שעות העבודה: 08.00—16.00
נא לטלפן 236019, 244871 ת"א

דרוש נהג

מנוסה

לעבודה במשאית לילנד עם הייבר

תנאי עבודה נוחים „קבוצת הטרקטור"
טל. 787804 מ־7
בערב — 788644

דרושים

* **כרסם**
מעולה לתפקיד בכיר.

* **כרסמים**
בעלי נסיון מ־5—2 שנים.

למפעל מתכת מבוסס באיזור ר"צ
תנאים מצויינים.

טל. 785707, בערב — 745188

לחברה אמריקאית בת"א

דרושות

1. **מזכירה**
רצוי ידיעה טובה באנגלית
2. **מרכזנית־כתבנית**
עם ידע באנגלית

5 ימי עבודה בשבוע
משרה מלאה

להתקשר בשעות 9—13 טל: 625161
611756 תל־אביב

למשרד רואי חשבון גדול בינוני דרושים

בוחנים מרכזים

אפשרות להתמחות ולהתקדמות

טלפון 611851
ת.ד. 29816 ת"א

דרושים

מיקרוביולוגים
כימאים אנליטיים

נא לפנות לד"ר קליין, בלשכת מכוני התערובת ביתן אהרן, דאר כפר ויתקין טל. 053-23518.

למפעל תעשייתי בבת־ים

דרוש

מנהל חשבונות

רצוי בעל ידיעה בהכנת שכר עבודה

נא לפנות בציון קורות חיים ומשכורת מבוקשת לת.ד. 1696 ת"א, עבור „מנהל חשבונות"

FIAT

...מוסכי ... בתל־אביב ... מכונאי־רכב ... חשמלאי־רכב ... מנהל חשבונות ראשי ... בארכיב ... כתבנית עברית ... LIFE ... מנהל/ת חשבונות ... ראשי ... אדריכל

...נדסים · טכנאים · מכונאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

FIAT

וכנות מכוניות לים התיכון בע"מ

...בור מוסכינו בתל־אביב

עם הרחבת שירותינו
דרושים לנו אנשי מקצוע
בתחומים הבאים:

בוחן־רכב ראשי
בעל נסיון רב וכתב הסמכה למיהול מוסך

חשמלאי־רכב
בעל כתב הסמכה

עוזר חשמלאי

מכונאי־רכב
בעל כתב הסמכה

מכונאי־רכב
מכל הסוגים

מחסנאי
לניהול מחסן כלי עבודה. בעל נסיון רב בעבודות מוסך

...עמדים רציניים העונים לדרישות ...ל והמעוניינים להצטרף לצוות ...ומי בתנאי עבודה מצויינים, מת... ...קשים לפנות אישית ביום שני, 13.5.7..., בין השעות 14.00—18.00 ...נתה"צ, למר חיימוביץ, רח' יצחק ...דה 30, תל־אביב.

...פעל תעשייתי בסביבת חדרה
המעסיק כ־100 עובדים
דרושים

מנהל חשבונות ראשי
מחסנאי
מכונאי (בעל ידע בקירור)

לפנות בהקדם לת"ד 29582 ת"א 61... (עבור מפעל תעשייתי) ולפרט ...ות חיים. סודיות מובטחת.

...מוסד בנקאי בתל־אביב
דרושות

פקידה בארכיב
בוגרת תיכון

כתבנית עברית
בעלת נסיון

...טים נא לפנות לת.ד. 1462 ת"א, טלפונית 52666, קו פנימי 357.

LIFE

...כנון והנדסה ...עשייתית — ...ייף בע"מ

דרוש/ה מיד
מנהל/ת חשבונות

בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות ...דרושה ידיעת השפה האנגלית על בוריה.

המעוניינים יפנו בכתב למח' ...כח אדם ת.ד. 1031 חיפה.

לבית ספר תיכון מקצועי עמל א'
שכון ויצמן רמלה
דרוש

אפסנאי ראשי

מועמדים בעלי כישורים מתאימים ונסיון, יפנו לבית הספר טלפון 965205

למשרד אדריכלים בירושלים

דרוש אדריכל
לפחות 3 שנות נסיון
טלפון — 02—533271

לחברת "רפאל" מצפה רמון
(ממפעלי כור)
דרושים
למפעלה במצפה רמון

מנהל מחלקה לעיבוד שבבי
(אחראי על 12—15 עובדים). דרוש נסיון קודם בחריטה וכרסום, רצוי בוגר בית ספר מקצועי.

אחראי למחלקת כלים ואחזקה במפעל
דרוש נסיון קודם בביצוע כלים לעיבוד שבבי ואחזקת מכונות לעיבוד שבבי תפקיד בעל אתגר רב.

מכנאי - שרטט למשרד המכני במפעל
לשרטוט כלי ומתקנים דרושה השכלה מקצועית ונסיון של שנה לפחות בתעשיה.

עובדי ייצור
עובדים בלתי מקצועיים
המעוניינים ללמוד מקצוע בענף המתכת ולהשתלב במפעל.

למועמדים שיימצאו מתאימים יינתנו תנאי שכר טובים החל בעזרה בדיור במקום (במצפה רמון הנחה ניכרת במס הכנסה) באים בחשבון רק בעלי משפחות.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 7 במצפה רמון בפרוט קורות חיים ונסיון קודם.

— סודיות מובטחת —

לביה"ס התיכון המקיף השש שנתי ע"ש פרקאוף — אור־יהודה
דרושים

1. מנהל משק
2. מזכירה
3. ספרן מוסמך או מורה ספרן
4. גנן
5. לבורנטית
6. עובדת מונעת
7. אחות
8. שרת

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב להנהלת בית־הספר.
במשרות הנ"ל אפשר להתחיל גם בשנת הלימודים הנוכחית.

קודיש ל. קדלו
מהנדסים יועצים בע"מ
באר־שבע
דרושים

הנדסאים / טכנאים
לעבודות תכנון צנרת תעשייתית — מיכלים וקונסטרוקציות פלדה

● לאנשים המתאימים תנאי שכר טובים
● שבוע עבודה בן 5 ימים

לפנות בכתב לפי הכתובת: רחוב הכותל המערבי 21, באר־שבע, או בטל. 057-77515.

ל"אמבין" תעשיות פלסטיות לבנין בע"מ
אשקלון
דרושים:

1. **מהנדס מכונות**
2. **טכנאי מכונות**

תנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות בכתב לת.ד. 10 אשקלון
— סודיות מובטחת —

לחברה פרטית
דרושה

מרכזנית פקידת קבלה
לאחר שרות צבאי
הדפסה במכונת כתיבה עברית
רצוי נסיון בהפעלת מרכזיה

מועמדות בעלות כישורים מתאימים תפנינה לעליות, טלפון 765071, בימים א'—ה' — בין השעות 08.00—16.00, ביום ו' בין השעות 08.00—13.00

דרושים

פוקדים - גברים
לצרכי סטטיסטיקה ב"אגד"
בתנאים טובים
באים בחשבון גם פנסיונרים

לפנות, באזור המרכז למר משה לביטון, בית־אגד, דרך פ"ת 142 ת"א ● בירושלים והסביבה, לבית המקשר, למר רכניץ, בין השעות 10.30—14.30

הארגז
גבורי ישראל 94 תל־אביב
דרושות:

1. **פקידה כללית**
2. **פקידה כתבנית**

לפנות בין השעות 7.00—15.00 רזכברג טל. 32251

לחברה למכונות משרדיות בת"א
דרושים:

1. מנהל חשבונות עצמאי
2. פקיד להנה"ח

לפנות בציון פרטי נסיון והשכלה לת.ד. 21107 ת"א
סודיות מלאה מובטחת

לחברה למכונות משרדיות בת"א
דרוש

מכנאי אלקטרוניקה
נדרש השכלה מושלמת ונסיון מתאים.

לפנות בציון פרטי נסיון והשכלה לת.ד. 21107 ת"א
סודיות מלאה מובטחת

לביח"ר לאריגה
דרושים:

1. אורגים — סוג א"א לנולים אוטומטיים.
2. מייסטר — לנולי קרומפטון W-3 זאורר W-100
3. עובד למחסן — כולל סבלות. עבודה קבועה בתנאים טובים

א. ארקין
גבורי־ישראל 113
טל. 253084 ת"א

לחברה למכונות משרדיות בת"א
דרושה

מזכירה
עברית אנגלית מעולה

בציון פרטי נסיון והשכלה לפנות אל ת.ד. 21107 תל־אביב
סודיות מלאה מובטחת

למשרד ארכיטקט בתל־אביב — דרושים

1) אדריכל/ית
2) שרטטת פקידה

עם נסיון של שנתיים לפחות לעבודה מגוונת
טל' 281370 מ־8.00—1.00 לפנה"צ

מנהל עיבוד שבבי
מעונין בהצעות עבודה בתור מנהל מחלקה באזור המרכז
לפנות: הדר שלמה, רח' ארלוזורוב 50/19 פתח־תקוה.

למשרד אדריכלים
דרושים

1) אדריכל
2) שרטטת

טל: 230016

דרושות פועלות לאוברלוק ועבודות־יד
תנאים טובים
סריגי ארצי
ת"א, רח' אילת 22

למשרדה הראשי בת"א של
חברת ביטוח ארצית
דרושים לרגל הרחבה:

1. **מנהל ענף ביטוח**
תיאור התפקיד:
ניהול כללי
ריכוז ופיתוח מכירות
הכישורים:
נסיון של 5 שנים לפחות בתכנון וניהול מכירות, פיקוח ארגוני והפעלת צוות עובדים. עדיפות לבעלי השכלה גבוהה עם נסיון בענף הביטוח

2. **פקיד אחראי למחלקת חשבונות**
תיאור התפקיד:
הכנת דו"חות סטטיסטיים ועריכת חשבונות עם גורמים שונים.
הכישורים:
ידע בהנהלת חשבונות. נסיון של 3 שנים בעבודות דומות

3. **פקידה לקבלת קהל**
הכישורים:
נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עצמאית עם קהל. ידיעת השפות עברית, אנגלית/גרמנית הכרחית

4. **פקיד/פקידה**
לעריכת גליונות חישוב — ביטוח חיים
הכישורים:
השכלה תיכונית עם ידע בחשבונות ו/או פקידות כללית

5. **כתבנית**
עדיפות תינתן לבעלת נסיון בהדפסת פוליסות ביטוח

הצעות בכתב יד, בציון תודות החיים נא להפנות לת.ד. 4143, תל־אביב, עבור מס' 105
— סודיות מובטחת —

מעוניינים למסור

עבודות חריטה וכרסום
דגם בודד
וסדרות ייצור קטנות

*

יצרנים המסוגלים לבצע עבודות מדויקות מתבקשים להתקשר טלפונית ל־04-511591.

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרוש

טכנאי ייצור
מנוסה

עם וותק של 5 שנים לפחות לעבודות שכר עידוד ושיפור שיטות
למועמד מתאים — תנאים טובים
נא לפנות לת.ד. 1423 חיפה, או טלפונית 04-711126, להנדסת ייצור.

דרושות

נקבניות
בעלות נסיון
טל' 251591 — לאהובה

למוסד ציבורי בתל־אביב
דרושה

מזכירה כתבנית
למשרה מלאה

נא לפנות לת.ד. 33157 תל־אביב עבור מס. 825

רסקו RASSCO
חברה להתישבות חקלאית ועירונית בע"מ

לפרויקט בניה גדול בחוץ־לארץ
דרושים

מהנדסי בנין
נסיון של 5—7 שנים לפחות בעבודות ביצוע בהיקף גדול

מנהלי עבודה
נסיון של 7 שנים לפחות בעבודות ביצוע בבניה בהיקף גדול

אפשרות גם לתקופה של 6 חודשים

מהנדסי בנין
נסיון רב בביצוע ופיקוח לצורך בקורת על איכות וטיב בעבודות בניה

מהנדס אינסטלציה
נסיון בעבודות ביצוע של עבודות ביוב, נקוז, צנרת מים ומזוג אויר בהקפים גדולים במבנים רבי־קומות

לכל המשרות דרושה ידיעת השפה האנגלית
* תנאים טובים *
מועמדים מתאימים מתבקשים להתקשר ל"רסקו" מחלקת כח־אדם-חו"ל, טל. 622211 תל־אביב לקביעת ראיון; או בכתב לת.ד. 1058 תל־אביב.
סודיות מובטחת

קולסו בע"מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA U.S.A
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד. 7206, טל. 520071

דרושים

* **מהנדס מכונות**
נסיון של 3—5 שנים לפחות בתכנון פרוייקטים בשטח האלקטרו־מכני. ידיעת אנגלית הכרחית. עדיפות לבוגר בי"ס מקצועי.

* **מהנדס מכונות מתחיל**
לתכנון פרוייקטים בשטח האלקטרו־מכני. ידיעת אנגלית הכרחית. עדיפות לבוגר בי"ס מקצועי.

* **מכנאי מכונות**
לעבודה בשטח האלקטרו־מכני.

* **מכנאי אלקטרוניקה**

— ● —
נא לפנות בכתב בלבד.

קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

בלצן ושות' מהנדסים בע"מ
יועצים לניהול ולכלכלת בניה
רח' ליסין 11, ת"א, טל. 254603, 259280.

דרושים

* **מהנדסי בניין מנוסים**
* **מהנדסי ייצור** (תעשיה וניהול)

לתאום ופיקוח על פרוייקטים רבי ממדים ולאחזקת מערכות שליטה על פרוייקטים בעזרת מחשבים.
העבודות בתל־אביב ובירושלים.
להתקשר בכתב או טלפונית לקביעת ראיון.

רסקו RASSCO
חברה להתישבות חקלאית ועירונית בע"מ

לעבודה בחו"ל
לתקופה של 3 חודשים
דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

* נסיון בעבודה
* שליטה מלאה באנגלית

נא לפנות: ל"רסקו" מח' כח־אדם־חו"ל טל. 622211 תל־אביב לקביעת ראיון; או בכתב לת.ד. 1058 ת"א
סודיות מובטחת

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

דרושים

מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

למפעל תעשייתי גדול בנמפרץ חיפה

דרושים:

* **מהנדס מכונות** בכיר
נסיון של 10 שנים לפחות בתכנון בתעשייה הכימית או הפטרוכימית, תכנון צנרת וציוד, וידע בבעיות כח וחום. העבודה דורשת תאום עם מתכנני הנדסה כימית, הנדסת מכונות, הנדסה אזרחית, מכשור ובקרה וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרחית.

* **מהנדס מכונות**
נסיון של 5 שנים לפחות (רצוי בתעשייה הפטרוכימית), נסיון בתכנון צנרת, בציוד ובבעיות כח וחום. העבודה דורשת תאום עם מתכנני הנדסה כימית, הנדסה אזרחית, מכשור וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרחית.

* **מהנדס** מכשור ובקרה
בעל נסיון של לפחות 5 שנים בתעשייה הכימית, נסיון בעבודת תאום עם מתכנני הנדסת תהליך, הנדסת מכונות וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרחית.

* **מהנדס אזרחי**
בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתכנון הנדסה אזרחית, בתעשייה הכבדה או בתעשייה הכימית. העבודה דורשת תאום עם מתכנני חוץ של הנדסה אזרחית, הנדסה כימית, הנדסת מכונות והנדסת חשמל.

* **מהנדס פרוייקט** לנותקני השרותים
(מיכלי איחסון צנרת שטח, מדחסי אויר, מערכות מי קרור, טיפול במים וכו'...). הכישורים הדרושים: מהנדס כימאי או מהנדס מכונות בעל נסיון בנושאים הנ"ל של 5 שנים לפחות. ידיעת עברית ואנגלית — הכרחית.

* **מהנדס מכונות** לאחזקה
נסיון של שנתיים עד שלש לפחות. ידיעה בתכנון ובאנגלית — הכרחית.

* **טכנאי שרטט** לאחזקה
נסיון של 3 עד 4 שנים בשרטוט צנרת מכונות.

* **פקיד אפסנאות** - אספקה
מהות התפקיד: הכנת הזמנות מקרמיות לחו"ל לציוד חלפים וכימיקלים, תכתובת עם ספקים.
הכישורים הדרושים: ידיעת השפות עברית ואנגלית — הכרחית. בעלי נסיון קודם — יועדפו.

* **מנהל חשבונות**
עם נסיון של 5 שנים במפעל תעשייתי בתפקיד עצמאי ואחראי. ידיעת השפה האנגלית — רצויה. תנאים טובים למועמד המתאים.

* **חשמלאים** תעשייתיים
בעלי רשיון מוסמך.

* **טכנאי ייצור** מתחיל.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 99 חיפה, מיקוד 31000.

לבנק למשכנתאות

דרושה

מזכירה-כתבנית

על המעוניינות להתקשר
לטל. 622776/7/8 ת"א
בין השעות 9.00—13.00

דרוש מיד

משקיע

חברה אלקטרוניקה צעירה דינמית באיזור חיפה
מחפשת משקיע למימון פרוייקט רציני בתחום מערכות מבוקרות מחשב.
מוצרי החברה מיועדים בעיקרם לייצוא.
סכום השקעה מינימלי — 600,000.— ל"י
נא לפנות בכתב לת.ד. 855 חיפה

אחוד מהנדסים לפקוח ותכנון בע"מ
ירושלים, רח' עקיבא 6א', טל. 303232

דרושים בירושלים
★ **מהנדס בנין**
★ **הנדסאי או טכנאי בנין**
לעבודות פקוח וחשוב כמויות

אלתא התעשיות אלקטרוניות בע"מ
חברה בת של התעשייה האוירית לישראל בע"מ

אשדוד
למתקן השפופרות
דרושים:

* **מהנדס אלקט'**
לפיתוח מערכות בדיקה הפעלות במתחים גבוהים. רצוי נסיון במיקרוגל.

* **טכנאי אלקט'**
לעבודות פיתוח של ציוד בדיקה. רצוי בעל רקע במיקרוגל וספקי כח למתח גבוה.

* **טכנאי אלקט'**
לעבודה מדידות ואחזקה של ציוד מתקדם. דרוש ידע בסיסי במיקרוגל וספקי כח.

● על המעוניינים לפנות בכתב למחלקת התעסוקה של „אלתא" אשדוד.

ארגטן בע"מ
ברה לייצור מכונות טקסטיל
אזור התעשיה יבנה

דרושים:

* **מהנדס פתוח**
למטרת פיתוח מכונות לצביעת טקסטיל
והוגים דרושים: מהנדס מכונות עם נסיון במכניקת זורמים ומעבר חום.

* **טכנאי ייצור**
עם נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה במפעל מתכת וידיעה טובה לקריאת שרטוטים טכניים.

הסעה מובטחת

נא לפנות לפי הכתובת הנ"ל או טלפונית 055-95251. סודיות מובטחת.

דרושה

מזכירה

ליום עבודה מלא מ־8.00—16.00

הכישורים הדרושים:
* נסיון קודם של 5 שנים לפחות בניהול משרד
* ידע ושליטה מלאה בניסוח מכתבים והדפסות בשפות עברית ואנגלית.

תנאים טובים למועמדת המתאימה.

נא לפנות בכתב בצרוף פירוט נסיון קודם לת.ד. 20127 תל־אביב עבור מספר 20.

לחברה תעשיתית דינמית מחוץ לאיזור תל־אביב

דרוש

מנהל חשבונות מנוסה

יועדף מועמד שסיים קורס למנהלי חשבונות מדופלמים. שליטה מלאה בשפות העברית והאנגלית הכרחית.

תנאים טובים וסיכויי התקדמות למועמד המתאים.

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ופרטים ילאיב על נסיון קודם לת.ד. 28357 תל־אביב

למפעל מתכת בתל־אביב

דרוש

מנהל חשבונות

צעיר ודינמי

לעבודה מגוונת

נא להתקשר: טלפון 471785 ת"א

לחברה בירושלים

דרוש מנהל חשבונות

למשרה מלאה
עם נסיון בעבודה עצמאית

לפנות טלפון 33876 ירושלים

בור מתכת בע"מ

מפעלי הנדסה וולקן - חיפה

דרושים

1. **מסגרים**
בעלי נסיון ובעלי מקצוע מתחילים

2. **רתכים**
בעלי נסיון
למפעל המייצר פריטים העופפתיים ועבודות מעניינות בעלות אתגר
דרושים

א. **פחחים - ומכונאי מטוסים**
לעבודות אלומיניום ואל־חלד

ב. **מסגרי כלים**
לבניית מתקנים וכלי הרמה

ג. **רתכים**
לריתוך ארגון

ד. **מבקרי טיב**
בעלי השכלה מקצועית, לעבר דית אלומיניום ונירוסטה (לא מחייב נסיון קודם)

ה. **צבעים תעופתיים**
(יוצאי ח"א לעבודות צבע ברמה תעופתית)

ו. **חניכים**

תנאים טובים מובטחים
לעובדים המתאימים
קיים שכר עידוד בעבודה

בפרטים נא לפנות: מח' כח אדם — וולקן הנדסה, טל. 04-720082/6 או בכתב: ת.ד. 10001 מפרץ חיפה.

למפעל קונפקציה מן הגדולים בארץ

דרוש

מנהל מכירות ראשי

רק בעלי נסיון של מספר שנים בניהול מכירות בהיקף ארצי, עם צוות אנשים גדול (רצוי בענף), יפנו לת.ד. 21095 ת"א, תוך ציון קיצור תולדות החיים, השכלה, ונסיון קודם בעבודה, עבור: „מנהל מכירות".

עץ הזית

דרושים:

1. קצין בטחון
2. אנשי אחזקה
3. צבעים

לפנות אל מנהל כח אדם עץ הזית ת.ד. 193 פתח־תקוה טל. 917171

למשרד תכנון בע"מ

דרושים

1. **אדריכל/ית**
צעיר/ה בעל/ת נסיון

2. **שרטט/ת אדריכלות**
עם נסיון של 3 שנים לפחות

לפנות טלפון 52195/6/7

למשרד רואי חשבון

דרושים

בותנים ראשיים ובוחנים

אפשרות להתמחות

לפנות ת.ד. 1460 חיפה או טל. 642271

בית ברל
המדרשה להכשרת מדריכי נוער
בשתוף עם משרד החנוך והתרבות והסתדרות הנער העובד והלומד

דרושים

מדריכי נוער

בכל חלקי הארץ

אם ברצונך לרכוש מקצוע רב אתגרים ולבנות לעצמך עתיד בשטח החינוך, הרשם למדרשה למדריכי נוער, למחזור אשר יתחיל את לימודיו ביומי 1974.

משך הלימודים 6—7 חודשים.

מתקבלים בוגרי צבא, בעלי השכלה תיכונית עם לפחות 3 בחינות בגרות במקצועות הומניים. עדיפות לבוגרי תנועות הנוער ולבעלי נסיון בהדרכה.

למסיימים בהצלחה תינתן תעודת מדריך מוסמך מטעם משרד החינוך. קיימת אפשרות להשתלמות במגמת ספורט. למסיימים בהצלחה תינתן תעודת מדריך ספורט מוסמך מטעם „הפועל". הלימודים בתנאי פנימיה. עבודה מובטחת.

פרטים ורישום: בית־ברל, „המדרשה למדריכי נוער" טל. 925051.
רח' הירקון 110, תל־אביב, טל: 241351 (מח' הנוער).

Alitalia

ITALY'S WORLD AIRLINE

דרושים/ות

עבור התחנה שלנו בנמל התעופה בן־גוריון:

• **קציני תחבורה**
• **דיילות קרקע**

הכישורים הדרושים:
ידיעה טובה של השפות: עברית, אנגלית, איטלקית או גרמנית, רצוי נסיון בעבודה בחברת תעופה.

נא לפנות אישית ביום ראשון 12.5.74, בשעה 10.00 לפנה"צ, לנמל התעופה בן־גוריון, קומה ג', חדר 441.

איש ביטוח!

לאור הצלחותינו
בביטוח חיים ואלמנטרי

אנו מתרחבים

דרושים נציגים

ברחבי הארץ

כסוכנים או כמנהלי סניפים

המתאימים שישולבו בחברתנו
יהנו מתנאי קידום

מובטחים תנאים נאותים

המעוניינים בפרטים יפנו: תושבי המרכז ות"א לת.ד. 36377 ת"א. תושבי אזור עמק חפר וחדרה ת.ד. 6367 (10) חיפה. תושבי הצפון וחיפה ת.ד. 6367 (20) חיפה. סודיות מירבית מובטחת.

למנהל מיזוג אויר מרכזי

דרוש

טכנאי

בעל ידע בעבודות חשמל ואחזקה

שרון, תעשיות מיזוג אויר בע"מ
רמת־גן, רח' גלעד 2 (פנת אבא הלל 12) טלפונים 733251, 737626.

דרוש

מנהל איש ביצוע

בעל עבר בטחוני לחברה העוסקת בשרותים (התפקיד מחייב נסיעות).

*

טלפון 411658 (בערבים) רח' לוי אשכול 60 דירה 7 תל־אביב

להוצאת ספרים עם עובד

דרושה עוזרת למנהל חשבונות

סוג ג'

בדבר פרטים נא לפנות לטלפון 611526.

עיסוק

חברה לקדום הכוונה ותעסוקה בע"מ
ת"א, שדרות בן ציון 12, טל. 231173, 232661

דרושים

מהנדס מכונות — תכנון (141), ביצוע ככי וכללי (142), בעל ייצור (143) אחזקה (143) מהנדס בנין — ביצוע (144), תאום (145) מהנדס אלקטרוניקה — נסיון ב־UHF (146) רואה חשבון — מנהל כספים וחשב (147) מנהל חשבונות — ראשי (148) צעיר/ת (149) פקידה / מזכירה — למנוע של חברות ותפקידים — 24 משרות — במרכז (173—150) הנדסאי / טכנאי — מכונות (174), חשמל (175), בנין (176), כימיה (177), אלקטרוניקה (178) אדריכלות (179).

לחברה מסחרית גדולה בתל־אביב

דרושות

1. **מזכירה בכירה למנהל מכירות**
לעבודה עצמאית, אחראית ומגוונת.
הכישורים:
— נסיון קודם בניהול עצמאי של משרד.
— שליטה טובה בעברית ואנגלית כולל הדפסה.

2. **פקידה מחלקתית**
הכישורים:
— נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה פקידותית ורכוז חומר בנושאי רכש ויבוא.
— נסיון בהדפסות.

מועמדות מתאימות תפנינה בכתב־יד לת.ד. 36262 למח' כח אדם בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי קודם.

— סודיות מובטחת —

לחישולי כרמל בע"מ

דרושים

כרסמים

בעלי נסיון

תנאים טובים מובטחים
— לעובדים המתאימים

● **קיים שכר עידוד בעבודה** ●

נא לפנות בכתב לחישולי כרמל בע"מ — אגף כח אדם ת.ד. 30 טירת כרמל או טל. 04-539202/3/4

למעבדות רפא בע"מ
ירושלים, ת.ד. 405

דרוש

מיקרוביאולוג

בעל תואר M.Sc. לפחות
בעל נסיון באימונולוגיה,
לעבודת פיתוח מענינת

לפנות בכתב יד בצרוף פרטים מלאים

לחברה קבלנית לבנין בירושלים

דרושים

1) **מזכירה כללית**
2) **עוזר לחשב משכורות**
3) **עוזר למנהל חשבונות**

משכורות טובות למועמדים המתאימים

לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 3387 ירושלים.

למפעל תעשייתי באיזור התעשיה נוה־יעקב, ירושלים

דרושה פקידה כללית

על המועמדת להיות בעלת נסיון של שנתיים, לפחות בעבודות משרד והדפסות.
רצויה ידיעת השפה הערבית או האנגלית.

לפנות בצרוף תולדות חיים ופרטי נסיון קודם, לת.ד. 668 — חיפה, עבור מנהל כוח־אדם.

לחברת סקר
יועצים למערכות ניהול וייצור בע"מ

דרוש

שליח עם קטנוע

ל־5 ימי עבודה בשבוע
אפשרי גם סטודנט
נא להתקשר טלפונית 453231 ת"א

לוח מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1,90 ל"י
בערבי־שבתות וחגים — 2,50 ל"י

עבודה

דרושים פועלים ופועלות לעבודות ניקיון. אחזקה ושמירה כלים עבודה קבועה בתנאים טובים. נא לפנות: „גן אורנים" — גני התערוכה ת"א. אוטובוסים: „דן" 29 „אגד" 526 טלפון: — 472164 או 479324

דרושים ו/או סלתופה במעלים מודפסים עם נסיון שנתיים כ־פחות. בי מכנאי אלקטרוניקה — אחרי צבא. נסיון שנתיים. 13 סיוע בתחלה לפנות טל. — 6258355.

דרושים פועלים לעבודות נקיון 7־8 שעות בלילה לא שעות ביום טל. 475748.

דרוש סוי מבוגר לחשבונאות ומיכוליגיה/בוגרה בכבית להדרכת ילד בעייתי בן 14 לא שעות לפני הצהריים (בהרצליה) כלי רווב בערב. 938111

דרושה פקידה במבנית למשרד עורכידין תנאים נוחים טל. 229694

עבודה

נוער סוי מבוגר ...

שליחים

דרוש שליח עם מילון לפני צבא לריגה. 291256/7

דרוש נער שליח עם קביעות ל־עבודה קבועה. לפנות: הב' הגנר ...

זבנים

הכשרה לעבודה

קורסים לקוסמטיקה ספרות נשים וספרות גברים בהדרכה מקצועית בקיצור — דיזנה רייכל (בכבר דיזנגוף) 226066

אתמול זכתה ב־.100 ל"י המודעה:

פיניד 4, 69 39.000 כבד עציין, יד ראשונה. 747283 אחה"צ חוץ משבת.

המודעה נמסרה ע"י **יוסף רוט** רמת־גן, רח' הרואה 140

בכל יום זוכה מוסר מודעה אחד ל„לוח מעריב" ב־100 ל"י במזומנים ובכל יום שני זוכים חמישה מוסרי מודעות ב־100 ל"י כל אחד.

כל מוסרי המודעות ל„לוח מעריב" — כולל אלה שזכו בהגרלה היומית — משתתפים בהגרלת הפרס החודשי הגדול שתיערך ב־19 למאי:

"פיאט 126"

FIAT 126

ראה עמוד 17 וב„ימים ולילות" עמוד 44

חפושי קרובים

מבקש חיפוש קרוב משפחה מתבקש אדם מעובדי בית "סבר דיק" שבחולון להתקשר בכתב למואיה 2 תוך ברזל ת"א.

הודעות

לתשומת־לב המטוניינים לשלוח חבילות לרוסיה: "ידיעות" מבצ'... 623756

שעורים

שעורים במתמטיקה ע"י מורה אקדמאי. לצלצל 730340 בצהריים.

(המשך הטור בעמוד 7)

ביקוש עבודה

נער משתתה למשכהים מתמנה ... 1334 תל־אביב

מספרות

חרשים ומסגרים

יהלומים

גזירה ותפירה

עוזרות ומטפלות

פקידים

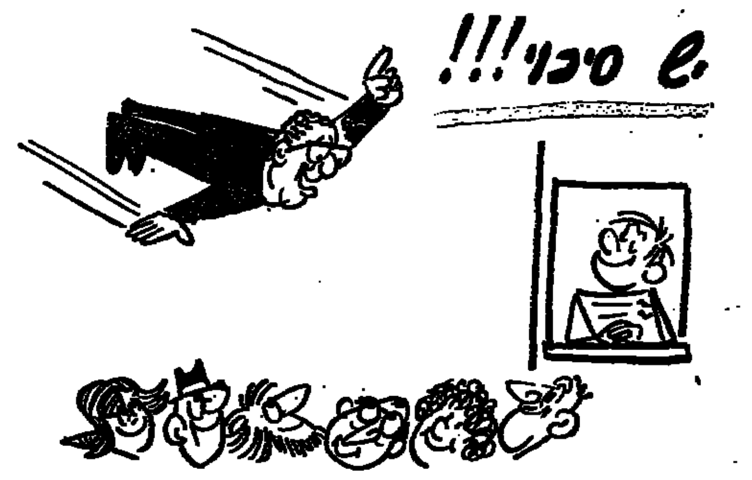

הוא מתכוון כמובן לזכיה במבצע הפרסים הגדול של הלוח מס' 1!...

הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

המשך הצעות עבודה בעמוד 7

(המשך המדור בעמוד 7)

מודעות ל־ לוח מס' 1 מתקבלות:

בתל־אביב: בית „מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2; סניף „מעריב", תל־אביב, שדרות רוטשילד 33; בסניפי „דחף": דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות), אלנבי 123, בן־יהודה 7

בירושלים: סניף „מעריב" רח' הלל 14/16; סניף „דחף": רח' יפו 43; ובכל משרדי הפרסום

בחיפה: סניף „מעריב" רח' הנביאים 32; סניף „דחף" הרצל 11; ובכל משרדי הפרסום

בבאר־שבע: סניף „מעריב" רח' הפלמ"ח 81; סניף „דחף" רח' ההסתדרות 78

בכל סוכנויות „מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום

هكذا من الأصل

עומ מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות
רוטשילד 53. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 2.50 ל"י

דירות

למכירה במבשרת־ציון 1, קוטג' בן 5 חדרים, מטבח, שירותים כפולים, הסקה, גג והכנה, במחיר ...

אם אתה בעל אמצעים ... דירות ... באר ...

(המשך המדור בעמוד 7)

1—1½ חדרים

קבלני בניין

2 חדרים

2½ חדרים

דירות למכירה

3 חדרים ויותר

(המשך המדור בעמוד 7)

25 שנה
עומ מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י
ראה עמוד 17
וב"ימים ולילות" בעמ' 44

בשכר־חודשי

(המשך המדור בעמוד 7)

דירות להשכרה

(המשך המדור בעמוד 7)

וילות ובתים

בדמי מפתח

(המשך המדור בעמ...)

דירות מרוהטות

בתי־דירות

חנויות בבת־ים

(המשך בעמוד הבא)

עמ — מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2: הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 2.50 ל"י

משרדים

משרדים + טלפונים בשכ"ת, בדמ"ש, ולמכירה. "לעבר" מקור ישראל 8 תל־אביב. 612725

3 חדרים בשכ"ת, חול, מטבח ושרותים, 2 כניסות, קופה 2', טלפון. לצלצל 415618 בין 7.00—8.30, 18.00—20.00

2 חדרים במרכז מסחרי בשכ"ת + טלפון, למשרד / תעשיה קלה. 243415 7—4

(המשך המדור בעמוד 7)

אולמות

מחסנים

בתי מלאכה

מבני תעשיה

אולמות למסיבות

תריסים

סירות

עסקים

(המשך המדור בעמוד 7)

חנויות

(המשך המדור בעמוד 7)

הלוואות

תעודות מלווה

(המשך המדור בעמוד 7)

לימודים

רהיטים

(המשך המדור בעמוד 7)

כלי נגינה

(המשך המדור בעמוד 7)

תנורי חימום

רהיטי משרד

מקררים

25 שנה עמ מעריב פרסים ב־55 אלף ל"י — ראה עמוד 17 ב"ימים ולילות" בעמ' 44

(המשך המדור בעמוד 7)

תנורי בשול ואפיה

מזגני אויר

מכירות

(המשך המדור בעמוד 7)

ביקוש דירות

(המשך המדור בעמוד 7)

מכונות כביסה

(המשך המדור בעמוד 7)

(המשך מהעמוד הקודם)

(המשך המדור בעמוד 7)

... ים מרוהטים

מכתב מהאלהים

هكذا من الأصل

עם/מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2; הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33, מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 2.50 ל"י

כלי רכב

שרותי רכב

מכוניות למכירה

עד 1963

1964—1965

1966—1967

1968—1969

1970—1971

1972—1973

המשך מכוניות למכירה בעמוד 7

25 שנה
עם מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י
ראה עמוד 17
וב"ימים ולילות" בעמ' 44

מכוניות להשכרה

ביקוש מכוניות

אופנועים וקטנועים

(המשך המדור בעמוד)

בתי ספר לנהיגה

חיות בית

(המשך המדור בעמוד)

טלוויזיות

(המשך המדור בעמוד)

אביזרי רכב

מעריב

עומר

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות
רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 2.50 ל"י

שידוכים

אלמנה בעלת אידיאות סוציה... [illegible]

אקדמאית נאה ומסודרת מעוניינת להכיר ... [illegible]

פרשי! ברצינות ובמשפחת... [illegible]

[illegible]

בן זוג

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

25 שנה
עומר מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י
ראה עמוד 17
וב"ימים ולילות" בעמ' 44

טיולים

למטיילים מהארגנות הגבוה ... [illegible]

קבוצה של 20 סטודנטים וצעירים ... [illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

חוגים

לירושלמים/יות!!! ... [illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

קניות

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

ריקודים

[illegible]

קייט

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

התעמלות ומסז'ים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

צילום

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

מגרשים

450 מ"ר ... [illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

דודי שמש וחשמל

[illegible]

הלבשה

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

חקלאות

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

טרקטורים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

שרותים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

שטיחים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 7)

עומר מעריב

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לוח ירושלים

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בירושלים:
רחוב הלל 14/16, פתוח מ־8 בבוקר עד 6.30 בערב

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

מכירות

רהיטים

מקררים

כלי נגינה

חדרים מרוהטים

25 שנה
לוח מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י
ראה עמוד 17
וב„ימים ולילות" בעמ' 44

מכוניות למכירה

ביקוש מכוניות

קטנועים

עסקים

חנויות

משרדים

מחסנים

מבני תעשיה

הלוואות

טלוויזיות

חיות בית

טפטים

הצעות עבודה

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

מגרשים

שרותים

שעורים

ביטוח

שדוכים

חוגים

צילום

דודי שמש

אבידות

תריסים

מכונות כביסה

פרסומים

המשך „לוח ירושלים" בעמוד 7

כעת
בתל אביב
דירות לוקסוס
תכנית ל־
* 4½-5-6 חדרים
* רמת בניה גבוהה
* 2 חדרי אמבטיה
* חדר ארונות
* מטבח פאר
* שינוים לפי
דרישת הקונה
המחיר: מ־320 אלף ל"י.
כניסה: דצמבר 1975.
לין דר
רח' גורדון 8, ת"א.
טל. 233144, 765187
רח' שמאי 12 ב', י־ם.
טל. 221937, 233778

דרוש
מגרש ל דונם
באשקלון ברנע א', לבניה
לפנות 051-77480 עד ערב. 03-284464 כל יום בשעה 3.00

מעריב חיפה

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בחיפה:
רחוב הנביאים 32, פתוח מ-8 בבקר עד 7 בערב

תערוכות

הודעות

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים..

ביקוש דירות

עסקים

25 שנה
מעריב
פרסים ב-
55 אלף ל"י
ראה עמוד 17
וב„ימים ולילות" בעמ' 44

חנויות

משרדים

מגרשים

מחסנים

שרותי רכב

מכוניות למכירה

קטנועים

בתי ספר לנהיגה

שעורים

שרותים

מבני תעשיה

טרקטורים

שדוכים

חוגים

צילום

אבידות

המשך ←

דירה בחיפה מתוכננת למענך!

אנו בונים דירות בנות 4 חדרים ברחוב אלנבי.

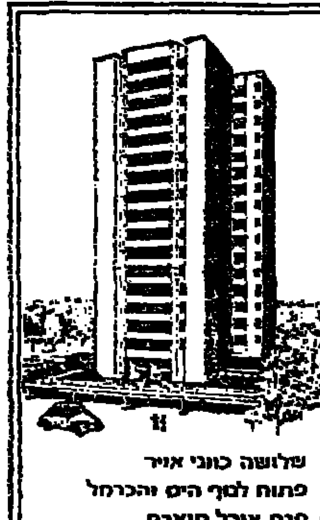

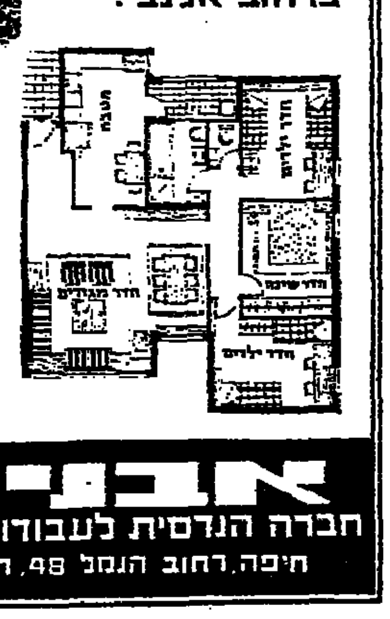

- שלושה כווני אויר
- פתוח לנוף הים והכרמל
- פנת אוכל מוארת
- טלפון פנימי לבקרת הכניסה לבנין
- מכבסה אוטומטית בכל מבנה
- חניית פתוחות ומקורות למכוניות
- מדשאות ושטחים מרוצפים
- משכנתא בלתי צמודה

30,000 ל"י

אבני-רום
חברה הנדסית לעבודות בנין ופתוח בע"מ
חיפה, רחוב הנמל 48, ת.ד. 1541, טל. 664456

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לוח חיפה

(המשך מן העמוד הקודם)

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

כלי נגינה

מכונות כביסה

חיות בית

מכונות תפירה

מטבעות ומדליות

מזגני אויר

סירות

תנורי חמום

מכירות

מקררים

רהיטים

טלוויזיות

קייט

פרסומים

שונות

המשך „לוח חיפה" בעמוד 7

לוח מעריב

בולים

מטבעות ומדליות

מכונות תפירה

(המשך המדור בעמוד 7)

ספרים

שונות

(המשך המדור בעמוד 7)

לוח נתניה

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

מגרשים

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

שדוכים

נופש

הלבשה

שרותים

דודי שמש וחשמל

וילונות סככות

פרסומים

לוח הנגב

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

דירות להחלפה

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

עסקים

חנויות

מכירות

פרסומים

תנורי בשול ואפיה

לוח אשדוד

דירות

דירות למכירה

פרסומים

וילות ובתים

הצעות עבודה

לוח רחובות

דירות למכירה

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

עולם ומלואו בלוח מעריב

חדש!
המיני
דיימו
מכשיר לתויות
סימון שווה לכל כיס
לרכישה אצל ספקי דיימו
ובחנויות מובחרות למכשירי כתיבה.
מפיצים:
אינטרדקו INTRADCO

ועד משתכני
גבעת המבתר
מודיע על
אסיפה כללית
של המשתכנים
אשר תתקיים ביום ד', 15.5.74, בשעה 20.30
בבית פומרנץ, רח' שמעון הצדיק, ירושלים.

להשכרה מיידית
ברח' בן אביגדור 8, ת"א
1) קומת משרדים 325 מ"ר עם מעלית
2) קומת חנויות 400 מ"ר
3) אולם לתעשיה 500 מ"ר (במרתף) עם מעלית וגישה ישירה למשאית
לפנות טלפונים 822953 ,281437 ובערב 224576.

„חלמיש"
חברה ממשלתית-עירונית
לשיקום הדיור
בתל-אביב-יפו בע"מ
מכרז מס' 205/74

חב' „חלמיש" מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לבניית 96 ועוד 104 יחידות דיור בנוה שרת.

מוזמנים להשתתף במכרז קבלנים הרשומים ברשימת הקבלנים המוכרים של משרד האוצר — החשב הכללי לשנת 1973 להיקף כספי לא פחות מ-7 מיליון לירות.

ניתן לקבל את חומר המכרז במזכירות חב' „חלמיש", שד' ירושלים 45, ביפו, קומה ה' תמורת תשלום של 300 ל"י (אשר יש לשלם בגזברות חב' „חלמיש").

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה ומסומנת המצורפת למטרה זו לחומר המכרז ולשימן בתיבת ההצעות חב' „חלמיש", לא יאוחר מיום 31.5.74 בשעה 12.00.

על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית בשיעור של 5% מערך הצעתו.

אין חב' „חלמיש" מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא

א. פרבר
יו"ר מועצת המנהלים

למכירה
לענף הפלסטיק
חומר: פוליאתילן צפיפות גבוהה ונמוכה
מעובד-חוזר-בשיטה מודרנית.
נא לפנות לטלפון 738550—03, 735347—03.

250 מ"ר משרדים
להשכרה
במרכז חולון — רחוב סוקולוב
ניתן לחלק בהתאם לדרישת השוכר.
להתקשר בשעות הערב ל-866704.

אל-בן חברת רכוש והשקעות בעירבון מוגבל
מתכבדת להציע לך
דירה שתאהב לגור בה
בבית הגבוה ברחוב בורלא 39. שכון ל'.
★
לבחירתך מבחר דירות פאר בנות 5—4½ חדרים
בעלות תכנון מודרני ועדכני
בביצוע וגמר ברמה הגבוהה ביותר
מעלות נוספות:

גז מרכזי	הסקה מרכזית	אנטנה מרכזית
אמבטיות מהודרות	מטבח מרווח	טלפון פנימי
הכנה לטלפון חוץ	גינון ופיתוח	
מרכז מסחרי ליד הבית	מגרש חניה	

דירת חלום לכל אשה ומשפחה
משרד מכירות:
"יועצי השקעות חוץ".
רחוב פרישמן 10, תל-אביב, — טלפונים 240224/5
שעות המשרד: מ-8 בבוקר ועד 7 בערב ללא הפסקה
הקבלנים: קלנר — גרבוט — שוסטר; האדריכל: קלנר

שכונות נאמנה
חברה להנהלת נכסים בע"מ
הנהלת בתים משותפים ונכסים בידים נאמנות
רח' דיזנגוף 89 ת"א
טל. 249121, 226764
ת.ד. 11238

פחת רכב
עם תעודות אומן וכתב הסמכה ופועלים וציוד
מחפש מוסך לפחחות
אפשרי: קניה, שכירות, אחזים, באיזור ר"ג או ת"א
723452 מ-8.00—17.00 בעבודה

קבוצת מכשירנים
מוכנה לקבל בקבלנות
הרכבת מכשירים
02-62031 03-753054

למכירה בהזדמנות
שולחן גזירה
מיוחד במינו, אורך 15.70 מטר, רוחב 1.55 מטר.
ניתן לפירוק לפי הצורך.
לפנות טל. 792204.

נדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • **דרושים** מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

ו.ה.ל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה

למחלקת יצור והרכבה
דרושים

נדסאי/טכנאי
לקטרוניקה (מע/525)
לאחזקה ותיקונים של ציוד אלקטרוני מגוון ומתקדם.
נסיון 5—3 שנים.

בנאי
לקטרוניקה (כע/526)
יקות ותיקונים של ציוד אלקטרוני חומים שונים.

למחלקת פיתוח

בנאי
לקטרוניקה (כע/540)
לריכוז תיעוד אינפורמציה טכנית לצורך העברת משימות לייצור.
דרוש ידע במעגלים אלקטרוניים.
דרוש נסיון קודם.

תנאים טובים למתאימים

לפנות בכתב או טלפונית 787131, 782141
מחלקת כח אדם מבצע קדש 48, בני־ברק.

סודיות מובטחת!

תדיראן

דרושות

1. **נקבניות**
עברית מעולות

2. **נקבניות**
אנגלית מעולות

משרה מלאה לפי שעות

מעונינות יפנו לטל. 262346

תדיראן תדיראן

ההסתדרות הציונית העולמית

מודיעה על

משרות פנויות
לעובדות סוציאליות
בעלות נסיון
(74/24)

...ה השכלה אקדמית בבית ספר לעבודה ...אלית בארץ או בחו"ל.
...ת השפה העברית על בוריה הכרחית. רצויה ...ת שפות נוספות.
...עמדות העונות על הדרישות הנ"ל מתבקשות ...ות בקשותיהן תוך פירוט השכלה ונסיון, ...אגף כח אדם, ת.ד. 499 ירושלים 91 000.

לחברה מסחרית חקלאית
גדולה בתל־אביב
דרושים

מנהלי חשבונות
בגיל 30—40

סוג ד' בקי ביבוא ויצוא עם שליטה בעברית ואנגלית.
סוג ג' בעל נסיון.

...א לפנות לת.ד. 2302, ת"א בצרוף תולדות ...יים וציון המשכורת המבוקשת.

חברת ספנות
מחפשת

כתבנית אנגלית

ידיעה בעברית רצויה

ליום עבודה רצוף מ־8 עד 15.30

...פנות טל. 622431 או ת.ד. 1847 ת"א

דרושות
מועמדות
בגיל 20—40
לקורס קופאיות
לעבודה חלקית בחנות
באזורים:
פתח־תקוה, ראשון־לציון
...המועמדות נדרשת ידיעה בעברית, קריאה וכתוב וידיעה טובה בחשבון
...נא לכתוב לת.ד. 866 ת"א עבור מס' 117.

לחברה מסחרית בת"א

דרושים

1) **פקידה מעולה**
כישורים:
השכלה תיכונית
שליטה מלאה בעברית
הדפסה בעברית
נסיון של שנתיים לפחות בפקידות

2) **פקיד מכירות**
כישורים:
השכלה תיכונית
אחרי שרות צבאי
בעל רשיון נהיגה

לפנות בכתב ל„תפארת המכונית"
יצחק שדה 34 תל־אביב

לחברה גדולה בענף הרכב
דרושים

★ **מחסנאי**
חלקי חילוף למכוניות
בעל נסיון של 3 שנים בענף

★ **עוזרת למנהלת חשבונות**
עם ידע בהדפסה באנגלית

★ **עובדת לקופה רושמת**

★ **טלפוניסטית**
עם ידע בהדפסה בעברית

★ **נער שליח**

תנאים טובים למתאימים

הצעות בכתב־יד נא להפנות לת.ד. 1696 ת"א ולציין המשרה המבוקשת.

סודיות מובטחת!

למפעל מתכת
באזור התעשיה רמת־החייל ת"א
דרושה

מזכירה כללית

בעלת נסיון וידע בהנהלת חשבונות, דואר, תיוק וארכיון

נא לפנות למפעל „שליזינגר את ולדמן"
רח' הברזל 29 תל־אביב טל. 472786

לחברה מסחרית גדולה בת"א
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות
עצמאי/ת מעולה

כישורים:
א. ידע בחשבונות של סוכני ביטוח ועיסקות מסחריות הקשורות ביבוא.
ב. נסיון של 5 שנים לפחות כמנהל/ת חשבונות עצמאי/ת.
ג. ידיעה באנגלית רצויה.

תנאים טובים למועמדים מתאימים

לפנות בכתב לת.ד. 8159 רמת־גן, או טל. 623577

קרן הנגב
שד' שאול המלך 35 ת"א ת.ד. 33145

לבית בן־גוריון בתל־אביב
אשר ישמש כמוזיאון וספריה
לעיון ומחקר

דרוש מנהל הבית

אנשים בעלי נסיון וכישורים התואמים תפקיד זה, יפנו בכתב בצרוף תולדות חיים לת.ד. 33145.

מפעלי שער הנגב
ד.נ. חוף אשקלון
דרוש

מנהל חשבונות

מנוסה בחשבונות של מפעל תעשייתי

נא לפנות טלפונית 051-94311 למנהל חשבונות ראשי.

חברה לעבודות עפר כבישים ופיתוח
מחפשת

פועלים מקצועיים

1. להנחת אבני שפה
2. פזור אספלט

טלפון 055-96976 055-91428 לא בשבת
03-950471 מ־8—12, מ־16—18 גם בשבת

דרושים
חשמלאים
לעבודות חשמל בסיני

לפנות:
„אלקטרו־פקוה"
בע"מ
ארלוזורוב 102 ת"א
טל. 220357
בין 9.00—16.00

דרושה
כתבנית עברית
מנוסה
למשרד
שמאי בטוח

נא לפנות בציון נסיון קודם ומשכורת מבוקשת לת.ד. 1263 ת"א, עבור מס 380.

לחברה קבלנית לבניה במרכז הארץ

דרוש
מנהל עבודה
בעל נסיון רב בעבודות שלד וגמר

תנאים טובים למועמד המתאים

בפרטים נא לפנות:
טל. 912050, 917425
בין השעות 8.00—13.00
16.00—19.00

דיוה
בגדי ים וחוף
הרצל 119, ת"א
טל. 826512, 825611
דרושה
פקידה
מתלמדת
להנהלת חשבונות, פקידות כללית ושליחויות
שעות העבודה 8—16

„ראד"
הנדסת בנין בע"מ
בצפון תל־אביב
דרושים/ות

1) **מהנדס סטטיקאי**
3 שנים נסיון

2) **שרטט/ת קונסטרוקציות**
בנין מנוסה

טל. 443854, 451342
בין 15.00—19.00

דרוש
מפקח
על עבודות שמירה

בעל עבר בטחוני
גיל 30—45
בעל־רכב

להתקשר תל־אביב
רח' בארי 7
טלפון 234246

לבית מלאכה להשחזת כלי חיתוך עץ ומתכת

דרוש סוכן
מהמרכז או הצפון

תנאים טובים
סודיות מובטחת
✱
להתקשר
טלפון 04-922834
ובערב — 04-922845

דרושות
תופרות מנוסות
או מתפרות
לבגדי ילדים
בני־ברק

התקשר טלפון 791787

דרוש
מייסטר
לאריגה
בתנאים טובים
בסביבת תל־אביב
לטלפן 792719

נשיונל
חברת האלקטרוניקה
הגדולה ביותר ביפן

דרושה

פקידת קבלה
למעבדת
אלקטרוניקה

לאחר שירות צבאי, בוגרת קורס לאלקטרוניקה או בעלת רקע מתאים לנושא.

נא לכתוב בכתב יד בצרוף תולדות חיים לנשיונל, אבן גבירול 18 תל־אביב, ולציין על המעטפה „פקידת אלקטרוניקה".

NATIONAL

למפעל תעשייתי בירושלים
דרושים

1. **מנהלי עבודה מעולים**
דרוש נסיון של 10 שנים בשטח האוטומציה וניהול צוות עובדים.

2. **טכנאי אחזקה מעולים**
דרוש נסיון של 5 שנים לפחות בעבודות אחזקה בשטח האוטומציה. רצויה ידיעת השפה האנגלית.

המועמדים המתאימים יישלחו להשתלמות בחו"ל.

תנאים טובים
למועמדים המתאימים

לקביעת ראיון נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד. 33384 תל־אביב. סודיות מובטחת.

לדג אל - חברה למסחר בע"מ
יבואני „זנוסי לישראל"

דרושים

★ **מחסנאי**
בעל נסיון במוצרי חשמל ביתיים, עד גיל 40.

★ **עוזרת למנהל חשבונות**
בעלת סוג ג' או ד' לפחות.

★ **צעירים אחרי צבא**
בעלי רשיון נהיגה, עם ידע טכני בחשמלאות.

לפנות בשעות העבודה: רח' גיבורי ישראל 81 תל־אביב טלפון 251638.

מפעל מתכת במפרץ חיפה
מחפש

1. **חרט מעולה**
2. **כרסם**
3. **חשמלאי תעשייתי מוסמך**
4. **עובדים**
המעוניינים ללמוד מקצוע
5. **מנהל צוות**
למחלקת ניקוי והשחזה

נא לפנות לטלפון 04-721519
או לת.ד. 10035 מפרץ חיפה

דרוש
מחסנאי טכני

לניהול מחסן חלקים ואביזרים בהיקף רציני

העבודה באזור אשקלון

לשם ראיון נא לפנות אישית לשרותי נפט בע"מ טל. 417286 ת"א

דרושה פקידה

בעלת ידע באנגלית, הדפסה בעברית ואנגלית — לפחות שנתיים נסיון.

לפנות עם פרטים מלאים:
נ. ויסלברג ובניו מהנדסים בע"מ
ת.ד. 11169 תל־אביב

מוטורולה ישראל בע"מ
דרושים:

תמחירן
לעבודות תמחיר של מוצרים אלקטרוניים, תקציב, עבודות מעקב וניתוח עבודות בתהליך, הערכות למחירים ותחשיבים.
נדרש בוגר קורס תמחיר בעל נסיון של שנה בעבודה דומה.

כתבנית עברית
למשרה חלקית.
לביצוע עבודות הדפסה בשפה העברית: טבלאות, דוחות חודשיים ומכתבים שוטפים.

מחסנאים
לעבודות מחסן שוטפות, ביצוע שליחויות מחוץ למפעל להעברת ציוד, עריכת מעקבים.
נדרש מפ"ט לאחר שירות בצה"ל. רשיון נהיגה הכרחי.

מועמדים יפנו ישירות אל מוטורולה ישראל בע"מ
רחוב קרמניצקי 16, תל־אביב,
מחלקת כוח־אדם.

סודיות מובטחת.

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני נחל־שורק

דרושים

✱ **טכנאי אלקטרוניקה**
לעבודות פיתוח ואחזקה (למערכות מחקר)
נסיון של שנתיים

✱ **חשמלאי**
בעל רשיון מוסמך
כושר לאחזקת מערכות חשמל ופקוד תעשיתיות מורכבות

✱ **עוזר למנהל חשבונות ראשי**
השכלה תיכונית
שליטה מלאה בשפה העברית
נסיון בעבודה של 3 שנים
בעל סוג ג—ד בהנהלת חשבונות

✱ **מזכירה**
נסיון בניהול משרד ועבודת מזכירות
שליטה מלאה בהדפסה בשפות עברית ואנגלית
תועדפנה תושבות אשדוד, רחובות, ראשון־לציון והסביבה.

על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים אל: מח' כח אדם המרכז למחקר גרעיני, נחל־שורק, דאר יבנה מיקוד 600 70.

לחברת ביטוח אמריקאית מתפתחת

דרושים:

1. **חתם ראשי (UNDERWRITER) אלמנטרי**
2. **חתם אלמנטרי**
3. **חשב**
4. **נסח/ית (DRAFTER) פוליסות**
5. **כתבנית פוליסות בעברית**
6. **כתבנית עברית**

לצעירים בעלי נסיון השולטים גם בשפה האנגלית — סיכויי קידום מצויינים!
שכר גבוה! סודיות מובטחת!
לפנות בכתב: תל־אביב ת.ד. 36552

למפעל העוסק בפיתוח וייצור מכשירים אלקטרומכניים מדוייקים
באזור תל־אביב

דרושים:-

לעבודה מעניינת בהרכבה, כיול ובדיקה של מכשירים מדוייקים מכניים ואלקטרוניים

1. **מכשירנים, אלקטרונאים, חמ"מים**
בעלי ידע ונסיון בטיפול במערכות דומות.

2. **בנות בוגרות בי"ס מקצועי**
ו/או תיכון, עם נטיה לעבודה מדוייקת ומעניינת.

המעוניינים יפנו לקביעת ראיון לת.ד. 75 יהוד, או בטלפון 757211 למחלקת כח אדם. מיקוד: 100 56.

هكذا من الأصل

هكذا حسب الأصل

דרושים

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה למנגנון

משרה פנויה 30/74

מרכז מתכנן גושי

מקום העבודה: צפת

תאור העבודה:

1. תכנון הייצור החקלאי ועריכת תקציב הפתוח של הכפר.
2. הכנת תכנית עבודה שנתית לכל כפר והבאתה לדיון בהנהלת המדור.
3. מעקב שוטף אחר בצוע התכנון ודיווח שוטף למנהל מדור הכנון הפתוח.
4. השתתפות בדיוני מדור תכנון הפתוח וביצוע ההלכותיו.

הכישורים הדרושים:

1. בוגר הפקולטה לחקלאות (רצוי במגמה כלכלה חקלאית) או בוגר האוניברסיטה בכלכלה העיקר את ההתישבות החקלאית ו/או שמאי מוסמך בעל נסיון של 3 שנים לפחות.
2. בעל רשיון נהיגה (רצוי בעל רכב).

הדרגה המוצעת: 4—2 בדירוג מח"ר.

התאריך האחרון להגשת הצעות 23.5.74

משרה פנויה 28/74

מדריכי נוער לאולפן קייץ (לחודש וחצי)

מקום העבודה: אזור תל־אביב

תאור העבודה:

רכוז, הדרכה והפעלת חוגים. העבודה הינה עם נוער עולה בגיל ביה"ס תיכון.

הכישורים הדרושים:

1. מדריכי נוער בעלי הכשרה מתאימה ו/או נסיון קודמים.
2. מורים ו/או מדריכים מקצועיים.

התאריך האחרון להגשת הצעות 23.5.74

משרה פנויה 29/74

מתכנן מושבים בכיר

מקום העבודה: צפת

תאור העבודה:

1. מרכז עבור הישובים תכניות שנתיות שוטפות הכוללות תכנית השקעות המימון, תכנית להבטלת כח אדם, תחזית הכנסות והוצאות. מימון הון חוזר ואשראי בנקאי.
2. מכין הצעות שנתיות להקצאת אמצעי ייצור בהתאם למכסות.
3. מבצע מעקב על התכניות השנתיות.
4. מבצע ניתוח כלכלי של האגודה, תקציבה הכללי והמוניציפאלי ומעקב מתמיד בנושא זה.

הכישורים הדרושים:

1. בוגר הפקולטה לחקלאות במגמה כלכלה חקלאית.
2. בעל רשיון נהיגה, רצוי בעל רכב.

הדרגה המוצעת: 5—4 בדירוג המהנדסים.

התאריך האחרון להגשת הצעות 23.5.74

הצעת מתעמדות נא להגיש למחלקה למנגנון, ת"ד 92 ירושלים 91000
(רצוי בטופס שאפשר לקבל בכל משרדינו בארץ)

לתעשית מכשירים מדוייקים

דרושים עובדים

בנוקצועות הבאים:

★ **מפעילי JIG BORER**
להפעלת JIG BORER על סקלות אופטיות בדיוק של 0.001 מ"מ.

★ **חרטים**
להפעלת מחרטות מסוג SCHAUBL IN HARDINGE, בדיוק כרסום של 0.005 מ"מ.

★ **כרסמים**
להפעלת כרסומות מסוג ACIERA, BRIDGEPORT בעלות דיוק כרסום של 0.005 מ"מ.

★ **משחזים**
להפעלת משחזות מסוג STUDER, TRIPET, השחזה עגולה ושטוחה ומשחזות כלים, דיוק השחזה של 0.001 מ"מ.

★ **מסגרים מעולים**
לעבודות ניסורות מעניינות.

★ **מבקרים**
לבקורת מוצרים מדוייקים תוך שמוש במכשירים מודרניים ומיוחדים. בוגרי בי"ס מקצועי בשטח המתכת. המועמדים יוכשרו למילוי תפקידם על ידי מומחים בשטח הבקורת.

— ● —

על המעוניינים לפנות בכתב אל: ת.ד. 75 יהוד מיקוד 56 100, או בטלפון 757211 מחלקת כח־אדם.

דרוש

עורך־דין צעיר

למחלקה המשפטית במפעל תעשייתי

לעבודה מענינת עם אפשרויות קידום

לפנות לת.ד. 305 חדרה, בציון פרטים אישיים, ונסיון קודם.

MISHMAR

לחברת **משמר**

דרושים

1. אנשי אבטחה לנמל אשדוד

הכישורים הדרושים:

- יוצאי צבא ששרתו ביחידות קרביות.
- סוג בריאות גבוה.
- מקום מגורים מחוץ לאשדוד.
- גיל עד 45.
- ידיעת השפה העברית.

2. בודקי מטענים

- כשורים כנ"ל.
- בוגרי 9 שנות לימוד לפחות.

תנאים מצוינים למועמדים המתאימים

לפנות אישית לסניפינו:

באר שבע: רח' הפלמ"ח 83, טלפונים 057-78633/74331.

אשקלון: דרך הנצחון 7/2 שכונת שמשון, טלפון 051-5155.

תל־אביב: בלפור 9, טלפונים 03-281125/6.

ישראמקס ISRAMEX

חב' ישראמקס בע"מ

נציגויות לציוד מדעי ותעשייתי
טלפונים 5—4—248213

דרושים

לקידום מכירות בנושאי אלקטרו־אופטיקה, כולל שרות ללייזרים:

1. מהנדס אלקטרוניקה
2. פיסיקאי בעל רקע באלקטרוניקה
3. הנדסאי אלקטרוניקה
עם נסיון

עבודה מעניינת — אפשרות להתקדמות כולל השתלמות בחו"ל

בפרטים מלאים נא לפנות בכתב לת.ד. 6014 תל־אביב. סודיות מובטחת.

המכון למחקר ביולוגי
ת.ד. 19, נס ציונה

למחלקה לכימיה פיזיקלית

דרוש כימאי פיזיקלי
בעל תואר Ph. D.

●

המעונינים יפנו בכתב למח' כח־אדם בצרוף קורות חיים, השכלה וניסיון בעבודה לכתובת הנ"ל

ליחידת מחשב של בנק

דרושים

מפעילים

לעבודה במשמרות

יתקבלו מועמדים ללא הכשרה מוקדמת

המעוניינים בעלי השכלה תיכונית לאחר שרות צבאי יגישו הצעות מועמדותם לת.ד. 7095 תל־אביב, עבור מספר 24.

לחברת הודדי
דרושים:

מסגרים ללוחות חשמל
חשמלאים ללוחות חשמל

— תנאים טובים —
לפנות טלפון 829266 או ישירות למשרדנו רח' סלמה 136

למוסד צבורי באזור תל־אביב
דרוש

עוזר למנהל מחסנים

הכישורים הדרושים:

* נגד אפסנאי לשעבר, רצוי בי מחסני חרום.
* כושר ניהול צוות עובדים.
* נסיון רב בטיפול באפסניה צבאית ואזרחית, רישומות ר אחזקה.

התפקיד כרוך בעבודה מעבר לשעות המקובלות

●

לפנות לת.ד. 17007 תל־אביב בצרוף קורות חיים.

עירית אילת
אגף החינוך
לשנת הלימודים תשל"ה
דרושים:

1. **מנהל בית־ספר חטיבת ביניים** (חינוך מיוחד).
הכישורים: רצוי מ.א. בחינוך מיוחד או מורה בכיר בעל נסיון וידע בחינוך מיוחד.
2. **לבית־ספר תיכון מקיף:**
מהנדס מכונות — אחראי לאגף המקצועי.
מורים ל: עברית, טבע, ביולוגיה, מתמטיקה, פיסיקה, חינוך גופני (בנות), אנגלית, תלמוד, יסאות, מורה יועצת.
3. **לבית־ספר תיכון דתי:**
מורים ל: מדעי הטבע, אנגלית, כלכלת בית, מדריך למתכת, טכנולוגיה ושרטוט, כהבנות ההכתבות ומזכירות, מדריך לגנ"ע, מוסיקה, חשבונאות.

*

בקשר לפרטים נא לפנות בכתב לאגף החינוך בעיריה. עזרה בדיור תינתן.

למפעלי בלו־בנד תלמה
במפרץ חיפה

דרוש

מכנאי למכשירים ואוטומציה (מכשירן)

הכישורים: בוגר בי"ס מקצועי רגיל או צבאי במגמת חשמל ומערכות פקודים, אחרי שרות צבאי, יכולת לקרוא טקסט אנגלי.

הנתן אפשרות להשתלמויות בעתיד
התקדמות מובטחת

בהצעות נא לפנות בכתב יד. למחלקת המנגנון ת.ד. 707, חיפה, עבור מס. 10574

בלו־בנד תלמה

ל"הדר"
סוכנויות לצרכי צילום בע"מ

דרוש

1. מכנאי מצלמות עם נסיון
2. מכשירן בוגר בי"ס
הכשרה לתקון מצלמות תינתן במקום.
3. מכנאי אלקטרוניקה

תנאים טובים למועמד המתאים

לקביעת ראיון טלפון 623407/8
— סודיות מוחלטת —

למוסד ציבורי להשכלה
דרושות:

1. פקידה להנה"ח
2. פקידה כללית

●

נא לפנות לת.ד. 373 תל־אביב.

לחברה ארצית

דרוש אחראי לניהול מחלקת אחזקה

נסיון ארגוני וטכני (מכונאות הכרחית)

●

לפנות לת.ד. 399 תל־אביב, לידי חנן

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושים למחלקת אחזקה

חשמלאים
הכישורים: בוגרי בתי ספר מקצועיים במגמות חשמל, בעלי ידע מפורט במערכות פיקוד ובקרה. קריאת תכניות חשמל מורכבות. ידע במנועי חשמל. בעלי רשיון „חשמלאי מוסמך". נסיון בעבודה בתעשיה כימית.

חשמלאי מערבות תמ"מ
למח' אוטומציה. בוגרי בי"ס מקצועי במגמות חשמל — מיכשור.
הכישורים: ידע מקיף בחשמל, ידע בסיסי במיכשור, ידע בקריאת תוכניות חשמל, כושר גיתוח מערכות חשמל מיכשור מורכבות. רצוי נסיון קודם בתעשיה כימית. יועדפו בוגרי בי"ס טכני של ח"א. לאחר שרות צבאי.

צנרים - שרברבים
לתפקידי הקמת מערכות צנרת במתקני תעשיה כימית ואחזקתן.
הכישורים: רצוי בוגר קורס שרברבות ו/או בעלי נסיון בעבודות צנרת במפעלי יצור.

מסגרים
מסגרי מכונות בוגרי בתי ספר מקצועיים במקצוע המסגרות.
הכישורים: נסיון במערכות הנעה בתעשיה הכימית.

פוליאסטר
למקצוע חדש — עבודה בחומרים פלסטיים. **הכישורים:** נסיון קודם בעבודות צנרת. הכשרה למקצוע זה תינתן תוך כדי העבודה.

תנאים טובים מובטחים למועמדים המתאימים
סודיות מובטחת

מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם ופירוט קורות חיים למחלקת כח אדם ת.ד. 60 באר־שבע 84100.

DECSYS COMPUTERS Ltd. REPRESENTING
digital EQUIPMENT CORPORATION
MAYNARD, MASSACHUSETTS 01754

דרוש לנו

מנהל חשבונות - אדמיניסטרטור

תחומי האחריות:

- הוצאת הזמנות ומעקב
- הנהלת חשבונות וניהול ספרים
- נושאי אדמיניסטרציה כלליים

הכישורים:

* ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין
* נסיון של מספר שנים בהנהלת חשבונות
* בגיל 35—26

*

בדבר פרטים נא להתקשר בטלפון 03-440763 או בכתב בצירוף „תולדות חיים"

דקסיס מחשבים בע"מ
רח' חבקוק 7, תל־אביב
עבור המנכ"ל

לעבודה מענינת בת"א
דרושים

דוברי רוסית ו/או רומנית
עד גיל 35

* **בעלי השכלה אקדמאית (או סטודנטים לקראת סיום הלימודים).**
* **אחרי שרות צבאי מלא.**
* **המוכנים להשתלב בעבודה קבועה.**
* **בדבר פרטים** ניתן לפנות לת.ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים.

רק פונים מתאימים יוענו.

לחברה לתאום ונהול פרויקטים
דרוש

מפקח בניה בכיר

לתפקיד מנהל אתר באזור המרכז

הכישורים הדרושים:

* פיקוח על הבניה, על הנחת מערכות עזר וציוד טכני
* תאום בין קבלנים באתר
* ניהול יומני עבודה
* חישוב כמויות
* ביקורת ועריכת חשבונות עם קבלנים

מועמדים בעלי נסיון מתאים יפנו לת.ד. 33427 ת"א 61 330. סודיות מובטחת.

י"ח באייר תשל"ד

...טכנאים · כימאים · שרטטי...

מתפנה משרת ...ירת מנכ"ל חברה

...ם הדרושים:

...קום העבודה בתל־אביב

...מחלקת המעליות ...דרוש

מהנדס מכונות

...מפקידי היינות ציוד מחו"ל ...

חרות

...משפחתי דרושים מייד:
...עובדים בהפעלת ...חשבים מתקדמים

...בנין ארצית גדולה
...מזכירה בכי...

...ממלכתי בתל־אביב
...ראש
...ת מבדק פני...
...מחלקת כספי...

...דסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • **דרושים** • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

מתפנה משרת
מזכירת מנכ"ל חברה

הכישורים הדרושים:
— שליטה בעברית ואנגלית על בורין כולל הדפסה ונסיון בניהול משרד.

מקום העבודה בתל־אביב

על המועמדות לפנות בכתב־יד בציון פרטים אישיים לת.ד. 1514 ת"א, ולציין עבור „מזכירת מנכ"ל" עד ליום 19.5.74.

חשמלאים
חשמלאי מערכות
צנרים - שרברבים
מסגרים
פוליאסטר

למחלקת המעליות
דרוש
מהנדס מכונות
לתפקידי הזמנות ציוד מחו"ל ותמחיר.

ידיעת השפה האנגלית הכרחית

לקביעת ראיון נא להתקשר לטל: 54438, 55608, דרך יפו 7, תל־אביב.

מנהל חשבונות
אדמיניסטר...

למוסד ממשלתי דרושים מייד:
★ עובדים בהפעלת מחשבים מתקדמים

דרישות התפקיד
* השכלה תיכונית
* ידיעת השפה האנגלית (קריאה והבנה)

מקום העבודה
* בסביבות תל־אביב

תנאי העבודה:
* עבודה במשמרות
* תשלום נוסף עבור עבודת משמרת או שעות נוספות.
* העובדים שיתקבלו יעברו קורסים בהתאם לסוגי המחשבים

הצעות בכתב בצירוף תולדות חיים, פירוט ההשכלה, ונסיון העבודה יש להגיש עד 25 מאי 74, לפי הכתובת: ת.ד. 2125 רמת־גן 52 100.

— סודיות מובטחת —

לחברת בנין ארצית גדולה
מזכירה בכירה
למשרד הראשי בתל־אביב
דרושה

הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית.
* נסיון רב בעבודות מזכירות בכירה וניהול משרד.
* שליטה מלאה בשפה העברית; וטובה, לפחות, בשפה האנגלית.
* הדפסה מושלמת בשפה העברית; וטובה לפחות, בשפה האנגלית.

נא לפנות: ת.ד. 3119 תל־אביב, בצרוף תולדות חיים ונסיון מקצועי, עבור „מזכירה".

לעבודה במעונית...
דוברי רוסית ו...
עד גיל 35

למוסד ממלכתי בתל־אביב
דרוש
סגן ראש
יחידת מבדק פנימי
במחלקת כספים

הדרגה המוצעת: י"ג—י"ד בדרוג האחיד.

נתונים נדרשים: מנה"ח ברמה ד' בעל נסיון בבקרת חשבונות.

● מעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 17146 ת"א מיקוד 61170 (עבור כספים) ולציין פרטים אישיים וכישורים.

מפקח בניה

המדפיס הממשלתי ירושלים
מכריז על מישרה פנויה של
מנהל חשבונות

בדרגה ט' עד י"ב של הדירוג האחיד.

תאור התפקיד: הכנת הוראות תשלום ופקודות יומן בקשר לחשבונות ספקים; פיקוח על הכנת השיקים ופקודות הסילוקין; ניהול ספרי קופה וסילוקין־תשלומים; הכנת שוברי הפקדה לסילוקין; פיקוח ואימות חשבונות לקוחות; עריכת התאמת חשבונות בנק; סילוקין החשבון הכספי בחשב הכללי.

דרישות המישרה: בהתאם להודעת נציבות שרות המדינה מס' ל/5 מתאריך 10.10.69.

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב אל האחראי לענייני עובדים, המדפיס הממשלתי, ת"ד 765, ירושלים, בצרוף טופס „בקשה למישרה פנויה" (מדף 2115) וכן העתקי תעודות המוכיחות השכלה ונסיון הדרושים למישרה.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא יום חמישי, כ' סיון תשל"ד (23.5.1974).

פאן־לון
חברה להנדסה ולבנין בע"מ

דרושים
* מנה"ח מעולה
רצוי נסיון בענף הבנין
* עוזר למנהל
מחלקת שכר־עבודה

לפנות בכתב לת.ד. 29505 תל־אביב, בציון נסיון קודם ומשכורת מבוקשת.

עץ לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD LTD

דרושים
טכנאי ייצור

המעוניינים ומתאימים יטלפנו 914931 או יכתבו לת.ד. 38 פתח־תקוה למח' כח־אדם.

למפעל בטחוני באזור ת"א
דרושה
פקידה טכנית
השולטת בשפות עברית ואנגלית
על בורין כולל הדפסה

●

המעוניינות מתבקשות לפנות לת. ד. 25034 ת"א עבור ופ ולפרט בכתב תולדות חיים, השכלה, נסיון מקצועי, כתובת ומס' טלפון.

— סודיות מובטחת —

כור מתכת בע"מ

דרוש
חשב שכר
למפעל גדול בחולון
עם נסיון בהנהלת חשבונות

המעוניינים יפנו בכתב לרמ"ח כח אדם, כור מתכת בע"מ האופן 1 חולון.

דרושים למפעל מתכת ברמת־גן
1) מסגרים
2) מבלטנים
3) לוטשים
4) עובדים/ות

בתנאים טובים
נא לפנות בשעות העבודה לביח"ר „רדד" בע"מ רמת־גן, רח' תובל 30, טל. 724222.

הוועדה לאנרגיה אטומית
במסגרת התארגנות הועדה לאנרגיה אטומית למלוי משימותיה בתכנית כור הכח

דרושים מועמדים במקצועות הבאים:
* מהנדסי מכונות (כח וחום)
* מהנדסי חשמל ובקרה
* מהנדסי בנין
* מהנדסי חומרים

● על המועמדים להיות בעלי השכלה או נסיון בתחום הגרעין.

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 39068 תל־אביב

סודיות מובטחת

לבגד עור (1968) בע"מ
מגדל העמק

דרושים:
1. נקבניות I.B.M.
2. מנתח מערכות
   נסיון בניהול מסחרי
3. מתכנת R.P.G. 2

תנאים טובים למתאימים

נא לפנות למנהל כח אדם ת.ד. 16, מגדל העמק, טל' 6—40630—065.

למפעל בטחוני בתל־אביב
דרושים:
★ עוזרות טכנאים
לבדיקת רכיבים אלקטרוניים, ועבודות חיווט והלחמה
★ טכנאי
★ אלקטרוניקה
★ שרטטים

המעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 25034 ת"א ולפרט תולדות חיים בכתב יד, שרות צבאי, השכלה נסיון קודם כתובת ומספר טלפון. **סודיות מובטחת**

דרושות
* כתבנית עברית
עם ידע בסיסי באנגלית
* כתבנית אנגלית
(שפת אם אנגלית)

נא לפנות ל:
אינטרוניקס בע"מ
רח' רוזאניס 11 תל ברוך
טלפון 475151.

עבור סניף חיפה של
חברת מזון גדולה
דרוש:
עוזר למנהל

הכישורים הדרושים:
1. כושר ניהול משרד.
2. ידיעה טובה בהנה"ח, נסיון קודם בניהול מערכת הנה"ח הכרחית.
3. כושר ניהול צוות עובדים.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב־יד בציון קורות חיים, נסיון מעשי קודם, המלצות ותנאי שכר לת.ד. 2438 תל־אביב, עבור „סניף חיפה". — סודיות מובטחת —

בנתניה
דרוש רואה חשבון
בעל נסיון בבקורת (לפחות 4 שנים)

לפנות בצרוף פרטים מלאים לת.ד. 2173 נתניה (עבור שלמה)

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
למפעלנו באזור ראשל"צ
דרושים:
★ טכנאי חשמל
רצוי בעל רקע תעופתי בחשמל.
★ טכנאי אלקטרוניקה/אלקטרוני
בעל נסיון של שנתיים בעבודות יצור ואחזקה של ציוד אלקטרוני.
★ מכונאי אחזקה
בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכונות/מתכת.
★ מכונאי מזוג אויר
בוגר בי"ס מקצועי לעבודות אחזקה.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אישית או בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה ע"ש בן־גוריון.

אחים מילצין בע"מ
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות

סוג ג—ד' לפחות עם נסיון בהנהלת חשבונות. גיל: עד 30. רצויה ידיעת אנגלית ו/או צרפתית. עדיפות לבעלי נסיון קודם בחברת יבוא.

הכנסה טובה ועבודה באוירה חברית מהנה.

מועמדים מתאימים יפנו אישית או טלפונית אל „אחים מילצין בע"מ" רח' קרליבך 29 ת"א, טל. 285282.

סודיות מובטחת.

רסקו RASSCO

דרושים לעבודה בחו"ל
מנהלי עבודה עצמאיים
* **בעלי נסיון בפרויקטים גדולים**
* **עד גיל 45**
* **ידיעה טובה בשפה האנגלית**

נא לפנות: ל„רסקו" ת"א טל. 622211 לגב' רחל דניאלי, מח' כח־אדם.

ביה"ס להנדסאים
הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

דרוש
מהנדס תעשיה וניהול

משוחרר צה"ל, בוגר הטכניון או מוסד מקביל בחו"ל, לתפקידי הוראה וכן לעזרה בריכוז המגמה לתעשיה וניהול.
היקף: למשרה מלאה או חלקית.
יועדף בעל נסיון בתעשיה ובהוראה.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב, ת.ד. 4459 חיפה, מיקוד 31040, ולצרף קורות חיים ופירוט נסיון בהוראה ובעבודה.

למוסד ממלכתי באיזור ת"א
דרושים אלחוטני מורס

העבודה מתבצעת במשמרות
(שעות יום נוחות)

● המעוניינים יפנו לת.ד. 33411 ת"א 61330 — עבור „פ" ולפרט: תולדות חיים בכתב יד, שרות צבאי, השכלה, נסיון קודם, כתובת ומספר טלפון.

هكذا من الأصل

هكذا في الأصل

דרושים

מקור
שרותי מידע ישראליים בע"מ
אנו מחפשים:

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- כלכלן ראשי — לקונצרן.
- [illegible] — אנגלית.
- [illegible]
- מזכירה ראשית — עברית. (?)

ת"א · גורדון 65 · ת.ד. 11364 · טל. 248211

מור - מכר ודבש בע"מ

דרושות

1. **פקידה**
נסיון בעבודות משרד + הדפסה עברית. עדיפות לעובדת בנק או חברת השקעות.

2. **מזכירה - טלפוניסטית**

לפנות אישית לרחוב יהודה הלוי 62 ת"א בית „כלל" בשעות לפנה"צ

דרוש/ה מנהל/ת
למחלקה סוציאלית

הקשור בהכשרת סטודנטים לשני בתי־ספר לעבודה סוציאלית

כישורים מינימליים: בעל(ת) תואר אקדמאי בע"ס, נסיון במינהל והדרכת עובדים.

מקום העבודה בנתניה

נא לשלוח שני העתקים של קורות חיים.

מלב"ן דורה נתניה

מנהל חברות

- ✶ השכלה אקדמאית וידע העשייתי עשיר ומגוון.
- ✶ נסיון רב־שנתי בכל תחומי הניהול.
- ✶ קשרים נרחבים בחוגי הממשל, הבנקאות והמשק.

מתפנה תוך 90-120 יום

ומבקש לבדוק תעסוקה הולמת בתנאים מתאימים

ת.ד. (פרטית) 39281 תל־אביב.

להברה לייבוא מזון
דרושים
אנשי מכירות

צעירים דינמיים
בעלי השכלה תיכונית
לכל הארץ
ת.ד. 30392 תל־אביב
בצרוף תולדות חיים

למפעל תעשיתי ציבורי
בענף העץ
דרושים
נציגי מכירה

להפצה ושיווק
מוצרי נגרות מודולרית לבנין
במרכז הארץ.

מועמדים בעלי נסיון בתחום המכירה בענף יפנו בכתב לת.ד. 30045 ת"א עבור מס' 31.
— סודיות מובטחת —

למכרות נחושת
תמנע בע"מ

דרושים

- ★ **הנדסאי מכונות**
- ★ **חשמלאים** — בעלי רשיון חשמל
- ★ **מכשירן** — עם ידע באלקטרוניקה
- ★ **מסגרים מבניים**
- ★ **מסגרים רתכים**

מועמדים מתאימים יפנו לראיון אישית בכל יום ד' בין השעות 10.00—13.00 ו־16.00—18.00 למזכירות משרדי החברה בתל־אביב, הקריה, רחוב ס' (מול קול ישראל), מצוידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל.

המועמדים שייבחרו יידרשו להתיישב באילת עזרה בדיור הינתן.

רסקו

דרוש

מהנדס ביצוע
לאזור אשדוד

הכישורים הדרושים:

- ✶ נסיון של 5 שנים לפחות בעבודות ביצוע בארץ (עבודות קבלניות ושיכונים).
- ✶ יכולת עבודה עצמאית.

נא לפנות בכתב־יד, בצרוף תולדות חיים ונסיון מקצועי, ל„רסקו" ת"א, רח' הרסינג 1, מח' מנגנון.

סודיות מובטחת

לצה"ל
דרושים

לעבודה באזור המרכז

- ✶ **פקידה כתבנית**
- ✶ **טכנאי ייצור**
- ★ **מעתד תומרים**

בדבר פרטים נא לפנות לד.צ. 1190 בציון פרטים אישיים.

האוניברסיטה העברית בירושלים

דרושים מורים
להוראת אנגלית כשפה זרה

בקורסים אינטנסיביים אשר יתקיימו בין 4.8.74 עד 12.9.74 וכן בין 4.8.74 עד 17.10.74, ארבע שעות ליום, בשעות הבוקר או אחר הצהרים.

עדיפות תינתן למועמדים בעלי תואר אקדמאי בהוראת אנגלית כשפה זרה ובעלי נסיון בהוראת מבוגרים. לבקשות יש לצרף תולדות חיים והמלצות.

את הבקשות יש להפנות עד ליום 24.5.74 בדואר אל: היחידה להוראת אנגלית כשפה זרה, הפקולטה למדעי הרוח, האוניברסיטה העברית.

למוסד להשכלה בתל־אביב

דרושה פקידה
(עוזרת למזכירה)

לשעות אחר־הצהריים
שעות העבודה מ־4 עד 9 בערב

הכישורים: השכלה תיכונית מלאה, הדפסה בעברית, עד גיל 25.

נא לפנות בכתב לת.ד. 33379 תל־אביב עבור מס. 50.

למפעל לאריזת מזון
דרוש:
מכונאי אחזקה
למכונות אריזה אוטומטיות

בהצעות נא לפנות בכתב יד לת.ד. 1063 תל־אביב ולפרט תולדות חיים ונסיון קודם.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:

ספרן
במכון ליהדות זמננו (½ משרה)
מכרז מס' — 127/74

תאור התפקיד: בצוע עבודות ספרנות: כולל קיטלוג, הזמנות, ייעוץ וכו'.
דרישות התפקיד: ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצויה צרפתית או גרמנית. בוגר בי"ס לספרנות, או תעודה מקבילה, בוגר היסטוריה של עם ישראל ותחומים קרובים. ידיעת הדפסה במכונה בעברית ואנגלית.
הערה: שעות העבודה במשמרות בהתאם לצרכי הספריה, כולל עבודה בשעות אחה"צ המאוחרות.
הדרגה: 1—2 בדירוג מח"ר.

טכנאי מכונות
בי"ס לרפואה עין כרם
מכרז מס' — 130/74

תאור התפקיד: טיפול באחזקה שוטפת של חדרי מכונות. הפעלת מערכות הסקה, קיטור, אוורור וביצוע תיקונים במערכות הנ"ל. הכרת המיכשור המתאים. טיפול ואחזקה של דודי קיטור והסקה.
דרישות התפקיד: ידיעת השפות עברית על בוריה, ואנגלית. בוגר בי"ס מקצועי 4־שנתי במגמת מכונאות. נסיון של 3 שנים בהפעלת דודי הסקה, קיטור, משאבות ומערכות פיקוד.
הערה: העבודה תבוצע במשמרות לפי הצורך.
הדרגה — 1א—2 בדירוג הטכנאים.

רכז שרותים
במח' המשק — בי"ס לרפואה עין כרם
מכרז מס' — 136/74

תאור התפקיד: אחריות תיאום וטיפול בשרותים הכלליים של משק המרכז הרפואי האוניברסיטאי בנושאי תחבורה, טלפונים, שרותי חניה, ביטחון, חצרנות, נקיון, שטיפת כלים וכו'. קיום מגע שוטף עם יחידות המרכז הרפואי ועם קבלני הנקיון, רכז השרותים הכלליים הניתנים מטעם המשק מחלקות השונות, ניהול מו"מ עם גורמי חוץ ונותני שרותים למיניהם, ארגון ארועים שונים. וביצוע תפקידים מיוחדים בהתד אם לצורך, ניהול סדיר ומעקב אחר ביצוע העבודות.
דרישות התפקיד: ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה באנגלית. השכלה תיכונית מושלמת. נסיון של 5 שנים לפחות בפיקוח על צוותי עובדים בהיקף גדול. כושר הבעה בכתב ובע"פ, כושר ניהול מו"מ וכושר ארגוני, ידע בסיסי בהנה"ח.
הדרגה: י"ד—ט"ו בדירוג האחיד.

מנהל ארכיב סרטים
הפקולטה למדעי הרוח,
המכון ליהדות זמננו
מכרז מס' — 162/74

תאור התפקיד: אחראי לפיקוח אדמיניסטרטיבי וניהול של ארכיב הסרטים, איתור ורכישת סרטים, פרסום ויחסי ציבור.
הכישורים הדרושים: ידיעת השפות עברית ואנגלית. השכלה: ב.א. בתחום היסטוריה יהודית, רצוי ב.א. בפילמוגרפיה, נסיון בניהול אדמיניסטרטיבי וכן נסיון וידע בשטח הקולנוע.
הערה: ההעסקה היא עפ"י חוזה מיוחד לתקופה של חצי שנה עם אפשרות להארכה.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 22.5.74, א' בסיון תשל"ד, אל: מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים, מיקוד 91 009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס'...." (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

לביה"ס התיכון המקיף הדתי
בית שאן

דרושים מורים
במקצועות:

- ✶ **מתמטיקה** — 2 משרות
- ✶ **פיסיקה וכימיה** — 2 משרות
- ✶ **אנגלית** — 3 משרות
- ✶ **פקידות** — 1 משרה
- ✶ **היסטוריה** — מעל למשרה
- ✶ **מכניקה** — מעל למשרה
- ✶ **חשמל** — מעל למשרה

המורים המתאימים יפנו להנהלת בית הספר טלפון 065-88034 ת.ד. 25 בית־שאן.

להברת תעופה בתל־אביב

דרושה

פקידה - מזכירה

לעבודה מגוונת במחלקת המכירות ולעזרה בעבודות אדמיניסטרטיביות.

✶

מועמדות השולטות שליטה מלאה בעברית ובאנגלית (כולל הדפסה במכונה בשתי השפות) מוזמנות להגיש מעמדותן למחלקת המנגנון ת.ד. 2117 תל־אביב.

דרושות

נקבניות י.ב.מ.

בעלות נסיון

לפנות לחברת „ענת", יצחק שדה 34 תל אביב, טלפון 30112.

איזה מקצוע תלמד
איזה משכורת תקבל
איך תקדם מעמדך

כשתבוא לעבוד במכרה התת-קרקעי בתמנע

מקצוע לאחר קורס מקצועי, תרכוש את מקצוע הכריה המודרני, המקיף קשת רחבה של נושאים, מקידוח ועד להפעלת כלים מכניים משוכללים.

משכורת ממשכורת התחלתית של כ־1280 ל"י, ברוטו (גם בתקופת לימודיך) תוכל תוך שנים ספורות להגיע למשכורת כפולה.

קידום לפניך — מסלול קידום מקצועי פתוח. החל מכורה עצמאי, ועד למנהל משמרת.

דיור — לרווקים ולבעלי משפחות מובטח דיור.

לפרטים: המעוניינים יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רח' ס' מס' 2 (מול קול ישראל) טל. 255451 בכל יום ד' בין השעות 9—11 בבוקר. 16.00—18.00 אחה"צ או למח' כח־אדם בתמנע וכן ליועצי התעסוקה ברחבי הארץ. יש להביא פנקס מלואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך

לשכת הפרסום הממשלתית

דרושים
לצה"ל לתפקיד מקצועי ארגוני

לעבודה בחיפה

בעלי הכישורים הבאים:

א. השכלה תיכונית
ב. ידיעת השפות עברית וערבית על בוריין

חוגרים לאחר שרות צבאי יפנו בכתב לד.צ. 2563.

למפעל תעשייתי בענף המזון

דרושים

- ★ **חשמלאי תעשייתי**
- ★ **מכונאי־אחזקה** — בעל נסיון

תנאים טובים למועמד המתאים

לפנות לת.ד. 3 פרדס־חנה, בציון פרטים אישיים, נסיון קודם והמלצות.

דרוש/ה

ספרן/ית טכנאי/ת
בנושאי קשר ואלקטרוניקה

מקום העבודה — אזור תל־אביב

הכישורים הדרושים:
ידע בסיסי בנושאי קשר ואלקטרוניקה.
ידיעת השפה האנגלית — טכנית וכושר ארגון וניהול ספריה.
יש לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים לד.צ. 2150 / הדרכה.

מפעלי טכסטיל בית־שאן-נצר

מחפשים

מנהל מחלקת הנדסת ייצור

רצוי מהנדס ייצור עם נסיון בתחום הטכסטיל.

נא לפנות לת.ד. 2147 תל־אביב ולציין עבור מהנדס ייצור.

דרושים בתל־אביב

- ✶ **מכונאים**
- ✶ **מסגרים**
- ✶ **מכונאי** לאחזקת ציוד בנין

המעונינים יתקשרו לטלפון 843246 למר ברימן בין השעות 14—8.

דרושים
למוסך גדול בצפון

א. **חשמלאי רכב**
בעל כתב הסמכה

ב. **מכונאי דיזלים עצמאי**
בתפקיד אחראי מחלקה

למועמד המתאים מובטחים תנאים טובים עם אפשרות לדיור במקום.

בפרטים יש לפנות לת.ד. 105 כרמיאל

דרושים

פחחי רכב כבד ומתקני קפיצים לרכב כבד

לפנות אל מנהל המוסך טל: 38-861

למפעל אלקטרוניקה

דרוש משווק (עם רכב)
למכשירים חקלאיים

בכל חלקי הארץ

לפנות בכתב לת"א ת.ד. 20047 (עבור חיים)